

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN
CLUJ

GRĂDINIȚA CU P.P. „LICURICI”
CLUJ-NAPOCA

Lucrările simpozionului județean

„Parteneriat pentru o copilărie fără frică:
Prevenirea bullying-ului și gestionarea
conflictelor”

Coordonatorii:

Prof. Tătaru Lolica - Inspector școlar pentru Educație timpurie I.S.J. Cluj
Prof. Nechita Ana Maria - Inspector școlar pentru Educație timpurie I.S.J. Cluj
Prof. Maja Alexandra-Inspector școlar pentru învățământul primar I.S.J. Cluj
Prof. Pinteș Maria-Inspector școlar pentru învățământul primar I.S.J. Cluj
Prof. Bucur Nicoleta - Director Grădinița cu P.P. Licurici Cluj-Napoca
Prof. Bolboacă Violeta - Grădinița cu P.P. Licurici Cluj-Napoca
Prof. Orghidan Mădălina - Grădinița cu P.P.Licurici Cluj-Napoca
Prof. Radu Adina- Grădinița cu P.P. Licurici Cluj-Napoca
Prof. Viman Diana- Grădinița cu P.P. Licurici Cluj-Napoca

ISBNXXXXXXXXXX
CLUJ-NAPOCA
2025

CUPRINS

Prevenirea bullying-ului în grădiniță	23
Afloroaie Ioana-Elena.....	23
Dezvoltarea empatiei la preșcolari: o abordare educațională pentru prevenirea bullyingului	27
Airizer Daria	27
Parteneriatul grădiniță-familie-comunitate – puntea spre reușită.....	31
Alexa Oana-Raluca	31
Parteneriat pentru o copilărie fără frică: prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la creșă	34
Ardelean Laura Cosmina.....	34
Formarea comportamentului empatic la elevii din învățământul primar	37
Argintaru Adriana.....	37
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	41
Ariton Raluca-Alexandra.....	41
Exemple de bune practici privind prevenirea bullying-ului în grădinițe și școli	44
Armășelu Delia-Florentina	44
Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului	47
Arsene Maria - Silvia	47
Dezvoltarea empatiei și importanța ei în viața preșcolarilor	49
Baciu Anca-Maria	49
Educația digitală – o soluție pentru combaterea cyberbullying-ului	52
Bălaș Marioara-Georgeta	52
Parteneriat pentru o copilărie fără frică: Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	54
Barabași Maria Diana	54
Bullying-ul, o realitate care nu trebuie ignorată.....	57
Barbu Cristina.....	57
Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului	60

Băltărețu Ana-Maria.....	60
Cum am prevenit bullying-ul în clasă	63
Bărdaș Alexandru-Ionuț.....	63
Strategii de prevenire a bullying-ului în grădiniță: Educație emoțională și implicare parentală.....	66
Bereș Delia Aureliana	66
Prevenirea bullying-ului în educația timpurie.....	69
Beșteliu Diana-Mihaela	69
Educație fără bullying	72
Biro Sara.....	72
Prevenirea bullying-ului în cadrul grădiniței.....	75
Biro Tunde Timea	75
Identificarea tipurilor de agresiune în învățământul preșcolar și gestionarea conflictelor.....	78
Bița Cornelia Monica.....	78
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	81
Blendea Maria Mirela	81
Parteneriat educațional pentru prevenirea bullying-ului în mediul antepreșcolar.....	84
Boancă Sanda Geanina Ioana.....	84
Pentru o copilărie fără frică: prevenirea bullying-ului prin educație și empatie	87
Bocoș Ana-Maria Cristina	87
Proiect de parteneriat educațional grădiniță – Direcția De Asistență Socială Oradea	90
Bodog Adriana	90
Bullying-ul în școală.....	95
Boian Aurelia-Cornelia.....	95
Pași simpli de rezolvare a conflictelor pentru preșcolari	99
Bolboacă Violeta	99
Bullying-ul un fenomen cât se poate de prezent astăzi, atât în grădinițe, cât și în școli.....	102
Boriceanu Elena.....	102

Violența școlară, o problemă de actualitate	109
Bortoș Rozalia.....	109
Managementul conflictelor și exersarea modalităților de comportament antibullying în mediul școlar	114
Borugă Maria.....	114
"Bună înțelegere"- proiect de activitate.....	118
Botar Aniko-Csila	118
Nonviolența și gestionarea conflictelor la preșcolari	120
Botta Mihaela	120
Relațiile sociale precum prietenii	124
Bracău Adina-Mihaela	124
Importanța empatiei în prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	127
Buciurcă Maria	127
Bullyingul la grădiniță.....	130
Bucur Evelina Ioana	130
Parteneriat pentru o copilărie fără frică.....	132
Bucur Ilinca Dana.....	132
Prevenirea cyberbullying-ului cu ajutorul educației digitale la preșcolari.....	135
Bucur Nicoleta	135
Prevenirea și combaterea bullying-ului în mediul școlar	137
Budean Alina-Lavinia	137
Proiect de parteneriat educațional grădiniță -familie "Împreună la început de drum!"	140
Budușan Dana.....	140
Bullying-ul: ce este și cum îl putem preveni?	144
Buhai Simona	144
Agresivitatea la vârsta preșcolară – Forme, manifestări și intervenții educaționale	146
Bunea Lubiana.....	146

Împreună ne este mai ușor- Parteneriat educațional - grădiniță- familie.....	149
Burgelea Rozica.....	149
Prevenirea bullying-ului prin parteneriatul grădiniță-familie.....	152
Bușe Marcela Camelia.....	152
Copilărie fără frică.....	155
Buză Lavinia-Ramona.....	155
Noile educații. Educația pentru mediu.....	158
Calciu Vasilica Emilia.....	158
„Prietenia nu are culoare, are doar inimă mare”-Scenariu de activitate integrată.....	161
Canciuc Gabriela-Otilia	161
Prevenirea bullying-ului	165
Catrinoiu Roxana-Maria	165
Incluziunea preșcolarilor și diseminarea bunelor practici în mediul educațional.....	167
Căciulan Cristina-Mariana	167
Împreună împotriva bullying-ului- educație, empatie, acțiune.....	170
Călugăr Ionela-Gabriela.....	170
Rolul inteligenței emoționale în dezvoltarea abilităților emoționale ale preșcolarilor.....	173
Călugăreanu Daniela Cristina.....	173
Emoții, relații, siguranță – fundamentul unei copilării lipsite de frică	178
Chifor Cristina.....	178
Prevenirea hărțuirii online prin educație digitală.....	180
Chindea Claudia Gabriela.....	180
Modalități de intervenție pentru situațiile conflictuale apărute între copiii antepreșcolari.....	182
Chindriș Karina-Sorina	182
Manifestări, impact și modalități de prevenire a bullying-ului.....	185
Cicio Milena-Diana.....	185
Dezvoltarea empatiei la preșcolari.....	188

Ciorogariu Camelia	188
Bullying-ul în grădiniță. Ce putem face?	192
Ciuhat Anca	192
O copilărie fără frică.....	195
Cojocar Denisa	195
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în grădinița de copii	198
Cojocar Magdalena-Elena.....	198
Stop Bulling	202
Cojocar Simona Marilena	202
Dezvoltarea empatiei la școlarii mici în scopul prevenirii bullying-ului	204
Coman Daniela-Georgeta	204
Dezvoltarea empatiei la preșcolari – fundament, abordări și bune practici	207
Condache Liliana	207
Plan/ program de prevenire a bullying-ului și a altor forme de violență	210
Cornea Anca Teodora	210
De ce iertăm?- activitate integrată la grupa mijlocie.....	215
Coroian Ioana.....	215
Spune nu-violenței, DA-pentru o copilărie minunată	217
Costache Carmen	217
Bullying-ul în mediul preșcolar.....	220
Costea Cristina.....	220
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la nivel preșcolar	223
Costea Sonia Ioana.....	223
Prevenirea bullying-ului în școală	227
Coș Adriana Alina	227
Prevenirea abandonului școlar și gestionarea conflictelor	231
Coșariu Carmen-Maria	231

Bullyingul și părțile implicate	235
Cotoră-Popa Cristina.....	235
Educația empatiei – cheia prevenirii bullying-ului.....	239
Cotte Mihaela – Monica.....	239
Bullying-ul și gestionarea conflictelor.....	241
Coța Camelia-Elena.....	241
Prevenirea bullying-ului la creșă.....	245
Crișan Andreea Tania	245
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în școală: Rolul educației și al parteneriatului școală-familie.....	248
Crișan Ligia-Maria.....	248
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	251
Crișan Mariana Sanda.....	251
Depistarea și rezolvarea conflictelor bullying-ului în grădiniță.....	254
Csata Tünde	254
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	257
Csiki Eva.....	257
Bullyingul la preșcolari, între realitate și etichetare prematură.....	260
Curea Roxana Nicoleta	260
Rolul educatoarei în prevenirea bullyingului în grădiniță.....	264
Cușnir Camelia.....	264
Prevenirea bullying-ului în mediul preșcolar	267
Damian Aura Elena.....	267
Parteneriat pentru o copilărie fără frică: Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor Educație prin empatie.....	273
Dege Eugenia-Maria.....	273
Bullying-ul la nivel preșcolar	275

Dem Lucia	275
Împreună împotriva violenței: prevenirea bullying-ului și dezvoltarea empatiei profesor învățământ primar	278
Dinuț Laura Daniela	278
Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului	281
Dobren Floarea.....	281
Dezvoltarea empatiei.....	283
Dodea Andrea Grădinița cu P.P. „Poienița”, Cluj-Napoca.....	283
Dezvoltarea empatiei la preșcolari.....	286
Dosa Ramona	286
Strategii educaționale pentru gestionarea conflictelor la vârsta preșcolară	288
Dragnea Adina-Georgiana.....	288
Cum să previi Bullyingul de la o vârstă timpurie?.....	291
Drăghici Daniela-Mihaela.....	291
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la nivelul grupei de preșcolari.....	294
Drăghița Andreea	294
Modalități de gestionare a conflictelor la preșcolarii și elevii cu ces	297
Dulca Andreea- Diana.....	297
Bullying în gradinița și școală	299
Dumitru Alina-Irina.....	299
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în grădiniță	302
Duroi Ana-Maria	302
Fișe de lucru	304
Duska Orsolya-Erzsébet	304
Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului	307
Dușa Elena Mădălina.....	307
Cyberbullyng.....	309

Elekes Anna-Gyöngyi	309
Bullying-ul în grădiniță - cauze, efecte, măsuri de combatere	311
Enache Mihaela	311
Să-i educăm împreună!” Parteneriat educațional grădiniță – familie	316
Enache Nicoleta Nela	316
„Bullying-ul și impactul negativ asupra copiilor„.....	321
Eremia Cristina-Elena	321
Copiii noștri într-un mediu sigur!	324
Farkas Anna Maria.....	324
Prevenirea bullying-ului în mediul educațional: Strategii, intervenții și parteneriate pentru un climat școlar sigur	327
Feher Adriana	327
Modalități prin care gestionăm emoțiile și rezolvăm conflictele la grădiniță.....	331
Focșan Silvia Mădălina.....	331
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	334
Fofeldea Nicoleta Cristina.....	334
Strategii educaționale eficiente pentru gestionarea conflictelor în mediul școlar	338
Frișan Flavia-Cristina	338
Stima de sine și bullying-ul	342
Gafița Roxana	342
Parteneriatul grădiniță-familie	346
Galea Lavinia	346
Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului la preșcolari.....	350
Gânsă Aurlia Maria	350
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în învățământul preșcolar	353
Géczi Liliana.....	353
Copilărie fericită! Stop violența!	357

Ghitea Alina -Diana.....	357
Formarea relațiilor sănătoase în grădiniță: prevenirea bullying-ului prin colaborare și intervenție timpurie	361
Gliga Paula Raluca.....	361
Parteneriat pentru o copilărie fără frică: Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	365
Gomotîrceanu Delia.....	365
Copilărie cu empatie!.....	368
Gorea Alexandra	368
Primii pași spre empatie	371
Groza Iulia Florina	371
Bullying în grădiniță - proiect în curs de implementare.....	374
Groza Lidia	374
Bullying-ul: cauze, consecințe și modalități de prevenire.....	377
Gyorgy Loredana Mariana	377
Dezvoltarea empatiei în grădiniță: fundamentul relațiilor sănătoase la nivel preșcolar.....	381
Handru Marionela.....	381
Gestionarea conflictelor la preșcolari.....	384
Har Larisa Dalina.....	384
Bullyingul și gestionarea lui la preșcolari.....	387
Hăidăuțu Maria.....	387
Implicarea activă a părinților în modelarea eficientă a preșcolarilor.....	390
Hășmășan Lenuța Maria.....	390
Conștientizarea fenomenului de bullying în mediul educațional și combaterea agresiunilor	393
Hârlăoanu Andreea-Roxana.....	393
Fenomenul bullying în lumea contemporană	398
Herciu Maria.....	398
Soluții pentru gestionarea conflictelor din grădiniță.....	403

Herman Eligia	403
Violența nu te face mare.....	407
Horvát Katalin.....	407
Prevenirea bullying-ului: O responsabilitate comună în formarea unui mediu educațional sigur.....	410
Hoțiu Ana-Maria	410
Gestionarea conflictelor la preșcolari.....	412
Huruban Daniela-Alexandra.....	412
Strategii de prevenire a fenomenului de bullying în școală	414
Husariu Andreea Roxana	414
Bullying-ul în grădiniță. Cauze, efecte, măsuri de combatere	418
Ibănescu Giorgia Claudia.....	418
Proiect educațional de educație parentală "Copii fericiți-părinți liniștiți"	421
Iftimie Căs. Velenciuc Mălina Elena	421
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	424
Ilca Ioana Simina	424
O copilărie fericită, fără frică.....	427
Ilyes Aurelia Rubina.....	427
Disciplina pozitivă la vârsta preșcolară.....	430
Incze Erica	430
Bullying-ul în grădiniță.....	433
Indrei Nicoleta	433
Empatia în învățământul preșcolar	435
Ioo Cipriana Ioana.....	435
Proiectul tematic La herghelie.....	439
Irimia Anca.....	439
Parteneriatul școală/grădiniță – familie	443
Jimboean Cristina Ioana Adriana.....	443

Violența școlară- cauze și remedii	447
Keszeg Boglarka Noemi	447
Prevenirea bullyingului la grădiniță	451
Keszeg Gyöngyi	451
Fără frică, cu respect: creștem împreună într-un mediu sigur	454
Lais Diana – Andreea	454
Prevenirea și diminuarea fenomenului de bullying la copii.....	458
Lazăr Magdalena.....	458
O săptămână fără violență.....	462
Lăscuș Elena	462
Cum să prevenim bullying-ul ?.....	466
Lucaci Melinda.....	466
Prevenirea și combaterea bullying-ului în grădiniță.....	469
Lupașcu Alexandra	469
Influența poveștilor terapeutice în gestionarea conflictelor la preșcolarii din grădiniță.....	474
Machek Angela Maria	474
Dezvoltarea empatiei la vârsta preșcolară	478
Maja Alina Cristina.....	478
Dezvoltarea empatiei la preșcolari.....	481
Maja Anamaria	481
Fără frică în curtea școlii-rolul familiei și al educației.....	484
Manda Marilena	484
Parteneriat familie-grădiniță: Prevenirea și gestionarea bullying-ului	486
Marcu Augusta Daciana	486
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	489
Marin Mihaela.....	489
Bullying!...și despre el!	493

Marin Sorina – Ioana.....	493
Strategii integrate și multidisciplinare pentru prevenirea și combaterea fenomenului de bullying în mediul preșcolar	497
Marina Bianca- Iuliana.....	497
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la grădiniță.....	501
Marinescu Maria.....	501
Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului	505
Mariș Daria – Maria.....	505
Mai mult decât o glumă, cuvintele dor – bullyingul o grijă comună	508
Mariș Florentina Nicoleta	508
Prevenirea bullying-ului și cyberbullying-ului – exemple de bună practică.....	512
Matei Ana-Maria-Diana Școala Gimnazială Cioroiși, Cioroiși.....	512
Prevenirea bullying-ului în mediul preșcolar	514
Matei Anca-Ioana.....	514
Bullyingul și dezvoltarea empatiei la preșcolari.....	519
Matiș Adriana.....	519
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la preșcolari.....	523
Măcicășan Adela-Roxana.....	523
Bullying-ul la vârsta preșcolară	526
Irina Ioana Măluțan,.....	526
Parteneriat grădiniță – familie „împreună pentru copiii noștri.....	531
Michai Anamaria.....	531
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în grădinița de copii	535
Miclescu Cătălina.....	535
Modul de prevenire a bullying-ului și de gestionare a conflictelor.....	538
Mihăiești Maria Alina.....	538
Bullying-ul în educația actuală: între realitate cotidiană și provocare instituțională	542

Mihăilescu Monica	542
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în clasele primare	545
Milea Mioara.....	545
Împreună împotriva bullying-ului!.....	547
Milicici Anișoara	547
Gestionarea conflictelor între copii folosind strategia de management learn	550
Mîrzan Manuela- Magdalena	550
De ce sunt copiii agresivi?	563
Mocanu Georgeta.....	563
Parteneriatul școală-familie – pilon esențial în reușita educațională a copilului.....	566
Moisil Viorica Maria	566
Fenomenul de bullying	569
Moldovan Alexandra.....	569
Cresc cu inima mare – Parteneriat pentru dezvoltarea empatiei în grădiniță	574
Moldovan Ana Maria.....	574
Bullying-ul în rândul preșcolarilor	577
Moldovan Melinda	577
Program de colaborare cu familia pentru prevenirea efectelor negative ale mass-media asupra copiilor	579
Molnar Luiza Maria	579
Parteneriat pentru o copilărie fără frică: Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	583
Morariu Cristina Ana Maria	583
Grădinița – prima lecție despre prietenie și încredere.....	586
Moș Lucia.....	586
Bullying-ul în grădinița de copii.....	589
Munteanu Iulia Loredana,.....	589
Gestionarea conflictelor la nivelul preșcolarilor.....	592

Munteanu Maricica.....	592
Modalități de prevenire a bullying-ului la preșcolari și elevi	596
Mușuțan Liana Angela.....	596
Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului la preșcolari.....	599
Nagy Vanessa-Gabriela	599
Prevenirea bullying-ului la grupa mică.....	601
Nan Andreea Larisa.....	601
Abordări integrate pentru gestionarea conflictelor și cultivarea inteligenței emoționale la preșcolari	604
Nedelcu Laura.....	604
Emma, fetița prietenoasă.....	608
Niță Carmen.....	608
Împreună pentru o copilărie fără frică – prevenirea agresivității și cultivarea empatiei la copiii antepreșcolari.....	611
Oaida Cristina-Simona.....	611
Prevenirea bullying-ului în mediul școlar	615
Oargă Daniela.....	615
Parteneriat pentru o copilărie fără frică: Prevenirea Bullying-ului și gestionarea conflictelor.....	619
Omeag Cornelia.....	619
Fenomenul de bullying în grădinița de copii	623
Oncea Maria.....	623
Parteneriat grădiniță- familie	625
Oniga Silvia-Elena	625
O copilărie în siguranță – Educația timpurie ca fundament pentru prevenirea bullying-ului și dezvoltarea abilităților de gestionare a conflictelor	630
Orghidan Mădălina	630
Fără frică în grădiniță: Primii pași în prevenirea bullying-ului.....	633

Oțel Georgiana – Mihaela	633
Originea comportamentului de bullying	636
Palfi Cornelia Ioana	636
Să fim prieteni, fără bullying!	640
Pardău Loredana	640
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la copiii preșcolari	643
Pascu Ana-Maria	643
Bullyingul – un fenomen distrugător	647
Păușan Mihaela Irina	647
Prevenirea bullying-ului si gestionarea conflictelor	650
Ramona Pera	650
Instrumente pentru prevenirea bullying-ului în clasă	653
Pescaru Ștefania Roxana	653
Prevenirea bullingului din grădiniță Studiu specialitate	657
Petrescu Adelina/Gheju Maria	657
Prevenirea bullying-ului în grădiniță	661
Petrindean Ana-Maria	661
Importanța parteneriatului școală – familie în prevenirea bullying-ului	664
Pintilie Angela Mihaela	664
Proiect didactic - bullying	667
Platona Florina Alina G.P.P. NR. 25 ORADEA	667
Stimularea empatiei și formarea relațiilor de prietenie la grădiniță	673
Pojar Andrada Afinia	673
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în grădiniță	677
Pop Dora Casina	677
Conflictele între copii cum le gestionăm eficient?	680
Popa Adriana	680

Atelierul „Să fim prieteni - fără bullying”	683
Popa Sanda-Daniela	683
Managementul conflictelor	685
Puie Irina Camelia	685
Grădinița – primul pas spre o societate fără violență	688
Radu Adina.....	688
Fiecare copil este unic! Parteneriat educațional Grădiniță-Familie.....	691
Radu Ștefania-Mihaela	691
Managementul conflictelor și învățarea prin cooperare	694
Ranete Aurelia	694
Metode educative de prevenire și gestionare a conflictelor la preșcolari.....	699
Redeș Ioana Anamaria	699
Empatia la vârsta preșcolară – Cheia prevenirii bullying-ului.....	702
Roman Alexandra Gabriela	702
Dezvoltarea empatiei în prevenirea bullying-ului între copii	706
Roman Raluca – Nicoleta.....	706
Prevenirea bullying-ului	708
Ruginosu Mirela.....	708
Conflictele între copii - cauze și soluții	711
Rus Adriana-Gabriela,	711
Dezvoltarea empatiei.....	714
Rus Cristina.....	714
Bullying-ul în grădiniță.....	718
Rus Daniela Iuliana.....	718
Gestionarea conflictelor la preșcolari.....	723
Rusu Veronica-Alexandrina	723
Gestionarea conflictelor în grupa de preșcolari	725

Sallo Andreea.....	725
Semințele empatiei: Ce poate semăna un învățător în sufletul unui copil?	728
Sfechiș Corina-Ancuța	728
Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying- ului	732
Simon Tamara.....	732
Prevenirea bullyingului în mediul școlar	735
Sîia Ana - Roxana	735
Bullyingul în grădiniță Exemple de bune practici.....	739
Smîntîină Corina	739
Parteneriat pentru o copilărie fără frică: Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	742
Staicu Adelina Ioana G.P.P. „Lumea Copiilor” Blaj	742
Copilărie fără frică	746
Stan Anica	746
Prevenirea bullyingului în grădiniță	748
Starparu Cornelia,	748
Educația pentru mediu - fundamentul unei lumi sustenabile	751
Șteică Emilia	751
Prevenirea bullying-ului în grădiniță	754
Străinu-Ciolei Georgiana	754
Gestionarea bullying-ului în grădiniță	757
Stroe Ioana	757
Prevenirea și combaterea bullying-ului la nivel preșcolar	760
Raluca Stroescu/ Bogdan Alina	760
Empatia ca scut împotriva fricii: parteneriat educațional pentru prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	762
Suciu Diana	762
Stima de sine la copiii preșcolari	764

Suciu Loredana.....	764
Gestionarea conflictelor și prevenirea bullyingului în grădinița de copii	767
Surleac Ana-Maria.....	767
Prevenirea comportamentelor de tip bullying	770
Szekely Oana-Maria.....	770
Bullyingul din mediul online	773
Șerban Marilena Simona	773
Primii pași spre empatie!.....	776
Șerfezeu Camelia	776
Modalități eficiente de disciplinare pozitivă a copiilor preșcolari	778
Șimonca Valeria	778
Bullying-ul - o realitate îngrijorătoare	782
Tapalagă Andra-Elena	782
Strategiile de prevenire a bullying-ului în grădiniță și clasele primare.....	785
Tabarcea Loredana-Irina	785
Bullying în educația timpurie.....	789
Tămâian Ramona.....	789
Bullyingul la școală – prevenirea acestuia.....	792
Tîrîlă Dorina	792
Parteneriatul grădiniță - școală.....	795
Todoran Daniela – Emilia.....	795
Bullying-ul.....	798
Toma Maria.....	798
Bullying-ul și conflictele – o lecție despre curaj, empatie și schimbare	802
Toma Veronica	802
O clasă prietenoasă previne bullying-ul	804
Tomescu Elena-Andreea	804

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în grădiniță	807
Török Zsuzsanna	807
Cum gestionăm crizele de furie ale copiilor.....	810
Trif Delia	810
Bullying-ul în grădiniță. O reală problemă.	814
Truinea Diana-Maria.....	814
Empatia la vârsta preșcolară.....	818
Țibrea Mariana Cristina.....	818
Prevenirea bullying-ului și dezvoltarea empatiei la preșcolari.....	821
Țop Ioana-Andrea	821
Copilărie fără bullying.....	824
Țuțu Ana-Maria	824
Dezvoltarea empatiei la preșcolari în cazul bullyingului între copii	828
Ungur Camelia-Mădălina.....	828
Împreună pentru viitor: arta de a crește oameni	831
Ungureanu Diana-Maria.....	831
Vocea curajului: prevenirea bullyingului prin empatie și dialog	834
Ungureanu Ioana Bianca	834
Parteneriatul școală-familie – fundament al succesului educațional.....	837
Vaida Laura-Lucia, profesor pentru educație timpurie.....	837
Activitate extracurriculară „Emoția, ce este?”	840
Varga Maria.....	840
Împreună suntem mai puternici-parteneriat pentru o copilărie fără frică- prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor	843
Vasile Victorița	843
Dezvoltarea empatiei la preșcolari – fundament pentru relații sănătoase.....	845
Vădean Anca Elena	845

Bullyingul	847
Văidean-Puia Petruța-Alexandra	847
Stimularea comportamentelor pozitive la copiii prescolari prin dezvoltarea relației copil educatoare	850
Vălean Liliana.....	850
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în grădinițe	853
Veres Melinda	853
Prevenirea bullyingului și gestionarea conflictelor în școală.....	856
Vesici Viorica.....	856
Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la preșcolari.....	860
Viman Cristina Diana	860
Prevenirea bullying-ului la preșcolari.....	862
Vlaicu Claudia-Victoria.....	862
Cyberbullying-ul	865
Vochițoiu Octavia Ramona	865
Proiect Parteneriat Educațional- Grădiniță- Familie.....	867
Voicu Marina Emilia	867
Prevenirea bullying-ului și promovarea climatului sănătos în mediul educațional	870
Voina Alina.....	870
Bullyingul- o problemă ce necesită atenție încă de la grădiniță	874
Voinea Elena Gabriela	874
Prevenirea bullying-ului, gestionarea conflictelor și sprijinirea victimelor la preșcolari	878
Vultur Sorina-Ioana,.....	878
Prevenirea bullying-ului la nivel preșcolar	882
Zaharia Ariana-Cătălina.....	882
Prevenirea bullyingului și gestionarea conflictelor în învățământul preșcolar.....	885
Zbâncă Alexandra-Giorgiana	885

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la nivel preșcolar	888
Zolyomi Lenuța-Viorica	888

Prevenirea bullying-ului în grădiniță

Afloroaie Ioana-Elena
Colegiul „N.V.Karpen” Bacău

Bullying-ul reprezintă o formă de comportament agresiv sau intimidator care poate apărea într-o varietate de medii, inclusiv în grădiniță. Deși termenul este adesea asociat cu școlile primare și secundare, comportamentele de bullying pot începe încă din perioada preșcolară. În acest sens, vom analiza ce este bullying-ul în grădiniță, cum se manifestă, care sunt cauzele și efectele acestuia asupra copiilor, precum și măsurile care pot fi luate pentru prevenirea și combaterea acestuia.

Ce este bullying-ul în grădiniță?

Bullying-ul în grădiniță se referă la orice comportament agresiv, intimidator sau dăunător între copii, care are scopul de a răni sau de a exercita control asupra unui alt copil. Aceste comportamente pot include:

- ☐ Bătăi fizice (lovituri, împingeri, trântirea altui copil).
- ☐ Insulte verbale (jigniri, porecle răutăcioase).
- ☐ Excluderea socială (ignorarea unui copil, formarea de grupuri de prieteni care îi exclud pe ceilalți).
- ☐ Manipularea și controlul comportamentului altor copii.

Este important de menționat că în această perioadă, copiii sunt încă în dezvoltare și pot manifesta astfel de comportamente din cauza lipsei de abilități sociale, a dorinței de a fi acceptați sau din cauze legate de mediul familial sau educativ.

Cum se manifestă bullying-ul în grădiniță?

Deoarece copiii de grădiniță nu au încă vocabularul și abilitățile de a exprima sentimentele lor într-un mod matur, bullying-ul poate fi mai subtil și mai greu de observat. Cu toate acestea, există semne care pot indica prezența bullying-ului:

1. Izolarea socială – Copilul se simte respins sau refuză să participe la jocuri de grup.

2. Comportamente agresive – Copilul devine agresiv cu alți copii, lovind sau certându-se frecvent.

3. Teama de a merge la grădiniță – Copilul refuză să meargă la grădiniță din cauza fricii de a fi bully-uit.

4. Scăderea stimei de sine – Copilul poate deveni mai tăcut, mai retras sau poate manifesta semne de tristete și anxietate.

5. Probleme fizice sau emoționale – Durerea de burtă sau capul frecvent, care nu au o cauză medicală clară, poate fi un indiciu al unei traume psihologice.

Cauzele bullying-ului în grădiniță

Bullying-ul nu apare întotdeauna dintr-o cauză singulară, ci este de obicei rezultatul unui amestec de factori. Unele dintre cauzele cele mai comune includ:

□ Comportamentele învățate – Copiii pot învăța comportamente de bullying din familie, de la frați mai mari sau chiar din comportamentele observate în mediul lor social.

□ Lipsa abilităților sociale – Copiii care nu au învățat încă cum să își gestioneze emoțiile sau să rezolve conflictele pașnic pot recurge la agresiune pentru a obține ceea ce doresc.

□ Nevoia de a fi acceptați – Unii copii pot recurge la bullying pentru a se simți mai puternici sau pentru a câștiga respectul celorlalți.

□ Diferențele între copii – Unele diferențe, cum ar fi etnia, statutul economic sau comportamentele fizice, pot duce la excluderea unui copil sau la formarea unor grupuri care discriminează alți copii.

Efectele bullying-ului asupra copiilor

Efectele bullying-ului asupra copiilor sunt adesea grave și pot persista pe termen lung. Printre aceste efecte se numără:

1. Stres emoțional și psihologic – Copiii care sunt victimele bullying-ului pot dezvolta anxietate, depresie, teama de a merge la grădiniță sau de a interacționa cu alți copii.

2. Scăderea încrederii în sine – Copiii care sunt excluși sau jigniți pot dezvolta o stimă de sine scăzută, care le poate afecta performanțele școlare și viața socială pe termen lung.

3. Comportamente agresive – În unele cazuri, copiii care sunt victimele bullying-ului pot ajunge să adopte un comportament similar cu cel al agresorului, perpetuând astfel ciclul de bullying.

4. Probleme de învățare – Stresul și anxietatea cauzate de bullying pot afecta concentrarea unui copil la activitățile educaționale.

Prevenirea bullying-ului în grădiniță

Prevenirea bullying-ului în grădiniță presupune atât implicarea educatorilor, cât și a părinților. Iată câteva măsuri care pot fi luate:

1. Educația despre empatie și respect – Educatorii pot organiza activități care îi învață pe copii despre importanța respectului față de ceilalți și despre cum să își exprime sentimentele într-un mod pașnic.

2. Promovarea unui mediu sigur și pozitiv – Crearea unui mediu în care toți copiii se simt acceptați și protejați este esențială pentru prevenirea bullying-ului.

3. Sprijin pentru copii cu dificultăți de socializare – Este important ca educatorii să identifice copiii care au dificultăți în a interacționa cu alții și să le ofere sprijin suplimentar.

4. Implicarea părinților – Părinții joacă un rol crucial în prevenirea bullying-ului, având responsabilitatea de a educa copiii acasă despre respectul față de ceilalți și despre importanța de a-și exprima sentimentele într-un mod pozitiv.

Concluzie

Bullying-ul în grădiniță este un fenomen serios care poate afecta profund dezvoltarea emoțională și socială a copiilor. Este important ca atât educatorii, cât și părinții să colaboreze pentru a crea un mediu în care copiii să învețe să își exprime emoțiile și să interacționeze pozitiv unii cu alții. Prevenirea și combaterea bullying-ului începe prin educație, empatie și sprijin constant din partea celor din jurul copiilor.

Bibliografie

□ Bucur, A. (2015). Bullying în școala primară și preșcolară: studii și intervenții. Editura Polirom.

□ Călinescu, D., & Istrate, G. (2017). Prevenirea bullying-ului în școli: Ghid pentru

educatori. Editura Didactică și Pedagogică.

□ Gându, M. (2020). Psihologia copilului și educația timpurie. Editura Universitară.

Dezvoltarea empatiei la preșcolari: o abordare educațională pentru prevenirea bullyingului

Airizer Daria

Grădinița cu Program Prolungit „Licurici”, Cluj-Napoca

Introducere

Bullyingul reprezintă un comportament agresiv repetat care are scopul de a răni, intimida sau marginaliza o persoană. Deși bullyingul este adesea asociat cu perioada școlară, studiile arată că semnele acestui comportament pot apărea încă din perioada preșcolară, în cadrul interacțiunilor dintre copii. Preșcolarii sunt într-o perioadă de dezvoltare rapidă a abilităților sociale, iar învățarea empatiei joacă un rol esențial în prevenirea comportamentelor agresive și în formarea unor relații de respect și cooperare între copii. În acest context, educația timpurie axată pe dezvoltarea empatiei poate contribui la combaterea bullyingului încă din primele etape ale vieții școlare.

Empatia și rolul ei în prevenirea bullyingului

Empatia poate fi definită ca abilitatea de a înțelege și de a împărtăși sentimentele altora. La preșcolari, empatia nu se dezvoltă în mod spontan, ci este influențată de experiențele sociale și de modelele oferite de părinți, educatori și ceilalți membri ai comunității. Copiii care sunt învățați să fie empatici sunt mai puțin susceptibili de a adopta comportamente de bullying, deoarece înțeleg consecințele emoționale ale acțiunilor lor asupra celor din jur.

Atunci când un copil învață să recunoască și să înțeleagă emoțiile altora, el devine mai conștient de impactul pe care comportamentele sale îl pot avea asupra celor din jur. Această conștientizare emoțională îi ajută să dezvolte o atitudine de respect și grijă față de ceilalți, reducând astfel probabilitatea de a manifesta comportamente agresive. În plus, copiii empatici sunt mai predispuși să apere victimele bullyingului și să intervină într-o situație de acest tip, având un rol activ în prevenirea și combaterea acestui fenomen.

Etapele dezvoltării empatiei la preșcolari

Dezvoltarea empatiei la preșcolari se realizează treptat, iar fiecare etapă a acestei dezvoltări este esențială pentru formarea unui comportament prosocial. În perioada preșcolară, copiii trec prin mai

multe etape de dezvoltare a empatiei, fiecare dintre acestea având un impact semnificativ asupra relațiilor lor interpersonale și asupra modului în care înțeleg și răspund la emoțiile celorlalți.

Recunoașterea emoțiilor proprii și ale altora: În primii ani de viață, copiii încep să-și dezvolte capacitatea de a recunoaște emoțiile proprii. Pe măsură ce interacționează cu alți copii și cu adulți, ei învață să identifice și să înțeleagă emoțiile celorlalți, de exemplu, prin observarea expresiilor faciale și a limbajului corpului. De asemenea, la această vârstă, copiii încep să își exprime propriile emoții și să învețe cum să le gestioneze.

2. Imitația și învățarea prin model: Copiii preșcolari învață adesea prin imitație, observând comportamentele celor din jur și replicându-le. În această etapă, educatorii și părinții joacă un rol esențial în dezvoltarea empatiei, fiind modele de comportamente empaticе. Atunci când un adult arată empatie față de un alt adult sau față de copil, preșcolarul învață să aprecieze aceste gesturi și să le aplice în interacțiunile proprii.

3. Dezvoltarea compasiunii și a comportamentului prosocial: Pe măsură ce copiii cresc, ei dezvoltă o înțelegere mai profundă a nevoilor și suferinței celorlalți. În această etapă, copiii preșcolari pot manifesta dorința de a ajuta, de a consola sau de a sprijini un alt copil care trece printr-o situație dificilă. Această dezvoltare este esențială în prevenirea comportamentelor de bullying, deoarece copiii care înțeleg suferința altora sunt mai puțin probabil să adopte comportamente agresive.

Metode de dezvoltare a empatiei la preșcolari pentru prevenirea bullyingului

Există mai multe metode educaționale prin care educatorii și părinții pot sprijini dezvoltarea empatiei la preșcolari și pot preveni astfel bullyingul. Iată câteva strategii eficiente:

1. Jocuri de rol și activități de simulare: Jocurile de rol sunt o metodă eficientă de a ajuta copiii să înțeleagă perspectivele altora și să experimenteze diferite emoții. De exemplu, copiii pot juca rolul unui personaj care ajută un alt copil într-o situație dificilă sau pot simula o situație în care trebuie să își apere un prieten de bullying. Aceste activități îi ajută să dezvolte abilități de rezolvare a conflictelor și să învețe cum să răspundă empatic la nevoile celor din jur.

2. Povești și discuții despre empatie: Citirea de povești care ilustrează comportamente empatici și neempatici poate fi o metodă eficientă de a învăța copiii despre importanța empatiei și despre consecințele comportamentelor agresive. După citirea poveștilor, educatorii pot discuta cu copiii despre acțiunile personajelor, încurajându-i să își exprime părerea despre ce ar fi trebuit să facă personajele pentru a ajuta un alt copil sau pentru a preveni o situație de bullying.

3. Învățarea prin exemple: Copiii preșcolari învață adesea prin imitație. Astfel, educatorii și părinții trebuie să fie modele de comportament empatic. Atunci când un adult arată compasiune și înțelegere față de ceilalți, copiii sunt mai predispuși să adopte aceleași comportamente în propriile lor interacțiuni. Este important ca adulții să fie conștienți de modul în care își exprimă propriile emoții și reacții, deoarece acestea au un impact direct asupra comportamentului copiilor.

4. Activități de grup și încurajarea cooperării: Colaborarea în grupuri mici poate contribui la dezvoltarea abilităților de empatie. Prin activități care necesită cooperare, cum ar fi rezolvarea unui puzzle sau realizarea unui proiect comun, copiii învață să colaboreze, să ajute și să respecte nevoile celor din jur. În acest fel, se promovează comportamente prosociale și se reduc conflictele care pot duce la bullying.

5. Abilități de rezolvare a conflictelor: Învățarea tehnicilor de rezolvare a conflictelor poate contribui la prevenirea bullyingului, deoarece copiii care știu cum să rezolve conflictele într-un mod pașnic și constructiv sunt mai puțin predispuși să recurgă la comportamente agresive. Educatorii pot învăța copiii să își exprime nemulțumirile într-un mod calm și să asculte punctele de vedere ale celorlalți.

Provocări și soluții în promovarea empatiei pentru combaterea bullyingului

Deși dezvoltarea empatiei este esențială pentru prevenirea bullyingului, există mai multe provocări în implementarea acestor strategii. Unul dintre principalele obstacole este influența mediului familial. Copiii care cresc în familii în care prevalează conflictele sau în care empatia nu este o valoare promovată pot întâmpina dificultăți în dezvoltarea acestei abilități. În astfel de cazuri, este important ca educatorii să colaboreze strâns cu părinții și să le ofere acestora instrumentele necesare pentru a sprijini dezvoltarea empatiei acasă.

De asemenea, un alt obstacol poate fi diversitatea în cadrul grupurilor de copii. Copiii pot veni din medii culturale și sociale diferite, ceea ce poate influența modul în care aceștia înțeleg și manifestă empatia. Este important ca educatorii să promoveze un climat de respect față de diversitate și să ajute copiii să aprecieze diferențele dintre ei, încurajându-i să fie sensibili la nevoile celor din jur, indiferent de diferențele de cultură sau statut social.

Concluzie

Dezvoltarea empatiei la preșcolari este un element cheie în prevenirea și combaterea bullyingului. Copiii care învață să înțeleagă și să aprecieze emoțiile celor din jur devin mai puțin susceptibili de a adopta comportamente agresive și mai predispuși să apere victimele bullyingului. Prin activități

educaționale adecvate, prin implicarea activă a părinților și educatorilor și prin crearea unui mediu de învățare pozitiv, empatia poate fi cultivată încă din primii ani de viață, contribuind astfel la formarea unor relații sociale sănătoase și la prevenirea fenomenului de bullying.

Bibliografie

Băran-Pescaru, A. (2019). Psihologia copilului în grădiniță. București: Editura Universitară.

Dascălu, C. (2021). Bullying-ul în grădiniță și școală. Strategii de prevenție și intervenție. Iași: Polirom.

Goleman, D. (2008). Inteligența emoțională. București: Curtea Veche Publishing.

Jucan, D., & Jucan, M. (2017). Educația empatică în învățământul preșcolar. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

Parteneriatul grădiniță-familie-comunitate – puntea spre reușită

Alexa Oana-Raluca

Grădinița cu P.P. "Floare de Iris", Cluj-Napoca

Grădinița este o etapă în cadrul programelor de dezvoltare care are în vedere experiența deja acumulată de copil în mediul familial. De aceea intervenția educativă de la nivelul grădiniței trebuie construită în parteneriat educativ cu familia și comunitatea și constituie premisa cea mai importantă a dezvoltării copilului.

Accentuarea aspectelor de dezvoltare din sfera socio-emoțională pune tot mai frecvent în atenția cadrelor didactice elaborarea de activități extracurriculare ce trebuie să vină în întâmpinarea nevoilor de dezvoltare firească a copilului din zilele noastre, pentru care unele activități impuse de curriculum preșcolar nu asigură cadrul și nu stimulează suficient copilul în a-și satisface nevoile de cunoaștere și a determina o învățare activă. Astfel, proiectarea unor punți de legătură cu familia și comunitatea, prin intermediul proiectelor de parteneriat educațional, vine să completeze acel tot unitar al învățării active, pe care dorim să o promovăm în actul educațional din mediul preșcolar, și nu numai.

Parteneriatul educațional este un concept nou, menit să determine forme variate de comunicare, cooperare și colaborare în sprijinul copiilor și devine tot mai prezent în relațiile de colaborare ce se stabilesc între grădiniță și familiile implicate. Acesta presupune participare la o acțiune educativă comună, comunicare eficientă între parteneri, acțiuni comune cu respectarea rolului fiecărui participant, interrelaționare. Ca atitudine, parteneriatul presupune:

Acceptarea diferențelor și tolerarea opțiunilor diferite;

Egalizarea șanselor de participare la o acțiune educativă comună;

Interacțiuni acceptate de toți partenerii;

Comunicare eficientă între participanți;

Colaborare (acțiune comună în care fiecare are rolul său diferit);

Cooperare (acțiune comună în care se exercită interrelații și roluri comune).

Programele de educație timpurie din toată lumea definesc parteneriatul cu părinții, ca agenți educaționali drept un principiu fundamental al organizării și funcționării instituției preșcolare. Obiectivul principal al colaborării grădiniței cu familia constă în conturarea unității de acțiune a celor doi factori educaționali, finalitate a cărei îndeplinire este condiționată de unitatea de concepții și exigențe, de un mod convergent de acțiune, de o bună cunoaștere reciprocă și de o atitudine reciprocă

deschisă (Mialaret, G., 1982). Acest obiectiv se poate realiza doar prin conceperea relației grădiniță-familie în dublu sens. Este vorba, pe de o parte de preocuparea educatoarei de a cunoaște mediul familial al copilului și natura influențelor educaționale exercitate de părinți și de a ține cont de experiența de viață și învățare acumulată de copil în familie, iar pe de altă parte de demersurile de implicare a părinților în activitatea educațională a grădiniței, atât ca parteneri în procesele de instruire și formare, cât și ca participanți în programele de educație a părinților.

Educatorul are rolul să creeze un mediu adecvat, prielnic pentru interacțiune și dezvoltare de pe poziții egale, a colaborării sale cu familia și comunitatea locală. Comunicarea, respectul, acceptarea diferențelor și căutarea intereselor copiilor formează bazele unei bune colaborări. Modalitățile de colaborare pot fi variate, pornind de la discuții în cadrul ședințelor cu părinții, dar și prin implicarea directă a părinților în programul zilnic de educație a preșcolarilor. În acest mod avantajele implicării familiei în activitatea zilnică pornesc de la observarea propriului copil în relație cu ceilalți și ajung până la înțelegerea rolului de partener alături de educator, învățând astfel să aplice și acasă anumite aspecte de educație a copilului.

Comunitatea este un alt factor marcant în dezvoltarea preșcolarilor. Pe lângă principalii factori educaționali, grădinița și familia, există încă o serie de factori reprezentativi ai comunității locale ce își pun amprenta în construirea personalității preșcolarilor, cum ar fi: biserica, primăria, poliția, grupul de pompieri, etc. Pentru ca aceste influențe să fie cât mai profunde este nevoie de conștientizarea de către toți membrii comunității a faptului că obiectivele învățământului preșcolar sunt importante atât pentru grădiniță cât și pentru comunitate.

Comunitatea trebuie să recunoască faptul că rolul grădiniței este acela de asigurare a unui mediu de integrare și prevenire a marginalizării sociale, prin specificul ei, oferind șanse egale la educație tuturor copiilor. În acest sens, prin crearea unor legături între grădiniță și comunitate, comunitatea trebuie privită ca un partener în educație.

O modalitate eficientă de realizare acestor legături este inițierea și desfășurarea unor parteneriate cu diferiți factori ai comunității locale, în funcție de interesele copiilor și în concordanță cu particularitățile de vârstă ale acestora. Parteneriatele grădiniță-comunitate reprezintă o formă de comunicare, colaborare și cooperare în sprijinul copilului, la nivelul procesului educațional. Acest tip de parteneriat se concretizează prin activități complexe, programate în conformitate cu un plan de desfășurare, în scopul realizării unor obiective propuse, într-un interval de timp definit, cu ajutorul

unor resurse umane, tehnice și financiare în unele cazuri, identificate ca atare la momentul elaborării parteneriatului.

În ultimii ani parteneriatul educativ este privit ca o formă de unificare, sprijin și asistență a influențelor educativ-formale, scopul principal fiind acela de a facilita îndeplinirea obiectivelor procesului instructiv-educativ din perspectivă cognitivă, socială și emoțională. Parteneriatul educațional cu comunitatea locală presupune, pe lângă acțiunile derulate în grădiniță, și activități susținute în cadrul comunității locale. Acestea sunt o categorie aparte, pe care copiii o îndrăgesc extrem de mult, deoarece implică elementul de noutate, ei fiind foarte încântați de diversele *plimbări, vizite, excursii sau tabere*.

Grădinița este o instituție care are rolul de a oferi sprijin educativ pentru copii și părinți, ea este terenul unor demersuri educative din care are de învățat și trebuie să se simtă valorizat fiecare beneficiar - copil, părinte, educator, membrii ai comunității locale. Cultivarea unor relații parteneriale între grădiniță, familie și comunitatea locală, în sprijinul educării copilului preșcolar, și în special al integrării și dezvoltării sociale a acestuia, constituie cheia succesului viitor în adaptarea școlară, fiind un salt important către o educație modernă, deschisă și flexibilă.

Conceperea și realizarea proiectelor de parteneriat educațional cu familia și comunitatea locală este o provocare, la care noi, cadrele didactice trebuie să răspundem, demonstrând competențe specifice și abilități de adaptare și învățare continuă, prin care transferăm cunoștințele dobândite în mediul instituțional și prin care putem preveni comportamente negative.

BIBLIOGRAFIE:

Băran-Pescaru, A., Parteneriat în educație, Editura Aramis, București, 2004;
Claff, G., Parteneriat școală – familie – comunitate, Ghidul cadrului didactic, Program PHARE - Acces la educație pentru grupuri dezavantajate, 2006.

Parteneriat pentru o copilărie fără frică: prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la creșă

Ardelean Laura Cosmina

Grădinița cu Program Prelungit Nr. 2 Aiud / Creșă, județul Alba

Introducere

Copilăria reprezintă o etapă fundamentală în dezvoltarea ființei umane, în care se conturează bazele personalității, comportamentelor sociale și emoționale. Din păcate, chiar și în această perioadă timpurie, pot apărea comportamente negative, cum ar fi bullying-ul. Deși adesea este asociat cu vârstele mai mari, studiile recente arată că forme incipiente de agresivitate verbală, fizică sau socială pot fi observate și în rândul copiilor mici, inclusiv în creșe. Prevenirea acestora necesită o abordare integrată, bazată pe colaborare între educatori, părinți și specialiști, pentru a construi un mediu sigur și suportiv pentru fiecare copil.

În societatea actuală, fenomenul bullying-ului a devenit o preocupare majoră în rândul educatorilor, părinților și instituțiilor de învățământ. Chiar dacă formele sale cele mai evidente apar în rândul elevilor mai mari, semnele timpurii ale comportamentelor agresive sau de excludere pot fi observate încă din etapa antepreșcolară. Prin urmare, prevenirea bullying-ului trebuie să înceapă devreme, prin dezvoltarea empatiei, sprijinirea emoțională a copiilor și implicarea activă a familiei.

Manifestarea bullying-ului la vârste mici

La nivelul creșei, comportamentele de tip bullying pot fi mai greu de identificat, deoarece copiii sunt încă în faza de dezvoltare a abilităților de comunicare și relaționare. Totuși, pot apărea comportamente agresive cum ar fi mușcatul, împinsul, refuzul de a împărți jucăriile sau excluderea unui copil din joc. Este esențial ca personalul educațional să fie atent la aceste semnale și să intervină prompt și cu blândețe. De asemenea, educarea timpurie a empatiei și promovarea cooperării contribuie la reducerea acestor comportamente.

Este important să înțelegem că aceste comportamente nu sunt neapărat semne de răutate, ci exprimări ale nevoilor neîmplinite, ale frustrărilor sau ale lipsei de abilități sociale. Prin intervenții blânde și consecvente, educatorii pot corecta aceste manifestări și pot învăța copiii moduri pozitive de interacțiune. De asemenea, observarea atentă a relațiilor de grup și a dinamicii jocurilor poate oferi

indicii valoroase despre copiii care au nevoie de sprijin suplimentar în dezvoltarea socio-emoțională

Strategii de prevenire și intervenție la creșă

Prevenirea bullying-ului presupune, în primul rând, crearea unui climat emoțional pozitiv, în care fiecare copil se simte valorizat și acceptat. Activitățile educaționale pot include jocuri de rol, povești terapeutice și exerciții de identificare a emoțiilor. De asemenea, cadrele didactice trebuie să fie modele de comportament prosocial, să promoveze dialogul și rezolvarea pașnică a conflictelor. Intervenția în cazurile de agresivitate trebuie să fie imediată, fermă, dar non-punitivă, orientată spre înțelegerea cauzelor și reconstrucția relațiilor.

Copiii care sunt excluși sau agresați (chiar și subtil) au nevoie de susținere emoțională și de protecție. Rolul cadrului didactic este esențial: identificarea timpurie a semnelor de izolare, încurajarea exprimării emoțiilor și intervenția promptă în conflicte contribuie la reducerea riscului de formare a unor tipare de comportament agresiv sau de victimă. Pe lângă sprijinul direct oferit copiilor, educatorii trebuie să colaboreze strâns cu familia. Informarea părinților despre comportamentele observate, organizarea de întâlniri și ateliere educative, precum și oferirea de resurse pentru educația parentală sunt pași importanți în combaterea bullying-ului. Un climat bazat pe încredere, comunicare și respect reciproc între copil, educator și părinte este cheia unei intervenții eficiente.

Parteneriatul educațional

Un factor esențial în prevenirea bullying-ului este implicarea familiei. Părinții trebuie informați cu privire la manifestările agresivității la vârste mici și sprijiniți să adopte metode pozitive de educație. De asemenea, colaborarea cu psihologi sau consilieri școlari poate aduce beneficii semnificative, prin oferirea de consiliere individuală sau activități de grup. Comunitatea locală poate susține eforturile educaționale prin campanii de conștientizare și resurse specifice.

Concluzii

Pentru a construi o copilărie fără frică, este nevoie de un parteneriat solid între toți actorii educaționali. Intervenția timpurie, educația pentru empatie și promovarea relațiilor sănătoase sunt cheia pentru prevenirea comportamentelor de tip bullying. Astfel, putem asigura un start armonios în viață pentru fiecare copil și o societate mai echitabilă în viitor.

Bibliografie:

1. Gherguț, A. (2006). **Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale**. Editura Polirom.
2. Munteanu, A. (2019). **Bullying-ul în rândul copiilor. Prevenire și intervenție timpurie**. Editura Didactică și Pedagogică.
3. Voiculescu, M. (2015). **Dezvoltarea emoțională a copilului preșcolar**. Editura Aramis.
4. Ministerul Educației Naționale (2020). **Strategia Națională pentru prevenirea violenței în mediul școlar**.
5. Salvați Copiii România (2022). **Studiu privind bullying-ul în grădinițe și școli primare**. www.salvaticopiii.ro

Formarea comportamentului empatic la elevii din învățământul primar

Argintaru Adriana

Școala Gimnazială Nr.1, Rovinari, Jud. Gorj

Empatia reprezintă una dintre cele mai importante componente ale inteligenței emoționale, având un rol esențial în dezvoltarea relațiilor sociale, în prevenirea conflictelor și în cultivarea unui climat armonios în mediul educațional. În învățământul primar, formarea comportamentului empatic devine un obiectiv fundamental al educației, deoarece copiii se află într-o etapă în care deprinderile sociale și emoționale sunt în plin proces de formare. Este capacitatea de a recunoaște, înțelege și răspunde în mod adecvat la emoțiile și nevoile celorlalți. Ea presupune nu doar o înțelegere rațională a trăirilor celuilalt, ci și o implicare afectivă. La nivel educațional, dezvoltarea empatiei contribuie la construirea unor relații bazate pe respect, încredere și colaborare între elevi, precum și între elevi și cadrele didactice.

Irving Janis și colaboratorii (1969) consideră că deși empatia nu poate lucra întotdeauna cu acuratețe completă, ea se diferențiază net prin acest criteriu de fenomenul proiecției care pare a fi sursa de eroare evaluativă, și în acord cu autorii citați, dacă proiecția distorsionează acuratețea și adâncimea înțelegerii celorlalți, empatia tinde să se sporească.

În cazul empatiei „eu” se simte „celălalt” pentru a-i re trăi stările, gândurile, acțiunile fără pierderea identității proprii; în cazul simpatiei „eu” se simte alături de „celălalt” căruia îi acordă sprijin moral sau factic; în cazul identificării „eu” se topește în celălalt, devine celălalt, pierzându-și propria identitate fiind socotit un model de alienare empatică; în cazul proiecției „eu” impune propriile stări „celuilalt”, absolutizând propria identitate, reprezentând într-un anumit sens, opusul empatiei.

Copiii din ciclul primar sunt receptivi la modele de comportament și învață prin imitare, prin experiență și prin interacțiune. Învățarea empatiei în această perioadă are un impact profund asupra modului în care aceștia își vor construi relațiile sociale de mai târziu. Elevii empatici sunt mai dispuși să ajute, să colaboreze și să gestioneze conflictele într-un mod constructiv. Aceștia își formează bazele relaționării sociale. Ei învață cum să colaboreze, să împartă, să rezolve conflicte și să respecte diferențele. Empatia are un rol crucial în toate aceste procese:

Îmbunătățește relațiile dintre colegi – Copiii empatici sunt mai cooperanți și mai dispuși să ajute.

Reduce comportamentele agresive și excluderea socială – Înțelegerea emoțiilor celorlalți reduce tendința spre bullying.

Sprijină învățarea în grup – Elevii empatici sunt mai implicați și comunică mai eficient.

Dezvoltă responsabilitatea și compasiunea – Empatia contribuie la creșterea conștiinței morale.

Profesorii au un rol decisiv în formarea empatiei. Prin atitudinea lor, prin modul în care gestionează situațiile de criză, prin activitățile educative și prin exemplul personal, cadrele didactice modelează comportamente empaticе. De asemenea, metodele interactive – precum jocurile de rol, poveștile cu morală, dezbaterile sau lucrul în echipă – contribuie semnificativ la dezvoltarea acestei abilități. Un climat școlar bazat pe empatie înseamnă un mediu sigur, incluziv și stimulatіv, unde fiecare copil se simte valorizat. Astfel, educația nu mai urmărește doar transmiterea de cunoștințe, ci și formarea unor oameni responsabili, respectuoși și sensibili la nevoile celor din jur.

Urmând comportamentul natural al copiilor în joc putem evalua componenta motivațională a empatiei la preșcolari. Este recomandat de specialiști – M-L. Hoffman – să evaluăm dacă copilul înțelege cum simte o altă persoană, cum simte copilul același lucru pe care-l simte o altă persoană și dacă componenta motivațională îl conduce pe copil să facă ceva, după ce a trecut prin primele două situații. Vom constata că răspunsurile empaticе față de emoțiile copiilor de aceeași vârstă sunt frecvente. Când un coleg de grupă este trist, fericit, supărat, bolnav reacțiile copiilor din colectiv sunt vizibile. Ei participă la emoțiile de orice natură ar fi și să ajut, să încurajeze verbal și pe cei suferinzi. Este bine să reținem dacă reacția copilului este solicitată sau dacă este apărută spontan. Reacțiilor copiilor în cazul manifestării de fericire a unui coleg se pot manifesta prin: zâmbete, râsete, încurajări. La manifestările de tristețe reacția empatică este “Vai ce rochiță frumoasă ai!”; iar de durere: “Ți-e mai bine?”, și copilul se asociază cu partenerul manifestând o atitudine de răzbunare față de cel ce ia produs durere. Cunoșcând comportamentele empaticе ale copiilor din clasă, cadrul didactic va înțelege mai bine intențiile, trăirile copiilor în diferite situații pe care le poate anticipa corect, reușind să stabilească între copii relații interpersonale. Doar în acest fel cadrul didactic va putea fixa o strategie proprie de comportament față de ei și va comunica eficient.

Profesorul din învățământul primar are un rol esențial în modelarea comportamentului social și emoțional al copiilor în primii ani de școală. Prin apropierea față de elevi, prin atitudinea empatică și prin modul de comunicare, ea influențează direct felul în care copiii învață să înțeleagă și să respecte emoțiile celorlalți. În primul rând, învățătoarea este un model de comportament. Copiii învață mai ales prin imitare, iar un adult care dă dovadă de răbdare, ascultare activă și grijă față de ceilalți oferă

un exemplu concret de empatie în acțiune. În al doilea rând, ea creează un climat emoțional sigur, în care fiecare copil se simte acceptat și valorizat. Astfel, elevii învață că este normal să își exprime emoțiile și să fie atenți la trăirile celor din jur.

Prin activități precum jocurile de rol, discuțiile despre emoții sau colaborarea în echipe, învățătoarea stimulează empatia și cooperarea. Aceasta intervine atunci când apar conflicte, nu doar pentru a le rezolva, ci pentru a învăța copiii să vadă situația și prin ochii celuilalt.

Povestirile sunt, de asemenea, o formă eficientă de educare a copiilor. Literatura pentru copii abundă de teme în care eroii pozitivi dau dovadă de toleranță, cooperare, iubire de semenii, curaj, responsabilitate. Ele dezvoltă creativitatea, conduc la înțelegerea statusului și rolului social al personajelor, dezvoltă capacitatea de expresie a copiilor, provoacă trăiri puternice.

Poeziile sunt o formă eficientă de educare a copiilor în spiritual dragostei față de toți copiii lumii, de toate viețuitoarele pământului, de la cele mai mari până la cele mai mici, ajutorării celor aflați în suferință. Pot fi selectate conținuturi care să sprijine realizarea acestor obiective: „Doi frați cuminți”, „Cățelușul șchiop”, „Motanul pedepsit” de Elena Farago, „Jucăriile” de Florin Iordăchescu, „Tâlharul pedepsit” de Tudor Arghezi. În desfășurarea activităților se pot îmbina diferite tehnici de recitare pentru a antrena toți copiii: în cor, șnur, pe roluri, cu exprimarea ideii versului printr-o mișcare.

Poeziile, poveștile și povestirile au un rol deosebit în dezvoltarea empatiei copiilor deoarece de cele mai multe ori se identifică cu personajele. Această structură complexă este absolut indispensabilă cadrului didactic pentru a-și simți copiii și pentru a folosi cele mai potrivite metode, tehnici și strategii. Acesta este atent la interacțiunile sale cu copiii: cine se așează mereu în apropierea mea, cine evită apropierea de mine, cine se oferă mai des să mă ajute, să rezolve sarcini și cine stă deoparte. În toate activitățile desfășurate este antrenat fiecare copil în parte, iar cei timizi sunt stimulați astfel încât să se afirme prin lucrări colective, colaje, pictură, puzzle.

În concluzie, putem afirma că dezvoltarea comportamentului empatic la elevii din ciclul primar nu este doar o necesitate pedagogică, ci o condiție fundamentală pentru formarea caracterului moral. Printr-o abordare educațională care pune accent pe relații interumane, comunicare și înțelegere, empatia devine o valoare cultivată zi de zi în sala de clasă. Astfel, școala contribuie la creșterea unei generații mai conștiente, mai sensibile și mai pregătite pentru viața în societate.

BIBLIOGRAFIE:

Bocoș, M., *Instruirea interactivă*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002

Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, București, 2006.

Cooper, B., Cheri J., *Communication for the Classroom Teacher*, Pearson, 2011

Goleman, D., *Inteligența emoțională*, trad. Irina Margareta Nistor, Ed.a 3-a, București

Hofmann, W., *Cum să ne calculăm coeficientul de personalitate*, Gemma Pres, București, 1996,

Marcus , S., *Empatia* , Ed. Academiei RSR București, 1971

Marcus , S., *Preocupări privind dezvoltarea capacității empatice* , în Revista de Psihologie, București , 1986

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor

Ariton Raluca-Alexandra

Grădinița cu P.P. Nr. 36, Galați

Introducere

Într-o lume în continuă schimbare, în care interacțiunile sociale sunt din ce în ce mai complexe, bullying-ul a devenit o problemă majoră, în special în mediile educaționale. Fenomenul afectează nu doar victima directă, ci și martorii și comunitatea în ansamblu. În paralel, conflictele, inevitabile în orice colectiv, pot escalada dacă nu sunt gestionate corect. Prin urmare, prevenirea bullying-ului și dezvoltarea unor abilități sănătoase de rezolvare a conflictelor sunt esențiale pentru crearea unui mediu sigur, echilibrat și prietenos.

Ce este bullying-ul?

Bullying-ul este un comportament agresiv, intenționat, care implică un dezechilibru de putere între agresor și victimă. Acest comportament se repetă în timp și poate lua mai multe forme:

Forme de bullying:

Bullying verbal: remarci jignitoare, insulte, tachinări constante, umiliri.

Bullying fizic: lovituri, împingeri, tras de păr, distrugerea obiectelor personale.

Bullying social (emoțional): răspândirea de zvonuri, excludere din grupuri, manipularea relațiilor sociale.

Cyberbullying: comentarii răutăcioase, amenințări, publicarea de imagini/video-uri jignitoare prin intermediul rețelelor de socializare.

Efectele bullying-ului:

La nivel psihologic: anxietate, depresie, stimă de sine scăzută, izolare.

La nivel educațional: scăderea performanței școlare, absentism, abandon școlar.

La nivel social: dificultăți în relaționare, retragere din activitățile colective.

Cauzele bullying-ului

Comportamentul de tip bullying poate avea multiple cauze:

Lipsa unei educații bazate pe empatie și respect.

Probleme personale sau familiale ale agresorului (ex. violență domestică).

Dorința de a câștiga popularitate sau putere.

Lipsa intervenției sau a unor consecințe clare pentru comportamentul agresiv.

Prevenirea bullying-ului

Prevenirea bullying-ului presupune atât acțiuni individuale, cât și strategii instituționale. Iată câteva metode eficiente:

1. Implicarea școlii:

Implementarea unor regulamente clare împotriva bullying-ului.

Campanii de conștientizare (afișe, concursuri, ateliere).

Programe de instruire pentru profesori privind identificarea și intervenția în cazuri de bullying.

2. Implicarea familiei:

Comunicarea constantă între părinți și copii.

Monitorizarea comportamentului copilului acasă și online.

Reacții adecvate, fără a încuraja violența ca formă de rezolvare a problemelor.

3. Rolul elevilor:

Adoptarea unei atitudini de zero toleranță față de agresiuni.

Sprijinirea colegilor aflați în dificultate.

Raportarea cazurilor de bullying, fără frica de a fi judecați.

Exemplu de activitate anti-bullying:

Organizarea unei „Zile anti-bullying” în școală, cu scenete, mesaje motivaționale, dezbateri și concursuri de afișe.

Gestionarea conflictelor

Conflictele sunt firești în orice colectivitate, dar modul în care reacționăm la ele determină dacă ele devin constructive sau distructive. Este important să învățăm cum să gestionăm conflictele într-un mod pașnic și matur.

Tipuri de conflicte:

Conflicte între colegi (pe teme de grup, teme, responsabilități).

Conflicte între elev și profesor.

Conflicte între elevi și părinți.

Metode de gestionare a conflictelor:

Comunicarea non-violentă – exprimarea sentimentelor fără a învinovăți.

Ascultarea activă – înțelegerea punctului de vedere al celuilalt fără a întrerupe.

Negocierea și compromisul – găsirea unei soluții de mijloc.

Mediera – implicarea unei persoane terțe (ex: dirigintele sau consilierul școlar).

Controlul emoțiilor – dezvoltarea autocontrolului în situații tensionate.

Exemplu:

Doi colegi se ceartă constant din cauza împărțirii sarcinilor într-un proiect. Profesorul poate organiza o întâlnire de mediere în care fiecare să-și exprime punctul de vedere, apoi să stabilească împreună un plan echitabil de lucru.

Rolul consilierului școlar

Consilierii școlari joacă un rol esențial în:

Prevenirea bullying-ului prin sesiuni de informare și consiliere.

Identificarea timpurie a elevilor cu probleme de comportament sau emoționale.

Oferirea de sprijin victimelor sau martorilor la bullying.

Medierea conflictelor și facilitarea comunicării între părți.

Concluzie

Combaterea bullying-ului și gestionarea eficientă a conflictelor nu reprezintă doar responsabilitatea școlii, ci un efort colectiv. Prin educație, comunicare și empatie, putem construi un mediu școlar sigur, în care toți elevii să se simtă respectați și sprijiniți. Este important să nu fim indiferenți, să intervenim și să învățăm să ne respectăm unii pe alții, chiar și atunci când avem opinii diferite

Bibliografie:

Ministerul Educației – Ghid pentru prevenirea și combaterea bullying-ului în unitățile de învățământ.

Salvați Copiii România – Studiu privind bullying-ul în școlile românești.

Olweus, Dan. "Bullying at School: What We Know and What We Can Do." Blackwell Publishing, 1993.

www.itiresurse.ro – Materiale educaționale pentru profesori și elevi.

Exemple de bune practici privind prevenirea bullying-ului în grădinițe și școli

Armășelu Delia-Florentina

Școala Gimnazială Nr. 1, Rovinari

Fenomenul bullying-ului reprezintă o problemă socială și educațională majoră, manifestată încă din primele etape ale dezvoltării copiilor. Grădinițele și școlile au un rol esențial în identificarea și prevenirea acestui comportament, care poate avea consecințe grave asupra dezvoltării emoționale și cognitive a copiilor. Acest referat prezintă o serie de exemple de bune practici aplicate în instituțiile de învățământ preuniversitar, cu scopul de a preveni și combate bullying-ul.

Bullying-ul este un comportament ostil, intenționat și repetat, care are ca scop rănirea unei alte persoane, fie fizic, verbal sau emoțional. Se manifestă prin insulte, excludere socială, agresiuni fizice sau cyberbullying (agresiune în mediul online). Este esențială intervenția timpurie și educarea copiilor despre empatie, respect și acceptare a diversității.

Exemple de bune practici în grădinițe

1. Jocuri de rol și povești educative

Educatorii folosesc povești tematice și jocuri de rol pentru a-i învăța pe copii cum să identifice și să reacționeze la comportamentele agresive. Povestirile despre prietenie, respect și colaborare sunt extrem de eficiente în formarea empatiei.

2. Activități de grup centrate pe cooperare

Încurajarea muncii în echipă prin jocuri și proiecte comune dezvoltă abilități sociale și sentimentul de apartenență. Copiii sunt învățați să își exprime emoțiile într-un mod sănătos și să recunoască emoțiile celorlalți.

3. Ateliere de dezvoltare emoțională

Sesiuni periodice în care copiii învață despre emoții, gestionarea furiei și importanța respectului reciproc.

Exemple de bune practici în școli

1. Programe educaționale anti-bullying

Programe precum „Stop Bullying” sau „Școala fără bullying” sunt implementate în școli cu sprijinul ONG-urilor. Acestea implică atât elevii, cât și cadrele didactice și părinții.

2. Consilierea psihologică și intervenția timpurie

Prezența consilierilor școlari este vitală. Elevii sunt încurajați să discute despre experiențele lor, iar consilierii intervin atât individual, cât și la nivel de clasă pentru a reduce conflictele.

3. Campanii de conștientizare

Organizarea de săptămâni tematice (ex. „Săptămâna Respectului”) cu activități dedicate combaterii violenței, unde elevii participă la dezbateri, concursuri de postere și piese de teatru educative.

4. Formarea cadrelor didactice

Profesorii sunt instruiți să recunoască semnele de bullying și să intervină eficient. Se pun accent pe comunicare empatică și soluționarea pașnică a conflictelor.

Implicarea familiei și comunității

Prevenirea bullying-ului nu se poate realiza doar în cadrul școlii. Familia și comunitatea au un rol crucial. Părinții trebuie să fie informați și implicați în educația emoțională a copiilor, iar colaborarea între școală, familie și comunitate trebuie să fie constantă.

Combaterea bullying-ului este o responsabilitate comună. Prin aplicarea unor strategii educaționale adecvate și prin colaborare activă între toți factorii implicați în educația copiilor, putem crea un mediu sigur și prietenos în grădinițe și școli. Exemplele prezentate în acest referat demonstrează eficiența bunelor practici și necesitatea extinderii lor la scară largă.

Bibliografie

1. Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.

2. Salvați Copiii România. (2022). Ghid de prevenire și combatere a bullying-ului în școli.
3. Ministerul Educației. (2021). Strategia națională de prevenire a violenței în unitățile de învățământ preuniversitar.
4. www.educatieprivata.ro – Articole și resurse educaționale privind bullying-ul.
5. www.salvaticopiii.ro – Programe de prevenire și intervenție.

Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului

Arsene Maria - Silvia

Grădinița cu Program Prelungit, Nr. 8, Iași

În era tehnologiei, spațiul digital a devenit o extensie firească a vieții noastre cotidiene. Rețelele sociale, aplicațiile de mesagerie, platformele educaționale sau forumurile online oferă oportunități extraordinare de comunicare și învățare. Totuși, această libertate vine cu un cost: vulnerabilitatea în fața formelor moderne de hărțuire, dintre care cyberbullying-ul este una dintre cele mai periculoase. În fața acestui fenomen tot mai răspândit, educația digitală devine nu doar o necesitate, ci un pilon esențial al formării cetățenilor responsabili și empatici.

Ce este cyberbullying-ul și de ce este periculos?

Cyberbullying-ul se referă la orice formă de hărțuire, intimidare sau umilire realizată prin intermediul mediului online. Aceasta poate lua forme diverse: comentarii răutăcioase, răspândirea de zvonuri, publicarea de imagini compromițătoare fără consimțământ, excluderea intenționată din grupuri online, ori amenințări directe prin mesaje. Spre deosebire de bullying-ul tradițional, cyberbullying-ul are o acoperire mai largă și poate continua în afara orelor de școală sau de serviciu, invadând intimitatea victimei în orice moment.

Impactul asupra victimelor este adesea devastator: anxietate, depresie, scăderea stimei de sine, retragere socială și, în cazuri extreme, chiar gânduri suicidare. Așadar, prevenirea acestui fenomen nu poate fi tratată superficial sau doar prin măsuri reactive.

Rolul educației digitale în prevenție

Educația digitală reprezintă ansamblul de cunoștințe, abilități și valori necesare pentru utilizarea responsabilă și conștientă a tehnologiei. În contextul prevenirii cyberbullying-ului, educația digitală își asumă mai multe roluri:

1. Conștientizare – Elevii, părinții și profesorii trebuie să înțeleagă ce înseamnă cyberbullying-ul, cum se manifestă și care sunt consecințele lui. De multe ori, agresorii nu realizează gravitatea acțiunilor lor, iar victimele nu știu cum să reacționeze sau cui să se adreseze.

2. Dezvoltarea empatiei – În lipsa contactului fizic, este ușor să uiți că în spatele unui ecran există o persoană reală. Educația digitală trebuie să includă exerciții de dezvoltare a empatiei și a inteligenței em...

3. Formarea comportamentului online responsabil – Tinerii trebuie învățați cum să interacționeze corect în spațiul digital, cum să-și protejeze datele personale, să evite răspândirea de conținut dăunător și să nu participe la acte de hărțuire, nici măcar pasiv.

4. Promovarea civismului digital – A fi un cetățean digital implică și responsabilitatea de a lua atitudine împotriva nedreptăților online, de a raporta comportamentele dăunătoare și de a sprijini victimele.

Responsabilitatea instituțiilor: școala joacă un rol central în acest proces. Educația digitală trebuie integrată în curriculumul școlar, nu ca o disciplină opțională sau sporadică, ci ca o componentă constantă a formării elevilor. Profesorii trebuie pregătiți la rândul lor pentru a gestiona situațiile de cyberbullying și pentru a ghida elevii în utilizarea tehnologiei.

Totodată, familiile trebuie să colaboreze strâns cu instituțiile de învățământ. Părinții trebuie să fie informați, să-și educe propriii copii prin puterea exemplului și să vegheze la modul în care aceștia interacționează în mediul online.

Cyberbullying-ul este o realitate dureroasă a societății digitale actuale. Prevenirea lui nu poate fi realizată doar prin pedepse sau măsuri juridice, ci mai ales prin educație – o educație care dezvoltă conștiința morală, empatia și responsabilitatea digitală. Doar printr-o colaborare între școală, familie și societate vom reuși să creștem o generație de utilizatori de internet conștienți și respectuoși. Într-o lume în care cuvintele se pot transforma rapid în arme, educația rămâne cel mai puternic scut.

Bibliografie:

Ministerul Educației Naționale din România – Strategia privind educația digitală 2021–2027
(<https://www.edu.ro>)

2. OECD (2021) – Digital Education Outlook: Pushing the Frontiers with Artificial Intelligence, Blockchain and Robots
(<https://www.oecd.org>)

3. UNICEF (2020) – Cyberbullying: What is it and how to stop it
(<https://www.unicef.org/end-violence/how-to-stop-cyberbullying>)

4. European Commission (2022) – Better Internet for Kids (BIK) Strategy
(<https://www.betterinternetforkids.eu>)

5. Sameer Hinduja & Justin W. Patchin (2020) – Bullying Beyond the Schoolyard: Preventing and Responding to Cyberbullying, 2nd edition, Sage Publications.

Dezvoltarea empatiei și importanța ei în viața preșcolarilor

Baciu Anca-Maria

Liceul Teoretic,, Gelu Voievod”, Gilău

Empatia este una dintre cele mai valoroase calități pe care un copil le poate dezvolta, aceasta fiind esențială pentru relații sănătoase și o societate armonioasă. Învățarea empatiei începe din copilărie și este influențată de familie, educație și interacțiunile sociale. Un copil empatic înțelege și respectă emoțiile celor din jur, fiind mai tolerant, mai atent și mai dispus să ajute.

Ce este empatia și cum se dezvoltă?

Empatia este capacitatea de a înțelege și de a împărtăși emoțiile și perspectivele altor persoane. Ea implică atât o componentă cognitivă (înțelegerea emoțiilor celuilalt), cât și una afectivă (trăirea unei reacții emoționale față de sentimentele celuilalt). Dezvoltarea empatiei este un proces gradual, influențat de factori precum mediul familial, educația și experiențele sociale.

Familia joacă un rol esențial în dezvoltarea empatiei, fiind primul loc în care copilul învață despre emoții și relații interpersonale. Copiii își modelează comportamentul în funcție de ceea ce observă la părinți și la alți membri ai familiei. Dacă părinții manifestă empatie în relațiile lor, copilul va învăța să facă același lucru.

Învățarea empatiei de la o vârstă fragedă ajută copiii să devină adulți echilibrați emoțional și capabili să construiască relații sănătoase. Iată câteva motive pentru care dezvoltarea empatiei este esențială:

Îmbunătățește comunicarea – copiii empatici sunt mai capabili să exprime și să înțeleagă emoțiile, ceea ce reduce conflictele.

Crește toleranța și acceptarea diversității – îi ajută să înțeleagă și să respecte oamenii cu opinii și experiențe diferite.

Reduce comportamentele agresive – studiile arată că empatia diminuează tendințele de bullying și violență.

Contribuie la bunăstarea emoțională – copiii care învață să fie empatici sunt mai echilibrați, mai fericiți și mai rezilienți în fața dificultăților.

Empatia este unul dintre conceptele care s-a bucurat de un interes deosebit atât din partea specialiștilor din domeniul psihologiei, cât și din domenii mai mult sau mai puțin conexe, cum ar fi

cel al artei, fapt pentru care ne confruntăm cu o mare diversitate a perspectivelor din care a fost definită. Majoritatea autorilor au abordat teorii și explicații cu privire la mecanismul psihologic al producerii conduitei empatice.

Conflictele care apar între copii sunt oportunități importante de învățare. Atunci când un copil trebuie să rezolve o dispută, el are șansa de a se pune în locul celuilalt și de a înțelege cum îl afectează propriile acțiuni. Prin îndrumare adecvată din partea adulților, copiii pot învăța să își exprime nemulțumirile într-un mod constructiv și să găsească soluții care să țină cont de emoțiile tuturor celor implicați.

Grădinița joacă un rol esențial în formarea empatiei, deoarece este locul în care copiii petrec o mare parte din timp și unde interacționează cu colegii și educatoarele. Un mediu educațional care promovează înțelegerea emoțională și colaborarea poate contribui semnificativ la dezvoltarea empatiei.

Un aspect important este felul în care educatoarele își desfășoară activitatea. Educatoarele care ascultă preșcolarii cu răbdare, le oferă sprijin emoțional și încurajează respectul reciproc creează un climat favorabil dezvoltării empatiei. De asemenea, metodele de predare care includ lucrul în echipă, proiectele colaborative și discuțiile despre emoții și relații interpersonale ajută copiii să își dezvolte abilitatea de a înțelege și de a respecta sentimentele celorlalți.

Varietatea definițiilor date termenului empatie se datorează teoriilor și explicațiilor cu privire la mecanismul psihologic al conduitei empatice. Mecanismul de producere a conduitei empatice reprezintă un aspect controversat al acestui fenomen.

Concluzie

De ce este empatia importantă pentru cei mici? Deoarece ea este motorul unor trăsături de personalitate necesare, precum altruismul, generozitatea și sociabilitatea. De asemenea, empatia este o componentă importantă în relațiile interpersonale pe care le legăm de-a lungul vieții – tindem să ne apropiem de persoane care empatizează cu noi, și, de asemenea, suntem înclinați în mod natural să arătăm empatie față de ceilalți.

Webografie:

celorlalti/?srltid=AfmBOoq88SqOQTpAM1x891gRpzJLhJOC9EZjKUDVTsQWthrGrXNd7NZP

Educația digitală – o soluție pentru combaterea cyberbullying-ului

Bălaș Marioara-Georgeta

Școala Gimnazială C-tin Brâncoveanu Baci

Introducere

În contextul actual al dezvoltării tehnologice accelerate, copiii și adolescenții petrec o parte semnificativă din timpul lor în mediul digital. Internetul le oferă oportunități de învățare, comunicare și divertisment, însă această prezență constantă vine și cu riscuri. Printre cele mai serioase se numără **cyberbullying-ul**, o formă de agresiune desfășurată prin intermediul canalelor online. Lucrarea de față explorează rolul educației digitale ca principal mijloc de prevenire a acestui fenomen.

Ce este cyberbullying-ul

Cyberbullying-ul este un comportament agresiv realizat prin utilizarea tehnologiei, cum ar fi rețelele sociale, mesajele text, e-mailurile sau jocurile online. Acesta poate include insulte, amenințări, răspândirea de zvonuri sau imagini compromițătoare, precum și excluderea unei persoane din grupuri virtuale. În comparație cu bullying-ul tradițional, cyberbullying-ul are un impact extins datorită posibilității de a fi anonim și de a acționa oricând, ceea ce îl face mai greu de identificat și gestionat.

Rolul educației digitale

Educația digitală contribuie la formarea unor utilizatori responsabili, care cunosc riscurile asociate spațiului online și știu cum să le evite. Aceasta nu se referă doar la învățarea utilizării dispozitivelor tehnologice, ci mai ales la **formarea comportamentelor etice și sigure** în mediul virtual. Prin programe educaționale structurate, elevii pot învăța să identifice formele de cyberbullying, să nu devină complici și să apeleze la adulți sau instituții competente în cazul în care sunt victime sau martori.

Strategii educaționale pentru prevenire

Școlile au un rol esențial în prevenirea fenomenului. Printre strategiile eficiente se numără:

Lecțiile tematice despre pericolele mediului online și comportamentele adecvate;

Campanii de conștientizare realizate cu participarea elevilor, care să promoveze respectul și empatia;

Simulări și jocuri de rol, care ajută la înțelegerea impactului emoțional al hărțuirii;

Colaborarea cu părinții și consilierii școlari, pentru a susține o abordare coerentă și integrată;

Promovarea netichetei – reguli de conduită în mediul online.

Prin aceste metode, elevii pot deveni mai conștienți de consecințele acțiunilor lor și mai bine pregătiți să răspundă în mod adecvat la comportamentele negative.

Concluzie

Cyberbullying-ul este o problemă actuală, cu impact profund asupra dezvoltării emoționale a copiilor și adolescenților. Prevenirea acestui fenomen presupune educație, implicare și colaborare între toți actorii implicați în viața tinerilor: școală, familie și societate. Educația digitală oferă nu doar cunoștințe, ci și **instrumente de autoreglare, comunicare asertivă și reziliență**, contribuind la formarea unei culturi a respectului și siguranței în mediul virtual.

Bibliografie

- Livingstone, S., & Smith, P. K. (2014). *Annual Research Review: Harms experienced by child users of online and mobile technologies: The nature, prevalence and management of sexual and aggressive risks in the digital age*. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 55(6), 635–654.
- Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.
- Willard, N. (2007). *Cyberbullying and Cyberthreats: Responding to the Challenge of Online Social Aggression, Threats, and Distress*. Research Press.
- Guvernul României. (2020). *Legea nr. 221/2019 privind prevenirea și combaterea bullying-ului*. Monitorul Oficial.
- Bălțătescu, S. (2019). *Educația digitală în școlile românești – între teorie și practică*. Editura Universității din Oradea.

Parteneriat pentru o copilărie fără frică: Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor

Barabași Maria Diana

Grădinița P.P.NR.3 Petroșani, jud. Hunedoara

Într-o societate modernă, în care educația ar trebui să formeze nu doar intelectul, ci și caracterul copiilor, fenomenul bullying-ului reprezintă o provocare majoră. Copiii au dreptul la o copilărie lipsită de frică, într-un mediu în care se simt în siguranță, respectați și sprijiniți. Pentru atingerea acestui ideal este esențial un parteneriat solid între școală, familie și comunitate.

Bullying-ul este un comportament intenționat, repetitiv, prin care o persoană sau un grup de persoane provoacă suferință fizică, emoțională sau socială altei persoane, aflate într-o poziție de vulnerabilitate sau inferioritate. Acest fenomen se bazează pe un dezechilibru de putere – real sau perceput – între agresor și victimă. Scopul bullying-ului este, de cele mai multe ori, umilirea, excluderea sau controlul celeilalte persoane.

Există mai multe forme de bullying, fiecare cu efecte negative asupra dezvoltării copiilor:

Bullying verbal: presupune folosirea cuvintelor jignitoare, insulte, porecle răutăcioase, amenințări sau batjocură.

Bullying fizic: include lovirea, îmbrâncirea, distrugerea obiectelor personale sau orice altă formă de agresiune corporală.

Bullying emoțional (relațional): se manifestă prin excluderea intenționată din grupuri, răspândirea de zvonuri, manipularea prietenilor sau ignorarea voită a unei persoane.

Cyberbullying: o formă modernă și tot mai răspândită, care are loc în mediul online (rețele sociale, mesaje, jocuri), prin publicarea de comentarii jignitoare, răspândirea de imagini umilitoare sau hărțuirea prin intermediul tehnologiei.

Bullying-ul nu este un simplu „conflict între copii”, ci un comportament care afectează grav stima de sine, siguranța emoțională și dorința copilului de a merge la școală. Victimele bullying-ului pot dezvolta anxietate, depresie, izolare socială și, în cazuri grave, gânduri sau comportamente autodistructive. De asemenea, nici agresorii nu rămân neafecțați – aceștia pot repeta tiparul comportamental și în viața adultă, cu consecințe serioase pentru relațiile și cariera lor.

Prin urmare, identificarea timpurie, conștientizarea și intervenția promptă sunt esențiale pentru prevenirea și combaterea eficientă a acestui fenomen.

Importanța parteneriatului în prevenirea bullying-ului

Combaterea bullying-ului nu este responsabilitatea exclusivă a cadrelor didactice. Este nevoie de un efort colectiv din partea:

Părinților, care trebuie să fie implicați activ în viața copiilor lor, să îi învețe empatia și să fie modele de comportament echilibrat.

Școlii, care trebuie să promoveze un climat bazat pe respect, incluziune și toleranță zero față de violență.

Elevilor, care pot deveni agenți ai schimbării prin susținerea colegilor și raportarea comportamentelor abuzive.

Specialiștilor (psihologi, consilieri), care pot interveni în cazurile de bullying și pot susține programe educative.

Instituțiilor și ONG-urilor, care pot sprijini proiecte de conștientizare și campanii anti-bullying.

Metode de prevenire și intervenție

Prevenirea bullying-ului începe cu educația timpurie. Școlile pot organiza ateliere de dezvoltare emoțională și empatie, pot introduce programe de tipul "peer-to-peer" și pot crea politici clare anti-bullying. Totodată, este importantă gestionarea eficientă a conflictelor:

Ascultarea activă: încurajarea dialogului deschis între copii.

Mediera conflictelor: implicarea unei persoane neutre în rezolvarea problemelor.

Educația nonviolentă: promovarea metodelor pașnice de exprimare a nemulțumirilor.

Concluzie

Fenomenul bullying-ului reprezintă o problemă reală, care afectează profund dezvoltarea emoțională, socială și educațională a copiilor. Prezența fricii, a excluderii și a umilinței în viața școlară a unui copil poate lăsa urme adânci, ce se răsfrâng asupra întregii sale evoluții. De aceea, este esențial ca toți actorii implicați în formarea și protejarea copiilor – părinți, cadre didactice, consilieri, autorități și organizații neguvernamentale – să colaboreze activ și constant pentru a construi un climat educațional sigur, empatic și incluziv.

Parteneriatul autentic presupune comunicare deschisă, responsabilitate împărțită și intervenție coerentă. Părinții trebuie sprijiniți în a înțelege și gestiona emoțiile propriilor copii, cadrele didactice trebuie formate în tehnici moderne de prevenire și mediere a conflictelor, iar copiii trebuie

învățați cum să recunoască, să evite și să reacționeze adecvat la comportamentele abuzive. În același timp, instituțiile de învățământ trebuie să implementeze politici clare anti-bullying și să promoveze valorile toleranței, ale diversității și ale solidarității.

O copilărie fără frică nu este un ideal utopic, ci un obiectiv realizabil prin implicare, educație și colaborare. Prevenirea bullying-ului începe cu pași mici, dar conștienți – cuvinte încurajatoare, ascultare activă, intervenții prompte și modele pozitive. Dacă fiecare copil va ști că nu este singur, că este valorizat și protejat, atunci vom fi reușit cu adevărat să construim o societate mai bună, în care respectul și empatia devin norme, nu excepții.

Bibliografie:

Salvați Copiii România – *Studiu național privind bullying-ul în școli*, 2021.

Ministerul Educației – *Ghid metodologic privind prevenirea și combaterea violenței în mediul școlar*, 2020.

Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.

UNICEF România – *Educație pentru toți copiii*, 2022.

Bullying-ul, o realitate care nu trebuie ignorată

Barbu Cristina

Școala Gimnazială Nr. 5, București

Într-o societate în continuă schimbare, asigurarea unui mediu sigur și incluziv pentru copii devine o prioritate esențială. Bullying-ul și conflictele nerezolvate pot avea consecințe grave asupra dezvoltării emoționale și sociale a copiilor. Prin urmare, este imperativ să dezvoltăm parteneriate solide între școală, familie și comunitate pentru a preveni aceste fenomene și a promova o copilărie lipsită de frică.

Bullying-ul reprezintă un comportament agresiv repetat, manifestat prin violență fizică, verbală sau psihologică, îndreptat către o persoană percepută ca fiind vulnerabilă. Acest fenomen poate duce la anxietate, depresie, scăderea stimei de sine și chiar la abandon școlar. Este esențial să recunoaștem semnele bullying-ului și să intervenim prompt pentru a proteja victimele și a educa agresorii.

Școala are responsabilitatea de a crea un climat educațional pozitiv, în care fiecare elev să se simtă în siguranță și respectat. Implementarea unor programe anti-bullying, formarea cadrelor didactice în identificarea și gestionarea conflictelor, precum și promovarea valorilor precum empatia și toleranța sunt pași esențiali în prevenirea bullying-ului.

Familia joacă un rol crucial în educarea copiilor despre comportamentele adecvate și în sprijinirea acestora în fața provocărilor sociale. Comunicarea deschisă între părinți și copii, supravegherea activităților online și implicarea în viața școlară sunt modalități eficiente de prevenire a bullying-ului. De asemenea, comunitatea, prin instituțiile sale, poate oferi resurse și sprijin pentru programele educaționale și campaniile de conștientizare.

Conflictele sunt inevitabile în interacțiunile umane, însă modul în care sunt gestionate poate face diferența între o experiență de învățare și una traumatică. Promovarea dialogului, medierea conflictelor și învățarea tehnicilor de rezolvare pașnică a disputelor sunt abilități esențiale care trebuie cultivate în rândul copiilor. Prevenirea bullying-ului și gestionarea eficientă a conflictelor necesită un efort concertat din partea tuturor actorilor implicați în educația și dezvoltarea copiilor. Prin parteneriate solide între școală, familie și comunitate, putem asigura un mediu sigur și propice pentru o copilărie fără frică.

Pentru a construi un climat școlar sigur, prevenirea bullying-ului trebuie să devină o prioritate comună pentru toți actorii educaționali. Un exemplu de bună practică este organizarea de ateliere interactive

școală-familie, în care elevii și părinții învață împreună despre empatie, comunicare nonviolentă și importanța respectului reciproc. De asemenea, implicarea părinților în campanii tematice, precum „Săptămâna respectului” sau „Ziua prieteniei”, ajută la consolidarea valorilor pozitive în comunitate. Consilierii școlari și psihologii au un rol esențial în identificarea timpurie a comportamentelor agresive și în dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale copiilor. Prin sesiuni de grup sau întâlniri individuale, aceștia pot sprijini atât victimele, cât și elevii implicați în conflicte. O inițiativă inovatoare este formarea „ambasadorilor păcii” – elevi care, instruiți corespunzător, pot media conflicte minore sub supravegherea cadrelor didactice, promovând astfel implicarea responsabilă a elevilor în viața școlii.

Tehnologia poate fi un aliat în acest demers. Prin crearea unor bloguri de clasă sau platforme digitale unde elevii postează mesaje pozitive și resurse educative, se dezvoltă un spațiu virtual sigur. Jocurile de rol online și aplicațiile interactive pot învăța copiii să recunoască bullying-ul și să reacționeze adecvat.

Nu în ultimul rând, proiectele interdisciplinare – cum ar fi realizarea de afișe, povestiri sau piese de teatru pe tema respectului – contribuie la învățarea experiențială. Prin colaborare, reflecție și acțiune, copiii înțeleg că pot deveni agenți ai schimbării în comunitatea lor. Astfel, parteneriatul devine cheia pentru o copilărie fără frică, bazată pe încredere, colaborare și responsabilitate.

Într-un mediu educațional sănătos, fiecare copil trebuie să se simtă în siguranță, ascultat și valorizat. Prevenirea bullying-ului și gestionarea constructivă a conflictelor nu pot fi realizate decât printr-un parteneriat autentic între școală, familie și comunitate. Acest efort colectiv înseamnă mai mult decât reguli sau intervenții punctuale – înseamnă formarea unei culturi a respectului și empatiei.

Prin educație, dialog constant și implicare activă, putem construi împreună o realitate în care frica este înlocuită cu încredere, iar agresivitatea cu sprijin reciproc. Copiii noștri merită o copilărie fără frică, iar acest obiectiv ne unește pe toți – educatori, părinți și membri ai comunității – în aceeași misiune: de a fi alături de ei, zi de zi, cu grijă și responsabilitate.

Bibliografie

Beldean-Galea I., Mireștean I.-M., Irimie S. ș.a. Comportamentul bullying în școală - formă specifică a violenței școlare. În: Revista de Medicină Școlară și Universitară, Vol. III, 2016
Bullying-ul în rândul copiilor. Studiu sociologic la nivel național, București, 2016, ;

Prevenire și intervenție în situații de bullying - Activități psihosociale de grup pentru copii și părinți, OAK Foundation&Terre des hommes, Chișinău 2019;

Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova- „Strategii pentru o clasă fără bullying”- Manual pentru profesori și personalul școlar, „Salvați copiii!”, 2016

Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului

Băltărețu Ana-Maria

Grădinița P.P.NR.3 Petroșani, jud. Hunedoara

În era tehnologiei, copiii și adolescenții petrec tot mai mult timp în mediul online, fie pentru școală, fie pentru socializare sau divertisment. Odată cu această expansiune digitală, a apărut și o nouă formă de agresiune: **cyberbullying-ul** – o realitate din ce în ce mai prezentă în viețile tinerilor. Spre deosebire de bullying-ul tradițional, cyberbullying-ul se desfășoară în spațiul virtual, fiind adesea mai greu de identificat și controlat. În acest context, **educația digitală** devine o unealtă esențială pentru prevenirea și gestionarea acestui fenomen periculos.

Ce este cyberbullying-ul?

Cyberbullying-ul (hărțuirea online) reprezintă orice formă de agresiune sau intimidare desfășurată prin intermediul tehnologiei: telefoane mobile, rețele sociale, platforme de mesagerie, jocuri online etc. Acesta include:

trimiterea de mesaje jignitoare sau amenințătoare,
răspândirea de zvonuri sau informații false,
distribuirea de imagini/video umilitoare,
crearea de conturi false cu scop de denigrare,
excluderea intenționată din grupuri virtuale.

Caracterul anonim și accesibilitatea constantă a internetului transformă cyberbullying-ul într-o formă de violență cu impact emoțional profund și de durată.

Rolul educației digitale în prevenirea cyberbullying-ului

Educația digitală înseamnă mai mult decât învățarea utilizării tehnologiei – ea include dezvoltarea competențelor digitale responsabile, a eticii online și a conștientizării riscurilor din mediul virtual.

Prin educație digitală, copiii învață:

cum să navigheze în siguranță pe internet,
cum să-și protejeze datele personale,
ce înseamnă comportament online respectuos,
cum să recunoască și să reacționeze la cyberbullying,
când și cum să ceară ajutor de la un adult sau autoritate.

Școlile au un rol esențial în acest proces, prin organizarea de ateliere, campanii de informare, implicarea elevilor în proiecte media și colaborarea cu specialiști în domeniul siguranței online. În același timp, părinții trebuie să fie parteneri activi, să comunice deschis cu copiii și să le fie sprijin în cazul confruntării cu agresiuni digitale.

Prevenirea prin colaborare și implicare

Prevenirea cyberbullying-ului este posibilă doar printr-o **colaborare strânsă între școală, familie și comunitate**. Elevii trebuie încurajați să vorbească despre ceea ce trăiesc online, să dezvolte empatie și să înțeleagă impactul pe care cuvintele și acțiunile lor îl pot avea asupra altora, chiar și în mediul virtual.

Cadrele didactice pot integra în lecții teme legate de respectul în comunicarea online, iar instituțiile pot adopta politici clare privind comportamentul digital. De asemenea, campaniile media, inițiativele ONG-urilor și aplicațiile de raportare a hărțuirii sunt instrumente utile în combaterea fenomenului.

Concluzie

Într-o lume în continuă digitalizare, în care copiii și adolescenții își petrec o mare parte din timp online, riscurile asociate mediului virtual nu pot fi ignorate. Cyberbullying-ul a devenit o formă frecventă, dar adesea invizibilă, de agresiune care poate afecta profund sănătatea emoțională, stima de sine și siguranța celor tineri. Spre deosebire de bullying-ul tradițional, care este adesea vizibil și poate fi sesizat de adulți, cyberbullying-ul are loc de multe ori în tăcere, pe ecrane, departe de ochii părinților și profesorilor. Acest tip de hărțuire poate continua 24 de ore din 24 și poate avea un impact mult mai amplu, datorită viralității informațiilor online.

În fața acestei realități, educația digitală nu mai poate fi considerată opțională. Este esențial ca elevii să fie nu doar utilizatori ai tehnologiei, ci **utilizatori conștienți, informați și responsabili**. Educația digitală le oferă competențele necesare pentru a înțelege pericolele internetului, dar și pentru a-și asuma comportamente respectuoase și etice în mediul virtual. Învățarea despre protejarea datelor personale, despre consimțământ digital, despre importanța comunicării asertive și despre efectele emoționale ale hărțuirii sunt componente fundamentale ale unui curriculum modern, adaptat nevoilor actuale ale copiilor.

De asemenea, prevenirea cyberbullying-ului necesită o **abordare colaborativă**. Școala trebuie să creeze un climat deschis, în care elevii se simt în siguranță să vorbească despre problemele

lor. Părinții trebuie să-și asume un rol activ în educația digitală a copiilor, iar societatea – prin ONG-uri, instituții și campanii media – trebuie să susțină constant conștientizarea acestui fenomen.

O societate care investește în educație digitală este o societate care își protejează copiii. Prevenirea cyberbullying-ului nu se face doar prin interdicții sau supraveghere, ci mai ales prin **informare, încredere, dialog și formarea unor convingeri sănătoase** despre comportamentul în mediul online. Doar așa putem spera să construim o generație de tineri echilibrați, empatici și capabili să transforme internetul într-un spațiu sigur și prietenos pentru toți.

Bibliografie:

Salvați Copiii România – *Raport privind utilizarea internetului de către copii*, 2023

Ministerul Educației – *Strategia națională pentru educație digitală*, 2022

Common Sense Media – *Digital Citizenship Curriculum*

UNICEF – *Stop Cyberbullying: Tools and tips for children and parents*, 2022

– portal de siguranță online pentru copii și educatori

Cum am prevenit bullying-ul în clasă

Bărdaș Alexandru-Ionuț

Școala Gimnazială Nr. 7 „Sfânta Maria”, Timișoara

În calitate de profesor pentru învățământul primar, am înțeles încă din primele luni de activitate că relațiile dintre copii pot deveni, uneori, complicate. Chiar și la vârste fragede, cum este cea a elevilor de clasa I, pot apărea comportamente care, dacă nu sunt gestionate la timp, se pot transforma în forme incipiente de bullying. Această realitate m-a determinat să acționez preventiv, cu blândețe și fermitate, construind un climat pozitiv în clasă, bazat pe empatie, respect și colaborare.

Totul a început în primele săptămâni de școală, când am început să observ mici remarci răutăcioase între copii, tendințe de excludere din jocuri sau tachinări repetate adresate colegilor mai timizi. Nu era vorba de agresiuni fizice sau insulte grave, dar tonul acelor interacțiuni nu era potrivit pentru un mediu educațional sigur. De exemplu, un copil era adesea strigat pe un ton ironic din cauza ochelarilor, iar altul era lăsat intenționat pe marginea activităților de grup.

În acel moment, mi-am dat seama că, deși copiii nu înțelegeau încă termenul de „bullying”, unele comportamente se apropiau de această definiție. A fost esențial să nu ignor aceste semnale și să transform provocarea într-o oportunitate educațională.

Primul pas pe care l-am făcut a fost să creez o atmosferă de siguranță emoțională. Le-am explicat copiilor, prin povești și exemple, că fiecare dintre noi este valoros, diferit și special. În fiecare dimineață, începem ziua cu „cercul bucuriei” – o activitate de 5-10 minute în care fiecare copil poate spune ce simte, ce a visat, ce l-a făcut fericit sau ce l-a supărat. Acest moment ne-a apropiat, a dezvoltat empatia și i-a învățat să se asculte unii pe alții.

Am introdus și o „cutie a gândurilor” în clasă – o cutie decorată, unde elevii pot lăsa bilețele, fie scrise de ei, fie cu ajutorul meu, în care spun ce i-a deranjat sau ce îi bucură. A fost un mod eficient de a observa tensiuni care altfel ar fi rămas ascunse.

Mi-am propus să integrez sistematic educația emoțională în programul zilnic. În fiecare vineri, organizăm o „oră de prietenie”, în care discutăm despre emoții, cooperare, gestionarea conflictelor și importanța cuvintelor frumoase. Prin jocuri de rol, povești terapeutice și desen, copiii învață să identifice și să exprime emoțiile, dar și să reacționeze adecvat în fața unui comportament nepotrivit.

Una dintre activitățile preferate a fost „Călătoria lui Pufi în lumea respectului” – o poveste creată special pentru ei, despre un ursuleț care învață cum să își facă prieteni fără să rănească. Povestea a fost urmată de o activitate practică: fiecare copil a scris o regulă de respect pe o „petală” a unei flori colective pe care am afișat-o în clasă.

O altă etapă importantă a fost stabilirea regulilor de comportament. În loc să le impun eu, am organizat o dezbatere adaptată vârstei, în care i-am întrebat: „Cum vrem să ne simțim în clasa noastră?” și „Ce putem face ca să ne fie bine tuturor?”. Copiii au venit cu idei surprinzător de mature: „Să nu râdem de greșelile altora”, „Să ne cerem scuze dacă am supărat pe cineva”, „Să vorbim frumos”, „Să ajutăm colegii care au nevoie.”.

Am scris regulile pe cartonașe colorate și le-am numit „Regulile Prieteniei”. Apoi, fiecare copil le-a semnat simbolic cu o amprentă colorată. Astfel, regulile au devenit ale noastre, nu doar ale mele. Le recitim periodic și le reamintim cu calm ori de câte ori este nevoie.

Pentru a preveni eficient bullying-ul, am considerat esențială implicarea părinților. Le-am vorbit la prima ședință despre importanța educației emoționale, iar apoi am organizat o întâlnire specială cu tema „Cum învățăm copiii să fie buni unii cu alții?”. Am prezentat câteva studii de caz, am discutat despre consecințele pe termen lung ale bullying-ului și le-am oferit idei despre cum să abordeze cu blândețe, dar ferm, eventualele conflicte dintre copii.

Le-am propus, de asemenea, un „caiet al părinților”, în care pot lăsa gânduri, observații sau întrebări pentru mine. Această deschidere a consolidat relația școală-familie și a oferit un sprijin important în prevenirea și rezolvarea tensiunilor din clasă.

După câteva luni, am observat o schimbare vizibilă în comportamentul elevilor. Copiii își cer scuze mai ușor, cooperează mai bine, iar în pauze nu mai aud replici de tipul „Nu te joci cu noi!”. Am avut și momente emoționante, precum când un copil a intervenit și i-a spus altuia: „Nu e frumos ce spui, în clasa noastră suntem prieteni.”. Acest tip de reacție mi-a confirmat că munca mea a dat roade.

De asemenea, am încurajat formarea „echipelor de sprijin” – grupuri temporare de câte 3-4 elevi care colaborează la activități și au ca scop încurajarea și integrarea colegilor care se simt mai retrași sau au nevoie de mai mult sprijin.

Așadar, prevenirea bullying-ului nu este un proces rapid, mai ales în învățământul primar, unde copiii sunt abia la începutul dezvoltării lor sociale și emoționale. Este nevoie de răbdare, de implicare activă și de multă empatie. Am învățat, alături de elevii mei, că schimbarea nu se face prin reguli stricte sau prin sancțiuni, ci prin cultivarea relațiilor bazate pe respect, înțelegere și afecțiune.

Rolul nostru, ca dascăli, este nu doar de a transmite cunoștințe, ci și de a forma caractere. Fiecare copil care învață să fie bun, care înțelege ce simte celălalt, care își asumă greșelile și încearcă să repare – este o victorie împotriva bullying-ului.

Sunt convins că educația pentru empatie trebuie începută devreme. Iar clasa I, cu sufletele ei curate și receptive, este un loc ideal pentru a planta semințele bunătații. Cu grijă și perseverență, aceste semințe vor da roade, iar copiii noștri vor crește nu doar deștepți, ci și frumoși în suflet.

Strategii de prevenire a bullying-ului în grădiniță: Educație emoțională și implicare parentală

Bereș Delia Aureliana
G.P.P. „LUMEA COPIILOR”, BLAJ

Bullying-ul este un fenomen cu un impact semnificativ asupra dezvoltării copiilor, iar prevenirea acestuia ar trebui să înceapă cât mai devreme. Este un fenomen deosebit de periculos care afectează în mod direct sănătatea psihologică și emoțională a copiilor. În timp ce bullying-ul este adesea asociat cu elevii mai mari, formele incipiente de agresiune pot apărea încă din perioada preșcolară. Această formă de agresiune se poate manifesta sub diverse forme, inclusiv fizic, verbal, social sau online, și poate lăsa urme adânci în dezvoltarea copilului. Copiii mici pot manifesta comportamente agresive sau pot deveni victime ale unor comportamente de excludere socială, chiar și într-un mediu preșcolar. În acest context, educația timpurie joacă un rol fundamental în prevenirea bullying-ului, deoarece este o perioadă în care copiii încep să învețe reguli de comportament, empatie și respect față de ceilalți.

Scopul acestei lucrări este de a analiza importanța educației timpurii în prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în rândul preșcolarilor, alături de dezvoltarea unor parteneriate eficiente între școală și familie, și educația digitală în combaterea cyberbullying-ului.

În perioada preșcolară, copiii încep să formeze relații interpersonale, iar educația timpurie este esențială în învățarea unor comportamente adecvate și respectuoase. În această fază, copiii sunt extrem de receptivi la învățatura despre valori fundamentale precum respectul, empatia și gestionarea conflictelor. De asemenea, prin educația timpurie, aceștia învață să își controleze emoțiile și să-și exprime sentimentele într-un mod sănătos, ceea ce ajută la prevenirea comportamentelor agresive. Prevenirea bullying-ului trebuie să înceapă încă din această etapă, prin învățarea unor valori fundamentale precum respectul, empatia și gestionarea emoțiilor.

Programele educaționale pentru preșcolari ar trebui să includă activități care să îi ajute să înțeleagă și să aprecieze diferențele între oameni, să învețe să comunice într-un mod pozitiv și să

se joace împreună, fără a-i exclude pe ceilalți. Jocurile de grup și activitățile care implică cooperare sunt excelente pentru dezvoltarea unor comportamente prosociale și pentru învățarea abilităților de soluționare a conflictelor. De exemplu, activitățile prin care copiii sunt încurajați să împartă jucării sau să rezolve împreună mici conflicte de grup sunt esențiale în dezvoltarea lor socială.

Educația emoțională este un pilon fundamental al educației preșcolare, deoarece îi ajută pe copii să recunoască și să își gestioneze emoțiile. Copiii care învață de mici să își recunoască și să își controleze emoțiile vor fi mai puțin predispuși să recurgă la comportamente agresive. . Educatorii și părinții joacă un rol esențial în acest proces, învățându-i pe copii să își exprime sentimentele verbal și să recunoască emoțiile celor din jur. De asemenea, este important ca educatorii să intervină rapid atunci când observă comportamente agresive și să ajute copiii să își rezolve conflictele prin discuție și cooperare, nu prin agresiune.

În dezvoltarea unui copil, educația emoțională joacă un rol esențial. În perioada preșcolară, copiii sunt foarte receptivi la învățătura despre emoții și relațiile interpersonale. Prin **dezvoltarea empatiei**, preșcolarii pot învăța să înțeleagă cum se simt ceilalți și să își regleze comportamentele în funcție de aceasta.

Activitățile specifice de educație emoțională, cum ar fi **jocurile de rol** sau **discuțiile despre sentimente**, pot fi integrate în activitățile zilnice din grădiniță. De exemplu, educatorii pot utiliza jocuri în care copiii sunt încurajați să pună întrebări de tipul „Cum se simte prietenul tău când tu îi iei jucăria?” sau „Ce poți face ca să îl faci să se simtă mai bine?”. Astfel, copiii învață să recunoască semnele de suferință ale celor din jur și să aplice soluții de sprijin, nu de agresiune.

Un alt aspect esențial al prevenției bullying-ului este parteneriatul eficient între școală și familie. Părinții au un impact semnificativ asupra comportamentului copiilor, iar educația emoțională nu trebuie să se oprească la grădiniță. Implicarea părinților în procesul educativ este esențială, deoarece aceștia pot susține învățăturile primite de copii în cadrul educațional formal. Astfel, părinții pot întări principiile de respect și empatie și pot oferi un model de comportament prosocial.

De asemenea, educatorii ar trebui să stabilească o **comunicare constantă** cu părinții, pentru a le oferi acestora informații despre comportamentele copiilor și pentru a le oferi sugestii privind gestionarea conflictelor acasă. Atunci când părinții sunt informați și activ implicați în educația emoțională a copiilor lor, acest lucru contribuie semnificativ la prevenirea comportamentelor agresive și la dezvoltarea unor relații de încredere între școală și familie.

Deși conceptul de **cyberbullying** este, în general, mai frecvent în rândul adolescenților, în perioada preșcolară este totuși important să înceapă educația digitală. Aceasta nu se referă neapărat la prevenirea agresiunii online, dar poate include învățarea despre **utilizarea responsabilă a tehnologiei**.

Preșcolarii pot învăța, într-un mod simplu și accesibil, ce înseamnă să folosești tehnologia într-un mod respectuos și sigur. Educatorii pot introduce concepte fundamentale precum respectarea intimității altora sau utilizarea tehnologiilor doar pentru activități educative și creative. De asemenea, părinții trebuie să fie încurajați să monitorizeze timpul petrecut de copii pe dispozitivele digitale și să participe activ la educația digitală a celor mici.

Prevenirea bullying-ului nu ar trebui să fie un obiectiv limitat la școală, ci un proces continuu care începe încă din perioada preșcolară și care implică atât educația formală, cât și sprijinul constant al părinților. Educația emoțională, învățarea empatiei și gestionarea conflictelor sunt esențiale în formarea unor comportamente respectuoase și non-agresive. Parteneriatele eficiente între școală și familie sunt cheia succesului, iar educația digitală joacă un rol din ce în ce mai important în combaterea fenomenului de cyberbullying.

Prin încurajarea unui climat de respect, empatie și încredere, copiii pot învăța să coopereze, să își rezolve conflictele prin mijloace pașnice și să devină adulți responsabili și respectuoși. Astfel, putem asigura o copilărie fericită și fără frică pentru fiecare copil.

Bibliografie

UNICEF (2020). *Prevenirea și combaterea violenței în școli.*

Dumitru, M., & Rusu, R. (2017). *Bullying-ul în școlile din România: Cauze, efecte și soluții.* Editura Universitară.

Ioniță, M. (2016). *Educația emoțională în învățământul preșcolar.* Editura Didactică și Pedagogică.

Neagu, C. (2014). *Metode și tehnici de prevenire a bullying-ului în școli.* Editura Polirom.

Popescu, I., & Radu, A. (2019). *Colaborarea dintre familie și școală: un model pentru dezvoltarea comportamentelor prosoziale ale copiilor.* Editura Lumen.

Ștefan, A., & Toma, S. (2021). *Prevenirea bullying-ului și educația pentru respect în școlile din România.* Editura Umanist.

Toma, R., & Georgescu, M. (2018). *Psihologia dezvoltării: Aspecte fundamentale ale educației în primii ani de viață.* Editura Enciclopedică.

Vlad, G. (2017). *Educația digitală pentru copii: Principii și bune practici*. Editura Educației.

Prevenirea bullying-ului în educația timpurie

Beșteliu Diana-Mihaela

Grădinița cu P.P. „Sf. Ana”, Craiova

Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, în care valorile umane ar trebui să stea la baza dezvoltării fiecărui individ, prevenirea fenomenului de bullying în educația timpurie devine o prioritate esențială, întrucât aceasta reprezintă nu doar o măsură de protecție a copilului, ci și o investiție pe termen lung în sănătatea emoțională, socială și cognitivă a viitorilor adulți. Fenomenul de bullying, cunoscut și sub denumirea de intimidare sau hărțuire, este caracterizat prin comportamente agresive, repetitive și intenționate, îndreptate împotriva unui copil perceput ca fiind vulnerabil, iar intervenția timpurie în acest sens este cu atât mai importantă cu cât copiii de vârstă preșcolară sunt extrem de receptivi la influențele mediului înconjurător, iar obiceiurile comportamentale se formează și se consolidează încă din primii ani de viață.

În contextul educației timpurii, cadrul didactic joacă un rol fundamental în identificarea și prevenirea comportamentelor de tip bullying, întrucât el este adesea primul adult, în afara familiei, cu care copilul stabilește o relație constantă și structurată, și care are capacitatea de a observa subtilitățile comportamentale și interacțiunile sociale din cadrul colectivului. Într-o grădiniță sau într-o creșă, unde copiii încep să interacționeze într-un mod organizat, sub supravegherea unui adult, este esențial ca educatorii să fie nu doar observatori, ci și facilitatori ai unei culturi bazate pe empatie, toleranță, incluziune și respect reciproc. Prin urmare, formarea cadrelor didactice în domeniul inteligenței emoționale, al comunicării nonviolente și al managementului conflictelor devine un pilon central în prevenirea comportamentelor agresive.

Totodată, implicarea părinților în procesul educațional este o altă dimensiune esențială în lupta împotriva bullying-ului, întrucât atitudinile și valorile transmise acasă se reflectă în mod inevitabil în comportamentul copilului în afara căminului. Copiii care sunt martori frecvenți ai unor modele negative de interacțiune în familie – cum ar fi certurile constante, jignirile sau lipsa de respect – au

tendința de a reproduce aceste modele în relațiile cu ceilalți, fie adoptând rolul agresorului, fie pe cel al victimei. Astfel, este absolut necesar ca părinții să fie conștientizați și educați în privința efectelor negative ale bullying-ului, dar și în ceea ce privește responsabilitatea pe care o au în modelarea atitudinilor copilului față de ceilalți membri ai comunității.

De asemenea, instituțiile de învățământ trebuie să adopte politici clare și coerente de prevenire și intervenție în cazurile de bullying, chiar și în învățământul preșcolar, unde adesea comportamentele agresive sunt minimalizate sau interpretate ca simple „tachinări” sau „jocuri de copii”. Subestimarea acestora poate avea consecințe grave, deoarece perpetuarea unor astfel de comportamente contribuie la întărirea unor tipare disfuncționale de relaționare, care vor deveni tot mai greu de corectat pe măsură ce copilul înaintază în vârstă. Prin urmare, este important ca fiecare grădiniță să dispună de un regulament intern care să includă măsuri specifice de prevenire a violenței, să asigure sesiuni de formare continuă pentru personalul educațional, precum și activități de educație socio-emoțională pentru copii.

În ceea ce privește intervențiile concrete care pot fi realizate în cadrul educației timpurii, este recomandată implementarea unor programe educaționale care să dezvolte competențele emoționale și sociale ale copiilor, cum ar fi exprimarea adecvată a emoțiilor, recunoașterea stărilor afective la ceilalți, dezvoltarea empatiei, cooperarea, gestionarea conflictelor și comunicarea asertivă. Aceste programe trebuie să fie adaptate vârstei și nivelului de înțelegere al copiilor, folosind metode ludice, interactive și vizuale – povești terapeutice, jocuri de rol, marionete, filme educative sau activități artistice – care facilitează interiorizarea valorilor pozitive într-un mod accesibil și plăcut.

Nu trebuie neglijată nici dimensiunea prevenirii indirecte a bullying-ului, prin crearea unui climat educațional sigur, prietenos și incluziv, în care fiecare copil să se simtă valorizat, acceptat și susținut, indiferent de particularitățile sale individuale. În acest sens, promovarea diversității, combaterea stereotipurilor și cultivarea unui limbaj respectuos trebuie să devină practici curente în activitatea educațională zilnică. Atunci când copiii învață de mici că diferențele nu sunt motive de excludere, ci surse de bogăție și învățare, premisele pentru dezvoltarea unui mediu fără bullying sunt considerabil mai solide.

Un alt aspect important este colaborarea interinstituțională dintre grădinițe, centre de consiliere psihologică, direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, precum și alte organizații non-guvernamentale care activează în domeniul drepturilor copilului. O rețea de sprijin bine organizată poate contribui la depistarea timpurie a cazurilor de risc, la consilierea părinților și a

cadrelor didactice, dar și la dezvoltarea unor intervenții personalizate pentru fiecare copil implicat – fie el victimă, agresor sau martor. Astfel, combaterea bullying-ului nu mai rămâne doar o responsabilitate a educatorilor, ci devine un efort comun, interdisciplinar, orientat spre binele superior al copilului.

În concluzie, prevenirea bullying-ului în educația timpurie nu reprezintă doar o sarcină punctuală sau o activitate complementară procesului didactic, ci trebuie să devină o componentă integrată a educației moderne, fundamentată pe respect, empatie și responsabilitate. Cu cât intervenim mai devreme în educarea comportamentelor prosoziale și în corectarea atitudinilor agresive, cu atât mai mari sunt șansele de a forma generații de copii echilibrați, capabili să relaționeze armonios cu cei din jur și să contribuie activ la construirea unei societăți în care violența, sub orice formă, nu își mai găsește locul.

Bibliografie:

Ciucă, A. (2018). *Prevenirea și combaterea bullying-ului în școli*. Editura Polirom.

Gherguț, A. (2007). *Psihopedagogie specială*. Iași: Editura Polirom.

Voiculescu, F. (2015). *Educația timpurie – fundamente teoretice și aplicații practice*. București: Editura Didactică și Pedagogică

Educație fără bullying

Biro Sara

Grădinița cu program prelungit nr. 30. Oradea, Bihor

Nu judeca pe nimeni, până nu vei fi mers de două ori, până la luna și înapoi, în pantofii săi." - Proverb indian

Bullying-ul este definit ca fiind un comportament ostil, de excludere, de luare în derâdere a cuiva, de umilire. Pentru a fi considerat bullying, comportamentul trebuie să fie repetitiv, agresiv și să fie orientat către un copil care este mai mic, mai slab sau care are probleme de sănătate. Bullying-ul înglobează o serie de comportamente agresive prin intermediul cărora un copil încearcă să obțină unele beneficii: apreciere, atenție din partea celorlalți colegi sau chiar bunuri materiale.

Cauzele apariției bullying-ului

Din păcate, problemele apar în familie. Mai ales când părinții nu își cenzurează atitudinea și cuvintele agresive pe care le folosesc în familie față de ceilalți membri și mai ales față de copil. Involuntar, copilul copiază părinții și se comportă în societate așa cum vede în propria familie. Copilul care beneficiază de atenție, dragoste, înțelegere este respectat și va oferi la rândul lui iubire, sprijin va ști să aprecieze, să primească suport și afecțiune. Un copil care trăiește într-un mediu ostil, nesigur, care este agresat fizic și verbal, emoțional va face același lucru la rândul lui. Nu-și dă seama cât de dureroasă poate să fie postura în care sunt puse „victimele lui”. El provine din familii dezorganizate în care se țipă, se folosește agresiunea fizică și psihică, se distrug bunuri în crizele de furie, iar comportamentul urât este un lucru obișnuit.

Copilul care manifestă un comportament repetat îndreptat spre rănirea fizică sau mentală a unui alt copil, care încearcă să-i domine pe ceilalți copii din grupă este un potențial agresor. Ținând cont de particularitățile de vârstă, copiii agresori pot ajunge să se autosaboteze în relațiile cu cei din grupă, nu înțeleg de ce nu sunt acceptați și ajung în final să devină victime ale bullying-ului, fiind etichetați. Deși încearcă să scape de pedeapsă, li se confirmă că sunt neputincioși în momentul în care sunt pedepsiți.

Pornind de la ideea că bullying-ul este un fenomen general în societate și că în grădiniță și școală se formează relațiile sociale și atitudinile față de sine și ceilalți precum toleranța, autocontrolul, spiritul de competiție, empatia, putem afirma că este necesar introducerea diferitelor activități prin joc, care

își propune reglarea comportamentelor sociale și construirea unui climat pozitiv în grupul de copii . Elementul vital pentru copii este joaca, astfel activitatea se desfășoară sub formă de joacă. Pentru copiii de grădiniță ora este plină de mișcare și jocuri, pentru școlari ora este distractivă, mai conștiincioasă, îmbogățită cu un program de bază pentru a ajuta copiii în viața școlară.

Exemple de activități și jocuri :

1. „**Kids yoga**” - tehnici de calmare și autocontrol; Când copiii învata tehnici care îi fac mai sănătoși, relaxați și împliniți interior, ei pot naviga prin provocările vieții cu mai multa ușurință. Yoga de la o vârstă fragedă încurajează respectul de sine și conștientizarea printr-o activitate fizică care este necompetitivă. Promovarea cooperării și a compasiunii – în loc de veșnica competiție și opoziție – este un cadou minunat care-l putem oferi copiilor noștri. Cel mai important lucru este că yoga pentru copii este o activitate distractivă.

2. “**Cubul emoțiilor**” - Strategii de gestionare a emoțiilor puternice și crearea unei atmosfere pozitive în grupul de copii, – implicarea copiilor într-un program zilnic de jocuri și activități liniștitoare în cadrul întâlnirii de dimineață sau în timpul activităților de ALA2. Un copil rostogolește cubul, identifică starea afectivă reprezentată pe fața cubului și o redă prin mimică. Apoi descrie o situație care i-a provocat o asemenea emoție. Totodată, copiii au fost stimulați să descrie și verbal modul în care s-a comportat când au trăit emoția respectivă: Ce ai făcut atunci când ai fost.....? (Ai sărit? Ai lovit pe cineva? Ai strigat la cineva? Ai bătut din palme? Ai râs zgomotos? Ai dansat? Ai îmbrățișat pe cineva?)

Copiii sunt astfel încurajați să își exprime emoțiile și să caute soluții pentru eliberarea acestora în moduri pașnice și inovatoare.

3. „**Cuibul de relaxare**” – amenajarea în spațiul grupei a unui colț/ cuib antistress realizat dintr-un fotoliu Bean Bag cu o perdea semitransparentă, în care copiii care simt nevoia unui moment de detensionare se pot retrage ca să se simtă în siguranță și să își poată regla stările de emoție;

4. „ **Să trăim frumos împreună/ Stop Bullying!**”- realizarea unui poster cu un mesaj și imagini antibullying de către grupă. La finalul activității copiii sunt capabili să denumească comportamentele pozitive sau negative, să compare două acțiuni, una pozitivă și una negativă, evidențiind consecințele acestor fapte.

Familiarizarea copiilor cu soluții pentru gestionarea situațiilor de stres, a stărilor de anxietate și a situațiilor potențial decăt și aplicarea sistematică a strategiilor de prevenire a bullying-ului ca părți sau momente în activitățile curente de la școală sau grădiniță ar putea crește semnificativ șansele ca

acele deprinderi, exersate prin intermediul acestor strategii, să se automatizeze și să contribuie pe termen lung la formarea unor indivizi responsabili, autonomi și pregătiți pentru provocările secolului XXI.

Unul dintre citatele celebre care subliniază importanța educației în combaterea bullyingului este: **„Educația este cea mai puternică armă pe care o putem folosi pentru a schimba lumea.”** Acest citat, atribuit lui Nelson Mandela, ne aminteste că educația are puterea de a transforma societatea și de a elimina comportamentele daunatoare.

Breben, Silvia; Gongea, Elena; Ruiu, Georgeta; Fulga, Mihaela – *“Metode interactive de grup”* – ghid metodic, editura Arves, 2006;

„Curriculum pentru educația timpurie”, MEN, 2019;

Melissa Higgins, Amanda F Doering; *Bullyingul nu este amuzant*, Bookzone, 2021;

Niels van Hove; *Hogyan gyozzem le a szekalomat?* Editura Kulcslyuk, 2020;

Prevenirea bullying-ului în cadrul grădiniței

Biro Tunde Timea

Grădinița cu P. P. „Dr. Ion Rațiu, Turda

La vârsta preșcolară, copilul învață să interacționeze cu ceilalți, să își exprime emoțiile și să înțeleagă regulile de comportament social. Este perioada formativă în care intervențiile educaționale timpurii pot modela viitorul adult. Din păcate, chiar și la această vârstă fragilă pot apărea comportamente agresive, excluziune socială sau manifestări incipiente de bullying. Prevenirea și gestionarea acestor comportamente presupun un efort comun al educatoarelor, părinților și comunității, pentru a oferi copiilor un mediu sigur și echilibrat în care să se dezvolte armonios.

Bullying-ul este un comportament intenționat, repetitiv și dezechilibrat de putere, prin care o persoană sau un grup provoacă suferință fizică, emoțională sau socială unei alte persoane percepute ca fiind mai slabă sau vulnerabilă. Poate lua forme verbale, fizice, relaționale sau digitale (cyberbullying) și are consecințe negative asupra dezvoltării emoționale și sociale a victimei.

Bullying-ul nu este un comportament „normal” sau „de vârstă mică”, ci un semnal de alarmă asupra unei nevoi neîmplinite: nevoia de atenție, de afirmare, de control. În grădiniță, educatoarea are un rol central în modelarea comportamentului copiilor prin oferirea unui cadru clar, predictibil și empatic. Prevenirea bullying-ului la preșcolari presupune: Învățarea regulilor de comportament pozitiv; Crearea unei rutine zilnice care oferă siguranță emoțională; Utilizarea poveștilor, jocurilor și activităților de grup pentru a consolida cooperarea și toleranța.

Deși nu sunt conștientizate ca bullying, unele comportamente pot deveni repetitive și dureroase: Agresiune fizică: (mușcături, împingeri, loviri); Agresiune verbală: (porecle, jigniri); Excludere socială: (refuzul constant de a accepta un coleg în joc). Educatorii trebuie să observe aceste comportamente și să intervină imediat, folosind un ton calm și explicativ.

Copiii nu se nasc empatici – învață să fie empatici! Dezvoltarea empatiei presupune cheia prevenirii a bullying-ului, deoarece contribuie la diminuarea comportamentelor agresive. Copiii mici nu înțeleg întotdeauna impactul acțiunilor lor asupra celorlalți. De aceea, formarea empatiei trebuie să fie o componentă constantă a activităților educaționale. Dezvoltarea empatiei este esențială și poate fi realizată prin diferite moduri, ca de exemplu: prin diferite Jocuri de rol sau discuții ghidate după povești.

Conflictele sunt inevitabile, dar modul în care sunt gestionate face diferența. Promovarea metodelor de comunicare non-violentă și a soluționării pașnice a conflictelor trebuie să fie parte din curriculumul școlar. Victimele bullying-ului trebuie susținute emoțional și protejate. Este vitală existența unui cadru de încredere în care acestea să se simtă ascultate și în siguranță. În această situație, cadrul didactic poate să ceară și ajutorul consilierului școlar.

Conflictele sunt firești la această vârstă, dar pot deveni repetitive și frustrante dacă nu sunt rezolvate în mod corect. Educatoarea are rolul de mediator și model. Un copil care este mereu exclus sau ținta tachinărilor riscă să-și piardă încrederea în sine. Este important ca educatorul să observe semnalele emoționale (tăcere, izolare, anxietate); să implice copilul în activități care îi valorifică punctele forte; să colaboreze cu familia pentru a-l susține emoțional.

Colaborarea constantă între grădiniță și familie este esențială pentru formarea unui front comun împotriva bullying-ului. Comunicarea transparentă și implicarea părinților în activitățile grădiniței sporesc eficiența demersurilor preventive. Deci, implicarea părinților este vitală. Părintele trebuie să fie informat și sprijinit în formarea comportamentului copilului.

În concluzie prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la preșcolari nu este o acțiune singulară, ci un proces constant, ce presupune empatie, răbdare și colaborare. Grădinița devine astfel primul spațiu în care copilul învață să relaționeze sănătos, să respecte reguli și să trăiască într-un mediu fără frică. Un parteneriat real între educatori și părinți este cheia unei copilării fericite și echilibrate.

Bibliografie

Stănculescu, Elena A. (coord.) – *Bullying-ul în școală. Ghid pentru cadrele didactice*, Editura Polirom, Iași, 2018

Miclea, Andrei; Chiș, Vasile; Bocoș, Mușata – *Educația copilului. Modele, strategii, intervenții*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2011

Jucan, Dacian – *Prevenirea violenței și bullying-ului în școală. Ghid practic pentru educatori*, Editura Didactica Publishing House, 2017

Coman, Carmen – *Violența în mediul școlar. Strategii de prevenire și intervenție*, Editura Institutul European, Iași, 2015

Goleman, Daniel – *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche

Salvați Copiii România – *Stop Bullying! Ghiduri pentru educatori și părinți*,

Ministerul Educației / ISE – *Strategii de prevenire a violenței în învățământul preuniversitar*,
București

CNCD & UNICEF – *Ghid pentru prevenirea discriminării în educație*, 2019

Identificarea tipurilor de agresiune în învățământul preșcolar și gestionarea conflictelor

Bița Cornelia Monica

Școala Gimnazială „Alec Russo”, Bacău

În această etapă de formare, copiii explorează constant lumea din jurul lor, învață prin joc și interacțiune, iar comportamentele lor reflectă atât dezvoltarea emoțională, cât și influențele mediului familial și educațional. Este important să înțelegem că nu toate formele de agresiune provin din intenții negative, ci pot fi semnale ale unor nevoi neexprimate sau ale unei frustrări acumulate.

Mediul educațional preșcolar joacă un rol esențial în dezvoltarea emoțională, socială și cognitivă a copilului. În această etapă timpurie a vieții, copiii încep să își contureze primele relații interpersonale și să-și dezvolte capacitățile de comunicare și cooperare. Totodată, în interacțiunile zilnice apar și conflicte, unele manifestându-se sub formă de agresiune. Identificarea timpurie a tipurilor de agresiune și aplicarea unor strategii adecvate de gestionare a conflictelor reprezintă un pas important pentru formarea unui climat educațional echilibrat și sigur pentru copii.

Tipuri de agresiune în mediul preșcolar:

Agresivitatea la copiii de vârstă preșcolară este deseori o manifestare naturală, legată de nevoia de afirmare, frustrare sau incapacitatea de a-și exprima emoțiile în mod adecvat. Totuși, aceste comportamente trebuie analizate și gestionate pentru a preveni consecințele negative.

Agresiunea fizică - este cea mai vizibilă și frecventă formă în rândul copiilor mici. Se manifestă prin lovituri, împingeri, tras de păr, mușcături etc.

Agresiunea verbal - deși la preșcolari vocabularul este încă limitat, pot apărea insulte, porecle, țipete etc.

Agresiunea relațională - se manifestă prin excluderea unui copil dintr-un joc, ignorarea intenționată etc.

Cauzele agresiunii la copii:

Agresiunea nu este întotdeauna expresia unui comportament negativ intenționat. Printre cauzele posibile se numără:

- Lipsa abilităților de comunicare și exprimare emoțională
- Modelul comportamental observat în familie sau media

- Nevoia de atenție sau dificultăți în gestionarea emoțiilor
- Medii educaționale suprastimulante sau conflictuale

Educatorii au un rol fundamental în prevenirea și medierea conflictelor în grădiniță. Printre strategiile eficiente se numără:

Învățarea regulilor de comportament pozitiv - stabilirea și repetarea unor reguli clare și coerente ajută copiii să înțeleagă ce este permis și ce nu;

Medierea conflictelor - educatorul trebuie să intervină calm în cazul unui conflict și să faciliteze comunicarea între copii;

Dezvoltarea empatiei și a abilităților socio-emoționale - activitățile de grup, jocurile de rol și poveștile contribuie la formarea empatiei;

Implicarea părinților - comunicarea constantă între educatori și părinți este esențială pentru continuitatea educației comportamentale.

De asemenea, este important să menționăm că agresivitatea nu este o trăsătură de personalitate, ci un comportament care poate fi modelat și gestionat corespunzător. În funcție de vârstă, temperament și experiențele anterioare, unii copii pot recurge mai ușor la manifestări agresive atunci când nu sunt capabili să își exprime nemulțumirea sau dorințele într-un mod constructiv.

Educația pentru o cultură a păcii și a nonviolentei trebuie să înceapă din grădiniță. Programele curriculare pot include activități tematice despre gestionarea emoțiilor, importanța prieteniei, cooperării și respectului reciproc. Prin colaborarea strânsă între cadrele didactice, părinți și psihologi școlari, se pot construi programe educaționale individualizate pentru copiii care manifestă comportamente agresive frecvente. De asemenea, observarea atentă a dinamicii grupului de copii și intervențiile prompte pot preveni escaladarea conflictelor.

Este indicat ca educatoarele să creeze un climat bazat pe sprijin și încredere, în care fiecare copil se simte valorizat și înțeles. De asemenea, folosirea tehnicilor de comunicare nonviolentă și intervenția rapidă în conflicte contribuie la scăderea comportamentelor agresive.

Agresiunea în învățământul preșcolar este un fenomen complex, dar gestionabil, care necesită o abordare pedagogică empatică și preventivă. Prin identificarea tipurilor de agresiune și aplicarea unor strategii educaționale adecvate, cadrele didactice pot contribui la formarea unui climat sigur, bazat pe respect și cooperare.

Bibliografie

Goleman Daniel, 2001, „Inteligența emoțională”;

Dragu A. 2017, “Conflictele în grădiniță: strategii de prevenire și intervenție”, Editura Didactică;
Muntean A. 2018, “Psihologia copilului preșcolar”, Editura Polirom;
Ministerul Educației, 2020, „Ghid pentru prevenirea violenței în unitățile de învățământ preuniversitar”.

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor

Blendea Maria Mirela

Grădinița P.P.NR.3 Petroșani, jud. Hunedoara

Bullying-ul este un fenomen social și educațional din ce în ce mai prezent în rândul copiilor și adolescenților, care afectează negativ dezvoltarea emoțională, socială și chiar cognitivă a victimelor. Deși poate părea un simplu „conflict între colegi”, bullying-ul este o formă de violență sistematică și repetitivă, cu efecte grave și de lungă durată. Tocmai de aceea, prevenirea bullying-ului trebuie să devină o prioritate în școli, în familie și în întreaga comunitate.

Într-un climat educațional sănătos, copiii au dreptul să se simtă în siguranță, respectați și sprijiniți. Prevenirea bullying-ului nu se reduce doar la sancționarea comportamentelor negative, ci presupune construirea unei culturi a respectului, empatiei, comunicării și a unui mod sănătos de **gestionare a conflictelor**.

Bullying-ul reprezintă un comportament agresiv, repetitiv, intenționat, prin care o persoană sau un grup provoacă suferință fizică, psihologică sau emoțională unei alte persoane. Este important de subliniat că bullying-ul presupune un dezechilibru de putere, real sau perceput, între agresor și victimă.

Forme de bullying:

Bullying fizic – loviri, împingeri, distrugerea obiectelor personale;

Bullying verbal – insulte, amenințări, porecle jignitoare, umilire publică;

Bullying relațional – excluderea socială, răspândirea de zvonuri, manipularea prietenilor;

Cyberbullying – forme de hărțuire prin intermediul internetului: mesaje jignitoare, comentarii răutăcioase, publicarea de conținut umilitor.

Efectele bullying-ului sunt multiple: de la scăderea stimei de sine, anxietate, depresie, izolare socială, până la abandon școlar și, în cazuri extreme, autovătămare sau suicid

Factori care favorizează apariția bullying-ului

Bullying-ul apare de regulă în medii în care comunicarea este deficitară, iar regulile de conviețuire nu sunt clar stabilite și respectate. Printre factorii favorizanți se numără:

lipsa empatiei și a educației emoționale;

modele negative de comportament (în familie, în mass-media);

lipsa supravegherii în timpul pauzelor sau online;

lipsa intervenției adulte în situații de conflict;
slaba comunicare între școală și familie;
lipsa sancționării comportamentelor agresive.

Strategii de prevenire a bullying-ului

Prevenirea bullying-ului nu este responsabilitatea exclusivă a profesorilor sau a părinților – ci un efort comun, constant, care implică întreaga comunitate educațională.

1. Educația pentru empatie și respect

Introducerea în curriculum a activităților de dezvoltare socio-emoțională;
Jocuri de rol, povești, filme educative, ateliere de comunicare nonviolentă;
Proiecte care promovează incluziunea, cooperarea și diversitatea.

2. Implicarea activă a elevilor

Crearea unor „grupuri anti-bullying” în școli, în care elevii pot discuta liber despre probleme;
Formarea de elevi-mediatori, care să intervină pozitiv în conflicte;
Promovarea colegialității și a sprijinului reciproc.

3. Comunicarea deschisă între școală și familie

Informarea părinților despre semnele bullying-ului și despre cum pot interveni;
Ateliere comune școală-părinți-elevi;
Crearea unor canale de comunicare eficiente între părinți și cadrele didactice.

4. Gestionarea conflictelor ca instrument de prevenție

Este important ca elevii să fie învățați cum să gestioneze în mod pașnic și constructiv conflictele de zi cu zi. Uneori, lipsa abilităților de comunicare și autocontrol poate duce la reacții agresive sau chiar la bullying. Prin activități de educație emoțională și mediere, copiii pot învăța:
să-și exprime sentimentele fără a-i răni pe ceilalți;
să asculte punctul de vedere al celuilalt;
să identifice sursa reală a conflictului și să găsească soluții împreună;
să apeleze la un adult de încredere în situații tensionate.

În acest sens, cadrele didactice pot juca un rol esențial prin aplicarea unor metode precum „cercul siguranței”, dialogul dirijat sau rezolvarea de probleme în echipă.

5. Prevenirea cyberbullying-ului

Educație digitală pentru elevi (siguranța online, protecția datelor personale, respectul în mediul virtual);

Supravegherea comportamentelor digitale;

Utilizarea unor aplicații/platforme de raportare a hărțuirii online.

Rolul cadrelor didactice și al părinților

Cadrele didactice sunt primele care pot observa semnele bullying-ului și pot interveni. Un profesor informat, empatic și atent poate preveni multe situații de abuz. De asemenea, părinții trebuie să fie alerți la schimbările de comportament ale copiilor și să mențină o relație deschisă și de încredere cu aceștia.

Dialogul constant, empatia și încurajarea exprimării emoțiilor sunt cele mai importante arme împotriva bullying-ului.

Concluzie

Prevenirea bullying-ului și promovarea unei bune gestionări a conflictelor sunt piloni esențiali în construirea unui climat educațional pozitiv și sigur. Copiii nu se nasc cu abilități de a-și controla impulsurile sau de a comunica eficient – acestea se învață și se dezvoltă în timp, prin educație, exercițiu și exemple sănătoase din jurul lor.

Este esențial ca elevii să știe că nu sunt singuri, că există adulți în care pot avea încredere și care îi pot ajuta. La rândul lor, adulții trebuie să fie vigilenți, să intervină prompt și ferm, dar și să creeze spații de dialog și învățare.

Prevenirea bullying-ului înseamnă nu doar reducerea violenței, ci și **formarea unor cetățeni empatici, responsabili și demni**, capabili să trăiască în respect față de sine și față de ceilalți. Gestionarea conflictelor prin mijloace nonviolente completează acest proces și devine o abilitate esențială pentru viața în societate.

Bibliografie

Salvați Copiii România – *Ghid de prevenire a bullying-ului în școli*, 2022

UNICEF România – *Studiu privind hărțuirea în școlile din România*, 2021

Ministerul Educației – *Strategia Națională de Acțiune împotriva Violenței în Școală*, 2023

Centrul pentru Educație Emoțională – *Tehnici de gestionare a conflictelor în rândul elevilor*, 2020
– resurse pentru siguranță online și prevenirea cyberbullying-ului

Olweus, Dan – *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*, Blackwell Publishing

Parteneriat educațional pentru prevenirea bullying-ului în mediul antepreșcolar

**Boancă Sanda Geanina Ioana,
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 2 Aiud/Creșă,
județul Alba**

Fenomenul de bullying este din ce în ce mai prezent în mediul educațional, fiind întâlnit chiar și în rândul copiilor de vârstă preșcolară. Deși la această vârstă formele de agresiune pot părea „inofensive” sau trecute cu vederea de adulți, ele pot reprezenta începutul unor tipare comportamentale negative ce vor afecta dezvoltarea emoțională și socială a copiilor.

1. Prevenirea bullying-ului prin educație timpurie
Educația timpurie are un rol esențial în prevenirea comportamentelor agresive. Prin activități adaptate vârstei, cadrele didactice pot introduce conceptele de respect, empatie, colaborare și acceptare a diferențelor. De exemplu, poveștile terapeutice, jocurile de rol și activitățile de grup contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare nonviolentă.

La creșă și în grădiniță, comportamente precum lovitul, împinsul sau jignirea pot apărea frecvent. Intervenția rapidă și coerentă a cadrului didactic, urmată de explicarea consecințelor acestor acțiuni, este esențială. Este important ca mesajul transmis copilului să fie clar: „Nu lovim” sau „Folosim cuvinte frumoase”, însoțit de sprijin și îndrumare pentru găsirea unor alternative de exprimare a emoțiilor.

2. Identificarea tipurilor de agresiune și dezvoltarea empatiei
Agresivitatea în rândul copiilor mici poate fi fizică (lovituri, împingeri), verbală (insulte, porecle), socială (excluderea din grup) sau relațională (manipulare, intimidare). Identificarea timpurie a acestor forme este crucială pentru prevenirea escaladării lor.

Empatia este o competență socio-emoțională esențială, care poate fi cultivată încă din primii ani de viață. Prin activități precum „Cum se simte prietenul meu?” sau „Ce pot face ca să-l ajut?”, copiii învață să recunoască și să respecte emoțiile celorlalți. Aceste exerciții contribuie la reducerea conflictelor și la crearea unui climat educațional bazat pe încredere și sprijin reciproc.

3. Parteneriatul școală-familie în sprijinul copilului
Implicarea familiei în prevenirea bullying-ului este vitală. Comunicarea constantă între cadrele

didactice și părinți asigură coerența mesajelor educaționale și permite intervenția rapidă în cazuri de comportamente nepotrivite. Atelierele pentru părinți, sesiunile de consiliere și parteneriatele educaționale consolidează relația de colaborare și contribuie la crearea unui mediu sigur și pozitiv pentru copii.

Totodată, părinții trebuie sprijiniți în dezvoltarea propriilor abilități de gestionare a conflictelor, pentru a putea deveni modele pozitive pentru copiii lor.

4. Diseminarea bunelor practici în comunitatea educațională
Exemplele de succes în prevenirea și gestionarea bullying-ului trebuie promovate în rândul cadrelor didactice și al părinților. Împărtășirea metodelor eficiente, a resurselor educaționale și a studiilor de caz contribuie la consolidarea unei rețele de sprijin în comunitate.

Programele de formare continuă, parteneriatele între unități de învățământ și schimburile de experiență pot avea un impact semnificativ asupra calității educației și asupra siguranței emoționale a copiilor.

Concluzii

Prevenirea bullying-ului începe încă din primii ani de viață, prin educație, empatie și colaborare. Cadrele didactice, părinții și comunitatea au responsabilitatea de a construi împreună un mediu educațional sigur, în care fiecare copil este respectat, valorizat și încurajat să se dezvolte armonios. Parteneriatul activ și susținut dintre școală și familie rămâne una dintre cele mai eficiente metode de prevenire a comportamentelor agresive și de sprijinire a victimelor.

Chiar dacă termenul de bullying este mai des asociat cu copiii de vârstă școlară, forme incipiente de comportament agresiv pot apărea încă de la vârsta timpurie, în cadrul creșei. Mușcatul, împinsul, smulgerea jucăriilor sau refuzul de a împărți sunt comportamente frecvente care pot deveni modele de interacțiune dacă nu sunt corect gestionate. Rolul personalului educațional este esențial în prevenirea acestor comportamente prin intervenție promptă și educație emoțională adaptată vârstei.

1. Crearea unui mediu sigur și afectiv
Un climat de siguranță afectivă este baza dezvoltării armonioase a copilului mic. În creșă, copiii învață să relaționeze, să recunoască emoțiile și să răspundă la ele. Educatorii pot introduce rutine zilnice clare, jucării care încurajează colaborarea și activități de identificare a emoțiilor, cum ar fi folosirea

păpușilor sau imaginilor cu expresii faciale. Atitudinea caldă și calmă a adultului modelează comportamentele pozitive ale copilului.

2. Intervenția imediată și blândă
Când apar comportamente agresive, intervenția adultului trebuie să fie fermă, dar blândă. Este important să se descrie comportamentul („Ai luat jucăria din mâna Mariei”), să se exprime efectul („Maria e tristă”) și să se ofere o alternativă („Hai să o întrebăm dacă vrea să o împartă”). Copiii sub 3 ani nu au încă abilitatea de a gestiona singuri emoțiile intense, iar sprijinul adultului este crucial pentru învățare.

3. Implicarea familiei – continuitate între acasă și creșă
Parteneriatul cu părinții este vital pentru dezvoltarea socio-emoțională a copilului. Întâlnirile individuale, informările periodice și sfaturile practice ajută părinții să adopte o abordare coerentă cu cea de la creșă. De exemplu, părinții pot fi încurajați să folosească aceleași expresii sau metode de calmare ca cele utilizate de educatori, oferind copilului stabilitate și coerență.

4. Rolul formării personalului în educația timpurie
Educatorii de la creșă trebuie să fie pregătiți nu doar în îngrijirea fizică, ci și în sprijinirea dezvoltării emoționale și sociale. Cursurile de formare în comunicare nonviolentă, observarea comportamentului copilului mic și metodele de reglare emoțională adaptate vârstei sunt esențiale pentru prevenirea apariției tiparelor de bullying.

Concluzii

Prevenirea comportamentelor agresive la vârsta timpurie înseamnă intervenție educațională timpurie. Prin crearea unui climat de încredere și empatie, prin modelarea constantă a comportamentelor pozitive și prin colaborarea strânsă cu familia, creșă devine un spațiu sigur, unde fiecare copil este înțeles, sprijinit și valorizat.

Bibliografie:

- Goleman, D. (2001). Inteligența emoțională. București: Curtea Veche Publishing.
- Papalia, D. E., Olds, S. W., & Feldman, R. D. (2009). Dezvoltarea umană. București: Editura Trei.
- Mureșan, V. (2019). Educația timpurie și dezvoltarea socio-emoțională. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
- Ministerul Educației (2021). Curriculum pentru educația timpurie. București: MEN.

Pentru o copilărie fără frică: prevenirea bullying-ului prin educație și empatie

Bocoș Ana-Maria Cristina

Colegiul Național pedagogic „Gheorghe Lazăr”,

Grădinița de aplicație „Dumbrăvioana”

Localitatea: Cluj-Napoca

În ultimii ani, bullying-ul a devenit un fenomen tot mai alarmant în școlile din România, cu efecte de durată asupra dezvoltării psiho-emoționale și sociale a copiilor. Trăim într-o societate în care agresivitatea este adesea banalizată sau trecută cu vederea, iar școala – care ar trebui să fie un spațiu al siguranței, al învățării și al încrederii – devine, pentru unii elevi, un loc al temerii și al suferinței. De la glume aparent inofensive la umilințe publice, de la excludere socială la amenințări online, bullying-ul capătă forme tot mai subtile, dar și tot mai periculoase. Iar un copil care trăiește în frică nu poate învăța, nu poate construi relații sănătoase și nu se poate dezvolta armonios.

În primul rând, bullying-ul reprezintă o formă de violență psihologică, fizică sau verbală repetitivă, exercitată intenționat de un individ sau un grup asupra unei persoane percepute ca fiind vulnerabilă. Se manifestă prin tachinări, insulte, excludere din grupuri, agresiuni fizice sau cyberbullying – hărțuire prin intermediul tehnologiei (mesaje răutăcioase, imagini compromițătoare, umilințe publice pe rețelele sociale). Spre deosebire de un conflict obișnuit între copii, bullying-ul implică un dezechilibru de putere și are un caracter repetitiv.

Studiile realizate în România și în alte țări europene indică faptul că bullying-ul are consecințe profunde asupra victimelor: apar anxietatea, depresia, izolarea socială, scăderea stimei de sine, tulburările de somn și chiar gândurile suicidare. Nu doar victimele au suferit, ci și agresorii – care, în lipsa unei intervenții adecvate, pot dezvolta comportamente antisociale pe termen lung – și martorii, care învață prin tăcere că violența este tolerată.

În al doilea rând, mulți copii care trec prin experiența bullying-ului nu îndrăznesc să vorbească despre ceea ce li se întâmplă. Unii se tem că vor fi considerați „slabi” sau „pârâcioși”, alții nu au încredere că adulții vor interveni eficient sau cred că situația se va agrava dacă vor spune adevărul. De aceea, este esențial să cultivăm în școli un climat de siguranță emoțională, empatie și sprijin reciproc. Copiii trebuie să știe că nu sunt singuri, că durerea lor este validă și că pot apela cu încredere la adulți pentru ajutor.

Mai mult, educația empatică trebuie să înceapă încă din grădiniță. Empatia – capacitatea de a înțelege și de a simți emoțiile celorlalți – este o abilitate esențială în formarea unor relații sănătoase. Copiii trebuie învățați nu doar să-și recunoască propriile emoții, ci și să le observe și respecte pe ale celorlalți. Metode eficiente includ jocurile de rol, poveștile terapeutice, teatrul educațional, discuțiile ghidate, lucrul în perechi sau în grupuri mici. Cadrul didactic are aici un rol esențial: prin comportamentul propriu, prin modul în care răspunde conflictelor sau reacționează la suferința unui elev, el oferă un model de relaționare sănătoasă.

În paralel, este necesară introducerea unor ore sau ateliere de educație socio-emoțională în programa școlară, în care copiii să învețe despre empatie, comunicare nonviolentă, gestionarea furiei, rezolvarea conflictelor și importanța respectului reciproc.

Totodată, tradițional, conflictele în școli sunt abordate prin sancțiuni: mustrări, note scăzute la purtare, exmatriculare temporară. De multe ori, aceste măsuri nu rezolvă cauza problemei și nu oferă elevilor sprijinul necesar pentru a învăța din greșeli. În locul pedepselor rigide, este nevoie de o abordare educativă, bazată pe dialog și reconectare. Prin metode precum medierea conflictelor, consilierea psihologică, cercurile restaurative și ascultarea activă, elevii pot învăța să își exprime emoțiile fără violență, să își asume responsabilitatea pentru faptele lor și să repare daunele produse celorlalți.

Școala poate deveni un laborator de cetățenie activă, în care copiii învață să gestioneze tensiunile, să negocieze, să coopereze și să se respecte reciproc – abilități esențiale pentru viața de adult.

Nu în ultimul rând, prevenirea și combaterea bullying-ului nu este responsabilitatea exclusivă a școlii. Familia joacă un rol fundamental. Părinții trebuie să fie parteneri activi, să mențină o comunicare constantă cu profesorii, să observe schimbările în comportamentul copilului și să ofere un model de comportament bazat pe respect, empatie și nonviolență. De asemenea, este esențial ca părinții să nu minimalizeze suferința copilului sau să îl învinuiască pentru ceea ce i se întâmplă. O simplă întrebare zilnică – „Cum te-ai simțit azi la școală?” – poate deschide uși către dialog și sprijin.

Comunitatea locală – autorități, organizații non-guvernamentale, biserici, centre culturale – trebuie și ea să se implice prin campanii de conștientizare, sesiuni de informare, susținerea programelor de educație emoțională sau sprijin psihologic.

În concluzie, bullying-ul este un fenomen complex, cu rădăcini adânci și efecte devastatoare, care nu poate fi ignorat. Prevenirea și combaterea sa necesită o mobilizare comună a tuturor actorilor implicați: școală, familie, comunitate. Doar prin crearea unui climat bazat pe respect, dialog, intervenție promptă și educație emoțională putem construi o școală sigură – o școală în care fiecare

copil are dreptul să se simtă valorizat, protejat și fericit. O copilărie fără frică nu este un ideal utopic, ci o misiune care începe cu fiecare dintre noi.

BIBLIOGRAFIE:

1. Goleman, Daniel – Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, 2018.
2. Olweus, Dan – Bullying at School, Blackwell Publishing, 1993.
3. Ministerul Educației – Ghid pentru prevenirea și combaterea bullying-ului în școli, 2020.
4. UNICEF România – Studiu privind violența în școli, 2021.
5. www.sigur.info – Platformă pentru siguranța copiilor pe internet.

Proiect de parteneriat educațional grădiniță – Direcția De Asistență Socială Oradea

Bodog Adriana

Liceul Ortodox Episcop Roman Ciorogariu/G.P.P. NR.23/Oradea

Proiect de parteneriat extrașcolar pentru copiii din medii dezavantajate, privind prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii.

Liceul Ortodox “Episcop Roman Ciorogariu”/structură Grădinița P.P.Nr.23/Oradea

Coordonator: Prof.înv.preșc. Bodog Adriana

Partener: Direcția de Asistență Socială Oradea-d-na director executiv Anca Grama și d-na psiholog Adela Grama

ARGUMENT

Educația cu blândete pare a fi un concept destul de vag, ce nu dă indicații care să te ajute ”să începi”. Totuși, două idei ar putea sta la baza acestui mod de educație și ar putea ajuta orice părinte care dorește să construiască o relație sănătoasă cu copilul lui.

Parentingul cu blândete este definit mai curând ca un mod de a fi, o stare mentală, decât ca o listă de lucruri de bifat sau reguli de respectat. Singurele două principii care îi stau la bază sunt: Empatia și Respectul.

Mai întâi să stabilim un teren comun: copiii nu sunt răi. Ei fac greșeli și sunt într-o continuă învățare. Însă modul în care trebuie să se comporte în societate sau cum să îi trateze pe ceilalți este

responsabilitatea părinților să-i învețe. Copiii pot fi învățați prin compasiune și înțelegere și atunci nu avem nevoie de pedepse și disciplină severă caracteristice adepților educației autoritare.

Empatia este abilitatea de a înțelege și a împărtăși sentimentele celuilalt. Aplicată în comunicarea cu copilul, aceasta înseamnă că folosind compasiunea și ajutându-l să înțeleagă ce ne place la el îl ajutăm de fapt să afle cum să se comporte cu semenii.

Respect înseamnă să ai un sentiment de stimă, de considerație sau de prețuire deosebită față de cineva. În relația cu copilul, respectul este o stradă cu două sensuri. Dacă îi tratăm astfel ne vor răspunde cu aceeași monedă, din dorința de a ne mulțumi. În plus vor învăța să se respecte și pe ei înșiși și să se comporte în așa mod încât această atitudine să fie vizibilă din exterior.

În relația cu copilul, încearcă să-ți pui cât mai des întrebarea ”cum pot să-i arăt respect și empatie?”, în loc de ”cum să-mi controlez copilul și să-l fac să se comporte cum vreau eu? În acest mod ne eliberăm de stresul și vina care urmăresc orice părinte în relația cu copilul lui. Folosind aceste două principii ale parenting-ului cu blândețe, modelăm copiii în persoanele care chiar ne dorim să ajungă. Cel mai important lucru între noi și copiii noștri e relația, spațiul dintre noi, pe care-l putem hrăni cu iubire, povești, joc, iertare, efortul de a face mai bine, sau dimpotrivă, cu delăsare, cu negarea propriilor experiențe și urmări (lasă că și pe mine m-a lovit mama și ia uite ce bine am ajuns), cu scuze (n-am timp, n-am bani, astea-s fițe de mame perfecte), cu abandonarea copilului și pe sine în fața ecranului. În al doilea caz, relația se usucă, se izește ca un material de care tragi prea mult timp, imediat ce se vor putea desprinde, copiii se îndepărtează, obosiți, triști, invalidați, cu încredere spre zero în sine, cu valori date peste cap și un model de iubire parentală care nu e bun. În primul caz, sunt șanse mari să rămâneți prieteni toată viața, iar copilul să devină un adult care poate da mult din tot ce a primit: respect, acceptare, răbdare, iubire, blândețe.

CUVINTE CHEIE: empatie, respect, blândețe

GRUP ȚINTĂ

– preșcolarii grădiniței noastre

RESURSE UMANE

preșcolarii grupei mijlocii/cadrele didactice din unitate/părinții/psiholog

RESURSE MATERIALE

Cd-uri cu muzică și povești

Aparatură– boxă portabilă, videoproiector, laptop, screentouch

Cărți cu povești terapeutice/Imagini, cartonașe cu embleme

SCOPUL PROIECTULUI : Dezvoltarea la părinți a abilităților de a interacționa și empatiza cu blândețe, cu proprii copii;

COMPETENȚE GENERALE:

Dezvoltarea comportamentelor și abilităților socio-emoționale ale preșcolarilor

Dezvoltarea relațiilor copil-copil, copil-adult care să ducă la formarea unui atașament securizant, a încrederii reciproce, la dezvoltarea comunicării și la o mai bună cunoaștere reciprocă;

Competențe specifice

Exemple de comportamente:

- recunoașterea emoțiilor și identificarea emoției prezentate în diverse situații
- identificarea emoțiilor altor persoane în diverse situații
- identifică emoțiile asociate unui context specific;
- exprimarea emoțiilor exersarea asimilării integrale a cântecului
- transmiterea verbală și nonverbală a mesajele afective
- numesc situații în care apar diferențe între starea emoțională
- exprimarea empatiei față de alte persoane
- exprimă emoții complexe precum rușine, vinovăție, mândrie;
- executarea unor mișcări potrivite conținutului de idei al textului;
- înțelegerea emoțiilor identificarea cauzei emoțiilor
- precizarea consecințelor emoțiilor într-o anumită situație.
- reglarea/autoreglarea emoțiilor și folosirea strategiilor de reglare/autoreglare emoțională.

MODALITAȚI DE EVALUARE

evaluare orală/fișe de lucru/turul galeriei/expoziții

STRATEGII DIDACTICE

Joc- exercițiu/Lectura educatoarei/Memorizarea/Observarea/Convorbirea

Povestirea educatoarei

LOCUL DESFĂȘURĂRII: GPP NR.23 /structura Liceului Ortodox „Episcop Roman CIOROGARIU” ORADEA.

ACTIVITĂȚI DE MEDIATIZARE/PROMOVARE

Prezentarea proiectului și diseminarea lui, în ședințele cu părinții

Afișarea anunțului derulării activității la avizierul grădiniță

Promovarea activităților desfășurate în mediul on line și mass media.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Nr. Crt.	Activitatea	Locația	Termen
	Grădina Emoțiilor-Festivalul Dovlecilor -expoziție de dovlecei sculptați, exprimând diferite emoții	Sala de grupă și curtea grădiniței	octombrie
	Mami!Tati! Asa vă vreau! -înregistrări video pentru părinți cu dorințele copiilor	Sala de grupă	noiembrie
	Emoții pentru Moș Crăciun - emoții zilnice, ascunse în plăsuțe de cadouri, așezate sub formă de brad, urmând a fi descoperite de către copilași, folosindu ne de personajele Crăciunului	Sala de grupă și terasa grădiniței	decembrie
	Îmbrățișarea-cel mai bun remediu -sărbătorim Ziua Îmbrățișărilor prin îmbrățișări și vorbe magice	Sala de grupă	ianuarie

	Caruselul emoțiilor -identificăm,conștientizăm exprimăm emoții și ne jucăm cu emoțiile, folosind metoda Poveste în făină	Sala de grupă	Februarie
	Inimioare-Inimioare -cum să ne exprimăm sentimentele față de cei dragi	Sala de grupă	Martie
	Ascultă-mă și pe mine! -cum să devenim buni ascultători- jocuri de rol	Sala de grupă	Aprilie

BIBLIOGRAFIE

Proiectul CRED – Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți - Activitate 1.3.2. Proiectarea unei programe de opțional

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE, CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE, 2019.

SUPORT PENTRU EXPLICAREA ȘI ÎNȚELEGEREA UNOR CONCEPTE ȘI INSTRUMENTE CU CARE OPEREAZĂ CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE, 2019.

Bullying-ul în școală

Boian Aurelia-Cornelia
Școala Gimnazială Vad, Vad

Tipul de activitate: de informare privind fenomenul de bullying în mediul școlar

Titlul activității: „*Spune stop bullying-ului!*”

Scopul: informarea corectă a elevilor cu privire la fenomenul „bullying”

Obiective:

1. să identifice cauzele care determină comportamentele de tip „bullying”;
2. să înțeleagă formele de manifestare a bullying-ului;
3. să enumere minim 2 consecințe emoționale negative ale bullyingului asupra victimelor/martorilor.

Grup țintă: elevii clasei a IV-a

Resurse procedurale: brainstorming-ul, exercițiul, problematizarea, dezbateră, vizionarea de filme/comentarea lor, învățarea prin cooperare, jocul de rol

Resurse de timp: o oră

Materiale didactice: laptop, șabloane cu lacăte, creioane colorate, texte cu scenarii sociale, coli colorate, capsator, markere, foarfece, patafix, foi flipchart, videoproiector

Surse bibliografice / Web:

„*Să trăim frumos împreună*” - Ghid de prevenire a bullying-ului, CJRAE Vâlcea, 2021

Descrierea activității (scenariu)

Tipuri de violență și identificarea acestora

- ☐ Activitatea a debutat cu un **exercițiu de energizare** prin care fiecare elev și-a spus numele sau cum dorește să i se spună în grup, menționând o calitate și un defect pe care consideră că le are, asigurându-

se în acest fel icebreak-ul, coeziunea grupului și evidențiindu-se, în contextul temei abordate, diversitatea speciei umane. Un al rezultat al acțiunii a fost identificarea unor liste de abilități sociale, emoționale, cognitive pe care elevii le folosesc ca mecanisme de adaptare în diverse situații.

- **Profilul elevului violent:** Elevii au desenat pe coli A4, în echipă, profilul unui elev violent, ținând cont de tipurile de violență identificate anterior. Desenele au fost expuse, participanții realizând turul galeriei, oferind feed-back cu ajutorul postit-urilor cu smiley.

2. Promovarea atitudinii nonviolente și combaterea fenomenului bullying

☐ - *Vizionarea filmului "Amalia-tocilara"*

La sfârșitul vizionării filmului, elevii au discutat și comentat despre formele de manifestare a bullying-ului, prezentând cazuri văzute de ei în diverse medii: familie, școală, societate.

☐ - „*Uși încâtușate, uși descâtușate*”: elevii au primit câte un lacăt (postit-colorat pe care au desenat un lacăt) și au fost invitați să-și imagineze cum ar fi viața lor dacă ar aparține unei familii în care ar fi prezente acte de violență. Pe un panou 1m x 2m a fost desenată o ușă închisă pe care elevii au lipit lacătele cu ideile exprimate. Apoi, aceștia au primit o cheie-postit pe care au notat câteva soluții care ar putea descătușa tensiunile familiale, alăturându-le lacătelor cu situațiile- problemă și prezentându-le în fața tuturor participanților.

☐ - „*Lanțul solidarității*”: fiecare elev a scris pe o fâșie de coală colorată un mesaj prin care și-a exprimat opoziția față de violența domestică, școlară, socială, etc. În continuare elevii au prezentat mesajele lor antiviolență, după care au capsat capetele foi de hârtie sub forma unei zale. Mesajul următorului elev a fost prins de primul ș.a.m.d., până au fost prinse mesajele tuturor elevilor participanți la proiect.

☐ - „*Aceste mâni nu lovesc, aceste mâini...*” elevii și-au desenat conturul mâinii și au scris mesaje antiviolență care au început cu „Aceste mâini nu lovesc, aceste mâini...” (sprijină, ajută, mângâie etc.).

Evaluarea activității:

Afișarea produselor elevilor în sala de clasă;

Observarea sistematică a elevilor care au comportamente violente;

Adoptarea unui comportament nonviolent și construirea unor relații bazate pe toleranță, respect, incluziune și solidaritate;

Amenajarea în școală, a unui spațiu ce va conține un panou cu rezultatele activității, imagini cu elevii din timpul activității, desene, postere;

Aprecierea gradului de schimbare a comportamentelor violente și de socializare.

Sfaturi pentru profesori/ facilitatori:

Toți avem puterea de a interveni în situații de bullying și hărțuire. Studiile arată că atunci când un observator intervine, agresiune încetează de obicei în 10 secunde. Propun câțiva pași simpli care vor ajuta cadrul didactic să prevină sau să amelioreze situațiile de bullying în cadrul orelor sale:

Recunoașteți că problema bullyingului există!

Raportați problema bullyingului comisiei de disciplină, administrației școlii sau psihologului școlar!

Găsiți cauza de la care a pornit bullyingul!

Organizați-vă orele într-o manieră cât mai destinsă!

Creați și scrieți împreună cu elevii regulile pe care ei trebuie să le respecte la ora dumneavoastră!

Luați o atitudine obiectivă și nepărtinică!

Găsiți ocupații pentru agresor sau victimă care îi va face fericiți!

Păstrați calmul și atitudinea pozitivă!

Vorbiți cu părinții agresorului și victimei!

Pași simpli de rezolvare a conflictelor pentru preșcolari

Bolboacă Violeta

Grădinița cu P.P. „Licurici”, Cluj-Napoca

Conflictele între copii sunt o parte naturală a procesului de învățare socială. La vârsta preșcolară, copiii sunt la începutul explorării relațiilor interpersonale, iar dificultățile în exprimarea dorințelor, emoțiilor sau în înțelegerea perspectivei celorlalți pot duce frecvent la conflicte. În loc să fie evitate, conflictele pot deveni oportunități valoroase de învățare dacă adulții ghidează copiii prin pași simpli și clari de gestionare pașnică a acestora.

Importanța educației timpurii în rezolvarea conflictelor

În etapa preșcolară, abilitățile de autoreglare emoțională, comunicare și empatie se află în plină formare. Prin învățarea unor pași simpli de rezolvare a conflictelor, copiii își dezvoltă:

Capacitatea de a-și exprima nevoile și emoțiile;

Abilități de ascultare activă;

Flexibilitate în găsirea de soluții;

Respect pentru ceilalți.

Conform studiilor, intervențiile timpurii care încurajează abordări pașnice ale conflictelor reduc frecvența comportamentelor agresive și cresc climatul pozitiv în grupurile de copii (Denham, 2006)

Pașii simpli de rezolvare a conflictelor pentru preșcolari

Pentru a sprijini copiii să gestioneze conflictele, educatorii și părinții pot introduce și exersa următorii pași esențiali, adaptați vârstei lor:

1. Opriți-vă și calmați-vă

Încurajați copiii să facă o pauză și să respire adânc. Se pot folosi comenzi vizuale simple precum: „Stop și respirăm.” Acest pas ajută la reducerea reacțiilor impulsive.

2. Exprimați ce simțiți și ce vă doriți

Folosirea mesajelor de tip „Eu”:

„Mă supăr când îmi iei jucăria.”

„Mă întristează când nu mă lași să mă joc cu voi.”

3. Ascultați ce are de spus celălalt

Exersați cu copiii ascultarea activă și repetarea a ceea ce au auzit:

„Am înțeles că te-ai supărat pentru că...”

4. Găsiți împreună o soluție

Încurajați copiii să propună soluții simple:

„Putem împărți jucăria?”

„Putem stabili o regulă să jucăm pe rând?”

Educatorul poate facilita găsirea de soluții cu întrebări deschise: „Cum putem face să fie bine pentru amândoi?”

5. Spuneți „Îmi pare rău” sau „Hai să fim prieteni”

Încheierea conflictului cu o reparație verbală sau gestuală întărește sentimentul de siguranță și apartenență:

„Îmi pare rău că te-am supărat.”

O îmbrățișare, o strângere de mână.

Implementarea în grădiniță

Pașii trebuie exersați zilnic prin:

Jocuri de rol;

Povestiri terapeutice;

Crearea unui panou vizual cu pașii, ușor de accesat de către copii.

Concluzii

Educația timpurie în domeniul rezolvării pașnice a conflictelor oferă copiilor instrumente esențiale pentru viață. În loc să evităm conflictele, este important să învățăm copiii să le gestioneze într-un mod empatic, pașnic și cooperativ. Astfel, contribuim la formarea unor viitori adulți capabili să relaționeze sănătos și echilibrat.

Bibliografie

Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Oxford: Blackwell Publishing.

Denham, S. A. (2006). *Social-Emotional Competence as Support for School Readiness: What Is It and How Do We Assess It?* Early Education and Development, 17(1), 57-89.

Gordon, M. (2014). *Cum să prevenim bullying-ul în grădiniță și școală: strategii pentru cadre didactice și părinți*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

CASEL (Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning). (2023). *Social and Emotional Learning (SEL) Framework*. Disponibile a:

American Academy of Pediatrics. (2017). *Helping Children Learn to Resolve Conflicts*. HealthyChildren.org. Disponibile a:

Bullying-ul un fenomen cât se poate de prezent astăzi, atât în grădinițe, cât și în școli

Boriceanu Elena

Insulte, poreclele, îmbrâncirile, înjurăturile și intimidarea la nivel de grup, sunt fenomene pe care copiii le întâlnesc încă de la grădiniță. Acestea fac parte din fenomenul de bullying, care a luat amploare, de la an la an și în România.

Bullying-ul este:

Un comportament agresiv al unui copil, sau grup de copii îndreptat împotriva altui copil, sau grup de copii

Este un comportament repetat pe o perioadă mai lungă de timp

Implică abuz verbal, fizic și relațional (umilire publică, excluderea dintr-un grup, intimidare, amenințare, discriminare și așa mai departe)

Implică un dezechilibru de putere, unul dintre copii fiind întotdeauna în poziție de inferioritate în raport cu celălalt

A nu se confunda bullying-ul cu situațiile conflictuale ce apar în mod natural între copii, spre exemplu, dacă doi copii s-au înfuriat și se ceartă pe o jucărie, acela este un conflict. În schimb, dacă unul dintre copii îi ia jucăria altuia, îl tachinează, îl necăjește, folosindu-se de cele mai multe ori de avantajul de a fi mai mare decât victima sa, iar agresorul zâmbește, se amuză, simte plăcere pentru ceea ce face, acesta este un comportament ce poate fi încadrat la bullying.

Scopul principal este:

prevenirea și diminuarea fenomenului de bullying atât în grupele de preșcolari implicate, cât și acasă, în familiile copiilor participanți la proiect, prin aplicarea unor strategii de reducere a stării de anxietate, calmare în situații de stres și creșterea stării de bine în grup și individual, ca precondiții ale unei atmosfere prielnice învățării.

Obiectivele urmărite sunt:

familiarizarea copiilor cu soluții pentru gestionarea situațiilor de stres, a stărilor de anxietate și a situațiilor potențial conflictuale în cadrul grupei, dar și în afara programului de grădiniță prin implicarea lor într-un program rutinier de jocuri și activități liniștitoare, de calmare, la începutul programului zilnic;

educarea unui comportament tolerant și responsabil social prin instituirea unei reguli de intervenție și de căutare a unor soluții alternative pozitive la comportamente ostile sau agresive din timpul pauzelor de joacă;

instruirea cadrelor didactice cu strategii de creștere a stării de bine și crearea unei atmosfere pozitive în clasă prin intermediul posturilor yoga și a tehnicilor de calmare și jocurilor liniștitoare;

familiarizarea părinților cu tehnici și soluții de intervenție pentru calmarea copiilor în situații de anxietate, tantrum, conflicte cu alți copii la locul de joacă, comportament de opoziție, testarea limitelor etc. prin participarea la un atelier de lucru în echipă părinte-copil.

Grupul-țintă:

este format din preșcolarii părinții și cadrele didactice de la grupele din care fac parte aceștia.

I. Intervenții la nivel individual

1. Identificarea persoanelor și a cauzelor care acestea au manifestări de bullying, prin consilierea preșcolarilor, a cadrelor didactice de către personal specializat (psihologi, asistenți sociali și maternali).

2. Elaborarea și derularea unor programe de asistență individualizată în situații de bullying în rândul preșcolarilor (autori sau ca victime) în prin care să se urmărească:

– înțelegerea consecințelor actelor de hărțuire psihologică repetată asupra celorlalți (colegi, cadre didactice, parinti, prieteni etc.);

– prevenirea apariției dispozițiilor afective negative (resentimentul, suspiciunea excesivă, iritabilitatea, ostilitatea, negativismul);

– ameliorarea imaginii de sine (atitudine pozitivă față de sine, evaluarea corectă a calităților și defectelor personale, percepția pozitivă a experiențelor de viață, proiectarea unor experiențe pozitive pentru viitor);

– dezvoltarea autonomiei (rezistența față de evaluările celorlalți prin cristalizarea unor valori personale pozitive);

– dobândirea autocontrolului asupra impulsurilor de moment și a capacității de autoanaliză.

3. Implicarea elevilor care comit acte de violență fizică sau psihologică în mod repetat în programe de asistență derulate în parteneriat cu alte institutii specializate (Politia comunitară, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, biserica, alte organizatii specializate în programe de protecție și educație a copiilor și a tinerilor).

4. Valorificarea intereselor, aptitudinilor și capacităților preșcolarilor cu risc de manifestare a

comportamentului de bullying, în **activitati scolare si extrașcolare** (sportive, artistice etc.).

5. Responsabilizarea preșcolarilor care au comportament violent prin aplicarea unor masuri de interventie cu potential educativ și formativ; evitarea centrării exclusiv pe sancțiuni și eliminarea din practica educaționala a unor sanctiuni care contravin principiilor pedagogice (de exemplu, sanctionarea comportamentului violent prin notă, repetenție, pedepsire etc.).

6. Identificarea si asistarea preșcolarilor victime ale bullyingului prin implicarea cadrelor didactice, a personalului specializat (psihologi, asistenti sociali) și a parintilor/ aparținătorilor.

II. Interventii la nivel relational/Recomandari privind familia

- Informarea parintilor cu privire la serviciile pe care le poate oferi școala în scopul prevenirii bullying-ului și cyberbullying-ului si ameliorarii relatiilor parinti-copii (consiliere, asistență psihologică); implicarea în astfel de activități a personalului specializat (psihologi, asistenți sociali).

- Acordarea de sprijin familiilor care solicită asistență si orientarea acestora către serviciile specializate.

- Colaborarea gradinitei cu familiile elevilor cu potential violent sau care au comis acte de violență, în toate etapele procesului de **asistență** a acestora (informarea, stabilirea unui program comun de intervenție, monitorizarea cazurilor semnalate); organizarea de întâlniri în gradinita, programe extrașcolare cu participarea comună a prescolarilor, a părinților, a cadrelor didactice si a specialiștilor din alte sectoare de activitate.

- Identificarea unor părinți-resursă care să se implice în activitățile de prevenire sau în rezolvarea cazurilor de bullying.

- Initierea unor programe destinate parintilor, centrate pe conștientizarea, informarea si formarea cu privire la dificultatile de adaptare a copiilor la mediul școlar și la diferite aspecte ale violenței scolare, respectiv a bullying-ului (forme, cauze, modalități de prevenire, parteneri).

- Semnalarea de către grădiniță a cazurilor de familii cu un comportament violent repetat față de copii, daca este cazul si implicarea în rezolvarea acestora (în cazuri extreme, participarea la procedurile de instituire a plasamentului familial); colaborarea gradinitei cu institutii cu responsabilitati în acest domeniu- Directia Generală de Asistență Socială și Protectia Copilului, poliție etc.

Recomandari privind școala

- Includerea, pe agenda întâlnirilor formale ale scolii (Consiliu de Administratie, Consiliul Profesorat, Consiliul Elevilor, Comitetul de Părinți), a unor teme legate de bullying, care sa aiba ca scop

conștientizarea dimensiunii fenomenului și analiza formelor, a actorilor și a cauzelor situațiilor ce pot apărea la nivelul instituției.

- Elaborarea unor strategii coerente de prevenire și intervenție, inițierea unor programe care să răspundă unor situații specifice unității de învățământ (identificarea riscurilor în contextul concret al grădinitei, a persoanelor cu potențial violent sau cu risc de a deveni victime), cu implicarea activă a prescolarilor ca parteneri;
- Asigurarea că regulamentul de ordine interioară este un mijloc real de prevenire, prin:
 - definirea clară și funcțională a criteriilor de disciplină școlară și de conduită în școală a tuturor factorilor (elevi, profesori, personal non-didactic);
 - adaptarea prevederilor la contextul specific în care funcționează instituția;
 - implicarea factorilor de la nivelul grădinitei (prescolari, cadre didactice) în aplicarea prevederilor acestuia;

III. Intervenții la nivel curricular

- Dezbateră, în timpul orelor de consiliere și orientare, a situațiilor de violență sau de hărțuire observate în grădinița sau în vecinătatea acesteia și încurajarea exprimării opiniei copiilor privind aceste situații, cu posibile căi de soluționare.
 - Valorificarea temelor relevante pentru problematica bullying-ului, care nu se regăsesc încă în curriculumul diferitelor discipline școlare, prin utilizarea unor strategii active participative (studiu de caz, joc de rol, analiză critică a mesajelor audio-vizuale cu conținut violent, problematizare etc.), care să conducă la conștientizarea și dezvoltarea unei atitudini critice a copiilor față de problematica violenței în grădiniță.
 - Derularea unor programe și activități extrascolare pe tema combaterii bullying-ului (de exemplu: „Bullying 0, misiune posibilă”, la care să participe elevi, cadre didactice, părinți).
- Organizarea de programe de informare a prescolarilor privind modalitățile adecvate de gestionare a unor situații concrete de bullying, centrate pe dezvoltarea unor competențe de înțelegere și auto-control, negociere a conflictelor, comunicare, mijloace de auto-apărare.
- Inițierea unor programe de educație intra- și inter-generațională și de educație parentală prin care să se urmărească îmbunătățirea relațiilor dintre: copii-părinți-cadre didactice conducerea școlii).
- Sensibilizarea profesorilor față de problematica bullying-ului (forme de hărțuire psihologică repetată, cauze generatoare), mecanisme de prevenire, strategii de ameliorare, cadru legislativ și instituțional) prin activități de formare derulate la nivel local: cursuri de formare, cercuri pedagogice

tematice, schimburi de experiență.

- Creșterea transparenței evaluării rezultatelor copiilor (criterii, metode), în scopul diminuării tensiunilor care conduc la apariția unor situații de bullying (între copii și educatoare sau între copii);
- Asumarea de către psihologul școlii a unui rol proactiv în comunitatea școlară, prin diseminarea ofertei de sprijin psihologic și prin implicarea, în afara cabinetului școlar, în identificarea și rezolvarea unor situații de bullying.
- Ameliorarea managementului comunicării între toți factorii de la nivelul grădinitei, prin identificarea principalelor bariere comunicative și prin diversificarea strategiilor și a canalelor de comunicare; organizarea de activități informale copii-cadre didactice-parinți;
- Asigurarea unui mediu școlar adecvat pentru derularea activităților didactice în condiții optime, prin:
 - a) evitarea supraaglomerării colectivelor de elevi, atât la nivelul școlii, cât și la nivelul grupelor;
 - b) servicii de pază;
 - c) aparatură de supraveghere și securitate funcțională.

La nivel comunitar • Dezvoltarea de parteneriate ale grădinitei cu alte instituții la nivel local – poliție, jandarmerie, autorități locale, ONG-uri etc. – pentru siguranța deplasării prescolarilor și pentru crearea unei vecinătăți lipsite de pericole;

La nivel social • Implementarea unui sistem de monitorizare a fenomenelor de bullying în grădiniță, care implică: elaborarea unei strategii de colectare a informațiilor, construirea unei baze de date etc.

- Stimularea cooperării inter-instituționale în inițierea, derularea, monitorizarea și evaluarea unor programe de monitorizare a cazurilor de bullying.
- Participarea cadrelor didactice la programele de formare continuă.
- Multiplicarea măsurilor de reducere a accesului prescolarilor la violență exprimată în media – violență verbală, pornografie și imagini cu conținut violent.
- Stimularea cercetării privind violența școlară și fenomenul de bullying, utilizarea exemplelor de succes în

Activitățile asociate obiectivelor urmărite sunt:

Atelier de lucru cu educatoarele pentru conștientizarea fenomenului în cadrul cadrelor didactice. Obiectivele specifice ar fi: înțelegerea caracteristicilor bullying-ului, înțelegerea tipurilor de bullying, înțelegerea rolurilor în situații de bullying.

Atelier de lucru cu părinții copiilor fiecărei grupe prin intermediul ședințelor cu părinții care să atragă atenția acestora asupra fenomenului de bullying și a caracteristicilor lui

„Spațiul de relaxare” – amenajarea în spațiul grupei a unui colț antistress cu postere și obiecte realizate în timpul activităților din proiect, în care copiii care simt nevoia unui moment de detensionare se pot retrage ca să se simtă în siguranță și să își poată regla stările de emoție.

Atelier de lucru „Echipa de ajutor” – formarea unei echipe de câte doi-trei copii pe zi care are următoarele responsabilități: oferă soluții pozitive comportamentelor neadecvate ale colegilor în timpul pauzelor de joacă, a jocului liber din clasă sau afară, oferă ajutor celor care au dificultăți în diferite contexte precum îmbrăcat, sarcini de lucru din timpul activităților zilnice etc. Toți ceilalți copii sunt încurajați să anunțe și să ceară ajutorul echipei la nevoie.

Atelier de lucru cu copiii „Cutia cu emoții,- în care ei sunt astfel încurajați să își exprime emoțiile și să caute soluții pentru eliberarea acestora în moduri pașnice și inovatoare.

Atelier de lucru cu copiii „Cu toții suntem speciali,- Prin intermediul jocului de societate se scot în evidență caracteristicile, aptitudinile fiecărui copil și faptul că diferența dintre aptitudinile pe care le dobândește fiecare copil este un avantaj pentru ceilalți.

Atelier de lucru cu copiii „Cine suntem noi,- având ca obiectiv utilizarea limbajului nonverbal pentru a identifica emoții și sentimente și dezvoltarea empatiei.

Atelier de lucru cu copiii „Mimăm empatia,, = având ca obiectiv utilizarea limbajului nonverbal pentru a identifica emoții și sentimente și dezvoltarea empatiei.

Atelier de lucru cu copiii „Carnavalul emoțiilor,, cu obiectivul de a utiliza limbajul nonverbal pentru a identifica emoții și sentimente.

Atelier de lucru cu copiii „Suntem polițiști,, = în vederea dezvoltării abilității de a trasa limite clare, învățarea importanței apărării copiilor victime și cultivarea curajului.

Rezultatele proiectului vor fi diseminate în cadrul întâlnirilor cu cadrele didactice din unitate și în ședințele cu părinții. De asemenea, copiii și familiile participante vor fi surse de promovare a ideilor în mediul nonformal, printre ceilalți membri care nu au luat parte direct sau printre cunoștințe.

Aplicarea strategiilor de prevenire a bullying-ului are beneficii asupra participanților la actul învățării pe termen scurt, dacă acestea se rezumă strict la calendarul unui proiect anume sau la activități sporadice. Însă aplicarea lor sistematică ca părți sau momente în activitățile curente de la școală sau grădiniță ar putea crește semnificativ șansele ca acele deprinderi, exersate prin intermediul

acestor strategii, să se automatizeze și să contribuie pe termen lung la formarea unor indivizi responsabili, autonomi și pregătiți pentru provocările secolului XXI.

BIBLIOGRAFIE:

- Ecaterina Adina Vărășmaș, Consilierea și educația părinților, București, Editura „Aramis”, 2002;
- Ecaterina Adina Vărășmaș, Educația copilului preșcolar, București, Editura Pro Humanitate, 1999;
- Gheorghe Bunesu, Democratizarea educației și educația părinților, www.leducat.ro;
- Stern, H.H., Educația părinților în lume, București, Editura Didactica și Pedagogica, 1972.

Violența școlară, o problemă de actualitate

Bortoș Rozalia

Grădinița cu P.P. "Poienița", Cluj-Napoca

Școala este o instituție care promovează valori, un spațiu în care se desfășoară procesul educațional, acesta fiind locul în care ne așteptăm să găsim cât mai puțină violență. Dar pentru că educația implică în primul rând relaționare, este aproape imposibil ca relațiile dintre elevi să se bazeze doar pe prietenie, respect și solidaritate. În țara noastră perioada post-comunistă a facilitat dezvoltarea comportamentelor agresive tocmai prin schimbul de valori și prin modificarea distanței față de autoritate. Se pare că tinerii sunt cei mai influențați într-o societate în schimbare din dorința de a asimila repede ceea ce este nou, aceștia trecând de la o extremă la alta, neștiind să adapteze informația nouă la realitate.

Violența în școală se manifestă în multe feluri de multe ori denumite fizice, verbale sau relaționale. Fiecare din aceste forme este distinctă, dar toate pot fi realizate de către același agresor și toate pot fi direcționate către aceeași victimă.

Tipuri de agresivități - Violența în școală se manifestă în multe feluri de multe ori denumite fizice, verbale sau relaționale. Fiecare din aceste forme este distinctă, dar toate pot fi realizate de către același agresor și toate pot fi direcționate către aceeași victimă.

Violența fizică în școală – lovire, pocnire, bătaie – este cea mai evidentă formă de violență, recunoscută nu numai de către adulți ci și de copiii de orice vârstă și peste tot în lume. De obicei acest tip de violență în școală se face repede remarcat și este greu de tolerat, având și efecte vizibile și imediate. Violența comportamentală în școală poate aduce prejudicii victimei atât fizice cât și psihice prin producerea de stări de umilire, jignire și inferiorizare.

Violența verbală în școală – remarci sau porecle derogatorii repetate – este mult mai frecventă decât cea fizică, mai ales când copiii cresc. Aceasta este ilustrată de către următoarele exemple. Violența verbală în școală direcționată asupra unui alt copil a fost înregistrată de două ori mai des decât cea fizică. În categoria comportamentelor agresive de tip verbal mai intră: a fi obraznic, a pune porecle colegilor, a bârbi și a împrăști zvonuri, a face glume răutăcioase, a amenința, a înjura și a blestema colegii.

Multe episoade de violență în școală sunt numite **violenta relațională în școală**, pentru că întrerup relațiile sociale între victimă și colegii ei, având mai mult efecte psihice asupra victimei decât efecte fizice. Violența relațională în școală se petrece atunci când copiii își ignoră deliberat un coleg de clasă, atunci când acesta încearcă să inițieze o conversație sau un joc, sau când se îndepărtează în momentul apropierei acestuia de grup, sau când răspândește bârfe umilitoare.

Violența în școli se produce mai nou electronic, ceea ce se numește **cyberbullying**, agresiune care devine din ce în ce mai des întâlnită. În această categorie intră mesaje obscene, injuriile, amenințările și poze compromițătoare transmise prin email, messenger, SMS sau postate pe site-uri. În ultimii ani în România au fost identificate tot mai multe materiale create de elevi care au filmat cu telefonul mobil scene de violență între colegii de școală și după aceea le au postat pe site-uri sau le-au trimis la televiziune pentru a fi făcute publice.

Cauzele violenței școlare - Violența între elevi a fost asociată cu sentimente de nefericire și disgrație față de școală la fel ca depresia. Carney și Merrell notau că în ciuda opiniei publice comune că agresorii folosesc violența în efortul de a compensa stima de sine sau încrederea inadecvată, cercetări recente arată că majoritatea agresorilor sunt comparabili cu egalii lor în măsurarea stimei de sine și anxietății.

Factorii familiali - Comportamentul abuziv se poate întâlni uneori în propria casa. Unii copii cresc în familii unde agresivitatea și comportamentul abuziv sunt modele de comportament încă de la bun început. Acest comportament poate include agresiune fizică și verbală asupra copiilor de către părinți, în același timp co-agresiunea părinților unul asupra celuilalt.

Factorii individuali - Unul dintre factorii individuali majori în comportamentul abuziv al copilului este **temperamentul**. Temperamentul reprezintă caracteristicile, înclinațiile obișnuite sau modul de a răspunde emoțional. Se referă de asemenea la dezvoltarea unui stil personal și al unui comportament social al copilului. Persoanele active și impulsive pot avea un comportament abuziv mult mai ușor decât persoanele pasive sau timide. Unii copii pot vedea în comportamentul abuziv un mod de a câștiga popularitate, atenție sau beneficii materiale.

Frustrarea afectivă este una din cauzele cele mai frecvente ale problemelor de comportament.

Labilitatea afectivă reprezintă una din caracteristicile personalității celor violenți, ea manifestându-se prin: sugestionarea rapidă în raport cu impresiile de moment formate; lipsa unei autonomii afective.

Inteligența este un factor decisiv în adaptare și comportamentul agresiv. Se apreciază tot mai mult că întârzierile mintale reprezintă o premisă a violenței, mai ales atunci când nivelul scăzut se asociază cu tulburări afective și cu condiții nefavorabile de mediu.

Motivația învățării școlare include motivele frecventării școlii, motivele care îl fac pe elev să vrea să dobândească cunoștințe, să-și folosească talentele, interesele cognitive, scopurile care îl determină să aspire la propria sa realizare ca ființă umană, motivele interacțiunilor cu colegii și cu profesorii.

Influențele genetice sunt recunoscute și afectează toate comportamentele. Unii copii sunt predispuși să fie neobișnuit de agresivi, impulsivi sau neascultători. O tendință genetică de a fi agresiv combinată cu părinți coercitivi și prieteni antisociali produce de regula un copil agresiv.

Factorii sociali - Mediul social conține numeroase surse de influență de natura să inducă, să stimuleze și să întrețină violența școlară: situația economică, slăbiciunea mecanismelor de control social, inegalitățile sociale, criza valorilor morale, mass-media, disfuncționalități la nivelul factorilor responsabili cu educația tinerilor, lipsa de cooperare a instituțiilor implicate în educație.

Programe de prevenție a violenței școlare

Pentru orice fenomen, prevenția este un set de măsuri, mai mult sau mai puțin coordonat, care vor fi luate spre a anticipa un anumit fenomen. Prin promovarea unui mediu prietenos în școală, prevenția violenței contribuie simultan și la prevenirea altor probleme școlare la prevenirea delincvenței și excluziunii sociale.

Acțiuni de prevenție efectuate de profesor în clasă

Există diferite strategii și metode de predare aplicabile în sălile de clasă de către profesori, care pot stimula o bună comunicare interpersonală, cooperare, coeziune de grup și învățare consecventă. Acest lucru este realizabil prin definirea clară a regulilor, prin munca de cooperare și prin implicarea elevilor în procesul de predare-învățare.

Definirea regulilor: Prin stabilirea regulilor de bază cu elevii din clasă, profesorul poate preveni situațiilor nedorite. Aceste reguli trebui să fie bazate pe valori precum respectul față de ceilalți, solidaritate și ar trebui implementate prin adăugarea temporală și potrivită a comportamentelor dezirabile și dacă se ajunge la sancțiuni, acestea să fie corecte și rezonabile.

Munca în echipă: Provocarea pentru profesori este aceea de a găsi cea mai potrivită cale spre a acorda suport și îndrumare grupului și fiecărui elev în parte, pentru ca aceste dificultăți să fie depășite. Învățarea cooperantă dezvoltă competențe în situații experiențiale.

Acțiunea corectivă: Modul în care profesorii se ocupă de problemele disciplinare se bazează în mod firesc pe poziția autoritară ce o exercită asupra grupului. Teoria comportamentului și teoria cognitivă au constituit suportul principal în implementarea și analiza procedurilor de disciplină efectuate de către profesori.

O relație imperativă și protectoare: Crearea unui mediu pozitiv, stimulat și prietenos în clasă și în afara clasei, este fundamentul în lupta împotriva agresivității. O relație de încredere și recompensatoare facilitează învățarea de reguli, care este fundamentală pentru un elev agresiv.

Acțiuni de prevenție la nivelul întregii școli

Precum relațiile directe ale profesorilor cu elevii, așa și școala are un rol important în stabilirea unor relații interpersonale, bazate pe valori precum, respectul pentru colegi, solidaritate, democrație și responsabilitate mutuală pentru procesul educațional.

Regulamentul școlar. Regulamentul ar trebui definit prin colaborarea între profesori și elevi și ar trebui făcut cunoscut întregii școli și părinților, pentru ca și aceștia să colaboreze între ei și să facă parte din procesul educațional.

Planificarea curriculum școlar. Curriculum școlar are influențe puternice în a conveni și a asimila comportamente, atitudini și valori. Este esențial ca flexibilitatea organismului să fie reflectat prin curriculum formal și informal. Una dintre consecințele flexibilității curriculum-ului este diversitatea pedagogică, nu doar în selectarea conținutului și în dezvoltarea competențelor, ci și în varietatea activităților și situațiile de învățare, care sunt cele mai potrivite pentru nevoile educaționale.

Activitățile extra-curriculare. Activitățile extra-școlare sunt considerate o parte importantă a vieții școlare, acestea permit relaționarea elevilor în afara mediului școlar, aceste relații informale facilitează formarea de prietenii și astfel se rezolvă conflicte datorate acumulării de tensiune.

Faptul că violența școlară este un fenomen inevitabil prin natura instituției școlare ca și mediu de interacțiune interpersonală, a fost certificat de toate studii în domeniu. Școala trebuie să aplice în permanență măsuri preventive de informare și consiliere a elevilor cu privire la efectele violenței și să elaboreze programe specifice de intervenție pentru a ajuta elevii victime, elevii agresori, dar și elevii observatori. Elevii nu se simt în siguranță în școală. Școala trebuie să creeze un mediu protejat pentru procesul educațional și pentru dezvoltarea personală a elevilor. Când se confruntă cu problema violenței între elevi școala trebuie să recunoască și semnaleze acest lucru și să creeze un parteneriat cu toți membrii comunității și cu instituțiile abilitate pentru eradicarea acestui fenomen.

BIBLIOGRAFIE

Ibiș, Adrian, *Influența factorilor de socializare (familia, școala, grupul de prieteni) asupra comportamentelor predelincente ale elevilor*, Editura Panasofia, 2001, București

Iluț, Petru, *Comportament prosocial-comportament antisocial*, în I. Radu (coord.), *Psihologie socială*, Editura Exe, 1994, Cluj-Napoca

Mitrofan, Nicolae, *Agresivitatea*, în Neculau, A. (coord.), *Psihologie sociala*, Editura Polirom, 1996, Iași

Sălăvăstru, Dorina, *Violența în mediul școlar*, în volumul „Violența. Aspecte psihosociale“ A. Neculau, G. Ferreol (coord.), Editura Polirom, 2003, Iași

Managementul conflictelor și exersarea modalităților de comportament antibullying în mediul școlar

Borugă Maria

Școala Gimnazială Nr. 3 Rovinari

În mediul școlar, managementul conflictelor și prevenirea comportamentului de tip bullying reprezintă aspecte cruciale pentru asigurarea unui mediu educațional sigur, sănătos și propice dezvoltării armonioase a elevilor. Este esențial ca școala să fie un loc în care fiecare copil să se simtă în siguranță, respectat și apreciat, iar abordarea adecvată a conflictelor și combaterea bullyingului sunt elemente cheie în realizarea acestui deziderat.

Managementul conflictelor în școli implică identificarea, gestionarea și rezolvarea eficientă a diferitelor situații conflictuale care pot să apară între elevi, între elevi și cadrele didactice sau chiar între părinți și personalul școlar. Această abordare nu se rezumă doar la soluționarea problemelor atunci când acestea se ivesc, ci și la promovarea unui climat pozitiv în școală, bazat pe comunicare deschisă, empatie și respect reciproc. Abordarea științifică a procesului de rezolvare a conflictelor presupune clarificarea conceptului de conflict, dar și a celui de rezolvare a conflictelor. Conflictul poate fi definit din multiple unghiuri, însă ceea ce este interesant de studiat este mecanismul acțional și modul în care achizițiile (cognitive, afectiv-motivaționale, comportamentale) se construiesc în rezolvarea acestui proces. Termenul “conflict” provine din verbul latinesc *confligo*, ere – “a se lupta”, “a se bate între ei”, cu participiul substantivat de *conflictus*, având sensurile de ciocnire, șoc, dar și de ceartă, luptă împotriva cuiva. „Multe dicționare definesc conflictul prin termeni similari violenței, ca disensiune, fricțiune, dispută, ceartă, scandal, luptă, război”. Referindu-ne la manifestarea conflictelor în mediul școlar prezintă interes viziunea lui P. Wehr, care menționează că există patru concepții majore în ceea ce privește conflictul: - probleme ale conflictului – identifică problemele în conflict și le clasifică pe fiecare ca bazate pe fapte, pe valori, pe interese și ca nereale; identifică care este problema predominantă și disparitățile importante în percepție, valori și interese, motivând fiecare parte; fiecare elev simte că opinia lui contează, doar acțiunile lui sunt bune, iar ceilalți greșesc și astfel apare problema conflictului. - dinamica conflictului – identifică evenimentele precipitante ale disputei, identifică cum se schimbă problema în timp ce conflictul progresează; identifică cum părțile încep să descrie conflictul în termeni bipolar, cum acesta s-a spiralat, crescând ostilitatea și afectând

oponenții și identifică posibile spirale ale dezescaladării în care participanții reduc ostilitatea; descrie cum părțile au ajuns să se perceapă ca opus în oglindă a caracteristicilor lor exemplare; în mediul școlar, dinamica conflictului poate fi precipitată prin lipsa comunicării persuasive a elevilor. - căi alternative ale soluțiilor la probleme – se referă la cât mai multe sugestii pentru rezolvarea conflictului pe cât posibil pentru toate părțile, unele care ar putea fi deja considerate; - potențialul de rezolvare al conflictului – identifică resursele pentru limitarea și probabil rezolvarea conflictului incluzând factori interni sau externi limitanți, dar și părți terțiare interesate sau neutre care ar putea facilita comunicarea sau media disputa și tehnici ale managementului conflictului.

Citându-l pe M. Deutsch, R. și P. Schmuck afirmă: “Conflictul există în momentul în care activități incompatibile se întâlnesc – atunci când o activitate este blocată, interferează, lezează sau face într-un anumit fel cea de-a doua activitate mai puțin plăcută sau eficientă”, autorii precizând însă că, “în clasă, conflictul oferă oportunitatea dezvoltării individuale și de grup”. D. R. Forsyth, T.K. Gamble și M. Gamble definesc conflictul ca „o posibilă poziție, în sensul că, dincolo de toate perspectivele, conflictul este o consecință naturală a diversității. Potrivit lui M. Deutsch, teoretic, toate conflictele interpersonale „au motive mixte, conținând atât elemente de cooperare cât și de competiție”. În acest context, problema este cum înțelegi și percepi conflictul, decât conținutul conflictului în fapt”. Contextualizând problematica formelor de manifestare a conflictelor în spațiul educațional se impune să facem o analiză a comunicării și a relaționării dintre profesori-elevi și elevi-elevi. Astfel, T. Callo stabilește că ”o comunicare se rezumă la satisfacția provocată, păstrată ori amplificată de cele două părți, trăsătura esențială fiind dimensiunea relațională”.

În contextul ultimei tendințe, E. Țărnă susține că „atât studentul/elevul, cât și cadrul didactic se prezintă cu setul său de informații, fiind divers sau diferit conștientizat, dar și cu numeroase valori, atitudini, motive, interese, așteptări, convingeri, credințe, opțiuni, or, diferențele (viziunile) nu întotdeauna sunt acceptate și atunci apare dezacordul, fie verbalizat (manifestat) sau nu; aceasta este, cu siguranță, prima formă de conflict, care, dacă nu este rezolvat corespunzător, conduce la conflicte deschise, uneori distructive, având toate consecințele negative”.

Conform lui R. J. Fisher „rezolvarea conflictelor se referă atât la procesul colaborativ prin care diferențele sunt tratate și rezultatele care sunt convenite de comun acord de părți. Spre deosebire de gestionarea, atenuarea sau ameliorarea conflictelor, rezolvarea conflictelor presupune o transformare a relației și a situației astfel încât soluțiile dezvoltate de părți să fie sustenabile și să se auto-corecteze pe termen lung”. Într-un sens ideatic de relație conceptuală sunt și noțiunile: conflictologie și

managementul conflictului. Diferitele școli de gândire care au abordat problematica vastă a conflictologiei au identificat diverse strategii de rezolvare a conflictelor. În acest context, D. Patrașcu analizează anumite strategii de rezolvare a conflictelor pe termen lung, propunând soluții necesare evitării – în viitor – a unor conflicte distructive.

Conflictele între elevii de la școală variază de la dezacorduri evidente între elevi pentru jocuri; certuri pentru cine este „în” sau „în afara” grupului; bătălii pentru cine este liderul grupului; rivalități între grupuri. Conflictele ascunse operează în culise, rupând prietenii și izbucnind din cauza lipsei comunicării persuasive, diferențelor de valori, stereotipurilor și ignoranței. În mod tradițional, ambele tipuri de conflicte sunt aduse profesorului pentru mediere, ceea ce necesită adesea investigații prelungite, ocupă mult timp și energie și adesea se obține puțin succes în rezolvarea conflictului, deoarece profesorul își asumă rolul unei autorități și ia o decizie în favoarea unuia sau celuilalt: situație de tip câștig/pierdere, care ar putea menține conflictul, mai degrabă decât rezolvarea lui. Nu poate fi rezolvat un conflict prin intimidarea oponentului sau prin reducerea lui la tăcere sub imperiul diverselor sancțiuni sau amenințări, ci se propune calea rațională de rezolvare prin negocierea între interlocutori. De altfel, după cum susține M. Dinu, „nu conflictul în sine este rău, ci gestionarea sa greșită, pentru că există întotdeauna primejdia escaladării sale sub forma așa-numitei spirale conflictuale”, iar în materie de gestionare contraproductivă a conflictelor sintetizează câteva strategii la care apelează frecvent persoanele aflate în conflict, aparent cu intenția de a găsi o rezolvare.

În ceea ce privește prevenirea bullyingului, este crucial să se creeze un climat în care comportamentele agresive și abuzive să nu fie tolerate și să fie abordate prompt și eficient atunci când apar. Unele școli implementează programe și activități specifice destinate promovării relațiilor sănătoase între elevi și dezvoltării empatiei și a înțelegerii reciproce. De exemplu, programele de consiliere pot fi eficiente în stimularea relațiilor pozitive între elevi și în creșterea nivelului de suport social. Un exemplu concret al unei astfel de inițiative este programul "No Bully", care a fost implementat cu succes în numeroase școli din întreaga lume. Acest program se bazează pe ideea că bullyingul poate fi prevenit prin promovarea empatiei și a solidarității între elevi, prin crearea unei culturi a respectului și a toleranței zero față de comportamentele agresive. Prin implicarea activă a tuturor membrilor comunității școlare și prin încurajarea comunicării deschise și a raportării prompte a cazurilor de bullying, acest program a reușit să reducă semnificativ incidența acestor comportamente nedorite și să creeze un mediu școlar mai sigur și mai incluziv. De aceeași factură se dorește a fi și programul de prevenire a violenței și infracțiunilor în mediul școlar „Împreună prindem curaj”, care

se desfășoară pe parcursul anului școlar 2023-2024 în România și care se concentrează pe sprijinirea școlilor pentru crearea unui mediu sigur și propice învățării.

În concluzie, managementul conflictelor și prevenirea bullyingului în mediul școlar reprezintă aspecte fundamentale ale unei educații de calitate și ale dezvoltării armonioase a elevilor. Prin implementarea unor strategii și programe eficiente, precum medierea, negocierea și programele de prevenire a bullyingului, putem contribui la crearea unui mediu școlar sigur, sănătos și incluziv, în care fiecare elev să se simtă valorizat și încurajat să-și atingă potențialul maxim. Este responsabilitatea noastră, a tuturor, să lucrăm împreună pentru a asigura că școala rămâne un loc în care fiecare copil se poate dezvolta în deplină siguranță și armonie.

Bibliografie:

ADĂSCĂLIȚEI, A-M. Modele și teorii ale procesului conflictual în context educațional. În: Materialele Conferinței Științifice Internaționale “Preocupări contemporane ale științelor socioumane”. Ediția a IX-a. Chișinău: ULIM. 2019.

DINU, M., Comunicarea. Repere fundamentale. București: Editura Orizonturi, 2007. ISBN 978-973-736-071-7

FISHER, R.J. Interactive conflict resolution. Syracuse University Press: Syracuse, New York.. ISBN 9780815627159

PATRAȘCU, D., Managementul conflictului în sistemul educațional. Chișinău: Tipografia Reclama, 2017. ISBN 978-9975-58-109-7

PÂNIȘOARĂ, I.O. Comunicarea eficientă. Iași: Editura Polirom, 2008.

STOICA-CONSTANTIN, A. Conflictul interpersonal – prevenire, rezolvare și diminuarea efectelor. Iași: Editura Polirom, 2004. ISBN 973-681-784-9

ȚĂRNĂ, E. Perspective de cercetare vizând personalitatea studentului și rezolvarea conflictelor interpersonale. În: Realizarea de sine. Interpretări psihologice și educative. Volumul I (coord. M. RUSU). Iași:Editura Ars Longa, 2019.

”Bună înțelegere”- proiect de activitate

Botar Aniko-Csila

Grădinița cu Program Prelungit”Prichindelul Istet” Turda

GRUPA: Mare

TEMA ACTIVITĂȚII:”*Bună, Înțelegere!*”

TIPUL ACTIVITĂȚII : comunicare de noi cunoștințe și formare de deprinderi și priceperi

MIJLOCUL DE REALIZARE: activitate de sine stătătoare

SCOPUL ACTIVITĂȚII: Dobândirea de noi cunoștințe despre înțelegere, care să-i ajute să manifeste un comportament înțelegător în diferite situații din grădiniță și în afara acesteia, asemenea păpușii Ina cea Înțelegătoare.

DIMENSIUNI DE DEZVOLTARE:

B.1.Interacțiuni cu adulții și cu copii de vârste apropiate;

B.2.Comportamente prosoziale, de acceptare și respectare a diversității;

B.3.Conceptul de sine;

COMPORTAMENTE VIZATE:

B.1.1. Manifestă încredere în adulții cunoscuți, prin exersarea interacțiunii cu aceștia;

B.1.3. Inițiază, participă la interacțiuni pozitive cu copiii de vârstă apropiată;

B.2.3.Exersează cu sprijin, asumarea unor responsabilități specific vârstei, în contexte variate

B.3.2. Își promovează imaginea de sine, prin manifestarea ca persoană unică, cu caracteristici specifice;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- Copilul va fi capabil să definească ce înseamnă înțelegerea pe baza cunoștințelor acumulate
- Copilul va fi capabil să dea exemple și contraexemple de comportament înțelegător;
- Copilul va fi capabil să demonstreze comportamente înțelegătoare în timpul jocurilor din grupă și în afara acestora ;

STRATEGII DIDACTICE:

METODE ȘI PROCEDEE:..conversația, expunerea, explicația, exercițiul, brainstorming-ul;

MIJLOACE DIDACTICE: marioneta Ina cea Înțelegătoare, CD Player, CD cu cântecul Înei cea Înțelegătoare, tablă magnetiă, marker;

FORME DE ORGANIZARE: frontal, individual

DURATA ACTIVITĂȚII: 30 de minute

Desfășurarea activității

BIBLIOGRAFIE:

Curriculum pentru educație timpurie , 2019;

Michael, E. Bernard , 2009, Curriculum preșcolar pentru dezvoltarea socio-emoțională-Programul educațional - *Da, poți!*, pag.174;

Nonviolența și gestionarea conflictelor la preșcolari

Botta Mihaela
G.P.P. Nr.5 Sibiu

Violența reprezintă un fenomen complex și multidimensional, cu efecte negative asupra dezvoltării individuale și sociale a persoanelor implicate. În contextul educației timpurii, manifestările agresive la preșcolari pot afecta nu doar bunăstarea copiilor, ci și buna funcționare a grupelor și calitatea actului educațional. Prin urmare, promovarea nonviolenței și implementarea unor strategii eficiente de combatere a violenței devin esențiale pentru crearea unui mediu educațional sigur și armonios.

1. Conceptul de nonviolență la preșcolari

Nonviolența la vârsta preșcolară reprezintă capacitatea copiilor de a-și gestiona emoțiile și relațiile interpersonale fără a recurge la lovituri, amenințări sau excludere socială. Principiile de bază sunt:

Recunoașterea emoțiilor: copilul învață să identifice și să numească ce simte („Mă simt supărat când...“).

Exprimarea asertivă: încurajarea folosirii unor fraze simple de tip „Te rog să nu...“, „Mă deranjează când...“, fără tipete sau gesturi agresive.

Ascultarea activă: predarea copiilor să asculte colegii până la capăt, pentru a înțelege cum se simt aceștia.

Cooperarea și împărțirea: exerciții de rotație a jucăriilor și soluții de tip „tu alegi primul, eu aleg al doilea“.

Rezolvarea pașnică a conflictelor: introducerea unor reguli simple de negociere, ca de exemplu stabilirea unui arbitru (educator) care ajută la împărțirea echitabilă a resurselor.

2. Strategii de combatere a violenței - Pentru prevenirea și reducerea violenței în mediul educațional, se pot aplica diferite strategii structurale și comportamentale:

2.1. Educația socio-emoțională

Programe de dezvoltare a inteligenței emoționale: activități care îi învață pe copii să recunoască, să înțeleagă și să gestioneze emoțiile.

Jocuri de rol și dramă: exerciții practice de rezolvare a conflictelor prin punerea în scenă a unor situații conflictuale.

2.2. Modelarea comportamentului nonviolent

Rolul educatoarei/educatorului: comportamentele pașnice și modalitățile de rezolvare constructivă a tensiunilor oferă un exemplu de urmat.

Implicarea familiei: colaborarea strânsă între grădiniță și familie pentru un mesaj coerent despre respect și empatie.

2.3. Crearea unui mediu sigur și predictibil

Ritualuri și rutine zilnice: oferă securitate emoțională prin prevedibilitate.

Reguli clare și consecvență în aplicarea lor: copiii înțeleg limitele și responsabilitățile.

2.4. Intervenții specifice în momentele de criză

Tehnici de calmare: exerciții de respirație, cântece liniștitoare, spații de retragere.

Dialog post-conflict: discutarea incidentelor după ce emoțiile s-au mai temperat, pentru a înțelege cauzele și consecințele.

3. Tipuri de agresiune la preșcolari

În rândul copiilor de vârstă preșcolară, agresivitatea poate lua forme diferite, ce trebuie identificate și gestionate prompt:

3.1. Agresiunea fizică

Lovit, împins, tras de păr.

Aruncatul obiectelor spre colegi.

3.2. Agresiunea verbală

Înjurături, jigniri, amenințări.

Diseminarea de vorbe și zvonuri negative.

3.3. Agresiunea relațională (socială)

Excluderea din grup.

Ignorarea, bârfirea.

3.4. Agresiunea pasivă

Obstrucționarea intenționată a activităților colegilor.

Refuzul colaborării și cooperării.

4. Exemple practice de soluționare a situațiilor de violență între preșcolari

4.1. Situația: Împingerea la joacă

Descriere: Doi copii se ceartă din cauza jucăriei și unul împinge pe celălalt.

Intervenție:

Educatoarea oprește calm jocul și ia fiecare copil de mâini.

Îi invită să spună pe rând ce simt („Când m-ai apucat de braț m-am speriat pentru că...“).

Oferă celor doi o alternativă: să găsească o altă jucărie și să stea lângă ei un copac de comunicare („Tu vorbești, eu ascult“).

Apel la împărțire: stabilește un timer de 2 minute pentru rotație la jucărie.

4.2. Situația: Jigniri și cuvinte dure

Descriere: Un copil îl insultă pe coleg pentru că a stricat un desen.

Intervenție:

Educatoarea aduce atenția asupra momentului: „Am auzit cuvinte care rănesc.“

Inițiază un exercițiu de empatie: copilul agresor spune cum crede că s-a simțit colegul.

Îi cer amândurora să deseneze câte un zâmbet și să-l ofere celuilalt ca simbol al împăcării.

Consolidează comportamentul pozitiv: laudă gestul de împăcare.

4.3. Situația: Excluderea din grup

Descriere: Mai mulți copii îl ignoră pe un coleg la masă.

Intervenție:

Educatoarea observă și pune o întrebare: „De ce nu mai stați cu Alex?“

Folosește jocul „Scaunul prieteniei“: fiecare copil rostește ceva frumos despre Alex și-și schimbă locurile.

Împărtășire în cerc: fiecare spune o calitate a colegului.

Încheiere cu un cântec colectiv pentru incluziune.

4.4. Situația: Refuzul de colaborare

Descriere: Un copil nu vrea să participe la curățenie.

Intervenție:

Educatoarea îi oferă roluri mici pe rând: „Tu ești inspectorul de ordine! Tu ești cel care dă sancțiuni jucăușe dacă ceva nu e pus la loc.“

Exagerare amuzantă: povestește că un mic elf de grădiniță s-a supărat pentru jucăriile împrăștiate.

Încheie cu recompensă colectivă: când toată grupa termină, toți primesc un sticker de superechipă.

5. Concluzii și recomandări

Nonviolența nu este doar absența violenței, ci un set de valori, atitudini și comportamente care favorizează relații sănătoase și armonioase. În mediul preșcolar, formarea socio-emoțională timpurie, modelarea exemplară a adulților și implementarea unor intervenții structurate constituie pilonii esențiali ai luptei împotriva violenței. Identificarea corectă a tipurilor de agresiune și personalizarea

răspunsului pedagogic permit nu doar soluționarea episoadelor conflictuale, ci și prevenirea reapariției acestora. O comunicare permanentă educatoare- copii, educatoare-părinți, educatoare-copii-părinți este cheia succesului în actul educațional, în crearea unui mediu favorabil, sigur și durabil în formarea personalității micuților preșcolari.

Bibliografie:

Goleman, D. (2006). Inteligența emoțională. Editura Curtea Veche.

Maier, E. (2018). Educația socio-emoțională în grădinițe. Editura Didactică și Pedagogică.

Patterson, G.R. (2005). Prevenirea violenței prin intervenții timpurii. Review of Educational Research.

Relațiile sociale precum prietenii

Bracău Adina-Mihaela
Colegiul „N.V.Karpen” Bacău

Relațiile sociale precum prietenii sunt foarte importante pentru adolescenți. În timpul adolescenței, prietenii devin mai intense, mai apropiate și de sprijin, iar adolescenții comunică mai mult între ei, decât comunică cu părinții și adulții.

Cele mai multe dintre aceste prietenii se bazează pe asemănări personale, interese comune și acceptare. Relațiile oferă adolescenților un sentiment de apartenență, apreciere dincolo de cercul familiei, încredere, siguranță și confort.

Adolescenții urmează modele în anturajul lor și dezvoltă modele de interacțiune bazate pe relațiile cu prietenii lor. Un aspect important al dezvoltării sănătoase a adolescenților este influența pozitivă a colegilor.

Relații pozitive cu adolescenții va face un adolescent să simtă că aparține în mod natural acelui grup sau relație și îi va oferi un sentiment de confort și siguranță emoțională. Indiferent cât durează, prietenii pozitive îi vor face pe adolescenți să se simtă acceptați pentru ceea ce sunt.

Un prieten bun¹:

- dă dovadă de grijă prin cuvinte și acțiuni, atât asupra problemelor importante cât și asupra lucrurilor mărunte
- este acolo pentru tine atunci când ai nevoie de el
- nu te judecă
- nu te dezamăgește
- nu vă rănește sentimentele
- este loial
- spune ce crede despre tine într-un mod atent
- îți ascultă problemele
- râde adesea cu tine
- te face să te simți apreciat pentru ceea ce ești
- te face să te simți important pentru el

Relații toxice ale adolescenților sunt cele care îi fac pe adolescenți să se simtă prost față de ei înșiși și de ceilalți. În loc să fie prieteni desuștinere, unii oameni sunt inamici, pretind a fi prietenii tăi, dar nu se poartă cu adevărat ca prieteni.

Ei sunt numiți și prieteni falși. Spre deosebire de un prieten adevărat, un prieten fals nu oferă sprijin, loialitate și apropiere. Puteți recunoaște un prieten toxic sau un prieten fals după aceste comportamente²:

- este un prieten de vreme bună și este prezent în preajma ta, atunci când are un beneficiu?

- este greu de găsit atunci când ai nevoie de sprijin

- pare să aibă întotdeauna nevoie de ceva de la tine

- este în competiție cu tine

- te face să te simți prost cu tine însuși

- îți subminează realizările

Repetă aceleași comportamente toxice chiar și după ce îi explici că acaceste comportamente te dorLiteratura de specialitate a demonstrat că expunerea la bullying în școală poate cauza stres crescut și diferite probleme de sănătate fizică și psihică. În ceea ce privește victimele și martorii, aceștia sunt mai predispuși la frică constantă, anxietate, gândire negativă, stima de sine scăzută, depresie, auto-pedepsire, simptome psihosomatice (dureri de cap, amețeli, probleme cu stomacul, printre altele) și idei suicidare.

Agresorii, la rândul lor, tind să se angajeze în situații de violență domestică, abuz de substanțe psihoactive, vandalism și activități criminale.

Unele meta-analize ale rezultatelor pe termen lung pentru fostele victime oferă dovezi convingătoare că a fi victimă a hărțuirii nu este o problemă școlară inofensivă și trecătoare, ci ceva care are consecințe grave de adaptare și sănătate publică.

Acesta este motivul principal pentru care toată lumea ar trebui să identifice emoțiile și gândurile implicate în bullying și să încerce să scape de emoțiile negative.

Eckman (1999) identifică șase emoții de bază inițiale: furie, dezgust, frică, fericire, tristețe și surpriză. Mai târziu, Ekman a propus o listă extinsă de emoții de bază, inclusiv o serie de emoții pozitive și negative: amuzament, dispreț, mulțumire,

jenă, entuziasm, vinovăție, mândrie de realizare, ușurare, satisfacție, plăcere senzorială și vina.

Emoțiile ne pregătesc să facem față unor evenimente importante fără să ne gândim la ele, sunt automate, primitive, legate de instincte și au un aspect stereotip.

Emoția vine pe primul loc, înaintea gândului. Gândurile sunt moduri de a face față sentimentelor, moduri de a gândi calea noastră de a ieși din sentimente. Când emoțiile tale sunt negative, la fel sunt și gândurile tale.

Schimbarea modului de a gândi va schimba modul în care vă simțiți. De exemplu:

Nu sunt demn. → Încă pot face asta și asta foarte bine. Pot progresa.

Nu are rost să încerci. → Voi folosi unele dintre strategiile pe care le-am învățat. → Dacă încerc, am o șansă.

Nimic nu-mi merge niciodată. → Acest lucru nu a funcționat, așa că voi încerca

Acesta este motivul principal pentru care toată lumea ar trebui să identifice emoțiile și gândurile implicate în bullying, să fie conștienți de ele și să încerce să iasă din emoțiile și gândurile negative.

Bibliografie:

1.Sullivan P. Feerick M, Silverman G. Children with disabilities exposed to violence: Legal and public policy issues, Children exposed to violence, 2006BaltimorePaul Brookes(pg. 213-237)

2.The University of Texas at Dallas Study Shows that Children with Hearing Loss Experience More Bullying, retrieved 26.05.2021 <https://news.utdallas.edu/health-medicine/study-showschildren-with-hearing-loss-experience>

Importanța empatiei în prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor

Bucurcă Maria

Școala Gimnazială „Constantin Ioan Motaș” Mediaș

În contextul educațional actual, unul dintre cele mai necesare obiective este cultivarea unui climat de siguranță și respect în școli. În fața fenomenului tot mai prezent al bullying-ului, dezvoltarea empatiei în rândul copiilor devine un instrument esențial de prevenire și intervenție. Empatia – abilitatea de a recunoaște, de a înțelege și de a răspunde în mod adecvat emoțiilor celorlalți – nu este doar o valoare morală, ci o competență socială ce poate fi educată și dezvoltată.

Ca dascăli, avem responsabilitatea nu doar de a forma minți, ci și caractere. Prin urmare, activitățile educaționale care vizează conștientizarea emoțiilor, înțelegerea perspectivei celuilalt și manifestarea compasiunii joacă un rol central în modelarea unui comportament pro-social și în diminuarea comportamentelor agresive.

De ce este importantă empatia în școală?

Empatia stă la baza relațiilor sănătoase și echilibrate între elevi. Studiile arată că elevii care au un nivel ridicat de empatie sunt mai puțin predispuși să devină agresori și au abilități mai bune de rezolvare a conflictelor. Mai mult, copiii empatici sunt mai înclinați să ajute colegii excluși sau abuzați și pot deveni factori de echilibru în grupul de egali.

Prezența empatiei în mediul școlar este importantă deoarece ajută la:

Creșterea coeziunii grupului-școală și reducerea sentimentului de alienare.(Eisenberg, 2000)

Diminuarea incidentelor de bullying prin conștientizarea consecințelor emoționale ale acțiunilor agresive.

Îmbunătățirea performanței academice deoarece elevii se simt mai sprijiniți.(Wentzel, 1997)

Lista empatiei în mediul școlar se traduce prin:

excludere socială,

insulte repetate,

violență verbală sau fizică ,

indiferență față de suferința celorlalți.

De aceea, intervenția educațională timpurie pentru dezvoltarea empatiei nu este doar utilă, ci necesară.

Strategii didactice pentru dezvoltarea empatiei

Jocuri de rol și simulări;

Lecturi ghidate și discuții reflexive;

Activități de “împărtășire a inimii” - în care copiii își exprimă prin desen sau prin cuvinte momentul în care s-au simțit triști, fericiți sau îngrijorați și primesc feedback empatic din partea colegilor.

Învățarea prin colaborare - implicarea elevilor în proiecte de grup unde sunt încurajați să-și asume responsabilități comune și să sprijine colegii, dezvoltând înțelegerea reciprocă.

Tehnici de mindfulness adaptate copiilor - exerciții simple de atenție la propriile emoții și la stările colegilor pentru creșterea conștientizării emoționale (Siegel și Bryson, 2012)

Exemple de activități didactice pentru dezvoltarea empatiei

1. Atelier: „Pune-te în locul meu!”

Obiectiv: Dezvoltarea capacității de a înțelege perspectiva celuilalt.

Materiale: Cartonase cu situații (ex: „Am fost respins din echipă”, „Mi s-a stricat jucăria preferată”).

Activitate: Elevii trag un cartonaș și trebuie să exprime cum s-ar simți în acea situație și ce ar avea nevoie din partea colegilor.

Rezultate: Elevii își conștientizează emoțiile și încep să înțeleagă reacțiile celorlalți.

2. Joc de rol: „Ce aș fi făcut altfel?”

Obiectiv: Încurajarea reflecției asupra comportamentelor proprii și ale altora.

Activitate: Se prezintă o situație de conflict (ex: un elev este ironizat pentru o greșeală). Elevii joacă pe rând rolurile implicate (agresor, victimă, martor) și propun soluții alternative.

Rezultate: Conștientizarea efectului comportamentelor negative și identificarea de strategii pozitive de reacție.

3. Jurnalul empatic

Obiectiv: Dezvoltarea introspecției și exprimarea empatică în scris.

Activitate: Elevii scriu, săptămânal, despre o situație în care au simțit empatie sau au fost ajutați de cineva.

Rezultate: Elevii învață să reflecteze asupra propriei conduite și a impactului ei asupra celorlalți.

4. Povestiri cu tâlc

Obiectiv: Recunoașterea emoțiilor și valorilor umane în contexte narrative.

Activitate: Lectura unor povești care ilustrează empatia (ex: „Elefantul Elmer”, „Inima goală”), urmată de discuții ghidate.

Rezultate: Elevii identifică emoțiile personajelor și învață cum pot reacționa mai bine în situații reale.

5. Campania „O vorbă bună pe zi”

Obiectiv: Crearea unui climat pozitiv și cooperant.

Activitate: Fiecare elev este încurajat să adreseze, zilnic, o vorbă bună unui coleg. La finalul săptămânii, se discută despre cum i-a făcut să se simtă acest gest.

Rezultate: Consolidarea relațiilor și creșterea încrederii reciproce între elevi.

BIBLIOGRAFIE

- Eisenberg, N. (2000). Emotion, regulation, and moral development. *Annual Review of Psychology*, 51, 665–697.
- Wentzel, K. R. (1997). Student motivation in middle school: The role of perceived pedagogical caring. *Journal of Educational Psychology*, 89(3), 411–419
- Siegel, D. J., & Bryson, T. P. (2012). *The Whole-Brain Child*. Bantam.
- Goleman, D. (2006). *Inteligența emoțională*. Editura Curtea Veche.
- Rosenberg, M. (2003). *Comunicarea nonviolentă: un limbaj al vieții*. Editura Elena Francisc.
- Gordon, T. (2008). *Profesorul eficient*. Editura Curtea Veche.
- UNICEF (2021). *Ghid pentru prevenirea și combaterea bullying-ului în școli*.

Bullyingul la grădiniță

Bucur Evelina Ioana

Grădinița Step by Step cu PP Dumbrava Minunată, Ploiești

Bullying-ul este un comportament agresiv, repetitiv, care are ca urmare rănirea unei alte persoane, fie fizic, fie emoțional. Deși mulți asociază bullying-ul cu vârstele mai mari, acest fenomen poate apărea chiar și la grădiniță, unde copiii, aflați în proces de dezvoltare socială și emoțională, pot manifesta comportamente neadecvate față de colegii lor. Prevenirea bullying-ului de la o vârstă fragedă este esențială pentru formarea unui mediu educațional sigur, pozitiv și incluziv.

La nivelul grădiniței, bullying-ul nu se manifestă întotdeauna în formele evidente întâlnite la copii mai mari, dar poate include:

- excluderea unui copil din activități sau jocuri;
- tachinarea constantă sau poreclirea unui coleg;
- lovirea, împingerea sau alte forme de agresiune fizică;
- distrugerea intenționată a obiectelor personale;
- intimidarea sau amenințarea subtilă.

Aceste comportamente pot avea efecte negative asupra dezvoltării emoționale a copiilor, reducându-le stima de sine, siguranța și dorința de a participa la activitățile de grup.

La această vârstă, cauzele pot include:

- lipsa abilităților de comunicare și rezolvare a conflictelor;
- modelarea comportamentală (copiii pot imita ceea ce văd în familie sau în mediul digital);
- nevoia de atenție sau de control;
- lipsa empatiei sau dificultăți în recunoașterea emoțiilor celorlalți.

Este important ca adulții din viața copilului – educatori, părinți – să identifice rapid aceste comportamente și să intervină într-un mod adecvat.

Ca măsuri de prevenire, amintim

1. Educație emoțională timpurie:
Copiii trebuie învățați să-și recunoască emoțiile proprii și pe ale celorlalți. Prin activități de tip joc, povești sau desen, educatorii pot introduce concepte precum empatia, prietenia, respectul.

2. Stabilirea regulilor de comportament:
Grădinița trebuie să aibă reguli clare, explicate într-un mod accesibil copiilor. De exemplu: „Folosim

cuvinte frumoase”, „Nu lovim”, „Împărțim jucăriile”. Repetarea regulată a acestor reguli ajută copiii să le înțeleagă și să le respecte.

3. Implicarea activă a părinților:

Comunicarea constantă între educatori și părinți este esențială. Părinții trebuie informați despre comportamentul copiilor și pot primi sugestii pentru gestionarea conflictelor acasă. Atât educația familială, cât și cea instituțională, trebuie să transmită mesaje coerente despre respect și nonviolență.

4. Observarea atentă a comportamentelor:

Educatorii trebuie să fie atenți la dinamica de grup și la relațiile dintre copii. Intervențiile rapide și pozitive, care nu umilesc, dar corectează, pot preveni dezvoltarea unor tipare negative de comportament.

5. Promovarea jocurilor de cooperare:

Activitățile care implică lucrul în echipă și care pun accent pe cooperare (nu competiție) ajută copiii să învețe cum să colaboreze, să împartă și să rezolve conflictele pașnic.

În concluzie, prevenirea bullying-ului la grădiniță este un proces continuu, care implică educatori, părinți și întreaga comunitate. Printr-un mediu bazat pe respect, comunicare și empatie, putem oferi copiilor un start sănătos în viață, ajutându-i să devină adulți responsabili, toleranți și încrezători. Este mult mai ușor să formăm comportamente pozitive din timp decât să corectăm unele distructive mai târziu.

Bibliografie

Gherguț, A. (2011). *Psihopedagogie specială. Ghid pentru studenți*. Editura Polirom.

– Oferă informații despre dezvoltarea copilului și adaptarea comportamentală în mediul educațional.

Rusu, P. (2020). *Educația emoțională în grădiniță. Strategii pentru dezvoltarea inteligenței emoționale*. Editura Didactică și Pedagogică.

– Include metode practice pentru dezvoltarea empatiei și prevenirea comportamentelor agresive.

Salvați Copiii România (2016). *Ghid de prevenire și intervenție în cazurile de bullying*.

– Disponibil online pe site-ul oficial:

– Conține exemple concrete și metode de lucru cu copiii în instituții de învățământ.

Parteneriat pentru o copilărie fără frică

Bucur Ilinca Dana

Grădinița cu PP "Prichindelul Istet", Turda, jud.Cluj

Importanța implicării familiei în mediul educațional, constă în conturarea unității de acțiune a celor doi factori educaționali, ca finalitate a cărei îndeplinire este condiționată de o cunoaștere reciprocă și de o atitudine deschisă. Programele de educație timpurie din toată lumea definesc parteneriatul cu părinții ca agenți educaționali, drept un principiu fundamental al organizării și funcționării instituției preșcolare și școlare.

Multitudinea relațiilor pe care grădinița le stabilește cu mediul socio-educațional apropiat, situează instituția preprimară într-un context de determinări reciproce, menite să asigure eficiența și optimizarea procesului educațional. Grădinița devine astfel un centru de educație, care lucrează în beneficiul copiilor, cât și al familiilor lor.

Privind din două perspective, pe de-o parte cadrul didactic își exercită preocuparea de a cunoaște mediul familial al copilului, cât și natura influențelor educaționale venite din partea părinților. Pe de altă parte, este vorba de modul de implicare al părinților în activitatea educațională a grădiniței, fie ca parteneri în procesul de instruire și formare, fie ca participanți în programele de educație ale părinților.

Atât grădinița cât și familia reprezintă doi factori importanți în educația copiilor. Cadrele didactice trebuie să găsească o punte de legătură în ceea ce privește familia, aducând la cunoștința părinților noi căi spre educație, necesare în formarea copiilor. Colaborarea dintre grădiniță și familie bazată pe o serie de acțiuni, pe care atât părinții, cât și copiii le desfășoară, conduc la o mai bună formare a preșcolarului ce urmează a se forma pentru viața de adult. Familia îi oferă copilului o multitudine de comportamente, pe care acesta, de regulă, le imită. În mediul educațional al grădiniței se pun bazele unor deprinderi de comportare, dar în același timp se face trecerea către reprezentări, convingeri, valori, fapt ce conduce la exprimarea atitudinii copilului față de el însuși, cât și față de ceilalți din societate.

Educația timpurie a copilului nu se limitează doar la activitățile din grădiniță. Familia are un rol esențial în dezvoltarea copilului, iar grădinița este locul în care acest proces educativ se extinde și se consolidează. Parteneriatul dintre grădiniță-familie are mai multe scopuri: sprijinirea dezvoltării globale a copilului (învățarea în grădiniță trebuie să fie completată de experiențele și valorile

familiale), crearea unui mediu stabil și coerent (dacă educația de acasă și cea de la grădiniță sunt în concordanță, copilul se va simți mai în siguranță și va învăța mai eficient), prevenirea și soluționarea problemelor educaționale (prin comunicare constantă, se pot identifica din timp dificultățile în învățare sau comportamentale).

Parteneriatul între grădiniță și familie aduce multiple beneficii, atât pentru copii, cât și pt părinți și cadre didactice. Pe de-o parte pentru copil este foarte importantă dezvoltarea emoțională și socială, oportunitățile de învățare(familia și grădinița pot oferi un cadru educativ complet) și reducerea anxietății (copilul va simți mai puțină frică de schimbări, și va avea un sentiment de securitate, știind că părinții și educatoarea comunică). Pe de altă parte, părinții oferă spijin în educația copilului și motivație pentru creșterea încrederii, iar cadrul didactic stabilește o colaborare eficientă prin care pot obține informații valoroase despre copil, ceea ce le permite să personalizeze mai bine activitățile educaționale. Gestionarea conflictelor este un obiectiv esențial în educația timpurie a copilului, astfel că, educatoarea contribuie la formarea unui climat pozitiv în grupul de copii și pune bazele unei relații sănătoase pe termen lung. Conflictele între copii sunt normale și chiar necesare pentru învățare. Rolul cadrului didactic este foarte important, având un rol-cheie: creează un climat de siguranță și respect reciproc, intervine cu calm și imparțialitate în conflicte, încurajează exprimarea emoțiilor într-un mod constructiv, folosește conflictele ca oportunități de învățare.

Colaborarea între grădiniță și familie trebuie să fie una eficientă și se poate realiza printr-o varietate de modalități: comunicarea zilnică, întâlniri periodice, ateliere educaționale, evenimente comune sau voluntariat.

În continuare vom evidenția una dintre modalitățile prin care grădinița oferă posibilitatea implicării familiei în procesul instructiv-educativ. Organizarea activității ”Joacă-te cu copilul tău” este un prilej bun de continuitate în relație părinte-copil-educatoare, oferindu-se posibilitatea unei relaționări între cei trei factori implicați. Acest timp de activitate are în prim plan copilul, care alături de părintele său realizează sarcina pe care educatoarea o propune, astfel că relația dintre copil-părinte poate beneficia de o serie de avantaje. În primul rând copilul se simte protejat alături de părintele său, deoarece această activitate presupune finalizarea sarcinii din partea amândurora. Văzându-l aproape de el și implicându-se în tot ceea ce presupune această activitate, copilul devine mai sensibil, și în același timp, dă dovadă de mai multă încredere în sine, părintele stimulându-l astfel printr-o serie de laude.

Astfel de activități nu presupun costuri materiale, dar pentru copil cel mai important moment este acela în care părintele este alături de el, sprijinându-l necondiționat atât acasă, cât și la grădiniță. Un parteneriat solid între grădiniță și familie este esențial pentru dezvoltarea echilibrată și sănătoasă a copilului. O colaborare activă, deschisă și respectuoasă între educatoare și părinți va contribui nu doar la succesul educațional al copilului, ci și la formarea unor relații de încredere, care să sprijine dezvoltarea sa pe termen lung.

În încheiere vom prezenta Decalogul Părinților:

Să-ți iubești copilul;

Să-ți protejezi copilul;

Să te joci cu copilul tău;

Să lucrezi cu copilul tău;

Să aștepți de la copilul tău numai aprecierile pe care le poate da.

Bibliografie:

1.Munteanu, E.N. (2025), *Preșcolarul în familie și la grădiniță-ghid practic pentru părinți și profesori*, Editura Polirom, Iași

1.M.E.C. (2019), *Curriculum pentru educație timpurie*, București

Prevenirea cyberbullying-ului cu ajutorul educației digitale la preșcolari

Bucur Nicoleta

Grădinița cu P.P. “Licurici”, Cluj-Napoca

Într-o lume în continuă digitalizare, copiii intră în contact cu tehnologia de la vârste tot mai fragede. Tabletele, telefoanele și aplicațiile online au devenit parte din viața lor de zi cu zi. Deși tehnologia oferă multiple oportunități de învățare și dezvoltare, ea vine și cu riscuri – printre care se numără cyberbullying-ul, o formă de agresiune manifestată prin mijloace digitale. Tocmai de aceea, educația digitală trebuie să înceapă încă din perioada preșcolară, ca formă de prevenție timpurie.

Tehnologia digitală devine o parte integrantă a vieții copiilor de la cele mai fragede vârste. În acest context, cyberbullying-ul – hărțuirea prin intermediul platformelor digitale – nu mai este o problemă care afectează doar adolescenții, ci începe să se manifeste și în rândul copiilor mici. Deși preșcolarii nu folosesc rețele sociale în mod independent, expunerea indirectă și interacțiunea digitală prin jocuri sau platforme educaționale pot favoriza apariția unor forme incipiente de comportament agresiv online. Astfel, prevenirea trebuie să înceapă devreme, printr-o educație digitală adecvată și prin implicarea activă a adulților responsabili.

La vârsta preșcolară (3–6 ani), copiii se află într-un stadiu de dezvoltare cognitivă și emoțională în care învățarea prin imitație și joc este esențială (Piaget, 1962). Nu pot înțelege concepte abstracte precum „hărțuire virtuală”, însă pot fi învățați să recunoască emoțiile, comportamentele nepotrivite și importanța empatiei. De aceea, intervenția preventivă trebuie să fie adaptată nivelului lor de înțelegere.

Preșcolarii sunt curioși, dornici să exploreze și foarte receptivi la stimulii digitali. Tocmai această deschidere face ca intervenția timpurie să fie esențială. Prin educație digitală nu înțelegem doar învățarea utilizării unor aplicații, ci mai ales formarea unor atitudini responsabile și sigure în mediul online. În această etapă, copiii pot învăța reguli de bază precum:

- să nu vorbească cu străini online;
- să nu posteze fotografii sau informații personale;
- să ceară ajutorul unui adult dacă întâlnesc ceva ce îi sperie sau le creează disconfort.

Prevenirea cyberbullying-ului la vârsta preșcolară presupune o colaborare strânsă între cadrele didactice, părinți și chiar specialiști. Educatoarele pot integra în activitățile zilnice jocuri de rol, povești sau materiale vizuale care să le arate copiilor cum să recunoască comportamente nepotrivite

și cum să reacționeze. De asemenea, părinții trebuie să fie informați și implicați activ, supraveghind accesul copiilor la internet și discutând deschis despre ce fac aceștia online.

Prevenirea cyberbullying-ului nu este posibilă fără o colaborare strânsă între cadrele didactice și părinți. Educatorii au rolul de a introduce noțiunile de siguranță digitală în activitățile zilnice, iar părinții trebuie să monitorizeze utilizarea tehnologiei acasă, să ofere un model pozitiv de comportament digital și să discute deschis cu copiii. Conform studiilor, copiii care sunt sprijiniți și ascultați de adulți dezvoltă mai ușor strategii de protecție și de rezolvare a conflictelor (Kowalski et al., 2012)

La această vârstă, copiii nu înțeleg concepte abstracte, dar răspund excelent la povestiri, metafore și jocuri. De exemplu, o poveste despre un ursuleț care primește mesaje urâte de la un „lup anonim” poate deveni un prilej de discuție despre emoții, empatie și sprijinul celor din jur. Astfel, educația digitală devine naturală, adaptată nevoilor și nivelului cognitiv al copiilor.

Deși cyberbullying-ul este asociat mai des cu adolescenții, prevenirea începe încă din grădiniță, printr-o educație digitală bine gândită și implementată cu răbdare. Prin dezvoltarea timpurie a unor obiceiuri sănătoase și a unui simț al siguranței digitale, îi ajutăm pe copii nu doar să evite pericolele online, ci și să devină utilizatori responsabili ai tehnologiei. Așadar, educația digitală nu este un moft, ci o necesitate – iar grădinița este locul perfect pentru a pune bazele acestui proces.

Prevenirea acestuia trebuie să înceapă devreme, prin formarea unei culturi a respectului și siguranței în mediul digital. Prin educație adaptată, prin sprijinul familiei și al educatoarelor, preșcolarii pot învăța încă de mici că lumea digitală trebuie abordată cu aceeași grijă și empatie ca lumea reală.

Bibliografie

- Kowalski, R. M., Limber, S. P., & Agatston, P. W. (2012). *Cyberbullying: Bullying in the digital age* (2nd ed.). Wiley-Blackwell.
- Livingstone, S., & Smith, P. K. (2014). Annual research review: Harms experienced by child users of online and mobile technologies. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 55(6), 635–654. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12197>
- Piaget, J. (1962). *Play, dreams and imitation in childhood*. Norton.

Prevenirea și combaterea bullying-ului în mediul școlar

Budean Alina-Lavinia

Creșa Pentru Educație timpurie, Cluj-Napoca

Bullying-ul reprezintă un fenomen negativ, din ce în ce mai prezent în mediul educațional. Aceasta implică comportamente agresive și abuzive între elevi, care pot afecta grav atât victimele, cât și întreaga comunitate școlară. Prevenirea bullying-ului presupune abordarea acestui fenomen din multiple perspective: identificarea tipurilor de agresiune, dezvoltarea empatiei, gestionarea conflictelor, sprijinirea victimelor, educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului și colaborarea între școală și familie. Aceste măsuri pot contribui semnificativ la crearea unui mediu educațional mai sigur și mai suportiv.

Identificarea tipurilor de agresiune

Bullying-ul poate îmbrăca mai multe forme, fiecare având impacturi diferite asupra victimelor:

Bullying fizic: Acesta include lovituri, împingeri, smuciri sau alte acte de agresiune fizică.

Bullying verbal: Insulte, porecle, amenințări sau alte comportamente care implică cuvinte pentru a umili sau răni pe cineva.

Bullying social: Excluderea unui elev din grupuri sociale, răspândirea de zvonuri sau manipularea relațiilor sociale.

Cyberbullying: Agresiuni realizate prin intermediul tehnologiei (rețele sociale, mesagerie instantanee, etc.), ce poate include răspândirea de zvonuri sau mesaje jignitoare online.

Este esențial ca toți cei implicați în educația elevilor – profesori, părinți și alți membri ai comunității educaționale – să fie conștienți de aceste forme de agresiune și să știe cum să le recunoască și să le gestioneze eficient.

Dezvoltarea empatiei

Empatia joacă un rol esențial în prevenirea bullying-ului. Educația pentru empatie ajută elevii să înțeleagă sentimentele și perspectivele altora, ceea ce reduce comportamentele agresive. Activitățile școlare care promovează lucrul în echipă, ascultarea activă și înțelegerea diversității sunt instrumente excelente pentru dezvoltarea acestei trăsături.

Gestionarea conflictelor

Conflitele sunt inevitabile într-un colectiv, însă modalitatea în care acestea sunt gestionate poate face diferența între escaladarea unui conflict într-un act de bullying sau soluționarea lui într-o manieră civilizată. Școlile trebuie să implementeze strategii de mediere și soluționare a conflictelor care să încurajeze elevii să rezolve disputele prin comunicare și compromis, fără a recurge la violență.

Sprijinirea victimelor

Victimele bullying-ului au nevoie de suport emoțional și psihologic. Acest sprijin trebuie să vină nu doar din partea școlii, dar și din partea familiilor. Serviciile de consiliere școlară, grupurile de suport și crearea unui climat de încredere în școală sunt esențiale pentru ca victimele să nu se simtă izolate și vulnerabile. De asemenea, încurajarea elevilor să vorbească despre experiențele lor și asigurarea unui răspuns rapid și adecvat la orice formă de agresiune sunt fundamentale.

Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului

În era digitală, cyberbullying-ul a devenit o formă de agresiune tot mai frecventă. Educația digitală, care include sesiuni de informare despre siguranța online și respectul pe internet, este un instrument crucial în prevenirea acestui tip de bullying. Este important ca elevii să înțeleagă riscurile mediului online și să fie instruiți cum să reacționeze în fața agresiunilor digitale.

Parteneriatul școală-familie

Colaborarea între școală și familie este esențială în prevenirea și combaterea bullying-ului. Părinții trebuie să fie informați despre semnele bullying-ului și despre măsurile pe care le pot lua pentru a sprijini copilul acasă. În același timp, școlile trebuie să implice părinții în dezvoltarea și implementarea politicilor anti-bullying.

Diseminarea bunelor practici în mediul educațional

O componentă importantă a prevenirii bullying-ului este diseminarea bunelor practici între instituțiile educaționale. Prin parteneriate între școli, formare continuă pentru cadrele didactice și schimb de experiență, pot fi implementate soluții eficiente în combaterea acestui fenomen. De asemenea, este esențial ca autoritățile educaționale să sprijine proiectele și inițiativele care promovează un mediu școlar sigur și incluziv.

Concluzie

Prevenirea bullying-ului necesită un efort susținut din partea întregii comunități educaționale. Prin identificarea timpurie a agresiunii, dezvoltarea empatiei, gestionarea conflictelor și sprijinirea victimelor, se pot crea condiții favorabile pentru un climat școlar sănătos și respectuos. În plus,

educația digitală joacă un rol crucial în prevenirea fenomenului de cyberbullying, iar parteneriatele între școală și familie sunt fundamentale pentru succesul acestor măsuri. Doar printr-o abordare integrată și colaborativă putem contribui la eliminarea bullying-ului din școlile noastre.

Bibliografie

Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.

Smith, P.K., & Sharp, S. (1994). *School Bullying: Insights and Perspectives*. Routledge.

Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2010). *Cyberbullying and Self-Esteem*. *CyberPsychology, Behavior, and Social Networking*.

Boulton, M. J., & Underwood, K. (1992). *Bullying and Friendship in Schoolchildren*. *British Journal of Educational Psychology*.

Rigby, K. (2002). *New Perspectives on Bullying*. Jessica Kingsley Publishers.

Olweus, D. (2013). *The Olweus Bullying Prevention Program: A Decade of Research and Practice*. *The Journal of School Violence*, 12(1), 1-6.

National Center for Bullying Prevention. (2020). *Preventing Bullying: A Guide for Schools*.

Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2014). *Cyberbullying Prevention and Response: Expert Perspectives*. Routledge.

Ministry of National Education, Romania. (2021). *Strategii pentru combaterea bullying-ului în școli*. Guvernul României.

Proiect de parteneriat educațional grădiniță -familie “Împreună la început de drum!”

Budușan Dana

Grădinița cu Program Prelungit „Zâna Zorilor”

Cluj-Napoca, Cluj

ARGUMENT

„Este mai ușor să crești un copil sănătos și puternic , decât să vindeci un adult bolnav”(Frederick Douglass)

Reușita privind devenirea umană a copilului depinde de o colaborare activă și conștientă a doi factori educaționali de bază: grădinița și familia, deoarece acum se pun bazele unei personalități care mai târziu va fi parte integrantă a unei societăți a cărei cerințe se diversifică în permanență. Cu alte cuvinte, nivelul educațional preșcolar pune bazele formării psihosociale a copilului. Din micul individualist și timid, sau invers, introvertit, preșcolarul se formează după cerințele societății, grupului din care face parte, pregătindu-l pentru viața „adultă”. Noi, ca educatoare avem un rol foarte important în a-l îndruma pe preșcolar în formarea propriei personalități într-un mediu social corespunzător și propice lui. Dar realizăm că nu suntem doar noi care avem acest rol. Familia trebuie să îl sprijine în continuare chiar dacă petrece majoritatea timpului la grădiniță, departe de casă. Pentru o formare cât mai armonioasă și benefică propriului copil părintele trebuie să-și exercite dreptul de părinte și la grădiniță. Sunt multe familii care spun că sunt mult prea ocupate pentru asemenea lucruri, bucurându-se știind că, copilul lor este într-un mediu sigur, hrănit și îngrijit. Aici intervine educatoarea, care trebuie să aducă la cunoștință părintelui că e mai mult de atât și că misiunea lui de a-l forma pe preșcolar nu s-a încheiat în momentul în care l-a înscris la grădiniță. Ne dorim să fim pentru părinți, un real sprijin în educarea copiilor, parteneriatul grădiniță-familie fiind esențial atât pentru asigurarea unui mediu securizant copiilor, familiilor cât și pentru a oferi sprijin educațional prin intervenții coerente și consecvente din partea celor doi factori fundamentali din formarea copilului.

Având grupă mică am demarat acest proiect educațional de parteneriat pentru ca împreună să-i ajutăm pe cei mai dragi nouă să crească mari, sănătoși și voinici!!

SCOP:

Eficientizarea relației gradinita-familie, printr-o colaborare coresponsabilă între acești doi parteneri, în vederea implicării cât mai active și conștiente a familiei în procesul de formare a personalității preșcolarului.

OBIECTIVE:

- Stabilirea unei relații de încredere și de comunicare între grădiniță și familie pentru a veni în sprijinul dezvoltării morale, sociale și psihologice a copilului;
- Transmiterea unor informații care să vină în sprijinul părinților în formarea de comportamente adecvate la copii, pentru a îmbunătăți relaționarea lor în cadrul grupurilor;
- Folosirea de către părinți a unor metode eficiente pentru dezvoltarea socio-afectivă a copilului;
- Studierea unor cărți, documentare, reviste de specialitate de către educatoare, dar și de către părinți în vederea realizării unor dezbateri pe teme date;
- Crearea unei ambianțe favorabile pentru amândouă părțile implicate în proiect.

PĂRȚI IMPLICATE:

Preșcolarii grupei „Ciupercuțele”, părinții, bunicii, educatoarele, consilierul educațional;

DURATA PROIECTULUI:

Proiectul se desfășoară pe durata anului școlar 2024-2025, cu posibilitate de prelungire..

GRUP ȚINTĂ:

Preșcolarii grupei mică A „Ciupercuțele”

BENEFICIARI PROIECTULUI:

directi: copiii, familia;

indirecti:societatea

RESURSE:

umane:educatoarele grupei, preșcolarii grupei, familiile copiilor, consilierul educațional;

materiale: materiale didactice puse la dispoziție de gradinita (cărți psihologice educative, aparat foto, materiale pe teme de lucru, cărți pentru copii cu diferite jocuri, reviste, lucrări realizate de copii.)

financiare:sponsorizări din partea părinților;

de spațiu: spațiul grădiniței, alte locații impuse de specificul activităților programate;

MODALITĂȚI DE REALIZARE:

Ședințe cu părinții

Lecturate pe diverse teme

Activități părinți – copii la grădiniță

Serbări tematice

Consilierea părinților

REZULTATE AȘTEPTATE:

Implicarea părinților în activitățile din grădiniță și implicit de la grupă , prin acordarea sprijinului necesar;

Formarea unei atitudini pozitive a părinților față de grădiniță și față de procesul instructiv-educativ;

Continuarea în familie a programului educațional propus de instituția preșcolară, îmbinând armonios atitudinea permisivă cu exigența;

INDICATORI:

Cantitativi:

numărul de părinți participanți la fiecare activitate;

numarul total de părinți participanți la activități;

numărul de activități realizate.

Calitativi:

gradul de apreciere al activităților-chestionare de satisfacție

IMPLEMENTAREA ACTIVITĂȚILOR: Se va pune accent pe munca cu părinții dar și cu copiii, urmărindu-se totodată implicarea activă a părinților în activitatea din grădiniță.

MONITORIZAREA PROIECTULUI:

Întâlnirile se vor desfășura la data stabilită, cu o durată de aproximativ o ora, timp în care se vor transmite informații și se vor împărtăși experiențe proprii. La finele unei întâlniri se va prezenta tematica viitoare pentru a oferi părinților posibilitatea de a medita și de a aduna informații din sfera cotidiană, din experiențele personale.

Se va pune accent pe o activitate interactivă, se vor oferi chestionare,; se vor pune la dispoziție publicații de specialitate etc. Totodată, se vor realiza evaluări pe parcursul întâlnirilor și la finele acestora

DISEMINAREA REZULTATELOR:

Beneficiarii proiectului vor fi invitați să consemneze impresii, idei, păreri într-un „Jurnal al părinților”. Pentru a immortaliza întâlnirile, vom realiza înregistrări foto, fotografii ,culminând cu realizarea unui album.

EVALUAREA PROIECTULUI:

Cantitativă:

Întocmirea de procese verbale la fiecare activitate însoțite de tabele de prezență;

Centralizarea numărului de activități realizate, în comparație cu cel planificat, urmărindu-se realizarea unui număr de cel puțin 8 din cele 10 planificate.

Calitativă:

La finalul proiectului vor fi aplicate chestionare de satisfacție părinților, iar datele vor fi centralizate de educatoare ;

Proiectul și stadiul de implementare al acestuia va fi popularizat în cadrul activității comisiei metodice;

Realizarea unui album cu imagini din timpul activităților proiectului;

BIBLIOGRAFIE:

1. Gordon, Thomas , „Părintele eficient”, Ed. TREI, Bucuresti, 2014
2. Lantieri, Linda „Dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor”, Ed. Curtea Veche
3. Law, Dorothy, „Copiii învață ceea ce trăiesc”, Ed. Humanitas, 2018
4. Botiș A., Axente A. „Disciplinarea pozitivă”, Ed. ASCR

Bullying-ul: ce este și cum îl putem preveni?

Buhai Simona
CSEI Nr.1

Bacău

Bullying-ul a ajuns să fie un termen foarte popular și vehiculat în societatea de astăzi. Însă este foarte important să avem informații cât mai clare despre acest fenomen, pentru a-l stopa și gestiona astfel încât să scadă rata incidentelor. În prezent, statistica și cercetările ne spun că unul din cinci copii suferă de bullying în școală, existând bineînțeles efecte pe termen lung.

Un aspect foarte important este acela că bullying-ul poate avea loc între copii de aceeași vârstă, cu vârste diferite sau între adulți și copii sau adulți cu adulți. De regulă, termenul ne duce cu gândul la copii și școală, însă există numeroase cazuri de hărțuire și abuz între adulți la locul de muncă sau în alte medii sociale.

Unul dintre factorii pentru care persoanele ajung să fie implicate în bullying, fie ca agresor fie ca victimă a hărțuirii, este că au un istoric care le predispune la astfel de situații. În cele mai multe cazuri, tinerii care devin agresori au fost agresati la rândul lor în școală sau provin din familii unde există violență și agresivitate. În cazul tinerilor victimă, de asemenea există un istoric în care au existat abuzuri: fizice, emoționale sau verbale.

Diferența între victimă și agresor este modalitatea de reacție la situație. Pentru anumite persoane, abuzul ca și experiență traumatică a condus la mecanismul de apărare de tip luptă, ajungând să agreseze persoane vulnerabile pentru a se asigura că nu vor mai fi rănite și pentru a recăpăta controlul. Pentru alte persoane, experiența traumatică a condus la înghețul reacției, neputând răspunde agresiunii altei persoane, ajung în situație de a încasa ce vine din exterior, simțind că nu au putere să se apere. Mecanismul de apărare fiind de îngheț.

Așadar ambele persoane implicate au o bază emoțională fragilă și au nevoie de ajutorul celor din jur pentru a se schimba situația.

Ce putem face pentru a preveni bullying-ul?

În primul rând, este necesar suportul oferit tuturor tinerilor implicați (agresor, victimă și observatori).

Informarea despre acest fenomen pentru a acorda atenția necesară situației

Colaborarea întregii comunități în vederea realizării unui plan de acțiune (școală, părinți, elevi)

Discutarea în cadrul orelor de la școală despre acest fenomen

Implicarea părinților înainte ca o situație să degenereze

Stabilirea unor consecințe menite să susțină elevii (consiliere psihologică, discuții, manifestarea empatiei, încurajarea grupului la atitudini de acceptare, susținere și respect)

Stabilirea unor reguli și limite clare valabile pentru toate persoanele implicate în școală

Implicarea activă a elevilor în combaterea bullying-ului

În urma unor cercetări, elevii au raportat că cele mai utile lucruri pe care le pot face profesorii sunt: „ascultați-l pe elev, verificați ulterior pentru a vedea dacă agresiunea s-a oprit și oferiți empatie și suport elevului”.

În finalul acestui articol, încurajarea este ca indiferent de vârstă și rol, să fim atenți la propria persoană și la cei din jur și să nu rămânem spectatori atunci când noi sau altcineva este parte dintr-un abuz. Evitarea și menținerea hărțuirii are efecte puternice asupra întregii noastre vieți.

Bibliografie: Bullying-ul in Scoala: Ce Solutii avem pentru Protectia Copiilor Noștri?

Agresivitatea la vârsta preșcolară – Forme, manifestări și intervenții educaționale

Bunea Lubiana

Grădinița cu PP PRICHINDELUL ISTET Turda

Vârsta preșcolară este o etapă esențială în dezvoltarea globală a copilului, marcând începutul formării interacțiunilor sociale și a regulilor de comportament. În această perioadă, copiii încep să învețe să-și exprime emoțiile și să-și controleze impulsurile. Cu toate acestea, lipsa maturității emoționale și a abilităților lingvistice adecvate poate conduce la manifestări de agresivitate. Înțelegerea tipurilor de agresivitate și a cauzelor acestora este crucială pentru cadrele didactice care doresc să intervină eficient și empatic.

Tipuri de agresiune la copiii preșcolari

Agresivitatea în rândul preșcolarilor poate lua mai multe forme, fiecare având caracteristici distincte și manifestări specifice. Iată principalele tipuri identificate în literatura de specialitate:

1. Agresivitate fizică

Aceasta este cea mai vizibilă și ușor de identificat formă de agresivitate. Se manifestă prin comportamente precum lovitul, împinsul, mușcatul, trasul de păr sau aruncarea obiectelor. De cele mai multe ori, aceste acțiuni apar spontan, ca răspuns la o frustrare sau o nemulțumire.

2. Agresivitate verbală

Se referă la folosirea cuvintelor pentru a răni, insulta sau intimida. Poreclele, jignirile, strigătele și comentariile răutăcioase sunt frecvent întâlnite în această categorie. Uneori, copiii imită modele de vorbire din familie sau din mediul online/TV.

3. Agresivitate relațională (indirectă)

Această formă este mai subtilă și implică excluderea socială, ignorarea sau manipularea relațiilor dintre copii. Poate lua forma unor comportamente precum: „nu te joci cu noi”, „dacă vorbești cu el, nu mai ești prietena mea”.

4. Agresivitate reactivă vs. proactivă

Agresivitatea reactivă este un răspuns la un stimul perceput ca amenințător (ex: o ofensă verbală sau un obiect luat cu forța), în timp ce agresivitatea proactivă este intenționată și urmărește obținerea unui beneficiu personal, cum ar fi obținerea unei jucării sau a atenției unui adult.

Cauzele comportamentului agresiv la copiii preșcolari

Identificarea cauzelor care stau la baza comportamentelor agresive este esențială pentru formularea unor intervenții educaționale adecvate. Printre cele mai frecvente cauze se numără:

- Frustrarea cauzată de incapacitatea de a comunica nevoile sau emoțiile.
- Modelele de comportament agresiv preluate din familie sau din mass-media.
- Lipsa atenției sau suprasolicitarea din partea adulților.
- Probleme de integrare socială sau stimă de sine scăzută.
- Tulburări emoționale sau de comportament nediagnosticate.

Rolul cadrului didactic în prevenirea și gestionarea agresivității

Cadrele didactice au un rol crucial în identificarea timpurie a comportamentelor agresive și în aplicarea unor strategii adecvate de intervenție. Printre responsabilitățile acestora se numără:

- Observarea atentă și constantă a comportamentului copiilor.
- Crearea unui climat educațional bazat pe siguranță, empatie și respect reciproc.
- Colaborarea activă cu părinții și consilierii școlari.
- Folosirea unor metode active de predare și gestionare a conflictelor.
- Susținerea dezvoltării competențelor socio-emoționale.

Modalități de intervenție educațională

Pentru a reduce comportamentele agresive și a promova interacțiuni pozitive între copii, educatoarele pot implementa următoarele strategii:

1. Jocuri de rol și dramatizări – permit copiilor să experimenteze diverse emoții și reacții sociale într-un cadru controlat.
2. Povești terapeutice – oferă modele de comportament și soluții pentru gestionarea emoțiilor.
3. Exprimarea emoțiilor prin artă – desenul, pictura, modelajul sunt metode prin care copilul poate exterioriza trăiri pe care nu le poate verbaliza.
4. Stabilirea regulilor clare – ajută la formarea unui comportament predictibil și la asumarea responsabilității.
5. Tehnici de recompensare pozitivă – pentru consolidarea comportamentelor prosociale.
6. Crearea grupurilor de discuție – unde copiii învață ascultarea activă și respectul față de ceilalți.

Concluzii

Comportamentele agresive nu trebuie tratate ca simple „obraznicii”, ci ca semnale ale unor nevoi emoționale sau sociale neîmplinite. Intervențiile educaționale timpurii, bazate pe empatie, comunicare și sprijin emoțional, sunt esențiale pentru modelarea unui comportament prosocial. Prin colaborarea dintre educatori, părinți și specialiști, copiii pot fi sprijiniți în dezvoltarea unei personalități echilibrate și învățați să gestioneze conflictele într-un mod sănătos și constructiv.

Bibliografie

1. Muntean, A. (2011). Agresivitatea la copii. Editura Polirom.
2. Goleman, D. (2008). Inteligența emoțională. Editura Curtea Veche.
3. Papalia, D. E., Olds, S. W., Feldman, R. D. (2010). Dezvoltarea umană. Editura Trei.
4. Mărgărit, I. (2009). Psihologia copilului preșcolar. Editura Pro Universitaria.
5. Cojocaru, D. (2005). Intervenția educațională în tulburările de comportament ale copilului. Editura Polirom.
6. Bontaș, I. (2007). Tratat de pedagogie. Editura ALL.
7. Ordinul nr. 4.694/2023 – privind Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar.

Împreună ne este mai ușor- Parteneriat educațional - grădiniță- familie

Burghelea Rozica

Grădinița cu P.P. Nr. 14 Tecuci

Argument

Una din abordările moderne privind instituția școlară este cea a școlii deschise, prietenoase în care copilul se simte bine, este atras de activitățile preșcolare, îi sunt valorificate înclinațiile și talentele. Modelele educaționale actuale pun în centru copilul și trebuințele sale, nevoile lui de dezvoltare și în acest scop participă numeroși factori, între care cei cu o importanță semnificativă sunt grădinița și familia. Dar poate și mai importantă pentru dezvoltarea armonioasă a copilului este colaborarea între cei doi agenți educogeni- familia și instituția educațională.

În majoritatea situațiilor, familia și grădinița colaborează foarte strâns pentru a asigura prin eforturi comune o educație de bună calitate. Sunt numeroase însă și cazurile în care familia acționează uneori contrar direcțiilor conturate de grădiniță, uneori din lipsă de informare, alteori din nepricepere ori din dezinteres. De aceea se impune o comunicare continuă și de calitate între cadrele didactice și părinți privind progresele sau dificultățile întâmpinate de copii, precum și necesitatea sprijinirii părinților pentru a se alinia scopurilor educative în favoarea formării personalității copiilor.

Sprijinul acordat părinților vizează trei direcții de acțiune:

- Sprijinul emoțional (a le da părinților ocazia de exprimare a emoțiilor, fără critică sau condamnare),
- Sprijinul informațional (a le da părinților ocazia de a înțelege propria situație și cea a educației copilului lor),
- Sprijinul instrumental (a le oferi mijloace, tehnici de rezolvare a problemelor care țin de educația copilului).

În acest scop am inițiat un parteneriat cu părinții în cadrul unui Proiect intitulat “Împreună ne este mai ușor”.

Proiectul a prins contur prin dorința și nevoia comună a cadrelor didactice și a părinților de a comunica eficient tot ceea ce privește copilul, aflat jumătate din timpul său în grădiniță și cealaltă jumătate în mijlocul familiei.

Motto: “SĂ FII PĂRINTE E UN LUCRU SERIOS, NIMIC PE LUME NU E MAI FRUMOS!”

Parteneri: Grupa Fluturașii, familiile preșcolarilor grupei

Coordonatori proiect: Prof. învăț. preșc. Enache Nicoleta, Prof. învăț. preșc. Burghilea Rozica

Beneficiarii proiectului: copiii, familia, grupul familial lărgit

Durata: 1an

Locul de desfășurare: Grădinița P.P. nr 14, Tecuci, alte spații impuse de calendarul acțiunilor.

Resurse: - Umane: părinți, bunici, preșcolari, educatoare, Materiale: reviste, DVD, materiale didactice, aparat de fotografiat, cărți, Financiare: sponsorizări, donații ale părinților

Scopul proiectului:

-Cunoașterea și educarea copiilor preșcolari prin influența pozitivă atât a grădiniței, cât și a familiei;
-Stabilirea unor principii de bază ce trebuie respectate în formarea personalității copiilor, precum și a unor procedee de corectare a unor devieri comportamentale; Eficientizarea relației familie - grădiniță.

Obiective:

Identificarea rolurilor parentale și responsabilizarea părinților.

Dezvoltarea deprinderilor educative ale părinților.

Identificarea și derularea unor activități de sprijinire a parteneriatului educațional între grădiniță și familie, familie și preșcolar, educatoare- preșcolar și părinte- educatoare.

Cunoașterea individuală a copiilor, urmărind manifestarea lor în familie și grădiniță;

Inițierea unor acțiuni comune prin contactul direct al grupului de părinți cu persoane abilitate să desfășoare un proces educațional;

Valorificarea unor experiențe personale;

Exprimarea opiniei participanților cu privire la acțiunile întreprinse în cadrul acestui parteneriat.

Rezultatele așteptate:

O mai bună cunoaștere a copiilor de către părinți.

Îmbunătățirea relațiilor educatoare- părinți, părinți- copii, copii- educatoare.

Înșușirea unor aspecte teoretice privind educația copiilor (managementul conflictelor, activitatea de relaxare și recreere a copiilor, tipuri de recompense).

Implicarea directă a părinților în activitatea instructiv-educativă (activități curente, jocuri, activități extracurriculare, manifestări cultural-artistice și sportive).

Creșterea interesului față de copii (criterii de apreciere a activității copiilor).

Modalități de realizare: Ședințe cu părinții; Lectorate pe diverse teme; Vizite; Activități desfășurate împreună cu părinții; Serbările realizate în diferite momente ale anului.

Mediatizarea proiectului: avizierul clasei; grupul de Whats App; în cadrul ședințelor cu părinții.

Monitorizarea și evaluarea proiectului:

Întâlnirile se vor desfășura lunar, cu o durată de aproximativ o oră, timp în care se vor transmite informații și se vor împărtăși experiențe proprii. La finele unei întâlniri se va prezenta tematica viitoare pentru a oferi părinților posibilitatea de a medita și de a aduna informații din sfera cotidiană, din experiențele personale.

Se va pune accent pe o activitate interactivă; se vor oferi chestionare, fișe de evaluare pentru copii și de autoevaluare pentru părinți; se vor pune la dispoziție publicații de specialitate etc. Se vor realiza evaluări pe parcursul întâlnirilor și la finele acestora.

Suntem convinse că: **Împreună ne este mai ușor!**

Calendarul activităților desfășurate:

CONCLUZII: Răspunzând cerințelor unei educații psihopedagogice complete, parteneriatul grădiniță-familie rămâne un deziderat prioritar, cu atât mai mult cu cât materializarea lui dovedește practic că oferă avantaje tuturor părților implicate în procesul educațional: părinții au posibilitatea să-și cunoască mai bine copiii, modul lor de manifestare în cadrul microgrupului; părinții înțeleg mai bine rolul lor educativ și își însușesc procedee pe care să le aplice în educația copiilor lor; se stabilesc relații mai apropiate și mai deschise între educatoare și părinți, iar părinții, cunoscându-se mai bine între ei, pot colabora mai ușor în luarea unor decizii importante în activitatea grădiniței, astfel constituindu-se în factori de sprijin reali în procesul instructiv-educativ al acestei instituții.

BIBLIOGRAFIE:

Băran-Pescaru, A., (2004), *Parteneriat în educație*, Editura Aramis, București

Bunescu, Ghe., (2002), *Democratizarea educației și educația părinților*, Ed. Polirom, Iași,

Ionescu, M., (2003), *Instrucție și educație*, Editura Garamond, Cluj-Napoca

Voiculescu, E., (2004), *Pedagogie preșcolară*, Editura Aramis, București

Vrășmaș, E. A., (2002), *Consilierea și educația părinților*, Ed. Aramis, București

Prevenirea bullying-ului prin parteneriatul grădiniță-familie

Bușe Marcela Camelia

Grădinița cu Program Prelungit „Zâna Zorilor,, , Cluj-Napoca

Chiar dacă vârsta preșcolară este adesea percepută ca o etapă a jocului și a inocenței, în realitate, copiii pot manifesta, încă din grădiniță, comportamente agresive sau de excludere. Aceste comportamente nu trebuie ignorate sau minimalizate, deoarece pot reprezenta forme incipiente de bullying. Prevenirea acestui fenomen este esențială încă de la începutul procesului educațional. Un rol important în prevenirea bullying-ului îl are parteneriatul dintre grădiniță și familie – o colaborare constantă și eficientă între educatori și părinți.

Bullying-ul la preșcolari nu este la fel de structurat și intenționat ca la copiii mai mari, dar pot apărea comportamente precum:

refuzul de a se juca cu un anumit copil;

lovirea, împingerea, smulgerea jucăriilor;

tachinarea repetitivă;

strigarea de porecle;

excluderea din activitățile de grup.

Aceste acțiuni, dacă sunt frecvente și direcționate asupra acelorași copii, pot afecta încrederea în sine, starea emoțională și capacitatea de relaționare a celor vizați.

Grădinița este primul mediu social structurat în care copilul interacționează constant cu alți copii și cu autoritatea educațională. Educatoarele au responsabilitatea de a observa comportamentele copiilor și de a interveni prompt pentru a corecta atitudinile agresive sau excludente.

Strategii eficiente includ:

Stabilirea unor reguli clare de conviețuire, explicate și ilustrate prin jocuri și povești;

Observarea atentă a grupului și identificarea din timp a posibilelor relații dezechilibrate;

Medieri simple între copii, în care li se explică cum să își exprime nemulțumirea fără agresivitate;

Organizarea de activități de grup cooperative, în care toți copiii au un rol important.

Acasă, copilul învață primele modele de comportament: cum răspunde la frustrare, cum cere ajutor, cum își exprimă emoțiile. Părinții pot preveni comportamentele agresive prin:

- promovarea empatiei („Cum te-ai simți tu dacă...?”);
- încurajarea exprimării emoțiilor într-un mod calm și respectuos;
- oferirea unui exemplu personal pozitiv (evitarea violenței verbale sau fizice);
- implicarea activă în viața copilului la grădiniță.

Comunicarea constantă cu educatoarea este esențială pentru a înțelege comportamentul copilului în colectiv și pentru a interveni la timp, dacă este cazul.

Un parteneriat autentic între educatori și părinți presupune:

- întâlniri periodice pentru discutarea evoluției comportamentului copilului;
- implicarea părinților în activități educative tematice (ateliere despre emoții, reguli de comportament);
- campanii comune de promovare a respectului și a prieteniei în rândul copiilor;
- susținerea reciprocă în aplicarea consecventă a regulilor atât acasă, cât și la grădiniță.

Astfel, copilul percepe un mesaj unitar din partea adulților și învață că anumite comportamente (cum ar fi lovitul sau ignorarea unui coleg) nu sunt acceptate nicăieri.

Ziua prieteniei – copiii, alături de părinți, realizează desene sau mesaje pentru colegii lor;

Teatrul de păpuși cu tema empatiei – urmat de o discuție cu părinții;

Colțul emoțiilor – copiii își exprimă zilnic starea de spirit, iar părinții sunt încurajați să continue dialogul acasă;

Cutia „Faptei bune” – copii și părinți povestesc zilnic un gest frumos făcut sau primit.

Prevenirea bullying-ului începe de la grădiniță, iar cheia succesului constă în colaborarea sinceră și permanentă între educatori și părinți. Împreună, pot forma un front comun pentru a promova valori precum respectul, empatia și prietenia. Printr-un parteneriat autentic grădiniță-familie, copiii pot învăța de mici cum să se poarte frumos unii cu alții și cum să construiască relații sănătoase și sigure.

Bibliografie

Goleman, D. (2007). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.

Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Oxford: Blackwell Publishing.

Staiculescu, S. M. (2010). *Comportamentul agresiv la copii: Teorie, cercetări, intervenții*. București: Editura Universitară.

Ministerul Educației Naționale (2020). *Strategii de prevenire a violenței în unitățile de învățământ preuniversitar*.

Salvați Copiii România (2021). *Ghid de prevenire a bullying-ului pentru grădinițe*.

CASEL (Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning). (2021). *Core SEL Competencies*.

Copilărie fără frică

Buză Lavinia-Ramona

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1, ROVINARI

Copilăria ar trebui să fie o perioadă a jocului, a descoperirii și a bucuriei, nu una a fricii, a umilinței sau a izolării. Din păcate, pentru mulți copii, bullying-ul transformă această etapă într-una dificilă, afectându-le profund dezvoltarea emoțională și socială. Prevenirea și combaterea bullying-ului sunt responsabilități comune ale școlii, familiei și societății. Prin educație, empatie și sprijin, putem crea un mediu sigur, în care fiecare copil se simte valorizat și protejat.

Identificarea tipurilor de agresiune

Pentru a putea combate bullying-ul, este esențial să înțelegem formele pe care acesta le poate lua:

Bullying fizic: lovituri, îmbrânceli, distrugerea obiectelor personale.

Bullying verbal: insulte, porecle jignitoare, amenințări.

Bullying relațional: excluderea socială, răspândirea de zvonuri, manipularea relațiilor.

Cyberbullying: hărțuirea în mediul online, distribuirea de imagini compromițătoare, comentarii răutăcioase pe rețelele de socializare.

Fiecare formă de agresiune are impact negativ asupra stimei de sine a copilului, iar efectele pot persista până la vârsta adultă.

Dezvoltarea empatiei și gestionarea conflictelor

Empatia este cheia în prevenirea comportamentelor agresive. Atunci când un copil învață să se pună în locul celuilalt și să-i înțeleagă emoțiile, este mai puțin probabil să devină agresor. Școlile pot introduce activități de dezvoltare emoțională, jocuri de rol și discuții ghidate pentru a stimula empatia.

Gestionarea conflictelor în mod pașnic este o altă abilitate esențială. Prin învățarea unor tehnici precum comunicarea non-violentă, ascultarea activă și identificarea emoțiilor proprii, copiii pot învăța să-și exprime nemulțumirile fără a recurge la agresiune.

Sprijinirea victimelor

Victimele bullying-ului trebuie încurajate să vorbească și să nu se simtă rușinate sau vinovate. Sprijinul poate veni din partea colegilor, profesorilor, părinților sau consilierilor școlari. Este important ca acești copii să se simtă auziți, înțeleși și susținuți.

Intervențiile trebuie să fie rapide și eficiente, iar soluțiile să nu se rezume la pedepsirea agresorului, ci să includă și consilierea acestuia, pentru a înțelege cauzele comportamentului și pentru a-l corecta.

Educația digitală și prevenirea cyberbullying-ului

În era digitală, cyberbullying-ul este o amenințare reală. Copiii trebuie învățați să navigheze în siguranță online, să-și protejeze datele personale, să recunoască comportamentele abuzive și să le raporteze. Platformele de socializare trebuie utilizate responsabil, iar adulții trebuie să fie modele de comportament etic în spațiul virtual.

Educația digitală ar trebui să fie parte integrantă a curriculei școlare, abordând inclusiv temele legate de identitatea digitală, respectul în online și combaterea discursului instigator la ură.

Parteneriatul școală-familie

Prevenirea bullying-ului nu poate fi eficientă fără un parteneriat solid între școală și familie. Părinții trebuie informați și implicați în activitățile școlare legate de siguranța emoțională a copiilor. Comunicarea constantă între profesori și părinți poate preveni escaladarea unor situații și poate contribui la identificarea timpurie a cazurilor de bullying.

De asemenea, părinții trebuie să învețe cum să discute deschis cu copiii despre emoții, relații și comportamente sănătoase. Sprijinul de acasă este esențial pentru ca un copil să se simtă în siguranță.

Diseminarea bunelor practici în mediul educațional

Școlile care implementează cu succes politici anti-bullying pot deveni exemple pentru alte instituții. Organizarea de seminarii, ateliere și parteneriate între unități de învățământ este o modalitate eficientă de a disemina bunele practici. Proiectele educaționale, concursurile tematice și campaniile de conștientizare contribuie la formarea unei culturi a respectului și a incluziunii.

Implicarea elevilor în aceste inițiative le oferă oportunitatea de a deveni agenți ai schimbării și de a se opune activ oricărei forme de agresiune.

O copilărie fără frică este un drept al fiecărui copil. Pentru a-l garanta, este nevoie de eforturi susținute din partea tuturor actorilor educaționali. Prin promovarea empatiei, sprijinirea victimelor, educația digitală și colaborarea între școală și familie, putem crea un mediu în care bullying-ul nu își mai are locul. Doar împreună putem construi o societate bazată pe respect, încredere și siguranță.

Bibliografie

1. Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Oxford: Blackwell Publishing.
2. Smith, P. K., Pepler, D., & Rigby, K. (2004). *Bullying in Schools: How Successful Can Interventions Be?* Cambridge University Press.
3. Salvați Copiii România. (2020). *Studiu privind fenomenul de bullying în școlile din România*. Disponibil la:

Noile educații. Educația pentru mediu

Calciu Vasilica Emilia

Grădinița cu P.P. „Vis de Copil“ Tg-Jiu

Noile educații sunt generate de problematica lumii contemporane de natură ecologică, politică, demografică, sanitară, economică. Acestea sunt definite prin programele UNESCO drept „răspunsuri ale sistemelor educaționale la imperativele lumii în care trăim, contemporană”. Conținuturile noilor educații sunt concretizate în obiective care reflectă: educația relativă la mediu, educația pentru comunicare și mass-media, educația în materie de populație, educație pentru buna înțelegere și pace, educație pentru participare și democrație, educație nutrițională, educație pentru o nouă ordine internațională etc. În contextul societății cunoașterii, școala de mâine se construiește din transformări progresive ce alimentează continuitatea în schimbare. Registrul bogat al noilor educații permite deschiderea școlii spre problematica lumii contemporane.

Protecția mediului, prioritate a lumii contemporane, are menirea de a dezvolta gradul de conștiință și a simțului responsabilității tuturor oamenilor față de mediu și problemele sale; vizează de asemenea asimilarea de cunoștințe, formarea de atitudini și comportamente dezirabile, clarificarea valorilor, precum și un demers practic eficient. În acest context, rolul educației ecologice și de protecție a mediului înconjurător este evident, el se concretizează în modelarea viitorului cetățean capabil de a-și forma un punct de vedere obiectiv asupra realității înconjurătoare, de a-l incita la participare, devenind astfel conștient de viitor și de faptul că viața generațiilor de mâine depinde într-o mare măsură de opțiunile sale. Educația pentru mediu este o educație prin și pentru valori, care poate dobândi forme concrete de realizare, la diferite nivele de școlaritate, livrând conținuturi informaționale în modalitate transdisciplinară, în context formal sau nonformal.

Mediul a constituit dintotdeauna „partenerul” omului, dar a involuat de la „grădina Raiului”, o formă autoprotectoare pentru om, la o formă pasivă de acceptare a efectelor negative ale acțiunii umane sau la poziția de dușman al omului. Căderea din Rai poate fi interpretată în ceea ce privește relația om-mediu ca o devalorizare a relației firești de parteneriat între ființa umană și mediul natural

ca o formă autoprotectoare pentru om. Dacă la începuturile societății umane omul se raporta la mediu ca la o altă ființă, ca la egalul său și chiar mai mult, îl diviniza, treptat omul își dezvoltă tot mai mult atitudinea de exploatare a resurselor mediului, ajungând până la distrugerea acestuia.

În relația cu mediul, mai mult sau mai puțin conștientă, omul trebuie să înțeleagă că distrugerea acestuia înseamnă autodistrugerea sa ca ființă și ca specie.

Educația pentru mediu are ca scop:

- conștientizarea pericolului de distrugere a mediului și implicit a speciei umane;
- identificarea mijloacelor și metodelor de apărare a mediului înconjurător la nivel geografic, biologic, uman;
- elaborarea unor strategii coerente de protecție a mediului și aplicarea lor la toate nivelele învățământului.

Obiectivele educației pentru mediu pot fi:

- * Formarea receptivității / sensibilității pentru abordarea sistemică a problematicii mediului natural, social, psihic etc.;
- * Formarea respectului pentru protecția mediului natural;
- * Formarea convingerilor de protejare și conservare a mediului natural;
- * Formarea unor comportamente specifice de protecție a mediului;
- * Educarea unor competențe de investigare a consecințelor posibile ale acțiunii transformatoare a omului asupra mediului natural.

Finalitățile educației ecologice sunt :

- dezvoltarea conștiinței ecologice, a simțului responsabilității, a solidarității dintre indivizi pentru păstrarea și ameliorarea mediului;
- dezvoltarea capacității de a lua decizii, de a identifica și a pune în practică soluții pentru prevenirea și rezolvarea problemelor concrete legate de relația individului cu mediul său de viață;
- pregătirea cetățeanului actual și viitor pentru a influența pozitiv deciziile politice, economice și sociale cu privire la mediu.

În atingerea finalităților educației ecologice trebuie să se țină cont de următoarele aspecte:

1. educația ecologică a apărut ca soluție la problemele care amenință omenirea;
2. este necesară atât cunoașterea mediului natural-geografic și biologic, cât și a celui social pentru a putea interveni într-un mod pozitiv;

3. educația ecologică trebuie realizată atât prin intermediul educației formale, cât și a educației informale;

4. conținuturile educației ecologice trebuie cunoscute și de către organele de decizie politică aflate la putere care pot promova o legislație care vizează protecția mediului;

5. educația ecologică trebuie să facă apel la metode și tehnici care sensibilizează publicul larg din diverse domenii care poate ajuta în încercările de salvare a mediului;

6. este necesară înțelegerea proceselor și a fenomenelor care au un impact major asupra mediului.

Educația ecologică se realizează prin cultivarea trăirilor pozitive privind mediul înconjurător. Ele intră ca un element component în structura convingerilor privind protejarea mediului. O idee, o normă de comportare, o cerință socială care este asociată cu o atitudine emoțională pozitivă, mobilizează și dinamizează pe om în acțiune. Trăirea emoțională susține un interes viu pentru activitatea urmărită și concentrează întreaga energie a omului atingerii scopurilor sale.

Este necesară implicarea educatorilor în efectuarea acțiunilor menite să sprijine copilul pentru manifestarea interesului și curiozității pentru cunoștințele din domeniul ecologiei, să stimuleze copilul în desfășurarea activităților cu caracter experimental și demonstrativ, prin care să contribuie la păstrarea sănătății mediului în care trăiește, în îmbogățirea vocabularului activ cu termeni din domeniul ecologic. Sunt necesare și acțiuni privind însușirea unor norme de comportament ecologic specific asigurării echilibrului dintre sănătatea individului, a societății și mediului și formarea unei atitudini dezaprobatore față de cei care încalcă aceste norme, stimularea imaginației și a creativității și încurajarea copilului pentru a exprima independent opinii și stări sufletești proprii și pentru motivarea lor.

Bibliografie:

1. Mihai Stanciu. Reforma conținuturilor învățământului – Cadru metodologic. Editura Polirom, București, 1999.
2. Mariana Momanu. Introducere în Teoria Educației. Editura Polirom, București, 2002.
3. www.educatieecologica.ro

„Prietenia nu are culoare, are doar inimă mare”-Scenariu de activitate integrată

Canciuc Gabriela-Otilia

Școala Gimnazială „Gheorghe Popadiuc” Rădăuți – G.P.N. Nr.6 Rădăuți, Suceava

NIVELUL DE VÂRSTĂ/ GRUPA: 5 – 6 ani / mare

TEMA ANUALĂ DE ÎNVĂȚARE: Cum este, a fost și va fi aici pe pământ?

TEMA PROIECTULUI TEMATIC: „Lumea necuvântătoarelor”

TEMA SĂPTĂMÂNII: „Călătorie imaginară în lumea ghețurilor”

TEMA ACTIVITĂȚII INTEGRATE: „Prietenia nu are culoare, are doar inimă mare”

ELEMENTE COMPONENTE ALE ACTIVITĂȚII INTEGRATE:

ADE: DOS: „Povestea ursului cafeniu” de Vladimir Colin – lectura educatoarei

DEC: „Amintire despre prietenie” – pictură

SCOPUL ACTIVITĂȚII: Stimularea copiilor pe direcția unei exprimări emoționale deschise, autentice, spontane și descoperirea abilităților empatice, antrenarea conduitelor prosoziale și de socializare, dezvoltarea spontaneității și exersarea potențialului creativ al copiilor

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

să dovedească înțelegerea mesajului care se desprinde din poveste prin formularea acestuia;

să formuleze întrebări de tipul: “Ce?”, “Cine?”, “Unde?”, “ De ce?”, “Când?”, coerente și corecte, făcând apel la conținutul audiat;

să identifice propriile emoții produse de povestea audiată;

să verbalizeze ideile, gândurile față de unele situații de viață întâlnite în poveste;

să redea corespunzător și creativ tema plastică dată, prin tehnici învățate anterior;

să exprime în pictură idei, trăiri, sentimente cu ajutorul elementelor de limbaj plastic;

să interpreteze rezultatul activității într-o manieră personală (armonia culorilor, acuratețea lucrărilor, creativitatea, originalitatea și finalizarea lucrărilor);

să manifeste atitudini de cooperare, spirit de competiție și fair-play.

STRATEGII DIDACTICE:

METODE ȘI PROCEDEE: conversația, observația, expunerea, explicația, procedeu derivat al metodei interactive “Explozia stelară”, exercițiul, brainstorming-ul, problematizarea;

RESURSE MATERIALE: planșe reprezentative pentru momentele subiectului poveștii, 6 stele pentru aplicarea unei secvențe a metodei interactive „Explozia stelară”, coli albastre de carton, acuarele, pensoane, recipiente pentru apă, modelul educatoarei.

FORME DE ORGANIZARE: pe grupe, frontal, individual;

DURATA: 60 min

Bibliografie:

Răileanu, D., (2010), *Proiectarea pas cu pas*, Editura Diamant, Pitești;

Breben, S., (2002), *Metode interactive de grup. Ghid metodic pentru învățământul preșcolar*, Editura Arves

***Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului (2008) *Curriculum pentru învățământul preșcolar (3-6/7 ani)*

Scenariul activității integrate

Invitatul săptămânii, Willy – ghidul pinguinul, așteaptă cu nerăbdare să ne însoțească în ultima aventură din călătoria imaginară în ținuturile ghețarilor veșnici. El ne ajută să dezlegăm misterul personajului „dezorientat” pe care l-am descoperit pe panou după ce am completat puzzle-ul cu tema „Viața printre ghețari”, din prima parte a zilei. Willy, martor la peripețiile unui urs cafeniu ajuns întâmplător în ținutul alb, a adus o pagină cu o poveste din jurnalul bunului său prieten, ursul cafeniu și o roagă pe educatoare să o citească copiilor din grupă, dar și lui, care, deși a ascultat-o de nenumărate ori, este, de fiecare dată încântat să o audă. Oare de ce? Copiii trebuie să descopere răspunsul și mesajul poveștii în care Willy este un personaj principal. După ce copiii „trăiesc” peripețiile celor doi buni prieteni, prezentate de educatoare, pinguinul este nerăbdător să le arate și „fotografiile” realizate de el și atașate în jurnalul de călătorie al ursului brun. Entuziasmat de rolul important pe care l-a avut în povestea prietenului său, care s-a dovedit a fi unic atât prin aspectul fizic, dar și prin actul de curaj care i-a impresionat pe toți, Willy s-a emoționat și a încurcat „fotografiile” care au surprins momentele aventurii polare pe care au trăit-o cei doi prieteni. Copiii, care au fost atenți, vor trebui să rearanjeze, în ordine cronologică, instantaneele surprinse în timpul călătoriei ursului brun în țara urșilor albi.

De ce este încântat pinguinul Willy să reasculte de nenumărate ori aceeași poveste? Pentru că este mândru de atitudinea pe care a avut-o el față de unicul urs brun ajuns la pol, dar este, în același timp, bucuros că are un asemenea prieten care face cinste întregii sale specii.

Facultativ, după ce educatoarea va citi copiilor povestea și după ordonarea planșelor le va spune că trebuie să fie convinsă că ei au înțeles textul lecturat și conținutul imaginilor expuse pe un panou și pentru aceasta va iniția jocul pe grupe „Ursulețul curios”, ei trebuind să adreseze cât mai multe întrebări folosind formulele introductive: “Ce?”, “Cine?”, “Când?”, “Unde?”, “De ce?”. Educatoarea îi va ajuta și îndruma, le va sugera și ea întrebări și răspunsuri atunci când copiii vor întâmpina dificultăți.

Copiii vor veni la final să strângă, pe rând, „mâna” eroului care și-a riscat viața pentru micuțul pui de urs alb, dar îl vor felicita și pe Willy pentru modul în care s-a comportat cu un urs diferit, unic prin culoarea blăunii, dar care s-a dovedit a fi sensibil, curajos și prietenos. Mesajele copiilor pentru Willy vor fi consemnate pe bilețele pentru ca pinguinul să poată avea propriul lui jurnal de călătorie după o săptămână pe care și-a petrecut-o cu noi la grădiniță.

Preșcolarii își vor exprima părerea în legătură cu faptele și acțiunile personajele și vor descifra deznodământul și mesajul poveștii din jurnalul de călătorie al ursului cafeniu la pol. La final vom recita versuri ce surprind esența unei bune conviețuiri în familie, în grădiniță și în societate: să ne acceptăm unii pe alții indiferent de particularitățile fiecăruia, să înțelegem că frumusețea vine tocmai din faptul că suntem unici, diferiți.

„În grupa noastră sunt copii/ Mai liniștiți și mai zglobii/ Cu ochi căprui, cu ochelari,/ Sportivi și pictori, meșteri mari./ Sunt fete cu codițe-n vânt,/ Băieți cu fotbalul în gând,/ Constructori pricepuți, vestiți/ Și pictori nemaipomeniți./ Suntem înalți sau potriviți/ Și împreună ne jucăm/ Suntem atât de diferiți/ Și totuși noi ne acceptăm.”

O poveste accesibilă copiilor, cu un exemplu grăitor de prietenie, de ajutorare și empatie pentru cei aflați în primejdie, în necaz, în deznădejde, cu un deznodământ fericit.

Ursul brun, care dorește să rămână în pădurile țării noastre, lângă membrii familiei sale, ne roagă să realizăm un tablou cu prietenul său diferit și unic, pinguinul Willy, știut fiind faptul că amintirile frumoase le păstrăm în inimă, dar și cu ajutorul fotografiilor, albumelor, tablourilor. El și-ar dori să aibă în bîrlogul său câteva tablouri cu singurul prieten care l-a acceptat atunci când a fost în vizită la pol, să-și amintească mereu de el, de unicul și sincerul lui, Willy.

Ursul cafeniu va semna cu laba sa prietenoasă fiecare tablou realizat de copii.

Înainte de a realiza tema dată, copiii vor interpreta cântecelul „Cu două mânuțe” (tranziție), pentru a-și încălzi mușchii mici ai mâinii.

Educatoarea le va prezenta și demonstra etapele de lucru în vederea realizării picturii cu tema „Amintire despre prietenie”, le va expune o pictură – sugestie, dar nu le va îngreuna exprimarea liberă, originală și creativă proprie fiecărui copil în funcție de reprezentările pe care le are fiecare, de particularitățile de vârstă etc.

Se va organiza o expoziție cu lucrările copiilor și se vor face aprecieri colective, de grup și individuale cu privire la realizarea temei propuse.

Copiii vor interpreta cântecul „Pinguinul Willy”.

Prevenirea bullying-ului

Catrinoiu Roxana-Maria

Școala Gimnazială Nr. 1 Rovinari, Gorj

În contextul educațional actual, prevenirea bullyingului a devenit o prioritate în rândul cadrelor didactice, specialiștilor în psihologie educațională și autorităților din domeniul învățământului. Bullyingul este o formă de abuz psihologic, verbal, fizic sau social, manifestată în mod repetat și intenționat asupra unui elev considerat vulnerabil. Dincolo de caracterul său agresiv, bullyingul este o expresie a dezechilibrului de putere și a carențelor în dezvoltarea competențelor socio-emoționale.

Forme de manifestare

Bullyingul în mediul școlar se prezintă sub diverse forme:

Verbal: insulte, etichetări, porecle jignitoare.

Fizic: loviri, împingeri, distrugerea bunurilor personale.

Relațional: excludere din grupuri, ignorare deliberată.

Online (cyberbullying): mesaje umilitoare, distribuirea de conținut denigrator, amenințări pe rețelele sociale.

Cauze și factori favorizanți

Printre cauzele principale se regăsesc:

Lipsa educației emoționale și empatiei.

Modelarea comportamentelor agresive în familie sau mass-media.

Insuficienta pregătire a cadrelor didactice pentru a recunoaște și interveni eficient.

Neimplicarea colegilor de clasă (martorii tăcuți) care pot perpetua fenomenul.

Efecte asupra celor implicați

Victimele bullyingului se confruntă adesea cu anxietate, depresie, scăderea stimei de sine, performanțe școlare reduse și, în unele cazuri, cu idei suicidare. **Agresorii**, dacă nu sunt ajutați la timp, pot dezvolta comportamente antisociale sau delincvente. **Martorii** pot resimți frică, vinovăție sau pot normaliza comportamentele violente.

Strategii eficiente de prevenire

Educație socio-emoțională – Introducerea programelor de dezvoltare a empatiei, reglajului emoțional și comunicării nonviolente.

Formarea cadrelor didactice – Cursuri de formare continuă pentru recunoașterea și intervenția în cazuri de bullying.

Crearea unui climat școlar pozitiv – Promovarea respectului, cooperării și incluziunii.

Implicarea părinților – Informarea și formarea acestora cu privire la semnele bullyingului și modul de reacție.

Reglementări clare – Elaborarea și aplicarea unor politici anti-bullying la nivelul fiecărei unități de învățământ.

Propuneri de bune practici

Organizarea periodică de campanii de sensibilizare („Săptămâna anti-bullying”).

Înființarea de comisii de mediere a conflictelor între elevi.

Colaborarea cu psihologul școlar pentru ateliere interactive.

Încurajarea martorilor să devină „bystanderi activi” (elevi care intervin și oferă sprijin victimelor).

Concluzii

Combaterea bullyingului este o responsabilitate colectivă. Pentru a avea școli în care fiecare copil se simte protejat și valorizat, este necesară o cultură educațională bazată pe empatie, intervenție timpurie și cooperare între elevi, cadre didactice, părinți și specialiști. Prevenirea nu înseamnă doar sancționare, ci mai ales formare, conștientizare și sprijin continuu.

Bibliografie

Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell.

Ministerul Educației (2019). *Ghid de prevenire a bullyingului în unitățile de învățământ preuniversitar*.

Salvați Copiii România (2021). *Studiu privind bullying-ul în școlile din România*.

Smith, P. K., & Sharp, S. (1994). *School Bullying: Insights and Perspectives*. Routledge.

www.sigurantaonline.ro – Platformă pentru prevenirea cyberbullying-ului.

Incluziunea preșcolarilor și diseminarea bunelor practici în mediul educațional

Căciulan Cristina-Mariana

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.5

LUGOJ, JUDEȚUL TIMIȘ

Incluziunea în educație reprezintă un principiu fundamental care vizează integrarea tuturor copiilor, indiferent de statutul lor social, economic, cultural sau de capacitățile lor fizice și intelectuale. În domeniul educației preșcolare, acest concept este esențial pentru asigurarea unui început echitabil și accesibil în educație, în special pentru copiii provenind din medii defavorizate, cu dizabilități sau cu alte nevoi speciale. La nivel european, incluzivitatea educațională este o prioritate importantă, iar statele membre ale Uniunii Europene (UE) sunt implicate activ în promovarea unui învățământ preșcolar care să răspundă diversității și nevoilor tuturor copiilor.

Incluziunea în educație presupune un cadru în care toți copiii beneficiază de o educație de calitate, adaptată nevoilor lor individuale, în care sunt sprijiniți să participe activ la procesul educațional și să dezvolte abilități cognitive, sociale și emoționale.

În contextul educației preșcolare, incluziunea înseamnă:

Accesul universal la educație: Toți copiii, indiferent de condițiile lor sociale, economice, culturale sau fizice, trebuie să aibă dreptul de a accesa educația preșcolară. Aceasta este esențială pentru dezvoltarea inițială a abilităților lor și pentru pregătirea lor pentru educația formală ulterioară.

Diversitate și adaptabilitate: Educația preșcolară trebuie să fie flexibilă și să se adapteze diversității copiilor. Aceasta presupune ajustarea metodelor de învățare și a curriculumului pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui copil, inclusiv a celor cu dizabilități sau cu nevoi educaționale speciale.

Participare activă: Incluziunea înseamnă ca toți copiii să participe activ la activitățile educaționale și să fie considerați membri egali ai grupului, fără discriminare sau marginalizare.

Uniunea Europeană promovează incluziunea în educație ca parte a viziunii sale pentru o societate coezivă, democratică și echitabilă. Există mai multe inițiative și politici europene care sprijină educația preșcolară inclusivă:

Strategia Europa 2020: În cadrul acestei strategii, UE își propune să reducă abandonul școlar și să asigure accesul egal la educație de calitate. Una dintre componentele acestei strategii se referă la

educația timpurie, care trebuie să fie accesibilă tuturor copiilor, în special celor din grupuri vulnerabile (de exemplu, copii cu dizabilități sau provenind din familii cu venituri mici).

Programul Erasmus+: Acest program sprijină formarea continuă a cadrelor didactice, inclusiv în domeniul educației preșcolare, pentru a le ajuta să adopte metode incluzive și să răspundă diversității nevoilor copiilor. De asemenea, Erasmus+ susține schimburile de bune practici între educatori din diferite țări europene, facilitând dezvoltarea unor abordări educaționale inovatoare și incluzive.

Agenda pentru Educație și Formare 2020: Această agendă subliniază importanța educației de calitate pentru toți copiii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale, și promovează integrarea acestora în sistemele educaționale prin măsuri precum formarea continuă a cadrelor didactice și crearea unui mediu de învățare incluziv.

În plus, Uniunea Europeană susține implementarea principiilor Convenției Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, care stipulează dreptul copiilor cu dizabilități la educație în școli obișnuite, alături de ceilalți copii.

Deși progresele în domeniul educației incluzive sunt vizibile, implementarea completă a unui sistem educațional incluziv în toate țările europene se confruntă cu o serie de provocări:

Diferențe între statele membre: Unele țări europene, în special cele nordice, au un sistem educațional preșcolar bine pus la punct și foarte incluziv, în timp ce în alte state membre, educația preșcolară inclusivă este mai puțin accesibilă. De exemplu, în Suedia și Finlanda, educația preșcolară este universală și de calitate pentru toți copiii, inclusiv pentru cei cu dizabilități. În schimb, în unele țări din sudul și estul Europei, accesul la educație preșcolară este limitat, iar copiii cu dizabilități nu beneficiază întotdeauna de sprijinul necesar.

Formarea cadrelor didactice: În unele regiuni ale Europei, educatorii nu beneficiază de pregătirea adecvată pentru a lucra cu copii cu nevoi speciale sau din grupuri vulnerabile. Pregătirea profesională continuă este esențială pentru ca aceștia să poată răspunde diversității și să adopte metode incluzive de învățare.

Resursele financiare și infrastructura: Unele țări se confruntă cu dificultăți financiare în asigurarea infrastructurii necesare pentru educația preșcolară inclusivă, de exemplu, în crearea de clase adaptate sau în formarea personalului educațional pentru a răspunde nevoilor diversificate ale copiilor.

Pe măsură ce Uniunea Europeană se îndreaptă spre o societate mai inclusivă, educația preșcolară va continua să joace un rol fundamental. Printre tendințele emergente se numără:

Integrarea tehnologiei: Tehnologia poate juca un rol important în sprijinirea incluziunii, oferind instrumente care ajută copiii cu dizabilități sau nevoi speciale să participe mai ușor la activitățile educaționale. De exemplu, dispozitivele de asistență sau aplicațiile educaționale pot sprijini învățarea copiilor cu dificultăți de comunicare sau de învățare.

Promovarea educației interculturale: Europa este un continent divers din punct de vedere cultural și lingvistic. Educația preșcolară trebuie să promoveze respectul pentru diversitate și să încurajeze integrarea copiilor din medii migrante sau minoritare. În acest sens, educația interculturală și lingvistică joacă un rol important în includerea tuturor copiilor.

Educația pe tot parcursul vieții: Incluziunea nu trebuie să se limiteze doar la educația timpurie. Este important ca principiile incluziunii să fie aplicate și în învățământul primar și secundar, continuând dezvoltarea unui sistem educațional care răspunde nevoilor diversificate ale elevilor.

Incluziunea preșcolarilor în Europa este esențială pentru crearea unui sistem educațional echitabil și accesibil pentru toți copiii. Deși există progrese semnificative în acest domeniu, există încă multe provocări care trebuie depășite pentru a asigura educația preșcolară incluzivă în toate statele membre ale Uniunii Europene. Politicile europene, precum Strategia Europa 2020 și programul Erasmus+, sunt fundamentale în sprijinirea educației incluzive, dar implementarea acestor principii necesită o colaborare constantă între statele membre, instituțiile educaționale și societate. Educatorii trebuie să fie pregătiți și susținuți pentru a răspunde diversității și nevoilor copiilor, iar infrastructura educațională trebuie să fie adaptată pentru a permite accesul tuturor copiilor la o educație de calitate.

BIBLIOGRAFIE:

Împreună împotriva bullying-ului- educație, empatie, acțiune

Călugăr Ionela-Gabriela

Școala Gimnazială „Ștefan Pascu” Apahida

Localitate: Apahida

Într-o lume în continuă schimbare, copiii se confruntă tot mai des cu provocări emoționale, sociale și psihologice care le pot afecta dezvoltarea armonioasă. Printre cele mai frecvente și nocive probleme din mediul școlar se numără bullying-ul și conflictele interpersonale. Fenomenul bullying-ului, definit prin comportamente repetate de intimidare, agresiune verbală, fizică sau socială, lasă urme adânci în sufletul celor afectați. De aceea, este vitală formarea unui parteneriat solid între școală, familie și comunitate pentru a construi un mediu sigur, lipsit de teamă, în care fiecare copil să se simtă respectat și valorizat.

Bullying-ul este o formă de violență psihologică sau fizică manifestată repetitiv, prin care o persoană sau un grup domină și umilește o altă persoană percepută ca fiind mai slabă sau diferită. Copiii care suferă de bullying pot dezvolta probleme de anxietate, depresie, stima de sine scăzută, absenteism sau chiar gânduri suicidare. De asemenea, agresorii pot avea dificultăți de adaptare socială și riscă să devină violenți și la maturitate.

Bullying-ul apare din mai multe motive. Uneori, agresorii provin din familii în care au văzut violență sau nu au primit suficientă atenție și afecțiune. Alteori, ei simt nevoia de control sau de validare din partea colegilor. De asemenea, lipsa educației emoționale și a empatiei contribuie la dezvoltarea acestor comportamente.

Victimele bullying-ului sunt adesea copii mai timizi, mai sensibili, diferiți fizic sau cultural, sau pur și simplu copii care refuză să se conformeze normelor unui grup.

În ultimele decenii, bullying-ul a devenit un fenomen tot mai prezent în școlile din întreaga lume, inclusiv în România. Deși adesea este tratat ca un simplu „conflict între copii”, bullying-ul este de fapt o formă de violență psihologică sau fizică ce poate avea efecte devastatoare asupra dezvoltării emoționale și sociale a elevilor. Prevenirea bullying-ului în școli este esențială pentru asigurarea unui climat educațional sănătos și sigur. Aceasta presupune o colaborare eficientă între elevi, cadre didactice, părinți și comunitate.

Prevenirea bullying-ului nu este doar responsabilitatea școlii sau a părinților, ci trebuie să reprezinte o inițiativă comună. În acest sens, rolul școlii, al familiei, dar și a comunității este primordial. Școala poate implementa unele politici clare anti-bullying, poate organiza ateliere, jocuri de rol și activități educative despre empatie și toleranță, poate instrui cadrele didactice pentru recunoașterea și intervenția în cazurile de bullying.

Rolul părinților este de a asculta active copilul și de a-l susține emotional, de a dezvolta un climat de încredere, de a încuraja relațiile sănătoase și de a monitoriza comportamentele copilului. Comunitatea poate implica consilieri psihologici, poliția și ONG-uri, poate oferi sprijin pentru copiii-victimă și programe de reabilitare pentru agresori.

Coroborând afirmațiile de mai sus, putem spune că bullying-ul nu este un simplu conflict între elevi, ci o formă de violență cu efecte grave și de durată. Prevenirea sa nu poate fi realizată doar prin sancțiuni sau reguli, ci necesită o schimbare de mentalitate și construirea unui mediu școlar bazat pe respect, incluziune și comunicare. Fiecare copil are dreptul la o educație într-un spațiu sigur, în care să nu se teamă de colegi, de judecată sau de excludere.

Pentru a realiza acest obiectiv, este esențial ca profesorii să fie vigilenți și implicați, părinții să fie informați și empatici, iar elevii să fie încurajați să vorbească și să ceară ajutor. În același timp, este important să îi educăm pe copii încă de la vârste mici despre valori precum empatia, toleranța, responsabilitatea și curajul de a lua atitudine.

Prevenirea bullying-ului este un proces continuu, care presupune cooperare și implicare din partea întregii comunități. Doar împreună putem construi o cultură a respectului, în care diferențele nu sunt motive de umilire, ci oportunități de învățare. Este de datoria noastră să acționăm, nu doar să reacționăm, și să fim un exemplu pozitiv pentru cei din jur. Astfel, putem oferi copiilor o copilărie fără frică și un viitor construit pe încredere și demnitate.

BIBLIOGRAFIE

- Ministerul Educației Naționale. (2018). *Ordin nr. 4.347 privind interzicerea violenței psihologice - bullying, în unitățile de învățământ preuniversitar*. Monitorul Oficial al României.
- UNICEF România. (2020). *Educație pentru toți: prevenirea violenței în școli*.
- Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Oxford: Blackwell Publishing.

Goleman, D. (1995). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing, 2008 (ediție tradusă).

CNCD – Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării. (2021). *Ghid privind prevenirea hărțuirii și discriminării în mediul școlar*.

Rolul inteligenței emoționale în dezvoltarea abilităților emoționale ale preșcolarilor

Călugăreanu Daniela Cristina

Grădinița cu Program Normal nr. 51, Ploiești

Dezvoltarea abilităților emoționale ale copilului preșcolar are o importanță majoră în dezvoltarea globală a copilului deoarece aceste abilități reprezintă baza pe care se construiesc relațiile cu ceilalți, ajută copiii în procesul adaptării la mediul instituțional, și nu în ultimul rând evită apariția problemelor de comportament și emoționale (A. Botiș; L. Mihalca, 2007, p. 12). Lipsa acestor competențe sau insuficiența lor dezvoltare duce la apariția unor probleme de sănătate mentală, dar și probleme de adaptare școlară. Aceste deficiențe se pot regăsi mai apoi și în adolescență și chiar în viața adultă. De aceea este foarte important ca părinții și profesorii să cunoască modalitățile prin care pot interveni în direcția dezvoltării abilităților emoționale, folosind în acest proces exemplul propriilor reacții emoționale, discutarea emoțiilor cu copiii și exprimarea corectă a emoțiilor proprii. Termenul de „inteligență emoțională” desemnează totalitatea abilităților care îi sunt necesare unei persoane pentru a gestiona adecvat emoțiile (proprii și ale celorlalți), capacitatea de a folosi informațiile oferite de emoții pentru dirijarea comportamentului în direcția atingerii scopurilor propuse.

Conceptul de inteligență emoțională a fost formulat pentru prima dată de psihologii americani în anii 1990 pentru a reda trăsăturile emoționale care sunt relevante pentru a reuși în viață. Daniel Goleman studiază cu entuziasm acest subiect și analizează „ingredientele rețetei succesului în viață” în cartea sa „Inteligența emoțională” publicată în 1995.

Formarea ca om și implicit educația copilului începe în familie. La fel, și educația emoțională se învață mai întâi în „creuzetul familiei” (D. Goleman, 2008, p.245), unde copilul primește primele lecții despre sentimente, înțelegerea, exprimarea și controlul acestora. „Profesori” sunt chiar părinții, prin ceea ce-i spun și ce-i arată acestuia, felul în care îl tratează, dar și prin propriul model de exprimare și control emoțional. În această calitate, părinții pot fi profesori eficienți, dar, în aceeași măsură pot greși. Ceea ce-i ajută pe părinți să fie adevărați „antrenori emoționali” sunt tocmai elementele inteligenței emoționale pe care le dețin aceștia: capacitatea de a-și recunoaște, controla sentimentele, de a manifesta empatie, de a se adapta la sentimentele copilului, de a căuta modalități

pozitive, acceptabile de calmare a situațiilor conflictuale, când acestea apar. Astfel, copiii vor fi mai sociabili, mai prietenoși, mai puțin anxioși în situații necunoscute, se vor calma mai ușor atunci când vor fi supărați, se vor supăra mai rar, nu vor fi agresivi, vor fi mai ușor acceptați de ceilalți, vor avea o adaptare mai bună la școală unde se vor concentra mai ușor și deci, vor învăța mai bine.

Relațiile dintre părinte și copil sunt o bază solidă pe baza căreia copilul își va construi propria perspectivă emoțională: un părinte mereu absent emoțional, ocupat, grăbit, chiar furios, care ignoră și diminuează importanța sentimentelor copilului cu indiferență, nu va satisface nevoile emoționale ale acestuia și va transmite o lecție emoțională cu impact negativ și consecințe majore. Iată cum viața de familie este astfel model pentru întreaga dezvoltare socio-emoțională a copilului.

„Educația bazată pe inteligența emoțională presupune că trebuie să ne folosim atât capul cât și inima”, arată autorii M. Elias, S. Tobias și B. Friedlander în cartea lor „Inteligența emoțională în educația copiilor” (2012, p.80). Ei spun că pentru a realiza o educație eficientă fiecare părinte trebuie să-și evalueze propria inteligență emoțională, să se cunoască foarte bine, să identifice punctele forte și slăbiciunile și să acționeze conform acestora. Având toate aceste informații, părintele va ști în ce direcție și cum să intervină în educația copilului său pentru a obține cele mai eficiente rezultate.

Lucrarea „Inteligența emoțională în educația copiilor” are ca idee centrală importanța sănătății emoționale a copiilor. Autorii acestei cărți definesc ca regulă de aur în dezvoltarea socio-emoțională a copiilor educația bazată pe inteligența emoțională. Ei formulează principiile în virtutea cărora această regulă funcționează (M. J. Elias, S. Tobias, B. S. Friedlander, 2012, p.205), dintre care amintesc:

- conștientizarea emoțiilor proprii și ale celorlalți;
- empatia, înțelegerea punctelor de vedere ale celorlalți;
- controlul impulsurilor emoționale și comportamentale; echilibrul emoțional;
- formularea scopurilor și construirea planurilor pozitive;
- folosirea aptitudinilor sociale pozitive în relațiile cu ceilalți.

O primă condiție pentru realizarea unei educații bazate pe inteligența emoțională este crearea în familie a unei atmosfere pozitive, destinate, de iubire și apropiere între membrii familiei; numai într-un astfel de mediu se pot depăși eficient eventualele piedici, probleme ce pot apărea în diferite contexte. Umorul, îmbrățișările, muzica, îmbogățesc viața cotidiană a familiei, aduc echilibru, armonie, siguranță, condiții necesare pentru o dezvoltare socio-emoțională armonioasă a copilului.

Părinții care-și educă copiii folosind principiile inteligenței emoționale îi învață pe aceștia să gândească și să decidă singuri, nu le spun direct cum și ce să facă, cum să se poarte, cum să rezolve o problemă. Pentru a încuraja copilul să-și dezvolte abilitatea de a gândi singur, un părinte „inteligent emoțional” trebuie să aibă în vedere construirea unei relații cu copilul său, aceasta presupunând „a predica mai puțin și a asculta mai mult, în a spune mai puțin și a arăta mai mult; în a înlocui autoritatea de părinte cu persuasiunea internă, în a forma caracterul copilului pornind dinspre interior, nu a-l impune” (M. J. Elias, S. Tobias, B. S. Friedlander, 2012, p.85).

În ceea ce privește disciplina bazată pe inteligența emoțională, aceasta se învață acordând copiilor atenție pozitivă, folosind lauda și aprecierea, adesea ignorând micile comportamentele nepotrivite, dar inofensive, făcându-i conștienți de importanța propriului comportament, neutilizând excesiv acordarea de recompense, ci declanșarea motivației intrinseci.

În cazul autocontrolului emoțional și social, inteligența emoțională are instrumente care acționează asupra acestuia în direcția dezvoltării lui, și anume prin conștientizarea propriilor sentimente, separarea reacțiilor emoționale de cele comportamentale, comunicarea în manieră încrezătoare cu ceilalți.

Lawrence E. Shapiro, psiholog ce a studiat utilizarea jocurilor în psihoterapia copilului, a concluzionat că există posibilitatea dezvoltării abilităților emoționale și sociale care definesc inteligența emoțională prin intermediul jocurilor și activităților amuzante care le plac atât de mult copiilor. În cartea sa „Inteligența emoțională a copiilor. Jocuri și recomandări pentru un EQ ridicat”, el arată că „prin intermediul jocurilor le putem oferi ocazia de a deprinde și a exersa noi moduri de a gândi, a simți și a acționa, iar participând la aceste jocuri, putem vedea o parte integrantă a procesului de învățare emoțională” (L. E. Shapiro, 2012, p.15). Pornind de la importanța abilităților ce caracterizează inteligența emoțională în dezvoltarea armonioasă a copilului, autorul analizează felul în care se formează aceste abilități în copilărie și prezintă o gamă largă de activități cu caracter ludic prin care părinții pot influența pozitiv dezvoltarea empatiei, atitudinii prietenoase, a capacității de rezolvare a problemelor interpersonale, a perseverenței, cooperării, etc. Astfel, pentru dobândirea și dezvoltarea abilității de a rezolva o problemă, adultul poate să exerseze într-un joc desfășurat împreună cu copilul găsirea de soluții posibile care ar rezolva o problemă similară apărută în experiența de zi cu zi a acestuia. Stimulați de elementul ludic, exersând împreună cu alți copii și fiind susținuți de adult, copiii vor învăța mult mai ușor cum să depășească obstacolele ce apar în calea scopului propus. Și în situația în care reușește, dar mai ales când are parte de eșec, copilul trebuie

încurajat să persevereze, să dovedească ambiție și motivare pentru realizarea scopului urmărit. Aceste abilități caracteristice inteligenței emoționale pot fi încurajate de către adulți prin acordarea de feedback, recompense și prin sprijinirea copiilor în a gestiona eficient timpul în realizarea sarcinilor.

Când apare eșecul, copiii trăiesc emoții negative, pe care trebuie să învețe să le depășească. Jocurile de echipă, bazate pe colaborare și cooperare, sunt rețeta formării abilității de asumare și depășire a eșecurilor, iar copiii antrenați de profesori în astfel de jocuri înțeleg că a reuși este rezultatul acțiunii întregului grup și reușitele realizate împreună aduc mai multe satisfacții decât cele individuale.

În etapa preșcolarității are loc punerea bazelor dezvoltării morale a copilului; acum copilul dezvoltă comportamente prosociale mai ales pe baza sentimentelor pozitive: empatia, preocuparea pentru ceilalți. Un adult care-l implică pe copil în activități organizate în folosul comunității, pe măsura priceperii și putinței copilului, îl învață să facă fapte bune, să-i pese de alții, va reuși să transmită acestuia importanța binelui în viața noastră.

Controlul furiei este una dintre cele mai frecvente și provocatoare problemă emoțională la această vârstă a copilăriei. În acest sens, adulții pot exersa împreună cu copiii diverse jocuri de control emoțional, dar și tehnici de negociere și rezolvare a conflictelor.

Un părinte care își dorește să crească un copil cu șanse de a reuși în viață trebuie să știe cât de important este să-l ajute pe acesta să-și dezvolte abilitățile din sfera inteligenței emoționale. Un astfel de părinte înțelege că pentru a-și sprijini copilul în dezvoltarea sa socio-emoțională, trebuie ca el însuși să-și perfecționeze propriile abilități socio-emoționale pentru a le utiliza ca instrument în educația copilului său. Cu atât mai mult, educatorii trebuie să cunoască cele mai eficiente căi de dezvoltare a inteligenței emoționale a copiilor preșcolari, pentru o adaptare eficientă a copilului la mediul școlar, la viața socială, în devenirea sa viitoare ca adult competent al societății.

Bibliografie:

Botiș, Adina, Mihalca, Loredana, *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până în 7 ani*, Editura Alpha MDN, Buzău, 2007

Elias, Maurice, J., Tobias, Steven, E., Friedlander, Brian, S, *Inteligența emoțională în educația copiilor*, Editura Curtea Veche, București, 2012

Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2008

Shapiro, Lawrence E., *Inteligența emoțională a copiilor. Jocuri și recomandări pentru un EQ ridicat*, Editura Polirom Iași, 2012

Emoții, relații, siguranță – fundamentul unei copilării lipsite de frică

Chifor Cristina

Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”, Cluj-Napoca

Școala primară este un spațiu formativ esențial pentru dezvoltarea caracterului, a inteligenței emoționale și a capacităților de relaționare ale copiilor. În această etapă, elevii încep să interacționeze într-un cadru mai structurat, să formeze prietenii, să coopereze sau să concureze, iar uneori, din lipsă de ghidaj sau maturitate emoțională, pot apărea conflicte, tachinări repetate sau chiar forme incipiente de bullying. De aceea, prevenirea bullying-ului și gestionarea sănătoasă a conflictelor trebuie să devină priorități constante în activitatea didactică a învățătorului, dar și a întregii comunități educaționale.

Bullying-ul nu este doar o etapă „normală” a copilăriei. Este o formă de violență relațională care, netratată, poate produce efecte negative pe termen lung asupra stimei de sine, performanței școlare și echilibrului emoțional al copiilor. La nivelul învățământului primar, bullying-ul se manifestă frecvent prin excludere socială, etichetări, umiliri verbale, glume răutăcioase repetate sau intimidări. Deși nu întotdeauna este intenționat, impactul asupra copilului-victimă este real. Tocmai de aceea, învățătorul are datoria de a interveni precoce și constructiv, nu doar sancționând, ci mai ales educând și prevenind. Climatul clasei are un rol decisiv în prevenirea comportamentelor negative. O atmosferă de încredere, în care toți copiii se simt apreciați, ascultați și sprijiniți, reduce semnificativ riscul de excludere, marginalizare sau agresivitate. Astfel, este esențial ca învățătorul să construiască, împreună cu elevii, un set de reguli de conviețuire pozitiv formulate („ne ascultăm unii pe alții”, „vorbit cu respect”, „nu râdem de greșeli”), care să fie afișate vizibil și aplicate constant, cu blândețe și fermitate.

Educația emoțională, integrată zilnic în activitățile școlare, este o componentă-cheie în formarea unei clase armonioase. Prin jocuri de rol, povești, dezbateri și fișe tematice, copiii învață să recunoască și să exprime emoțiile, să-și gestioneze frustrarea, să răspundă la provocări fără violență și să caute soluții împreună. De exemplu, un conflict legat de o jucărie sau un loc în bancă poate deveni o oportunitate de învățare: „Cum te-ai simțit?”, „Ce ai fi putut face altfel?”, „Cum putem repara greșeala?”.

Învățătorul joacă un rol de model, facilitator și mediator. Este important ca adulții să reacționeze echilibrat în fața conflictelor dintre copii – nici minimizând situația („nu e mare lucru”), nici aplicând pedepse automate. Atitudinea empatică, mesajele de tipul „observ că ești supărat” sau „hai să vedem

cum putem rezolva împreună”, și promovarea comportamentelor de sprijin între colegi contribuie la crearea unei culturi școlare bazate pe grijă și responsabilitate față de ceilalți.

Familia este un partener indispensabil în procesul educativ. De multe ori, comportamentele problematice ale elevilor au rădăcini în mediul familial sau în lipsa unor limite clare și consecvente. De aceea, comunicarea sinceră și empatică cu părinții, organizarea de ateliere de informare sau consiliere și transmiterea de sugestii privind reacțiile educative nonviolente sunt pași esențiali pentru coerența educației copilului. Părinții trebuie ajutați să recunoască semnalele de alarmă – fie că este vorba de un copil agresiv, fie de unul retras, rușinat sau anxios – și să acționeze împreună cu cadrele didactice pentru restabilirea echilibrului emoțional.

Nu în ultimul rând, este important ca fiecare copil să înțeleagă că are un rol valoros în grupul clasei. Prin activități de tip „cercul prieteniei”, „cutia cu complimente”, jocuri de cooperare sau proiecte comune, elevii învață să se cunoască mai bine, să se sprijine și să dezvolte încrederea în sine și în ceilalți. Diversitatea – de temperament, de nevoi, de stiluri de învățare – trebuie acceptată, explicată și valorizată, astfel încât niciun copil să nu fie stigmatizat sau marginalizat pentru că este „diferit”.

În concluzie, o copilărie fără frică nu este o utopie, ci o necesitate. Printr-un parteneriat autentic între învățător, elevi, părinți și comunitate, putem construi împreună un spațiu educațional sigur, empatic și motivant. Prevenirea bullying-ului nu se face prin interdicții, ci prin formarea unei culturi a respectului, comunicării și grijii reciproce, încă din primii ani de școală.

Bibliografie:

- Cojocaru, D. (2013). *Educația emoțională și dezvoltarea inteligenței sociale la copii*. Iași: Polirom.
- Goleman, D. (2018). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.
- Zamfir, C., & Vlăsceanu, L. (coord.) (2020). *Dicționar de sociologie*. București: Editura Babel.
- Voiculescu, F. (2021). *Prevenirea și combaterea bullying-ului în școli*. București: Didactica Publishing House.
- Ministerul Educației (2023). *Strategia națională de prevenire a violenței în unitățile de învățământ preuniversitar*. București.

Prevenirea hărțuirii online prin educație digitală

Chindea Claudia Gabriela

Școala Gimnazială Teremia Mare

În era digitală, internetul a devenit o componentă esențială a vieții noastre cotidiene. De la rețelele de socializare, jocuri online, platforme educaționale până la aplicații de comunicare, tinerii petrec o mare parte din timpul lor în mediul virtual. Cu toate acestea, utilizarea tehnologiei vine la pachet și cu anumite riscuri. Printre acestea, cyberbullying-ul (sau hărțuirea online) este unul dintre cele mai răspândite și periculoase fenomene. Educația digitală devine astfel o necesitate, nu doar un avantaj, pentru a pregăti tinerii să utilizeze responsabil și în siguranță tehnologia.

Cyberbullying-ul se referă la orice formă de hărțuire, intimidare sau umilire realizată prin mijloace digitale. Aceasta poate include mesaje răutăcioase, amenințări, răspândirea de zvonuri false, publicarea de imagini jenante sau excluderea cu intenție din comunități online. Este un fenomen periculos deoarece victima nu are întotdeauna un refugiu – agresiunea poate avea loc oricând și oriunde, atâta timp cât are acces la internet. De multe ori, agresorii se ascund în spatele anonimatului, ceea ce le oferă curajul de a acționa fără teamă de consecințe.

Impactul asupra victimelor este profund și adesea invizibil pentru cei din jur. Copiii și adolescenții care suferă de pe urma hărțuirii online pot experimenta:

- Tulburări emoționale: tristețe profundă, anxietate, depresie;
- Probleme de sănătate mintală, inclusiv gânduri de auto-vătămare;
- Scăderea încrederii în sine și izolare socială;
- Performanțe școlare slabe din cauza stresului și lipsei de concentrare;
- Reticență în a mai utiliza internetul sau participarea la activități sociale.

Efectele pot persista pe termen lung, influențând negativ dezvoltarea personală și relațiile sociale ale tinerilor.

Educația digitală nu se limitează la a învăța cum să folosim un dispozitiv sau o aplicație. Ea presupune dezvoltarea unui set complex de abilități: gândire critică, alfabetizare media, comunicare responsabilă și empatie online. Prin educație digitală, elevii sunt învățați:

- Să recunoască comportamentele de tip cyberbullying și să înțeleagă consecințele acestora;
- Să adopte un comportament etic în mediul online, tratându-i pe ceilalți cu respect;

- Să își protejeze datele personale și să evite expunerea excesivă;
- Să știe cum să raporteze sau să blocheze conținutul abuziv;
- Să se implice în construirea unui mediu online sigur și prietenos pentru toți utilizatorii.

Prevenirea și combaterea cyberbullying-ului este o responsabilitate comună. Atât școala, cât și familia trebuie să colaboreze activ pentru a proteja copiii. Școala poate contribui prin:

- Organizarea de sesiuni educative și campanii de conștientizare;
- Implementarea unor reguli clare privind comportamentul online al elevilor;
- Oferirea de sprijin psihologic și consiliere victimelor;
- Implicarea elevilor în proiecte de responsabilitate digitală.

Familia are, la rândul ei, un rol decisiv. Părinții ar trebui:

- Să discute deschis cu copiii despre experiențele lor online;
- Să stabilească limite sănătoase privind utilizarea dispozitivelor;
- Să observe eventualele schimbări de comportament ale copiilor;
- Să colaboreze cu profesorii și specialiștii atunci când apar semnale de alarmă.

Cyberbullying-ul este un fenomen care nu trebuie ignorat. Consecințele sale pot fi devastatoare, iar prevenirea este cea mai bună soluție. Prin educație digitală, oferim tinerilor instrumentele necesare pentru a naviga în siguranță în lumea digitală și pentru a deveni cetățeni responsabili ai internetului. Doar împreună – școală, familie, societate – putem construi un mediu online bazat pe respect, empatie și încredere.

Bibliografie

Bălănescu, Andrei – *Educația digitală pentru secolul XXI* , Editura Polirom, Iași, 2021.

Ionescu, Maria – *Copiii în era digitală: ghid pentru părinți și profesori* , Editura Didactică și Pedagogică, București, 2020.

Popescu, Alina – *Cyberbullying-ul: prevenire, intervenție și consiliere* , Editura Trei, București, 2019.

Georgescu, Ioan – *Psihologia copilului modern și impactul tehnologiei* , Editura Humanitas, București, 2022.

Stan, Gabriela – *Comunicarea digitală în școală: riscuri și oportunități* , Editura Corint, București, 2021.

Zamfir, Claudia – *Siguranța online: între educație și legislație* , Editura Universitară, București, 2018.

Modalități de intervenție pentru situațiile conflictuale apărute între copiii antepreșcolari

Chindriș Karina-Sorina

Creșa pentru Educație timpurie, structura Micul Cercetaș; Localitatea: Cluj-Napoca

Prezentarea conflictului

Conflictul descris este inspirat din evenimente și situații reale de conflict care se pot petrece în mediul creșei între copiii antepreșcolari

Mara și Andrei se joacă liniștiți în grupă. Aceștia frecventează împreună cu alți copii o creșă de stat din orașul Cluj-Napoca. Este ora de joacă, toți copiii se joacă liniștiți cu jucăriile destinate jocului liber. Mara se joacă cu o păpușă și cu o mașinuță, iar Andrei se joacă doar cu o păpușă. În timp ce se joacă, Andrei privește mașinuța cu care se joacă Mara și își dorește foarte mult să se joace și el cu ea, așa că se hotărăște să ia mașinuța din mâinile Mariei. Revoltată, Mara trage și ea mașinuța și o ia înapoi, totuși, pentru a face rost de mașinuța dorită, Andrei apucă mașinuța din mâinile Mariei și ajung amândoi să tragă de același obiect, fiecare cu propria dorință de a deține obiectul. Pentru a câștiga mașina, Andrei o lovește pe Mara, reușind astfel să ia mașinuța și să o păstreze numai pentru el. Supărată, Mara plânge și merge să-l lovească și ea la rândul ei pe Andrei pentru că i-a luat mașinuța cu care se juca în liniște, moment în care educatoarea intervine în conflictul lor...

Ce reprezintă de fapt conflictul dintre cei doi antepreșcolari?

Deși am putea crede că la vârsta de 2 sau 3 ani apariția conflictelor între copii ar putea părea o raritate, de fapt apariția acestor conflicte este cât se poate de frecventă și pe anumite locuri, o situație normală deoarece copiii atât de mici au simțul proprietății mai accentuat decât puterea de înțelegere a conceptului de a împărți. Totodată, este de menționat faptul că la vârsta antepreșcolară copiii prezintă un nivel mai ridicat de agresivitate în jocul liber deoarece le lipsește încă capacitatea socială de a gestiona cu succes interacțiunile cu colegii, motiv pentru care apariția conflictelor de acest gen devine absolut normală. (Cordoni et al., 2016)

În cazul prezentat conflictul dintre cei doi a fost generat de dorința amândurora de a se juca cu aceeași jucărie pe care niciunul dintre ei nu a știut sau nu a fost învățat să o ceară într-un mod dezirabil.

Modalități de gestionare a conflictului

Intervenția imediată a adultului

În acest caz, intervenția adultului ar fi de preferat să fie imediată. Adultul ar trebui să intervină calm, imparțial, răbdător și deschis spre a-i ajuta pe copii în mod egal să treacă peste acest tip de conflict. (Ilie, 2024) O intervenție imediată nu este doar o modalitate de a nu-i lăsa pe cei mici să-și provoace rău reciproc, ci este o modalitate de a le arăta acestora imediat o cale amiabilă prin care se pot bucura amândoi de aceeași jucărie oferindu-le un model de acțiune care să-i ajute și în viitor. (Medina et al., 2001)

Așa cum am menționat, adultul ar trebui să intervină imediat, să oprească pe cât posibil copiii din a se lovi reciproc și să comunice calm cu aceștia validându-le amândurora sentimentele. Adultul îi poate explica lui Andrei că dacă își dorește să se joace cu jucăria altui coleg este foarte importantă să ceară folosind “te rog” jucăria pe care și-o dorește, și o poate lua abia după ce posesorul jucăriei îi dă acordul, toate acestea nefolosind violența. De asemenea, adultul îi poate explica Marei că deși înțelege că este supărată că Andrei a lovit-o și i-a luat jucăria nu este în regulă să îi lovim pe ceilalți, ci este mai bine să îi spunem unui adult când se întâmplă asta.

Abordarea câștig-câștig sau compromisul

Adultul le poate explica copiilor și îi poate învăța conceptul de compromis folosindu-se de abordarea câștig-câștig. Acest tip de abordare este foarte des aplicabilă în gestionarea conflictelor la copiii antepreșcolari/preșcolari deoarece aceasta se concentrează pe crearea unor soluții care satisfac nevoile ambelor părți implicate. (Ilie, 2024)

În acest caz, adultul îl poate încuraja pe Andrei să își ceară scuze de la Mara și apoi să îi înapoieze jucăria. De asemenea, adultul îl poate încuraja pe Andrei să găsească/ îl poate ajuta să găsească o altă jucărie cu care să se joace până ce Mara se joacă cu mașinuța.

Importanța împărțirii - motivarea alegerii celor două metode

Consider că atât intervenția imediată a adultului și cât abordarea câștig-câștig pot fi două modalități eficiente de management al conflictului între copiii atât de mici, deoarece, pe termen lung,

este esențial ca adulții să îi învețe pe copii importanța conceptului de a împărtăși și să îi încurajeze timpuriu să practice un astfel de comportament. Acest fapt este susținut și în literatura de specialitate în care este clar explicat rolul adultului în a prezenta realitatea/ordinea socială în cazul copiilor și modul în care aceștia este acceptabil să reacționeze la ea, deoarece în primă instanță copilul învață de la ceea ce le este prezentat de adult. (Medina et al., 2001)

Prin faptul că se intervine imediat în astfel de conflicte și se oferă uneori și alternative, adulții îi pot ajuta pe copii să își dezvolte responsabilitatea față de sentimentele și proprietățile oamenilor din jurul lor. (Ilie, 2024)

De asemenea, pentru a evita astfel de conflicte și pentru a aprofunda conceptul de a împărtăși se pot utiliza activități ca jocul de rol, povești sau exemple concrete. (Ilie, 2024)

Bibliografie

Cordoni, G., Demuru, E., Ceccarelli, E., & Palagi, E. (2016). Play, aggressive conflict and reconciliation in pre-school children: what matters? *Behaviour*, 153(9–11), 1075–1102.

Ilie, A. (2024). Effective conflict management in early childhood education. *Studia Universitatis Moldaviae Seria Științe Ale Educației*, 9(169), 232–244. [https://doi.org/10.59295/sum9\(169\)2024_35](https://doi.org/10.59295/sum9(169)2024_35)

Medina, J. a. S., Lozano, V. M., & Goudena, P. P. (2001). Conflict Management in Pre-schoolers: a cross-cultural perspective La Gestion des Conflits chez les Enfants d'Âge Pré'scolaire: une perspective interculturelle Gestio'n de Conflictos en los Preescolares: una perspectiva inter-cultural. *International Journal of Early Years Education*, 9(2), 153–160. <https://doi.org/10.1080/09669760120053529>

Manifestări, impact și modalități de prevenire a bullying-ului

Cicio Milena-Diana

Grădinița cu P.P. Licurici, Cluj-Napoca

Într-o societate tot mai interconectată, dar și tot mai tensionată, fenomenul bullying-ului și al conflictelor interpersonale devine o problemă majoră, în special în rândul tinerilor. Bullying-ul – agresiunea repetată și intenționată, fizică, verbală sau psihologică – afectează profund sănătatea mintală, performanța școlară și relațiile sociale ale victimelor. În paralel, conflictele nerezolvate pot escalada rapid și pot genera un climat ostil în școli, locuri de muncă sau comunități.

Prevenirea bullying-ului și gestionarea eficientă a conflictelor sunt esențiale pentru construirea unor medii sigure, incluzive și echilibrate. Acest simpozion își propune să analizeze cauzele, consecințele și metodele de prevenire și intervenție în astfel de situații, punând accent pe rolul educației, comunicării și implicării comunității. Bullying-ul, o formă de comportament agresiv și repetitiv, produce efecte devastatoare asupra victimelor, influențând negativ dezvoltarea emoțională, socială și școlară a copiilor. De aceea, măsurile de prevenție trebuie să fie aplicate din timp și în mod constant, implicând toți actorii relevanți: școala, familia, comunitatea și societatea în ansamblu.

Primul pas esențial în prevenirea bullying-ului este educația timpurie a copiilor în spiritul empatiei, al respectului față de ceilalți și al comunicării nonviolente. Încă de la vârste fragede, copiii trebuie să învețe să recunoască și să gestioneze emoțiile, să își exprime nevoile într-un mod asertiv și să accepte diferențele dintre oameni. O educație bazată pe valori umane și pe dezvoltarea inteligenței emoționale poate reduce considerabil comportamentele agresive.

Școlile au un rol central în prevenirea bullying-ului, deoarece ele reprezintă mediul în care copiii petrec cea mai mare parte a timpului. Instituțiile de învățământ trebuie să adopte politici clare anti-bullying, să creeze proceduri eficiente de raportare a incidentelor și să asigure intervenția promptă a cadrelor didactice. Profesorii trebuie să fie instruiți nu doar să recunoască semnele bullying-ului, ci și să intervină într-un mod ferm, dar echilibrat, astfel încât să sprijine atât victima, cât și agresorul în procesul de corectare a comportamentului. În același timp, este important să se creeze un climat școlar pozitiv, în care fiecare elev să se simtă în siguranță, valorizat și ascultat.

Familia are, de asemenea, un rol fundamental. Părinții sunt primii educatori ai copiilor și trebuie să le ofere acestora un model de comportament bazat pe respect și responsabilitate. Printr-o comunicare deschisă, sinceră și constantă cu copiii, părinții pot identifica semne timpurii de suferință

sau de agresivitate și pot lua măsuri adecvate. Implicarea activă a familiei în viața școlară și colaborarea cu profesorii consolidează eforturile de prevenire și crește șansele unei intervenții reușite.

De mare importanță este și implicarea elevilor în acțiuni de promovare a respectului, toleranței și incluziunii. Atunci când elevii sunt încurajați să se implice în crearea unui mediu prietenos, să susțină colegii vulnerabili sau să participe la activități de mediere și sprijin reciproc, ei devin parte activă în combaterea bullying-ului. Astfel, nu doar că sunt prevenite comportamentele abuzive, ci se consolidează și sentimentul de apartenență la o comunitate sănătoasă.

Bullying-ul este o formă de violență care implică un dezechilibru de putere între agresor și victimă. Se manifestă prin comportamente repetate de hărțuire, intimidare, excludere, umilire sau violență fizică. Poate fi:

Verbal: insulte, porecle, amenințări;

Fizic: lovituri, împingeri;

Social: excludere, răspândirea de zvonuri;

Cibernetice: mesaje jignitoare sau amenințătoare pe rețele sociale.

Conform unui raport UNICEF din 2019, 1 din 3 adolescenți a fost victimă a bullying-ului la școală. Efectele sunt multiple: anxietate, depresie, izolare socială și, în cazuri extreme, comportamente autodistructive.

Fenomenul bullying-ului apare dintr-o combinație de factori personali, sociali și culturali: Lipsa de empatie și educație emoțională, modelarea negativă a comportamentului – copii care cresc în medii abuzive tind să reproducă agresivitatea, influența mediului online, unde agresorii pot acționa anonim; presiunea grupului – dorința de acceptare socială poate duce la comportamente negative; indiferența instituțiilor – lipsa reacției din partea adulților sau profesorilor duce la perpetuarea bullying-ului.

Combaterea bullying-ului necesită o abordare integrată, bazată pe prevenție, intervenție și educație.

Introducerea în programa școlară a unor ore de dezvoltare personală, empatie, comunicare nonviolentă și inteligență emoțională poate reduce semnificativ apariția comportamentelor agresive.

Instituțiile de învățământ trebuie să adopte politici ferme, cu reguli clare, proceduri de raportare și sancționare. De asemenea, profesorii trebuie instruiți să recunoască și să intervină în cazurile de bullying.

Părinții joacă un rol esențial în modelarea comportamentelor copiilor. Implicarea lor în activități educative și colaborarea constantă cu școala sunt cheia prevenirii bullying-ului.

Campaniile de conștientizare, atelierele și activitățile care încurajează acceptarea diferențelor (de cultură, gen, religie etc.) contribuie la crearea unui climat pozitiv.

Prevenirea bullying-ului și gestionarea eficientă a conflictelor sunt esențiale pentru dezvoltarea unei societăți sănătoase, în care respectul, empatia și dialogul să fie valori fundamentale. Nu este suficient să reacționăm la situații de criză, ci trebuie să construim o cultură a nonviolentei, încă de la cele mai fragede vârste. Acest proces este continuu și colectiv, care cere intervenția coordonată a tuturor actorilor educaționali. Schimbarea nu se produce peste noapte, dar prin educație, implicare și perseverență, putem transforma școlile în spații sigure pentru toți copiii – spații unde diversitatea este respectată, iar fiecare voce este ascultată.

Rolul profesorilor, părinților, colegilor și al instituțiilor este crucial. Doar prin eforturi comune, prin educație și implicare, putem transforma școlile și comunitățile noastre în spații sigure, în care fiecare persoană să se simtă valorizată și protejată.

Bibliografie

UNICEF (2019) – *"An Everyday Lesson: #ENDviolence in Schools"*.

Ministerul Educației din România – *Strategia Națională privind Educația Parentală* și ghidurile anti-bullying.

Olweus, Dan (1993) – *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*, Wiley-Blackwell.

Rosenberg, Marshall (2003) – *Nonviolent Communication: A Language of Life*, PuddleDancer Press.

World Health Organization (WHO) – *School-based violence prevention programs*.

Salvați Copiii România – Proiecte și rapoarte privind siguranța școlară.

Dezvoltarea empatiei la preșcolari

Ciorogariu Camelia

GRĂDINIȚA PP.NR.5.LUGOJ

Empatia la copii se dezvoltă încă din primii ani de viață și deoarece manifestarea emoțiilor devine astfel mult mai respectuoasă, înțelegătoare și plină de bunătate. Empatia la copii nu este o trăsătură fixă, ea poate fi dezvoltată, încurajată și cultivată de către părinți, frați și profesori empatici. Copiii empatici pot deveni la rândul lor, mai târziu în viață, părinți, soți, colegi și prieteni empatici. La vârsta preșcolară, accentul cade pe educarea copiilor în spiritul cooperării, întrajutorării, exprimării libere, responsabilizării și toleranței. Pentru a fi eficientă, educația emoțională trebuie să evite strategiile strict expozitive și să utilizeze metode bazate pe acțiune și joc. Jocurile

și exercițiile energizante urmăresc captarea atenției, exersarea memoriei, buna relaționare, exprimarea liberă a sentimentelor cu o mimică și gestică adecvate, cunoașterea, autocunoașterea, corectarea ieșirilor negative și observarea percepției sociale a copiilor Ex: “Tabloul trăirilor mele”, ”Jurnalul lui Ionuț”, ”Cercul numelor”, „Numele și schimbarea de loc”, „Numele și stări emoționale diferite”, „Noii prieteni”

Pentru a cunoaște mai bine copiii cu care lucrez (cum sunt tratați în familie, cine le sunt prietenii), pentru a-i îndemna să se cunoască, să se exprime liber și să aibă încredere în forțele proprii, am desfășurat următoarele exerciții cu grupuri de 5-6 copii: „Trei persoane importante din viața mea” , „Cum mă simt când...?”, „Ce-mi trece prin cap acum?”, „Cel mai fericit moment din viața mea”

Pentru a facilita deschiderea de sine într-un climat plăcut am desfășurat jocul „Rucsacul meu cu calități”. Plecați în vacanță. Ce calități aveți și doriți să le luați cu voi ? Răspunsurile date de copii le-am dezvoltat în discuțiile ulterioare când i-am invitat să ne povestească de ce consideră ei că sunt harnici, curajoși, buni, etc. Am încurajat afirmarea acestor calități și extinderea lor la toți copiii din grupă dându-i exemplu.

Jocurile de rol pe diferite teme determină copiii să interpreteze diferite statusuri sociale fiind o modalitate eficientă de educare a comportamentelor și atitudinilor în spiritul valorilor morale, democratice și sociale. Jocuri ca „De-a aniversarea”, „De-a magazinul”, „De-a grădinița”, „De-a doctorul”, pun copiii în situația de a relaționa între ei, îi activează din punct de vedere cognitiv, afectiv și motric-acțional, îi învață să negocieze în repartizarea rolurilor, să accepte părerile celorlalți. Interacțiunile dintre participanți permit autocontrolul conduitei, comportamentului, înlăturarea

pornirilor negative, dominante. Apar situații problematice care favorizează înțelegerea complexă a situației și determină cooperarea, participarea activă a tuturor partenerilor în găsirea soluțiilor.

Povestirile sunt o formă eficientă de educare a copiilor. Literatura pentru copii abundă de teme în care eroii pozitivi dau dovadă de toleranță, cooperare, iubire de semenii, curaj, responsabilitate. Ele dezvoltă creativitatea, conduc la înțelegerea statusului și rolului social al personajelor, dezvoltă capacitatea de expresie a copiilor, provoacă trăiri puternice.

Poeziile sunt o formă eficientă de educare a copiilor în spiritual dragostei față de toți copiii lumii, de toate viețuitoarele pământului, de la cele mai mari până la cele mai mici, ajutorării celor aflați în suferință. Am selectat conținuturi care să sprijine realizarea acestor obiective: „Doi frați cuminți”, „Cățelușul șchiop”, „Motanul pedepsit” de Elena Farago, „Jucăriile” de Florin Iordăchescu, „Tâlharul pedepsit” de Tudor Arghezi. În desfășurarea activităților am îmbinat diferite tehnici de recitare pentru a antrena toți copiii: în cor, șnur, pe roluri, cu exprimarea ideii versului printr-o mișcare.

Poeziile, poveștile și povestirile au un rol deosebit în dezvoltarea empatiei copiilor deoarece de cele mai multe ori se identifică cu personajele. Această structură complexă este absolut indispensabilă educatorului pentru a-și simți copiii și pentru a folosi cele mai potrivite metode, tehnici și strategii. În ceea ce mă privește, sunt atentă la interacțiunile mele cu copiii: cine se așează mereu în apropierea mea, cine evită apropierea de mine, cine se oferă mai des să mă ajute, să rezolve sarcini și cine stă deoparte. În toate activitățile desfășurate am antrenat fiecare copil în parte, le-am dat să rezolve sarcini în grup, am căutat să-i stimulez pe cei timizi să se afirme prin lucrări colective, colaje, pictură, puzzle; am stabilit responsabilități la nivelul grupei: fiecare copil își adună jucăriile cu care se joacă, copii care verifică prosoapele și închiderea robinetelor, copii care fac ordine la Bibliotecă, la Colțul păpușii, la Construcții.

Cum îl poți învăța pe copil să fie empatic? Factorii care ajută la formarea și dezvoltarea empatiei sunt destul de mulți, însă ei pot fi transpuși în următoarele sugestii:

- Încearcă să fii cât se poate de comunicativ și deschis față de copil. -
- Fii receptiv și evita pedeapsa dacă știi că și o altă metodă poate funcționa. -
- Vorbește cu cel mic despre efectul comportamentului nostru asupra persoanelor din jur. -
- Recunoaște emoțiile copilului și pe el să le recunoască la ceilalți. - Învăță-
- l ce înseamnă să fii bun cu ceilalți și să împărtășești. - Înlocuiește
- recompensele materiale, cu cele sociale și spirituale. Caută să-i formezi o motivație intrinsecă, a-l

determina să-și stabilească niste obiective pe care le dorește a fi îndeplinite și nu pentru a te mulțumi pe tine (motivație extrinsecă).

- Arată-i prin propriile tale acțiuni ce înseamnă să fii empatic. Fii un model rațional și non-agresiv pentru copii. Arată înțelegere celor din jur, vorbește cu membrii familiei atunci când îi observi într-o "pasă mai proastă" și caută să îi ajuți. Așa va învăța și copilul să se comporte atunci când situația va fi similară, însă redusă la universul prin care el se perindă.

Grădinița poate să urmeze aceste sugestii, punând accent pe activitățile în care copiii recunosc emoțiile celorlalți și îi încurajează să încerce să înțeleagă ceea ce simte un alt copil sau un personaj dintr-o poveste sau o poezie, adresându-i întrebări de genul: „Cum crezi că se simte acum copilul?” Foarte benefice sunt ADP, activitățile pe domenii experiențiale unde atât copiii cât și educatoarea oferă explicații simple referitoare la comportamentul celorlalți copii, deoarece când copiii sunt capabili să recunoască indicii verbali și fizici ai emoțiilor celorlalți, ei își pot dezvolta empatia și compasiunea față de ceilalți.

"Empatia este cheia către dezvoltarea competenței sociale a unei persoane," spune Phillips. "Pentru a avea succes în relațiile interumane trebuie să înveți să-ți dai seama de sentimentele unei persoane și să-i răspunzi corespunzător. "Copiii nu sunt într-adevar capabili de-a se pune în locul altcuiva până în jurul vârstei de 3-6 ani. Până la această vârstă ei sunt incapabili să vadă lucrurile din perspectiva altcuiva diferită de cea personală. Însă sunt multe lucruri care-l pot ajuta pe copil să-și dezvolte empatia. Întrebându-l pe copil "Cum te-ai simți dacă ți s-ar fi întâmplat ție?" nu face parte dintre aceste lucruri, atâta timp cât copilul la aceasta vârstă este profund egocentric. În schimb îi puteți explica cum acțiunile sale îi afectează pe ceilalți. Dacă își lovește fratele (de exemplu) explicați-i că acest lucru doare și-i face frățiorului rău.

Empatia ca un mod de a fi alături de ceilalți, este o valoare umană și nu are justificare.

Ca încheiere aș vrea să spun că nu pare a fi un lucru destul de dificil să înțelegi o persoană, să dobândești aceea stare de empatie prin care eul se simte relativ identificat cu celălalt putând re trăi emoțiile, gândirile și acțiunile partenerului. Cred că pentru a putea fi o persoană empatică este nevoie să simți la absolut tot ce ține de tine, să fii dispus să ascuți pe alții adică să-ți pese de oameni. Și nu sunt de acord cu cei ce spun ca empatia trebuie învățată sau dobândită deoarece cred că fiecare om este înzestrat cu ea, numai că nu și-a arătat-o, sau vrea să o ascundă sau o manifestă într-un anumit fel pentru că înțelegerea empatică a celui de lângă noi nu trebuie neapărat comunicată prin cuvinte, ci sunt o multitudine alte modalități prin care putem arăta celui de lângă noi că purtăm cu el o comunicare

empatică : expresia feței, oftat, zâmbet. Deci trebuie să avem mare grijă când e vorba de acest proces ce implică trăirea afectivă.

BIBLIOGRAFIE

-, „Curriculum pentru învățământul preșcolar” - M.E.C.Î. - 2008 -

Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, trad.: Irina Margareta Nistor. - Ed. a 3-a, - București: Curtea

- Marcus, S. *Preocupări privind dezvoltarea capacității empatice*, în *Revista de Psihologie*, București, 1986 -

Revista Învățământului Preșcolar nr. 3-4 / 2001

Bullying-ul în grădiniță. Ce putem face?

Ciuhat Anca

Colegiul „N V Karpen” – Grădinița Bambi, Bacău

Motto: *Să alegem zi de zi bunătatea, așa bullyingul nu va avea loc niciodată printre noi.*

Bullying-ul în grădiniță se manifestă sub formă de agresiune fizică și verbală între preșcolari, astfel apar consecințe negative în dezvoltarea socială și emoțională a copilului.

Cauzele acestui comportament pot fi legate de supravegherea neadecvată a adultului, de probleme legate de inegalitate socială, educația și stilul de viață al copiilor.

Efectele bullying-ului în grădinițe includ anxietatea, stresul și chiar depresia copiilor care sunt victimele acestui comportament, apar efecte negative asupra stimei de sine a preșcolarului, a relațiilor sociale și a performanței academice.

Pentru a putea preveni bullying-ul este necesar suportul oferit tuturor copiilor implicați – agresor, victimă și observator, informarea despre acest fenomen pentru a putea acorda atenția necesară situației și colaborarea întregii comunități în vederea elaborării unui plan de acțiuni (școală, părinți, elevi).

Oprirea bullyingului în grădiniță este esențială pentru a crea un mediu sigur, pozitiv și sănătos pentru dezvoltarea emoțională și socială a copiilor. La această vârstă, comportamentele de tip bullying nu sunt neapărat conștiente sau rău intenționate, ci adesea reflectă lipsa abilităților sociale, empatiei sau reglării emoționale. În continuare voi exemplifica câteva metode benefice în stoparea bullyingului la nivelul grupei de preșcolari:

1. Educația timpurie despre empatie și emoții - *Folosirea povestirilor și a jocuri de rol/dramatizărilor* pentru a-i învăța pe copii să identifice emoțiile, atât ale lor, cât și ale colegilor: „Sămănța rea”, de Jory John, „De ce n-ascuți, urechi-cu-câlț”, de Olinia Ortiz, „Nu vreau reguli”, de Alberto Pellai și *discuții libere despre cum ne simțim*: semaforul emoțiilor, un colț al emoțiilor cu fețe zâmbitoare, triste, furioase, perna furiei etc.

2. Formarea educatorilor - *Educatorii trebuie să fie instruiți să recunoască semnele timpurii ale comportamentului agresiv și intervenții ferme, dar cu blândețe*: copiii nu trebuie certați, preșcolarii trebuie ajutați să înțeleagă efectele acțiunilor lor asupra celor din jur.

3. Promovarea regulilor pozitive - *Stabiliți și repetați reguli clare de comportament*, cum ar fi: „Ne ajutăm unii pe alții”, „Mânuțele noastre nu lovesc pe nimeni”, „Folosim cuvintele magice”, „Vorbim încet”, „Nu ne răzbunăm!” și folosiți afirmarea comportamentelor pozitive: „Bravo, ai împărțit

jucăria!”, „*Îmi place că te joci și cu X!*”, „*Sunt mândră de comportamentul tău de astăzi!*”, „*Cerem ajutor când nu știm ce să facem!*”.

4. Implicarea părinților - Informați părinții despre ce este bullyingul și cum îl pot preveni și acasă și colaborați cu familiile în cazuri de comportament repetitiv sau problematic.

5. Supraveghere atentă și intervenție rapidă - Educatorii trebuie să observe constant dinamica grupului și să intervină imediat, calm, într-o manieră educativă.

6. Modelarea comportamentului - Educatorii și părinții trebuie să *modeleze comportamente respectuoase, empaticе și calme*, deoarece preșcolarii imită comportamentele adultului.

7. Folosirea resurselor vizuale - Educatorii sunt îndrumați să afișeze la nivelul grupei postere cu reguli simple și ilustrații (ex. „*Cum ne jucăm frumos*”, „*Ce facem când suntem supărați*” , „*Cum împărțim jucăriile*”, „*Mâini blânde desenate*”, „*Copii care ridică mâna!*”).

În continuare voi exemplifica un plan de intervenție ANTI-BULLYING pentru grădiniță, acesta se întinde pe parcursul a patru săptămâni de activitate după cum urmează:

Săptămâna 1: „RECUNOAȘTEREA EMOȚIILOR!”

Această săptămână are ca scop dezvoltarea vocabularului emoțional al preșcolarului și familiarizarea cu tipurile de emoții.

Preșcolarii participă în această săptămână la următoarele activități educative: POVEȘTEA „*Monstrul culorilor*” , de Anna Llenas în urma căreia copiii sunt implicați în ACTIVITATEA PRACTICĂ „*Colorează fețe zâmbitoare, triste, furioase*” etc. și în desfășurarea JOCULUI DE ROL „*Cum mă simt când cineva îmi ia jucăria?*”.

Săptămâna 2: „PRIETENIE ȘI COOPERARE!”

Această săptămână are ca scop dobândirea unui comportament socio - emoțional dezirabil.

Preșcolarii vor participa la următoarele activități: POVEȘTEA „*Bursi învăță să împartă*”, de Rowena Blyth, în urma căreia copiii sunt implicați în ACTIVITATEA SPORTIVĂ de tip ștafetă „ *Trage frânghia*” și JOCUL DE ROL „*Cum cer frumos o jucărie!*”.

Săptămâna 3: „REZOLVĂM CONFLICTE!”

Scopul activităților din această săptămână este dezvoltarea unor abilități de gestionare a conflictelor armonios, fără agresiune.

Preșcolarii vor fi implicați în următoarele activități: POVESTEA „*Țestoasa cea grăbită!*”, de *Didier Levy*, preșcolarii fiind implicați apoi într-un JOC DIDACTIC „*Ce faci dacă cineva te întrerupe*”, „*Ce faci dacă un coleg te lovește, dar dacă te împinge?*”

Săptămâna 4: „ACCEPT ȘI RESPECT!”

Această activitate are ca scop încurajarea respectului pentru diversitate și incluziune în grupul social. În această săptămână copiii vor fi implicați în următoarele activități educative: POVESTEA „*Suntem cu toții diferiți*”, de A Twinkl Original, apoi fiecare preșcolar este motivat să participe la ACTIVITATEA PRACTICĂ „*Portretul meu!*” și să se descrie apoi pe el însuși și JOCUL DE ROL „*Spune ceva frumos despre colegul tău!*”

Grădinița de copii este mediul unde copiii trebuie să se simtă apreciați, iubiți și în siguranță, astfel bullyingul nu își are locul în mediul unde ne jucăm, învățăm și creștem cu bucurie împreună, unde fiecare copil este important, iar împreună educatoarele și părinții, putem forma o grădiniță unde nimeni nu este eliminat și toți preșcolarii învață cum să fie mai buni.

Bibliografie:

Daniela Ștefănescu, Bullying-ul. Cum să-l recunoaștem. Cum să-l prevenim. Cum să-l stopăm, Ed. Polirom, 2015;

O copilărie fără frică

Cojocar Denisa

Școala Gimnazială „Constantin Brâncoveanu”

Baciu

Copilăria este, în mod ideal, o etapă a jocului, a descoperirii și a formării relațiilor pozitive cu cei din jur. Totuși, realitatea ne arată că, încă de la vârste fragede, pot apărea comportamente agresive și dezechilibrate în interacțiunile dintre copii. Bullying-ul la nivel preșcolar, deși adesea trecut cu vederea sau confundat cu „simple certuri între copii”, poate lăsa urme semnificative asupra dezvoltării emoționale și sociale a celor implicați. Identificarea timpurie, prevenirea și gestionarea eficientă a acestui fenomen sunt esențiale pentru construirea unui mediu educațional sigur și empatic.

La nivel preșcolar, bullying-ul se manifestă adesea prin agresiuni verbale, precum jigniri, porecle, dar și fizice, lovituri, împingeri sau relaționale, excluderea din grup. Deși poate părea mai puțin conștient decât la vârste mai mari, acest comportament este influențat de modelul familial, de mediu și de expunerea la anumite tipare media. Educatorii trebuie să fie atenți la semne subtile ale agresiunii, cum ar fi frica de a veni la grădiniță, retragerea socială sau schimbările bruște de comportament.

Prevenirea bullying-ului începe cu promovarea empatiei și a comportamentelor pro-sociale. Empatia, capacitatea de a înțelege și de a simți emoțiile altora, nu este înăscută în totalitate, ci se dezvoltă în timp, prin interacțiuni și educație. În grădinițe, activitățile precum jocurile de rol, poveștile moralizatoare, conversațiile ghidate despre emoții sau jocurile de colaborare contribuie semnificativ la dezvoltarea empatiei. Copiii trebuie învățați să recunoască tristețea, frustrarea sau bucuria celorlalți și să răspundă într-un mod adecvat. Cu cât acest tip de învățare este început mai devreme, cu atât copilul va dezvolta un comportament echilibrat și o rezistență mai mare la comportamentele negative.

Conflictele apar în mod natural în orice tip de relație, inclusiv între copiii mici. Nu faptul că apar conflicte este o problemă, ci felul în care acestea sunt abordate. De aceea, educatorii au un rol esențial în a-i învăța pe copii cum să gestioneze astfel de situații. Se pot introduce activități și rutine care să îi ajute pe cei mici să își exprime sentimentele, să asculte ce simt ceilalți și să găsească împreună soluții calme. În unele grădinițe, se folosesc metode precum „colțul împăcării” sau „masa discuțiilor”, locuri special amenajate unde copiii pot încerca să-și rezolve neînțelegerile sub îndrumarea atentă a unui adult.

Copiii care sunt victime ale bullying-ului pot suferi în tăcere, dezvoltând anxietate, stimă de sine scăzută și chiar tulburări comportamentale. Este esențial ca aceștia să fie ascultați, sprijiniți emoțional

și protejați de un mediu ostil. Educatorii trebuie să construiască relații de încredere cu fiecare copil, pentru ca aceștia să se simtă în siguranță să vorbească despre problemele lor. De asemenea, colaborarea cu părinții este vitală pentru ca intervențiile să fie coerente atât acasă, cât și la grădiniță. Sprijinirea victimelor nu înseamnă doar separarea lor de agresori, ci și încurajarea exprimării și integrarea în activitățile colective.

Deși cyberbullying-ul este mai frecvent la vârste mai mari, copiii preșcolari sunt tot mai des expuși la tehnologie – telefoane, tablete, jocuri online. Acest contact precoce cu mediul digital impune o educație timpurie privind utilizarea responsabilă și sigură a tehnologiei. Chiar dacă un copil de 4-5 ani nu are conturi pe rețele sociale, el poate fi martor la conținut agresiv, mesaje violente sau jocuri care promovează comportamente negative. Prin urmare, educația digitală trebuie să includă noțiuni de bază despre ce este potrivit, cum se folosesc dispozitivele și ce înseamnă să fii „bun și online”. În plus, părinții trebuie sprijiniți în a stabili limite clare privind timpul petrecut online și conținutul accesat.

Prevenirea și gestionarea bullying-ului nu este posibilă fără un parteneriat activ între grădiniță și familie. Părinții sunt primii educatori ai copilului și influențează direct comportamentele acestuia. Comunicarea deschisă și constantă între educatori și părinți permite identificarea timpurie a eventualelor probleme. Implicarea părinților în activități educative, în ateliere de parenting sau în evenimente tematice legate de bullying consolidează relația copil–familie–educație. De asemenea, părinții trebuie informați și sprijiniți pentru a oferi modele de comportament pozitiv și pentru a interveni eficient atunci când copilul lor este agresor sau victimă.

O componentă esențială în prevenirea bullying-ului o reprezintă diseminarea bunelor practici. Programele care funcționează într-o unitate de învățământ pot fi adaptate și aplicate în alte contexte. Este important ca grădinițele să colaboreze, să organizeze sesiuni de formare pentru cadrele didactice, să participe la proiecte educaționale naționale sau europene. Exemplele de succes trebuie împărtășite și replicate. În acest mod, se poate crea o cultură organizațională bazată pe respect, siguranță și incluziune.

Bibliografie

Băban, A. (coord.) (2010). *Consiliere educațională*. Editura ASCR.

Ministerul Educației (2023). *Strategii pentru prevenirea și combaterea violenței în unitățile de învățământ preuniversitar*.

UNICEF România (2022). *Ghid de bune practici pentru prevenirea bullying-ului în grădiniță*.
Salvați Copiii România. (2021). *Studiu privind bullying-ul în grădinițe și școli primare*.

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în grădinița de copii

Cojocaru Magdalena-Elena

Grădinița cu Program Prelungit nr 8 Iași, Iași

Grădinița este locul în care copiii fac primii pași în colectivitate, învață să comunice, să împartă și să-și exprime emoțiile. Tocmai de aceea, prevenirea comportamentelor agresive și gestionarea corectă a conflictelor sunt esențiale pentru dezvoltarea lor emoțională și socială armonioasă. Deși la vârste fragede copiii nu conștientizează întotdeauna impactul acțiunilor lor, unele comportamente pot semăna cu bullying-ul: excluderea din jocuri, lovirea repetitivă, folosirea cuvintelor jignitoare sau distrugerea intenționată a lucrurilor celorlalți. Astfel de situații nu trebuie ignorate, ci abordate cu răbdare, empatie și fermitate.

Pentru a preveni apariția acestor comportamente, este important să cultivăm din timp valori precum respectul, empatia și cooperarea. Educatorii joacă un rol esențial în acest proces, modelând comportamente pozitive, încurajând comunicarea și intervenind prompt în situații tensionate. Prin povești, jocuri de rol și discuții adaptate vârstei, copiii învață să recunoască emoțiile proprii și pe ale celor din jur și să reacționeze într-un mod pașnic și constructiv.

De asemenea, colaborarea cu părinții este fundamentală. Atunci când regulile de acasă și cele din grădiniță sunt consecvente, copilul se simte în siguranță și învață mai ușor limitele comportamentale. Gestionarea conflictelor la grădiniță nu înseamnă pedepsirea copiilor, ci ghidarea lor către înțelegere, reflecție și reconciliere. Învățarea acestor abilități de la cele mai fragede vârste contribuie la formarea unor adulți echilibrați, empatici și responsabili. Grădinița este locul în care copiii fac primii pași în colectivitate, învață să comunice, să împartă și să-și exprime emoțiile. Tocmai de aceea, prevenirea comportamentelor agresive și gestionarea corectă a conflictelor sunt esențiale pentru dezvoltarea lor emoțională și socială armonioasă.

Deși la vârste fragede copiii nu conștientizează întotdeauna impactul acțiunilor lor, unele comportamente pot semăna cu bullying-ul: excluderea din jocuri, lovirea repetitivă, folosirea cuvintelor jignitoare sau distrugerea intenționată a lucrurilor celorlalți. Astfel de situații nu trebuie ignorate, ci abordate cu răbdare, empatie și fermitate.

Pentru a preveni apariția acestor comportamente, este important să cultivăm din timp valori precum respectul, empatia și cooperarea. Educatorii joacă un rol esențial în acest proces, modelând comportamente pozitive, încurajând comunicarea și intervenind prompt în situații tensionate. Prin povești, jocuri de rol și discuții adaptate vârstei, copiii învață să recunoască emoțiile proprii și pe ale celor din jur și să reacționeze într-un mod pașnic și constructiv. De asemenea, colaborarea cu părinții este fundamentală. Atunci când regulile de acasă și cele din grădiniță sunt consecvente, copilul se simte în siguranță și învață mai ușor limitele comportamentale.

Gestionarea conflictelor la grădiniță nu înseamnă pedepsirea copiilor, ci ghidarea lor către înțelegere, reflecție și reconciliere. Învățarea acestor abilități de la cele mai fragede vârste contribuie la formarea unor adulți echilibrați, empatici și responsabili.

Prevenirea bullyingului în grădiniță este o responsabilitate esențială a cadrului didactic, care contribuie la formarea unui climat educațional bazat pe siguranță, empatie și respect reciproc. Deși copiii preșcolari nu manifestă comportamente de bullying în sensul clasic al termenului, pot apărea forme de agresivitate fizică sau verbală, precum lovitul, jignitul, excluderea din joc sau distrugerea intenționată a obiectelor colegilor.

Pentru a preveni apariția și dezvoltarea acestor comportamente, educatorii pot aplica o serie de metode educative adaptate nivelului de înțelegere și dezvoltare al copiilor:

1. Stabilirea și respectarea regulilor de comportament:

Încă din primele zile, copiii trebuie să cunoască reguli simple, clare și formulate pozitiv, precum:

- „Ne purtăm frumos unii cu alții”
- „Folosim cuvinte frumoase”
- „Ne jucăm împreună și ne ajutăm”

Regulile pot fi prezentate vizual, prin afișe, pictograme sau povești ilustrate, și trebuie reamintite frecvent.

2. Dezvoltarea empatiei și a inteligenței emoționale

Copiii trebuie să învețe să își recunoască și să își exprime emoțiile într-un mod sănătos. Educatorul poate folosi:

- Discuții zilnice despre „cum ne simțim azi”
- Povești și jocuri de rol despre prietenie, înțelegere și iertare
- Activități care încurajează exprimarea sentimentelor: desen, joc cu păpuși, marionete

3. Promovarea jocurilor de cooperare

Pentru a preveni comportamentele de excludere sau competiție negativă, educatorul va organiza frecvent:

- Jocuri în perechi sau în echipe
- Activități de grup în care toți copiii au un rol
- Proiecte comune (ex: construim împreună un castel, desenăm un oraș etc.)

4. Intervenția rapidă și calmă în conflicte

Atunci când apar conflicte între copii, cadrul didactic trebuie să intervină fără a judeca, dar cu fermitate:

- Ascultând fiecare copil în parte
- Explicând de ce un anumit comportament nu este acceptabil
- Îndrumând copiii să găsească soluții împreună

5. Recompensarea comportamentului pozitiv

Un instrument foarte eficient este încurajarea și recunoașterea comportamentelor bune:

- Laudă sinceră: „Ai vorbit foarte frumos cu colegul tău!”
- Sistem de recompense vizuale: stickere, fețe zâmbitoare, buline colorate
- Încurajarea gesturilor de ajutor și bunătate

6. Implicarea părinților

Prevenirea bullyingului este cu adevărat eficientă doar în colaborare cu familia:

- Informarea părinților despre comportamentele observate
- Discuții regulate privind evoluția copilului
- Organizarea de întâlniri tematice sau ateliere despre comunicarea non-violentă și gestionarea emoțiilor

În concluzie, bullyingul poate fi prevenit încă din grădiniță, dacă mediul educațional este construit cu grijă, iar copiii sunt învățați, pas cu pas, cum să-și exprime emoțiile, cum să colaboreze și cum să-și rezolve conflictele într-un mod pașnic. Rolul cadrului didactic este esențial în modelarea acestor comportamente, prin răbdare, atenție și intervenții constante, adaptate fiecărui copil.

Bibliografie

1. Salvati Copiii România (2014). Ghid pentru prevenirea și combaterea bullying-ului în grădinițe și școli primare. București: Salvati Copiii.

2. Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Oxford: Blackwell Publishing.
3. Gordon, T. (2003). *Părintele eficient*. București: Curtea Veche Publishing.
4. Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.
5. Miclea, M. (coord.) (2003). *Psihologia educației*. Iași: Editura Polirom.
6. Ministerul Educației Naționale (2018). *Strategia Națională privind Educația Parentală 2018–2025*.
7. Băran-Pescaru, A. (2007). *Educația timpurie între teorie și practică*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Stop Bulling

Cojocaru Simona Marilena

Grădinița cu Program Prelungit „Azur” Constanța

”Blândețea este mai puternică decât violența.” – Sfântul Ioan Gură de Aur

În ultimii ani am auzit tot mai des de bullying, fie că este vorba de școala la care învață copilul, fie că este vorba de știri în mass media. În acest context, o discuție cu copilul despre acest subiect devine absolut necesară în orice familie, fiind esențială pentru sănătatea emoțională a copiilor noștri. Explicat într-un mod cât mai simplu, bullyingul are loc atunci când o persoană sau un grup se comportă intenționat/ repetat astfel încât să facă pe cineva să se simtă rănit, înfricoșat, jenat.

Psihologii definesc bullyingul ca fiind acțiunile sau amenințările repetate, inițiate de către una sau mai multe persoane, care au sau sunt percepute a avea mai multă putere sau statut decât ținta lor, pentru a provoca frică, suferință sau rău.

Bullying-ul există doar între copii sau adolescenți. Actele de violență verbală sau fizică ale adulților asupra copiilor/adolescenților se numesc abuzuri și sunt pedepsite conform legilor referitoare la abuz.

Diferența dintre bullying și comportamentul normal constă în intenția comportamentului și efectul negativ asupra victimei. Copiii și adolescenții învață să „voiajeze” relațiile interumane, iar acest proces poate să includă certuri, alianțe sau neînțelegeri. Acest lucru este normal. Atunci când cineva este rănit emoțional sau fizic în mod intenționat și repetat vorbim de bullying.

Există mai multe tipuri de bullying care pot să apară împreună sau izolat: verbal - jigniri, insulte, amenințări, porecle sau denigrare, fizic- bătăi, tras de păr, îmbrânciri, loviri, emotional-răspândire de zvonuri, excluderea victimei din grupul de socializare, încurajarea altor persoane să nu vorbească cu victima sau cyberbullying- comentarii negative online, mesaje de denigrare, trimiterea de mesaje abusive.

Efectele vizibile sunt legate de bullying-ul fizic: *efecte directe*: vânătăi, zgârieturi, răni, etc
efecte indirecte: caiete rupte, obiecte distruse sau furate

În cele mai multe cazuri, efectele bullying-ului sunt la nivel emoțional. Ele pot să includă: stimă de sine redusă, anxietate, depresie, randament școlar redus, intenție suicidară, tulburări de alimentație, rușine.

Victima se simte neputincioasă și singură. Aceste consecințe pot fi pe termen scurt, mediu și lung, depinzând de durata bullying-ului, suportul familial-școlar și de reziliența individuală.

Sunt multe studii de cercetare care arată că persoanele care au fost victimele bullying-ului sunt mai predispuse în viața de adult la probleme psihiatrice, precum tulburare depresivă sau anxietate.

Cum putem ajuta ca părinți? Primul pas este acela de a asculta și a vorbi despre probleme cu cei tineri este extrem de important, al doilea pas este alocarea de timp zilnic pentru a întreba și a discuta despre cum a fost la școală. Este important ca părinții să conștientizeze faptul că fenomenul de bullying este unul ce ține de dinamica grupului, de interacțiunile din interiorul grupului. Mai mult decât atât, nu ar trebui să așteptăm ca bullyingul să se întâmple sau să bănuim că se întâmplă, ci ar trebui să adresăm aceste întrebări ca parte a discuțiilor obișnuite pe care le avem cu copiii despre ce li se întâmplă la școală. Întrucât școala nu este importantă doar pentru că asigură succesul academic al copilului, ci și pentru echilibrul lui emoțional, fără de care succesul academic nu este posibil

Rolul nostru este să îi ajuta pe cei mici să înțeleagă că bullyingul este un fenomen răspândit și că nu este normal să fie făcuți să se simtă inferiori, lipsiți de merite sau de calități, și nici ei la rândul lor nu au dreptul de a îi face pe alți copii să se simtă astfel.

Respectul reciproc ar trebui să existe, indiferent de rasă, religie, apartenență socială, abilități școlare.

Respectându-ne reciproc vom trăi într-o lume mai bună.

Dezvoltarea empatiei la școlarii mici în scopul prevenirii bullying-ului

Coman Daniela-Georgeta

Liceul de Arte „Margareta Sterian” Buzău

Bullying-ul, definit ca un comportament agresiv, intenționat și repetat, manifestat de un individ sau un grup asupra unei persoane percepute ca fiind mai vulnerabilă, reprezintă o problemă gravă în mediul școlar, cu efecte negative pe termen lung atât asupra victimelor, cât și asupra agresorilor și martorilor. Prevenirea acestui fenomen este esențială, iar una dintre cele mai eficiente strategii pe termen lung este cultivarea empatiei încă de la vârste fragede. Școlarii mici (clasele 0-IV) se află într-o etapă crucială de dezvoltare socio-emoțională, fiind deosebit de receptivi la învățarea și internalizarea abilităților sociale, inclusiv a empatiei. Acest referat explorează importanța dezvoltării empatiei la școlarii mici ca instrument fundamental în prevenirea bullying-ului.

Empatia reprezintă capacitatea de a recunoaște, înțelege și a răspunde adecvat la sentimentele și emoțiile celorlalți. Ea presupune nu doar o înțelegere intelectuală a ceea ce simte altă persoană, ci și o participare afectivă la experiența acesteia. Asadar, empatia îi ajută pe copii să înțeleagă emoțiile celor din jur și să reacționeze într-un mod pozitiv, reducând comportamentele agresive.

Dezvoltarea empatiei la școlarii mici este esențială deoarece aceștia sunt într-o etapă a vieții în care personalitatea lor este în plină formare, iar prin dezvoltarea empatiei sunt vizate aspect precum:

- **Relații sociale sănătoase:** Empatia ajută copiii să construiască și să mențină prietenii, să colaboreze eficient și să navigheze conflictele în mod constructive;
- **Dezvoltare morală:** Înțelegerea impactului propriilor acțiuni asupra celorlalți stă la baza dezvoltării conștiinței morale și a comportamentului prosocial;
- **Reglare emoțională:** Recunoașterea și înțelegerea emoțiilor la alții îi ajută pe copii să își înțeleagă și să își gestioneze mai bine propriile emoții;
- **Reducerea agresivității:** Copiii empatici sunt mai puțin predispuși să recurgă la comportamente agresive, deoarece înțeleg suferința pe care o pot provoca.

Lipsa empatiei este adesea identificată ca o caracteristică a copiilor care manifestă comportamente de tip bullying. Aceștia pot avea dificultăți în a înțelege sau a le păsa de durerea pe care o provoacă

victimelor lor. Dezvoltarea empatiei acționează ca un factor protector împotriva bullying-ului în mai multe moduri:

Reduce probabilitatea de a deveni agresor: Un copil care înțelege și simte suferința celuilalt este mult mai puțin probabil să inițieze acte de hărțuire. Conștientizarea impactului negativ al acțiunilor sale inhibă impulsul de a răni.

Crește probabilitatea comportamentului prosocial (de ajutorare): Copiii empatici sunt mai predispuși să intervină atunci când observă un act de bullying, fie prin sprijinirea directă a victimei, fie prin alertarea unui adult. Ei devin "apărători" ai celor vulnerabili.

Promovează un climat școlar pozitiv: O clasă sau o școală în care empatia este valorizată și încurajată devine un mediu mai sigur, mai tolerant și mai incluziv, în care bullying-ul își găsește mai greu locul.

Ajută la înțelegerea diversității: Empatia facilitează acceptarea diferențelor dintre copii (fie ele de aspect, abilități, origine etc.), reducând astfel motivele frecvente care stau la baza bullying-ului.

În continuarea lucrării mele, voi exemplifica o serie de metode ce vizează dezvoltarea empatiei în școală, în rândul elevilor de învățământ primar.

Modelarea comportamentului empatic: Adulții (părinți, cadre didactice) trebuie să fie modele de empatie, arătând înțelegere și compasiune în interacțiunile lor zilnice. Copiii învață prin imitație.

Activități de lectură și povestire - Citirea și discutarea poveștilor care prezintă personaje cu diverse trăiri emoționale și dileme morale, analizarea perspectivelor diferitelor personaje, povestirile despre personaje care trec prin diverse emoții ajută copiii să se pună în locul altora.

Jocuri de rol - Copiii pot interpreta situații de viață în care trebuie să exprime și să recunoască emoțiile celorlalți și să exploreze diferite reacții emoționale și comportamentale.

Discuții dirijate - Profesorii pot organiza discuții despre cum ne simțim în anumite situații și despre cum putem sprijini persoanele aflate în dificultate, folosind întrebări precum: "Cum crezi că s-a simțit colegul tău când...?".

Proiecte de colaborare - Activitățile de grup care implică ajutor reciproc încurajează relațiile bazate pe înțelegere și sprijin, proiectele de grup încurajează copiii să lucreze împreună, să asculte perspective diferite și să negocieze soluții, dezvoltând astfel înțelegerea mutuală.

Încurajarea exprimării griji și a actelor de bunătate: Validarea și laudarea comportamentelor prosoziale, cum ar fi ajutorarea unui coleg, împărțirea resurselor sau oferirea de consolare.

Educație emoțională - Integrarea lecțiilor despre emoții, toleranță și rezolvarea pașnică a conflictelor în programa școlară.

Prevenirea bullying-ului prin dezvoltarea empatiei necesită un efort concertat între școală și familie. Școala poate implementa programe structurate de dezvoltare socio-emoțională, poate integra discuțiile despre empatie în curriculum și poate promova un etos școlar bazat pe respect și grijă. Familia joacă un rol crucial în modelarea primară a empatiei, în discutarea valorilor și în consolidarea lecțiilor învățate la școală prin discuții și exemple din viața de zi cu zi. De asemenea, comunitatea școlară poate organiza campanii de conștientizare și ateliere interactive pentru părinți și elevi.

În concluzie, dezvoltarea empatiei la școlarii mici reprezintă o piatră de temelie în eforturile de prevenire a bullying-ului. Prin cultivarea abilității de a înțelege și împărtăși sentimentele celorlalți, copiii devin mai puțin predispuși să manifeste agresivitate și mai înclinați spre comportamente prosociale și de sprijin. Investiția în dezvoltarea empatiei încă din primii ani de școală nu doar că reduce incidența bullying-ului, dar contribuie la formarea unor indivizi responsabili, grijulii și capabili să construiască relații interpersonale armonioase, creând astfel un mediu școlar sigur, prietenos și, pe termen lung, o societate mai bună. Prin eforturi constante din partea cadrelor didactice, a părinților și a întregii comunități, copiii pot învăța să respecte, să ajute și să se sprijine unii pe alții, construind o societate mai empatică și mai echitabilă.

Bibliografie:

Goleman, Daniel (2006). *Inteligența Emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.

Șchiopu, Ursula & Verza, Emil (1997). *Psihologia vârștelor: Ciclurile vieții*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Salmivalli, Christina (2010). Bullying and the peer group: A review. *Aggression and Violent Behavior*, 15(2), pp. 112-120.

Dezvoltarea empatiei la preșcolari – fundament, abordări și bune practici

Condache Liliana

Grădinița „Ciupercuța”, București

Empatia este capacitatea de a înțelege și de a simți emoțiile altora, contribuind la dezvoltarea relațiilor armonioase și la prevenirea comportamentelor agresive. În contextul educației timpurii, dezvoltarea empatiei este un obiectiv prioritar, deoarece contribuie la formarea unei personalități echilibrate și la integrarea socială a copilului. Grădinița joacă un rol esențial în dezvoltarea empatiei, prin medii educaționale stimulative, relații pozitive și activități structurate.

Fundamente teoretice ale empatiei

Empatia include două componente esențiale:

Empatia cognitivă – capacitatea de a înțelege perspectiva celuilalt;

Empatia afectivă – capacitatea de a simți emoțiile celuilalt.

Potrivit lui Daniel Goleman, empatia este o componentă esențială a inteligenței emoționale și se formează prin modelare, interacțiuni și reflecție. Jean Piaget subliniază importanța interacțiunilor sociale și a jocului simbolic în dezvoltarea perspectivei asupra celuilalt.

Etapele dezvoltării empatiei la preșcolari

Cercetările arată că empatia începe să se manifeste încă din primii ani de viață, evoluând treptat:

0–2 ani: empatie globală, exprimată prin reacții emoționale nefiltrate (ex. plânsul reflexiv);

2–3 ani: apar primele încercări de alinare a celorlalți;

3–6 ani: dezvoltarea perspectivei și a înțelegerii emoționale (ex. copilul oferă o jucărie unui coleg trist);

peste 6 ani: empatia se diversifică și devine mai complexă, fiind influențată de experiențele sociale.

Rolul educației timpurii în dezvoltarea empatiei

Grădinița reprezintă unul dintre primele contexte sociale semnificative în afara familiei, în care copilul interacționează constant cu persoane din afara cercului apropiat. Prin urmare, cadrul educațional este esențial în modelarea empatiei. Rolul cadrului didactic în acest proces este multidimensional:

Modelarea comportamentului empatic

Copiii învață în mare parte prin observare și imitație. Atunci când cadrul didactic reacționează cu empatie – ascultă cu atenție, validează emoțiile copiilor, intervine cu blândețe în conflicte – aceste comportamente devin modele de urmat pentru cei mici. De exemplu, când un copil plânge, o reacție empatică precum „Văd că ești trist. Vrei să îmi spui ce s-a întâmplat?” îi oferă copilului un exemplu clar de răspuns emoțional sănătos.

Jocul simbolic și povestirea

Activitățile narrative și jocurile de rol sunt instrumente valoroase pentru exersarea empatiei. Prin personajele din povești sau prin interpretarea unor roluri în jocuri, copiii sunt invitați să se transpună în pielea altora, să înțeleagă trăirile și motivațiile lor. De exemplu, jocul de-a familia, de-a doctorul sau scenetele tematice le oferă oportunitatea de a exprima grijă, înțelegere și solidaritate.

Învățarea emoțională explicită

Pe lângă activitățile ludice, este important ca educatoarea să introducă în mod sistematic discuții despre emoții. Acestea pot fi desfășurate sub formă de conversații de grup, în care copiii identifică emoțiile ilustrate în imagini, povestiri sau situații reale. Învățarea vocabularului emoțional și a expresiilor asociate (ex: „sunt trist pentru că...”) ajută copilul să își dezvolte autoreglarea și să recunoască mai ușor emoțiile altora.

Climatul socio-emoțional din grupă

Empatia nu se dezvoltă într-un mediu rigid sau critic. Copiii au nevoie de un spațiu sigur, în care să se simtă acceptați, ascultați și încurajați. Un climat afectuos și coerent – în care regulile sunt clare, dar aplicate cu blândețe – sprijină comportamentele prosoziale, inclusiv empatia.

Activități și strategii practice pentru cultivarea empatiei

Aplicarea teoriei în practică presupune proiectarea unor activități centrate pe dezvoltarea abilităților socio-emoționale. Mai jos sunt câteva metode eficiente și exemple concrete care pot fi integrate în rutina zilnică:

Colțul emoțiilor (spațiul de autoreglare)

Se poate amenaja un colț tematic în clasă, unde copiii găsesc oglinzi, imagini cu fețe emotive, păpuși, plușuri și cărți despre emoții. Aici, copilul este încurajat să își exprime sentimentele atunci când este copleșit sau are nevoie de pauză. Educatoarea poate discuta cu fiecare copil, ajutându-l să identifice emoția și să o gestioneze: „Te-ai așezat aici pentru că ești supărat? Ce ai vrea să facem ca să te simți mai bine?”

Povești cu tematică empatică

Lectura zilnică poate include povești care prezintă situații de conflict, tristețe, frustrare sau cooperare. Exemple: „*Elefăntelul care voia să adoarmă*”, „*Tomiță și prietenii lui*”, „*Rățușca cea urâtă*”. După lectură, se pot adresa întrebări precum: „Cum crezi că s-a simțit personajul? Tu ai trecut vreodată prin așa ceva?”

Jocuri de cooperare

Sunt jocuri în care succesul depinde de colaborare, nu de competiție. Exemple:

Construim împreună: copiii lucrează în echipă la realizarea unui colaj sau construcție;

Ajută prietenul: un copil are ochii închiși și trebuie ghidat de colegi în labirintul clasei;

Împărtășim jucării: activități care încurajează rotirea jucăriilor și exprimarea gratitudinii.

Activități cu marionete sau păpuși

Prin intermediul marionetelor, educatorul poate crea mini-scenarii în care apar conflicte sau neînțelegeri. Copiii sunt invitați să ofere soluții și să ajute personajele să rezolve situațiile într-un mod empatic. De exemplu: „Ursulețul este supărat că nimeni nu se joacă cu el. Ce i-am putea spune ca să îl ajutăm?”

Rutină de dimineață cu „cercul emoțiilor”

În fiecare dimineață, copiii pot fi încurajați să spună cum se simt, folosind cartonașe sau pictograme. Educatoarea poate ghida conversația: „Astăzi, Maria este bucuroasă. Vrea să ne spună de ce?” / „Ionel este trist. Ce am putea face să îl înveselim?”

Concluzii

Educația pentru empatie nu este un „supliment” al activităților didactice, ci o componentă esențială a formării copiilor. Dezvoltarea empatiei în perioada preșcolară creează fundația pentru o societate mai tolerantă, cooperantă și conștientă emoțional. Este responsabilitatea educatorului să valorifice fiecare interacțiune ca prilej de creștere emoțională și morală.

Bibliografie:

- Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.
- Sacaliuc N. (2019), Dezvoltarea socio-emoțională a preșcolarilor, Suport de curs, Bălți
- Cucos, C. (2009). *Psihopedagogie*. Iași: Editura Polirom.

Plan/ program de prevenire a bullying-ului și a altor forme de violență

Cornea Anca Teodora

Grădinița cu Program Prelungit nr.50-Structură-Grădinița cu Program Prelungit nr,44,

Localitatea Oradea,Județul Bihor

1. Date despre copil:

- Nume și prenume: J. H.

- Vârsta: 5ani și 4 luni

J.H. este un copil de vârstă preșcolară care în timpul procesului instructiv-educativ își găsește alte ocupații (face tot felul de gesturi ciudate, râde fără motiv, vorbește , etc.), încercând să atragă atenția . Dacă reușește acest lucru este foarte mulțumit. Nu are prieteni deoarece foarte des are tendința de a le vorbi urât, jignindu-i sau chiar lovindu-i, provocând astfel conflicte la nivelul grupei.

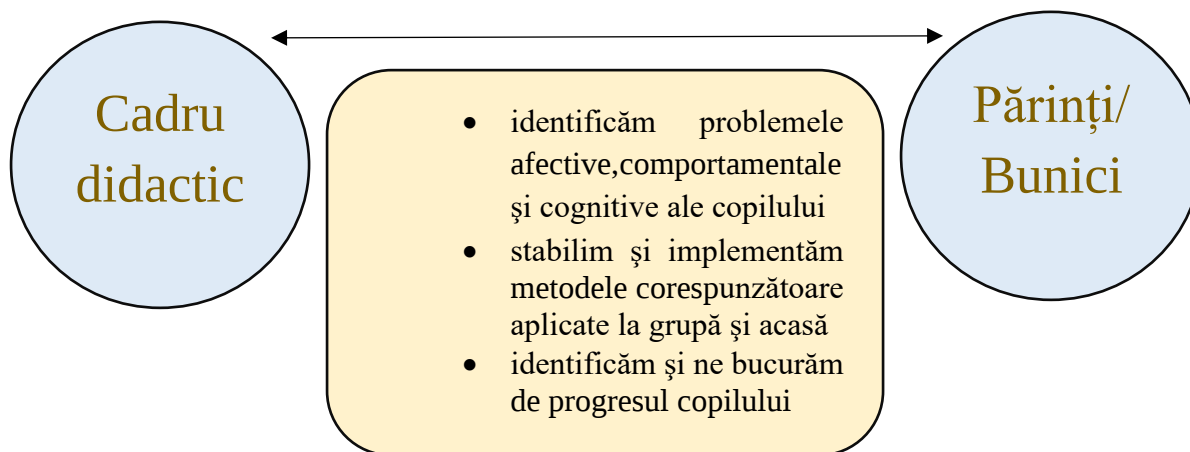
2.Implicarea părinților

Situatia familială: structură familială dezorganizată formată din mama care a plecat să lucreze în străinătate și a divorțat de tatăl copilului. În această perioadă nu a mai menținut legătura cu fiul ei, nu i-a oferit suportul emoțional și financiar, copilul rămânând în grija bunicii.

Posibile ipoteze ca factori declanșatori ai comportamentului :

- a)Dorința de a avea o familie,în cadrul căreia mama și tatăl lui să fie împreună;
- b) Carențe educative semnificative;
- c) Dorința de a fi întotdeauna în centrul atenției cadrului didactic și al adulților în general;
- d)Un nivel scăzut al identificării și exprimării corecte a emoțiilor;

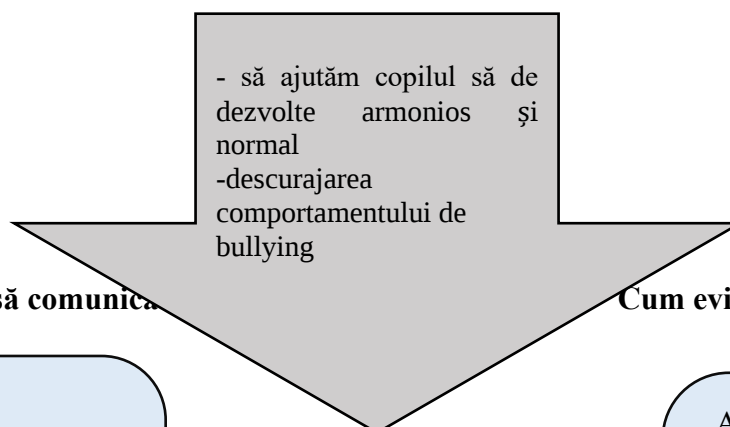
De ce să comunicăm?

Pe ce se bazează interacțiunea noastră???

**Încredere ,Respect,Empatie
Asertivitate , Abilități**

Ce ne interesează pe cei doi parteneri educaționali?

Ce ne împiedică să comunicăm?

Diferențe de percepție
Concluzii grăbite
Lipsa de cunoaștere
Lipsa de interes
Emoții

Cum evităm piedicile?

Activități de informare a părinților
Ședințe cu părinții interactive
Activități de educație parentală
Discutarea aspectelor pozitive și negative ale copiilor

3.Implicarea cadrelor didactice și a copiilor

Cadrelor didactice sunt motivate să realizeze o intervenție asupra copilului, pentru a regla nivelul afectiv, conduita agresivă și pentru a-l integra pe J.H. în colectivul grupei;

Familia prezintă dezinteres cu privire la implementarea sugestiilor cadrelor didactice;

Copilul nu conștientizează nevoia de schimbare la sine, manifestă indiferență și pasivitate

4.Elaborarea unui angajament

Obiective: (termen lung, mediu, scurt)

Obiectiv pe termen lung:

- dezvoltarea unor stări afective pozitive și adaptative
- fixarea unor reguli

Obiective pe termen mediu:

- identificarea și conștientizarea emoțiilor trăite
- conștientizarea reacțiilor care însoțesc anumite stări emoționale
- identificarea consecințelor reacțiilor emoționale
- identificarea trăirilor emoționale ale celorlalți
- acordarea recompenselor la orice progress, fie el cât de mic

Obiective pe termen scurt:

- identificarea emoțiilor de bază
- exprimarea corectă a emoțiilor de bază
 - monitorizarea emoțiilor resimțite zilnic

5. Intervenția

Metode utilizate

a)Busola emoțiilor – identificarea și monitorizarea emoțiilor resimțite de către J.H. în cadrul relației cu colegii și cu cele 2 cadre didactice, în cadrul activităților și a perioadelor de joc. (Materiale necesare: o foaie rotundă de carton; o săgeată din același material; inel pentru fixarea săgeții; markere sau creioane colorate.

b)Tehnica broșcuței țestoase

(Materiale necesare:laptop, povestea, jucării de plus reprezentând personajele, fișa de lucru,fișa cu etapele tehnicii „broșcuței țestoase”,)

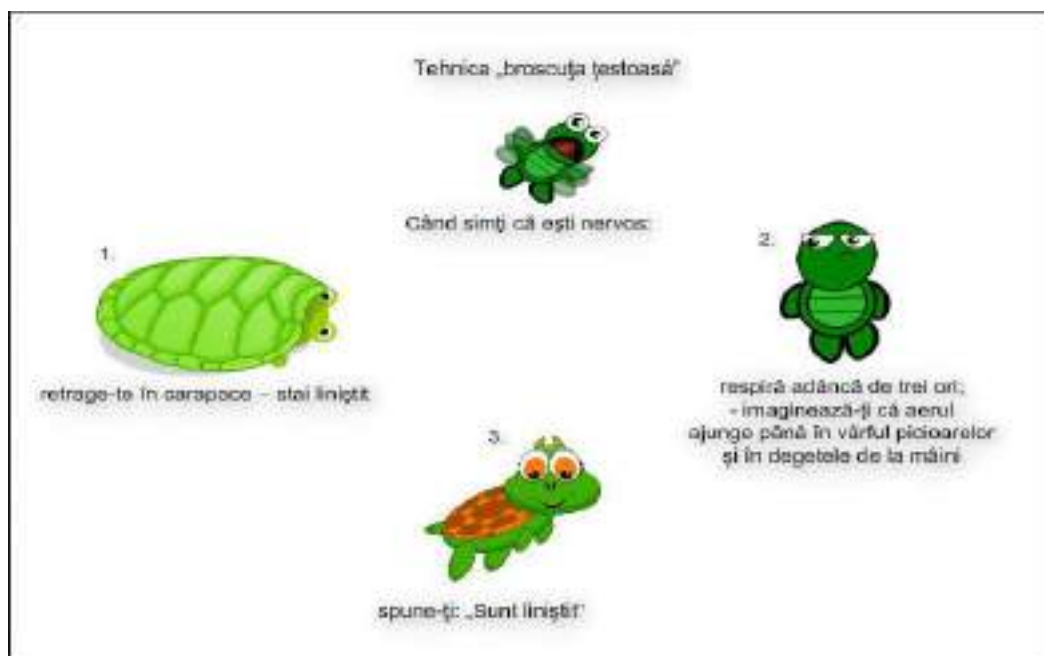
c)Lovituri nervoase,gânduri relaxante

(Materiale necesare:minge și coș de baschet,hârtie și creioane colorate,fișa de lucru)

6. Modalități de evaluare a intervenției

Atât la evenimente generatoare de stări pozitive, cât și la cele generatoare de stări negative, atât J.H., cât și colegii lui, vor putea roti acul săgeții la emoția corectă la solicitarea cadrelor didactice, iar la un moment dat vor putea reproduce verbal, fără suport vizual, emoțiile colegilor lor.

Observația: înregistrarea din partea cadrelor didactice a frecvenței manifestărilor comportamentale negative ale lui J. H.

BIBLIOGRAFIE:

- 1."Curriculum pentru Educație Timpurie 2019"
- 2.Teodora, Duță,"Copii mai încrezători-Ghid de bune practici de dezvoltare socio-emoțională",vol.I,Editura Didactică Militans,C.C.D Oradea,2013
- 3.Catrinel,A.Ștefan,Kallaj Eva,Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari,Ghid practic pentru educatori,Colecția Educație ASCRED,Cluj-Napoca,2010

De ce iertăm?- activitate integrată la grupa mijlocie

Coroian Ioana

GRĂDINIȚA CU P.P. "MICUL PRINT"

Într-o societate în continuă schimbare, în care relațiile interumane devin tot mai complexe, educația timpurie joacă un rol esențial în formarea unor indivizi empatici, echilibrați și respectuoși față de cei din jur. Grădinița reprezintă primul cadru organizat în care copilul interacționează constant cu alți copii și adulți, iar comportamentele sociale încep să se contureze și să se fixeze. Din acest motiv, este crucial ca prevenirea comportamentelor de tip bullying să înceapă chiar din această etapă.

Lucrarea de față își propune să evidențieze importanța educării preșcolarilor împotriva bullyingului prin intermediul poveștilor și al discuțiilor libere – metode accesibile, eficiente și adaptate nivelului lor de înțelegere. Poveștile pot funcționa ca oglindă și ghid moral, în timp ce conversațiile deschise permit exprimarea emoțiilor, clarificarea neînțelegerilor și dezvoltarea abilităților socio-emoționale. Prin abordări blânde și constante, copiii pot învăța încă de mici ce înseamnă respectul, acceptarea diferențelor și importanța sprijinului reciproc.

La grupa mijlocie am deschis ziua cu o discuție liberă în cerc despre o situație reală întâmplată la grupă cu o zi înainte, când mai mulți copiii au rîs de un băiat că nu putea șuta în minge. Băiatul s-a supărat și ceilalți nu încetau să îl necăjească. Discuțiile despre emoții cu copiii preșcolari sunt esențiale pentru dezvoltarea lor emoțională și socială. La această vârstă, copiii încep să experimenteze o gamă largă de emoții, însă nu au întotdeauna cuvintele sau capacitatea de a le înțelege și exprima adecvat. Prin conversații ghidate, adaptate nivelului lor de înțelegere, educatoarele pot oferi copiilor instrumentele necesare pentru a recunoaște, numi și gestiona ceea ce simt.

Vorbind despre emoții – fie că este vorba de bucurie, tristețe, frustrare sau teamă – copiii învață că toate emoțiile sunt firești și că este în regulă să le simtă. Totodată, învață modalități adecvate de a le exprima și de a reacționa în diverse situații. Acest tip de educație timpurie contribuie la formarea empatiei, a încrederii în sine și la reducerea comportamentelor agresive sau retrase.

În plus, discuțiile constante despre emoții construiesc o relație de încredere între copil și educatoare, oferindu-i copilului siguranța că poate cere ajutor atunci când are nevoie. Astfel, se pun bazele unei

sănătăți emoționale solide, cu efecte pozitive pe termen lung asupra relațiilor sociale și a stării de bine a copilului.

La Domeniul Om și Societate am citit povestea "De ce îl iartă Irinel pe Bully", o poveste de Olina Ortiz în care copiii au aflat despre cum un mânz îl iartă pe un tăuraș chiar dacă acesta îl supără de multe ori, pentru că înțelege că tăurașul face rău pentru că și el la rândul lui este tratat urât. Când cei doi se împrietenesc se termină și cu bullying-ul.

Atunci când un copil se poartă urât cu altul, adesea nu o face pentru că este rău, ci pentru că simte ceva ce nu știe cum să spună: poate este supărat, trist sau simte că nu este iubit. Dacă învățăm să ne uităm mai atent la ce simte celălalt în loc să ne supărăm imediat, putem înțelege că în spatele unui comportament urât se ascunde uneori o inimă care are nevoie de ajutor.

Când cei doi copii vorbesc despre ce s-a întâmplat și își spun ce au simțit, pot începe să se înțeleagă și chiar să se ierte. Iertarea înseamnă să alegem să nu rămânem supărați și să încercăm să fim din nou prieteni. Așa, bullyingul se oprește și în locul lui apare o legătură mai puternică – una bazată pe bunătațe, ascultare și prietenie adevărată.

Tot la Domeniul Om și societate am continuat cu confecționarea unei brățări a prieteniei pentru ca cei mici să le schimbe între ei, să își amintească că prietenia e mai bună decât o ceartă și că toți ar trebui să fie prieteni.

Înțelegerea și iertarea sunt două componente esențiale în oprirea bullyingului, mai ales în rândul copiilor preșcolari, care se află la începutul formării relațiilor sociale. Ceeace este important este ca ambele părți – atât copilul care a fost rănit, cât și cel care a avut un comportament agresiv – să înțeleagă ce emoții se ascund în spatele acțiunilor negative.

Atunci când copiii sunt sprijiniți să își exprime trăirile, să asculte ce simte celălalt și să ierte sincer, se creează un mediu sigur, în care empatia și cooperarea devin valori de bază. Iertarea nu înseamnă uitare, ci recunoașterea faptului că toți putem greși, dar și că toți putem învăța să fim mai buni unii cu alții. Astfel, prevenirea bullyingului devine posibilă prin cultivarea emoțiilor pozitive și a înțelegerii reciproce încă din primii ani de viață.

Bibliografie:

Grama, F., Pletea, M., Culea, L., Sesovici, A., Ciobotaru, A., Spânu, C., Călin, E. (2009). *Aplicații ale noului curriculum pentru învățământul preșcolar*, vol. I. București: Didactica Publishing House.

Ministerul Educației Naționale. (2019). *Curriculum pentru Educația Timpurie*. București.
https://www.edu.ro/sites/default/files/Curriculum%20ET_2019_aug.pdf.

Olina Ortiz (2022)- *De ce îl iartă Irinel pe Bully*, Editura Univers, Buburești

Spune nu-violenței, DA-pentru o copilărie minunată

Costache Carmen

Școala Gimn., „Ștefan cel Mare” Alexandria

În ultimii ani am auzit tot mai des de bullying, fie că este vorba de școala la care învață copilul, fie că este vorba de știri în mass media. În acest context, o discuție cu copilul despre acest subiect devine absolut necesară în orice familie, fiind esențială pentru sănătatea emoțională a copiilor noștri. Însă părinții, la rândul lor, știu cu adevărat ce înseamnă și cum să inițieze o astfel de discuție?

Explicat într-un mod cât mai simplu, bullyingul are loc atunci când o persoană sau un grup se comportă intenționat și repetat astfel încât să facă pe cineva să se simtă rănit, înfricoșat sau jenat.

Psihologii definesc bullyingul ca fiind acțiunile sau amenințările repetate, inițiate de către una sau mai multe persoane, care au sau sunt percepute a avea mai multă putere sau statut decât ținta lor, pentru a provoca frică, suferință sau rău. Bullyingul poate fi fizic, verbal, psihologic sau orice combinație a acestor trei.

Bullyingul fizic include acțiuni precum: lovirea, împingerea, împiedicarea, furtul bunurilor și agresiunea sexuală.

Bullying-ul verbal include: tachinări, porecle cu conotație negativă, comentarii sexuale inadecvate și batjocură.

Bullyingul social include: răspândirea de zvonuri sau excluderea cuiva dintr-un grup.

Cyber-bullyingul combină practici ale bullyingului social și verbal, însă în mediul digital, în special prin intermediul rețelelor de socializare.

Ce este bullying și ce este doar tachinare nevinovată între copii?

Cea mai evidentă formă de bullying (fără a se limita însă la acest aspect) în cadrul comunităților de copii, indiferent de cele trei tipuri prezentate anterior, este legată de caracteristici care fac parte din identitatea unei persoane sau a grupului din care aceasta face parte, cum ar fi rasa, religia, dizabilitatea, statutul de imigrare, orientarea sexuală, sau aspectul fizic. Bullyingul este interpretat deseori de

părinți sau profesori ca o formă de a glumi între copii, fără a lua în calcul faptul că pe copilul vizat, porecle precum „ochelarist”, „slăbănog” sau „tuciuriu” , îi afectează emoțional și pot resimți cu repercusiuni chiar și în viața de adult. De altfel una dintre caracteristicile distinctive, care evidențiază existența unei forme de bullying este faptul că persoana țintă este deranjată și nu amuzată, de comportamentul așa-zis de tachinare.

Putem depista cu ușurință o situație de bullying dacă sunt îndeplinite una sau mai multe dintre aceste condiții: acțiunea este nedorită și agresivă, poate sau se repetă în timp, și există un dezechilibru de putere- victima se simte neputincioasă să facă ceva împotriva agresorului. Iată și câteva exemple de situații care NU pot fi considerate bullying:

Dacă un copil nu este invitat la petrecerea aniversară a altui copil – bullyingul apare doar atunci când copilul este exclus și marginalizat în mod repetat, și nimeni nu vrea să se joace niciodată cu el

Dacă există loviri accidentale între copii – bullyingul apare abia atunci când violența este intenționată și repetată.

Metoda recomandată de intervenție, atunci când observăm sau bănuim un comportament de bullying, este discuția deschisă cu copilul, fie că este victimă, agresor, sau spectator. Este important ca noi, ca adulți, să ne informăm corect pentru a putea îndrepta copilul către un comportament adecvat, care nu favorizează atitudini de tipul „răspunde-i și tu la fel”.

Câteva întrebări pe care le puteți adresa pentru a iniția o discuție sunt:

Știi ce înseamnă bullying?

Știi cum să îți dai seama dacă cineva e doar răutăcios cu tine sau este un bully?

Te-a făcut cineva la școală să te simți slab, neputincios sau urât?

Ți se întâmplă să fii răutăcios cu alții copii doar pentru distracție?

Ai râs, împreună cu alți copii, de cineva mai mic sau mai slab? Cum te-ai simțit atunci?

Te simți în siguranță când mergi la școală?

În grupul tău de prieteni, obișnuiți să folosiți porecle? Există cineva care se simte jignit de porecla pe care i-ați pus-o?

Rolul nostru este să îi ajuta pe cei mici să înțeleagă că bullyingul este un fenomen răspândit și că nu este normal să fie făcuți să se simtă inferiori, lipsiți de merite sau de calități. Fenomenul violentei școlare trebuie analizat în contextul apariției lui. Școala poate juca un rol important în prevenirea violentei școlare. Si asta nu numai în condițiile în care sursele violentelor sunt în mediul școlar, ci și în situația în care sursele se află în exteriorul școlii.Pentru ca școala să își asume acest rol

de prevenire si de stapanire a fenomenului violentei, prima investitie trebuie facuta in domeniul formarii profesorilor. Trebuie sa recunoastem ca, atat in cadrul formarii initiale, cat si al formarii continue, atentia este concentrata asupra lucrului cu clasele de elevi “fara probleme”. Se discuta mult prea putin despre modalitatile de abordare a claselor dificile. Este nevoie de o formare specifica, in masura sa permita satisfacerea cerintelor elevilor “cu probleme”. Nu putem astepta pasivi ca problemele sa se rezolve de la sine. De exemplu, in conditiile unui mediu familial instabil, tensionat, conflictual, scoala poate reprezenta pentru elev o a doua sansa.

Respectarea regulilor este o conditie a socializarii, care inseamna a invata sa traiasca impreuna in relatii de respect reciproc, excluzand violenta. Regulile scolare vizeaza tinuta, efectuarea temelor, prezenta la cursuri, dar sunt si reguli de civilitate ce au in vedere limbajul folosit, modalitatile de adresare, respectul fata de celalalt, pastrarea bunurilor scolare, toleranta, solidaritatea, intr-un cuvant maniera de a te comporta astfel incat viata in colectivitate sa fie cat mai agreabila.

Regulile pot fi impuse de catre profesor sau sunt negociate cu elevii. Acestia accepta mai usor regulile al caror sens este transparent, iar daca scoala este un loc de invatare a democratiei, atunci aceasta presupune ca si elevii sa participe la elaborarea regulilor civilitatii scolare: “intr-o democratie, cetateanul nu este numai cel care se supune legii, ci si cel care o elaboreaza, alaturi de altii”.

Bibliografie:

Banciu, D., Radulescu, S.M., Voicu, M., *Introducere in sociologia deviantei*, Bucuresti, Editura Stiintifica si Enciclopedica, 1985.

Chelcea, S., Ilut, P. (coord.), *Enciclopedie de psihosociologie*, Bucuresti, Editura Economica, 2003.

Ilut, P., *Valori atitudini si comportamente sociale – Teme actuale de psihosociologie*, , editura Polirom, 2004, p.107-122.

Bullying-ul în mediul preșcolar

Costea Cristina

Școala Gimnazială „Mihai Vodă”

Com. Mihai Viteazu

„Cuvintele pot răni mai mult decât o palmă”....acest citat este unul dintre cele mai cunoscute despre bullying. Bullying-ul reprezintă o problemă persistentă în multe societăți, afectând milioane de copii și adulți în întreaga lume.

Conform Organizației Mondiale a Sănătății, aproximativ 1 din 3 copii , la nivel global, a experimentat diferite forme de bullying, chiar și în mediul preșcolar. Aceste statistici, subliniază importanța de a aborda această problemă și de a căuta soluții eficiente pentru a o combate.

Bullying-ul se poate identifica prin următoarele trei caracteristici: intenție, repetiție și putere, și este mai degrabă un tipar de comportament , decât un incident izolat; de obicei, copiii care hărțuiesc au un statut social perceput ca fiind superior. Copiii cei mai vulnerabili se confruntă cu un risc crescut de a cădea victimă bullying-ului. Aceștia sunt de obicei copii din comunități marginalizate, copii din familii dezorganizate, copii cu CES sau copii cu dizabilități vizibile.

În grădinițe, chiar dacă cadrele didactice observă astfel de situații, aceste incidente vor fi foarte greu de schimbat, pentru că, deseori, atunci când vrei să protejezi copilul hărțuit, îi deschide apetitul altora de a-l hărțui sau marginaliza. Din această cauză, părinții sunt cei care trebuie să observe reacțiile copilului și să încerce să rezolve împreună cu educatoarea această situație.

Pentru a preveni situațiile de bullying în grădinițe, cadrele didactice trebuie să știe care sunt diferențele dintre hărțuire și conflicte interpersonale dintre copii , și să înțeleagă că intervenția cât mai devreme este esențială pentru a opri hărțuirea unui copil.

Există 10 semne tăcute ale bullying-ului:

Scăderea dorinței copilului de a mai merge la grădiniță – în cazul acesta, părintele trebuie să discute cu educatoarea despre scuzele pe care copilul le invocă, despre cum se poartă copilul în grupă și dacă au intervenit schimbări în starea lui de spirit pe perioada grădiniței;

Pierderea, schimbarea sau teama de a se mai juca cu cercul lui restrâns de prieteni – aici, e bine dacă părinții păstrează o relație puțin apropiată, iar la telefon pot discuta despre eventuale mici certuri, schimbări;

Scăderea interacțiunii cu propria familie – când copilul dorește să stea doar în camera lui, singur, închis, atunci e un strigăt tăcut;

Creșterea interesului pentru gadget-uri – bullying-ul poate fi și în mediul virtual, însă nu e cazul preșcolarilor;

Exprimarea unor dureri de cap sau de stomac – stresul și anxietatea le pot da copiilor false dureri de cap sau de stomac, iar ei își caută motive să evadeze sau să scape din anumite situații sociale;

Existența unui somn mai agitat – copiii devin stresați, chiar și pe perioada somnului;

Trăirea unor crize emoționale intense – când copilul se exteriorizează emoțional mult mai intens și într-un mod exagerat;

Vizibilitatea unor semne pe corp sau haine – când apar zgârieturi, vânătăi sau haine rupte;

Adoptarea unor poziții de victime – copiii ajung să se considere inferiori și încep să își schimbe poziția corpului, umblând cu capul în jos, umerii lăsați, își ascund privirea;

Atenție suplimentară dacă este copil nou într-un grup – în acest caz trebuie monitorizată adaptarea copilului într-un mediu nou.

Pentru a preveni situațiile de bullying, părinții pot face următoarele:

Să își informeze copilul despre ceea ce înseamnă bullying, chiar de la vârstă fragedă, pentru ca mai apoi să poată să își dea seama în anumite situații dacă el agresează sau este agresat;

Să le vorbească deschis și cu exemple concrete copiilor despre bullying, întrebându-i mereu cum a fost la grădiniță, cu cine s-a jucat, ce fel de joc, cum s-a simțit, ce i-a spus colegul, de ce, etc;

Să își ajute copilul să devină un model pozitiv de urmat în colectivitate;

Să contribuie la dezvoltarea încrederii în sine a copilului;

Să fie un exemplu pentru copilul lor;

Să facă parte din lumea virtuală din care face parte și copilul lor.

Violența la grădiniță, este diferită față de violența la școală, deoarece aici se realizează de copii, individual. De asemenea, ei nu înțeleg pe deplin acțiunile lor, nu sunt conștienți de consecințe și nu se simt vinovați. În același timp, bullying-ul poate provoca traume serioase și pe termen lung copiilor, pe lângă efectele fizice, ei se pot confrunta și cu probleme emoționale, inclusiv depresie sau anxietate.

În rezolvarea acestor situații există doi parteneri participanți: educatoarea și părinții. Educatoarea trebuie să fie un fel de arbitru pentru cei mici – ei au mereu certuri, dar dacă ea știe să le insufle copiilor regulile unei comunicări constructive, atunci cei mici le vor respecta activ. De aceea, educatoarea trebuie să creeze o atmosferă prietenoasă între copii, să desfășoare jocuri și activități

pozitive, să le citească cărți cu mesaje educaționale, să nu facă glume niciodată pe seama copiilor și să discute cu părinții atunci când există un comportament agresiv în grup. Părinții sunt în două categorii: părinții agresorului și părinții victimei, însă ambele categorii de părinți trebuie să discute cu copiii lor calm, deschis, fără nici o formă de violență sau agresiune, într-un cadru formal și de față cu cadrul didactic. Comportamentul părinților în astfel de situații se manifestă diferit: cineva își învață copilul să răspundă agresiunii cu agresivitate, alții, consideră că e doar un mic incident, însă cred că, corect ar fi să-ți înveți copilul să fie tolerant cu caracteristicile altor oameni, să aibă înțelegere, empatie, să ajute și chiar să ia apărarea unui copil agresat.

Bullying-ul este un fenomen răspândit în România, lasă răni adânci și efectele pe care le produce sunt pe termen lung. Este datoria noastră, a tuturor, să le oferim copiilor un mediu sigur, în care fiecare să fie tratat cu respect.

Bibliografie:

www.unicef.org

· <https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/protectie/protectie-impotriva-violentei/prevenirea-violentei-in-scoala>

· <https://tiarra.ro/citate-despre-bullying/>

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la nivel preșcolar

Costea Sonia Ioana

Grădinița cu Program Prelungit „Lumea Copiilor”, Blaj

Introducere

Deși bullying-ul este un fenomen mai des asociat cu mediul școlar și, mai ales, cu ciclul gimnazial și liceal, comportamentele ce pot evolua spre forme de agresiune intenționată pot fi observate încă din etapa preșcolară. De aceea, prevenirea acestui tip de comportament și gestionarea conflictelor interpersonale trebuie să înceapă devreme, chiar din grădiniță. Educația timpurie reprezintă un fundament important în formarea abilităților sociale, emoționale și comportamentale ale copiilor.

În această perioadă sensibilă, copiii învață să-și exprime emoțiile, să relaționeze cu ceilalți, să colaboreze și să își gestioneze impulsurile. Prin urmare, cadrul didactic are un rol esențial în identificarea timpurie a comportamentelor problematice și în încurajarea unui climat bazat pe respect, empatie și incluziune. Acțiunile de prevenție desfășurate în grădiniță pot contribui la reducerea riscului ca acești copii să dezvolte mai târziu comportamente de tip bullying sau să devină victime ale acestora.

Manifestări specifice ale bullying-ului la preșcolari

La această vârstă fragedă, bullying-ul nu are întotdeauna formele evidente cunoscute din mediul școlar, însă anumite comportamente repetitive și intenționate pot indica tendințe agresive sau de excludere. Printre cele mai frecvente manifestări se regăsesc:

Refuzul de a împărți jucării, chiar și atunci când regulile de grupă o impun.

Excluderea repetată a unui copil din jocurile colective, fără un motiv clar, dar cu intenția de a-l izola.

Tachinările verbale, cum ar fi poreclele sau imitarea în mod batjocoritor.

Comportamentele agresive fizic, cum ar fi împinsul, lovitul sau trasul obiectelor din mâna celui alt.

Este esențial ca aceste comportamente să fie recunoscute ca semnale de alarmă și să nu fie minimalizate de adulți sub ideea greșită că sunt doar simple conflicte de joacă. Reacția promptă și corectă a educatorului poate schimba cursul dezvoltării sociale a copilului, învățându-l empatia, autoreglarea și respectul pentru ceilalți.

Lectura poveștii „Copacul supărat” – o poveste emoționantă care i-a ajutat pe copii să recunoască emoțiile de tristețe, furie și împăcare. După lectură, am purtat o discuție despre cum ne simțim când suntem excluși sau răniți și cum putem repara relațiile.

Joc de rol: „Ce fac când cineva râde de mine?” – copiii au fost încurajați să reacționeze într-un mod asertiv și să caute soluții pașnice.

Realizarea colajului „Inima prieteniei” – fiecare copil a primit o inimă pe care a decorat-o pentru un coleg, în semn de apreciere. Acest gest simbolic a consolidat sentimentul de apartenență și sprijin.

Jocul „Fapta bună a zilei” – în fiecare zi, copiii povesteau un gest frumos făcut pentru cineva din grupă. Această activitate a stimulat autoreflexia și dorința de a repeta comportamentele pozitive.

Rezultatele observate:

O mai bună cooperare între copii în cadrul jocurilor colective

Dezvoltarea empatiei și a vocabularului emoțional

Reducerea frecvenței comportamentelor impulsive sau agresive

Implicarea familiei

Implicarea părinților este un factor-cheie în succesul prevenției bullying-ului. Coerența între educația din grădiniță și cea de acasă ajută la consolidarea comportamentelor pozitive.

Am derulat următoarele activități cu părinții:

Atelierul „Cum răspundem pozitiv comportamentului nepotrivit al copilului” – unde părinții au învățat tehnici de comunicare calmă, setarea limitelor și valorizarea emoțiilor copilului.

Activitatea comună „Povestea noastră despre prietenie” – părintele și copilul au creat împreună o scurtă poveste ilustrată despre o prietenie frumoasă, dezvoltând legătura afectivă și spiritul de colaborare.

Comunicare constantă prin fișe educative – săptămânal, părinții au primit materiale cu sugestii de jocuri, întrebări pentru dialog și tehnici de reglare emoțională.

Concluzii

Prevenirea bullying-ului trebuie să înceapă devreme, încă din perioada preșcolară, când copilul își conturează tiparele de relaționare. Prin metode adecvate vârstei, activități atractive și implicarea activă a familiei, grădinița poate deveni un mediu în care copiii învață valori esențiale precum empatia,

respectul și cooperarea. Educația emoțională și socială timpurie contribuie decisiv la dezvoltarea unor viitori adulți echilibrați, empatici și capabili să gestioneze conflictele în mod sănătos.

Bibliografie

Goleman, D. (1995). *Inteligența emoțională*. Editura Curtea Veche.

Danon, M. (2020). *Copilul invizibil*. Editura Humanitas.

UNICEF România (2021). *Studiu privind violența în educație*.

- Resurse pentru educație timpurie fără violență
- Activități pentru prevenirea bullying-ului la copii

Programul „Grădinița prieteniei” – materiale educaționale pentru dezvoltarea empatiei

Prevenirea bullying-ului în școală

Coș Adriana Alina

Școala Gimnazială “Avram Iancu” -nivel preșcolar,București,sector 4

Bullying-ul reprezintă un comportament agresiv, intenț (https:// bullying-definitie-tipuri-cauze-si-impact-asupra-sanatatii-mentale-si-emotionale/)ionat și repetat, care implică un dezechilibru de putere între agresor și victimă. Pentru a înțelege mai bine ce înseamnă bullying, trebuie să știi că acesta nu este doar un conflict obișnuit între copii sau adolescenți. Bullying-ul are câteva caracteristici distinctive care îl fac atât de dăunător.

În primul rând, bullying-ul este intenționat. Agresorul acționează cu scopul clar de a provoca suferință sau disconfort victimei. În al doilea rând, comportamentul agresiv este repetat în timp.

Nu este vorba despre un incident izolat, ci despre o serie de acțiuni care se întâmplă în mod regulat.

În al treilea rând, există un dezechilibru clar de putere între agresor și victimă. Acest dezechilibru poate fi fizic, social sau psihologic.

În România, bullying-ul este recunoscut oficial ca o problemă serioasă în mediul școlar, iar autoritățile și instituțiile educaționale încearcă să implementeze măsuri de prevenire și intervenție. Totuși, încă există multe provocări în abordarea acestei probleme, iar educația continuă și sensibilizarea sunt esențiale.

Tipuri de bullying

Bullying-ul verbal este probabil cea mai comună formă și implică folosirea cuvintelor pentru a răni emoțional o persoană. Poate include porecle jignitoare, insulte, amenințări sau comentarii sexuale inadecvate. De exemplu, un coleg de la locul de muncă ar putea să te numească constant cu porecle umilitoare sau să răspândească zvonuri false despre tine.

Bullying-ul fizic este forma cea mai vizibilă și implică agresiuni asupra corpului victimei sau a bunurilor sale. Acesta poate include lovire, împingere, îmbrâncire sau distrugerea obiectelor personale. Un exemplu ar fi situația în care cineva te împinge în mod repetat în timpul pauzelor sau îți fură și îți distruge lucrurile.

Bullying-ul social, cunoscut și ca bullying relațional, vizează relațiile sociale ale victimei și statutul său în grup. Acesta poate implica excluderea intenționată din grup, izolarea socială sau manipularea relațiilor de prietenie. Poți fi victima bullying-ului social dacă, de exemplu, colegii

tăi refuză în mod constant să te includă în activitățile lor sau răspândesc zvonuri pentru a-ți afecta reputația.

Cyberbullying-ul este o formă relativ nouă, dar din ce în ce mai răspândită de bullying, care are loc în mediul online. Acesta poate include hărțuire prin mesaje, e-mailuri sau postări pe rețelele sociale, răspândirea de imagini sau videoclipuri compromițătoare, sau crearea de profiluri false pentru a denigra pe cineva. Un exemplu de cyberbullying ar fi postarea unor comentarii jignitoare pe profilul tău de social media, facebook, Instagram.

Indiferent de forma sa, bullying-ul are întotdeauna un impact negativ asupra victimei, afectându-i starea emoțională, performanța școlară și relațiile sociale.

Mediul familial joacă un rol crucial în dezvoltarea comportamentelor de tip bullying. Dacă crești într-o familie unde violența este normalizată sau unde părinții sunt neglijenți, ai mai multe șanse să dezvolti comportamente agresive. Conflictele familiale frecvente și lipsa supravegherii parentale pot, de asemenea, contribui la apariția bullying-ului.

În mediul școlar, lipsa unor politici clare anti-bullying și toleranța față de comportamentele agresive pot crea un teren fertil pentru bullying. Dacă școala ta nu are mecanisme eficiente de prevenire și intervenție, este mai probabil ca bullying-ul să devină o problemă persistentă.

Bullying-ul poate avea consecințe profunde și de lungă durată asupra sănătății tale mentale și emoționale. Dacă ești victima bullying-ului, poți experimenta o gamă largă de efecte negative care pot persista mult timp după ce incidentele propriu-zise au încetat.

La nivel emoțional și psihologic, bullying-ul poate duce la o scădere semnificativă a stimei de sine și a încrederii în tine. Poți începe să te simți anxios și deprimat, dezvoltând sentimente de izolare și singurătate. Frica și nesiguranța pot deveni constante în viața ta, afectându-ți capacitatea de a te bucura de activitățile zilnice și de a forma relații sănătoase cu ceilalți.

În ceea ce privește performanța școlară a copilului, bullying-ul poate avea un impact semnificativ. Este posibil să observați o scădere a notelor sau a interesului față de învățare, deoarece stresul și anxietatea provocate de bullying îi pot afecta capacitatea de concentrare.

Copilul ar putea începe să evite școala, lipsind mai des pentru a se feri de agresori, ceea ce poate duce la absenteism frecvent și dificultăți în a ține pasul cu materia.

Combaterea bullying-ului în cazul copiilor necesită implicarea activă a părinților, alături de educatori și specialiști. Dacă ești părinte și copilul tău se confruntă cu astfel de situații, este important să înțelegi rolul tău în prevenirea și gestionarea bullying-ului.

Copilul trebuie sprijinit din puncte de vedere emoțional. Primul pas este să asculți cu răbdare și empatie ceea ce îți spune copilul. Creează un mediu sigur în care el să se simtă confortabil să își exprime emoțiile și experiențele. Validarea sentimentelor și asigurarea că nu este singur în această situație pot avea un impact profund asupra încrederii sale.

Promovează comunicarea deschisă

Încurajează-ți copilul să vorbească despre ceea ce se întâmplă, fie cu tine, fie cu un profesor sau consilier școlar. Explică-i că bullying-ul nu este vina lui și că raportarea acestor situații este un pas important pentru a primi ajutor.

Parteneriatul școală - familie. Părinții trebuie să colaboreze mai mult cu cadrele didactice ale școlii și să aibă un parteneriat deschis astfel încât să evite orice formă de bullying și să fie mai ușoară monitorizarea copilului. Participați la workshopuri sau sesiuni de informare organizate în școală. Educația îi va ajuta pe amândoi să recunoașteți semnele și să răspundeți adecvat. Participă la grupuri de acțiune anti-bullying sau inițiază discuții cu alți părinți pentru a găsi soluții comune.

Școala și familia trebuie să găsească fâgașul colaborării autentice bazată pe încredere și respect reciproc, pe iubirea față de copil, să facă loc unei relații deschise, permeabile, favorizante schimbului și comunicării de idei. Părinților le revine rolul esențial în creșterea copiilor, asigurându-le acestora nu numai existența materială, cât și un climat familial, afectiv și moral. Sunt situații în care familia consideră că este suficient să se ocupe doar de satisfacerea nevoilor primare (hrană, îmbrăcăminte, locuință, cheltuieli zilnice etc.), ignorând importanța unei comunicări afective, nestimulând dezvoltarea sentimentului de apartenență. Acasă trebuie să creeze un mediu de încredere, echilibrat, în care copilul să se manifeste neîngrădit iar în relația

cu școala pot colabora cu alți membrii ai comunității școlare pentru a crea un climat care sprijină învățarea, atât în școală cât și în afara ei. Este necesar ca părinții să își schimbe optica pe care o au asupra întâlnirilor din mediul școlar, acestea putând deveni un sprijin real în îmbunătățirea relației dintre părinte și copil, părinte și cadru didactic.

Bibliography

Alege să te opui bullying-ului. (n.d.). editată de Salvați Copiii România în cadrul campaniei Școli fără bullying.

http mentale-si-emotionale/. (n.d.).

L., U. (2007). *Violența în școală. Metode de intervenție. Ghid de bune practici.* București: Editura Atelier Didactic.

România, F. C. (n.d.). *Agresivitatea copiilor, înjurături, lovituri, bătăi. Sugestii pentru părinți și educatori.*

W., A. (1999). *Curs practic de încredere.* București: Editura Curtea Veche.

Prevenirea abandonului școlar și gestionarea conflictelor

Coșariu Carmen-Maria

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.5 LUGOJ, JUD. TIMIȘ

O educație adevărată, reală se fundamentează în familie iar apoi, ea se continuă în grădiniță și școală. În primul rând ea se realizează prin puterea exemplului și apoi prin cea a cuvântului. Tot ceea ce se săvârșește sub puterea copilului are efect mai puternic decât frazele moralizatoare. O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar prin intervenția acestuia la nivelul factorilor de risc – individuali, familiali, școlari a celor determinați de mediul cu potențial delictogen ș.a.d.m., care-l pot acuza.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și în ultimă instanță pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Factorii de risc cum ar fi cei comportamentali sunt factori care reprezintă ansamblul încălcărilor și abaterilor tinerilor de la normele de conviețuire socială. Delincvența juvenilă se referă la violarea normelor legale de către cei care sunt sub vârsta la care legea tratează oamenii ca adulți.

Factorii psihologici.

În evaluarea diferitelor manifestări delictuale ale tinerilor trebuie ținut cont de factorul, agresivitate, sau de cel de "frustare", de instabilitatea afectivă sau comportamentală.

Factorii sociali și alți factori care pot provoca abandonul școlar.

Ca obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar ar putea fi:

- Identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi.
- Implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului cu risc de abandon școlar.
- Creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon sau risc

de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi împlinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui preogram de prevenție bine organizat. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă învățământul școlar este abandonul școlar. Dacă înainte de 1989 rata abandonului școlar era foarte scăzută, imediat după schimbarea regimului și trecerea la democrație s-a constatat că elevii tind tot mai mult să părăsească băncile școlii. Ei au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor. De asemenea se are în vedere reinsertia școlară a celor în cauză prin încredințarea unor responsabilități în cadrul colectivelor școlare din care fac parte, depistarea și corectarea anomaliilor comportamentale în relația copil-părinte, intensificarea colaborării școală-familie, pentru identificarea anturajului elevilor și luarea măsurilor adecvate pentru scoaterea lor de sub influența negativă a acestuia. Sărăcia este de asemenea un factor de abandon școlar care se reflectă la toate nivelurile de vârstă și învățare. Astfel, se afirmă că "cel mai mare abandon se înregistrează în cadrul școlilor de ucenici sau profesionale". De fapt cei care abandonează școala profesională sau clasele de ucenici (unele clase) o fac pentru că, oricum, ei sunt oameni "certați" cu școala. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala. Școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că, în ziua de azi, nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine. Nu se vorbește de asemenea de încrederea populației în instituția școlară, în valorile dobândite, ierarhizate prin cantitatea de învățătură înglobată în ele. De aceea, o campanie serioasă de combatere

a abandonului școlar trebuie să însemne, la urma urmei, o extragere a școlii din abandonarea în care se găsește.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Cauzele principale ale abandonului școlar sunt cele economice, socioculturale sau religioase, psihologice și pedagogice.

Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală. Elevul care prezintă un risc înalt de abandon școlar-incapabil să se adapteze și să funcționeze adecvat în contextul clasei tradiționale, rezultatele școlare sub medie – nu-și stabilește obiective profesionale, prezintă absenteism, ostilitate față de adulți și reprezentanții autorității școlare, provine dintr-o familie ce experimentează un stres existențial cu probleme economice serioase, nu este implicat în nici-o activitate organizată de școală, nonformală sau formală.

În cadrul învățământului preprimar, cadrul didactic – educatoarea are de asemenea un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari și viitori școlari. Comunicarea copilului cu educatoarea fiind extrem de importantă, comunicarea verbală și cea non-verbală.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale.

Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un rol și o valoare.

Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Aceasta trebuie să identifice:

- o Cum este fiecare
- o Ce știe fiecare
- o Ce face fiecare
- o Cum cooperează cu ceilalți

Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale.

Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare educatoare în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte.

BIBLIOGRAFIE:

https://www.edu.ro/sites/default/files/Exemple_bune_practici_PNRAS_MATE.pdf

<https://revistaeducatie.ro/wp-content/special/diferite/Poleuc%C4%83%20Elena-Stelu%C8%9Ba%20Strategii%20de%20prevenire%20%C8%99i%20diminuare%20a%20abandonu%20lui%20%C8%99colar.pdf>

Bullyingul și părțile implicate

Cotora-Popa Cristina

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „ION CREANGĂ, CRAIOVA

Bullying-ul este o acțiune care produce injurii celorlalți efectuată în mod repetat, care se poate manifesta fizic, prin agresivitate fizică sau psihologic, prin producerea unor daune emoționale. Instrumentele acestui fenomen sunt cuvintele, acțiunile sau excluderea socială. Fenomenul de bullying poate fi inițiat de o persoană sau de un grup de persoane (mobbing), implicând un raport de putere inegal, deoarece victima, în cazul acestui fenomen nu dispune de resurse (fizice, psihologice, sociale) pentru a se apăra. Victima pozează într-o ipostază de regulă vulnerabilă, care prezintă anumite slăbiciuni pe care bully-ul le poate exploata. Victima manifestă imposibilitate de apărare și sentimente de neputință. Spectatorii (bystanders) sunt și ei persoane implicate în fenomenul de bullying, chiar dacă nu în mod direct, însă asistă la acțiune. Bullying-ul este considerat o formă de violență fizică și psihologică, o conduită intenționată care vizează producerea unor prejudicii (rănire, distrugere, daune) unor persoane (inclusiv propriei persoane), cu diferite cauze care determină noi forme de violență. Bullying reprezintă o formă de abuz emoțional și fizic, care are trei caracteristici:

- intenționat – agresorul are intenția să rănească pe cineva;
- repetat – aceeași persoană este rănită mereu;
- dezechilibrul de forțe – agresorul își alege victima care este percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și nu se poate apăra singură.

Termenul „bullying” s-ar traduce prin „intimidare”, dar nu se rezumă doar la asta, pornește de la simpla necăjire, etichetare, batjocură, răspândire de zvonuri până la violență fizică. Comportamentul de bullying se face simțit mai ales atunci când există diferențe de ordin economic, rasial, cultural, de vârstă etc., iar copii îl învață de la adulți, copii mai mari, televizor.

Ce trebuie să facă un copil care este agresat de colegul/colegii lui.

Copiii trebuie să învețe rolul emoțiilor, astfel încât să devină capabili să exprime cum se simt într-o anumită situație, să spună ceea ce doresc să se întâmple sau ceea ce vrea de la cei din jurul lor. Astfel vor fi

capabili să înțeleagă și emoțiile celorlalți, acest lucru ducând la scăderea numărului de conflicte între ei.

Conflictul poate avea un rol pozitiv pentru persoanele implicate în el sau un rol negativ, degenerând în dispute interpersonale, destructurarea unor relații sociale.

Rolul pozitiv se reflectă prin:

- reconsiderarea poziției celor doi subiecți ai comunicării sau dintre unul și mai mulți subiecți, reformularea mesajelor,
- îmbunătățirea feedbackului, autocunoaștere în plan personal,
- autocontrol viitor,
- recunoaștere socială din partea celorlalți (de exemplu se cunosc mai bine necesitățile personale, sociale și psihologice, poziția ierarhică într-o organizație, statusurile sociale, rolurile sociale, iar persoana în cauză se transformă psihologic și social, fiind predispusă schimbării personale în bine etc.).

Conflicte între elevi: Printre cele mai dese cauze se pot enunța:

- Atmosfera competitivă a procesului educațional;
- Intoleranța scăzută la frustrare;
- Abilități comunicative scăzute;
- Incapacitatea exprimării emoțiilor negative;
- Dorința de afirmare cu orice preț;
- Invidia, antipatia reciprocă;
- Lupta pentru dominarea grupului;
- Lipsa priceperilor de rezolvare a conflictelor;
- Utilizarea greșită a puterii de către cadrul didactic;
- Agresiunile nemotivate din partea colegilor, criticile aduse familiilor lor, agresarea prietenilor;
- Aroganța, minciunile și ridiculizarea aspectului fizic.

În soluționarea acestor conflicte un rol determinant îl are profesorul. El trebuie să fie un pacificator care utilizează, însă, constructiv conflictul în vederea atingerii finalităților educaționale stabilite. Acest scop poate fi atins doar cunoscând, cauzele inițiale concrete ale conflictului apărut.

Utilizarea repetată și consecventă a tehnicilor de rezolvare a conflictelor de către profesori va face ca elevii să fie capabili, după un timp, să-și rezolve singuri conflictele și să nu le aducă de fiecare dată în fața profesorului. Acest lucru are efecte benefice asupra atmosferei din clasă, contribuind la

crearea unei comunități educaționale în care elevii se sprijină unii pe alții . Orice rezolvare a conflictelor implică o mai bună comunicare cu elevii. Cu cât comunicarea este mai bună și mai completă, cu atât crearea unui climat de siguranță fizică și psihică va fi mai probabilă, iar conflictele vor fi mai ușor de rezolvat.

Program de prevenirea bullying-ului și a altor forme de violență ținând cont de etapele de elaborare a acestuia.

1 Colectarea datelor

Este important să aflăm cât mai multe date despre incidentele care au loc în unitate de aceea trebuie să recurgem la discuții cu copiii atât individuale cât și cu întreg grupul de copii. Dacă se constată existența unor conflicte trebuie purtate discuții atât cu agresorul cât și cu victima.

2. Implicarea părinților

Implicarea părinților este importantă în rezolvarea conflictelor între copii, adaptarea acestora la mediul școlar, prin programe de informare și combatere a bullyingului în instituția de învățământ cât și în afara ei prin consilierea părinților, lectorate, ședințe cu părinții și îndrumarea acestora către specialist.

3. Implicarea elevilor

Este importantă implicarea elevilor prin participarea activă la combaterea bullyingului în instituția de învățământ pentru a exista un climat sigur și plăcut pentru toți copiii, să se respecte și să fie respectați, să țină cont de particularitățile fiecăruia.

4. Formularea unei declarații școlare/un angajament pentru relații sănătoase

Pentru ca fenomenul bullying să fie combătut sau măcar să nu spună că ei nu au știut consider că trebuie semnat un Angajament anti-bullying, prin care ei se angajează să respecte regulile de comportament având atitudini responsabile și asumarea a ceea ce fac.

5. Elaborarea unui plan de răspuns/intervenție la comportamentul de bullying

- încurajarea comunicării
- înțelegerea consecințelor
- dezvoltarea emoției prin recunoașterea și interpretarea sentimentelor și nevoilor altora
- dezvoltarea capacității de a se opri, de a se opri înainte de a acționa, să dea dovadă de responsabilitate
- prevenirea negativismului
- consilierea părinților

6. Monitorizarea implementării

Dacă se intervine la timp multe dintre probleme se pot rezolva atât la nivel individual al unui copil sau a unui grup de copii dintr-o clasă mai ales dacă sistemul de reguli funcționează și sunt implicați toți factorii anti-bullying pentru a diminua comportamentele violente.

BIBLIOGRAFIE:

- Ministerul Educației Naționale, Programe școlare – București, 2013;
- Adina Grigore, Cristina Ipate-Toma, Nicoleta-Sonia Ionică, Dezvoltare personală, , Editura Ars Libri, 2021

Educația empatiei – cheia prevenirii bullying-ului

Cotte Mihaela – Monica

Grădinița cu Program Prelungit, Nr. 8, Iași

În societatea contemporană, bullying-ul reprezintă una dintre cele mai frecvente forme de violență cu care se confruntă copiii și adolescenții. Fie că este vorba de agresiune fizică, verbală, relațională sau cibernetică, efectele asupra victimelor pot fi devastatoare, afectându-le stima de sine, echilibrul emoțional și chiar performanțele școlare. Pentru a combate acest fenomen, este esențial să învățăm să identificăm tipurile de agresiune și să dezvoltăm empatia – fundamentul unei relaționări sănătoase.

Bullying-ul nu se rezumă doar la lovituri sau insulte evidente. Agresiunile pot lua forme subtile, precum excluderea din grup, răspândirea de zvonuri sau ignorarea constantă a unei persoane. În era digitală, fenomenul s-a extins și în mediul online, sub forma cyberbullying-ului – mesaje răutăcioase, comentarii jignitoare sau distribuirea de conținut umilitor. Identificarea acestor forme de abuz este primul pas în stoparea lor. O comunitate care cunoaște și recunoaște agresiunea este mai pregătită să intervină și să ofere sprijin celor afectați.

Totuși, cunoașterea nu este suficientă. Pentru a preveni cu adevărat bullying-ul, este necesară cultivarea empatiei – capacitatea de a înțelege și a simți ceea ce trăiesc ceilalți. Copiii trebuie învățați încă de mici să se pună în locul celuilalt, să înțeleagă durerea provocată de o vorbă sau un gest și să aleagă comportamente bazate pe respect, nu pe dominare. Educația empatiei nu înseamnă doar lecții teoretice, ci și activități practice: jocuri de rol, discuții ghidate, povești care pun în lumină emoțiile umane.

Empatia ca armă împotriva bullying-ului

Un copil empatic nu doar că evită să rănească, dar și intervine când vede că alți colegi sunt supuși unor comportamente greșite. El devine un „aliat” al celui care suferă, un sprijin, un model pentru alții. Studiile arată că în colectivitățile în care se încurajează empatia, nivelul de bullying scade semnificativ.

Empatia cultivă spiritul de echipă, acceptarea diferențelor, relațiile sănătoase între colegi.

Cum se educă empatia în școală și grădiniță? În mediul educațional, empatia poate fi dezvoltată prin: povești și basme care pun în lumină trăirile personajelor, jocuri de rol în care copiii „intru în pielea” altuia, discuții despre conflicte: Ce s-a întâmplat? Cum ne-am simțit? Ce puteam face diferit?, proiecte comune: activități în care copiii cooperează, se ajută și învață să lucreze împreună.

În concluzie, prevenirea bullying-ului nu este responsabilitatea exclusivă a victimelor sau a cadrelor didactice, ci a întregii comunități. Prin identificarea corectă a formelor de agresiune și prin dezvoltarea empatiei în rândul tinerilor, putem construi o societate mai dreaptă și mai solidară, în care fiecare individ se simte văzut, auzit și respectat.

Bibliografie:

1. Daniel Goleman – Inteligența emoțională (Curtea Veche Publishing, 2008)
2. Marshall B. Rosenberg – Comunicarea nonviolentă. Un limbaj al vieții (Ponte, 2016)
3. Salvați Copiii România – Ghid pentru prevenirea și combaterea bullying-ului în grădinițe și școli
4. OECD (2015) – Skills for Social Progress: The Power of Social and Emotional Skills
5. Barbara Coloroso – Copiii învață ceea ce trăiesc (Editura Curtea Veche, 2017)

Bullying-ul și gestionarea conflictelor

Coța Camelia-Elena

Colegiul Național Pedagogic,, Gheorghe Lazăr”,

Grădinița de aplicație, Cluj-Napoca

Bullying-ul reprezintă o formă de agresiune repetată, intenționată, care se manifestă prin acte fizice, verbale sau sociale. Acest fenomen se regăsește frecvent în mediile școlare și are efecte devastatoare asupra victimelor. De aceea, prevenirea bullying-ului și gestionarea eficientă a conflictelor sunt esențiale pentru crearea unui mediu sigur și propice dezvoltării sănătoase a tinerilor.

Prevenirea bullyingului se bazează pe principii și valori fundamentale care promovează un mediu sănătos, sigur, echitabil. Prin cultivarea relațiilor sociale și prevenirea bullyingului, încurajăm crearea unei culturi a toleranței, respectului și empatiei în comunitățile educaționale.

Principalele nevoi emoționale ale copilului, care nu pot fi satisfăcute într-un mediu social afectat de bullying, includ nevoia de apartenență și nevoia de acceptare. Aceste două nevoi fundamentale sunt esențiale pentru dezvoltarea psihică armonioasă. Într-un context marcat de bullying, copiii sunt adesea excluși din grupul de egali și confrunțați cu lipsa toleranței față de trăsăturile care îi fac unici, cum ar fi aspectul fizic, etnia sau alte caracteristici personale.

Fenomenul bullyingului are un impact major asupra întregului grup de copii, indiferent de rolul pe care îl ocupă – inițiator, țintă sau martor – și se manifestă pe mai multe planuri: emoțional, social și cognitiv. Emoțional, toți cei implicați pot experimenta anxietate, rușine și vinovăție, ceea ce contribuie la o stimă de sine scăzută și un concept de sine negativ. Pe plan social, bullyingul provoacă izolare și distanțare, afectând relațiile interumane și amplificând frica de a avea încredere în ceilalți, ceea ce diminuează coeziunea și armonia grupului. În plan cognitiv, cei implicați în situații de bullying pot întâmpina dificultăți în concentrarea și procesarea informațiilor, ceea ce are un impact negativ asupra performanțelor școlare și dezvoltării intelectuale. Astfel, bullyingul nu doar că dăunează celor direct afectați, dar subminează și integritatea și funcționarea întregii comunități școlare.

1. Tipuri de Bullying

Bullying-ul poate fi împărțit în mai multe categorii:

Bullying fizic: Aceasta este forma cea mai vizibilă și, adesea, cea mai ușor de recunoscut. Bullying-ul fizic implică utilizarea forței fizice pentru a intimida sau răni victima. Manifestările includ:

Lovire, împingere, îmbrâncire.

Distrugerea sau furtul bunurilor personale.

Constrângerea fizică sau intimidarea prin gesturi amenințătoare.

Scuiat sau alte forme de agresiune corporală.

Deși este mai frecvent întâlnit în rândul băieților, bullying-ul fizic poate afecta orice persoană, indiferent de gen sau vârstă. În contextul românesc, această formă de bullying poate fi influențată de atitudini culturale care normalizează anumite forme de violență fizică ca “parte a creșterii”.

Bullying verbal: Această formă de bullying poate fi la fel de dăunătoare ca agresiunea fizică, deși urmele sale sunt mai puțin vizibile. Bullying-ul verbal se manifestă prin:

Porecle jignitoare și insulte.

Amenințări și intimidări verbale.

Remarci sarcastice sau umilitoare.

Răspândirea de zvonuri și bârfe.

Comentarii discriminatorii bazate pe etnie, religie, orientare sexuală sau dizabilități.

Bullying-ul verbal este adesea subtil și poate fi mascat sub forma unor “glume” aparent inofensive, făcându-l dificil de detectat și combătut. În România, anumite forme de bullying verbal pot fi influențate de stereotipuri culturale și prejudecăți sociale adânc înrădăcinate.

Bullying social: Această formă de bullying vizează statutul social al victimei și relațiile sale interpersonale. Se manifestă prin:

Excluderea intenționată din grupuri sau activități.

Manipularea relațiilor sociale ale victimei.

Răspândirea de zvonuri pentru a deteriora reputația cuiva.

Umilirea publică sau expunerea informațiilor personale.

socială și tratamentul cu “tăcerea”.

Bullying-ul social poate fi deosebit de dăunător în perioada adolescenței, când relațiile cu colegii joacă un rol crucial în dezvoltarea identității.

Cyberbullying: Se desfășoară prin mediul online, incluzând mesaje jignitoare pe rețelele sociale sau difuzarea de imagini umilitoare. . Cyberbullying-ul poate fi în unele cazuri mai greu de detectat decât bullying-ul tradițional.

2. Efectele Bullying-ului

Efectele bullying-ului pot fi resimțite atât pe termen scurt cât și pe termen lung:

Efecte emoționale

Victimele bullying-ului pot suferi de anxietate, depresie, iritabilitate și un sentiment acut de izolare socială. Aceste emoții negative contribuie la deteriorarea sănătății mintale.

Efecte fizice

Persoanele care experimentează bullying colaborează adesea cu diverse probleme fizice, cum ar fi dureri cronice (de cap sau abdominale) și probleme cu somnul.

Efecte academice

Studiile arată că semnalele eliminatorii sunt frecvente în rândul victimelor bullying-ului; acestea pot absenta mai des de la școală sau pot obține rezultate slabe la învățământ.

Efecte asupra agresorilor

Agresorii sunt expuși riscurilor crescute pentru comportamente antisociale pe parcursul vieții lor adolescente și adulte.

3. Strategii pentru Prevenirea Bullying-ului

Pentru a aborda problema bullying-ului eficient, este important să se dezvolte o varietate de strategii menite să conștientizeze elevii despre impactul acestor comportamente:

A. Programe educaționale

Implementarea programelor care promovează empatia și respectul față de ceilalți este crucială. Aceste programe trebuie să fie integrate în curricula școlară.

B. Instruirea cadrelor didactice

Profesorii trebuie să fie bine pregătiți pentru a recunoaște semnele agresiunii între elevi și pentru a interveni prompt atunci când observă aceste comportamente.

C. Implicarea părinților

Părinții trebuie informați despre efectele negative ale bullying-ului, astfel încât să poată sprijini copiii în fața acestei probleme.

D. Politici clare

Școlile ar trebui să stabilească coduri clare privind comportamentul acceptabil între elevi și măsuri disciplinare pentru cei care perturbă un mediu sigur.

4. Gestionarea Conflictelor

Gestionarea eficientă a conflictelor este o parte esențială în prevenirea escaladării situațiilor violente:

A. Abordări proactive

Identificarea timpurie a posibilelor conflicte poate ajuta la redus intensitatea acestora.

B. Comunicarea Nonviolentă

Promovarea comunicării bazate pe nevoile propriilor indivizi fără atacuri directe poate ajuta la rezolvarea neînțelegerilor într-un mod constructiv.

C. Medierea

Implicarea unui mediator neutru poate ajuta părțile să ajungă la o soluție comun acceptabilă fără escaladări suplimentare ale conflictelor.

Prevenirea bullying-ului necesită un efort concertat din partea întregii comunități – profesori, părinți și elevi - iar gestionarea eficient a conflictelor joacă un rol vital în creșterea unui mediu educațional pozitiv unde toți elevii se simt în siguranță să își exprime identitatea personalității lor fără frica hărțuirii sau agresiunii. Prin implementarea strategiilor adecvate ce vizează atât educația cât și intervenția directă putem construi relații mai sănătoase între tineri și putem contribui la dezvoltarea socio-culturală pozitivă al societății în ansamblu.

Bibliografie:

Craig, W., et al. (2009). A cross-national profile of bullying and victimization among adolescents in 40 countries. *International Journal of Public Health*.

Cook, C.R., et al. (2010). Predictors of bullying and victimization in childhood and adolescence: A meta-analytic investigation. *School Psychology Quarterly*.

Tomșa, R., et al. (2013). Bullying in Romanian school children: The role of substance abuse. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*.

Prevenirea bullying-ului la creșă

Crișan Andreea Tania
Grădinița cu P.P. Nr.2/ Creșă
Aiud

Introducere

Creșa reprezintă primul mediu social structurat în care copilul intră în contact cu reguli, relații interpersonale și gestionarea emoțiilor în afara familiei. Această etapă timpurie este crucială pentru dezvoltarea socio-emoțională, pentru formarea empatiei și pentru învățarea modalităților sănătoase de gestionare a conflictelor. Deși termenul „bullying” este mai frecvent asociat cu vârste mai mari, manifestări incipiente de agresivitate, excludere sau intimidare pot apărea încă de la vârsta antepreșcolară. Astfel, prevenirea bullyingului trebuie să înceapă devreme, prin intervenții educaționale adaptate vârstei și prin promovarea unui climat pozitiv și incluziv.

1. Bullyingul la vârsta fragedă: mit sau realitate?

Deși copiii mici nu conștientizează încă pe deplin impactul comportamentului lor asupra celorlalți, studiile arată că agresivitatea poate apărea chiar în jurul vârstei de doi ani, sub forme precum mușcatul, împinsul sau refuzul de a împărți jucării. Aceste comportamente nu sunt în mod automat etichetabile ca bullying, dar pot deveni repetitive și orientate către un anumit copil, ceea ce duce la excludere sau teamă – elemente centrale ale fenomenului bullying.

În creșă, un astfel de comportament poate fi rezultatul frustrării, lipsei de vocabular pentru exprimarea nevoilor sau al lipsei de modele comportamentale sănătoase. Este responsabilitatea adulților să recunoască aceste manifestări și să intervină într-un mod educativ și constructiv.

2. Rolul adultului în prevenirea bullyingului

Personalul din creșă (educatori, îngrijitori) are un rol esențial în prevenirea și gestionarea conflictelor între copii. Prevenirea bullyingului nu presupune doar corectarea comportamentelor negative, ci și cultivarea comportamentelor pozitive prin:

- Crearea unui climat sigur și previzibil: copiii au nevoie de rutine clare, reguli explicate și aplicate consecvent, dar cu blândețe.
- Intervenția timpurie și fermă: atunci când apare un comportament agresiv, intervenția trebuie să fie promptă, dar ne-punitivă. Copilul este ajutat să înțeleagă consecințele acțiunilor sale și să repare, pe cât posibil, situația creată.

- Modelarea comportamentelor pozitive: educatorii trebuie să fie modele de empatie, respect și calm în relațiile cu copiii și între ei.

3. Dezvoltarea empatiei în primii ani de viață

Empatia – capacitatea de a înțelege și de a împărtăși emoțiile celui alt – începe să se dezvolte în jurul vârstei de 1-2 ani, când copilul devine conștient că ceilalți au gânduri și sentimente proprii.

Între 2 și 4 ani, această capacitate poate fi stimulată prin:

- Jocuri de rol: activități precum „doctorul și pacientul” sau „păpușile triste și vesele” ajută copiii să recunoască emoțiile celorlalți și să răspundă într-un mod adecvat.

- Citirea de povești: discuțiile despre personaje și emoțiile lor sunt un instrument eficient pentru dezvoltarea empatiei.

- Etichetarea emoțiilor: atunci când un copil plânge sau râde, adultul poate verbaliza: „Văd că ești trist”, „Te-ai bucurat foarte mult că...”, ajutând astfel copilul să își recunoască și să își exprime emoțiile.

Cultivarea empatiei este fundamentul prevenirii bullyingului. Un copil empatic va fi mai puțin probabil să rănească intenționat un alt copil și mai înclinat să intervină sau să ceară ajutorul unui adult în fața unei nedreptăți.

4. Gestionarea conflictelor la vârste fragede

Conflictele sunt o parte firească a vieții sociale, chiar și la vârste fragede. Copiii mici nu dispun încă de abilitățile necesare pentru a le gestiona singuri, astfel că rolul adultului este de mediator și ghid.

Tehnici utile includ:

- Redirecționarea atenției: pentru copiii sub 3 ani, o strategie eficientă este distragerea atenției către o altă activitate sau jucărie.

- Exprimarea alternativelor: în loc de „Nu-i voie să muști”, se poate spune „Spune-i că ești supărat, nu e bine să muști”.

- Rezolvarea pașilor conflictului (adaptată vârstei): “Ce s-a întâmplat?” „Cum te-ai simțit?” „Ce putem face ca să reparăm?” astfel, copiii încep să învețe un limbaj al păcii și al cooperării.

Prin aceste intervenții, copiii învață că problemele pot fi rezolvate fără agresivitate și că nevoile fiecăruia pot fi exprimate și respectate.

5. Implicarea părinților în prevenirea bullyingului

Educația începe acasă, iar colaborarea între familie și personalul creșei este esențială. Părinții trebuie informați și implicați în formarea comportamentelor sociale ale copiilor. Recomandările includ:

- Stabilirea unor reguli clare acasă privind respectul față de ceilalți.
- Încurajarea exprimării emoțiilor în mod deschis și validarea acestora.
- Participarea la ateliere sau activități comune în cadrul creșei, care promovează incluziunea și prietenia.

Un copil care învață acasă empatia și cooperarea va reflecta aceste valori și în colectivitate.

Concluzie

Prevenirea bullyingului la creșă nu înseamnă doar oprirea comportamentelor agresive, ci formarea unui mediu în care fiecare copil se simte în siguranță, înțeles și valorizat. Prin promovarea empatiei, prin intervenții blânde și consistente și prin colaborare strânsă între educatori și părinți, putem construi bazele unei educații socio-emoționale sănătoase. Este nevoie de o abordare holistică, centrată pe copil, care să transforme conflictele în oportunități de învățare și să educe generații care își respectă și își înțeleg semenii.

Bibliografie

1. Denham, S. A. (2006). Social-emotional competence as support for school readiness: What is it and how do we assess it? *Early Education and Development*, 17(1), 57–89.
2. Olweus, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Blackwell Publishing.
3. Elias, M. J., & Schwab, Y. (2006). From Compliance to Responsibility: Social and Emotional Learning and Classroom Management. In C. M. Evertson & C. S. Weinstein (Eds.), *Handbook of Classroom Management*.
4. Webster-Stratton, C., & Reid, M. J. (2004). Strengthening Social and Emotional Competence in Young Children—The Foundation for Early School Readiness and Success. *Infants & Young Children*, 17(2), 96–113.
5. UNICEF România (2021). Ghid pentru prevenirea violenței în mediul preșcolar.

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în școală: Rolul educației și al parteneriatului școală-familie

Crișan Ligia-Maria

Școala Gimnazială „Ormós Zsigmond” Pecica

Fenomenul bullying-ului și al conflictelor din școli devine tot mai des întâlnit în mediul educațional, afectând considerabil starea emoțională și rezultatele școlare ale elevilor. Pentru a asigura un mediu școlar sigur, pozitiv și incluziv, este esențial să se prevină aceste comportamente și să se gestioneze conflictele într-un mod eficient. Bullying-ul este caracterizat printr-un comportament agresiv, deliberat și repetitiv, în care există un dezechilibru de putere între autor și victimă. Acest comportament poate lua diverse forme: verbală, fizică, socială (prin excluderea din grup) sau digitală (prin mijloace tehnologice). Spre deosebire de simplele conflicte, bullying-ul are ca scop clar provocarea de suferință sau controlul asupra celuilalt. În schimb, conflictele școlare reprezintă divergențe de opinie sau tensiuni apărute între elevi ori între aceștia și profesori. Ele nu presupun în mod necesar o intenție de a face rău și pot fi gestionate pozitiv prin dialog și cooperare.

Apariția bullying-ului și a conflictelor în mediul școlar este favorizată de o serie de factori care țin atât de contextul educațional, cât și de influențele externe. Unul dintre acești factori este lipsa unei supravegheri adecvate în timpul pauzelor sau în spațiile comune, unde elevii pot interacționa fără a fi monitorizați corespunzător. De asemenea, absența educației emoționale și a dezvoltării empatiei contribuie la dificultăți în gestionarea relațiilor interpersonale și la apariția comportamentelor agresive. Un alt aspect important îl reprezintă toleranța față de violență, cultivată fie în mediul familial, fie prin intermediul mass-mediei, care poate normaliza atitudinile agresive în rândul copiilor. În plus, lipsa unor politici clare și eficiente anti-bullying la nivelul unităților de învățământ face ca aceste comportamente să nu fie identificate și sancționate la timp, perpetuând astfel un climat de nesiguranță în școli. Elevii agresați pot suferi o scădere semnificativă a încrederii în sine, pot dezvolta tulburări emoționale precum anxietatea și depresia, ajung adesea să se izoleze social și să manifeste o diminuare a performanței școlare. În unele cazuri, pot apărea și probleme de sănătate psihosomatică, generate de stresul și tensiunea emoțională constantă. Pe termen lung, victimele bullying-ului riscă să devină adulți retrași, nesiguri sau cu dificultăți de integrare socială, în timp ce agresorii, dacă nu sunt corecți, pot dezvolta comportamente antisociale persistente.

Combaterea bullying-ului presupune o colaborare strânsă între școală, familie și comunitate, fiecare având un rol esențial în prevenirea și gestionarea acestui fenomen. Printre strategiile eficiente se numără introducerea educației emoționale și sociale în activitățile școlare, prin care elevii învață empatia, comunicarea nonviolentă și modalități pașnice de soluționare a conflictelor. Un alt element important îl constituie stabilirea unor reguli clare de comportament și aplicarea fermă a consecințelor în cazurile de bullying, printr-un regulament intern bine structurat. Nu în ultimul rând, implicarea activă a elevilor în viața școlii – prin ateliere educative și campanii de informare contribuie la crearea unui climat de responsabilitate, solidaritate și respect reciproc.

O gestionare eficientă a conflictelor în mediul școlar implică utilizarea unor metode care să promoveze dialogul, înțelegerea reciprocă și soluțiile constructive. Un prim pas este medierea conflictelor, prin implicarea unui adult imparțial sau a unor elevi instruiți special pentru a facilita comunicarea între părți și a sprijini găsirea unei soluții acceptabile pentru toți cei implicați.

Un element fundamental în prevenirea comportamentelor agresive și în menținerea unui climat pozitiv în școală îl reprezintă cooperarea constantă între școală și familie. Această colaborare asigură un cadru unitar în care elevul este susținut prin mesaje consecvente venite atât din mediul educațional, cât și din cel familial, promovând valori precum empatia, respectul față de ceilalți și asumarea responsabilității. Astfel, parteneriatul școală-familie devine o resursă esențială în formarea unui comportament sănătos și echilibrat.

O comunicare clară și eficientă între părinți și profesori este esențială pentru identificarea din timp a semnelor de bullying sau a apariției conflictelor. Părinții pot observa modificări în comportamentul copilului, cum ar fi anxietatea, retragerea sau refuzul de a merge la școală, în timp ce cadrele didactice pot urmări modul în care elevii interacționează în clasă. Schimbul de informații între cele două părți permite o intervenție promptă și coordonată. Implicarea părinților în viața școlii contribuie la întărirea comunității educaționale. Participarea lor la ședințe, workshopuri, campanii anti-bullying sau activități extrașcolare creează un mediu bazat pe încredere și responsabilitate comună. În plus, părinții activ implicați în educația copiilor oferă un exemplu pozitiv și un sprijin emoțional constant, influențând astfel în mod benefic comportamentul și dezvoltarea lor.

Bullying-ul și conflictele sunt realități ale vieții școlare, dar pot fi prevenite și gestionate eficient prin implicarea tuturor actorilor educaționali. Prin educație, intervenție și colaborare, școala poate deveni un spațiu sigur în care fiecare elev să se simtă acceptat și respectat. Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor nu pot fi eficiente decât în contextul unei abordări colaborative.

Parteneriatul autentic dintre școală și familie contribuie esențial la formarea unui mediu educațional sigur și echilibrat. Doar prin implicare constantă, comunicare deschisă și sprijin reciproc, putem construi o cultură a respectului și nonviolenței în școli.

BIBLIOGRAFIE:

Epstein, J. L. (2001). *School, Family and Community Partnerships*.

Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.

Save the Children România. (2020). *Raport privind violența în școală*.

Voiculescu, F. (2018). *Implicarea familiei în educația copiilor: premisă a succesului școlar*. Revista de Psihologie Școlară, nr. 2.

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor

Crișan Mariana Sanda

Grădinița "Zâna Florilor", sector 6. București

Bullying-ul reprezintă o problemă serioasă în societatea contemporană, afectând în special tinerii în mediul școlar. Aceasta se manifestă prin comportamente agresive, repetate, care pot include hărțuirea fizică, verbală sau emoțională.

Pe de altă parte, gestionarea conflictelor este o abilitate esențială care ne ajută să navigăm prin neînțelegeri și dispute, promovând soluții constructive. Metodele de prevenire a bullying-ului și strategiile de gestionare a conflictelor:

Educația și conștientizarea

Un prim pas în prevenirea bullying-ului este educația. Este crucial ca elevii, părinții și cadrele didactice să fie informați despre ce înseamnă bullying-ul, cum se manifestă și care sunt consecințele sale.

Sesiunile de informare, workshop-urile și campaniile de conștientizare pot ajuta la creșterea gradului de conștientizare. De exemplu, școlile pot organiza zile dedicate prevenirii bullying-ului, unde se discută despre empatie, respect și diversitate.

Promovarea empatiei și a respectului

Empatia joacă un rol esențial în prevenirea bullying-ului. Activitățile care promovează colaborarea și înțelegerea între colegi pot reduce comportamentele agresive. De exemplu, proiectele de grup sau activitățile extracurriculare pot ajuta la construirea unor relații pozitive.

În plus, învățarea despre diversitate și acceptarea diferențelor pot contribui la crearea unui mediu mai incluziv.

Stabilirea unor reguli clare

Stabilirea unor reguli clare împotriva bullying-ului este esențială. Aceste reguli ar trebui să fie comunicate tuturor elevilor și să fie însoțite de consecințe pentru cei care le încalcă.

De asemenea, este important ca școlile să aibă politici bine definite pentru a aborda cazurile de bullying, asigurându-se că victimele primesc sprijinul necesar.

Sprijinul victimelor

Victimele bullying-ului trebuie să aibă acces la suport emoțional și consiliere. Crearea unui mediu în care acestea se simt în siguranță să vorbească despre experiențele lor este crucială.

Consilierii școlari joacă un rol important în oferirea acestui sprijin, ajutându-i pe elevi să își recâștige încrederea în sine.

Gestionarea conflictelor

Comunicarea deschisă

Gestionarea eficientă a conflictelor începe cu comunicarea deschisă.

Este important ca părțile implicate să aibă ocazia să își exprime punctele de vedere și sentimentele. Încurajarea dialogului poate ajuta la clarificarea neînțelegerilor și la găsirea unei soluții amiabile. De exemplu, organizarea unor întâlniri între părțile implicate poate facilita o discuție constructivă.

Ascultarea activă

Ascultarea activă este o abilitate esențială în gestionarea conflictelor. Aceasta implică nu doar auzirea cuvintelor, ci și înțelegerea sentimentelor și intențiilor celuilalt. Practicarea ascultării active poate reduce tensiunea și poate facilita o discuție mai productivă. Este important ca fiecare parte să se simtă ascultată și înțeleasă.

Medierea

În unele cazuri, implicarea unei terțe părți neutre poate ajuta la rezolvarea conflictelor. Mediatorul poate facilita discuția și poate ajuta la găsirea unei soluții acceptabile pentru ambele părți. Această abordare poate fi deosebit de utilă în situațiile în care emoțiile sunt intense și comunicarea directă este dificilă.

Focalizarea pe soluții

În loc să se concentreze pe probleme, părțile implicate ar trebui să colaboreze pentru a găsi soluții care să satisfacă nevoile tuturor. Aceasta poate implica brainstorming-ul de idei și evaluarea opțiunilor disponibile. Focalizarea pe soluții poate transforma un conflict într-o oportunitate de învățare și dezvoltare personală.

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor sunt esențiale pentru a menține un mediu sănătos și armonios, atât în școli, cât și în comunități. Prin educație, empatie și comunicare, putem contribui la crearea unor relații mai bune între indivizi.

Este responsabilitatea noastră să ne implicăm activ în prevenirea bullying-ului și să dezvoltăm abilități de gestionare a conflictelor, pentru a asigura un viitor mai sigur și mai respectuos pentru toți.

Bibliografie:

Pactul antibullying la scoala,, Emy Geyskens,, Editura: , 2024

Invincibil la bullying,, ,2024

Metode alternative de solutionare a conflictelor, Raul Miron, Editura: , 2020

,

Depistarea și rezolvarea conflictelor bullying-ului în grădiniță

Csata Tünde

Școala Gimnazială „Fogarasy Mihály”, Gheorgheni

Bullyingul, abuzul poate avea foarte multe forme de manifestare, Putem vorbi despre abuz fizic, verbal, social sau psihologic. Când vorbim despre hărțuire fizică, ne referim la lovituri, împingeri, căderi, împingeri, distrugerea altor lucruri.

Hărțuirea verbală include tachinările, amenințările, hărțuirile, porecelele, insultele. Hărțuirea psihologică apare atunci când victima experimentează în mod repetat din cele două categorii menționate mai sus și este afectată emoțional. Hărțuirea socială apare atunci când cineva este ignorat sau devine ținta bârfelor. Această formă de hărțuire este cea mai greu de recunoscut și de gestionat.

Din păcate, orice copil poate deveni ușor o victimă a abuzului. Dar cine sunt abuzatorii, agresorii? De obicei, copiii care devin agresori sunt cei cărora nu le pasă de sentimentele altora, care au o furie bruscă, incapabili să gestioneze conflictele, iar copiii hărțuiți sunt cei retrași, drăguți.

Abuzul este deja prezent și în grădiniță. În această perioadă, cel mai frecvent se manifestă prin tachinare, retragerea prieteniei, excludere, abuz fizic, cum ar fi lovituri, mușcături, bătaie, tragerea părului sau chiar prin luarea sau distrugerea unor obiecte personale. În cazul băieților, mai degrabă domină forța fizică, se umilesc reciproc sau își batjocoresc performanțele, acestea fiind principalele metode. În cazul fetelor, mai degrabă excluderea, privarea de prieteni, șantajul emoțional.

Este foarte greu de observat momentul abuzului. Observațiile arată că abuzurile sunt mult mai frecvente decât se vorbește despre. Poate că cel mai devreme schimbarea stării emoționale a copiilor poate atrage atenția asupra acestuia.

De exemplu

- Copilul care era înainte deschis devine tăcut, retras, preferă să fie singur, ajungând acasă se grăbește direct în camera lui.
- Nu mănâncă cum trebuie, evită mesele comune.
- Are din ce în ce mai puțini prieteni.

- Pot apărea simptome psihice: coșmaruri, dificultăți în a adormi, anxietate vizibilă, roade unghiile, începe să bâlbească, poate chiar să devină complet mut.
- Corpul său dă semne psihosomatice: se plânge din ce în ce mai des de dureri (durere de cap, durere de burtă) sau se îmbolnăvește (diaree, faringită, etc.).
- Dimineața ne confruntăm cu o rezistență serioasă când trebuie să plecăm la grădiniță (chiar și crize de furie, scene mari, certuri sau ascundere, invocarea durerii).
- Nu sunt invitat/nu vrea să meargă la petreceri de ziua de naștere, la petreceri pentru copii.
- Nu vorbește despre colegii săi, despre întâmplările din grădiniță, „povestirea” încetează.

Ce putem face împotriva ?

În primul rând, trebuie să conștientizăm copiii că, dacă se întâmplă ceva, trebuie să vorbească întotdeauna cu un adult care poate pune capăt comportamentului abuziv și poate oferi ajutor tuturor celor care au nevoie. Am putea crede că în mediul de grădiniță nu există abuzuri. Dar, din păcate, da. Hărțuirea, împingerea, glumele răutăcioase pot avea consecințe negative asupra dezvoltării emoționale și sociale a copiilor. Dacă observăm că un copil este abuzat, trebuie să intervenim imediat. Trebuie să ascultăm ambele părți și să căutăm o soluție pentru problema. Nu trebuie niciodată să ignorăm astfel de situații.

Prevenirea abuzului în rândul copiilor de grădiniță este esențială pentru dezvoltarea lor sănătoasă din punct de vedere psihic și social. Această grupă de vârstă este deosebit de sensibilă, iar în această perioadă se pun bazele relațiilor sociale viitoare.

Este foarte important ca copiii să învețe diferitele moduri de a-și exprima emoțiile prin intermediul jocurilor. În acest sens, ne pot ajuta jocul cu păpușile și diferitele carduri cu emoții. Este important ca copiii să învețe să vorbească despre emoții. Să știe să spună ce înseamnă furia, frica, tristețea, bucuria. Este foarte important să dezvoltăm empatia. Încercați să vorbiți și despre ce ar putea simți cealaltă persoană?

Un alt aspect important este exemplul, deoarece copiii își însușesc cunoștințele și experiențele prin imitare. Dacă copiii văd între adulți o comunicare consecventă, calmă și respectuoasă, aceasta va fi exemplul pentru ei. Este important să stabilim reguli și să le respectăm întotdeauna pentru un comportament amabil. „Nu lovim?” Ajutăm unul pe celălalt.”

Dacă le învățăm copiii câteva tehnici de gestionare a conflictelor, îi putem ajuta să găsească soluții în anumite situații pentru a acționa corect. Iată o strategie simplă: „Oprește-te – vorbește – cere ajutor.”

Sau, de exemplu, situații care pot fi exersate prin diferite jocuri dramatice, de exemplu. Ce se întâmplă dacă cineva ia jucăria. Este important să le explicăm copiilor că rezolvăm problemele cu ajutorul cuvintelor, să cerem ajutor.

Este important ca adulții să fie exemple demne de urmat, care să-i învețe pe copii comunicarea respectuoasă și non-violentă.

Cercurile de discuții zilnice și săptămânale sunt de asemenea esențiale. În aceste momente, copiii pot povesti liber despre experiențele lor, pot vorbi despre emoțiile lor, ceea ce este foarte greu de realizat la această vârstă. Este foarte important ca copiii să fie capabili să-și povestească supărările, pentru că în acest caz pot găsi o soluție și va fi mai puțini agresivi.

În lumea accelerată de astăzi, este foarte greu să eliminăm complet acest lucru, dar cred că dacă profesorul, părintele și copilul pot colabora corespunzător, dacă toată lumea lucrează împreună, atunci acest lucru poate fi rezolvat și putem spera că se va îmbunătăți.

Bibliografie:

Tóth Ágnes és Kifor Zsuzsanna- Nagy család az óvodában, Editura Novum, 2005

Nanszákné dr. Cserfalvi Ilona- Gyermekközpontú napköziotthon Editura Lícium- Art, 2004, Debrecen

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó, Girasek János- A személyiségfejlődés zavarai, Editura Kölcsey Ferencz Református Főiskola, 2002, Debrecen

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor

Csiki Eva

Școala Gimnazială Ceuașu de Câmpie, Grădinița PN PORUMBENI, jud. Mureș

Introducere

În societatea contemporană, bullying-ul și conflictele între indivizi, în special în rândul copiilor și adolescenților, au devenit subiecte tot mai discutate. Fenomenele de agresiune psihologică, fizică sau verbală pot avea consecințe grave asupra dezvoltării personale și sociale a victimelor. Este esențial să înțelegem aceste probleme, să promovăm un climat de respect și empatie, și să dezvoltăm strategii eficiente pentru prevenirea și gestionarea lor.

1. Ce este bullying-ul?

Bullying-ul reprezintă un comportament agresiv intenționat, repetat în timp, prin care o persoană sau un grup domină, rănește sau intimidează o altă persoană. Acesta poate îmbrăca diverse forme:

Bullying fizic: loviri, împingeri, distrugerea bunurilor personale.

Bullying verbal: insulte, porecle jignitoare, amenințări.

Bullying social: excluderea din grupuri, răspândirea de zvonuri.

Cyberbullying: agresiuni realizate prin intermediul internetului și rețelelor sociale.

Efectele bullying-ului asupra victimelor includ scăderea stimei de sine, anxietate, depresie, izolare socială și chiar tendințe suicidare în cazuri extreme.

2. Gestionarea conflictelor

Conflictele sunt o parte inevitabilă a vieții sociale și nu trebuie privite neapărat ca ceva negativ. Ele pot deveni oportunități pentru dezvoltarea abilităților de comunicare, empatie și negociere.

Gestionarea eficientă a conflictelor presupune:

Recunoașterea problemei: Identificarea sursei conflictului și a emoțiilor implicate.

Ascultarea activă: Oferirea unui spațiu de exprimare pentru ambele părți, fără judecăți.

Empatia: Înțelegerea punctului de vedere al celuilalt.

Comunicarea nonviolentă: Exprimarea nevoilor și dorințelor într-un mod calm și respectuos.

Găsirea unui compromis: Identificarea unei soluții care să fie acceptabilă pentru ambele părți.

3. Strategii de prevenire a bullying-ului

Prevenirea bullying-ului presupune implicarea activă a întregii comunități: școală, familie, autorități.

Câteva măsuri eficiente includ:

Educația emoțională și socială: Elevii trebuie învățați cum să-și gestioneze emoțiile și cum să interacționeze sănătos cu ceilalți.

Campanii de conștientizare: Organizarea de activități și ateliere în școli pentru a informa despre consecințele bullying-ului.

Crearea unui climat pozitiv: Promovarea unui mediu școlar bazat pe respect, toleranță și colaborare.

Implicarea părinților: Comunicarea constantă între școală și familie poate preveni escaladarea unor comportamente negative.

Intervenția rapidă: Cadrele didactice trebuie să recunoască semnele bullying-ului și să intervină prompt, aplicând măsuri educative și nu punitive.

4. Rolul profesorilor și al psihologilor școlari

Profesorii joacă un rol crucial în prevenirea și gestionarea bullying-ului și conflictelor. Ei pot observa comportamentele problematice și pot iniția discuții constructive în clasă. Psihologii școlari, la rândul lor, pot oferi consiliere individuală sau de grup, intervenind acolo unde este necesar pentru a sprijini victimele și pentru a corecta comportamentele agresive.

5. Implicarea elevilor în soluționarea conflictelor

Elevii pot fi educați să devină "mediatori de conflict", ajutând colegii să își rezolve neînțelegerile prin dialog. De asemenea, grupurile de sprijin între egali și mentoratul între elevi mai mari și cei mai mici pot contribui la reducerea comportamentelor negative.

Concluzie

Bullying-ul și conflictele nu pot fi eliminate complet, dar pot fi reduse semnificativ printr-o abordare educativă, empatică și colaborativă. Este responsabilitatea fiecăruia dintre noi – elev, părinte, profesor sau membru al comunității – să contribuie la construirea unui mediu sigur, unde toți copiii se pot dezvolta armonios. Prin educație, intervenție și sprijin, putem combate bullying-ul și putem transforma conflictele în oportunități de creștere.

Bibliografie:

1. Olweus, D. (1993). Bullying at School: What We Know and What We Can Do. Blackwell Publishing.
2. Salvați Copiii România. (2022). Studiu național privind bullying-ul în școlile din România.
3. Goleman, D. (1995). Inteligența emoțională. Editura Curtea Veche.
4. www.educatieprivata.ro – articole despre bullying și prevenirea acestuia.
5. Ministerul Educației. (2021). Ghid pentru prevenirea și combaterea bullying-ului în unitățile de învățământ preuniversitar.

Bullyingul la preșcolari, între realitate și etichetare prematură

Curea Roxana Nicoleta

Grădinița cu Program Prelungit nr. 8, Iași

Bullyingul în rândul preșcolarilor este un subiect controversat, având în vedere vârsta fragedă a copiilor și dezvoltarea socio-emoțională specifică vârstei. Acest articol explorează dacă comportamentele observate în grădinițe pot fi considerate forme timpurii de bullying sau sunt manifestări normale ale dezvoltării. Se analizează situații frecvente în grădinițe care, dacă sunt ignorate, pot duce la probleme de comportament în viitor. De asemenea, se subliniază importanța intervenției timpurii și a educației relaționale în prevenirea dezvoltării unor tipare negative de comportament.

În ultimii ani, fenomenul bullyingului a devenit un subiect central în discuțiile despre sănătatea emoțională și siguranța copiilor în mediul educațional. În mod tradițional, bullyingul este definit ca o formă de agresiune repetitivă, intenționată, în care există un dezechilibru de putere între agresor și victimă. Aplicarea acestei definiții în rândul copiilor preșcolari ridică numeroase întrebări. La această vârstă fragedă, comportamentele de opoziție, conflictele sau impulsivitatea fac parte din procesul natural de dezvoltare. Astfel, este legitim să ne întrebăm: bullyingul la preșcolari este o realitate sau o etichetare abuzivă?

Copiii de 3-6 ani se află într-un stadiu incipient de dezvoltare socio-emoțională. Nu își controlează complet impulsurile, nu înțeleg întotdeauna consecințele acțiunilor lor și nu au încă o reprezentare clară a relațiilor de putere. De aceea, comportamente precum lovirea, împingerea sau refuzul de a coopera apar adesea ca răspuns la frustrare, curiozitate sau lipsa abilităților de comunicare și nu din intenția de a face rău. Cu toate acestea, cercetările arată că modelele de comportament agresiv-repetitiv, chiar și în perioada preșcolară, pot fi semnale timpurii ale unor dificultăți emoționale sau ale lipsei de autoreglare. Astfel, este esențial ca educatorii și părinții să observe cu atenție dinamica grupului, să încurajeze exprimarea emoțiilor în mod constructiv și să intervină precoce.

Pentru a evita stigmatizarea, mulți specialiști preferă să nu utilizeze termenul „bullying” în cazul preșcolarilor, ci să vorbească despre comportamente neadecvate social, agresivitate relațională sau dificultăți de interacțiune. Aceste formulări permit o abordare educativă și terapeutică, fără a eticheta definitiv copilul.

Deși la nivel preșcolar nu putem vorbi de bullying în sensul clasic și complet al termenului, există o serie de comportamente repetate și modele relaționale disfuncționale care, netratate, pot duce la formarea unui profil agresiv sau, dimpotrivă, al unui copil vulnerabilizat. Astfel, putem observa:

1. Excluderea repetitivă din jocuri

În grupurile de preșcolari, apar frecvent expresii precum: „Tu nu ai voie aici!”, „Noi suntem prietene, tu nu te poți juca cu noi!”- acestea sunt adesea trecute cu vederea ca parte a „alegerilor libere” ale copiilor. Însă când un copil este exclus sistematic din activitățile colective, aceasta poate afecta stima de sine, capacitatea de integrare și îl poate transforma într-o țintă vulnerabilă în anii următori.

2. Tachinarea constantă, sub pretextul „glumelor”- unii copii dezvoltă rapid o plăcere pentru a râde de ceilalți, observând reacțiile grupului, tachinarea pentru defecte de vorbire, ironia la adresa vestimentației altcuiva, imitarea comportamentului unui coleg pentru a-l face de râs- aceste comportamente pot părea ne semnificative la vârsta de 4-5 ani, dar dacă sunt tolerate sau chiar încurajate prin lipsa intervenției, se pot transforma în agresiuni verbale recurente.

3. Dominarea spațiului sau a materialelor didactice. Unii copii manifestă o tendință de a controla resursele, nu permit altora să folosească jucăriile preferate, strigă sau lovesc pentru a obține primul loc, impun reguli proprii în jocurile de grup. Dacă acest comportament este ignorat sau justificat prin „are o personalitate puternică”, copilul poate învăța că dominarea este o cale eficientă de a-și satisface nevoile, ceea ce, în viitor, poate duce la manifestări de autoritarism agresiv.

4. Etichetările repetate. Cuvinte precum „e rău”, „e bebeluș”, „nu știe nimic” pot părea ne semnificative, dar repetarea lor asupra aceluiași copil conduce la internalizarea stigmatului și la excludere emoțională. Copilul care le folosește învață că etichetele oferă putere asupra celorlalți.

5. Agresivitatea fizică tolerată. Loviturile ușoare, împingerile, trasul de păr sau distrugerea obiectelor unui coleg pot fi minimizate cu replici precum „sunt mici, nu știu ce fac”. Însă lipsa de reacție sau justificările frecvente normalizează agresivitatea și reduc empatia.

Consecințe posibile dacă sunt ignorate: copilul agresor poate dezvolta un sentiment de superioritate și lipsă de responsabilitate față de ceilalți, copilul-victimă își pierde încrederea în sine, devine retras și se izolează, ceea ce îl face și mai vulnerabil, grupul învață că agresiunea este permisă, iar susținerea celor vulnerabili este opțională sau ne semnificativă.

În acest context, rolul educatoarei devine esențial în înțelegerea și descifrarea acestor comportamente. Astfel, intervenția timpurie, blândă și educativă, învățarea empatiei prin jocuri de rol, încurajarea cooperării, medierea conflictelor, validarea emoțiilor tuturor copiilor, evitarea etichetării („el e

bătăușul grupei”) sunt metode eficiente de a nu lăsa acest tip de comportament să se dezvolte și să devină o piedică în dezvoltarea firească a copiilor.

Bullyingul, în forma sa clasică, este rareori întâlnit în mod autentic la copiii preșcolari. Totuși, comportamentele care pot evolua spre bullying trebuie recunoscute și gestionate cu empatie și profesionalism. În loc să aplicăm etichete, este mai constructiv să creăm contexte sigure, să încurajăm cooperarea și să dezvoltăm competențele emoționale ale celor mici. Prin prevenție timpurie și educație socio-emoțională, putem reduce riscul ca aceste comportamente să persiste și să se agraveze în anii următori.

În mediul preșcolar, este esențial să distingem între comportamentele firești, specifice vârstei – cum ar fi conflictele ocazionale, impulsivitatea sau dificultățile de reglare emoțională – și acele manifestări recurente, dominate de intenția de excludere, control sau agresiune, care pot deveni germeni ai bullyingului dacă nu sunt abordate la timp.

Folosirea prematură a termenului de „bullying” în grădiniță poate conduce la etichetări nedrepte, atât pentru copilul care manifestă comportamente agresive, cât și pentru cel aflat în postura de victimă. Însă negarea completă a acestor comportamente sub pretextul că „sunt mici și nu știu ce fac” este la fel de dăunătoare. Prevenția eficientă începe cu observație atentă, intervenție blândă, educație emoțională și consolidarea relațiilor pozitive în grup.

Copiii nu se nasc agresori sau victime. Ei învață din mediu – iar grădinița este un spațiu fundamental de modelare a comportamentelor. Un cadru didactic informat și empatic, alături de părinți implicați, poate preveni devreme apariția tiparelor relaționale nocive, dezvoltând în schimb empatia, cooperarea, respectul și inteligența socială.

Așadar, nu putem vorbi despre bullying autentic la preșcolari, dar putem și trebuie să vorbim despre educație relațională și intervenție timpurie, ca fundament pentru prevenirea bullyingului de mai târziu. Rolul nostru, ca educator, este să înțelegem comportamentele copiilor și să îi ghidăm cu răbdare și profesionalism spre o dezvoltare sănătoasă, astfel încât fiecare copil să se simtă văzut în siguranță și valorizat.

Bibliografie:

1.Craig, W. M., Pepler, D., & Atlas, R. (2000). Observations of bullying in the playground and in the classroom. *School Psychology International*, 21(1), 22–36.
<https://doi.org/10.1177/0143034300211002>

2. Garcia, A. (2024). Bullying prevention in a preschool setting (Capstone Project). California State University, Monterey Bay. https://digitalcommons.csumb.edu/caps_thes_all/1760/
3. Grigoropoulos, I. (2020). Early childhood educators' experiences of bullying episodes: A qualitative approach. *European Early Childhood Education Research Journal*, 28(6), 774–788. <https://doi.org/10.1080/1350293X.2020.1836581>
4. Espelage, D. L., & Swearer, S. M. (Eds.). (2004). *Bullying in American schools: A social-ecological perspective on prevention and intervention*. Lawrence Erlbaum Associates.
5. Olweus, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Blackwell Publishing.
6. Salmivalli, C. (2010). Bullying and the peer group: A review. *Aggression and Violent Behavior*, 15(2), 112–120. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2009.08.007>
7. Veenstra, R., Lindenberg, S., Huitsing, G., Sainio, M., & Salmivalli, C. (2014). The role of teachers in bullying: The relation between antibullying attitudes, efficacy, and efforts to reduce bullying. *Journal of Educational Psychology*, 106(4), 1135–1143. <https://doi.org/10.1037/a0036110>
8. Whitney, I., & Smith, P. K. (1993). A survey of the nature and extent of bullying in junior/middle and secondary schools. *Educational Research*, 35(1), 3–25. <https://doi.org/10.1080/0013188930350101>

Rolul educatoarei în prevenirea bullyingului în grădiniță

Cușnir Camelia

G.P.P. Colegiul Național "Mihai Eminescu", Suceava

Grădinița este mediul instituționalizat în care intră copilul de la trei ani, locul în care reușește să stabilească relații cu ceilalți copii de vârsta lui, socializează și experimentează lucruri noi. În cadrul colectivului de copii, fiecare dintre aceștia are nevoie de a se simți acceptați și valorizați. Uneori, pentru copiii cu un nivel de toleranță scăzut, apare teama de a nu rămâne izolați, excluși din grup. Asupra lor, aceste temeri au efecte devastatoare, și de cele mai multe ori se manifestă prin comportamente de respingere a celorlalți, agresivitate verbală sau chiar fizică, replieri în sine și refuz de a participa la activități de grup. Conform cercetătoarei Helle Rabøl Hansen, bullyingul poate fi privit ca un mijloc de a crea un sentiment de comunitate, atunci când eșuează încercările de a găsi un punct comun în jurul activităților din cadrul unui grup. Presupune o excludere repetată, care poate avea o formă directă- împins, lovit, sau indirectă- ignorare, vorbe răutăcioase.

Adultului îi revine rolul important de a aplană conflictele de grup, și de a opri comportamentele nedorite. În astfel de situații, intervenția cadrului didactic, poate avea un impact semnificativ în prevenirea, identificarea și gestionarea acestor situații, în primul rând prin crearea unui mediu sigur și incluziv pentru toți copiii.

Iată câteva aspecte cheie ale rolului său:

1. Prevenirea bullyingului:

Crearea unui climat pozitiv și incluziv: Presupune stabilirea unor reguli clare de comportament, promovarea respectului reciproc, empatia și toleranța. Prin activități specifice și discuții, copiii învață să aprecieze diferențele și să interacționeze pozitiv.

Modelarea comportamentului: Educatoarea este un model de urmat prin modul în care interacționează cu copiii și cu ceilalți adulți. Un comportament respectuos și empatic din partea cadrului didactic, influențează pozitiv comportamentul copiilor.

Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale: Prin jocuri de rol, discuții și activități colaborative, educatoarea ajută copiii să își dezvolte abilitățile de comunicare, cooperare, gestionare a conflictelor și empatie, factori importanți în prevenirea bullyingului.

Intervenție timpurie în conflicte: Educatoarea observă atent interacțiunile dintre copii și intervine prompt în conflictele incipiente, ajutându-i să înțeleagă perspective diferite și să găsească soluții

pașnice. De cele mai multe ori, intervenind imediat și folosindu-se de întrebări reflectorii ("De ce ai acționat în acest fel?", "Ce te-a determinat să faci asta?", "Cum crezi că s-a simțit colegul/ colegii tăi?", "Ți-ar plăcea să se comporte la fel cu tine?") dar și de expunerea sentimentelor celuilalt copil("Spune-i colegului cum te-ai simțit când ai fost lovit/ agresat verbal...!") ajută la prevenirea bullyingului.

2. Identificarea bullyingului:

Observarea atentă: Educatoarea este atentă la dinamica grupului, la schimbările de comportament ale copiilor, la semnele de izolare, tristețe sau teamă.

Comunicarea deschisă cu copiii: Educatoarea creează un mediu în care copiii se simt în siguranță să vorbească despre experiențele lor, inclusiv despre situații de bullying. Ascultă activ și ia în serios preocupările lor.

Colaborarea cu părinții: Educatoarea menține o comunicare regulată cu părinții, informându-i despre dinamica grupului și solicitând informații relevante despre eventuale schimbări în comportamentul copilului acasă.

3. Gestionarea situațiilor de bullying:

Intervenția imediată și adecvată: Atunci când identifică o situație de bullying, educatoarea intervine calm, dar ferm, separând copiii implicați și asigurându-se că victima se simte în siguranță.

Investigarea situației: Educatoarea discută separat cu fiecare copil implicat, ascultând cu atenție perspectiva fiecăruia, fără a acuza sau judeca.

Aplicarea unor consecințe educative: Consecințele trebuie să fie proporționale cu gravitatea faptei și să aibă un scop educativ, ajutându-l pe copil să înțeleagă impactul comportamentului său și să își asume responsabilitatea.

Sprijinirea copilului-victimă: Educatoarea oferă sprijin emoțional copilului, validându-i sentimentele și asigurându-l că nu este singur. Îl ajută să își recapete încrederea și să se simtă din nou în siguranță în grup.

Lucrul cu agresorul: Educatoarea lucrează cu copilul care a avut comportament de bullying pentru a înțelege motivele din spatele acțiunilor sale și pentru a-l ajuta să dezvolte comportamente mai pozitive.

Implicarea părinților: Educatoarea informează părinții ambelor părți implicate și colaborează cu aceștia pentru a găsi strategii comune de gestionare a situației și de prevenire a recidivei.

Documentarea incidentelor: Este important ca educatoarea să documenteze incidentele de bullying, inclusiv detaliile, intervențiile și rezultatele, pentru a monitoriza situația și a avea o evidență clară în cazul unor probleme persistente.

Colaborarea cu specialiști: În situații mai complexe, educatoarea poate solicita sprijinul psihologului școlar sau al altor specialiști.

În concluzie, educatoarea are un rol crucial în crearea unui mediu preșcolar sigur, incluziv și armonios, în care bullyingul nu este tolerat. Prin prevenție, identificare timpurie și gestionare adecvată, educatoarea contribuie semnificativ la dezvoltarea socio-emoțională sănătoasă a copiilor.

Bibliografie

1. Signe Whitson, „Fenomenul bullying – 8 strategii pentru a-i pune capăt,, editura Herald, 2017
- 2.<https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/educatie/educatie-prescolara/prevenirea-bullyingului-in-gradinite>

Prevenirea bullying-ului în mediul preșcolar

Damian Aura Elena

Grădinița Rița Gărgărița, Brănești, Ilfov

Termenul de “bullying” vine din cuvântul englezesc „bully”, care înseamnă bătaș, hooligan și este asociat cu un comportament de intimidare, brutalizare, umilire, terorizare. Instrumentele acestui fenomen sunt cuvintele. Cea mai mare frecvență a fenomenului de bullying este întâlnită în mediul școlar, iar în ultimii ani, apărând sub diferite forme, de o intensitate și/sau frecvență mai scăzută și în grădinițe.

Se pare că nu există o cauză anume care să determine comportamentul celor ce agresează și se observa că mai degrabă, factorii legați de persoană, familie, semeni, școală și comunitate sunt cei care pot crea riscul ca un copil sau tânăr să-i agreseze pe semenii săi. (Limber, 2000; Olweus, Limber, & Mihalic, 1999).

În ceea ce privește cadrul didactic, este important să-și formeze abilități de a observa cu atenție comportamentul copiilor, de a persevera în comunicarea și implementarea regulilor de conduită și bune maniere și de a aplica cât mai multe modalități de prevenire și/sau intervenție.

Comunicarea periodică, eficientă, cu familiile preșcolarilor, consilierea acestora și implicarea în cât mai multe activități școlare și extrașcolare sunt doar câteva din mijloacele pe care cadrul didactic le poate utiliza pentru diminuarea și contracararea manifestărilor incipiente de bullying.

Ca urmare a necesității înțelegerii gravității acestor forme de manifestare, am desfășurat la grupa mijlocie activități conforme cu nivelul de dezvoltare și înțelegere al preșcolarilor și am integrat la Momentul Poveștii (din programul zilnic), povești din a căror morală să reiasă cât de mult poate fi afectată o persoană de comportamentul agresiv al celor din jur!

Vă voi prezenta pe scurt modul în care le-am prezentat copiilor fragmente din poveste la care am adăugat imagini generate cu ajutorul IA M365 Copilot . Deși imaginile generate nu au reflectat întocmai cerințele mele, copiii au urmărit cu mult interes povestea, au empatizat cu rățușca și la final au fost fericiți că povestea a avut finalul pe care l-au dorit.

Răţuşca cea urâtă

Adaptarea poveştii scrise de Hans Christian Andersen

Era vreme frumoasă. Era vară, holdele erau galbene, ovăzul verde, fânul era clădit în căpiţe şi cocostârcul se plimba pe câmp cu picioarele lui lungi şi roşii .

Pe locurile acestea era un conac vechi, înconjurat de şanţuri adânci; de la ziduri până la apă găseai tot bălării, aşa de înalte. În bălăriile acestea şedea o raţă în cuiabar şi clocea.

Întâi a crăpat un ou şi după aceea altul şi încă unul, până au crăpat toate. Chiu-chiu! s-auzea din toate părţile; gălbenuşurile prinseseră viaţă şi răţuştele scoteau capul din găoace. —

— Ce mare-i lumea! ziceau puii.

— Credeţi voi că asta e toată lumea? a spus mama. Lumea se întinde şi mai departe, dincolo de grădină, până la ogoarele preotului, dar până acolo n-am fost nici eu. Sunteţi toate? a întrebat ea şi s-a ridicat din cuiabar. Ba nu, uite că nu-s toate, mai este un ou şi-i cel mai mare. Dar oare cât are să mai ţie? Am început să mă cam satur! Şi s-a aşezat iar în cuiabar.

— Ei, cum merge? a întrebat-o o raţă bătrână care venise în vizită.

– Mai am un ou, a răspuns rața. Nu știu ce-i cu el, că nu mai crapă; dar ia uită-te la celelalte, ce zici, nu-s cele mai frumoase rățuște care s-au pomenit vreodată?

– Ia să văd și eu oul acela care nu vrea să crape, a spus bătrâna. Trebuie să fie un ou de curcă; am pățit-o și eu odată așa și am avut numai necazuri cu el, fiindcă puilor de curcă le e frică de apă. Mai bine lasă-l și învață-ți copilașii să înoate.

– Am să mai șed oleacă, a zis rața. Am șezut atâta că mai pot să șed puțin.

– Cum vrei, spuse rața cea bătrână și a plecat.

În sfârșit, oul cel mare a crăpat. Chiu, chiu, a spus puiul și a ieșit din găoace; era mare și urât. Rața s-a uitat lung la el. „Da’ mare-i! Coșcogeamite rățoi!”, zise ea. Nu seamănă cu celelalte; să fie totuși un pui de curcă? Am să văd eu; am să-l bag în apă, chiar dacă o trebui să-l împing cu de-a sila.”

În ziua următoare s-au dus în curtea rațelor.

Rățuștele au salutat cum le-a învățat mama. Celelalte rațe s-au uitat lung la ele și spuseră cu glas tare:

– Ei, poftim! Nu eram destule aici, au mai trebuit să vie și astea! Și uite una ce urâtă-i! Nu! nu se poate, e prea din cale-afară!

Și o rață s-a repezit și a ciupit-o pe rățușcă de ceafă.

– Las-o în pace! a spus mama. Ce ți-a făcut?

– Nu ne-a făcut nimic, da-i așa de mare și de neobișnuită, că trebuie numaidecât să o luăm la bătaie.

– Frumoși copii, a zis o rață cu panglică la picior. Toți sunt frumoși, numai unul n-a ieșit cum trebuie. Ar trebui făcut din nou.

Pe biata rățușcă însă, aceea care ieșise din ou cea din urmă și era așa de urâtă, toate rațele celelalte o ciupeau, o înghionteau și o luau peste picior; și nu numai rațele, dar și găinile. „E prea mare”, ziceau toate orătăniile din curte, iar curcanul care venise pe lume cu pinteni, și de aceea credea că e împărat, se umfla ca o corabie cu toate pânzele sus, se repezea la rățuște, tușea de câteva ori mânios și i se înroșea tot capul. Săraca rățușcă nu mai știa unde să se ducă și ce să facă! Era mâhnită din pricină că era așa de urâtă și toate păsările din curte râdeau de ea.

Rățușca n-a mai putut răbda și a sărit peste gard. Păsările de prin stufișuri au zburat care încotro, speriate.

„Fug de mine fiindcă sunt așa de urâtă”, s-a gândit rățușca și a închis ochii, dar n-a stat pe loc și a plecat mai departe. Și așa, a ajuns la balta cea mare pe unde-s rațele sălbatice.

A venit toamna, frunzele pădurii s-au îngălbenit și s-au uscat; vântul le smulgea și le împrăștia. Era frig. Norii atârnav grei și albi de zăpadă.

Într-o seară, când tocmai asfințea frumos soarele, a venit un cârd de păsări mari și minunate. Rățușca nu mai văzuse niciodată păsări așa de frumoase. Erau albe ca zăpada și aveau niște gâturi lungi și mlădioase. Erau lebede. Glasul lor avea un sunet cu totul deosebit. Au stat puțin, apoi și-au întins aripile largi și mărețe și au plecat mai departe în țările calde cu lacuri albastre. S-au înălțat sus de tot și pe rățușca cea urâtă a cuprins-o o neliniște ciudată; nu mai putea sta locului, se tot învârtea în apă ca titirezul, își tot lungea gâtul în sus către lebede și scotea niște țipete așa de ascuțite și de neobișnuite, încât se speria și ea. Nu putea să uite păsările acelea frumoase și fericite și când nu le-a mai zărit s-a dat cu capul la fund în apă și când s-a ridicat iar la fața apei parcă își ieșise din fire. Nu

știa cum le cheamă pe păsări, nu știa încotro au plecat, dar îi erau dragi cum nu-i mai fusese nimeni drag vreodată.

Iarna era tot mai grea. Rățușca trebuia să înoate toată vremea încolo și încoace, ca să nu lase apa să înghețe cu totul; noaptea însă copca în care stătea ea se făcuse tot mai îngustă; era ger și gheața pe lac trosnea.

Ar fi prea trist să povestim ce-a îndurat și prin câte a trecut rățușca în iarna aceea. Când s-a făcut iar cald și soare, ea stătea în păpurișul bălții. Cântau ciocârliile, venise iar primăvara.

Și deodată rățușca a văzut că poate să-și întindă larg aripile și că are în aripi o putere mai mare decât până atunci. Și-a luat deodată zborul și nici n-a știut când a ajuns într-o grădină mare, în care erau meri înfloriți și tufe de liliac mirositor; creșteau chiar pe marginea lacului. Ce frumos era aici! Dintre trestii ieșiră trei lebede plutind domol pe luciul apei. Rățușca știa ce păsări sunt și deodată o cuprinse o mâhnire ciudată.

„Am să mă duc la păsările acelea frumoase și ele au să mă bată și au să mă omoare fiindcă sunt așa de urâtă și îndrăznesc să mă apropii de dânsule. Dar nu-mi pasă! Mai bine să mă omoare ele decât să mă ciupească rațele, să mă bată găinile, să-mi dea cu piciorul fata care îngrijește orătăniile și decât să sufăr de frig și de foame toată iarna.”

Și s-a ridicat și și-a luat zborul către lebede. Lebedele, când au văzut-o, au început să dea din aripi și s-au îndreptat spre ea.

– Omorâți-mă! a spus biata pasăre și și-a plecat capul pe luciul apei, așteptând moartea.

Dar când colo, ce să vadă în apă? Chiar pe ea însăși oglindită, dar acum nu mai era o pasăre greoaie, cenușie și urâtă, era și ea lebedă. Nu-i nimic dacă te naști printre rațe, numai să ieși dintr-un ou de lebedă! Păsării nu-i părea rău că îndurase atâtea neazuri; se putea bucura acum și mai mult de

fericirea ei. Lebedele cele mari au venit la ea și au dezmiardat-o cu pliscurile. În grădină au venit câțiva copii. Au aruncat pe apă pâine și grăunțe. Deodată, cel mic a strigat:

– Uite că a mai venit una! Și ceilalți au chiuuit de bucurie și au strigat și ei:

– Da, a mai venit una! Au bătut din palme și sărind într-un picior s-au dus repede să spuie tatii și mamei.

Apoi au venit iar și au aruncat pe apă pâine și cozonac și toți spuneau:

– Asta care a venit acum este cea mai frumoasă!

Și lebedele cele bătrâne se plecau în fața ei. Lebăda cea tânără s-a rușinat și și-a ascuns capul în aripi; nu știa ce să facă; era foarte fericită, dar nu se mândrea deloc; fiindcă o inimă bună nu-i niciodată mândră. Se gândea cum fusese ea de prigonită și de batjocorită și acum toți spuneau că e cea mai frumoasă dintre toate păsările. Chiar și liliacul se apleca spre ea cu crengile în apă și soarele strălucea călduț și domol. Și lebăda și-a întins aripile, și-a înălțat gâtul și a spus din toată inima:

– Pe vremea când eram o rățușcă urâtă nici în vis nu m-aș fi gândit la atâta fericire!

Resurse bibliografice:

<https://www.povesti-pentru-copii.com/hans-christian-andersen/ratusca-cea-urata.html>

IA M365 Copilot

Parteneriat pentru o copilărie fără frică: Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor Educație prin empatie

Dege Eugenia-Maria

Grădinița cu Program Prelungit Playful Learning, Cluj-Napoca

În mediul educațional timpurii, chiar și la grupa de creșă, relațiile dintre copii pot duce uneori la conflicte sau comportamente care, deși nu sunt bullying în sensul clasic, pot deveni o bază pentru obiceiuri negative dacă nu sunt gestionate corespunzător. Este important ca educatoarea să fie atentă, echilibrată și empatică în abordarea acestor situații.

La această vârstă, copiii nu au încă dezvoltată capacitatea de a se exprima clar sau de a-și înțelege emoțiile. Astfel, un copil poate lovi sau mușca nu din răutate, ci din frustrare sau lipsa altor mijloace de comunicare. Rolul cadrului didactic este să intervină blând, să explice comportamentele potrivite și să ofere copilului sprijinul de care are nevoie pentru a învăța să se exprime într-un mod pozitiv.

Prevenirea acestor comportamente începe prin crearea unui mediu sigur, în care copiii se simt înțeleși, ascultați și acceptați. În fiecare zi, este important ca educatoarea să stabilească rutine clare, să folosească un ton calm și să încurajeze interacțiunile pozitive. Prin exemple concrete, copiii învață ce înseamnă respectul, cooperarea și grija față de ceilalți.

Gestionarea conflictelor la această vârstă trebuie să fie imediată și fermă, dar fără pedepse. De exemplu, dacă un copil lovește, este important să i se explice simplu și clar: „Nu lovim. Spunem ce ne dorim.” Educația bazată pe empatie îl învață pe copil că ceilalți au emoții, iar gesturile lui pot să-i rănească. Prin jocuri de rol, povești și activități de grup, copilul poate învăța ce simte un coleg atunci când este respins sau lovit.

Sprijinirea victimei este, de asemenea, esențială. Ea trebuie să fie ascultată, validată emoțional și ajutată să capete încredere în ea. În același timp, copilul care a avut un comportament agresiv nu trebuie etichetat. În loc să fie numit „rău” sau „agresiv”, este mai util să i se spună că a făcut o alegere nepotrivită, dar că poate învăța să se comporte mai bine data viitoare.

Parteneriatul cu familia este un pilon important în prevenirea și gestionarea acestor situații. Comunicarea sinceră și deschisă între educatoare și părinți ajută copilul să primească aceleași mesaje

atât acasă, cât și la grădiniță. Împreună, adulții pot construi o abordare unitară, bazată pe înțelegere, nu pe frică.

Educația digitală, chiar dacă nu este principală la grupa de creșă, poate fi introdusă treptat în colaborare cu familia, pentru a preveni expunerea precoce la conținut nepotrivit sau la situații de tip cyberbullying în anii următori. Formarea obiceiurilor sănătoase începe devreme, iar copilul care este învățat să fie empatic și să respecte granițele celorlalți va avea mai puține riscuri de a deveni agresor sau victimă în viitor.

În concluzie, prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în creșă se face prin empatie, calm, consecvență și colaborare. Copiii învață din ceea ce văd și trăiesc, iar cadrele didactice au ocazia și responsabilitatea de a fi un model de comportament pozitiv, care formează nu doar reguli, ci și inimile celor mici.

Bibliografie:

Ministerul Educației, *Repere fundamentale în învățarea timpurie*, 2019

Salvați Copiii România, *Educația fără violență în grădiniță*, 2021

Twinkl România, *Resurse educaționale pentru dezvoltarea socio-emoțională*, 2023

Bullying-ul la nivel preșcoalr

Dem Lucia

Grădinița cu Program Prelungit nr.50 Oradea

Comportamentul de tip bully este acel tip de comportament negativ care se întâmplă în mod repetat și cu intenția să-i supere pe alții, să le creeze disconfort sau să le dea sentimentul că sunt în pericol. Etichetarea unei persoane ca fiind bully ar putea menține persoana respectivă în această categorie de persoane și va scăpa greu de această etichetă. “Dacă tot îmi spui că sunt bully, atunci o să continui să fiu bully!

Într-un comportament de tip bully adesea sunt implicate mai mult de 2 persoane. Este important de menționat că membrii unei grupe, de exemplu, se află într-unul din rolurile pe care le vom analiza, fie că este sau nu conștient de acest lucru.

Conducătorul de grup / Cel care agresează: aceasta este persoana care inițiază un comportament: va râde de cineva, va împinge, va lua lucrurile cuiva.

Acest copil probabil nu ar continua dacă nu ar primi niciun fel de atenție din partea celor din jur, dacă nu ar râde nimeni sau nu ar reacționa în niciun fel. De fapt, acest tip de comportament vine de cele mai multe ori chiar din nevoia de a atrage atenția asupra sa.

Această atenție va veni din partea unui copil care încurajează și susține gestul agresiv.

Cel care încurajează / Susținătorul este cel care îl încurajează pe conducătorul de grup să continue comportamentul agresiv.

De multe ori, acesta are și el comportament de tip bully, însă nu este niciodată identificat, pentru că îi încurajează pe alții în acest tip de comportament.

Cel care asistă / Asistentul este cel care asistă la scena de bullying, dar care nu are curajul să-i spună agresorului că nu este de acord cu ceea ce face.

Cel care este agresat / Ținta este persoana care este lovită sau căreia i se iau lucruri.

Uneori poate exista un copil care protejează.

Când te referi la hărțuire și agresivitate în rândul copiilor, cel mai adesea ne gândim la școală și la adolescenți. Grădinița este, de obicei, în afara contextului. Au loc tot felul de ciocniri la groapa de nisip pentru o lopățică, dar sunt doar niște copii nevinovați care azi se ceartă, mâine se împacă.

Doar că, auzim tot mai multe povești despre o comunicare toxică și bullying la grădiniță, de aceea este atât de important ca părinții să fie vigilenți. Sunt tot mai multe situații, de la o vârstă din ce în ce

mai fragedă, în care un copil devine victimă, căzând sub influența fizică sau emoțională a unei alte persoane mici, din poziția de agresor.

Bullying-ul este un proces pe termen lung, intenționat, de oprimare psihologică sau fizică a unei persoane de către alta. Tradus în română înseamnă hărțuire, insultă, umilire de către colegi și indică suferință psihologică în echipă. Motivele pot fi încercările de a imita adulții, de autoafirmare, de a copia un comportament văzut într-un film sau pur și simplu de a atrage atenția. Preșcolarii își manifestă agresivitatea fie lovind, fie împingând, izolând un alt copil sau dându-i o poreclă. În același timp, este important să existe observatori în acest moment, o scenă, pe care agresatul și victima să fie în rolurile principale. Victima poate fi un nou venit, un copil care poartă ochelari sau unul care este îmbrăcat mai modest. Orice copil poate deveni o victimă a bullying-ului, este suficient să fie un pic diferit de semenii lui.

Violența la grădiniță este diferită de violența la școală. În școală, violența este de natură de grup, dar la grădiniță este efectuată de copii individual. De asemenea, ei nu înțeleg pe deplin acțiunile lor, nu sunt conștienți de consecințe și nu se simt vinovați. În același timp, pot provoca traume serioase, de aceea un asemenea comportament nu trebuie tolerat.

De aceea, educatoarea este prima care ar trebui să ia atitudine. Ea trebuie să creeze o atmosferă prietenoasă în echipa de copii, observându-le comportamentul neadecvat. Toți copiii sunt atenți la reacțiile ei. Este suficient ca educatoarea să interzică frazele de genul „*Nu vreau să mă joc cu tine*”, „*Nu suntem prieteni cu tine*” și să nu aprobe în niciun caz violența.

Cadrelor didactice trebuie să adere la o poziție prietenoasă, respectuoasă, dar neutră în comunicarea cu copiii și în niciun caz să nu evidențieze „preferații” și „proscripții”. De asemenea părinții trebuie să înțeleagă că un copil urmează exemplul adulților și prind totul din jurul lor. De foarte multe ori oamenii mari nu țin cont de acest lucru atunci când folosesc înjurături sau cuvinte urâte în vorbirea lor. Consideră că un copil este încă mic și nu înțelege sensul acestor cuvinte, dar de fapt, copilul păstrează în memorie limbajul obscen pe care îl folosește ulterior în comunicarea cu semenii. Comportamentul părinților în astfel de situații se manifestă în moduri diferite: cineva își învață copilul să răspundă agresiunii cu agresivitate, să riposteze, alții, din contră, consideră că este doar „un mic incident” și nu merită să te consumi prea mult.

Dacă totul este lăsat fără control și atenție adecvată, intimidarea și umilirea victimei nu se vor opri, ci doar se vor intensifica. Rezolvarea problemei hărțuirii în stadiile incipiente va proteja psihicul

copilului și va avea consecințe minime. Prin urmare, indiferent dacă un copil este în rolul unei victime sau al unui atacator, acest lucru trebuie oprit imediat și problema nu trebuie lăsată să se dezvolte.

Copiii preșcolari nu realizează cât de traumatizante sunt acțiunile lor pentru alții, se gândesc puțin la sentimentele victimei și nu observă suferința și experiențele ei. Dar un copil agresat poate avea stima de sine afectată, tulburări de somn, de alimentație, dureri de cap și teamă de societate. Va crede că nu merită să fie respectat, să aibă succes, îi va fi frică să se expună sau să ia atitudine. De asemenea, a nu participa direct la agresiune, a fi martor când un copil îl lovește pe altul, strică lucruri, jignește, este o situație la fel de traumatizantă. Copilul învață că așa funcționează lumea, așa se poate acționa, începe să-i fie frică să nu atragă atenția asupra lui, să fie cumva diferit de ceilalți.

Experiența de bullying este un factor de risc serios pentru sănătatea și dezvoltarea copiilor. De aceea, bullying-ul rămâne și trebuie tratat ca o problemă serioasă care necesită intervenție. Un copil care se află într-o situație de agresiune are nevoie de sprijinul unui adult pentru că doar simțindu-se protejată, victima poate rezista hărțuirii.

Bibliografie:

BONEA, G.V., Agresivitatea și violența în școlile din România: bullying și mobbing, Calitatea Vieții, 30, 1, 2019, p. 59–75.

GRĂDINARU, C., STĂNCULESCU, D., MANOLE, M., Bullyingul în rândul copiilor. Studiu sociologic la nivel național, București, Organizația „Salvați Copiii”, 2016.

Împreună împotriva violenței: prevenirea bullying-ului și dezvoltarea empatiei

profesor învățământ primar

Dinuț Laura Daniela

LICEUL TEHNOLOGIC ” SF. NICOLAE” DETA

Introducere

În societatea contemporană, bullyingul a devenit o problemă tot mai des întâlnită în mediul școlar și online, afectând profund dezvoltarea emoțională, psihologică și socială a copiilor și adolescenților. Combaterea acestui fenomen presupune un efort comun: din partea elevilor, profesorilor, părinților și instituțiilor. Prin identificarea tipurilor de agresiune, dezvoltarea empatiei și sprijinirea victimelor, putem crea un mediu sigur, bazat pe respect și incluziune. De asemenea, în era digitală, este esențial să învățăm cum să prevenim și să gestionăm cyberbullying-ul, una dintre cele mai perfide forme de agresiune modernă.

Tipurile de agresiune și identificarea bullying-ului

Bullyingul este o formă de comportament agresiv, repetitiv, care implică un dezechilibru de putere între agresor și victimă. Poate lua mai multe forme:

Bullying fizic – lovituri, îmbrânceli, distrugerea obiectelor personale;

Bullying verbal – insulte, porecle jignitoare, amenințări;

Bullying relațional/social – excludere intenționată, răspândirea de zvonuri;

Cyberbullying – hărțuire prin intermediul rețelelor sociale, mesaje agresive, distribuirea de conținut denigrator.

Este important ca elevii și cadrele didactice să recunoască semnele acestor forme de agresiune pentru a interveni la timp. De cele mai multe ori, victimele se izolează, devin anxioase, își pierd încrederea în sine sau manifestă un declin al rezultatelor școlare.

Prevenirea bullying-ului și educația empatică

Prevenirea bullying-ului începe cu promovarea valorilor pozitive precum empatia, respectul, comunicarea și solidaritatea. Educația empatică presupune învățarea capacității de a înțelege emoțiile altora și de a răspunde într-un mod pozitiv la acestea.

Activitățile de grup, proiectele educaționale despre diversitate și incluziune, jocurile de rol sau orele de dirigenție pot stimula empatia și pot contribui la reducerea comportamentelor agresive. De asemenea, este esențial ca elevii să înțeleagă impactul acțiunilor lor asupra celorlalți și să fie încurajați să reacționeze atunci când sunt martori la o situație de bullying.

Gestionarea conflictelor și sprijinirea victimelor

Conflictul este o parte inevitabilă a interacțiunilor umane, dar modul în care este gestionat face diferența. Comunicarea non-violentă, ascultarea activă și negocierea sunt abilități-cheie în gestionarea pașnică a conflictelor. În școli, aceste abilități pot fi dezvoltate prin sesiuni de educație non-formală și activități de consiliere.

Victimele bullying-ului au nevoie de sprijin emoțional și psihologic. Este important ca acestea să fie ascultate fără a fi judecate, să fie încurajate să vorbească despre ceea ce li se întâmplă și să fie ghidate către ajutor specializat, atunci când este necesar. Școlile ar trebui să aibă consilieri școlari pregătiți să intervină și să colaboreze cu familiile pentru a sprijini procesul de recuperare.

Educația digitală și prevenirea cyberbullying-ului

În era digitală, cyberbullying-ul reprezintă un risc major pentru copii și adolescenți. Spre deosebire de bullying ul tradițional, acesta se poate produce în orice moment și poate avea un impact devastator din cauza audienței largi și a caracterului permanent al conținutului online.

Educația digitală joacă un rol esențial în prevenirea acestui tip de agresiune. Elevii trebuie învățați:

- să utilizeze în mod responsabil rețelele sociale;
- să protejeze datele personale;
- să recunoască și să raporteze conținutul abuziv;
- să nu distribuie materiale care pot răni sau jigni alți utilizatori.

Totodată, părinții și profesorii ar trebui să fie conștienți de pericolele mediului online și să promoveze dialogul deschis despre comportamentul digital etc.

Concluzii

Prevenirea bullying-ului este o responsabilitate colectivă. Prin conștientizare, educație și intervenție, putem transforma mediul școlar într-un loc sigur și prietenos pentru toți copiii.

Promovarea empatiei, sprijinirea victimelor și educația digitală nu sunt doar măsuri preventive, ci și componente fundamentale ale unei educații moderne și incluzive. Este esențial să învățăm copiii să fie nu doar buni elevi, ci și oameni buni.

Bibliografie

Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.

Salmivalli, C. (2010). *Bullying and the Peer Group: A Review*. *Aggression and Violent Behavior*, 15(2).

Ministerul Educației Naționale (2019). *Ghid de prevenire și combatere a bullying-ului în unitățile de învățământ preuniversitar*.

UNICEF România. (2022). *Violența în școli: date și soluții pentru schimbare*.

StopBullying.gov – Informații despre prevenirea bullyingului și cyberbullyingului.

Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului

Dobren Floarea

Școala Gimnazială Nr. 24, structura Grădinița P.P. Nr.27, Timișoara

În era digitală, utilizarea tehnologiei și a rețelelor sociale a devenit o parte integrantă a vieții cotidiene, mai ales în rândul tinerilor. Însă, odată cu beneficiile pe care le aduce internetul, au apărut și probleme alarmante, cum ar fi cyberbullying-ul. Acest fenomen se referă la hărțuirea, intimidarea sau umilirea unei persoane prin intermediul tehnologiei, având consecințe grave asupra sănătății mintale și emoționale a victimelor. Educația digitală joacă un rol esențial în prevenirea acestui comportament, ajutând tinerii să înțeleagă riscurile și responsabilitățile pe care le implică utilizarea tehnologiei.

Cyberbullying-ul: o problemă contemporană

Cyberbullying-ul poate îmbrăca multe forme, de la mesaje jignitoare și răspândirea de zvonuri false, până la amenințări directe. Conform unui studiu realizat de Asociația Telefonul Copilului din România, un procent semnificativ de tineri raportează că au fost victime ale cyberbullying-ului. Aceasta arată că, în ciuda conștientizării crescânde a acestui fenomen, el continuă să fie o problemă gravă.

Victimele cyberbullying-ului se confruntă adesea cu anxietate, depresie și încredere scăzută în sine, iar în cazuri extreme, acest tip de hărțuire poate duce la decizii tragice. Prin urmare, este esențial să implementăm măsuri educaționale pentru a preveni aceste situații.

Importanța educației digitale

Educația digitală se referă la capacitatea de a utiliza tehnologia într-un mod responsabil și conștient. Aceasta include nu doar abilități tehnice, ci și formarea unei atitudini corecte față de interacțiunile online. O educație digitală eficientă poate ajuta elevii să înțeleagă impactul acțiunilor lor în mediul virtual și să dezvolte empatie față de ceilalți.

1. Conștientizarea problemelor: Educația digitală trebuie să includă sesiuni de informare despre cyberbullying, în care elevii să înțeleagă ce este, cum se manifestă și care sunt consecințele pentru victime. Atelierele interactive și discuțiile de grup pot fi instrumente utile pentru a stimula gândirea critică.

2. Dezvoltarea empatiei: Prin activități de grup și studii de caz, tinerii pot învăța să se pună în locul victimelor, realizând cum se simt acestea și de ce este important să nu participe la astfel de comportamente.

3. Implementarea unor politici clare: Școlile și instituțiile de învățământ ar trebui să dezvolte politici clare împotriva cyberbullying-ului, comunicându-le elevilor. Aceste politici ar trebui să ofere suport și resurse pentru cei care sunt afectați.

Rolul părinților și comunității

Educația oficială trebuie să fie completată de implicarea părinților și comunității. Este esențial ca familiile să participe activ la educația digitală a copiilor lor. Părinții pot contribui prin:

- Monitorizarea utilizării internetului de către copii.
- Discutarea despre comportamentele adecvate online.
- Îndrumarea copiilor să comunice deschis despre experiențele lor.

Comunitatea are, de asemenea, responsabilitatea de a sprijini inițiativele educației digitale, organizând sesiuni de informare și campanii de conștientizare, pentru a bătăli împotriva cyberbullying-ului.

Educația digitală este un instrument crucial în prevenirea cyberbullying-ului. Prin creșterea conștientizării, dezvoltarea empatiei și implementarea unor politici clare, putem ajuta tinerii să navigheze în siguranță în lumea digitală. Numai printr-o abordare colaborativă între școli, părinți și comunitate putem crea un mediu online mai sigur pentru toți.

Bibliografie

1. Asociația Telefonul Copilului. (2022). Raport privind fenomenul de cyberbullying în România. București: Asociația Telefonul Copilului.
2. Mărginean, I. (2021). Educația digitală. Provocări și soluții. Cluj-Napoca: Editura Eikon.
3. Păun, R. (2020). Impactul internetului asupra tinerilor. Studiu de caz. Timișoara: Editura Universității de Vest.
4. Voicu, A. & Petrescu, D. (2019). Cyberbullying-ul în rândul elevilor din România: o realitate alarmantă. București: Editura Universitară.
5. Zăgrean, F. (2020). Psihologia cyberbullying-ului: efecte și soluții. Iași: Editura Polirom.

Dezvoltarea empatiei

Dodea Andrea

Grădinița cu P.P. „Poienița”, Cluj-Napoca

Introducere

Empatia reprezintă una dintre cele mai importante abilități emoționale pe care le dezvoltă copiii în perioada preșcolară. Aceasta se manifestă prin capacitatea de a înțelege și de a simți emoțiile și gândurile altor persoane, fiind esențială pentru stabilirea unor relații interpersonale armonioase și pentru dezvoltarea socială a copiilor. În cadrul educației preșcolare, educatorii au un rol crucial în stimularea acestei abilități, prin activități și interacțiuni care ajută copiii să înțeleagă atât propriile sentimente, cât și pe ale celor din jur. Lucrarea de față va explora modalitățile prin care educatorii pot sprijini dezvoltarea empatiei la copiii preșcolari, oferind exemple concrete și resurse utile.

Importanța dezvoltării empatiei la preșcolari

Empatia este fundamentul relațiilor interpersonale pozitive. La vârsta preșcolară, copiii încep să înțeleagă și să recunoască emoțiile proprii și ale celor din jur, iar acest lucru le influențează comportamentul și interacțiunile cu ceilalți. Studiile arată că dezvoltarea empatiei în această perioadă contribuie la formarea unor abilități esențiale pentru viața socială ulterioară, cum ar fi capacitatea de a rezolva conflicte, de a colabora cu ceilalți și de a manifesta compasiune față de ceilalți.

Empatia joacă un rol important și în prevenirea comportamentelor agresive sau antisociale, deoarece copiii empatici sunt mai predispuși să înțeleagă suferința celorlalți și să evite acțiunile care pot răni. De asemenea, empatia sprijină dezvoltarea abilităților de comunicare, având un impact pozitiv asupra relațiilor dintre copii și adulți.

Modalități de dezvoltare a empatiei la copiii preșcolari

Modele de comportament

Unul dintre cele mai eficiente moduri de a învăța empatia este prin exemplu. Educatorii trebuie să fie modele de comportament empatic, arătându-le copiilor cum să identifice și să răspundă la nevoile emoționale ale celor din jur. De exemplu, un educator care recunoaște și validează emoțiile unui copil, fie că este vorba de tristețe, bucurie sau frică, oferă un exemplu viu de empatie.

Activități de grup

Activitățile de grup sunt o oportunitate excelentă pentru a dezvolta empatia. Prin jocuri de echipă, proiecte comune sau discuții în grup, copiii învață să-și exprime emoțiile, dar și să înțeleagă ce simt

ceilalți. Educatorul poate încuraja copiii să își împărtășească gândurile și sentimentele legate de diverse activități sau jocuri, promovând astfel un climat de înțelegere reciprocă.

Jocuri de rol

Jocurile de rol sunt o metodă eficientă de a dezvolta empatia, deoarece le permit copiilor să se pună în pielea altora. Prin imitarea diferitelor roluri (de exemplu, rolul unui doctor, al unui părinte sau al unui prieten), copiii pot explora și înțelege mai bine emoțiile și perspectivele altora. Educatorul poate organiza astfel de jocuri în care copiii să fie provocați să reacționeze la diverse situații emoționale, ajutându-i să dezvolte răspunsuri empatici.

Citirea poveștilor

Poveștile sunt o resursă valoroasă în învățarea empatiei. Educatorii pot citi povești care descriu diverse sentimente și comportamente, discutând cu copiii despre reacțiile personajelor și despre cum s-ar simți ei în locul acestora. De exemplu, poveștile despre prietenie, ajutor reciproc și conflicte rezolvate pașnic sunt excelente pentru a stimula empatia.

Discursuri și conversații despre sentimente

Este important ca educatorii să creeze un mediu în care copiii se simt confortabil să vorbească despre sentimentele lor. Discursurile deschise despre cum se simt în diverse situații, despre ce îi face fericiți sau triști, ajută copiii să devină mai conștienți de emoțiile lor și ale celor din jur. Aceste conversații contribuie la dezvoltarea abilității de a înțelege și respecta trăirile altora.

Provocări în dezvoltarea empatiei

Dezvoltarea empatiei nu este întotdeauna un proces ușor. Există mai mulți factori care pot influența această abilitate, printre care temperamentul copilului, mediul familial și experiențele anterioare. De asemenea, copiii cu vârste mici pot întâmpina dificultăți în a înțelege emoțiile mai complexe, iar acest lucru poate îngreuna dezvoltarea empatiei. Totuși, printr-o abordare atentă și constantă din partea educatorilor, aceștia pot depăși aceste obstacole.

Concluzie

Dezvoltarea empatiei la copiii preșcolari este un aspect esențial al educației timpurii, care are un impact direct asupra relațiilor interpersonale și asupra comportamentului social al acestora. Educatorii joacă un rol cheie în acest proces, oferind exemple pozitive și creând un mediu care sprijină exprimarea și înțelegerea emoțiilor. Prin activități de grup, jocuri de rol, citirea poveștilor și discuții deschise, copiii pot învăța să fie mai empatici și mai atenți la nevoile celor din jur, contribuind astfel la dezvoltarea unor abilități esențiale pentru viața lor socială viitoare.

Bibliografie

Crăciun, I. (2010). *Psihologia copilului preșcolar*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Ionescu, I. (2015). *Abilități socio-emoționale în educația preșcolară*. Cluj-Napoca: Editura Lumen.

Stan, M. (2012). *Empatia și dezvoltarea emoțională a copilului*. București: Editura Universitară.

Dezvoltarea empatiei la preșcolari

Dosa Ramona

Grădinița cu P.P., „Academia piticilor”, Cluj-Napoca

Empatia este capacitatea de a înțelege și de a simți emoțiile altora, fiind esențială pentru dezvoltarea relațiilor sociale sănătoase. În perioada preșcolară, copiii încep să își formeze abilități socio-emoționale de bază, iar empatia joacă un rol esențial în procesul de socializare, cooperare și reglare emoțională.

Vârsta preșcolară are caracteristicile ei: copiii sunt egocentrice din punct de vedere cognitiv, dar încep treptat să recunoască emoțiile altora, jocul simbolic și jocurile de rol ajută la dezvoltarea înțelegerii perspectivei celuilalt, comunicarea și imitația sunt instrumente importante pentru învățarea empatiei. La 3-4 ani, copilul reacționează emoțional la stările celor din jur, chiar dacă nu înțelege pe deplin cauzele (empatia afectivă). La 5-6 ani, copilul începe să recunoască emoțiile celorlalți și să le coreleze cu situații concrete (empatia cognitivă).

Factori care influențează dezvoltarea empatiei:

Modelul oferit de adulți (părinți, educatori).

Stilul de atașament și mediul familial.

Jocurile educative și poveștile cu conținut emoțional

Activitățile de grup din grădiniță.

Educatorea joacă un rol esențial în dezvoltarea empatiei la copiii preșcolari, deoarece ea este figura adultă de referință în mediul educațional. În perioada preșcolară, copiii învață cel mai bine prin imitație și interacțiune directă, iar educatoarea este sursa principală de învățare socio-emoțională în afara mediului familial.

Prin intermediul metodelor de învățare adecvate și a abordării potrivite educatoarea crează un climat cald, bazat pe încredere, respect reciproc și deschidere emoțională, modelează comportamentelor empatice prin manifestarea propriei empatii, exersează abilitățile emoționale ale preșcolarilor cu ajutorul povestirilor, jocurilor de rol, ea îi ajută pe copii să-și recunoască și să-și exprime emoțiile în mod sănătos. Educatorea intervine constructiv în conflicte pentru a stimula învățarea empatică.

În vederea dezvoltării empatiei am selectat și prezentat copiilor mai multe povești. „Ursulețul care și-a pierdut jucăria” este una dintre ele. În timpul lecturii, am întrebat copiii cum cred că se simte personajul și ce ar face în locul lui. Copiii empatizează cu ursulețul și își exprimă propriile experiențe similare. Un copil afirmă: „Eu i-aș da jucăria mea să nu mai fie trist.” În continuare, i-am întrebat pe copii „cum cred ei că am putea să îl înveselim pe ursuleț?” Am hotărât împreună că s-ar înveseli dacă i-am oferii niște desene cu jucării. Activitatea a contribuit la dezvoltarea empatiei prin exprimarea emoțiilor, ascultare activă și gândire pro-socială.

O altă poveste este, „Povestea puiului de rândunică”. Dacă este construită în jurul unor teme precum: separarea de familie, răbdarea față de cei care sunt diferiți, ajutorarea celor slabi sau răniți, acceptarea cu blândețe a fricii și nesiguranței, copiii învață: să recunoască frica și tristețea altora, să ofere sprijin celor care au nevoie, să înțeleagă că nu toți suntem la fel de rapizi sau curajoși, dar merităm răbdare și ajutor.

Empatia este o abilitate esențială în dezvoltarea socială a copiilor. Prin implicare activă, educatoarea contribuie în mod decisiv la formarea acestei abilități, oferind modele comportamentale pozitive și oportunități concrete de exersare a empatiei în cadrul grădiniței.

Bibliografie:

1. Goleman, D. (2008). Inteligența emoțională. Editura Curtea Veche.
2. Piaget, J. (1977). Psihologia copilului. Editura Didactică și Pedagogică.
3. Stan, E. (2013). Educația emoțională în grădiniță și școală. Editura Didactică și Pedagogică.

.

Strategii educaționale pentru gestionarea conflictelor la vârsta preșcolară

Dragnea Adina-Georgiana

Grădinița Școlii Gimnaziale Nr.55, București, Sector 3

Introducere

Chiar dacă bullying-ul este mai frecvent întâlnit la nivel școlar, comportamentele agresive pot apărea și în grădiniță, sub forme mai subtile. Copiii mici nu au încă dezvoltate pe deplin capacitățile de autocontrol, empatie și comunicare, ceea ce poate duce la conflicte frecvente sau la excluziuni sociale în joc. Din acest motiv, este foarte important ca prevenirea agresivității și învățarea comportamentelor prosoziale să înceapă încă de la grădiniță.

1. Cum recunoaștem comportamentele de tip bullying la preșcolari?

La această vârstă, bullying-ul nu are aceeași formă organizată ca la elevii mari, dar pot apărea comportamente precum:

- lovitul, împinsul sau trasul jucăriilor;
- jigniri, porecle, strigăte răutăcioase;
- refuzul de a primi un copil într-un joc sau de a-l lăsa să participe la activități;
- râsul sau batjocorirea unui copil care plânge sau se teme.

Este esențial ca educatoarele și părinții să recunoască aceste semne și să intervină imediat, cu calm și empatie.

2. Dezvoltarea empatiei la copiii de grădiniță

Empatia se învață prin joc și prin exemplul personal al adulților. Povestirile, teatrul de păpuși, jocurile de rol și discuțiile despre emoții sunt metode foarte eficiente pentru a-i învăța pe copii să înțeleagă ce simt ceilalți. Întrebări de genul „Tu cum te-ai simți dacă ți s-ar întâmpla asta?” sau „Crezi că l-a durut?” îi ajută să își dezvolte gândirea empatică.

3. Gestionarea conflictelor între copii

Conflictele între preșcolari sunt firești, dar modul în care sunt gestionate influențează dezvoltarea emoțională a copiilor. Educatoarea are rolul de mediator: ea încurajează exprimarea emoțiilor, îi ajută pe copii să își spună nemulțumirile fără violență și să găsească soluții împreună. Repetarea regulilor clasei, crearea unui colț al liniștii sau utilizarea „cutiei emoțiilor” sunt metode eficiente pentru autoreglare și prevenirea agresiunii.

4. Rolul educației digitale și prevenirea bullying-ului

Deși copiii de grădiniță nu folosesc frecvent rețelele sociale, este important ca părinții să fie informați despre riscurile expunerii timpurii la mediul online. Vizionarea nesupravegheată a conținutului digital poate influența comportamentele copiilor. Educația digitală timpurie include selectarea conținutului adecvat și supravegherea atentă a timpului petrecut în fața ecranelor.

5. Parteneriatul cu familia

Colaborarea strânsă dintre educatoare și familie este esențială. Părinții trebuie să fie informați despre comportamentele observate la grădiniță și implicați în dezvoltarea emoțională a copilului. Prin întâlniri, ateliere și comunicare constantă, grădinița și familia pot acționa împreună pentru prevenirea agresivității și susținerea copiilor vulnerabili.

6. Activități practice pentru prevenirea agresivității

Activitățile artistice, poveștile terapeutice, jocurile de echipă și cântecele despre prietenie contribuie la întărirea comportamentelor pozitive. Organizarea „zilei prieteniei”, alegerea „ colegului săptămânii” pentru comportament frumos sau folosirea bulinelor zâmbitoare sunt metode care stimulează cooperarea și respectul reciproc.

7. Rolul jocului în prevenirea comportamentelor agresive

Jocul este limbajul natural al copilului și principalul său mod de învățare. Prin joc, copiii învață să respecte reguli, să coopereze, să negocieze și să gestioneze emoțiile negative. Jocurile de echipă, în special, sunt esențiale în dezvoltarea spiritului de colaborare și a empatiei. De exemplu, jocurile în care copiii trebuie să aibă grijă unii de ceilalți, precum cele cu păpuși sau animale de pluș, încurajează comportamentele de îngrijire și sprijin. Educatoarea poate folosi jocul și pentru a modela răspunsuri adecvate în fața agresiunii, prin scenarii în care personajele rezolvă conflictele pașnic.

8. Implicarea copiilor în stabilirea regulilor

Pentru ca regulile să fie respectate, copiii trebuie implicați în procesul de stabilire a acestora. La grădiniță, acest lucru se poate realiza prin discuții în cerc, unde fiecare copil își exprimă părerea despre ce înseamnă „să fim buni unii cu alții”. Educatoarea poate scrie regulile pe panoul clasei, ilustrate cu imagini, pentru a fi ușor de înțeles. Astfel, copiii se simt valorizați, iar șansele ca ei să respecte regulile cresc semnificativ. De asemenea, includerea activă a copiilor în rezolvarea conflictelor îi responsabilizează și le oferă încredere în propriile abilități.

Concluzii

Grădinița este primul mediu social important pentru copil. Aici învață ce înseamnă să fii prieten, cum să își controleze emoțiile și cum să rezolve conflictele. Printr-o abordare educațională empatică, prin cooperare cu familia și prin implicarea întregului colectiv educațional, putem contribui la prevenirea bullying-ului încă de la cele mai fragede vârste.

Bibliografie

1. Salvați Copiii România. (2023). Bullying-ul în mediul preșcolar – Ghid pentru cadre didactice.
2. UNICEF România. (2021). Educație pentru empatie – resurse pentru grădiniță.
3. Ministerul Educației. (2022). Ghid metodologic pentru prevenirea comportamentelor agresive la copii.
4. Goleman, D. (2006). Inteligența emoțională la copii. Ed. Curtea Veche.

Cum să previi Bullyingul de la o vârstă timpurie?

Drăghici Daniela-Mihaela

GRĂDINIȚA „CIUPERCUȚA”, BUCUREȘTI

Perioada preșcolarității este esențială pentru dezvoltarea psihosocială, pentru formarea stimei de sine, a întregii personalități. Asigurarea unui mediu care să-i stimuleze copilului procesele cognitive, care să-l determine să acționeze în acord cu interesele și nevoile sale, este o premisă în educația timpurie, precum și construirea unui mediu favorabil, în care să se simtă apreciat, implicat, valorizat. Copilul nu trebuie să judece aspecte fizice, sociale, materiale ale celorlalți copii. Violența fizică sau verbală trebuie înlăturată de la această vârstă, în care se pun bazele viitorului cetățean, care va conviețui alături de oameni diferiți. Acceptarea diversității începe la grădiniță prin jocuri de cunoaștere, prin dialoguri și povești, care să-i ofere copilului modele pozitive, bazate pe empatie, pe cooperare, pe compasiune.

Cunoașterea propriilor emoții se reflectă în manifestările exterioare ale copiilor, în modul în care se raportează la adulții din jur, cât și la colegii cu care interacționează. Copilul preșcolar trebuie să-și conștientizeze furia, tristețea, bucuria, să identifice cauza acestor sentimente și să nu acționeze prin loviri, prin jigniri sau prin alte gesturi violente. Prin discuții și reflecții asupra acestora, copilul va învăța să se exteriorizeze și să nu mai repete comportamentele indezirabile. El va observa treptat că prin cuvinte îi rănește pe cei din jurul său, iar în construcția unei prietenii nu poate exista violența verbală, și mai ales, cea fizică. Feedback-ul primit de la adulți este semnificativ pentru dezvoltarea copilului: acesta are nevoie de sprijin, de înțelegere, de explicații adaptate universului său de cunoaștere pentru a oferi și el, la rândul său, un bun exemplu. În cazul în care copilul este violent, feedback-ul primit are aceeași relevanță: copilul conștientizează, astfel, că este o greșeală, că nu trebuie să o repete, că nu este apreciat pentru fapta sa.

Preșcolarii permanent au nevoie de suport perceptiv și de modele pe care să le imită, să le interiorizeze, să le copieze. Astfel, modelele pozitive de comportament reprezintă o sursă esențială de învățare. Din atitudinea personajelor preferate din povești, din modul în care educatoarea rezolvă un conflict sau din comportamentul părinților, copilul preia gesturi, cuvinte, acționând similar. Modelul părinților se reflectă în întreaga activitate a copilului, iar familiile în care există violență riscă să ofere copilului aceeași direcție îngrijorătoare. De aceea, legătura dintre grădiniță și familie este una foarte strânsă, pentru a se cunoaște în profunzime ce probleme întâmpină copilul acasă. Dacă aceste

probleme nu sunt rezolvate, violența fizică și verbală va deveni modelul pe care preșcolarul îl va interioriza, îl va manifesta pretutindeni.

În formarea oricărui preșcolar există un ansamblu de reguli, care vizează comportamentele sale sociale, personale, printre cele mai importante fiind cele care stopează violența de orice tip. Copilul învață despre efectele violenței verbale și fizice, iar impunerea unor reguli stricte îl va determina să acționeze favorabil. Copilul învață că nu are voie să-și lovească prietenii, conștientizează că dacă îi va jigni va fi exclus din grup, învață să nu le jignească aspectul fizic, să nu îi marginalizeze, să nu îi manipuleze. Aceste norme sunt prezentate continuu de către educatoare, în strânsă legătură cu familia copilului. Există, însă, cazuri în care intervenția familiei și cadrelor didactice nu este suficientă, iar apelul spre consilierii școlari, spre psihologi reprezintă o metodă extrem de importantă. Fie că este preluat copilul într-un cabinet de consilieri, unde îi sunt corectate comportamentele agresive, fie că se organizează ateliere împreună cu părinții și se discută diverse strategii de disciplină pozitivă, toate aceste acțiuni cu persoane specializate în psihologia copilului contribuie la combaterea violenței.

La nivel macro, întregul Curriculum pentru Educație Timpurie vizează o abordare transdisciplinară a violenței, punându-se accentul pe acceptarea diversității, pe o disciplină pozitivă, pe formarea unor generații care cunosc norme sociale de conduită. În construirea activităților, jocurilor, educatoarea are în vedere valorificarea spiritului de echipă, sociabilitatea, cooperarea, atitudini pozitive, care să îndepărteze manifestările violente. Fie că este un joc de societate sau un joc matematic, preșcolarul învață să-i respecte pe cei din jur, își consolidează răbdarea de a aștepta, atenția și limbajul.

Prin întreaga sa conduită, prin modul în care organizează și desfășoară activitățile didactice, educatoarea este un model pentru copii și factorul decisiv în corectarea comportamentelor agresive. Această realitate frecvent întâlnită nu trebuie ignorată, iar în perioada preșcolarității combaterea violenței este de o importanță majoră: formarea unor deprinderi sociale respectuoase, a unui limbaj bogat în calitative pozitive îi vor defini copilului întreaga sa evoluție.

BIBLIOGRAFIE:

Oros, M., *Prevenirea și combaterea violenței în unitățile de învățământ preuniversitar*. Cluj-Napoca, 2017, Editura Presa Universitară Clujeană;

Salvati Copiii România, *Studiu privind fenomenul de bullying în rândul copiilor din România*, 2020, , accesat la data de 15.05.2025

Vlăsceanu, M., *Bullying-ul în grădiniță: o realitate ignorată?* *Revista de Psihologie Aplicată*, 17(2), 59–66, 2015;

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor la nivelul grupei de preșcolari

Drăghița Andreea

Grădinița P.P Nr 11 Alba Iulia

Perioada preșcolară este una dintre cele mai sensibile etape din dezvoltarea copilului. În această perioadă se formează principalele trăsături ale personalității, dar și stilurile de relaționare socială. Modul în care copilul învață să gestioneze conflictele, să exprime emoțiile și să comunice cu ceilalți influențează întreaga sa evoluție ulterioară.

Chiar dacă termenul de bullying este mai des întâlnit în școli, forme incipiente ale acestui fenomen pot fi întâlnite și în grădinițe. Intervenția promptă și educația socio-emoțională sunt esențiale în prevenirea cristalizării comportamentelor agresive.

Bullying-ul în contextul preșcolar

La vârsta preșcolară, bullying-ul nu apare în forma sa organizată și conștientă, dar putem observa comportamente repetitive de:

tachinare și poreclire jignitoare,
excludere din jocuri sau grupuri,
lovire, împingere, tragere de haine,
ascunderea obiectelor personale ale altor copii.

Aceste comportamente, dacă sunt ignorate sau minimizate, pot deveni tipare relaționale nesănătoase. Mai grav, ele pot fi interpretate de copil ca fiind acceptabile și eficiente în atingerea scopurilor proprii.

Cauze posibile ale comportamentelor agresive

Manifestările de tip bullying la vârsta preșcolară pot avea cauze variate:

Modelul familial: Copiii învață prin imitație. Un mediu familial conflictual, lipsit de afecțiune sau prea autoritar, determină copilul să reproducă aceleași comportamente în interacțiunile sale.

Influențele media: Desenele animate sau jocurile video violente pot desensibiliza copilul în fața agresiunii și pot induce ideea că agresivitatea este un comportament normal sau „cool”.

Lipsa dezvoltării socio-emoționale: Copiii care nu își pot exprima emoțiile în mod adecvat sau care nu înțeleg perspectivele celorlalți tind să recurgă la comportamente agresive.

Nevoia de atenție: Unii copii devin agresivi ca metodă de a atrage atenția adulților sau de a obține control asupra grupului.

Strategii educaționale de prevenire și intervenție

a) Crearea unui climat emoțional pozitiv în grupă

Un copil se dezvoltă optim într-un mediu în care se simte protejat, iubit și valorizat. Educatoarea are rolul de model comportamental. Prin empatie, calm și consecvență, aceasta creează o atmosferă sigură.

Măsurile concrete:

Stabilirea împreună cu copiii a „Regulilor grupei” (ex. „Vorbim frumos”, „Ne ajutăm unii pe alții”, „Nu lovim”);

Evidențierea comportamentelor pozitive (recompense simbolice, aplauze, aprecieri);

Respectarea rutinei zilnice pentru a oferi predictibilitate și confort emoțional.

b) Educație socio-emoțională prin activități tematice

Educația emoțională este esențială în prevenirea conflictelor. Activitățile zilnice pot integra conținuturi care dezvoltă empatia, încrederea și cooperarea.

Exemple de activități:

Povești terapeutice: „O girafă prietenoasă” (tema cooperării), „Ursulețul trist” (tema excluderii);

Jocuri de rol: Copiii joacă scenarii despre conflicte și învață soluții pașnice;

„Colțul emoțiilor” – un spațiu unde copiii pot merge să spună ce simt (folosind pictograme sau jetoane emoționale);

Păpușa empatică – un personaj care „vorbește” despre emoții și cere ajutorul copiilor pentru a se simți mai bine.

c) Gestionarea conflictelor în mod educativ

Conflictele sunt inevitabile, dar modul în care le gestionăm face diferența. Tehnici eficiente:

Ascultarea activă: oferim fiecărui copil șansa de a-și exprima perspectiva.

Descrierea faptelor, nu etichetarea copilului: „Ai luat jucăria fără să întrebi” în loc de „Ești rău”.

Folosirea pașilor spre împăcare:

1. Ce s-a întâmplat?

2. Cum ne simțim?

3. Ce putem face să reparăm?

4. Cum ne asigurăm că nu se mai repetă?

d) Implicarea părinților

Fără sprijinul familiei, intervenția educatoarei este limitată. Colaborarea cu părinții presupune:

Discuții individuale despre comportamentele copilului;

Ateliere de parenting pozitiv;

Informări scrise sau întâlniri tematice privind bullying-ul și gestionarea conflictelor.

Concluzii

Prevenirea bullying-ului începe devreme. Grădinița este primul spațiu în care copilul învață să relaționeze cu cei din afara familiei, iar conflictele sunt parte din acest proces. Rolul educatoarei este de a transforma aceste situații într-o oportunitate de învățare, de a cultiva empatia, respectul și comunicarea.

Prin activități bine gândite, atitudini deschise și colaborare cu părinții, putem reduce semnificativ riscul apariției comportamentelor agresive și putem forma copii echilibrați, toleranți și cooperanți.

Lucrarea de față urmărește identificarea cauzelor, manifestărilor și strategiilor educaționale de prevenire a comportamentelor agresive în rândul copiilor preșcolari. Prin exemple concrete, activități tematice și implicarea părinților, se conturează un cadru de intervenție timpurie în vederea cultivării unui climat armonios și sigur în grădiniță.

Bibliografie:

1. Goleman, Daniel (2001). Inteligența emoțională. București: Curtea Veche Publishing, “O lucrare fundamentală care explică importanța dezvoltării emoționale timpurii în prevenirea comportamentelor agresive”
2. Șchiopu, Ursula & Verza, Emil (1997). Psihologia vârstelor. București: Editura Didactică și Pedagogică, „O carte de referință pentru înțelegerea particularităților psihologice ale copilului preșcolar”
3. Olweus, Dan (1993). Bullying at School: What We Know and What We Can Do. Oxford: Blackwell, „Studiu clasic despre bullying, aplicabil și în contextul educației timpurii, prin adaptarea principiilor generale”.

Modalități de gestionare a conflictelor la preșcolarii și elevii cu ces

Dulca Andreea- Diana

Grădinița Specială Cluj-Napoca

În mediul educațional, mai ales în grupele de vârstă mică și în rândul elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) conflictele între copii sunt tot mai frecvente. Conflictul este o parte naturală a interacțiunii umane, inclusiv în rândul copiilor. Însă, atunci când nu este gestionat adecvat, poate conduce la comportamente de tip bullying, afectând elevii din punct de vedere emoțional și social elevi. Copiii cu CES sunt adesea mai vulnerabili, din cauză că nu dețin abiliități sociale și emoționale care să-l ajute să facă față sau să gestioneze astfel de conflicte. În aceste situații este nevoie de intervenții psihopedagogice adaptate care să-i ajute să facă față situațiilor de bullying.

Bullying-ul este una dintre cele mai complexe forme de comportament agresiv și violență. Cu toate acestea, nu fiecare act de violență este o acțiune de bullying. Conform studiului Organizației Mondiale a Sănătății privind comportamentul sănătos la copiii de vârstă școlară, bullying apare atunci când un elev este: „tachinat în mod repetat într-un mod care nu îi place... Dar nu este bullying atunci când doi elevi de putere sau autoritate similară se ceartă sau se bat. Nu este bullying nici atunci când un elev este tachinat într-un mod prietenos și glumeț”. (Craig et al., 2009)

Bullyingul se referă la un comportament care se produce în mod repetat cu intenția de a-l umili pe cel care se află într-un dezavantaj, deci implică un dezechilibru de putere.

Metode și tehnici de gestionare a conflictelor la copii cu CES

Dezvoltarea abilităților emoționale și de comunicare

Pentru copii cu Tsa, Adhd sau pentru cei cu tulburări de limbaj incluși în învățământul de masă, câteva tehnici foarte utile sunt utilizarea scenariilor sociale, jocului de rol și modelarea comportamentală prin care copiii învață să-și exprime emoțiile și nevoile, într-un mod dezirabil și pot favoriza interacțiunile sociale pozitive.

Medierea conflictelor de către adult (pașii împăcării)

Pentru că copii cu Ces au dificultăți în aria socială și emoțională, dificultăți de autoreglare emoțională este nevoie, de cele mai multe ori, ca un adult să intervină pentru a ajuta în gestionarea și rezolvarea conflictului. Astfel, o strategie la îndemâna cadrului didactic este cea în care acesta ghidează copiii prin etape clare de rezolvare a conflictelor, cum ar fi: identificarea emoțiilor, exprimarea punctului de vedere, ascultarea activă și găsirea unei soluții, toate cu ajutorul suportului vizual. (Gartrell, 2014).

De ex: Doi copii se ceartă din cauza unei jucării, unul dintre ei are Tsa. Educatorul intervine și cu ajutorul unei scurte povești vizuale, sau a unei fișe cu pictograme explică pașii împăcării. Prin această tehnică copilul învață o secvență clară de gestionare a emoțiilor și rezolvare a conflictului

Colțul liniștii – spațiu de reglare emoțională

Crearea unui spațiu de relaxare, amenajarea unui colț senzorial în grădiniță sau clasă permite copilului să se retragă și să se autoregleze. Acest colț poate să implice un fotoliu de puf, câteva jucării senzoriale, cărți senzoriale, esarfe de matase colorate etc. Este foarte util pentru copiii cu TSA, tulburări de procesare senzorială sau dificultăți de control emoțional.

De ex: La grădiniță, în timpul întâlnirii de dimineață, un copil cu Tsa devine agitat, educatoarea îl ghidează cu blândețe spre colțul de liniștire unde copilul se poate așeza pe fotoliul pufos, se poate juca cu eșarfele colorate sau cu alte jucării senzoriale. Prin accesarea colțului de liniștire copilul cu Tsa reușește să se calmeze și își poate relua apoi activitatea împreună cu grupa.

Gestionarea eficientă a conflictelor este esențială pentru incluziunea reală a copiilor cu CES în mediul școlar. Tehnicile prezentate nu doar că reduc tensiunile, ci dezvoltă competențe socio-emoționale esențiale pentru toți elevii. Este nevoie de formarea continuă a cadrelor didactice și adaptarea resurselor pentru a răspunde diversității din clasă.

Bibliografie:

Carter, A. S., Briggs-Gowan, M. J., & Davis, N. O. (2004). Behavioral and Emotional Disorders in Young Children. Guilford Press.

Costescu, C (2021). Abilitățile sociale în tulburarea din spectrul autismului, editura Polirom

Gartrell, D. (2014). A Guidance Approach for the Encouraging Classroom (6th ed.). Cengage Learning.

Koenig, K. P., & Rudney, S. G. (2010). Performance challenges for children and youth with developmental coordination disorder. American Journal of Occupational Therapy, 64(1), 70–79.

Olweus, D. (1993). Bullying at School: What We Know and What We Can Do. Blackwell Publishing.

Bullying în grădinița și școală

Dumitru Alina-Irina

Școala Gimnazială „Alexandru Piru”

Problematica manifestărilor violente în diferite medii sociale constituie, în contextul societății contemporane, inclusiv în spațiul social românesc, o prioritate și un domeniu fundamental, atât pentru cercetarea științifică, cât și pentru intervenția instanțelor sociale specializate. Instituția școlară este afectată, în mod semnificativ, de conduitele deviante ale elevilor și, totodată, ale celorlalte categorii de participanți la activitățile educative și instructive. Mai mult decât alte spații sociale, cel școlar impune o intervenție imediată, adecvată și îndeosebi, profesionistă. Pe plan internațional, în mod sistematic, cercetările au demonstrat că fenomenul de bullying în școli, reprezintă o problemă serioasă de sănătate publică. Bullying („terorism” - Cusson 2006, p.95) este un cuvânt folosit în țările de origine anglo-saxonă, preluat ca atare, și care se referă la comportamentul de hărțuire constantă și de durată a unui elev sau grup de elevi, de către un alt elev sau grup de elevi, prin folosirea forței, amenințării cu forța, intimidării, cu scopul menținerii acestui dezechilibru de forțe (Șoitu și Hăvârneanu 2003).

Fenomenul de bullying este foarte răspândit atât în școlile din România, cât și la nivel mondial. La nivel european, România se situează pe locul 3 în clasamentul celor 42 de țări în care a fost investigat fenomenul, potrivit unui raport al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS).

În principiu, acesta se referă la hărțuirea fizică sau verbală, care se repetă pe o anumită perioadă și care implică un dezechilibru al puterii între două persoane.

Bullyingul se întâlnește cel mai adesea la copii. Din păcate poate avea urmări periculoase asupra dezvoltării normale a unei persoane.

Bullying-ul este definit ca fiind un comportament ostil, de excludere, de luare în derâdere a cuiva, de umilire repetitiv, agresiv și orientat către un copil care este mai mic, mai slab sau care are probleme de sănătate. Acest fenomen înglobează o serie de comportamente agresive prin intermediul cărora un

copil încearcă să obțină unele beneficii: apreciere, atenție din partea celorlalți colegi sau chiar bunuri materiale.

Un copil care trăiește într-un mediu ostil, nesigur, care este agresat fizic, verbal și emoțional va face același lucru la rândul lui. Nu își dă seama cât de dureroasă poate să fie postura în care sunt puse „victimele” lui. El provine din familii dezorganizate în care se țipă, se folosește agresiunea fizică și psihică, se distrug bunuri în crizele de furie, iar comportamentul urât este un lucru obișnuit. Copilul care manifestă un comportament repetat îndreptat spre rănirea fizică sau mentală a unui alt copil, care încearcă să-i domine pe ceilalți copii din grupă va deveni un potențial agresor.

Copilul care este etichetat, tachinat, batjocorit de către colegi, care este strigat într-un anume fel, îmbrâncit este un copil agresat, o victimă al bullying-ului. Primii afectați sunt, în general, copiii timizi, retrași, care se supără foarte repede, incapabili de a se apăra singuri, care nu reușesc să opună rezistență. Părintele trebuie să fie atent la anumite lucruri din viața copilului său și dacă constată că acesta manifestă o stare de oboseală, de anxietate, evită anumite situații, refuză să meargă la grădiniță chiar, atunci trebuie să își canalizeze atenția și să vină în ajutorul celui mic. Stările prin care trece copilul agresat se îndreaptă către interiorizare, furie, anxietate și chiar fobie socială.

Bullying-ul se poate manifesta sub diferite forme, cum ar fi bullying fizic - sunt luate în derâdere caracteristici legate de înălțime, greutate, culoarea părului etc., bullying verbal (etichetarea, minciuna, satirizarea etc) și social (dizabilitate, etnie, tip de familie etc.).

Bullyingul sau tachinarea, umilirea, intimidarea apare uneori ca un rezultat al modului în care victimele se comportă raportat la normele acceptate social sau cu un anumit mod de a se îmbrăca. În aceste situații o înțelegere și o acceptare a diferențelor individuale poate fi învățată în clasă. Pentru elevii în rolul de victime se oferă un training de dezvoltarea abilităților de gestionare a situațiilor de expunere la comportamentele agresive ale colegilor. Elevii-agresori primesc training pe managementul furiei, asertivitate, și alte abilități de auto-gestionare. Comportamentul lor are nevoie să fie monitorizat cu atenție și să primească cât mai frecvent recompense pentru comportamentele adecvate, aplicându-se consecințe clare pentru actele de bullying. Părinții primesc training de parenting pentru gestionarea comportamentului agresiv.

Cel mai important și eficient rol de prevenire a comportamentelor agresive îl are profesorul. O serie de activități desfășurate de profesori, alături de trainingul pe abilități sociale au oferit un program eficient de prevenție a comportamentelor agresive.

Bibliografie:

- Ciupercă C., 2000 Cuplul modern între emancipare și disoluție, Tipoalex, Alexandria
- Coteanu I., Seche L. și Seche M. (Eds.), 1998, Dicționar explicativ al limbii române (DEX), Editura Univers Enciclopedic, București
- Cusson M. , 2006 Prevenirea delincvenței, Editura Gramar, București,
- Drăgan I. ș.a., 2009 Reprezentarea violenței televizuale și protecția copilului, Editura Vanemonde, București,
- Ferreol G. și Neculau A. (Eds.), 2003, Violența. Aspecte psihosociale, Editura Polirom, Iași,
- Jigău M., Liiceanu A. și Preoteasa L., 2006, Violența în școală, Editura Alpha MDN, București,
- Muntean A. și Muntean A., 2011, Violență, traumă, reziliență, Editura Polirom, Iași,

Semne care pot apărea în cazul copiilor agresați

Leziuni sau lovituri inexplicabile;

Haine, cărți, dispozitive tehnologice sau bijuterii pierdute sau distruse;

Dureri frecvente de cap sau de stomac, stări de rău sau mințitul cu privire la starea de sănătate;

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în grădiniță

Duroi Ana-Maria

Grădinița cu program prelungit “Lumea copiilor”, Blaj

Copilăria ar trebui să fie o perioadă de siguranță, joc și descoperire. Din păcate, tot mai mulți copii experimentează forme de bullying sau conflicte care le afectează stima de sine, relațiile și dezvoltarea emoțională. De aceea, este esențial să construim un parteneriat solid între școală, familie și comunitate, pentru a le oferi copiilor un mediu sigur, lipsit de teamă.

Ce este bullying-ul?

Bullying-ul reprezintă un comportament ostil, repetitiv, cu intenția de a răni fizic sau emoțional o altă persoană. Poate îmbrăca forme variate: agresiune verbală, excludere socială, violență fizică sau bullying cibernetic. Dincolo de impactul imediat, bullying-ul poate lăsa urme profunde asupra dezvoltării psiho-emoționale a copilului.

Prevenirea începe de timpuriu

Educația timpurie are un rol fundamental în formarea comportamentelor pro sociale. În grădiniță și în ciclul primar, copiii învață despre empatie, respect și cooperare. Prevenirea bullying-ului începe prin:

- Crearea unui climat pozitiv în grupul de copii, unde diferențele sunt acceptate, iar comportamentele agresive nu sunt tolerate;
- Modelarea comportamentului de către adulți – copiii învață prin observare;
- Activități de dezvoltare socio-emoțională – jocuri de rol, povești, activități de grup care promovează colaborarea și exprimarea emoțiilor.

Gestionarea conflictelor – o abilitate de viață

Conflictele între copii sunt inevitabile, dar ele pot fi oportunități de învățare. Copiii pot fi învățați:

- să recunoască și să exprime emoții (ex. „Sunt supărat pentru că...”);
- să asculte activ și să-și exprime punctul de vedere cu respect;
- să negocieze și să caute soluții împreună.

Adulții – cadrele didactice și părinții – au responsabilitatea de a media conflictele cu calm, fără etichetări sau pedepse care rușinează copilul. Prin mediere, copiii învață că fiecare problemă are o soluție și că pot avea încredere în adulți pentru sprijin.

Rolul parteneriatului școală–familie–comunitate

Un mediu sigur se construiește doar prin colaborare:

- Școala trebuie să implementeze politici clare anti-bullying și să formeze cadrele didactice în domeniul prevenirii și intervenției;
- Familia trebuie să fie informată și implicată activ în procesul educațional și emoțional al copilului;
- Comunitatea (inclusiv organizațiile non-guvernamentale, autoritățile locale, centrele de consiliere) poate oferi resurse, campanii de conștientizare și sprijin pentru copii și familii.

Concluzie

Pentru o copilărie fără frică, este nevoie de o rețea de sprijin bazată pe încredere, comunicare și valori comune. Prevenirea bullying-ului nu este un efort izolat, ci un proces continuu în care toți cei implicați în educația copiilor joacă un rol esențial. Împreună, putem cultiva empatia, respectul și curajul – pilonii unei copilării fericite.

Bibliografie

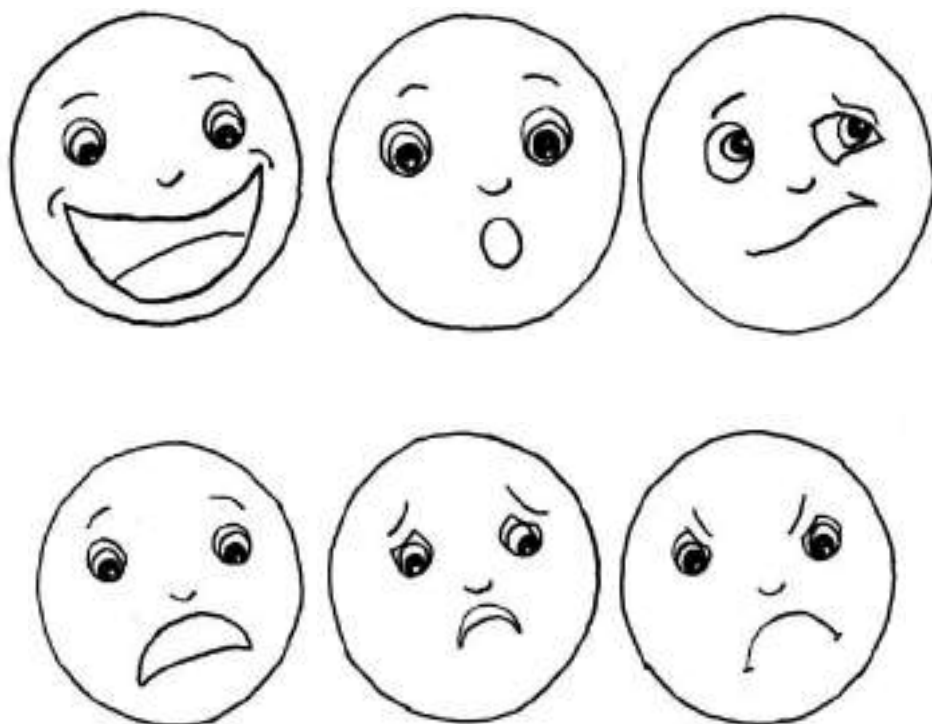
1. Salvați Copiii România (2021). Studiu național privind fenomenul de bullying în școli. Disponibil la: www.salvaticopiii.ro
2. Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.
3. Ministerul Educației Naționale (2018). *Strategia națională privind educația parentală și prevenirea violenței în mediul școlar*. București.
4. Goleman, D. (2006). *Inteligența emoțională*. Editura Curtea Veche.
5. UNICEF România (2020). *Ghid pentru prevenirea și combaterea bullying-ului în școli*. Disponibil la: www.unicef.org/romania
6. Gordon, T. (2001). *Părintele eficient*. Editura Curtea Veche.

Fișe de lucru

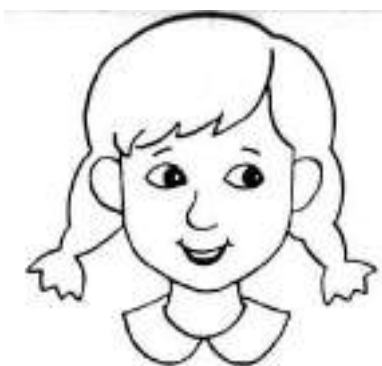
Duska Orsolya-Erzsébet

Școala Gimnazială „S. Illyés Lajos”-Sovata

Ce simte păpușa când . . . ? Ghicește și colorează sentimentul respectiv!

1. Ce simte această fetiță în diverse situații? Desenează sentimentul pe chipul fetei!

Cum se simte când fetele se joacă toată ziua cu ea? (bucuroasă)

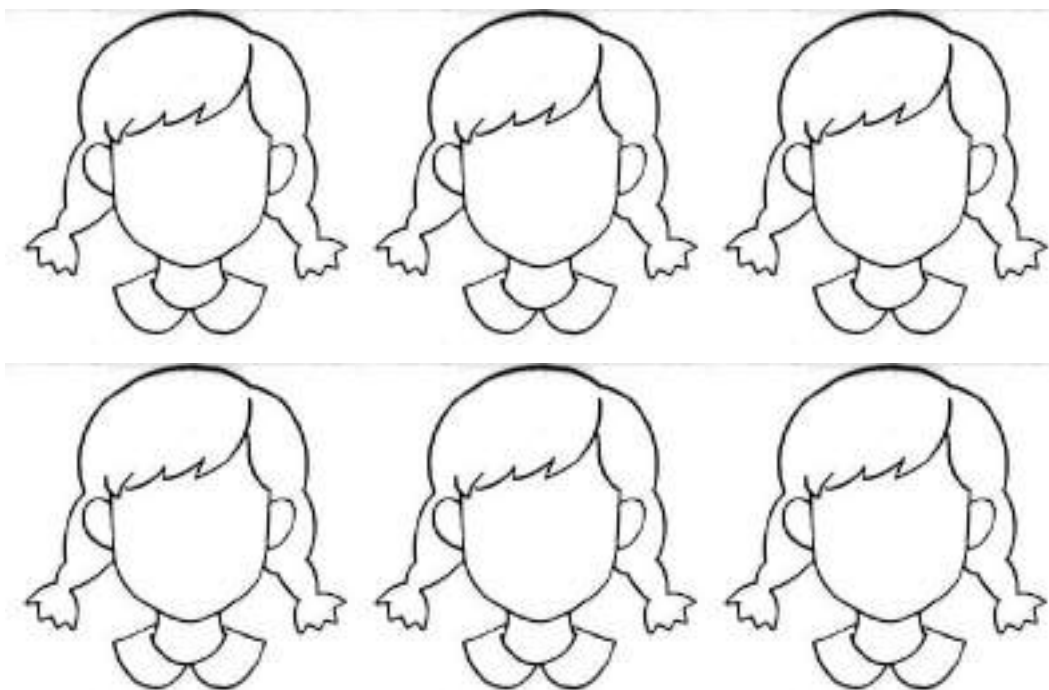
Cum se simte când nici o fetiță nu se joacă cu ea? (supărată)

Cum se simte când cineva urlă? (speriată)

Cum se simte când vede un obiect strălucitor, aude glasul păsărilor? (mirată)

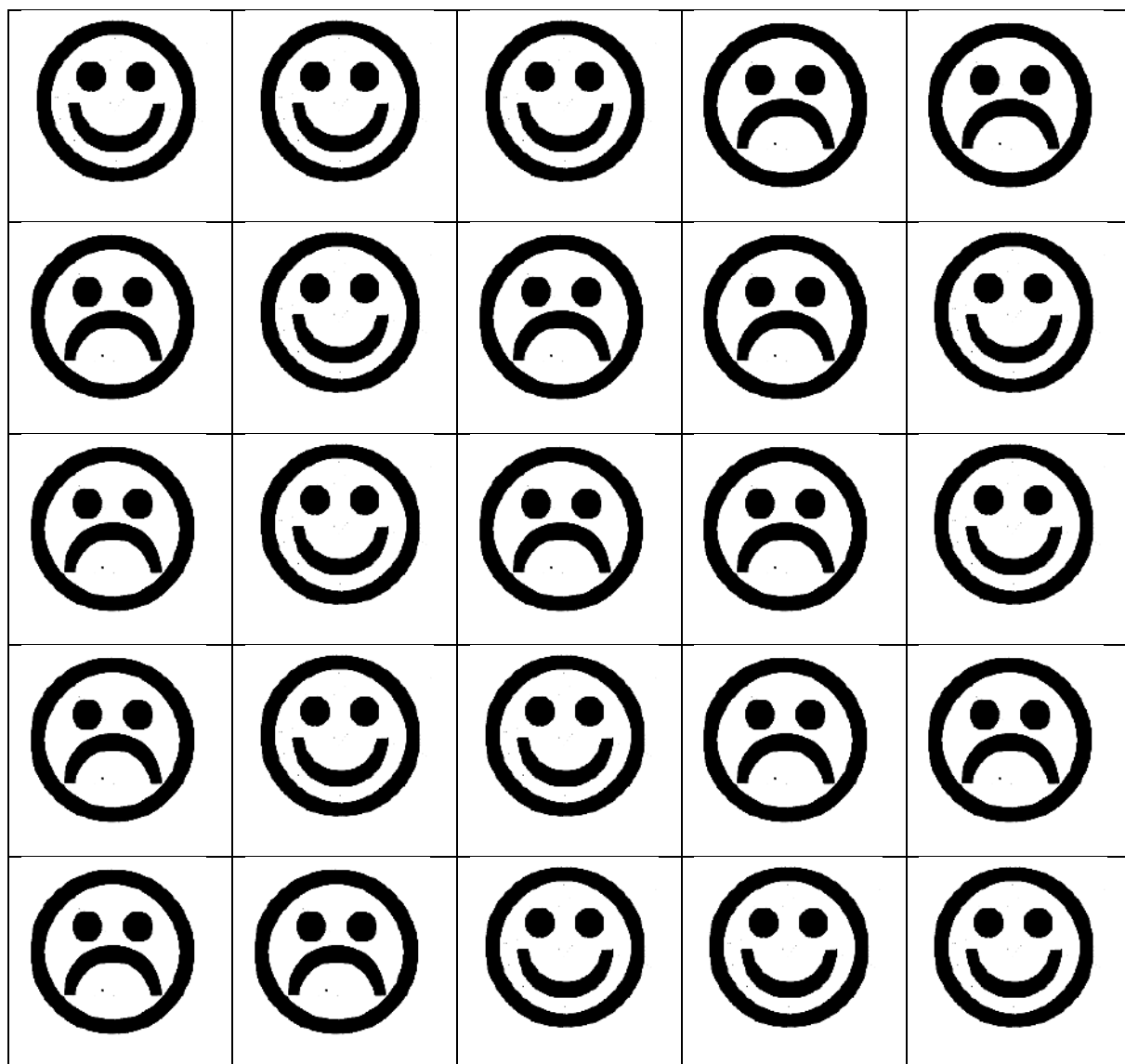
Cum se simte când copiii nu sunt la grădiniță? (plictisită)

Cum se simte când aude că ceilalți se certată? (furioasă)

Labirintul emoțiilor. Găsește drumul colorând fețele zâmbitoare și cei doi clovni se vor întâlni! Începe de la prima căsuță!

1. Labirintul emoțiilor. Găsește drumul colorând fețele zâmbitoare și cei doi clovni se vor întâlni!
Începe de la prima căsuță!

Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului

Dușa Elena Mădălina

Grădinița “Zâna Florilor”

Sector 6, București

În era tehnologiei moderne, educația și socializarea se desfășoară din ce în ce mai mult în spațiul virtual. Rețelele sociale, platformele de comunicare și jocurile online sunt omniprezente în viața copiilor de vârste mici, precum și a adolescenților. Cu toate avantajele pe care le oferă accesul la informație și conectivitate, spațiul digital a devenit și un mediu nesigur, în care pot apărea comportamente nocive precum cyberbullying-ul.

Acest fenomen, tot mai frecvent întâlnit în rândul tinerilor, poate avea efecte grave asupra dezvoltării emoționale și sociale a celor vizați. În acest context, educația digitală se conturează ca un instrument esențial pentru prevenirea și combaterea acestor forme de abuz.

Cyberbullying-ul este o formă de hărțuire realizată prin intermediul tehnologiilor digitale, care se manifestă prin mesaje jignitoare, excludere socială în spațiul virtual, răspândirea de informații false sau umilirea publică. Spre deosebire de bullying-ul tradițional, acesta poate fi permanent, accesibil oricui și deseori anonim. Această realitate face ca victimele să se simtă vulnerabile și neputincioase, mai ales în lipsa unor mecanisme clare de apărare și sprijin.

Studiile arată că mulți tineri care sunt victime ale acestui tip de abuz dezvoltă anxietate, depresie sau retragere socială. De aceea, este crucial ca școala și familia să adopte măsuri clare, bine stabilite, preventive prin formarea unei culturi a responsabilității digitale.

Educația digitală presupune transmiterea de cunoștințe și valori care ajută elevii să navigheze în siguranță în mediul online. Aceasta include nu doar dezvoltarea competențelor tehnice, ci și formarea gândirii critice și a responsabilității în utilizarea tehnologiei.

Un elev bine informat este mai puțin predispus să devină agresor sau victimă în mediul digital. Astfel, educația digitală trebuie să abordeze teme precum: siguranța parolelor, protejarea identității online, recunoașterea conținuturilor false și gestionarea conflictelor în spațiul virtual.

Un alt element esențial în prevenirea cyberbullying-ului este promovarea empatiei și a comunicării nonviolente. Educația digitală trebuie să stimuleze înțelegerea emoțiilor celorlalți și importanța respectului reciproc. Într-un spațiu digital dominat de toleranță și colaborare, comportamentele agresive devin mai puțin frecvente. Din păcate, mulți elevi nu conștientizează că acțiunile lor online pot avea un impact real asupra celorlalți, considerând că „este doar o glumă” sau că „toată lumea face

asta”. Intervenția educațională trebuie să vizeze tocmai această conștientizare, prin exemple, jocuri de rol sau discuții moderate de cadre didactice pregătite în acest sens.

În școli, este esențial ca educația digitală să fie integrată în curriculum, nu doar ca o materie separată, ci ca o componentă transversală a tuturor disciplinelor. Profesorii pot utiliza situații reale sau create, prin care să discute despre comportamente etice și riscuri în mediul online. De asemenea, trebuie oferită susținere celor care sunt martori sau victime ale hărțuirii, prin crearea unui climat în care elevii să simtă că pot vorbi fără teama de a fi judecați. La rândul lor, părinții au un rol esențial. Ei trebuie să fie informați și implicați în utilizarea tehnologiei de către copii, să stabilească limite clare, dar și să mențină un dialog deschis. Comunicarea sinceră și ascultarea activă pot preveni escaladarea unor situații de conflict online.

În România, mai multe organizații au dezvoltat programe de educație digitală adresate elevilor, profesorilor și părinților. Proiecte precum „Ora de Net”, „Sigur.info”, “Să fim prieteni fără bullying” au contribuit semnificativ la conștientizarea pericolelor din spațiul virtual. Atelierele, campaniile de informare și materialele didactice puse la dispoziție sunt exemple de bune practici care pot fi extinse la nivel național. Colaborarea dintre Ministerul Educației, ONG-uri și specialiști în psihologie și tehnologie este esențială pentru a crea un cadru educațional adecvat provocărilor lumii digitale.

Combaterea cyberbullying-ului nu se poate face doar prin interdicții sau sancțiuni. Este nevoie de prevenție prin educație, de cultivarea empatiei și a responsabilității, de dezvoltarea unei culturi digitale sănătoase. Fiecare copil are dreptul la un spațiu online sigur și respectuos, iar adulții – fie că sunt profesori, părinți sau decidenți – au datoria de a crea acest spațiu prin informare, implicare și sprijin. Educația digitală este cheia unei generații care nu doar folosește tehnologia, ci o face în mod etic, responsabil și conștient.

Bibliografie:

- Bocoș, M. (2013). *Didactica modernă. Teoria și metodologia instruirii*. Cluj-Napoca: Editura Paralela 45.
- Holone, A. (2020). *Educația digitală în școli. Provocări și soluții*. București: Editura Tritonic.
- Chiș, V. (2016). *Instruirea eficientă. Perspective, paradigme, modele*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
- Gherguț, A. (2007). *Psihopedagogie. Teorii și strategii educaționale*. Iași: Editura Polirom.
- Pânișoară, I.-O., & Pânișoară, G. (2015). *Comunicarea eficientă. Strategii și abilități*. Iași: Editura Polirom.

Cyberbullyng

Elekes Anna-Gyöngyi

G.P. P. Nr. 30, Oradea

Pandemia de COVID-19, care a izbucnit în primăvara anului 2020, a adus schimbări majore în viața noastră de zi cu zi. Trecerea la învățământul online a afectat profund procesul educațional, punând la încercare nu doar cunoștințele digitale ale cadrelor didactice și elevilor, ci și relațiile interpersonale și echilibrul emoțional. Această perioadă a marcat o creștere semnificativă a fenomenului de hărțuire online (cyberbullying), deoarece o mare parte din viața copiilor și tinerilor s-a mutat în mediul virtual. Comunicarea, socializarea, jocurile, chiar și conflictele, au avut loc în spațiul digital, deseori fără supravegherea sau ghidarea adecvată a adulților. Hărțuirea online este o formă gravă de violență emoțională, care implică trimiterea de mesaje răutăcioase, excluderea din grupuri, distribuirea de imagini sau informații umilitoare și, în general, acțiuni repetate care au ca scop umilirea sau intimidarea unei persoane. Impactul său asupra sănătății mentale a copiilor este semnificativ: scăderea stimei de sine, anxietate, izolare socială sau chiar tendințe depressive. În calitate de cadre didactice, am constatat nevoia urgentă de a vorbi deschis cu copiii și părinții despre pericolele lumii digitale. Este esențială construirea unui climat de încredere și siguranță, în care copiii se simt ascultați și sprijiniți. Totodată, este important să dezvoltăm împreună reguli clare de comportament online și să oferim modele de comunicare empatică și responsabilă. Prevenirea bullying-ului începe cu educația timpurie – încă de la grădiniță putem învăța copiii despre empatie, exprimarea emoțiilor și rezolvarea pașnică a conflictelor. Astfel, le oferim instrumentele necesare pentru a face față hărțuirii online, atât în spațiul digital cât și în viața reală. Participarea la acest simpozion ne oferă oportunitatea de a împărtăși bune practici, de a reflecta asupra provocărilor actuale și de a construi împreună un parteneriat real pentru o copilărie fără frică. Un alt aspect important este educația parentală privind utilizarea responsabilă a tehnologiei. Colaborarea cu părinții pentru stabilirea unor reguli de utilizare a internetului și a rețelelor sociale, precum și încurajarea unui dialog deschis despre experiențele online ale copiilor, sunt pași esențiali în prevenirea hărțuirii online. În plus, este important ca educatoarele să fie instruite periodic în domeniul siguranței digitale și al

tehnicilor de prevenire și intervenție în cazurile de bullying online, pentru a putea răspunde eficient nevoilor copiilor într-o lume în continuă schimbare.

Concluzie

Trăim într-o lume în continuă schimbare, în care spațiul digital a devenit parte integrantă a vieții copiilor. De aceea, este esențial să le oferim repere clare, susținere emoțională și un cadru sigur pentru dezvoltare. Prevenirea hărțuirii online nu este doar responsabilitatea părinților sau a cadrelor didactice, ci presupune o colaborare strânsă între toți actorii implicați în educație – familie, școală, comunitate.

Împreună putem forma copii empatici, siguri pe ei, capabili să recunoască nedreptatea și să intervină atunci când este nevoie. Iar primul pas este să fim noi, adulții, modele de respect, curaj și comunicare conștientă.

Bibliografie

- Willard, Nancy. "Cyberbullying and Cyberthreats: Responding to the Challenge of Online Social Aggression, Threats, and Distress", Research Press, 2007, Champaign, pp. 22-45.
- Hinduja, Sameer; Patchin, Justin W. "Bullying Beyond the Schoolyard: Preventing and Responding to Cyberbullying", Corwin Press, 2014, Thousand Oaks, pp. 70-95.
- Livingstone, Sonia; Smith, Peter K. "Annual Research Review: Harms experienced by child users of online and mobile technologies: the nature, prevalence and management of sexual and aggressive risks in the digital age", Journal of Child Psychology and Psychiatry, 2014, vol. 55, no. 6, pp. 635-654.

Bullying-ul în grădiniță - cauze, efecte, măsuri de combatere

Enache Mihaela

G.P.N.Nr.1 BALȘ, OLT

Bullying-ul în grădiniță reprezintă o formă de agresiune verbală sau fizică între copii, care poate avea consecințe negative asupra dezvoltării lor sociale și emoționale. Cauzele acestui comportament pot fi diverse, de la lipsa de supraveghere adecvată din partea adulților, până la probleme legate de inegalitatea socială, educația și stilul de viață al copiilor.

Bullying-ul nu apare brusc și misterios la copii. Când copiii mici intră la grădiniță și mai apoi la școală, își aduc cu ei istoria familiei și experiențele pe care le-au avut în casele lor, fie cu părinții, cu alți copii, fie chiar cu ecranele la care au fost expuși. Aceste experiențe vor influența copiii, mai mult sau mai puțin, să se angajeze într-un comportament de agresiune.

În unele familii, copiii pot suferi sau observa violență în fiecare zi: agresiune verbală sau fizică, pedepse corporale, șantaj ... Aceste experiențe în mediul familial îi pot determina pe copii, care învață din exemplul părinților lor, să adopte comportamente agresive și să fie implicați în acte de agresiune, încă din copilărie.

Accesul nerestricționat la ecrane și programe nerecomandate vârstei copilului influențează, de asemenea, implicarea potențială a copiilor în agresiune. Copiii pot învăța comportamente de agresiune vizionând filme care glorifică violența și jucând jocuri video care recompensează comportamentul violent.

În afara contextului familial, copilul poate intra în contact cu copiii agresivi; fie în parc, cu vecini, veri. Copilul va căuta apoi să imite și să experimenteze acest comportament într-un alt context, fie la grădiniță, fie cu frații și surorile sale.

Efectele bullying-ului în grădiniță pot fi grave și pot include stresul, anxietatea și depresia copiilor care sunt victimele acestui comportament. De asemenea, acest tip de agresiune poate afecta negativ stima de sine a copiilor, relațiile sociale și performanța academică.

În grădiniță, comportamentele agresive sau de agresiune apar și se dezvoltă într-un mod bine construit! Cei mai mici, între 2 și 4 ani, pot începe să adopte aceste comportamente pentru a-și apăra proprietatea,

teritoriul și prietenia. Cei mai mari, între 4 și 6 ani, adoptă aceste comportamente pentru a amenința sau intimida alți copii.

Aceste comportamente agresive timpurii se dezvoltă în mod sistematic în funcție de reacția copilului vizat: dacă plânge și renunță la jucărie, copilul „abuziv” are mai multe șanse să țină din nou același copil și hărțuirea va avea loc. Uneori, supunerea copilului vizat poate deveni plină de satisfacții în sine, iar copilul „agresor” poate zâmbi și se poate bucura să îl rănească pe celălalt, în mod intenționat. Dacă sunt lăsate să continue, aceste comportamente pot duce la un caz real de hărțuire.

Atunci când ceilalți copii din grupă observă o manifestare reușită de putere și dominație de către un copil agresiv, aceștia se pot alătura și astfel pot domina aceeași victimă sau pot folosi tactici similare pentru a-și viza și a-și domina propriile victime. Dacă aceste forme timpurii de agresiune directă sunt lăsate libere să continue timp de câteva luni și nimic nu îi oprește pe acești copii, se pot forma ierarhii ale puterii, grupuri de copii dominanți hărțuind în mod regulat alți copii care cedează cerințelor lor făcând tot ce li se cere.

Bullying-ul există încă de la grădiniță. Cea mai eficientă metodă de a elimina bullying-ul la grădiniță este autoeducarea părinților și cel mai important este să crezi ceea ce îți spune educatoarea despre comportamentul copilului tău, să nu o consideri lipsită de obiectivism atunci când îți relatează despre comportamentul lui din timpul zilei. Ca părinte, indiferent în ce situație se afla copilul tău, agresat sau agresor, trebuie să acționezi imediat, să oferi credibilitate copilului agresat și să acționezi pentru a stopa sau diminua puterea de agresiune a celui care agresează.

Dacă ai un copil care agresează trebuie să acorzi în primul rând importanță motivelor pentru care copilul recurge la acest fenomen, să îi oferi un mediu sigur și prietenos acasă, să îi încurajezi comportamentele pozitive, să îl încurajezi să își exprime sentimentele, dar și frustrările, să inițializezi jocuri la care să participe toți membrii familiei și nu în ultimul rând, împreună cu educatoarea, să găsești soluții pentru rezolvarea unor probleme care se ivesc în relațiile cu ceilalți copii din grupă.

Dacă ai un copil care este agresat este necesar să îl înveți să ignore comportamentul de agresiune: ”Nu-i răspunde și pleacă de lângă el/ea”, inițiază jocuri în care copilul învață ce să spună în situația respectivă și să se comporte diferit, învață-l să solicite sprijin din partea unui adult : ”Spune-i doamne educatoare și roag-o să te ajute”, explică-i că nu trebuie să copieze comportamentul

Pentru băieți, atacurile fizice și verbale sunt cele mai frecvente și sunt legate de probleme de putere și dominație. Aceste comportamente, care necesită intervenție imediată, sunt relativ ușor de detectat și observat.

În schimb, fetele sunt mai subtile și indirecte, iar hărțuirea ține mai mult atacuri relaționale și tachinări asociate cu tiparele de afiliere și excludere. De exemplu, fetele au mai multe șanse să-și manipuleze relațiile, să-și excludă colegii de grupă, să dezvăluie secrete și să amenințe, dacă cererile lor nu sunt îndeplinite.

Prin urmare, educatorii trebuie să fie atenți la copiii mici implicați în această hărțuire relațională. Mai dificil de detectat, dăunează la fel de mult, dacă nu chiar mai mult, decât forme mai directe de violență.

Prevenirea agresiunii la grădiniță

Profesorii de grădiniță cred, adesea, că nu există agresiune la copiii așa de mici. Se bazează pe faptul că sunt prea naivi și nevinovați pentru a intimidă pe oricine. Ei pot ignora inconștient anumite comportamente, considerând că sunt doar copii sau că unii sunt doar mai „dificili” decât alții. Este posibil ca profesorii să nu vadă agresiunea, deoarece se întâmplă atunci când adulții nu îi urmăresc. Este dificil de înțeles că aceste comportamente de „pre-intimidare”, care uneori ne pot părea inofensive ca adulți, se pot transforma în intimidări în câțiva ani.

Dacă educatorii nu intervin pentru a opri agresiunea, copiii învață că agresiunea este un mod acceptabil de a se comporta.

Copiii care hărțuiesc vor continua să hărțuiască. Ei nu vor învăța să se angajeze în interacțiuni utile, de susținere și incluzive. Copiii victime vor continua să fie victime. Nu vor învăța să se apere, să aibă încredere în sine și să ceară ajutor de la prieteni și adulți. Fără intervenția cadrelor didactice, se pot dezvolta și persista modele de intimidare și victimizare, nu numai în condițiile copilăriei timpurii, ci și în adolescență și chiar la maturitate.

Când apare o situație de agresiune, trebuie luate măsuri imediat. Educatorii pot profita de această ocazie pentru a-l transforma într-un moment de învățare, pentru a modela și schimba acțiunile și răspunsurile copiilor atunci când sunt agresati, folosind o strategie specifică:

- Educatorii ar trebui să pună capăt imediat agresiunii spunând „opriți” și acordând o atenție minimă copilului care agresează. Importanță este atenția acordată victimei. Nu trebuie să acordați atenție copilului abuziv, nici măcar pentru a-i reaminti că este inacceptabil comportamentul său, acest lucru nu ar face decât să sporească comportamentul negativ și chiar să fie recompensator pentru el. Mai târziu, odată ce copilul victimă s-a liniștit, este totuși important ca educatorii să poarte o discuție cu „agresorul” copilului.
- Educatorii ar trebui să ajute copilul victimă stând alături de el și ajutându-l să reacționeze cu încredere.

- Educatorii ar trebui să încurajeze copiii să sprijine copilul agresat.

După incident, educatorii trebuie să urmărească separat fiecare dintre copii, discutând incidentul, efectele și consecințele acestuia.

- Copiii care hărțuiesc trebuie să înțeleagă că hărțuirea nu este acceptabilă și nu este permisă. Ajutați-i să înțeleagă regulile și așteptările școlare, să înțeleagă că agresiunea îi rănește pe alții și să se angajeze în comportamente sociale pozitive.
- Copiii victime trebuie să știe că adulții sunt acolo pentru a-i ajuta și a-i sprijini, că nu merită să fie hărțuiți și că pot cere adulților și altor copii să-i ajute.
- Copiii care asistă la agresiune ar trebui să înțeleagă că au puterea de a calma situația cerând agresorului să se oprească, ajutând victima să plece, primind sprijin de la alți copii, cerând ajutor sau asistarea unui adult și raportarea incidentului. Discutați cu ei despre ceea ce au făcut sau nu pentru a-și ajuta colegii victime.

Pentru a combate bullying-ul în grădiniță, este important ca adulții să acorde o atenție sporită supravegherii copiilor, să le ofere o educație adecvată despre comportamentul social și să îi învețe cum să-și exprime emoțiile în mod adecvat. De asemenea, este important să se pună accentul pe dezvoltarea empatiei și a respectului față de ceilalți.

Alte măsuri de combatere a bullying-ului în grădiniță includ implicarea părinților și a comunității în educația copiilor, monitorizarea comportamentului copiilor în timpul activităților și organizarea de sesiuni de consiliere pentru copii și părinți.

Există mai multe măsuri pe care le puteți lua pentru a combate bullying-ul în grădiniță:

1. Promovați un mediu sigur și prietenos – Este important să promovați un mediu sigur și prietenos în grădiniță, astfel încât copiii să se simtă confortabil și să se poată conecta cu alți copii.
2. Încurajați empatia și respectul – Este important să încurajați empatia și respectul față de ceilalți. Copiii trebuie să învețe să fie conștienți de sentimentele și nevoile celorlalți și să îi trateze cu respect.
3. Monitorizați comportamentul copiilor – Este important să monitorizați comportamentul copiilor în timpul activităților, în special atunci când sunt lăsați singuri. Dacă observați un comportament inadecvat sau agresiv, interveniți imediat.
4. Promovați comunicarea deschisă – Promovați o comunicare deschisă și sinceră între copii și între copii și adulți. Copiii trebuie să fie încurajați să-și exprime sentimentele și să găsească soluții la probleme.

5. Educați copiii despre bullying – Este important să educați copiii despre bullying și să-i învățați cum să recunoască și să raporteze comportamentul inadecvat. Copiii trebuie să învețe cum să-și exprime emoțiile în mod adecvat și să-și asume responsabilitatea pentru propriul comportament.

6. Implicați părinții și comunitatea – Implicați părinții și comunitatea în eforturile de a combate bullying-ul în grădiniță. Organizați sesiuni de consiliere pentru părinți și copii, aduceți vorbitori care să vorbească despre impactul bullying-ului și promovați o abordare de echipă pentru a preveni bullying-ul.

Este important să se acorde atenție bullying-ului în grădiniță și să se ia măsuri adecvate pentru a preveni și combate acest comportament agresiv, astfel încât copiii să poată crește într-un mediu sigur și sănătos.

Vorbind direct și deschis despre hărțuire cu copiii, îi face să știe că adulții care îi îngrijesc iau în serios hărțuirea și nu acceptă astfel de comportamente. Vorbind despre modul în care adulții și copiii pot lucra împreună pentru a preveni și a pune capăt agresiunii, îi informează pe copii că fac parte dintr-un mediu sigur, de susținere și incluziv.

Putem spune copiilor că este important să vorbim despre acest lucru și trebuie încurajați să-și avertizeze educatoarea dacă cred că sunt agresați sau dacă văd alți copii agresați, ascultați cu atenție, le validăm sentimentele, cerem detalii, spunem că îi putem ajuta, vorbim despre soluții și urmărim progresul relației dintre copii.

Bibliografie:,2021, ,

-Signe Whitson,2017, Fenomenul bullying 8 strategii pentru a-i pune capat, Editura:

- -

Să-i educăm împreună!” Parteneriat educațional grădiniță – familie

Enache Nicoleta Nela

Grădinița cu Program Prelungit nr. 14 Tecuci

ARGUMENT

Grădinița și familia sunt doi factori primordialii în educația copiilor. În grădiniță se pun bazele unei personalități care mai târziu va fi parte integrantă a unei societăți a cărei cerințe se diversifică în permanență. Grădinița trebuie să găsească o punte de legătură cu familia, prezentând părinților noi căi spre educație în beneficiul copiilor.

Educatoarele, care preiau copiii, sunt de multe ori asaltate cu întrebări și cereri ale familiei care exprimă dorința de a deține în continuare controlul situației, fiind ocrotitori, grijulii, uneori marcându-se prin impulsul de a verifica toți factorii care acționează asupra copiilor lor, de la condițiile materiale, la modul în care personalul relaționează cu cei mici. Orice modificare în comportamentul copiilor, cu excepția celor absolut pozitive, devin pentru unii părinți motive de îngrijorare, de suspiciune și ridică semne de întrebare referitoare la influențele din grădiniță. Pe de altă parte, cadrele didactice au nevoie, de sprijinul familiei copiilor, atât pentru a prelua și dezvolta direcțiile de acțiune formativ - educative pe care le antrenează instituțional, cât și de a găsi rezolvări concrete la necesități de diverse categorii: financiare, practic-aplicative, organizaționale sau logistice.

Toate aceste motivații conduc către necesitatea unui parteneriat real, activ, cu implicare susținută a familiei, iar programul educativ să fie cunoscut și înțeles de către părinți și realizat printr-o colaborare strânsă între instituția familială și cea preșcolară.

SCOPUL PROIECTULUI:

Asigurarea unei colaborări permanente, cât mai eficiente, între grădiniță și familiile copiilor înscriși în grădiniță, urmărind progresul psihomotric, social, cognitiv al copiilor, informarea părinților privind activitățile desfășurate în grădiniță, a rolului acestora în dezvoltarea personalității copiilor cât și a rolului ce îi revine familiei.

OBIECTIVE GENERALE:

Formarea unor deprinderi și bune practici de relaționare și comunicare între preșcolari, părinți și educatoare. Dezvoltarea unor atitudini pozitive și a unor percepții sociale corecte față de problematica creșterii, dezvoltării și educării copiilor.

OBIECTIVE SPECIFICE:

Privind educatoarele:

- să informeze părinții privitor la standardele de creștere și dezvoltare ale copiilor în funcție de particularitățile de vârstă și individuale;
- să expună părinților scopul și conținutul programului educativ
- să acorde consiliere individuală și în grup pe teme de educație în familie și în instituția preșcolară.

Privind părinții:

- să participe activ în cadrul parteneriatului familie-grădiniță;
- să informeze educatoarele privind comportamentul copiilor în familie și societate;
- să continue în familie programul educațional propus de instituția preșcolară.

PARTENERI: Grupa mijlocie B - Fluturașii , Familiile preșcolarilor grupei

COORDONATORI PROIECT: Prof. pt educație timpurie. Enache Nicoleta, Burghilea Rozica

RESURSE UMANE: Copiii grupei mijlocie B, părinți, bunici, cadre didactice, consilierul grădiniței

RESURSE MATERIALE: Materiale informative din domeniul educației; Reviste de specialitate

RESURSE FINANCIARE: Donații din partea părinților; Sponsorizări.

DURATA PROIECTULUI: septembrie 2024– iunie 2025;

LOCUL DE DESFĂȘURARE: Grădinița P.P. nr 14, Tecuci, alte spații

IMPLEMENTAREA PARTENERIATULUI

Se va urmări: Modul în care s-a desfășurat parteneriatul; Atingerea obiectivelor propuse; Desfășurarea programului de activități; Impactul parteneriatului asupra partenerilor.

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PARTENERIATULUI

Întâlnirile se vor desfășura la data stabilită, cu o durată de aproximativ o ora, timp în care se vor transmite informații și se vor împărtăși experiențe proprii. La finele unei întâlniri se va prezenta tematica viitoare pentru a oferi părinților posibilitatea de a medita și de a aduna informații din sfera cotidiană, din experiențele personale.

DISEMINAREA REZULTATELOR

Beneficiarii proiectului vor fi invitați să opteze pentru alcătuirea unui „jurnal al părinților”. Pentru a immortaliza întâlnirile, vom realiza înregistrări foto, culminând cu realizarea unui album.

FINALIZAREA PARTENERIATULUI

Părțile implicate în parteneriat vor concluziona întreaga activitate desfășurată pe parcursul anului școlar 2024 - 2025 și se vor face cunoscute aspectele pozitive evidențiate în cadrul întâlnirilor.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Data	TEMA și conținutul acțiunii	Mijloc de realizare	Participanți	Evaluare
Septembrie	„Să-i educăm împreună!„ informarea părinților asupra necesității derulării acestui proiect; stabilirea acțiunilor și a modului de desfășurare a acestora. stabilirea comitetului de părinți	masă rotundă cu membrii familiei	Cadre didactice Părinți	Inregistrare foto
Octombrie	„Cine este copilul meu?” prezentarea unei caracterizări a grupei ce rezultă din rezultatele evaluării inițiale, măsuri ameliorative ce se impun după caz; „Scrisoarea copilului către părinții săi” distribuirea de chestionare de cunoaștere a preșcolarilor.	Relatări, expuneri	Cadre didactice Părinți	Chestionare pentru părinți
Noiembrie	„Rolul grădiniței în dezvoltarea copilului meu!” prezentarea unor teme din cadrul cursului „Școala Părinților”	Masă rotundă, dezbateri	Cadre didactice Părinți	Chestionare
Decembrie	„Vine, vine, Moș Crăciun!” pregătirea costumelor necesare desfășurării serbării prezentarea unui program artistic de Crăciun	Workshop, program artistic	Cadre didactice Părinți, Bunici	Inregistrare audio și video

Ianuarie	„Să vă cunoașteți copilul la grădiniță!” activitate demonstrativă	Workshop	Cadre didactice Părinți	Inregistrare foto
Februarie	„Ce înseamna ADHD?” prezentarea principalelor simptome ale hiperactivității dezbateri	lectorat	Cadre didactice Părinți Consilier școlar	Inregistrare foto
Martie	„Ea este mama mea!” confecționare de felicitări pentru mămici de către copii, ajutați de tăticii lor prezentarea unui moment artistic dedicat zilei de 8 Martie	workshop	Cadre didactice Părinți	Inregistrare foto, expoziție
Aprilie	„Iepurașul darnic” importanța cunoașterii de către preșcolari a sărbătorilor importante din an de la cele mai fragede vârste expoziție cu lucrări realizate de copii	masă rotundă	Cadre didactice Părinți	Expoziție, fotografii
Mai	„Timpul în viața noastră?” relatări ale părinților cu privire la modul în care își petrec timpul alături de copii vizionarea de materiale informative pe această temă	discuții, exemple de bună practică	Cadre didactice, Părinți, Consilier școlar	fotografii
Iunie	„Și părinții au fost copii, azi e ziua tuturor copiilor!” activitate practică asistată de părinți expoziție cu lucrările copiilor	activitate demonstrativă	Cadrele didactice Părinții copiilor	Concluzii, impresii, album foto

BIBLIOGRAFIE:

Ecaterina Adina Vrășmaș, Consilierea și educația părinților, București, Editura „Aramis”, 2002;
Ecaterina Adina Vrășmaș, Educația copilului preșcolar, București, Editura Pro Humanitate, 1999;
Gheorghe Bunescu, Democratizarea educației și educația părinților, www.1educat.ro;
Stern, H.H., Educația părinților în lume, București, Editura Didactica și Pedagogica, 1972.

„Bullying-ul și impactul negativ asupra copiilor,,

Eremia Cristina-Elena

Școala Gimnazială Costeștii din Vale-Grădinița cu Program Normal Merișu, Costeștii din Vale

Cuvântul *bullying* provine din englezescul *bully* și poate fi tradus în limba română prin a amenința, a hărțui, a intimida, a speria, a umili. Bullying-ul diferă de conflictele obișnuite ori de tachinări prin caracterul său repetitiv și intenționat de a dăuna, a face rău persoanei țintite. Bullying-ul nu este un incident izolat. Bullying-ul în copilărie poate avea repercusiuni și la vârsta adultă. Adulții hărțuiți când erau copii sunt mai predispuși să se confrunte cu afecțiuni care vizează sănătatea mintală (depresie, anxietate, tulburare de stres post-traumatic), dar și fizice: boli cardiovasculare, diabet și obezitate. De asemenea, pot întâmpina dificultăți în relațiile sociale și pot dezvolta comportamente de risc (abuz de alcool, substanțe interzise, tulburări de alimentație).

Bullyingul este un comportament agresiv, negativ și repetat al unui individ sau al unui grup de indivizi prin care se încearcă să se rănească fizic sau emoțional pe cineva. Cel mai des, acest tip de comportament este întâlnit în școli și în mediul online.

Un factor important, care duce la apariția bullyingului este inegalitatea de puteri în rândurile tinerilor, provocată de un statut mai special al unuia din participanți, indiferent că este agresorul, victima sau martorul. Aspectul fizic este și el unul dintre factorii apariției bullyingului, deseori, adolescenții care sunt mai diferiți fizic față de ceilalți sunt victimele bullyingului. Inegalitatea aceasta poate fi și intelectuală, elevii care au o reușită mai scăzută sau cu performanțe mai mari la școală pot deveni victimele bullyingului nu doar din partea colegilor, dar uneori și din partea profesorilor.

Bullyingul poate avea mai multe forme definitorii și poate fi:

- direct sau indirect, fizic, verbal, emotional, cybernetic.

Copiii supuși bullying-ului pot suferi mult mai mult decât din cauza răului fizic real provocat:

- Notele pot avea de suferit, deoarece atenția este îndepărtată de învățare
- Frica poate duce la absenteism sau abandon.
- Pot pierde sau nu reușesc să-și dezvolte respectul de sine, să experimenteze sentimente de izolare și pot deveni retrași și deprimati.

- Pot ezita să-și asume riscuri sociale, intelectuale, emoționale sau profesionale în calitate de elevi și, mai târziu, de adulți.

- Sunt mai predispuse decât non-victimele să crească anxioase și nesigure din punct de vedere social, prezentând mai multe simptome de depresie, decât cei care nu au fost victimizați în copilărie.

De asemenea, conflictul este nelipsit din viața cotidiană, mai ales în școli unde profesorul și școlarul au experiențe diferite de viață, vârste diferite, și percep viața în mod diferit cu dispoziții diferite

În mediul școlar, conflictul trebuie negociat pentru a se ajunge la soluții acceptabile pentru ambele părți. Există cinci etape distincte în dezvoltarea și stingerea unui conflict școlar:

Dezacordul – apariția diferențelor între școlari.

Confruntarea – apariția acțiunilor care susțin convingerile, cerințele sau opiniile fiecărei părți.

Escaladarea – violența verbală trece în violență fizică sau morală

Descaladarea – se încep negocierile, eliminându-se tensiunea, iraționalitatea, spontaneitatea, lipsa de logică și apărând discutarea normală a intereselor părților aflate în conflict.

Rezolvarea – intervine a treia parte a conflictului, obiectivă, neutră, imparțială -mediatorul.

Orice situație de comunicare afectată de conflict sau tensiune depinde automat de trei factori: sursa care este profesorul, mesajul și mediul și canalele de comunicare. Profesorul/ directorul comunică, acționează prompt, identifică în timp util sursele conflictului și stabilește strategia de aplanare a conflictului și normalizare a climatului didactic. Ca profesori, avem datoria de a-i ajuta pe elevi să obțină o imagine mai clară despre ei înșiși și despre societate și de a face din conflict o șansă educativă. Părinții, personalul școlii, precum și alți adulți, a căror activitate este tangențială cu școala și/sau intră în contact cu copiii, pot realiza următoarele:

- Ajutați copiii să înțeleagă ce reprezintă bullying-ul. Un prim pas în prevenirea bullying-ului îl reprezintă oferirea de informații către elevi despre fenomenul de bullying, cauzele acestui fenomen, caracteristicile copilului care manifestă un comportament de bullying și a copilului care este supus bullying-ului și consecințele acestui fenomen asupra dezvoltării fizice și psihice armonioase, fiind important să ne asigurăm că și copiii știu cum să ceară ajutor.

- Îmbunătățiți comunicarea cu copiii. Specialiștii în sănătate mentală afirmă că o comunicare eficientă dintre copil și părinte, respectiv dintre elev și profesor, reprezintă o măsură eficientă de prevenire a efectelor negative ale bullying-ului;

Învăța-l să înfrunte conflictul, mai degrabă, decât să-l evite.

Respectă-te pe tine și interesele tale, respectă-l pe celalalt și interesele sale.

Evită etnocentrismul, înțelege și acceptă realitatea diferențelor culturale.

Cercetează interesele proprii și pe cele ale celuilalt pentru a identifica interesele comune și compatibile pe care le aveți.

Oferiți modele comportamentale pozitive și dezirabile social. Această strategie presupune educarea atât a copiilor supuși bullying-ului, cât și a copiilor cu un comportament de bullying cu privire la ceea ce înseamnă comportament pozitiv și așteptat, respectiv, comportament negativ și nedorit.

Un management eficient al climatului învățării se fundamentează pe negociere pentru instituirea regulilor, dar și pentru prevenirea eventualelor conflicte, existente natural ca în orice relație umană.

Bibliografie:

1. Bocoș M.-D., Gavra R., Marcu S.-D. Comunicarea și managementul conflictului. Pitești: Ed. Paralela 45, 2008.
2. Cojocaru V. Gh. Schimbarea în educație și schimbarea managerială. Chișinău: Editura Lumina, 2004.
- 3.
- 4.

Copiii noștri într-un mediu sigur!

Farkas Anna Maria

ȘCOALA GIMNAZIALA COJOCNA-GRĂDINIȚA CARA

Bullyingul este un fenomen răspândit în școlile din România, lasă răni adânci, iar efectele pe care le produce sunt pe termen lung. Este datoria noastră a tuturor să le oferim copiilor un mediu sigur, în care fiecare copil să fie tratat cu respect.

cu privire la problematica bullyingului arată că este dificil să considerăm că acest comportament apare doar din cauza unor caracteristici individuale. Bullyingul este un fenomen complex, de grup, care apare în funcție de istoria clasei, cultura, normele și modelele sociale care s-au dezvoltat în interiorul ei. Gradul de înțelegere, practicile, modalitatea prin care este abordat un comportament de tip bullying poate contribui fie la susținerea lui, fie la descurajare și oprire.

Bullying-ul este un fenomen care apare la nivelul grupurilor de copii și se referă la comportamente variate care umilesc și exclud prin natura lor, sunt repetate sau fac parte dintr-un tipar care se manifestă pentru o perioadă de timp. Cel mai adesea, comportamentele de tip bullying sunt ascunse de ochii adulților și continuă în absența unor măsuri specifice de intervenție. Așadar, bullying-ul are consecințe pentru toată lumea – chiar și pentru aceia care, inițial, nu par implicați.

Programele de prevenire a bullyingului desfășurate de Organizația Salvați Copiii România contribuie la construirea un climat educațional propice dezvoltării copiilor, astfel încât să poată răspunde adecvat provocărilor socio-relaționale actuale. Prevenirea bullyingului se bazează pe principii și valori fundamentale care promovează un mediu sănătos, sigur, echitabil. Prin cultivarea relațiilor sociale și prevenirea bullyingului, încurajăm crearea unei culturi a toleranței, respectului și empatiei în comunitățile educaționale.

Principalele nevoi emoționale ale copilului, care nu pot fi satisfăcute într-un mediu social afectat de bullying, includ nevoia de apartenență și nevoia de acceptare. Aceste două nevoi fundamentale sunt esențiale pentru dezvoltarea psihică armonioasă. Într-un context marcat de bullying, copiii sunt adesea excluși din grupul de egali și confrunțați cu lipsa toleranței față de trăsăturile care îi fac unici, cum ar fi aspectul fizic, etnia sau alte caracteristici personale. Fenomenul bullyingului are un impact major asupra întregului grup de copii, indiferent de rolul pe care îl ocupă – inițiator, țintă sau martor – și se

manifestă pe mai multe planuri: emoțional, social și cognitiv. Emoțional, toți cei implicați pot experimenta anxietate, rușine și vinovăție, ceea ce contribuie la o stimă de sine scăzută și un concept de sine negativ. Pe plan social, bullyingul provoacă izolare și distanțare, afectând relațiile interumane și amplificând frica de a avea încredere în ceilalți, ceea ce diminuează coeziunea și armonia grupului. În plan cognitiv, cei implicați în situații de bullying pot întâmpina dificultăți în concentrarea și procesarea informațiilor, ceea ce are un impact negativ asupra performanțelor școlare și dezvoltă intelectuale. Astfel, bullyingul nu doar că dăunează celor direct afectați, dar subminează și integritatea și funcționarea întregii comunități școlare.

Impactul asupra relațiilor de prietenie este profund și de lungă durată, afectând toți copiii implicați în fenomenul bullyingului. Aceștia pot întâmpina dificultăți semnificative în dezvoltarea și menținerea încrederii în colegii lor, din cauza anxietății sociale și a experiențelor negative repetate. Copiii care sunt implicați în acte de bullying sunt expuși unui risc crescut de a dezvolta comportamente antisociale și delincvente în adolescență și tinerețe. Aceste tendințe negative pot persista și în viața adultă, influențând calitatea și direcția vieții lor. De exemplu, aceștia pot avea dificultăți în a forma și menține relații de muncă și personale stabile și pot fi mai predispuși la probleme legale sau de sănătate mintală. Acest fenomen nu afectează doar dezvoltarea personală și profesională a copiilor, ci și dinamica sociale și comunitățile în care aceștia trăiesc și interacționează, subminând integritatea și coeziunea acestora.

În contextul actual, este important să recunoaștem și să abordăm nu doar efectele directe ale bullyingului, ci și impactul său indirect asupra întregii comunități școlare. Promovarea unor strategii proactive și intervenții timpurii este esențială pentru a preveni și a combate bullyingul, asigurând astfel un mediu sigur pentru toți copiii.

De asemenea, în era digitală, fenomenul cyberbullyingului adaugă o dimensiune suplimentară complexității, fiind important să includem educația digitală și suportul emoțional adecvat în strategii pentru a răspunde provocărilor contemporane legate de bullying. În prezent, odată cu folosirea pe scară largă a dispozitivelor mobile conectate la Internet, bullying-ul capătă noi forme.

Spre deosebire de situațiile clasice de bullying, în care comportamentele de hărțuire se întâmplă față în față, iar victima are posibilitatea de a-și identifica agresorul și de a ști cui să atribuie comportamentul agresiv, în mediul online acest lucru, de multe ori, nu este posibil. În plus, dacă în realitate, în dimensiunea offline, comportamentul de bullying se oprește la un moment dat iar situația

umilitoare sau agresivă se încheie, hărțuirea online pare să fie fără sfârșit – ne urmărește în camera proprie, pe tableta personală, pe laptopul din sufrageria familiei. Spre deosebire de alte forme de bullying, cyberbullyingul are un caracter permanent și anonim, care face ca impactul său negativ să fie uriaș.

Implementat în parteneriat cu Asistență Educațională , acesta se desfășoară în grădinițe și are ca principale obiective crearea de relații pozitive între copii, dezvoltarea abilităților copiilor de a se respecta reciproc și de a fi toleranți, întărirea colaborării dintre educatori, părinți și copii și îmbunătățirea documentelor curriculare existente la nivelul grădinițelor.

Copii au beneficiat de sesiuni de informare și formare, având ca scop aplicarea metodelor educaționale bazate pe disciplină pozitivă. În plus, au primit consiliere specializată pentru aplicarea eficientă a normelor antibullying, contribuind astfel la crearea unui mediu educațional armonios.

A fost elaborat materialul educațional „Săptămâna Toleranței” dedicat cadrelor didactice care contribuie activ la formarea de comunități educaționale sigure, în care copiii construiesc relații pozitive bazate pe toleranță.

Copiii au urmărit împreună cu învățătorii și profesorii lor poveștile celor mai îndrăgite vedete, aflând totodată despre posibilitatea de a apela la specialiștii și psihologii.

Bibliografie

<http://www.scolifarabullying.ro>

Prevenirea bullying-ului în mediul educațional: Strategii, intervenții și parteneriate pentru un climat școlar sigur

Feher Adriana

Grădinița cu PP „Licurici, Cluj Napoca

Fenomenul bullying-ului reprezintă una dintre cele mai presante probleme cu care se confruntă mediul educațional actual. Manifestat sub forme diverse, fizice, verbale, relaționale sau digitale, bullying-ul are un impact profund asupra echilibrului emoțional și psihologic al copiilor. Intervenția timpurie, susținută de strategii educaționale bine structurate, este esențială pentru prevenirea și combaterea acestui fenomen. Lucrarea de față explorează cele mai relevante direcții de acțiune în școală și grădiniță: identificarea tipurilor de agresiune, dezvoltarea empatiei, gestionarea conflictelor, sprijinirea victimelor, prevenirea cyberbullying-ului și consolidarea parteneriatului școală-familie.

Primul pas esențial în prevenirea și gestionarea bullying-ului este recunoașterea formelor sub care acesta se manifestă. Agresiunea fizică este cel mai ușor de identificat (loviri, împingeri, distrugerea obiectelor personale), însă adesea se ignoră forme mai subtile, dar la fel de dăunătoare, precum agresiunea verbală (insulte, amenințări, umiliri) și cea relațională (excluderea socială, manipularea altor colegi împotriva unui copil). De asemenea, în contextul actual, agresiunea digitală sau cyberbullying-ul devine tot mai frecventă, afectând grav stima de sine și siguranța copiilor. Înțelegerea acestor tipuri de agresiune este crucială pentru a interveni adecvat, iar identificarea timpurie permite construirea unor măsuri de prevenție eficiente. Pe acest fundament se pot construi intervenții educaționale care să răspundă nevoilor reale ale copiilor, într-un mod empatic și orientat spre dezvoltare.

Recunoașterea formelor de agresiune trebuie urmată de măsuri active de prevenție, care să creeze un climat de siguranță emoțională în spațiul educațional. Prevenirea bullying-ului nu înseamnă doar stabilirea unor reguli clare de comportament, ci mai ales cultivarea empatiei, capacitatea copilului de a înțelege emoțiile și perspectivele celorlalți. Activitățile educaționale care promovează empatia, cum ar fi poveștile terapeutice, jocurile de rol sau conversațiile despre emoții, contribuie la formarea unor relații sănătoase între copii. Astfel, conflictele sunt mai ușor prevenite, iar comportamentele agresive

sunt înlocuite cu gesturi de înțelegere și solidaritate. Dezvoltarea empatiei devine, așadar, un pilon central în prevenirea bullying-ului și în consolidarea unui mediu educațional incluziv.

Chiar și în cele mai bine organizate colective, conflictele sunt inevitabile. În acest context, dezvoltarea empatiei facilitează și procesul de gestionare a conflictelor. Copiii care înțeleg emoțiile celorlalți sunt mai puțin dispuși să rănească, iar atunci când conflictele apar, pot fi mai ușor ghidați către soluții pașnice. Rolul cadrului didactic este de a media aceste situații cu calm, oferind un model de rezolvare non-violentă și echitabilă. În același timp, sprijinirea victimelor este vitală pentru a limita consecințele negative ale bullying-ului. Copiii care au fost hărțuiți au nevoie de validare emoțională, încredere și susținere pentru a-și recăpăta stima de sine. Intervențiile empaticе și colaborarea cu părinții și consilierii școlari sunt esențiale în acest proces de recuperare. În felul acesta, prevenirea și gestionarea conflictelor se împletesc cu sprijinul acordat victimelor, formând o abordare coerentă și responsabilă a fenomenului.

În continuarea demersului educativ, este tot mai clar că prevenirea bullying-ului nu poate ignora dimensiunea digitală. Tehnologia face parte din viața copiilor, iar riscurile asociate spațiului online sunt reale și frecvente. Astfel, educația digitală devine o necesitate în școală, contribuind la formarea unor utilizatori responsabili și conștienți de impactul propriilor acțiuni în mediul virtual. Programele de formare în domeniul siguranței online, derulate în colaborare cu specialiști sau prin campanii de conștientizare, îi ajută pe elevi să înțeleagă cum să se protejeze, ce înseamnă cyberbullying-ul și cum pot reacționa în astfel de situații. În plus, aceste programe oferă și părinților instrumente utile pentru a monitoriza și ghida comportamentul digital al copiilor. În acest fel, educația digitală completează acțiunile din clasă, prevenind extinderea agresiunii în afara granițelor fizice ale școlii.

Toate aceste eforturi educaționale devin cu adevărat eficiente doar atunci când sunt susținute printr-un parteneriat autentic între școală și familie. Părinții trebuie implicați activ în prevenirea și combaterea bullying-ului, prin comunicare deschisă cu cadrele didactice, participarea la activități comune și promovarea unor valori morale clare acasă. Atunci când familia și școala transmit aceleași mesaje și valori, copilul primește sprijinul necesar pentru a deveni empatic, responsabil și curajos în fața nedreptății. Totodată, diseminarea bunelor practici educaționale în cadrul comunității școlare contribuie la consolidarea unei culturi a nonviolentei. Schimbul de experiență între cadre didactice, participarea la cursuri de formare și promovarea inițiativelor de succes sunt modalități eficiente de a multiplica impactul pozitiv al acțiunilor anti-bullying. Un alt exemplu de parteneriat eficient este colaborarea cu Inspectoratul de Poliție sau cu organizații non-guvernamentale specializate în

prevenirea violenței, prin organizarea unor sesiuni interactive cu elevii, susținute de specialiști în siguranță, comunicare non-violentă sau drepturile copilului. Aceste întâlniri le oferă copiilor un cadru sigur în care pot învăța despre consecințele bullying-ului, despre importanța respectului și despre modalități de a cere ajutor atunci când se simt în pericol. În plus, prezența unor figuri externe autoritare sau modelatoare poate întări mesajele transmise de cadrele didactice și poate consolida încrederea elevilor în instituțiile care îi protejează. Un alt exemplu de parteneriat inovator este colaborarea cu un teatru de păpuși, care poate organiza reprezentații în școli sau grădinițe cu scopul de a educa copiii despre importanța respectului reciproc și despre cum să gestioneze conflictele într-un mod non-violent. Păpușile pot deveni personaje care înfruntă diferite situații de bullying, iar prin intermediul acestora, copiii pot învăța prin joc și poveste cum să reacționeze într-o astfel de situație. Teatrul de păpuși oferă un mediu sigur și jucăuș în care copiii pot discuta despre teme sensibile, cum ar fi agresiunea, excluderea socială și importanța empatiei. Acest tip de parteneriat are avantajul de a transforma învățarea într-o experiență interactivă și plăcută, facilitând înțelegerea mesajelor într-un mod mai accesibil și memorabil pentru copii.

Prevenirea și combaterea bullying-ului presupun o abordare complexă și integrată, în care fiecare actor educațional își asumă un rol activ. Identificarea formelor de agresiune, cultivarea empatiei, gestionarea pașnică a conflictelor, susținerea victimelor, educația digitală și parteneriatele sunt pași esențiali în construirea unei școli sigure și primitoare. Prin coerență, colaborare și responsabilitate, putem transforma școala într-un loc al respectului, încrederii și solidarității, în care fiecare copil să se simtă protejat și valorizat.

Bibliografie:

Collins, M., & Harlacher, J. E. (2020). *Effective bullying prevention: A comprehensive schoolwide approach*. Guilford Press.

Olweus, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Blackwell Publishing.

Resurse online și rapoarte oficiale:

UNESCO. (2017). *Prevenirea și combaterea bullying-ului în școlile din întreaga lume*. UNESCO.
<https://www.unesco.org>

Ministerul Educației Naționale al României. (2020). *Strategii de prevenire a bullying-ului în școlile din România*. <https://www.edu.ro>

Modalități prin care gestionăm emoțiile și rezolvăm conflictele la grădiniță

Focșan Silvia Mădălina

Grădinița cu Program Prelungit: "Degețica", Cluj-Napoca

În cadrul educațional, gestionarea conflictelor reprezintă o componentă esențială a procesului de predare-învățare, iar atitudinea cadrului didactic joacă un rol crucial în acest sens. Această lucrare explorează importanța dezvoltării empatiei ca instrument fundamental în gestionarea conflictelor. Vom analiza modul în care un cadru didactic empatic poate transforma conflictele în oportunități de învățare și dezvoltare personală pentru elevi. Vom examina strategii concrete prin care empatia poate fi cultivată și aplicată în diverse situații conflictuale, precum și impactul acestora asupra climatului școlar.

Gestionarea conflictelor și dezvoltarea empatiei la grădiniță sunt aspecte esențiale în procesul educațional timpuriu, având un impact semnificativ asupra dezvoltării sociale și emoționale a copiilor. Aceste abilități nu doar că ajută la crearea unui mediu armonios în grădiniță, dar contribuie și la formarea unor relații sănătoase pe termen lung. În acest referat, vom explora importanța gestionării conflictelor și a empatiei, metodele prin care acestea pot fi dezvoltate la grădiniță și beneficiile pe care le aduc copiilor.

Conflictul este o parte naturală a interacțiunilor umane, chiar și în rândul copiilor mici. La grădiniță, conflictele pot apărea din diverse motive, cum ar fi dorința de a împărți jucării, neînțelegeri în jocuri sau diferențe de opinie. Este esențial ca educatoarele să recunoască aceste conflicte ca oportunități de învățare. Gestionarea eficientă a conflictelor implică mai întâi identificarea sursei problemei și ascultarea tuturor părților implicate. Educația timpurie ar trebui să se concentreze pe învățarea copiilor cum să comunice deschis și să își exprime sentimentele fără a recurge la violență sau comportamente agresive.

Un aspect important al gestionării conflictelor este dezvoltarea empatiei, capacitatea de a înțelege și de a simți emoțiile altora. La grădiniță, copiii pot fi învățați să recunoască emoțiile colegilor lor prin activități care implică jocuri de rol sau discuții despre povești. De exemplu, educatoarele pot folosi povești în care personajele trec prin diferite situații emoționale, încurajând copiii să reflecteze asupra

modului în care s-ar simți în locul acelorași personaje. Aceasta nu doar că dezvoltă empatia, dar și abilitățile de rezolvare a conflictelor, deoarece copiii învață să își pună în locul altora.

Pe lângă activitățile de grup, este important ca educatoarele să modeleze comportamente empaticе. Prin exemplificarea modului în care se poate reacționa cu compasiune și înțelegere, copiii pot învăța să aplice aceste principii în interacțiunile lor zilnice. De exemplu, atunci când un copil se simte trist sau supărat, educatoarele pot interveni pentru a ajuta colegii să înțeleagă situația și să ofere sprijin. Aceasta nu doar că ajută la rezolvarea conflictului, dar și întărește legăturile dintre copii.

Un alt mod eficient de a dezvolta empatia și abilitățile de gestionare a conflictelor este prin activități artistice și creative. Atelierele de artă, muzică sau teatru pot oferi copiilor un spațiu sigur pentru a-și exprima emoțiile și a colabora cu ceilalți. În aceste contexte, copiii învață să aprecieze perspectivele diferite și să colaboreze pentru a crea ceva împreună. Aceste experiențe nu doar că promovează empatia, dar și dezvoltă abilități sociale esențiale.

Beneficiile gestionării eficiente a conflictelor și dezvoltării empatiei la grădiniță sunt multiple. Copiii care învață să își gestioneze conflictele într-un mod constructiv devin mai încrezători în abilitățile lor sociale și emoționale. De asemenea, aceștia sunt mai predispuși să dezvolte relații pozitive cu colegii lor, ceea ce contribuie la un mediu de învățare mai plăcut și mai productiv. În plus, abilitățile de empatie și rezolvare a conflictelor sunt fundamentale pentru succesul pe parcursul întregii vieți, influențând modul în care indivizii interacționează în comunitățile lor.

În continuare, doresc să evidențiez faptul că modelarea comportamentului empatic de către educatori este esențială. Preșcolarii învață prin observație, astfel că adulții trebuie să demonstreze empatie în interacțiunile lor cu copiii, cu ceilalți colegi și cu părinții. Acest lucru include ascultarea activă, recunoașterea și validarea emoțiilor copiilor, precum și exprimarea compasiunii în situații dificile. Jocurile de rol și activitățile de dramatizare pot fi utilizate pentru a-i ajuta pe copii să înțeleagă și să experimenteze emoțiile celorlalți. De exemplu, pot fi create scenarii în care copiii trebuie să interpreteze personaje cu diverse emoții, să răspundă la situații specifice și să găsească soluții la conflicte. Lectura de povești și utilizarea materialelor vizuale, cum ar fi imagini și filme, pot stimula empatia. Cărțile și poveștile care prezintă personaje cu experiențe diverse și emoții variate pot oferi copiilor oportunitatea de a se identifica cu acestea, de a-și dezvolta capacitatea de a înțelege punctele de vedere ale altora și de a empatiza cu sentimentele lor.

În concluzie, cultivarea empatiei la preșcolari necesită o abordare holistică, care combină modelarea comportamentului empatic, utilizarea jocurilor de rol și a activităților de dramatizare, precum și lectura de povești și utilizarea materialelor vizuale. Prin aceste strategii, copiii pot învăța să recunoască, să înțeleagă și să răspundă la emoțiile celorlalți, dezvoltând astfel abilități sociale importante și construind relații mai puternice și mai pozitive. Prin urmare, consider că o abordare bazată pe empatie nu doar rezolvă conflictele, ci contribuie și la crearea unui mediu de învățare sigur și incluziv, unde elevii se simt valorizați și încurajați să își exprime emoțiile și perspectivele

Bibliografie

- Goleman, D. (2005). *Inteligența emoțională*. Curtea Veche.
- I., M. (2018). *Gestionarea conflictelor în mediul preșcolar*. Editura Didactică și Pedagogică.
- P., E. (2015). *Jocul și dezvoltarea emoțională a copilului*. Polirom.
- D., E. (2010). *Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale la preșcolari*. Aramis.
- (2012). *Manual de pedagogie preșcolară*. Editura Didactică și Pedagogică.

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor

Fofeldea Nicoleta Cristina

Școala: Grădinița cu Program Prelungit Prichindeii

Localitatea: Făgăraș

Bullying-ul reprezintă o formă de violență repetitivă, manifestată prin comportamente agresive, intenționate, îndreptate către o persoană percepută ca fiind vulnerabilă. Acest fenomen afectează profund climatul școlar, având consecințe negative asupra dezvoltării emoționale și sociale a elevilor. Gestionarea eficientă a conflictelor și prevenirea comportamentelor agresive sunt esențiale pentru crearea unui mediu educațional sigur și incluziv.

Conform Organizației Salvați Copiii, bullying-ul are un impact major asupra întregului grup de copii, indiferent de rolul pe care îl ocupă – inițiator, țintă sau martor – și se manifestă pe planuri emoțional, social și cognitiv.

Strategii de prevenire a bullying-ului

Prevenirea bullying-ului necesită implementarea unor strategii eficiente la nivelul întregii comunități școlare:

- Educație emoțională: Dezvoltarea empatiei și a abilităților de comunicare în rândul elevilor.
- Reguli clare: Stabilirea și aplicarea consecventă a unor reguli împotriva comportamentelor agresive.
- Implicarea părinților: Colaborarea cu familiile pentru a susține comportamentele pozitive și a interveni prompt în cazurile de bullying.
- Formare profesională: Instruirea cadrelor didactice în identificarea și gestionarea situațiilor de bullying.

Programul anti-bullying dezvoltat de psihologul norvegian Dan Olweus este un exemplu de intervenție eficientă, implicând crearea unui mediu școlar caracterizat prin căldură, interes pozitiv și implicarea adulților, stabilirea de limite ferme și aplicarea consecventă a sancțiunilor nonpunitive pentru comportamentele inacceptabile.

Gestionarea conflictelor în mediul școlar.

Conflictele sunt inevitabile în orice comunitate, însă modul în care sunt gestionate poate influența semnificativ climatul școlar. Strategiile eficiente de gestionare a conflictelor includ:

- Medierea: Facilitarea dialogului între părțile implicate pentru a ajunge la o soluție comună.

- Consilierea: Oferirea de suport psihologic elevilor afectați de conflicte.
- Activități de grup: Promovarea cooperării și a respectului reciproc prin activități extracurriculare.

Formarea continuă a cadrelor didactice este esențială pentru prevenirea bullying-ului. Profesorii trebuie să fie pregătiți să identifice comportamentele de bullying și să intervină eficient.

Colaborarea între școală, familie și comunitate este vitală în prevenirea bullying-ului. Părinții trebuie să fie informați despre politicile școlii și să participe activ la activitățile educaționale. Comunicarea deschisă și constantă între profesori și părinți contribuie la identificarea timpurie a problemelor și la intervenția eficientă.

Bullying-ul în școli reprezintă o problemă serioasă care afectează milioane de elevi la nivel global. Această formă de violență poate lua diverse forme, de la agresiuni fizice la intimidare verbală sau cyberbullying. Este esențial să înțelegem natura bullying-ului pentru a putea implementa strategii eficiente de prevenire. Conștientizarea impactului emoțional și psihologic pe care bullying-ul îl are asupra victimelor este crucială pentru a crea un mediu școlar sănătos.

Studiile arată că elevii care sunt victime ale bullying-ului pot dezvolta probleme de anxietate, depresie și stima de sine scăzută. De aceea, instituțiile de învățământ au responsabilitatea de a aborda această problemă prin politici și programe dedicate. Astfel, este necesară colaborarea între profesori, părinți și elevi pentru a promova un climat de respect și siguranță.

Unul dintre cele mai eficiente moduri de a preveni bullying-ul este prin educație. Programele de educație anti-bullying ar trebui să fie integrate în curriculumul școlar, având ca scop informarea elevilor despre consecințele acțiunilor lor și despre importanța empatiei. Aceste sesiuni educaționale pot include ateliere, prezentări și activități interactive care să promoveze dialogul deschis despre bullying.

În plus, organizarea de campanii de conștientizare poate contribui la sporirea vizibilității acestei probleme. Aceste campanii pot fi realizate în colaborare cu organizații non-guvernamentale care se ocupă de prevenirea bullying-ului. Mesajele clare și accesibile, care promovează toleranța și respectul, pot ajuta elevii să înțeleagă că bullying-ul nu este acceptabil.

Pentru a preveni bullying-ul, este important să se creeze un mediu școlar sigur și incluziv. Aceasta implică dezvoltarea unor politici clare de prevenire și intervenție care să fie comunicate tuturor membrilor comunității școlare. Politicile trebuie să includă măsuri disciplinare pentru cei care se angajează în comportamente de bullying, dar și suport pentru victime.

De asemenea, este esențial să se promoveze diversitatea și incluziunea în școli. Activitățile care valorizează diferitele culturi, abilități și perspective pot contribui la crearea unei

comunități mai unite. Elevii trebuie să învețe să își respecte diferențele și să colaboreze pentru a construi relații pozitive. Părinții joacă un rol crucial în prevenirea bullying-ului. Este important ca aceștia să fie implicați în procesul educațional și să colaboreze cu școlile pentru a promova un climat pozitiv. Organizarea de întâlniri între părinți și profesori poate facilita schimbul de informații și strategii pentru abordarea bullying-ului.

Părinții ar trebui să fie încurajați să discute deschis cu copiii lor despre bullying. Aceasta include învățarea elevilor să recunoască semnele de bullying, să comunice despre experiențele lor și să solicite ajutor. Dialogul deschis între părinți și copii poate reduce stigmatul asociat cu victimele bullying-ului și poate oferi suport emoțional. Formarea continuă a cadrelor didactice este esențială pentru prevenirea bullying-ului.

Profesorii trebuie să fie pregătiți să identifice comportamentele de bullying și să intervină eficient. Sesiunile de formare pot include tehnici de gestionare a conflictelor, strategii de comunicare eficientă și abordări de prevenire a bullying-ului. De asemenea, cadrele didactice ar trebui să fie încurajate să dezvolte relații de încredere cu elevii lor. Aceasta poate contribui la crearea unui climat de deschidere, în care elevii se simt confortabil să își exprime temerile și să ceară ajutor. Relațiile pozitive între profesori și elevi pot reduce riscul de bullying în rândul colegilor.

O altă strategie eficientă în prevenirea bullying-ului este promovarea empatiei și a abilităților sociale în rândul elevilor. Activitățile care încurajează colaborarea, precum proiectele de grup sau sporturile de echipă, pot ajuta la dezvoltarea relațiilor interumane și la reducerea prejudecăților.

Implementarea strategiilor de prevenire a bullying-ului trebuie să fie un proces continuu. Evaluarea periodică a eficienței acestor strategii este esențială pentru a asigura îmbunătățirea constantă a mediului școlar. Feedback-ul din partea elevilor, părinților și profesorilor poate oferi informații valoroase despre ce funcționează și ce poate fi îmbunătățit. Este important ca școlile să fie deschise la schimbare și să adapteze strategiile de prevenire în funcție de nevoile comunității. Acest proces de ajustare poate include modificări ale programelor educaționale, formarea suplimentară a cadrelor didactice sau inițiative noi de conștientizare. În școli necesită un efort concertat din partea întregii comunități educaționale. Prin educație, implicarea părinților, formarea personalului și promovarea empatiei, putem construi un mediu școlar în care fiecare elev se simte în siguranță și respectat. Fiecare pas mic în această direcție contribuie la crearea unei societăți mai tolerante și mai incluzive. Investind în strategii eficiente de

prevenire a bullying-ului, nu doar că protejăm elevii, ci contribuim și la dezvoltarea unor tineri responsabili, capabili să se confrunte cu provocările vieții. Aceasta este o misiune nobilă și esențială pentru viitorul educației și al societății.

Concluzie

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor necesită un efort comun din partea școlii, familiei și comunității. Prin implementarea unor strategii eficiente și prin promovarea unui climat de respect și empatie, putem asigura o copilărie fără frică pentru toți elevii.

Bibliografie

Salvați Copiii. (n.d.). Prevenirea bullying-ului în școli și grădinițe. Recuperat de la Blogul lui Vladi:

Strategii educaționale eficiente pentru gestionarea conflictelor în mediul școlar

Frișan Flavia-Cristina

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială „Ormós Zsigmond”

Loc. Pecica, jud. Arad

Gestionarea conflictelor în mediul școlar constituie o componentă esențială a climatului educațional sănătos și a dezvoltării armonioase a elevilor. Prezentul referat analizează natura conflictelor

în rândul copiilor, cauzele acestora, tipurile de conflicte întâlnite în mediul educațional și, mai ales, strategiile de prevenire și intervenție eficiente pe care cadrele didactice le pot utiliza pentru a cultiva un

climat pozitiv și incluziv. Lucrarea subliniază rolul esențial al parteneriatului între familie, școală și comunitate în promovarea unei copilării fără frică și în combaterea fenomenului de bullying.

1. Introducere

În contextul unei societăți aflate într-o continuă schimbare, școala devine nu doar spațiul în care elevii dobândesc cunoștințe, ci și locul unde aceștia învață să relaționeze, să coopereze și să rezolve conflicte. În mediul educațional, conflictele apar inevitabil, fie între elevi, fie între elevi și cadrele didactice sau între elevi și părinți. Cu toate acestea, conflictul nu trebuie privit exclusiv ca un fenomen negativ, ci ca o oportunitate de învățare și dezvoltare socio-emoțională, atâta timp cât este gestionat eficient.

2. Definirea și clasificarea conflictelor școlare

Conflictul este o formă de interacțiune socială în care două sau mai multe părți percep obiective incompatibile și manifestă comportamente antagonice. În mediul școlar, conflictele pot fi clasificate astfel:

Conflicte interpersonale: între doi sau mai mulți elevi.

Conflicte intrapersonale: trăiri interioare contradictorii ale elevilor.

Conflicte între elevi și cadre didactice.

Conflicte între școală și familie.

Conflictul poate avea forme diverse: de la neînțelegeri minore până la acte de violență verbală sau

fizică. Formele severe ale conflictului, cum este bullying-ul, necesită intervenție specializată și un protocol de prevenție clar stabilit.

3. Cauzele conflictelor în mediul școlar

Printre cauzele frecvente ale conflictelor întâlnite la copii se numără:

Diferențele de personalitate și temperament;

Lipsa abilităților de comunicare;

Condiții socio-economice diferite;

Nevoia de afirmare și statut în grup;

Influența mediului familial sau comunitar;

Expunerea la modele conflictuale în mass-media.

Conflictele pot deveni cronice dacă nu sunt abordate la timp și într-o manieră educațională, conducând la izolare socială, scăderea performanțelor școlare și chiar abandon școlar.

4. Rolul cadrului didactic în gestionarea conflictelor

Învățătorul are un rol esențial în modelarea comportamentului social al elevilor. Prin atitudine, comportament și intervenție pedagogică, cadrul didactic poate transforma conflictele în oportunități educative. Printre responsabilitățile sale se numără:

Identificarea timpurie a semnelor de conflict;

Facilitarea dialogului între părțile implicate;

Medierea conflictelor cu imparțialitate;

Modelarea comportamentelor pozitive;

Implementarea unor strategii de prevenire a bullying-ului.

5. Strategii de gestionare a conflictelor

Pentru a gestiona eficient conflictele, cadrele didactice pot apela la o serie de metode pedagogice, cum ar fi:

5.1. Tehnici de mediere

Medierea este o formă de rezolvare pașnică a conflictelor, bazată pe comunicare deschisă și colaborare. Medierea între elevi poate fi facilitată de învățător, care creează un cadru sigur pentru exprimarea punctelor de vedere și găsirea unei soluții comune.

5.2. Învățarea social-emoțională (SEL)

Integrarea în curriculum a competențelor social-emoționale, cum ar fi empatia, gestionarea

emoțiilor, luarea deciziilor și comunicarea asertivă, contribuie semnificativ la prevenirea conflictelor.

5.3. Activități de grup și jocuri de rol

Acestea permit elevilor să se pună în locul celuilalt, să experimenteze diverse perspective și să găsească soluții creative pentru situațiile problematice. De exemplu, jocul de rol „În pielea celuilalt” este

eficient pentru dezvoltarea empatiei.

5.4. Regulile clasei și contractele educaționale

Stabilirea unor reguli clare, negociate împreună cu elevii, și întocmirea unui contract educațional asigură un cadru predictibil și echitabil pentru toți participanții.

5.5. Colaborarea cu părinții

Comunicarea frecventă cu părinții și implicarea acestora în activitățile școlare contribuie la prevenirea și soluționarea conflictelor în mod constructiv. Atelierele pentru părinți pe teme de educație nonviolentă pot fi deosebit de utile.

6. Activități educaționale pentru prevenirea și gestionarea conflictelor

Pentru clasa pregătitoare, activitățile trebuie adaptate vârstei și nivelului de înțelegere al copiilor.

Exemple de activități:

„Zâmbetul care unește” – joc de cunoaștere și exprimare a emoțiilor pozitive.

„Cercul prieteniei” – activitate de cooperare în care elevii spun câte un lucru frumos despre colegul din dreapta lor.

„Căsuța emoțiilor” – colț dedicat exprimării libere a emoțiilor prin desene sau jetoane.

Povești terapeutice – lecturi urmate de discuții despre comportamente pozitive și soluții pentru conflicte.

Ateliere de comunicare nonviolentă – activități ghidate de învățător în care se exersează ascultarea activă și exprimarea asertivă.

7. Parteneriatul educațional: școală – familie – comunitate

Gestionarea conflictelor nu poate fi eficientă fără implicarea activă a tuturor actorilor educaționali.

Parteneriatul între școală, familie și comunitate presupune:

Transparență și comunicare constantă;

Campanii de sensibilizare în școli și grădinițe;

Implicarea consilierilor școlari;

Colaborarea cu ONG-uri care promovează educația nonviolentă;
Proiecte Erasmus+ și schimburi de bune practici la nivel european.

8. Concluzii

Gestionarea conflictelor este o componentă indispensabilă a procesului educațional. Prin cultivarea unei culturi a păcii și empatiei încă din clasele primare, dascălii contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, cooperanți și echilibrați emoțional. Investiția în educația relațională, colaborarea între actori educaționali și integrarea strategiilor de mediere în practica didactică trebuie să devină priorități ale politicilor școlare moderne.

Bibliografie

1. Goleman, D. (2008). Inteligența emoțională. București: Curtea Veche Publishing.
2. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2005). Reducing school violence through conflict resolution. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
3. Rosenberg, M. B. (2003). Comunicarea nonviolentă. Un limbaj al vieții. București: Elena Francisc Publishing.
4. Miclea, M. (2004). Psihologie educațională. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință.
5. UNICEF România (2021). Ghid pentru prevenirea și combaterea bullying-ului în școli.
6. Ministerul Educației (2020). Strategia Națională de Educație Parentală.
7. Salomon, G., & Nevo, B. (2002). Peace Education: The Concept, Principles, and Practices Around the World. Psychology Press

Stima de sine și bullying-ul

Gafița Roxana

Grădinița PP nr.5, loc. LUGOJ, jud. Timiș

Bullying-ul a fost definit în multe moduri, iar cercetătorii adaptează permanent definiția bullyingului pentru că o definiție clară conturează și posibile soluții.

În general, bullyingul presupune excluderea dintr-o comunitate. În metodologia proiectului Să fim prieteni – Fără Bullying, folosim abordarea formulată de expertul danez în bullying Helle Rabøl Hansen:

Bullying este un fenomen de grup. Copiii se pot exclude uneori din diferite activități, dar atunci când discutăm despre bullying, excluderea are loc în și în jurul unei comunități.

Excluderea este repetată. Aceasta implică o serie de acțiuni care indică „Nu ești acceptat/ă în acest grup”.

Formele de bullying pot fi directe și persecutante sau indirecte. Lovirea și împingerea repetate sunt forme directe de bullying, în timp ce bârfa și ignorarea sunt forme indirecte.

Bullying-ul are loc într-un context social din care copilul nu poate să se retragă, cum ar fi grădinița, școala sau afterschool-ul ales pentru copil.

Cercetătoarea Helle Rabøl Hansen subliniază că bullyingul poate fi privit ca un mijloc de a crea un sentiment de comunitate atunci când eșuează încercările de a găsi un punct comun în jurul activităților din cadrul grupului. Helle Rabøl Hansen consideră că bullyingul își are sursa în dorința de apartenență la comunitate, chiar dacă formarea grupului presupune un abuz. Este situația când mai mulți copii creează o comunitate prin agresiune – membrii comunității având în comun excluderea uneia sau mai multor persoane. Cu alte cuvinte, bullyingul devine comportamentul normativ al grupului.

Stima de sine reprezintă valoarea pe care ne-o dăm. Ceea ce credem despre noi, cât și cum ne vedem în relație cu ceilalți. Cei care au o stimă de sine redusă, nu au o încredere prea mare în forțele proprii. În opoziție, persoanele cu o stimă de sine crescută se simt valoroase și iubite de ei din jur. De asemenea, se simt mai capabile să treacă peste adversitățile vieții, deoarece au puterea de a-și gestiona propriile greșeli într-un mod sănătos.

Persoanele cu o stimă de sine crescută sunt optimiste, au grijă de ele însele, au încredere în ceilalți și își pot identifica singure punctele tari. Cei cu o stimă de sine redusă sunt mai pesimiști, evită să-și asume riscuri, dau vina pe ceilalți, se simt incapabili și se tem că nu sunt plăcuți de cei din jur.

Dacă un părinte are o stimă de sine redusă, aceasta se poate răsfrânge și asupra copiilor. Așa că este important să-i ajutăm și pe părinți să-și îmbunătățească stima de sine.

Fie că vorbim despre un adult, sau despre un copil, există căi eficiente de dezvoltare a stimei de sine.

- Atunci când ne străduim să gândim într-un mod pozitiv, stima noastră de sine se va îmbunătăți. Petru a face asta trebuie să învățăm să ne repetăm afirmații pozitive. De exemplu, ”Sunt o persoană bună, care este iubită și care este capabilă să iubească”, sau ”Poate că am greșit, dar am învățat din greșeala mea și în final voi reuși să fac ce mi-am propus”.

- Pentru unele persoane care suferă de mai mult timp de o stimă de sine scăzută poate fi de ajutor să apeleze la un specialist, cum ar fi un psiholog sau un psihoterapeut.

- Țineți un ”jurnal al recunoștinței” în care să scrieți în fiecare zi lucrurile pentru care sunteți recunoscători. Vă veți simți astfel mai optimiști și veți realiza că sunt multe lucruri bune în viața dumneavoastră.

- Gândiți-vă la ceva ce vă place să faceți foarte mult. Fie că este vorba despre un sport, o activitate individuală sau una de grup și începeți să o faceți mai des decât de obicei.

- Faceți o listă cu toate lucrurile pe care le-ați dus la capăt, chiar dacă sunt mărunte. O astfel de listă vă va ajuta să vedeți că aveți puterea să duceți lucrurile până la final.

- Uitați-vă la felul în care sunteți îmbrăcat sau aranjat. O persoană îmbrăcată neglijent, se va simți prost în propria piele, iar dacă se va îmbrăca mai frumos și se va aranja, se va simți mult mai bine, aproape instantaneu.

- O altă cale bună de a vă simți mai bine este să începeți să faceți complimente persoanelor din jur. Poate că la prima vedere nu pare ceva ce ar putea funcționa, dar dacă o faceți în mod constant, ajungeți să descoperiți emoții pozitive și despre dumneavoastră.

- Opriți autocritica. Câteodată nu suntem conștienți de cât de des ne spunem lucruri negative.

Acestea sunt câteva metode prin care vă puteți îmbunătăți stima de sine. În plus, părinții și cadrele didactice le pot dezvolta stima de sine copiilor laudându-i atunci când învață ceva nou sau reușesc să ducă o sarcină la bun sfârșit sau când își oferă ajutorul.

Din ceea ce am prezentat până acum, reiese destul de clar cât de importantă este stima de sine atunci când vine vorba despre bullying. Unii copii care sunt agresori, au astfel de comportamente deoarece

au o stimă de sine scăzută. Cu toate acestea, este important de reținut că nu toți copiii care sunt agresori au o stimă de sine scăzută. Unii recurg la comportamente de bullying doar ca să-și crească și mai mult statutul social.

În plus, cei care au o stimă de sine scăzută pot deveni foarte ușor victime ale bullying-ului. Iar cei cu o stimă de sine ridicată sunt capabili să facă față bullying-ului și să-și înfrunte posibili agresori.

Cu toții avem emoții. Fie că este vorba despre furie, bucurie, frustrare, entuziasm sau gelozie, cu toții le-am trăit la un moment dat și știm să le recunoaștem. Emoțiile atrag după ele reacții ale corpului și pe măsură ce reușim să le înțelegem cât mai bine îi vom putea ajuta și pe copii să le identifice cât mai corect și să învețe să le gestioneze într-un mod adecvat.

Din păcate, atunci când vine vorba despre emoții, cercetările ne arată că multe cadre didactice nu oferă suficiente informații copiilor despre cum să-și identifice propriile emoții și cum să învețe să le gestioneze. Prin urmare este important ca profesorii să se formeze pe această temă, ca să învețe să identifice problemele clasei și să-i ajute pe elevi să găsească o cale sănătoasă de a le rezolva.

Studiile spun că cea mai întâlnită reacție a unui cadru didactic atunci când un elev exprimă o emoție puternică, este de a nu face nimic. Dacă profesorul l-ar ajuta pe elev să-și identifice emoția și să găsească o alternativă comportamentală, multe dintre comportamentele agresive nu ar mai apărea.

Părinții, cadrele didactice și alți adulți de referință joacă un rol important în dezvoltarea abilităților emoționale ale copiilor. Atunci când ne simțim confortabil să ne împărtășim emoțiile cu altă persoană, reușim de fapt să comunicăm eficient. În plus, reușim să evităm și situațiile de bullying, deoarece un copil care poate să-și exprime emoțiile este un copil mai încrezător în sine și cu o stimă de sine mai bună.

Vă prezentăm în continuare câteva modalități prin care adulții îi pot ajuta pe copii să-și identifice și să-și gestioneze mai bine emoțiile.

- Ajutați-i pe copii să-și identifice emoțiile. Fiți atenți la limbajul corpului, la ceea ce spun și cum se comportă. În felul acesta veți mai bine cum să le răpundeți.
- Spuneți-le că este normală să simtă emoții, important este, însă, ce fac cu ele.
- Discutați împreună cu ei despre emoții, ca să le poată identifica mai bine și discutați și despre metode de a le gestiona.
- Setați limite despre modurile acceptabile de a exprima o emoție. De exemplu, nu este corect să lovești atunci când ești furios, dar poți să spui ce te deranjează sau să scrii despre asta.

Este important ca adulții să fie un bun model de urmat pentru copii. Atunci când ei își gestionează emoțiile într-un mod adecvat, copiii vor vedea acest lucru și vor învăța să facă la fel. Dacă se întâmplă ca adultul să-și gestioneze neadecvat emoțiile, este bine să-i explice ulterior copilului că nu a procedat corect și că ar fi fost bine să se comporte într-un alt mod.

Există multe căi eficiente pentru copii de a face față furiei. Îi puteți învăța tehnici de respirație, să discute cu alte persoane despre ce s-a întâmplat, să scrie într-un jurnal, etc.

Rușinea este o altă emoție pe care copiii o simt destul de des. Ei au tendința de a se simți rușinați atunci când nu sunt acceptați din punct de vedere social, când sunt învinși într-o competiție sau dacă au dificultăți de învățare. Ei mai simt rușine și atunci când sunt victime ale bullying-ului. Din această cauză este important ca părinții sau cadrele didactice să-i ajute pe copii să se simtă mândri de ei înșiși. Atunci când și agresorii, dar și victimele bullying-ului știu cum să-și identifice și să-și gestioneze emoțiile, vor fi cu un pas înainte pe drumul către dispariția acestui fenomen. Este important, însă, să țineți seama de vârsta copilului și să nu cereți mai mult decât poate de la el, în ceea ce privește abilitățile emoționale.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.<https://www.universalclass.com/articles/psychology/the-role-of-self-esteem-in-bullying.htm>
2. Ghid anti-bullying pentru specialiștii din grădinițe, Gabriela Alexandrescu, Fundația Mary și Salvați Copiii Danemarca, ediția a II-a, 2023.

Parteneriatul grădiniță-familie

Galea Lavinia

GPP NR. 23/ LICEUL ORTODOX

Copilăria timpurie reprezintă cea mai importantă perioadă din viața copilului, întrucât este marcată de momente cruciale pentru succesul său de mai târziu, la școală și în viață. Intervenția adultului asupra copilului în această perioadă este fundamentală. Educația timpurie se realizează în atât în mediul familial, cât și în cadrul serviciilor specializate, precum creșa sau grădinița. Funcția centrală a educației este aceea de formare și dezvoltare permanentă a personalității individului cu scopul integrării sociale optime. Omul este în permanentă interacțiune cu factorii sociali ai existenței sale. În această interacțiune, el asimilează normele și valorile societății, modelele sociale de comportament, mijloacele sociale de comunicare umană. Prin aceasta, el este pregătit pentru viața socială, pentru asumarea unor roluri și responsabilități. Acest proces se realizează de-a lungul diferitelor etape de viață, în cadrul unor forme specifice de activitate socială și în cadrul specific al unor instituții sociale: familia, grădinița, școala, instituțiile culturale, dar și împreună cu întregul sistem al mijloacelor moderne de informare și influențare.

Educația și îngrijirea timpurie a copiilor trebuie considerate drept baza sistemelor de educație și de formare, fapt care se traduce prin asigurarea condițiilor optime de dezvoltare în perspectivă a competențelor cheie. O educație timpurie coerentă în toate mediile implicate (familie, grădiniță, comunitate etc.) reprezintă contextul necesar unui echilibru între aspectele socio-emoționale, învățare și starea de bine.

Parteneriatul grădiniță- familie

Activitatea educativă din grădiniță nu poate fi izolată, separată de alte influențe educative ce se exercită asupra copilului și mai ales, de cea din familie. Educația trebuie să se manifeste permanent ca o acțiune coerentă, complexă și unitară a grădiniței și familiei. La intrarea în grădiniță, părinții sunt cei care dețin toate informațiile legate de copil: stare de sănătate, obiceiuri alimentare, particularități de învățare, mod de comportare, probleme în dezvoltare etc. În același timp, grădinița, ca prima instituție care se conduce după principii și metode științifice, deține mijloace specifice pentru valorificarea potențialului fizic și psihic al fiecărui copil. Îmbinarea în parteneriat a informațiilor deținute de părinți cu cele ale grădiniței trebuie să fie în beneficiul copilului.

Termenul de parteneriat presupune realizarea unei alianțe pentru atingerea unor obiective comune. Pentru ca parteneriatul să funcționeze este nevoie de respect, încredere reciprocă, consens cu privire la scopurile acțiunii și strategiilor de atingere a acestora și de asumarea în comun a drepturilor și responsabilităților.

Parteneriatul dintre grădiniță și familie reprezintă o primă experiență relațională și de colaborare a părinților cu persoanele profesioniste în domeniul educației. Cei mai mulți părinți manifestă deschidere, dorință de a colabora cu personalul grădiniței, dar se poate întâmpla ca realizarea unui parteneriat să fie împiedicată de atitudini necorespunzătoare ale fiecăruia dintre cei implicați.

Uneori, părinților li se poate reproșa:

- neimplicarea (absența la orice activitate propusă de grădiniță);
- lipsa de responsabilitate (consideră că sarcina educării copilului aparține exclusiv instituției de învățământ);
- critica nefondată a acțiunilor desfășurate în grădiniță;
- timiditatea (lipsa încrederii în sine, a capacității de a se implica în activitățile educative);
- minimizarea rolului grădiniței în dezvoltarea copilului (consideră că rolul grădiniței este doar acela de a asigura supravegherea copilului pe o perioadă limitată de timp);
- individualism (ignorarea importanței relațiilor sociale pe care copilul le stabilește cu adulții și covârșnicii din grădiniță, sunt interesați numai de achizițiile propriului copil);
- conservatorism (reacția de respingere a ideilor noi).

Pe de altă parte, personalului grădiniței i se pot reproșa:

- dificultăți în stabilirea relațiilor cu adulții (tratează părinții ca simpli beneficiari ai unor servicii, decid autoritar fără a se consulta cu ei, îi consideră simpli executanți ai activităților propuse sau formulează așteptări nerealiste de la aceștia);
- existența unor idei preconcepute privind dorința și capacitatea părinților de a se implica în activitățile organizate (consideră părinții ca persoane neavizate în educarea copilului, ignorând abilitățile și experiența acestora sau că aceștia nu au interes pentru conceperea și punerea în aplicare a unor activități, proiecte comune).

După cum am amintit, parteneriatul presupune existența unui obiectiv comun. Acesta este, în cazul parteneriatului familie–grădiniță, dezvoltarea globală a copilului în raport cu particularitățile sale individuale. El se poate realiza doar printr-o mișcare de apropiere în dublu sens, în vederea unei suficiente cunoașteri de ambele părți.

Iată ce trebuie să știe părintele despre grădiniță:

- specificul și programul de activitate al grădiniței;
- principiile de bază ale grădiniței în ceea ce privește îngrijirea, creșterea, dezvoltarea și învățarea copiilor de 3–6/7 ani;
- dotarea materială a grădiniței și condițiile de amenajare a spațiului grădiniței (a grupei, a întregii instituții);
- nivelul pregătirii cadrelor didactice;
- performanțele atinse de grădiniță în ceea ce privește educația și îngrijirea copilului;
- oferta activităților opționale (se studiază limbile moderne, dansul, pictura etc.);
- conținutul regulamentului interior al grădiniței;
- așteptările grădiniței în raport cu relația de colaborare cu familia;
- așteptările și aspirațiile colaboratorilor instituției în privința comportamentului copilului și al familiei.

Iată ce trebuie să știe grădinița despre familie:

- structura și componența familiei (familie nucleară, extinsă, monoparentală, concubinaj etc.);
- informații privind particularitățile copilului (vârstă, stare de sănătate, interese, deprinderi elementare de bază etc.);
- modele de relaționare (existența fraților în familie, atașamentul puternic față de o persoană etc.);
- stilul educativ al familiei;
- nivelul educațional al părinților;
- modele culturale care definesc mediul familial (valori importante pentru familie, tip de alimentație, sărbători etc.);
- dorințele pe care le are în raport cu creșterea și educarea copilului (menținerea unui anumit program sau derularea unei activități specifice din familie, sprijin în anumite situații etc.);
- așteptările și aspirațiile părinților față de relația și colaborarea cu grădiniță (ce ar dori de la grădiniță, cum se poate implica, ce idei are pentru îmbunătățirea activității etc.).

După înscrierea copilului la grădiniță, relația dintre părinți și educatori trebuie să se bazeze pe un bogat schimb de informații, de experiențe și pe colaborare cu scopul asigurării celor mai bune condiții de creștere și dezvoltare a copilului. Părinții trebuie să regăsească un sprijin în serviciile oferite de grădiniță, dar, în același timp, să se simtă și să acționeze responsabil pentru a colabora cu personalul la orice activitate realizată pentru și împreună cu copiii.

Roluri și responsabilități ale părinților:

- să recunoască grădinița ca instituție incluzivă, care asigură drepturi egale pentru toți copiii;
- să-și cunoască copilul și posibilitățile lui, colaborând cu grădinița și cu educatorul;
- să fie dispuși la activități de voluntariat în beneficiul copiilor;
- să colaboreze și să coopereze cu o deschidere permanentă spre grădiniță, comunitate în interesul copilului;
- să recunoască rolul grădiniței în dezvoltarea copilului;
- să respecte personalul din grădiniță;
- să sprijine activitatea educatoarei, în scopul dezvoltării integrale a copilului.

Roluri și responsabilități ale personalului grădiniței:

- să ofere șanse egale copiilor la accesul serviciilor oferite de grădiniță;
- să informeze părintele cu privire la oferta educațională a grădiniței pentru creșterea și dezvoltarea copilului;
- să motiveze părintele să se implice și să colaboreze cu grădinița;
- să prezinte ce așteaptă de la părinte: colaborare, cooperare, încredere, sprijin, ajutor reciproc, confidențialitate, respect;
- să manifeste transparență în procesul educativ;
- să ofere familiei informații privind modalități de educare a copiilor;
- să determine părinții să colaboreze pentru ca educația din grădiniță să aibă continuitate și consecvență, și acasă;
- să evite stările conflictuale, tensionate, cu părinții, pentru a nu avea efecte negative asupra copilului.

Termenul de *parteneriat* presupune situație de câștig reciproc „**eu câștig, tu câștigi**” pentru atingerea unor obiective comune. Pentru ca aceasta să funcționeze este nevoie de respect, încredere reciprocă, consens cu privire la scopurile acțiunii și strategiilor de atingere a acestora și de asumare în comun a drepturilor și responsabilităților.

BIBLIOGRAFIE:

CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIA TIMPURIE -2019-

Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii (P.R.E.T.)

Educația digitală pentru prevenirea cyberbullying-ului la preșcolari

Gânscă Aurlia Maria

Grădinița cu P.P. “Licurici”, Cluj-Napoca

Într-o societate tot mai tehnologizată, accesul copiilor la dispozitive digitale începe de la vârste din ce în ce mai fragede. Tabletele, telefoanele și televizoarele inteligente fac parte din viața de zi cu zi a multor familii, inclusiv a celor cu copii preșcolari. Această realitate impune o regândire a modului în care educația digitală este introdusă în procesul de formare timpurie, mai ales în contextul riscurilor asociate mediului online, precum cyberbullying-ul. Chiar dacă la vârsta preșcolară copiii nu sunt utilizatori activi ai rețelelor sociale, ei pot fi expuși indirect la forme de agresivitate digitală sau pot începe să manifeste comportamente influențate de conținutul online. Prin urmare, prevenirea cyberbullying-ului trebuie să înceapă devreme, printr-o educație digitală adaptată vârstei și nevoilor lor.

În contextul digitalizării accelerate, educația digitală devine esențială încă din primii ani de viață. Deși fenomenul cyberbullying-ului este mai des întâlnit la vârste mai mari, prevenirea acestuia trebuie să înceapă devreme, prin educație timpurie.

Tehnologia face parte integrantă din viața copiilor încă din primii ani. Accesul la tablete, telefoane și aplicații educaționale este tot mai frecvent în rândul preșcolarilor, ceea ce impune o reevaluare a modului în care educația digitală este integrată în curriculumul preșcolar. Deși copiii de vârstă mică nu sunt utilizatori activi ai rețelelor sociale, ei pot fi expuși la comportamente agresive în mediul online sau pot dezvolta, prin imitare, tipare relaționale care favorizează fenomenul de cyberbullying. Cyberbullying-ul reprezintă o formă de hărțuire realizată prin intermediul tehnologiilor digitale și implică comportamente intenționate, repetitive, menite să intimideze sau să umilească o persoană (Smith et al., 2008). La vârsta preșcolară, aceste comportamente nu apar în formele clasice din social media, dar pot avea manifestări în mediul digital prin:

excluderea intenționată a altor copii din jocurile online;

utilizarea limbajului agresiv în jocuri cu funcții interactive;

imitarea unor comportamente violente observate în videoclipuri.

Este esențial ca intervenția să fie una preventivă, iar copiii să fie învățați de timpuriu ce înseamnă comportamentul adecvat în spațiul digital.

Educația digitală la nivel preșcolar nu se rezumă la dezvoltarea competențelor tehnice, ci are ca scop principal formarea caracterului și a responsabilității în mediul online. La această vârstă, copiii învață cel mai bine prin joc, imitație și poveste. Prin urmare, introducerea conceptelor de empatie, cooperare, respect și recunoașterea emoțiilor în activitățile zilnice contribuie la prevenirea comportamentelor agresive – atât în interacțiunile fizice, cât și în cele virtuale.

Iată câteva strategii de prevenire a cyberbullying-ului în grădiniță:

Dezvoltarea limbajului emoțional - Copiii trebuie învățați să identifice și să exprime emoțiile. Activitățile de tip „Cum mă simt azi?”, jocurile de rol sau poveștile interactive contribuie la dezvoltarea empatiei

Reguli de conduită digital- Chiar dacă nu folosesc platforme sociale, preșcolarii pot învăța reguli de bază precum: „Vorbim frumos și online”, „Nu râdem de ceilalți”, „Când cineva e trist, îl ajutăm”.

Controlul parental și supravegherea educativă - Părinții trebuie să supravegheze tipul de conținut digital accesat de copii, să limiteze timpul petrecut online și să discute cu aceștia despre ce văd și simt în legătură cu tehnologia

Modelarea comportamentului de către adulți - Copiii învață mai ales prin imitație. Atitudinile părinților și educatorilor față de tehnologie, modul în care comunică online și reacționează la conflicte sunt esențiale pentru formarea conduitei digitale a copilului (Bandura, 1977).

Părinții și educatorii au o responsabilitate majoră în formarea competențelor digitale ale copilului. Este important ca aceștia să ofere un model pozitiv de comportament online, să monitorizeze conținutul accesat de copil și să stabilească reguli clare de utilizare a tehnologiei. În grădinițe, activitățile educaționale pot include povești, jocuri de rol și discuții interactive prin care copiii să învețe cum să fie buni unii cu alții, cum să recunoască emoțiile și cum să reacționeze atunci când se simt răniți sau excluși.

Prevenirea cyberbullying-ului începe încă din grădiniță, prin educație digitală adaptată vârstei. Învățarea empatiei, a cooperării și a exprimării adecvate a emoțiilor sunt elemente-cheie în formarea unor utilizatori digitali responsabili. Implicarea părinților și a cadrelor didactice, alături de integrarea conștientă a tehnologiei în educația timpurie, poate contribui semnificativ la reducerea riscului de apariție a comportamentelor agresive în mediul online.

Educația digitală timpurie este un pilon esențial în prevenirea cyberbullying-ului. Chiar dacă preșcolarii nu folosesc încă rețelele sociale, formarea unor valori precum respectul, empatia și responsabilitatea digitală încă de la grădiniță contribuie la construirea unei generații mai conștiente și mai protejate în fața riscurilor din mediul online. Prin colaborarea dintre părinți, educatori și specialiști, putem asigura un mediu educațional sigur și incluziv, în care copilul să se dezvolte armonios și responsabil, atât în lumea reală, cât și în cea digitală.

Bibliografie

Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Denham, S. A., Blair, K. A., DeMulder, E., Levitas, J., Sawyer, K., Auerbach–Major, S., & Queenan, P. (2003). Preschool emotional competence: Pathway to social competence? *Child Development*, 74(1), 238–256.

Livingstone, S., Haddon, L., Görzig, A., & Ólafsson, K. (2012). *Children, risk and safety on the internet: Research and policy challenges in comparative perspective*. Bristol: The Policy Press.

Smith, P. K., Mahdavi, J., Carvalho, M., & Tippett, N. (2008). Cyberbullying: Its nature and impact in secondary school pupils. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 49(4), 376–385.

UNICEF (2017). *Child Online Protection in the Digital Age*. Retrieved from:

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în învățământul preșcolar

Géczi Liliana
GPP Orsolya, Oradea

În grădiniță, ca prim cadru instituțional de socializare pentru copii, este esențială formarea unor deprinderi de relaționare pozitivă și cooperare. Deși vârsta preșcolară este caracterizată, în mod normal, printr-o exprimare emoțională spontană, empatică și prin joc, tot în acest mediu pot apărea primele forme incipiente de bullying și conflicte. Prevenirea comportamentelor agresive și gestionarea eficientă a neînțelegerilor dintre copii reprezintă o prioritate pentru personalul educativ.

La nivel preșcolar, bullying-ul poate fi definit ca un comportament intenționat de excludere, respingere, tachinare repetitivă sau agresivitate fizică/verbală manifestată între copii. Deși nu este întotdeauna conștient sau intenționat, el se poate manifesta prin:

jigniri, porecle sau râsete pe seama unui coleg;

loviri, împingeri, strângerea jucăriilor;

refuzul de a permite unui copil să participe la joc;

imitarea disprețuitoare a colegilor (gesturi, ton, deficiențe de vorbire).

Cauzele și factorii favorizanți ai conflictelor și agresivității în grădiniță pot fi multiple, cele mai importante fiind următoarele:

lipsa dezvoltării socio-emoționale și a empatiei;

modele de comportament agresiv în familie sau mass-media;

dificultăți de comunicare;

lipsa unor limite clare;

temperament coleric sau impulsiv;

nevoia de atenție sau de afirmare.

Cadrelor didactice din grădiniță au un rol crucial în prevenirea și combaterea comportamentelor agresive. Educatoarea trebuie să monitorizeze permanent interacțiunile dintre copii și să identifice semnele timpurii ale excluderii, agresivității sau intimidării. Încă de la începutul anului școlar, se elaborează împreună cu copiii „Regulile grupei” – afișate vizibil, discutate și respectate de toți.

Exemplu: „Folosim cuvinte frumoase”, „Suntem prieteni”, „Ne jucăm împreună”, „Ne ajutăm unul pe altul” .

Prin jocuri de rol, povești cu morală, activități de grup, se dezvoltă empatia, toleranța și spiritul de cooperare. Însă, mai ales la începutul frecventării grădiniței, conflictele, agresiunile sunt și așa destul de dese. În acest caz educatoarea intervine calm, ascultând ambele părți, validând emoțiile și ghidând copiii spre soluții pașnice: „Ce simți?”, „Cum crezi că se simte colegul tău?”, „Cum ați putea rezolva această problemă?”. Se pot folosi povești cu mesaje educative (ex: „Punguța cu doi bani” – despre dreptate, „Ursulețul care nu voia să împartă”) și jocuri de cooperare care presupun munca în echipă și sprijin reciproc. Se poate crea „colțul păcii” – un loc unde copiii pot merge pentru a se liniști și a discuta calm despre neînțelegerile lor. Pe parcursul anilor se pot organiza diverse activități care sprijină comportamentul pozitiv, îi dă un exemplu concret de bună comportare acelui copil, care poate acasă nu vede acest lucru, sau nu este obișnuit să respecte, sau să practice acest tip de comportament din diverse motive (lipsă de atenție, alintare etc.). Iată câteva dintre acestea, care la grupa condusă de mine au dat rezultate bune în prevenirea bullyingului în ultimii ani:

- „Prieten bun, prieten rău”

Copiii analizează, pe baza unor imagini sau scenete, comportamente pozitive și negative. Ei aleg și explică ce înseamnă să fii un „prieten bun” și de ce trebuie evitat comportamentul agresiv. Se poate continua cu jocuri de tip „Așa da, așa nu!”.

- „Împăcarea prin îmbrățișare”

În cazul unui conflict, se folosește o rutină de împăcare – cuvinte de iertare, exprimarea emoțiilor, încheiată printr-o îmbrățișare simbolică. Această rutină este aleasă împreună cu copiii în timpul discutării regulilor de grup.

- „Ziua prieteniei” sau „Inima prieteniei”

Fiecare copil lipește o inimioară pe un afiș comun, în care desenează o faptă bună pe care a făcut-o pentru un coleg.

- Jocul „Ce simți?”

Educatoarea arată imagini cu fețe ce exprimă diverse emoții (bucurie, tristețe, furie, frică). Copiii sunt invitați să identifice emoția și să povestească o situație când au simțit la fel. Se discută despre ce i-a ajutat să se simtă mai bine, îi ajută la recunoașterea emoțiilor proprii și ale celorlalți reduce reacțiile impulsive.

- Povestea cu morală „Cei doi iepurași care s-au certat”

Educatoarea citește sau spune o poveste în care doi prieteni se ceartă, dar se împacă folosind cuvinte blânde. După lectură, copiii sunt întrebați ce ar fi făcut în locul personajelor. Prin dramatizare se exersează folosirea cuvintelor magice, care duc la rezolvarea situației de conflict. Ca extensie se pot organiza jocuri de rol pe tema poveștii.

- „Cutia cu soluții”

Într-o cutie colorată se introduc cartonașe cu soluții la diverse conflicte frecvente în grădiniță („Împărțim jucăria”, „Îl chemăm pe doamna să ne ajute”, „Așteptăm rândul”). La apariția unui conflict, educatorul invită copiii implicați să extragă un cartonaș din cutie.

- Jocul de cooperare „Covorașul magic”

Se pune o pătură pe podea. Copiii trebuie să se așeze toți pe ea fără să rămână în afară, apoi educatorul o micșorează treptat. Copiii trebuie să comunice și să colaboreze pentru a găsi soluții.

- Colțul „Vorbilor frumoase”

Un spațiu special din sală este decorat cu inimioare sau fluturași pe care sunt scrise „vorbe frumoase” („Te iert”, „Mulțumesc”, „Vrei să ne jucăm împreună?”, „Îmi pare rău”). Copiii sunt încurajați să le folosească în timpul zilei.

- Proiectul „Prietenia colorată”

Copiii realizează un colaj cu imagini în care se ajută unii pe alții, își oferă jucării, zâmbesc împreună etc. Se poate crea un afiș comun cu titlul „Așa suntem noi, prieteni adevărați!”.

- Teatrul de păpuși cu temă socială

Educatoarea organizează o scenetă cu păpuși sau figurine, în care apar situații de certuri, gelozie, neînțelegeri. Se evidențiază soluții pozitive: cererea de ajutor, exprimarea emoțiilor, împărțirea lucrurilor.

Aceste activități pot fi integrate zilnic sau săptămânal în rutina educațională, mai ales în cadrul orelor de educație emoțională, jocuri și activități liber alese.

În prevenirea bullyingului un rol deosebit de important are colaborarea cu familia. Pentru ca prevenirea conflictelor dintre copii să fie eficientă, este necesară o comunicare constantă cu părinții. Aceștia trebuie informați despre comportamentul copilului și implicați în consolidarea unor atitudini pozitive și non-violente. Deoarece meseria de părinte nu se învață nicăieri, și mulți părinți copiază modele nu tocmai potrivite de la proprii părinți, de multe ori educarea părinților este la fel de importantă, ca cea a copiilor lor. În acest sens am participat la cursuri de formare în acest sens, și cu

ajutorul acestora organizăm „Școala părinților”, sunt îndrumați la ședințele cu părinții, la consilierile organizate, la diverse activități și întâlniri, precum și la discuțiile tet a tet.

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor în grădiniță înseamnă mai mult decât intervenție punctuală – presupune o cultură a respectului, empatiei și cooperării. Rolul educatoarei este fundamental în modelarea unui climat emoțional sigur și prietenos, în care fiecare copil se simte acceptat, înțeles și valorizat. Prin metode educative adecvate, activități atractive și implicarea părinților, putem construi grădinițe fără frică și cu mai multă iubire.

BIBLIOGRAFIE

Cerghit, Ioan (2006). *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași

Gherguț, Atanase (2005). *Psihopedagogie specială*. Editura Polirom, Iași.

Ministerul Educației Naționale (2022). *Strategia Națională de Prevenire a Violenței în Mediul Școlar*.

Save the Children România (2021). *Ghid pentru prevenirea bullying-ului în grădinițe și școli primare*.

Popescu, Carmen (2018). *Inteligența emoțională la vârsta preșcolară*. Editura Aramis, București.

Copilărie fericită! Stop violența!

Ghitea Alina -Diana

Liceul Tehnologic Retezat Uricani, Hunedoara

**„ Copilărie fără violență ne dorim,
În liniște și armonie vrem să trăim!”**

Trăim într-o lume plină de culoare, iubire și candoare datorită naturii ce ne-nconjoară, cu toate frumusețile ei, dascălilor, copiilor, părinților și comunității care pun sufletul în realizarea tuturor activităților școlare și extrașcolare întreprinse de școală.

Copiii înseamnă viitorul, fericire și trebuie să trăiască într-un mediu propice, într-o societate care să le ofere exemple bune și siguranță, încredere în viitor, să li se formeze un comportament non-violent și non-discriminator. Mass-media, cercetările și statisticile oficiale raportează o creștere a fenomenului violenței școlare în ultimii ani, în țară și în lume, astfel încât violența în școală a devenit cea mai vizibilă evoluție din câmpul educației formale.

Prin proiectul educațional „Copilărie fericită! Stop violența!” mi-am propus să cultiv valori, atitudini, comportamente pozitive, întregind activitatea educativă a grădiniței și stimulând copiii să descopere lumea în care trăiesc. Împreună cu copiii, părinții, cadre didactice și comunitate să luptăm împotriva violenței, să promovăm un stil de viață bazat pe respectul față de viața personală și a celorlalți, să dezvoltăm toleranța și solidaritatea față de persoanele aflate în dificultate. Urmăresc dobândirea unui comportament social, indiferent de apartenența etnică sau socio-culturală, astfel încât copiii să nu preia modelul comportamental violent al părinților sau al altor adulți, să nu înțeleagă și să accepte violența ca pe ceva firesc, să își gestioneze propriile comportamente, să asimileze metode de relaționare nonviolente, să dezvolte și să adopte un comportament echilibrat în relație cu ceilalți.

Doresc să stimulez dialogul social și cunoașterea reciprocă dintre copii, cadrele didactice și părinții din unitate; doresc să consolidez o relevantă campanie a valorii și a promovării toleranței și a comportamentului non-violent. Prevenirea violenței în grădiniță și comunitate este mai ușoară decât

stoparea acesteia și urmărește formarea competențelor de bază: identitate pozitivă; dezvoltarea personală; autoreglare; abilități sociale; sistem de valori.

Activitățile proiectului vizează antrenarea copiilor în activități de învățare concrete prin descoperire, dezvoltarea abilității de mănuire a resurselor naturale și utilizarea lor în conformitate cu normele europene de protecție a mediului. Copiii sunt în centrul activității didactice și trebuie stimulați să devină subiect al propriei lor dezvoltări. În acest fel se acordă șanse egale tuturor copiilor, indiferent de mediul în care trăiesc, de condițiile sociale și materiale pe care le au. Pentru reușita activităților propuse e nevoie de iubire, de pace, de toleranță, respect și armonie.

Un rol esențial în evoluția spirituală a copilului îl are arta, care reflectă contactul cu frumusețea mediului înconjurător. Educarea gustului artistic, a sensibilității estetice a copiilor contribuie la formarea unei personalități echilibrate, care va cultiva relații bazate pe sentimente umane, pe principii de etică, estetică și echitate în mediul înconjurător. Astfel ei pot deveni mici poeți și mici artiști, iar prin capodoperele lor să scoată la iveală sentimentele și gândurile lor bune.

Prin joc, preșcolarii descoperă și lumea și viața într-un mod accesibil și atractiv, o cercetează, o prelucrează și o transformă în învățare, în experiență personală.

Activitățile distractive, care se pot organiza în cadrul proiectului, îmbinate cu cele de transmitere de noi cunoștințe sunt un real succes didactic. Jocurile cu reguli bine stabilite care fac legătura între motivație, stimulare și muncă, permit copilului să rămână în lumea lui imaginară, de poveste, și, în același timp, să treacă spre realitatea obiectivă, treptat, pas cu pas. Copilul transformă realitatea, îi descoperă pe ceilalți, se descoperă pe sine și se dezvăluie celorlalți, comunicând, colaborând.

Jocul, dansul și voia bună fac parte din copilărie, deci să le oferim copiilor șansa să se bucure și să se exprime liber, iar părinții să trăiască și petreacă clipe minunate alături de copiii lor, în lumea copilăriei, în culorile păcii și ale armoniei.

SCOPUL PROIECTULUI:

- Formarea unui climat non-violent și transmiterea prin artă a unor mesaje pozitive, nonviolente prin semnificarea plastică, teatrală sau muzicală a mesajului negativ în direcția unor rezolvări semantice și estetice mai constructive

OBIECTIVELE SPECIFICE ALE PROIECTULUI:

- Identificarea și evaluarea dimensiunii fenomenului de violență în grădiniță și în mediul proximal al acesteia;

- Dezvoltarea unui sistem performant de monitorizare a fenomenului violenței în școli și grădinițe;
- Implementarea unor activități de conștientizare a problematicii violenței școlare în rândul diferitelor categorii de actori școlari și la nivelul opiniei publice;
- Acordarea de sprijin pentru dezvoltarea instituțională a structurilor cu responsabilități în coordonarea la nivel local cu responsabilități în combaterea fenomenelor de violență în grădiniță și în școală;
- Implicarea activă a copiilor în activități de prevenire și combatere a violenței organizate în context școlar și extrașcolar;
- Dezvoltarea capacității de informare și lucru individual și în echipă;
- Atragerea și implicarea reprezentanților comunității în acțiuni de prevenție și combatere a violenței în grădiniță.
- Sensibilizarea și educarea copiilor pentru o societate non-violentă;
- Sensibilizarea membrilor comunității, părinților, școlii cu privire la sursele, cauzele și efectele fenomenelor de violență în grădiniță și în școală;
- Formarea unor trăsături pozitive de caracter, de acceptare și de înțelegere a diferențelor;
- Recunoașterea educației non-formale ca spațiu aplicativ pentru educația formală;
- Asigurarea eficienței activității educative școlare și extrașcolare prin monitorizarea și evaluarea impactului acestora în comunitate;
- Stimularea gustului pentru frumos.
 - Educarea tinerei generații în spiritul respectării frumuseților patriei și a protejării mediului înconjurător, prin îmbinarea jocului cu voia bună și a sărbătoririi anotimpului roadelor bogate.
 - Stimularea imaginației și creativității;
 - Formarea sentimentelor de prietenie față de alți copii;
 - Dezvoltarea interesului și a responsabilității pentru menținerea unui mediu natural echilibrat, propice vieții;
 - Dezvoltarea spiritului de inițiativă și de cooperare în vederea stimulării relațiilor de prietenie și colaborare cu alți copii, mai mari sau mai mici și cu nevoi speciale.
 - Abilitarea cadrelor didactice cu capacitatea de a construi un mediu educațional care să motiveze interesul copiilor pentru școală, pentru învățatură, pentru comunicare și socializare;

REZULTATELE AȘTEPTATE

- Perfectarea unui sistem de monitorizare a fenomenelor de violență în grădiniță și în școli;
- Sprijin pentru dezvoltare instituțională;
- Formarea în domeniul prevenirii și combaterii violenței în grădiniță și în școală;
- Formarea elevilor implicați în programul de gestionare a conflictelor și comunicare / interacțiune non-violentă.
- Inițierea școlarilor în elaborarea și derularea de activități de informare, sensibilizare și prevenire;
- Îmbunătățirea gradului de implicare voluntară a părinților și a motivației elevilor în combaterea violenței;
- Scăderea nivelului de toleranță a părinților față de violența școlară;
- Creșterea calității actului educațional și a rezultatelor învățării;
- Stimularea interesului copiilor și a cadrelor didactice de a se implica în proiecte și programe educative curriculare, extrașcolare și extracurriculare;
- Asigurarea șanselor egale de dezvoltare personală;
- Ridicarea calității resursei umane din sistemul educațional;
- Asigurarea sustenabilității proiectelor educative prin conștientizarea comunității cu privire la potențialul programelor educaționale.

EVENIMENTE ÎNSCRISE ÎN CALENDARUL PROIECTULUI:

DISEMINAREA PARTENERIATULUI:

- poezii;
- realizarea unor mape tematice cuprinzând imagini, poze care ilustrează cele mai relevante aspecte din activitățile organizate;
- organizarea unei expoziții pe teme propuse;
- postere, portofolii, albume de fotografii, materiale ilustrate;
- CD-uri cu aspecte din activitățile desfășurate;
- publicitate pe site-ul www.didactic.ro .

BIBLIOGRAFIE:

Convenția ONU cu privire la drepturile copilului

Formarea relațiilor sănătoase în grădiniță: prevenirea bullying-ului prin colaborare și intervenție timpurie

Gliga Paula Raluca

Șc.Gim., „George Coșbuc”-Grădinița cu Program Prelungit „Codrișor”, Târgu Mureș

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării armonioase a copilului, având ca scop formarea și modelarea dimensiunilor esențiale ale personalității: cognitivă, emoțională, socială și fizică. În această etapă a vieții, copilul își structurează primele experiențe semnificative de relaționare, învață să se exprime, să înțeleagă lumea înconjurătoare și, cel mai important, să-și contureze propria identitate. Stima de sine, încrederea în propriile forțe și capacitatea de a interacționa cu ceilalți sunt elemente-cheie care se formează încă din primii ani de viață și care influențează în mod direct parcursul ulterior al dezvoltării personale și sociale.

Forme timpurii de bullying și impactul asupra dezvoltării copilului

În etapa preșcolară, comportamentele de excludere, tachinare sau agresivitate pot trece ușor neobservate sau pot fi considerate parte din dinamica firească a relațiilor între copii. Totuși, atunci când astfel de acțiuni sunt repetate, apar intenționat și generează suferință emoțională ori disconfort, ele pot fi încadrate ca forme timpurii de bullying.

La această vârstă, copiii sunt în plin proces de învățare a normelor sociale și a modului în care interacționează cu cei din jur. Tocmai de aceea, orice deviere de la un comportament pozitiv poate avea un impact disproporționat asupra celor implicați. Manifestările pot varia de la gesturi aparent inofensive la comportamente cu efecte directe asupra stării emoționale a copilului vizat: folosirea frecventă a apelativelor jignitoare sau ironice, evitarea deliberată a unui coleg în activitățile de grup, stricarea intenționată a jucăriilor sau materialelor folosite de alt copil, agresiuni fizice mascate de joacă, care scapă adesea nedepistate fără o observare atentă. Aceste forme timpurii de comportament ostil pot influența semnificativ modul în care copilul își percepe valoarea personală, își exprimă emoțiile și se raportează la ceilalți. În lipsa unui sprijin adecvat, consecințele pot include refuzul participării la activități comune, scăderea dorinței de implicare sau chiar formarea unor tipare de relaționare bazate pe teamă, neîncredere sau agresivitate.

Prin urmare, este esențial ca adulții din proximitatea copilului – educatori și membri ai familiei – să observe cu atenție interacțiunile dintre copii și să intervină cu empatie, fermitate și consecvență atunci când apar semnale de alarmă. Corectarea acestor comportamente nu presupune doar sancționarea celor implicați, ci mai ales ghidarea copiilor spre înțelegerea consecințelor propriilor acțiuni și dezvoltarea abilităților de conviețuire pașnică și cooperare.

Importanța intervenției precoce în educația timpurie

Perioada preșcolară este caracterizată printr-o mare plasticitate a comportamentului și prin deschiderea copilului spre învățare prin imitație, explorare și relaționare.

Abordările preventive și corective aplicate în această etapă nu se limitează la oprirea unui comportament nedorit, ci vizează construirea unui cadru stabil și sigur, în care copilul învață să identifice emoții, să comunice nevoile într-un mod adecvat și să rezolve conflictele în mod pașnic. Intervenția realizată cu tact și consecvență contribuie la consolidarea abilităților sociale și emoționale care vor sprijini copilul în tot parcursul său educațional.

În acest proces, rolul educatorilor nu doar facilitează activități de învățare, ci observă dinamica grupului, identifică eventualele tensiuni și creează oportunități de cooperare și învățare socială. La fel de importantă este implicarea constantă a părinților, care oferă copilului sprijinul afectiv și validarea necesară pentru a-și forma comportamente echilibrate atât acasă, cât și în colectivitate. Un dialog sincer și constructiv între grădiniță și familie este esențial pentru aplicarea unor strategii coerente de susținere a dezvoltării copilului.

Parteneriatul școală–familie: comunicare, colaborare, coerență

Un climat educațional sănătos și echilibrat se construiește printr-o relație strânsă și constantă între grădiniță și familie. Parteneriatul autentic dintre educatori și părinți nu se reduce la schimbul ocazional de informații, ci presupune o implicare reciprocă activă, empatică și responsabilă în susținerea dezvoltării copilului. Coerența mesajelor transmise acasă și în instituția de învățământ este esențială pentru formarea unor comportamente stabile, clare și predictibile pentru copil. În acest sens, comunicarea trebuie să fie deschisă, bidirecțională și bazată pe încredere. Este important ca părinții să fie priviți ca parteneri egali în procesul educațional, ale căror perspective, observații și preocupări sunt ascultate și valorizate. Educatorii, la rândul lor, trebuie să ofere informații clare și constructive privind comportamentul, progresul și dificultățile copilului, într-un cadru de sprijin, nu de judecată. Printre formele concrete de colaborare se numără: *organizarea de întâlniri regulate* (formale sau informale), în care să se discute nu doar despre performanțele cognitive, ci mai ales despre aspectele

sociale și emoționale ale dezvoltării copilului; *implicarea părinților în activități educative*, cum ar fi ateliere tematice, campanii de conștientizare privind prevenirea bullying-ului sau proiecte comune desfășurate în grădiniță; *consultarea și colaborarea cu specialiști* – psihologi, logopezi, consilieri școlari sau terapeuți – acolo unde este cazul, pentru o intervenție eficientă și adaptată nevoilor fiecărui copil.

Printr-o colaborare constantă, respectuoasă și orientată spre binele copilului, grădinița devine nu doar un spațiu de învățare, ci o adevărată comunitate educațională în care fiecare adult joacă un rol activ în formarea unei generații mai echilibrate, mai empatică și mai bine pregătite pentru viață.

Strategii de prevenire și intervenție în comportamentele agresive

În educația timpurie, prevenirea comportamentelor de tip bullying trebuie să fie integrată natural în activitatea zilnică, prin crearea unui mediu în care copiii învață să se cunoască, să se respecte și să se sprijine reciproc. Accentul cade pe formarea timpurie a competențelor sociale și emoționale, precum empatia, autocontrolul, exprimarea adecvată a emoțiilor și rezolvarea pașnică a conflictelor. Printre cele mai eficiente măsuri preventive se numără:

Activitățile zilnice dedicate dezvoltării empatiei, cum ar fi povestirile terapeutice, jocurile de rol sau discuțiile ghidate, care ajută copiii să înțeleagă perspectivele celorlalți și să recunoască emoțiile proprii și ale colegilor;

Rutine simple dar semnificative, precum salutul la începutul și la finalul zilei, exprimarea mulțumirii și încurajărilor între copii, care consolidează respectul reciproc și sentimentul de apartenență la grup;

Jocuri de cooperare care pun accent pe sprijin și muncă în echipă în detrimentul competiției, creând oportunități de succes comun și reducând tensiunile de tip comparativ;

Stabilirea și aplicarea constantă a unor reguli clare de conduită, formulate pozitiv și interiorizate prin repetiție, exemplificare și implicarea copiilor în elaborarea acestora;

Când apar totuși manifestări agresive sau excluderi sociale, **intervenția promptă și bine direcționată** este esențială. Aceasta ar trebui să includă:

Discuții individuale cu fiecare copil implicat, purtate cu calm, empatie și fără etichetări, pentru a înțelege cauzele comportamentului și a identifica alternative constructive;

Implicarea întregului grup în găsirea soluțiilor, prin activități de reflecție, povești cu final deschis sau cercuri de discuții, care dezvoltă responsabilitatea colectivă și capacitatea de mediere între colegi;

Colaborarea strânsă cu familia, prin întâlniri directe sau jurnale de comunicare, în care se stabilește un plan comun de acțiune, adaptat la nevoile copilului și susținut atât în grădiniță, cât și acasă;

Documentarea atentă a incidentelor, pentru a urmări evoluția comportamentului și pentru a putea interveni eficient dacă situațiile se repetă sau se agravează.

Prevenția și intervenția eficientă presupun o echipă educațională unită, o relație deschisă cu părinții și un cadru pedagogic care pune în centru nu doar învățarea academică, ci și **formarea caracterului** și a relațiilor sănătoase încă din primii ani de viață.

Bibliografie:

Gherguț, A. (2007). Psihopedagogie specială. Ghid pentru părinți și cadre didactice. Iași: Editura Polirom.

Neacșu, I. (2010). Comunicare și relații interpersonale în educație. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Cucoș, C. (2014). Educația morală. Fundamente, dimensiuni, dileme. Iași: Editura Polirom.

Ionescu, M. & Chiș, V. (coord.) (2001). Pedagogia preșcolară. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

Zamfir, C. & Vlăsceanu, L. (coord.) (2003). Dicționar de sociologie. București: Editura Babel.

Parteneriat pentru o copilărie fără frică: Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor

Gomotîrceanu Delia
Grădinița cu Program Prelungit „Licurici”
Cluj-Napoca

Introducere

Fenomenul bullying-ului a devenit o problemă tot mai frecventă în mediul școlar, afectând nu doar sănătatea emoțională și psihologică a victimelor, ci și climatul educațional în ansamblu. Într-o eră a digitalizării accelerate, bullying-ul capătă noi forme – de la agresiunile verbale în clasă la cyberbullying – adică agresiuni care se desfășoară în mediul online, adesea sub acoperirea anonimatului.

Combaterea acestui fenomen necesită un efort concertat din partea tuturor actorilor educaționali: cadre didactice, părinți, elevi, specialiști în psihopedagogie, dar și instituții și organizații partenere ale școlii. Educația pentru prevenirea bullying-ului trebuie să fie parte integrantă a procesului de formare, adaptată contextului social și tehnologic actual.

Prevenirea bullying-ului – între educație și intervenție

Prevenirea bullying-ului nu este un proces punctual, ci o strategie educațională de lungă durată. Aceasta implică:

- Promovarea valorilor toleranței, respectului și empatiei în rândul elevilor;
- Implicarea activă a cadrelor didactice în observarea și gestionarea comportamentelor de excludere, intimidare sau umilire;
- Realizarea unor activități educaționale interactive – ateliere, jocuri de rol, proiecte interdisciplinare – care să consolideze relațiile pozitive între elevi.

Un climat școlar pozitiv reduce riscul apariției comportamentelor agresive și încurajează solidaritatea în fața nedreptății.

Identificarea victimelor – un pas crucial

Unul dintre aspectele esențiale în prevenirea și combaterea bullying-ului este identificarea timpurie a victimelor. De cele mai multe ori, copiii supuși bullying-ului nu îndrăznesc să vorbească, fie de teamă, fie din rușine.

Cadrele didactice și părinții trebuie să fie atenți la următoarele semnale:

- Retragerea socială și izolarea de grup;
- Schimbări bruște de comportament (tristețe, anxietate, iritabilitate);
- Refuzul de a merge la școală;
- Scăderea performanțelor școlare;
- Semne vizibile de agresiune sau deteriorarea bunurilor personale.

O relație deschisă și bazată pe încredere între elev și profesor poate face diferența în detectarea acestor semnale.

Educația digitală – instrument de prevenire a cyberbullying-ului

Cyberbullying-ul este o formă modernă de hărțuire, care se manifestă prin:

- Trimiterea de mesaje jignitoare sau amenințătoare;
- Distribuirea de conținut umilitor sau fals despre o persoană;
- Excluderea intenționată din grupuri online.

Prevenirea acestui fenomen presupune educație digitală: elevii trebuie să înțeleagă impactul pe care comportamentul lor online îl are asupra celorlalți și să învețe să folosească tehnologia în mod responsabil.

În acest sens, școlile pot introduce:

- Programe de formare pentru siguranță online;
- Campanii de informare privind drepturile digitale și consecințele legale ale cyberbullying-ului;
- Colaborări cu experți IT și organizații specializate.

Parteneriatul școală-familie – fundamentul unei prevenții eficiente

Implicarea părinților în viața școlară a copilului este esențială în lupta împotriva bullying-ului. Doar printr-un parteneriat real între școală și familie se pot construi intervenții eficiente.

Acest parteneriat poate include:

- Ședințe și ateliere comune pe tema bullying-ului;
- Ghiduri pentru părinți privind semnele hărțuirii și reacția adecvată;
- Comunicarea permanentă între diriginți/profesori și părinți pentru monitorizarea comportamentului elevilor.

Când mesajul educațional este transmis în mod unitar, acasă și la școală, copilul învață mai ușor să recunoască și să respingă comportamentele agresive.

Diseminarea bunelor practici în mediul educațional

În ultimii ani, multe școli din România au inițiat proiecte de succes în prevenirea bullying-ului. Este important ca aceste bune practici să fie promovate și preluate de alte unități școlare.

Modalități de diseminare pot include:

- Participarea la simpozioane, conferințe și schimburi de experiență;
- Publicarea de studii de caz și ghiduri metodologice;
- Realizarea unor rețele educaționale de sprijin între școli;
- Implicarea elevilor în promovarea mesajelor anti-bullying prin campanii și proiecte artistice (teatru, afișe, filme).

Concluzii

Prevenirea și gestionarea bullying-ului presupun mai mult decât sancționarea comportamentelor negative: este vorba despre formarea unor caractere sănătoase, echilibrate emoțional și capabile de empatie. Prin educație, colaborare și implicare activă, putem construi împreună un mediu școlar sigur, unde fiecare copil se simte respectat și protejat.

Copilărie cu empatie!

Gorea Alexandra

Grădinița cu P.P. Playful Learning, Cluj-Napoca

Grădinița este mai mult decât un loc unde copiii învață cifre, culori sau poezii. Este primul spațiu social important din viața lor, unde se construiesc relații, se explorează limite și se formează primele reguli de conviețuire. În acest cadru, apar inevitabil conflicte și dezechilibre de putere între copii, care, netratate corespunzător, pot duce la comportamente de tip bullying. De aceea, prevenirea acestor comportamente nu trebuie amânată până la școala primară, ci începută chiar din primii ani de colectivitate.

Deși la vârsta preșcolară comportamentele agresive nu sunt întotdeauna intenționate sau conștiente, ele pot avea un impact real asupra dezvoltării emoționale a copilului. Tachinările repetate, excluderea din jocuri, etichetările sau ignorarea sistematică a unui coleg sunt semne timpurii ale unui climat relațional dezechilibrat. După părerea mea, ignorarea acestor semnale pe motiv că „sunt doar copii” este una dintre cele mai mari greșeli pe care le putem face în educația timpurie.

Din fericire, în grădiniță, copiii se află încă într-o perioadă de formare în care învățarea socială este foarte receptivă și maleabilă. Este momentul ideal pentru a introduce concepte precum empatia, respectul față de ceilalți, comunicarea nonviolentă și rezolvarea pașnică a conflictelor. Prin intervenții simple, dar constante, cadrele didactice pot modela comportamente pozitive și pot preveni instalarea unor tipare de excludere sau agresivitate.

Această lucrare își propune să prezinte exemple concrete de bune practici educaționale aplicabile în mediul preșcolar, menite să prevină bullying-ul și să ajute la gestionarea sănătoasă a conflictelor între copii. Activitățile propuse se bazează pe experiențe din teren, pe cercetări educaționale și pe observația directă a comportamentului preșcolarilor. Ele pot fi adaptate ușor în orice grupă și sunt menite să susțină climatul de siguranță emoțională atât de necesar în dezvoltarea armonioasă a copilului.

Practici zilnice de educație emoțională

Exemplu: „Jurnalul emoțiilor”

La începutul fiecărei zile, copiii sunt invitați să aleagă o pictogramă cu o față zâmbitoare, tristă, furioasă sau speriată și să o așeze lângă numele lor pe un panou. Apoi, educatorul discută în grup: „Cine vrea să ne spună de ce este trist sau fericit azi?”.

Impact: Copiii învață să își identifice și verbalizeze emoțiile, iar ceilalți dezvoltă empatia, învățând să asculte și să susțină.

Exemplu: Povestea „Curcubeul prieteniei”

O dată pe săptămână, se citește o poveste tematică despre prietenie, excludere, cooperare sau bullying. După lectură, se desfășoară un joc de rol în care copiii interpretează personajele și discută alternative de comportament.

Impact: Prin povești și jocuri, copiii se identifică cu situații sociale reale și găsesc soluții etice, dezvoltând conștiința morală.

2. Practici de mediere a conflictelor

Exemplu: Colțul „Împăcării”

În sala de grupă este amenajat un colț cu două scaune și o păpușă-mediatoare. Când apare un conflict, educatorul ghidează copiii să discute acolo, în prezența păpușii: „Spune ce s-a întâmplat”, „Cum te-ai simțit?”, „Ce ai dori să se întâmple acum?”.

Impact: Copiii învață să exprime nemulțumirea fără agresivitate și să găsească soluții împreună, fără a fi judecați.

Exemplu: Strategia „STOP – GÂNDEȘTE – SPUNE”

În cazul unui conflict, educatorul îi învață pe copii pașii:

STOP – Mă opresc din a reacționa impulsiv.

GÂNDEȘTE – Ce s-a întâmplat? Cum mă simt? Ce aș putea face?

SPUNE – Îmi exprim dorința fără a jigni: „Nu-mi place când...”, „Aș vrea să...”.

Impact: Strategia oferă un cadru clar de răspuns nonviolent, dezvoltând autocontrolul și comunicarea asertivă.

3. Activități care promovează cooperarea și incluziunea

Exemplu: „Jocul fără învinși”

Grupa participă la jocuri colective unde nu există câștigători individuali (ex: construirea unei case din cuburi mari, realizarea unui colaj comun). Toți copiii contribuie și primesc la final o „Medalie de echipă”.

Impact: Copiii învață să coopereze, să se sprijine reciproc și să se bucure de reușite comune, nu de competiție.

Exemplu: „Prietenul din umbră”

În fiecare săptămână, fiecărui copil i se atribuie un „prieten secret” – o altă persoană din grupă, căreia trebuie să îi facă gesturi frumoase fără să fie descoperit: să o ajute, să îi zâmbească, să îi spună un compliment.

Impact: Activitatea încurajează comportamentele pozitive și schimbă perspectiva de la judecată la sprijin reciproc.

4. Colaborarea cu familia – element-cheie

Exemplu: „Cutia prieteniei”

Părinții sunt invitați să scrie, împreună cu copilul, un gest frumos pe care acesta l-a făcut în familie sau în parc. Hârtiile sunt puse într-o cutie în grupă și citite săptămânal. Astfel, valorile învățate la grădiniță se transferă acasă și invers.

Exemplu: „Școala părinților – comunicare nonviolentă”

Organizarea unor ateliere scurte cu părinții pe teme precum: „Cum răspundem copilului fără să ridicăm tonul?”, „Ce înseamnă disciplina pozitivă?”, „Cum modelăm empatia?” oferă un sprijin real familiilor.

După părerea mea, cele mai bune practici în prevenirea bullying-ului nu vin din teorii abstracte, ci din activități simple, constante și consecvente, care pun accentul pe emoție, relație și respect. Un copil care este învățat să se exprime, să asculte și să coopereze va deveni un adult echilibrat, care nu va avea nevoie să rănească pentru a se afirma.

Prin activități care le oferă copiilor ocazia de a învăța prin joc, prin dialoguri reale și prin implicarea părinților, grădinița devine un spațiu al formării umane – nu doar al instruirii. Iar această transformare începe, întotdeauna, cu educatorul care crede cu adevărat în puterea exemplului și în valoarea fiecărui copil.

Bibliografie

- Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.
- Staiculescu, S. (2009). *Dezvoltarea competențelor sociale la copiii preșcolari*. Editura Didactică și Pedagogică.
- Rosenberg, M. (2003). *Comunicarea nonviolentă. Un limbaj al vieții*. Editura Elena Francisc.
- Denham, S. A. (2006). *Social-Emotional Competence in Preschool: A Foundation for Later Success*. *Early Education and Development*, 17(1), 57–89.

Primii pași spre empatie

Groza Iulia Florina

Grădinița cu Program Prolungit “Sclipiri de Stele”, Florești

Perioada preșcolară reprezintă una dintre cele mai sensibile și formative etape din viața copilului. În această etapă, copiii învață să-și exprime emoțiile, să relaționeze cu ceilalți și să descopere lumea din jurul lor prin joc, imitație și interacțiune. De aceea, prevenirea comportamentelor negative, cum ar fi bullying-ul, este esențială, nu doar pentru a proteja copilul, ci și pentru a cultiva valori precum respectul, empatia și colaborarea.

Deși bullying-ul este adesea asociat cu vârste mai mari, forme incipiente de comportamente agresive pot apărea și în grădiniță. Acestea pot include excluderea din jocuri, tachinarea repetitivă sau manifestări fizice (lovituri, împingeri). Prevenirea acestor comportamente începe prin crearea unui mediu educațional sigur, în care fiecare copil se simte acceptat, valorizat și ascultat. Cadrele didactice au un rol esențial în stabilirea unor reguli clare de conviețuire și în promovarea unui climat bazat pe respect și bunăvoință.

Empatia nu este o abilitate înăscută, ci una care se cultivă prin exemple, povești, jocuri de rol și discuții despre emoții. Atunci când copiii învață să recunoască și să înțeleagă sentimentele celor din jur, devin mai puțin predispuși să rănească intenționat. Educatorii și părinții pot încuraja empatia prin întrebări simple: „Cum crezi că s-a simțit colegul tău când i-ai luat jucăria?”, „Ce ai putea face ca să-l ajuți să se simtă mai bine?”.

Gestionarea conflictelor: Conflictele sunt firești în interacțiunile dintre preșcolari, dar modul în care sunt rezolvate determină dacă acestea devin lecții de viață sau surse de traumă. Este important ca adulții să nu intervină doar pentru a „pedepsi”, ci pentru a ghida copiii spre soluții constructive: exprimarea calmă a nemulțumirii, ascultarea punctului de vedere al celuilalt, propunerea unor alternative. Prin acest proces, copiii învață nu doar să evite agresivitatea, ci și să construiască relații bazate pe încredere.

Crearea unui cadru de reguli clare și vizibile:

Stabiliți împreună cu copiii reguli simple de comportament (ex. „Folosim cuvinte frumoase”, „Ascultăm când cineva vorbește”, „Nu lovim”) și afișați-le în sală, însoțite de imagini sugestive.

Reamintiți-le periodic, în special în momentele de tranziție sau agitație.

Învățarea vocabularului emoțional:

Încurajați copiii să recunoască și să numească emoțiile proprii și ale colegilor (fericire, supărare, frustrare, rușine etc.).

Folosiți jetoane cu expresii faciale, oglinzi, povești sau păpuși pentru a le facilita înțelegerea.

Întrebări ajutătoare: „Cum te-ai simțit când s-a întâmplat asta?” sau „Cum crezi că se simte colegul tău acum?”.

Introducerea tehnicii „pauza pentru calmare”:

Amenajați un colț de liniștire – un spațiu liniștit cu pernuțe, jucării antistres, cărți sau imagini calmante.

Învățați copiii că nu este o pedeapsă, ci un loc unde pot merge pentru a se liniști și a reflecta asupra emoțiilor lor.

Folosirea jocurilor de rol:

Organizați scenarii simple în care copiii pot „juca” situații conflictuale și pot explora diferite moduri de a reacționa.

Ex: „Ce facem dacă cineva ne ia jucăria?”, „Cum reacționăm dacă cineva ne vorbește urât?”.

Aceste jocuri dezvoltă empatia și oferă soluții concrete.

Ghidarea prin dialog:

Când apare un conflict, ajutați copiii să își exprime punctul de vedere, ascultând fiecare parte fără judecată.

Modelați exprimarea asertivă: „M-am supărat când ai luat jucăria fără să întrebi. Te rog să mi-o dai înapoi.”

Îndemnați copiii să găsească împreună o soluție („Cum putem rezolva această problemă ca să fim amândoi mulțumiți?”).

Promovarea cooperării în locul competiției:

Organizați activități care implică munca în echipă și cooperarea (jocuri de construcție, proiecte comune, dansuri în perechi).

Lăudați comportamentele pozitive de colaborare („Uite ce frumos ați lucrat împreună!”, „Bravo că ai împărțit cu colegul!”).

Implicarea părinților:

Comunicați cu părinții despre comportamentele observate și modul în care pot sprijini acasă gestionarea emoțiilor.

Oferiți-le sugestii practice și încurajați-le implicarea empatică și echilibrată.

Fii un model de calm și respect:

Copiii învață prin imitație. Modul în care educatorul gestionează conflictele dintre ei – cu calm, fermitate blândă și ascultare – devine un exemplu pentru ei.

Evitați ridicarea tonului și încurajați întotdeauna soluțiile pașnice.

Prin aplicarea acestor recomandări, mediul grupei devine un spațiu sigur, în care conflictele nu sunt ignorate, ci văzute ca oportunități de învățare și dezvoltare socio-emoțională. Gestionarea conflictelor nu este o abilitate care se formează peste noapte, dar prin exercițiu constant, copiii devin din ce în ce mai capabili să se înțeleagă pe ei înșiși și pe ceilalți.

Copiii care sunt ținta bullying-ului, chiar și la vârste fragede, pot experimenta rușine, frică sau retragere socială. De aceea, sprijinul prompt și afectuos este vital. Educatorii trebuie să observe semnalele subtile ale suferinței și să acționeze cu blândețe, încurajând copilul să-și exprime trăirile și oferindu-i un cadru în care se simte în siguranță. Totodată, este esențială implicarea familiei și colaborarea cu aceasta pentru o abordare coerentă și eficientă.

În concluzie, prevenirea bullying-ului la vârsta preșcolară nu înseamnă doar reducerea comportamentelor negative, ci mai ales cultivarea unei culturi a empatiei, respectului și colaborării. Prin acțiuni conștiente, implicare emoțională și educație blândă, putem forma copii care nu doar că știu ce înseamnă binele, ci aleg să-l pună în practică în fiecare zi.

Bibliografie:

Boncu, Ș., & Crîșmăreanu, S. (2018). Educația prosocială în școală și grădiniță. Iași: Editura Polirom.

Dumitru, I. (2001). Psihologia educației pentru învățământul primar și preșcolar. Iași: Editura Polirom.

Șchiopu, U., & Verza, E. (1995). Psihologia copilului. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Bullying în grădiniță - proiect în curs de implementare

Groza Lidia

Grădinița „Samariteanul” Nr.2

Localitatea Sebiș, județul Arad

Bullying-ul este un fenomen general în societate și că în grădiniță și școală se formează relațiile sociale și atitudinile față de sine și ceilalți precum toleranța, autocontrolul, spiritul de competiție, empatia. În acest context, o discuție cu copilul despre acest subiect devine absolut necesară în orice familie, fiind esențială pentru sănătatea emoțională a copiilor noștri. Însă părinții, la rândul lor, știu cu adevărat ce înseamnă și cum să inițieze o astfel de discuție? Explicat într-un mod cât mai simplu, bullyingul are loc atunci când o persoană sau un grup se comportă intenționat și repetat astfel încât să facă pe cineva să se simtă rănit, înfricoșat sau jenat. Psihologii definesc bullyingul ca fiind acțiunile sau amenințările repetate, inițiate de către una sau mai multe persoane, care au sau sunt percepute a avea mai multă putere sau statut decât ținta lor, pentru a provoca frică, suferință sau rău.

Articolul de față își propune să abordeze tema bullying-ului în grădiniță, prin prezentarea unui proiect în curs de implementare :

se argumentează necesitatea și utilitatea unui proiect cu tema bullying-ului în educația timpurie, la grădiniță

se descriu principalele aspecte ale acestuia precum scopul, obiectivele, grupul-țintă și activitățile propuse

se analizează beneficiile proiectului pentru toate categoriile de participanți implicați în derularea acestuia

Utilitatea unui astfel de proiect este întărită de percepția largă asupra calității învățământului românesc – clase supra-aglomerate, curriculum dens, strategii didactice convenționale, centrate pe profesor, cantitatea mare de teme pentru acasă, personal didactic slab instruit și personal de îngrijire insuficient.

Toate acestea contribuie decisiv la consolidarea unei atitudini anxioase a copiilor și favorizează apariția comportamentelor antisociale ca formă de eliberare a stresului copilului.

În continuare, voi exemplifica modul în care am conceput și se va implementa un proiect cu tematica bullying-ului în grădinița în care lucrez .

Grupul-țintă este format din preșcolarii, părinții și cadrele didactice de la grupele din care fac parte aceștia. Activitățile asociate obiectivelor urmărite sunt:

„Tehnici de calmare și autocontrol” – ateliere de lucru cu cadrele didactice. Activitatea constă în participarea cadrelor didactice la un atelier în două etape:

1. „Tehnici de calmare și autocontrol prin activități ludice”, atelier condus de mine.

2. „Strategii de gestionare a emoțiilor puternice și crearea unei atmosfere pozitive în grupul de copii”, atelier condus de psiholog .

II. „Cutia cu emoții” – implicarea copiilor într-un program zilnic de jocuri și activități liniștitoare în cadrul întâlnirii de dimineață, timp de două săptămâni, pe baza strategiilor deprinse de cadrele didactice în timpul atelierului de gestionare a trăirilor emoționale puternice și crearea unei atmosfere pozitive în grupul de copii. Jocurile vor fi integrate de cadrele didactice în activitatea curentă.

Activitatea pornește de la prezentarea zilnică a unei cutii în care se află câte un tip de materiale diferite de la o zi la alta, cu ajutorul cărora vor exersa un joc sau vor realiza un produs care să îi ajute să se autoregleze atunci când simt diferite stări precum oboseală, furie, nervozitate etc. Copiii vor fi încurajați să dezvolte jocurile propuse cu idei proprii folosindu-se de materialele prezentate. Copiii sunt astfel încurajați să își exprime emoțiile și să caute soluții pentru eliberarea acestora în moduri pașnice și inovatoare.

III. „Povesti terapeutice” – implicarea copiilor într-un program zilnic, în cadrul întâlnirii de dimineață, timp de două săptămâni, pe baza tehnicilor deprinse de cadrele didactice în timpul atelierului de calmare și autocontrol prin discuții constructive .

IV. „Patrula de ajutor” – formarea unei echipe de câte doi-trei copii pe zi care are următoarele responsabilități: oferă soluții pozitive comportamentelor inadecvate ale colegilor în timpul pauzelor de joacă, a jocului liber din clasă sau afară, oferă ajutor celor care au dificultăți în diferite contexte precum îmbrăcat, sarcini de lucru din timpul activităților zilnice etc. Toți ceilalți copii sunt încurajați să anunțe și să ceară ajutorul patrulei la nevoie.

V. „Copii liniștiți, părinți fericiți” – atelier de lucru în echipe părinte-copil, în care se exersează jocuri și tehnici de calmare și intervenție pozitivă pentru reglarea unor comportamente cu potențial de bullying, pe baza tehnicilor și jocurilor de calmare și autocontrol exersate anterior și adaptate de cadrele didactice pentru lucrul în echipă.

VI. „Colțul de relaxare” – amenajarea în spațiul grupei/clasei a unui colț antistress cu cărți cu povesti terapeutice, postere și obiecte realizate în timpul activităților din proiect, în care copiii care simt nevoia

unui moment de detensionare se pot retrage ca să se simtă în siguranță și să își poată regla stările de emoție.

VII. „Stop Bullying!”- realizarea unor desene cu un mesaj și imagini antibullying de către fiecare grupă implicată în proiect și amenajarea unei expoziții cu acestea.

Participanții la proiect vor vota pentru desenul preferat, iar afișul câștigător va fi distribuit și afișat în toate clasele și unitățile de învățământ din localitate, dar și în altele, interesate de această temă .

Deși tematica privind comportamentele antibullying nu este una nouă, perspectiva abordării acesteia prin echiparea copiilor și adulților din jurul lor, cu un set de tehnici și deprinderi de gestionare a stărilor anxioase și autocontrol prin activități recreative și folosirea de metode sau obiecte antistres în grădiniță și acasă, este o idee inovatoare, cel puțin în contextul curriculumului actual și a temelor prezente în mod curent în formarea continuă a cadrelor didactice.

Aplicarea activităților de prevenire a bullying-ului are beneficii asupra participanților pe termen scurt, dacă acestea se rezumă strict la calendarul unui proiect anume sau la activități sporadice. Însă aplicarea lor sistematică ca părți sau momente în activitățile curente de la grădiniță ar putea crește semnificativ șansele ca acele deprinderi, exersate prin intermediul acestor strategii, să se automatizeze și să contribuie pe termen lung la formarea unor indivizi responsabili, autonomi și pregătiți pentru provocările secolului XXI.

Bibliografie:

Abuzul si neglijarea copilului, Salvați Copiii, București, 2013

Chelcea Septimiu, Metodologia cercetării sociologice – Metode cantitative și calitative (ediția a 2- a), Editura Economică, București, 2004.

Grigore, A.N., Violența în context educațional: forme actuale, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2016

Krueger Richard A., Mary Anne Casey, Metoda focus grup. Ghid practic pentru cercetarea aplicată, Editura Polirom, București, 2005

Bullying-ul: cauze, consecințe și modalități de prevenire

Gyorgy Loredana Mariana

GRĂDINIȚA P.P.NR.1

SÂNNICOLAU MARE, TIMIȘ

Bullying-ul este un fenomen tot mai prezent în mediile educaționale din întreaga lume. Este definit ca o formă de agresiune intenționată, repetitivă, exercitată de una sau mai multe persoane asupra unei victime percepute ca fiind mai slabă sau vulnerabilă. Deși pare un comportament „copilăresc” sau trecător, bullying-ul are efecte psihologice și sociale grave, atât asupra victimelor, cât și asupra agresorilor sau martorilor. Înțelegerea cauzelor și consecințelor acestui fenomen este esențială pentru a identifica soluții reale și durabile în prevenirea și combaterea sa.

Cauzele bullying-ului

Cauze personale și psihologice

Lipsa empatiei și a abilităților socio-emoționale;
Dorința de putere, control sau popularitate;
Tulburări de comportament sau emoționale nediagnosticate;
Frustrare, anxietate sau traumă.

Cauze familiale

Modele parentale autoritare sau violente;
Lipsa afecțiunii sau supravegherii;
Expunerea la violență în familie;
Nevoia de atenție neîmplinită acasă.

Cauze sociale și școlare

Un climat școlar permisiv față de agresivitate;
Presiunea grupului de egali;
Lipsa intervenției sau a politicilor anti-bullying în școală;
Expunerea la conținut media violent.

Forme de bullying

Bullying-ul nu este limitat doar la agresiuni fizice. Se poate manifesta în mai multe moduri:

Bullying fizic: lovituri, împingeri, distrugerea obiectelor personale;

Bullying verbal: insulte, jigniri, porecle, amenințări;

Bullying relațional (social): excluderea din grup, manipularea relațiilor, zvonuri;

Cyberbullying: răspândirea de mesaje umilitoare, hărțuire online, publicarea de conținut jenant.

Consecințele bullying-ului

Asupra victimelor

Scăderea stimei de sine și anxietate;

Tulburări de somn, depresie, izolare socială;

Scăderea performanțelor școlare;

Riscuri crescute de suicid în cazuri extreme.

Asupra agresorilor

Tendințe de comportament antisocial și violent;

Lipsa abilităților de relaționare pozitivă;

Risc crescut de abandon școlar și delincvență.

Asupra martorilor

Stres emoțional, vinovăție, frică;

Normalizarea violenței și a tăcerii;

Pasivitate în fața nedreptăților viitoare.

Modalități de prevenire a bullying-ului

La nivelul școlii

Crearea unui cod de conduită clar împotriva bullying-ului;

Formarea cadrelor didactice pentru a identifica și gestiona cazurile;

Intervenție timpurie și consecventă;

Activități educaționale: teatru forum, ateliere, jocuri de rol.

La nivelul elevilor

Promovarea educației emoționale și sociale;

Dezvoltarea empatiei, comunicării nonviolente și cooperării;

Încurajarea martorilor să intervină și să raporteze cazurile.

La nivelul familiei

Implicarea părinților în viața școlară a copiilor;

Oferirea unui model pozitiv de comportament;

Sprijin emoțional constant și comunicare deschisă.

Politici și programe anti-bullying

Implementarea de programe naționale și locale;

Suport psihologic disponibil în școli;

Campanii de informare și sensibilizare pentru întreaga comunitate.

Bullying-ul este un fenomen complex, dar prevenibil. Cu o abordare coordonată și un angajament real din partea școlii, familiei și societății, putem crea un climat educațional sigur și incluziv, în care fiecare copil să fie respectat, susținut și încurajat să își atingă potențialul. Doar prin educație, empatie și intervenție eficientă putem rupe lanțul agresiunii și putem promova valori sănătoase în comunitatea școlară.

Bibliografie

Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.

Smith, P.K., Pepler, D., & Rigby, K. (2004). *Bullying in Schools: How Successful Can Interventions Be?* Cambridge University Press.

Goleman, D. (2001). *Inteligența emoțională*. Editura Curtea Veche.

Stănculescu, E. (2020). *Psihologia copilului în context educațional*. Editura Trei.

Faber, A., & Mazlish, E. (2018). *Cum să vorbim copiilor dacă vrem să ne asculte*. Editura Curtea Veche.

Salvați Copiii România (2021). *Studiu privind bullying-ul în școlile din România*.

Popa, R. (2019). „Bullying-ul în școala românească: realități și perspective”. *Revista de Psihologie Aplicată*, Vol. 21(2), pp. 45–60.

Ionescu, A. (2020). „Prevenirea bullying-ului în școală – o provocare actuală”. *Educația Azi*, nr. 4.

Legea nr. 221/2019 privind prevenirea și combaterea bullying-ului.

Ordinul nr. 4.343/2020 – Norme metodologice privind prevenirea violenței psihologice – bullying în unitățile de învățământ.

UNICEF România – Programe pentru prevenirea bullying-ului:

KIVA Anti-Bullying Program (Finlanda):

Consiliul Europei – *Manual pentru prevenirea violenței în școli* (2017)

Dezvoltarea empatiei în grădiniță: fundamentul relațiilor sănătoase la nivel preșcolar

Handru Marionela

Grădinița cu P.P „Licurici”, Cluj-Napoca

Empatia reprezintă capacitatea de a înțelege și de a simți ceea ce trăiesc ceilalți, fiind o componentă esențială a dezvoltării sociale și emoționale a copilului. La vârsta preșcolară, această abilitate nu este înăscută în întregime, ci se construiește treptat, prin experiențe sociale, interacțiuni și modelare din partea adulților. Grădinița, ca mediu educațional structurat, are un rol vital în cultivarea empatiei și în formarea unui comportament prosocial în rândul copiilor.

Importanța empatiei în dezvoltarea copilului preșcolar

În primii ani de viață, copilul începe să descopere lumea emoțiilor și a relațiilor interumane. Empatia contribuie la dezvoltarea capacității de a colabora, de a rezolva conflicte pașnic și de a construi relații pozitive cu ceilalți. Un copil empatic este mai predispus să ofere ajutor, să manifeste compasiune și să respecte diferențele. Aceste abilități sunt extrem de importante pentru integrarea socială și pentru dezvoltarea ulterioară a inteligenței emoționale.

La nivel preșcolar, empatia este strâns legată de jocurile simbolice și de interacțiunile zilnice cu ceilalți copii. Prin jocuri de rol, copiii învață să se pună în pielea altora și să înțeleagă emoțiile asociate diverselor situații. Totodată, expunerea la povești și la lecturi educative, în care personajele exprimă emoții și trăiri, contribuie la dezvoltarea empatiei cognitive și afective.

Rolul educatoarei în dezvoltarea empatiei

Educatoarea are un rol fundamental în promovarea empatiei la grădiniță. Prin modelarea comportamentului empatic, prin oferirea de feedback pozitiv și prin intervenții constructive în situații de conflict, cadrul didactic devine un exemplu pentru copii. Reacțiile empatic ale adultului sunt preluate și imitate de cei mici, iar sprijinul constant ajută copilul să înțeleagă mai bine propriile emoții și pe ale celorlalți.

Activitățile care implică exprimarea și recunoașterea emoțiilor sunt foarte utile în acest sens. De exemplu, jocurile de tip „Cum crezi că se simte?” sau „Ce ai face dacă...?” dezvoltă gândirea empatică și îi ajută pe copii să reflecteze la impactul acțiunilor lor asupra celorlalți. De asemenea, încurajarea

cooperării în locul competiției, promovarea ajutorului reciproc și a comunicării non-violente contribuie la crearea unui climat empatic în grupă.

Mediul educațional ca sprijin pentru dezvoltarea empatiei

Un mediu educațional sigur, cald și receptiv este esențial pentru dezvoltarea empatiei. Atunci când copilul se simte acceptat, ascultat și valorizat, este mai deschis să manifeste empatie la rândul său. Atmosfera din grupă trebuie să încurajeze exprimarea liberă a emoțiilor, fără teama de judecată sau pedeapsă. Ritualurile de grup, activitățile de rutină și momentele de reflecție colectivă (ex. cercul emoțiilor, „ora de poveste”) creează contexte naturale de învățare empatică.

Materialele educative, jocurile cooperative, poveștile ilustrate și activitățile artistice contribuie și ele la dezvoltarea empatiei, în special atunci când sunt alese intenționat pentru a stimula identificarea cu ceilalți. Este important ca educatoarea să utilizeze un limbaj afectiv, să valideze trăirile copiilor și să intervină cu blândețe în gestionarea conflictelor.

Concluzie

Dezvoltarea empatiei la nivel preșcolar este un proces esențial pentru formarea caracterului și a relațiilor sănătoase. Grădinița, prin cadrele didactice implicate și prin activitățile specifice, oferă un teren fertil pentru cultivarea acestei abilități. Educația timpurie are responsabilitatea de a pune bazele unei societăți mai tolerante, mai cooperante și mai umane, iar empatia este cheia acestui demers. Prin susținere, modelare și încurajare, fiecare copil poate învăța să simtă cu și pentru ceilalți.

Empatia nu se dezvoltă izolat, ci în cadrul unor relații interpersonale bogate și semnificative. În grădiniță, copiii petrec timp împreună într-un mod structurat, învățând să-și regleze emoțiile, să împartă, să negocieze și să coopereze. Fiecare conflict sau interacțiune este o oportunitate educațională pentru a reflecta asupra emoțiilor proprii și ale celorlalți.

Un exemplu practic de activitate educațională care dezvoltă empatia este „jurnalul emoțiilor”. Fiecare copil are posibilitatea de a desena sau nota zilnic cum s-a simțit, iar educatoarea facilitează discuții pe baza acestor exprimări. Astfel, copiii învață să recunoască și să accepte emoțiile proprii și să le identifice la colegii lor.

De asemenea, jocurile de cooperare, cum ar fi construirea unui colaj colectiv sau dramatizarea unor povești, întăresc sentimentul de apartenență și încurajează susținerea reciprocă. Aceste activități nu doar că stimulează empatia, ci contribuie la dezvoltarea limbajului, a motricității și a gândirii critice. Este important ca părinții să fie parteneri activi în acest proces. Colaborarea educatoare-părinți sprijină continuitatea comportamentelor empaticе acasă și în comunitate. Sesiunile de consiliere, atelierele

tematice și implicarea părinților în activitățile de grup pot întări mesajele transmise copiilor în grădiniță.

În concluzie, empatia este o abilitate care se învață, iar perioada preșcolară este esențială pentru dezvoltarea acesteia. Prin activități bine gândite, un cadru afectiv și o relație pozitivă cu adulții, copilul poate deveni un individ empatic, capabil să contribuie la o societate mai armonioasă. Rolul educatoarei este de a fi ghid și model, oferind copiilor nu doar cunoștințe, ci și valori profunde.

Bibliografie:

Goleman, D. (1995). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.

Rusu, P., & Turliuc, M. N. (2011). *Empatia: între teorie și practică*. Revista de Psihologie.

Crahay, M. (2009). *Psihologia educației*. Iași: Polirom.

Ministry of Education (MEN România). (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*.

Denham, S. A. (2006). *Social-emotional competence as support for school readiness: What is it and how do we assess it?* Early Education and Development.

Kostelnik, M., Gregory, K., Soderman, A., & Whiren, A. (2015). *Guiding Children's Social Development and Learning*. Cengage Learning.

Gestionarea conflictelor la preșcolari

Har Larisa Dalina

Grădinița cu program prelungit „Mica Sirenă” Cluj-Napoca

Gestionarea conflictelor la preșcolari este un subiect esențial în educația timpurie, deoarece această perioadă este marcată de dezvoltarea socială, emoțională și comunicativă a copiilor. La această vârstă, conflictele apar frecvent, dar ele oferă și oportunități excelente pentru învățare și dezvoltare.

1. Cauzele conflictelor între preșcolari

Lipsa abilităților de comunicare: Copiii mici nu știu întotdeauna cum să-și exprime nevoile sau dorințele.

Neînțelegeri legate de jucării sau spațiu: Dorința de a deține o jucărie sau de a fi într-un anumit loc poate duce la certuri.

Dezvoltare emoțională incompletă: Copiii nu și-au dezvoltat încă autocontrolul sau empatia.

Imitația comportamentelor agresive: Pot imita ce văd în familie, la televizor sau în grupul de joacă.

2. Strategii eficiente de gestionare a conflictelor

a. Intervenție calmă și neutră

Adultul trebuie să intervină fără a lua imediat partea unuia dintre copii;

Adultul trebuie să folosească un ton calm, coborându-se la nivelul copilului.

b. Ascultarea ambelor părți

Încurajarea copiilor să-și exprime punctul de vedere („Spune-mi ce s-a întâmplat.”);

Validarea emoțiilor fiecărui copil („Înțeleg că ești supărat.”).

c. Învățarea soluționării problemelor

Îndrumarea copiilor să găsească soluții: „Ce putem face ca să rezolvăm această problemă?”;

Oferirea de opțiuni și alegerea unei soluții împreună.

d. Încurajarea empatiei și cooperării

Discuții despre cum s-a simțit celălalt copil;

Activități de grup care pun accent pe colaborare și partajare.

e. Stabilirea regulilor clare

Reguli simple și constante (ex.: „Folosim cuvinte, nu lovim.”);

Repetarea regulilor frecvent, prin jocuri, povestiri sau imagini.

3. Rolul adultului

Modelarea comportamentului: Copiii învață observând cum adulții gestionează conflictele.

Crearea unui mediu sigur și previzibil.

Promovarea rutinei și a clarității: Rutinele reduc haosul și conflictele.

4. Activități utile pentru prevenirea conflictelor

Jocuri de rol cu scenarii de conflict și rezolvare.

Povestiri terapeutice despre prietenie și înțelegere.

Activități de dezvoltare a vocabularului emoțional („Cum mă simt când...?“).

Rolul educatoarei în gestionarea conflictelor la preșcolari este unul esențial, deoarece ea nu doar intervine pentru a restabili liniștea, ci și ghidează copiii în procesul de învățare a comportamentului social adecvat. Educația timpurie este fundamentul dezvoltării emoționale și sociale, iar educatoarea are un rol multiplu: de mediator, model, ghid și susținător.

Rolurile educatoarei în gestionarea conflictelor:

1. Mediator imparțial

Educatoarea intervine calm și echilibrat, fără a judeca sau eticheta copiii;

Creează un spațiu sigur în care fiecare copil poate să-și exprime punctul de vedere;

Ajută copiii să își exprime nevoile și emoțiile folosind cuvinte potrivite.

2. Model de comportament pozitiv

Educația demonstrează prin propriul comportament cum se rezolvă pașnic conflictele;

Folosește un limbaj calm, empatic și pozitiv chiar și în situații tensionate ;

Arată cum să ascuți activ, cum să oferi soluții și cum să gestionezi frustrarea.

3. Facilitator al învățării sociale și emoționale

Încurajează dezvoltarea empatiei, cooperării și respectului reciproc;

Organizează activități care promovează lucrul în echipă și rezolvarea problemelor;

Creează contexte de discuție despre emoții și relații interpersonale.

4. Observator atent

Monitorizează interacțiunile dintre copii pentru a identifica tiparele de conflict;

Recunoaște semnalele nonverbale ale tensiunilor iminente;

Intervine preventiv, înainte ca un conflict să escaladeze.

5. Creator de reguli și rutine clare

Stabilește reguli simple, pozitive și constante pentru comportamentul în grup;

Le repetă și le explică folosind exemple din viața cotidiană a copiilor;

Implică copiii în formularea regulilor, pentru a le înțelege și accepta mai ușor.

6. Comunicare cu părinții

Informează părinții despre conflictele semnificative și despre evoluția copiilor în gestionarea acestora;
Colaborează cu familia pentru a oferi coerență între comportamentele învățate la grădiniță și cele de acasă.

Exemple de intervenție eficientă a educatoarei:

Conflict pe o jucărie: „Văd că amândoi vreți aceeași jucărie. Putem stabili să vă jucați pe rând sau să găsim o activitate pe care să o desfășurați împreună?”

Comportament agresiv: „Nu lovim! Dacă ești supărat, poți spune: Nu-mi place ce ai făcut! Hai să învățăm cum să spunem asta !”

Bibliografie:

Ministerul Educației Naționale, (2019), *Curriculum pentru educația timpurie*”, București.

Goleman, D., (2018), *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Verde Publishing, București.

Faber, A., Mazlish, E., (2019), *Cum să vorbim copiilor ca să ne asculte*, Editura Curtea Verde Publishing, București.

Bullyingul și gestionarea lui la preșcolari

Hăidăuțu Maria

Școala Gimnazială Nr.24, Structură Grădinița P.P.Nr.27 Timișoara, Timiș

Bullyingul reprezintă o formă de comportament agresiv, intenționat și repetitiv, prin care un copil cauzează suferință altui copil. În rândul preșcolarilor, aceste comportamente pot fi mai puțin sofisticate, dar pot include:

lovirea sau împingerea altor copii;
excluderea intenționată din jocuri;
tachinări frecvente și răutăcioase;
distrugerea obiectelor personale ale altor copii.

Diferența dintre conflictele obișnuite și bullying constă în intenția de a răni, dezechilibrul de putere și caracterul repetitiv al comportamentului.

Tipuri de agresiune la preșcolari și gestionarea lor prin exemple

Agresivitatea la copiii preșcolari este o formă de manifestare frecvent întâlnită în mediul educațional și familial. Deși este adesea considerată o etapă normală în dezvoltarea copilului, manifestările agresive pot deveni problematice dacă nu sunt identificate și gestionate corespunzător. Acest referat își propune să prezinte principalele tipuri de agresiune întâlnite la preșcolari, cauzele acestora și modalitățile eficiente de gestionare prin exemple concrete.

Tipuri de agresiune la preșcolari

1. Agresiunea fizică

Este cea mai vizibilă formă de agresivitate și include comportamente precum lovitul, împinsul, trasul de păr sau aruncatul cu obiecte. Acest tip de agresiune apare adesea în conflictele pentru jucării, spațiu sau atenție.

Exemplu: Maria, o fetiță de 4 ani, îl lovește pe Andrei cu un cub deoarece el i-a luat jucăria preferată. Acest comportament este impulsiv și exprimă frustrarea și lipsa de control emoțional.

2. Agresiunea verbală

Aceasta implică insulte, strigăte, tachinări sau amenințări. Copiii pot folosi agresiunea verbală pentru a-și exprima supărarea sau pentru a domina un alt copil.

Exemplu: Mihai, în vârstă de 5 ani, o numește pe colega sa „proastă” pentru că a greșit o sarcină. Deși pare o reacție minoră, acest comportament poate afecta stima de sine a copilului vizat.

3. Agresiunea relațională (socială)

Această formă de agresiune implică excluderea altor copii din jocuri, răspândirea de zvonuri sau influențarea altora să nu se joace cu un anumit copil. Este mai subtilă și apare mai ales în grupurile stabile.

Exemplu: Ioana refuză să se joace cu Ana și le spune și celorlalte fete să nu se joace cu ea, deoarece „Ana nu are haine frumoase”. Acest comportament reflectă începutul manipulării sociale.

4. Autoagresivitatea

Unii copii reacționează la frustrare prin comportamente autodistructive, precum lovirea propriei persoane sau izbucniri violente împotriva obiectelor.

Exemplu: Paul, în vârstă de 4 ani, se lovește cu pumnii în cap ori de câte ori este certat de educatoare sau de părinți. Acest comportament semnalează dificultăți emoționale mai profunde.

Cauzele comportamentului agresiv

Comportamentele agresive la preșcolari pot avea multiple cauze:

Factori biologici – temperament dificil, hiperactivitate, tulburări de comportament.

Factori de mediu – expunerea la modele agresive în familie sau media.

Frustrarea – incapacitatea de a-și exprima nevoile sau emoțiile verbal.

Lipsa de abilități sociale – dificultăți în negociere, cooperare și empatie.

Modalități de gestionare a agresivității la preșcolari

1. Intervenția promptă și calmă

Educatorul sau adultul prezent trebuie să intervină imediat, oprind comportamentul agresiv fără a ridica tonul sau a pedepsi excesiv copilul.

Exemplu: Într-un conflict, educatoarea îl oprește pe copilul agresor, îl îndepărtează de situație și îl întreabă ce s-a întâmplat, validând emoțiile tuturor părților implicate.

2. Încurajarea exprimării emoțiilor

Copiii trebuie învățați să-și recunoască și să-și exprime emoțiile într-un mod non-agresiv: „Sunt supărat pentru că...”

Exemplu: După un conflict, educatorul îl învață pe copil să spună „Sunt trist că mi-ai luat jucăria” în loc să lovească.

3. Modelarea comportamentului pozitiv

Adulții trebuie să fie modele de comportament non-violent și să încurajeze empatia, cooperarea și comunicarea.

Exemplu: Educatoarea laudă un copil care împarte jucăriile cu ceilalți sau care oferă ajutor unui coleg.

4.Crearea unui mediu predictibil și sigur

Un program clar și reguli simple oferă copiilor stabilitate și îi ajută să înțeleagă ce comportamente sunt acceptate.

Exemplu: La grădiniță, copiii știu că există „colțul liniștit” unde se pot retrage când sunt supărați.

5.Colaborarea cu părinții și specialiștii

Uneori, comportamentele agresive persistente necesită colaborare cu familia și consiliere psihologică.

Exemplu: Un copil care lovește constant este evaluat de un psiholog pentru a identifica posibile tulburări comportamentale.

Concluzii

Agresivitatea la preșcolari este o manifestare frecventă, dar care poate fi corect gestionată cu răbdare, empatie și intervenție educațională adecvată. Recunoașterea tipurilor de agresiune și înțelegerea cauzelor lor ajută cadrele didactice și părinții să adopte metode eficiente de intervenție, contribuind la formarea unor relații sociale sănătoase și la dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Bibliografie

Gherguț, A. (2007). *Psihopedagogie specială*. Iași: Editura Polirom.

Berk, L. E. (2013). *Psihologia dezvoltării copilului și adolescentului*. București: Editura Trei.

Implicarea activă a părinților în modelarea eficientă a preșcolarilor

Hășmășan Lenuța Maria

Grădinița cu PP Floare de Iris, Cluj-Napoca

Direcțiile de evoluție ale societății actuale au determinat apariția unor modificări semnificative atât la nivelul sistemului de învățământ, cât și la nivelul modului în care preșcolarii și elevii percep grădinița sau școala și cadrele didactice. Aceste transformări aparute se resimt, de la cele mai fragede vârste până la vârsta școlară.

În sistemul tradițional de învățământ, educatoarea era privită ca un organizator al spațiului de joacă al copiilor și al activităților acestora, o supraveghetore a procesului de predare-învățare, totul realizându-se într-un cadru bine stabilit și organizat.

Managementul comportamentului copiilor se rezumă, de cele mai multe ori la disciplinarea prin pedepse, lucru ce poate avea pe termen lung consecințe negative, asupra dezvoltării personalității educabililor.

În perioada actuală rolurile educatoarei sunt mult mai diferențiate și mai clar conturate față de anii precedenți. Astfel, educatoarea este acum un manager al grupei, care trebuie să dea dovadă de implicare directă și motivație sporită pentru atingerea finalităților educației, de capacitatea de adaptare a ofertei educaționale prin prisma evoluției copiilor și a nevoilor acestora, de deschidere, de flexibilitate în a recepta noul și în a dezvolta proiecte și parteneriate cu coparticipanții la educație.

În perioada actuală cadrele didactice acuză tot mai des o creștere a frecvenței și gravității problemelor disciplinare ce apar în cadrul grupelor de preșcolari. Astfel, rolul de manager al grupei pe care îl îndeplinește educatoarea, trebuie să se extindă și în direcția managementului problemelor comportamentale care apar în programul unei zile.

În literatura de specialitate din ultimii ani se întâlnește tot mai frecvent conceptul de disciplinare pozitivă. Disciplina, desemnează, după cum menționam și anterior, ansamblul strategiilor utilizate pentru învățarea de către copii a unor comportamente pozitive, care să le înlocuiască pe cele inadecvate sau indezirabile.

Prin intermediul acestui tip de disciplinare, disciplinare pozitivă, copilului i se oferă oportunitatea de a lua decizii cu privire la alegerile pe care le face în alegerea propriului comportament. Astfel, are loc

o responsabilizare a acestuia cu privire la propriile acțiuni și consecințele acestora. În utilizarea disciplinării pozitive accentul nu cade pe comportamentul inadecvat deși este asociată acestuia. Această asociere se realizează la nivelul intervenției propriu-zise, care vizează comportamentul, nu persoana. În acest fel, copilul se va simți acceptat deși a greșit, va realiza că a greșit și i se va oferi ocazia să acționeze pentru a-și redresa comportamentul.

În disciplinarea pozitivă se subliniază importanța învățării unor comportamente adecvate anumitor situații, pentru a înlocui comportamentele inadecvate manifestate în situațiile respective. Are loc astfel o stimulare a comportamentelor dorite, în detrimentul comportamentelor problematice.

Jocul reprezintă activitatea cea mai atractivă la această vârstă, deci este important să fie utilizată și în scopul dezvoltării emoționale și formării comportamentale a preșcolarilor. Pe lângă joc, textele literare utilizate în mediul grădiniței oferă o sursă exemple comportamentale pe care preșcolarii le pot prelua și asimila în mod eficient.

Pentru ca preșcolarii să încerce să își conștientizeze propriile emoții, să își însușească modalități de autocontrol a propriilor emoții, precum și modalități de a-și adapta comportamentele unor situații variate, pe lângă utilizarea planului de recompense, vor fi integrate în cadrul programului zilnic din grădiniță o serie de activități care să îi stimuleze în această direcție.

Colaborarea eficientă dintre cadrele didactice și părinții sau tutorii copiilor este o condiție esențială a reușitei programului de management al comportamentelor problematice. De multe ori sursa acestor comportamente o reprezintă chiar neconcordanța cerințelor celor două medii educative semnificative din viața preșcolarilor. Este necesară implicarea activă a părinților pe mai multe planuri. Pentru o bună organizare, colaborare și eficiență este necesar ca la nivel de grupă să se implementeze un program de dezvoltare, de colaborare al părinților cu cadrele didactice.

În primul rând se solicită colaborarea acestora în obținerea de date pertinente despre fiecare copil în parte. Aceste date sunt esențiale în particularizarea programului de management al comportamentelor problematice pentru a se plia pe specificul fiecărei grupe în parte dar și pentru a asigura o concordanță între expectanțele comportamentale ale familiei și cele din mediul grădiniței.

În al doilea rând, colaborarea părinților va fi solicitată în completarea, modificarea programului de management al grupei. Feedback-ul părinților va fi luat în considerare în vederea ameliorării programului elaborat.

Pe parcursul derulării programului colaborarea constatată cu părinții va fi menținută prin intermediul discuțiilor zilnice cu aceștia și al întâlnirilor lunare stabilite în cadrul ședinței de finalizare a programului de management al grupei.

La sfârșitul anului școlar se va realiza evaluarea eficienței programului de management al comportamentelor problematice. Evaluarea se va realiza pe baza observării directe a comportamentului copiilor, completarea unei grile de observație și administrarea unui chestionar părinților și educatoarelor.

Bibliografie

Chiș, V., Pedagogia contemporană, pedagogia pentru competențe, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca 2005

Schaffer, R., H., (2007) Introducere în psihologia copilului, ASCR, Cluj-Napoca

Conștientizarea fenomenului de bullying în mediul educațional și combaterea agresiunilor

Hârlăoanu Andreea-Roxana

Grădinița cu Program Prolungit nr. 8, Iași

Conform unui studiu efectuat de Organizația Mondială a Sănătății, **bullying** apare atunci când un elev este: „tachinat în mod repetat într-un mod care nu îi place... Dar nu este situație de bullying atunci când doi elevi de putere sau autoritate similară se ceartă sau se bat. Nu este bullying, nici atunci când un elev este tachinat într-un mod prietenos și glumeț.”

Bullyingul se referă la acele comportamente prin care o persoană sau un grup de persoane rănește în mod intenționat și repetat o altă persoană, în condițiile în care între persoana /grupul care rănește și persoana rănită există un dezechilibru de putere. Este o formă de agresivitate care se manifestă în relațiile dintre elevi. Ca verb, **to bully** în limba engleză înseamnă: a intimida, a tachina, a speria, a răni, a jigni, a domina, a agresa emoțional. „Bully” este o persoană care își folosește puterea pentru a răni și pentru a speria alte persoane mai slabe.

Bullyingul apare în diferite situații fie în școli sau mediul online. Societatea actuală se confruntă cu această problemă care i-a amploare și care poate provoca dezechilibru psihic și moral în rândul adolescenților și copiilor. Fenomenul este unul cu impact negativ, prin urmare necesitatea de prevenție crește în fiecare zi. Cadrele didactice sunt persoane cheie care pot interveni în acest proces de combatere și pot veni în sprijinul copiilor.

Elementul fundamental în ceea ce privește șansele de reușită în reducerea fenomenului violenței, îl reprezintă măsurile implementate la nivelul fiecărei unități școlare, precum și implicarea în activități și programe speciale care să combată fenomenul de bullying. Un exemplu în acest sens este *Comisia pentru prevenirea și combaterea violenței în mediul școlar*. Aceasta este responsabilă de elaborarea, aplicarea și evaluarea modului de îndeplinire a obiectivelor incluse în cadrul Planului Operațional al unității școlare privind reducerea fenomenului violenței. Elaborarea planului se realizează la începutul fiecărui an școlar pe baza principiilor și recomandărilor generale, incluse în Strategia Națională a planului ISJ.

Unitățile școlare sunt responsabile în realizarea unor **strategii anti-bullying** care să aibă ca scop **prevenirea și combaterea violenței** în rândul copiilor. Implicarea cadrelor didactice, a părinților cât

și a elevilor, conduce la o reușită și o bună funcționare al acestor strategii. Fundamentarea unei strategii anti-bullying presupune definirea și ierarhizarea principalelor probleme cu care se confruntă unitatea școlară. Orice strategie trebuie să răspundă la următoarele întrebări:

- *Ce probleme ne propunem să rezolvăm prin intervenție (care sunt obiectivele generale și cele specifice ale strategiei)?*
- *În ce măsură problemele rezolvate coincid cu problemele urgente pe care le are de rezolvat unitatea școlară (care este utilitatea proiectului)?*
- *Care sunt beneficiile pe care intervenția noastră le are pentru diferite categorii de actori (dacă activitățile noastre au succes, care este impactul așteptat în cazul elevilor, părinților, cadrelor didactice, echipei manageriale, reprezentanților comunității etc.)?*

Principala caracteristică a bullying-ului este relația de putere inegală dintre cei care sunt agresori și cei care sunt agresați. Totodată, aceste violențe nu au loc doar o singură dată, ci se repetă în timp asupra aceleași persoane, desigur cu o deosebire observabilă de putere. Într-un caz de bullying, victimei îi este dificil, uneori chiar imposibil, să se apere cu propriile eforturi, de aceea trebuie să intervină persoane din exterior. Acest act de violență care prinde din ce în ce mai multă amploare nu poate lua sfârșit de la sine fără intervenție din spațiul exterior.

Dan Olweus a făcut diferența între trei forme de comportamente de tip bullying, iar acestea sunt următoarele:

- **Bullying fizic.** Se realizează prin atingeri/contacte fizice dureroase, exercitate de un preșcolar/elev asupra unui alt copil sau grup de copii, intimidare fizică îndreptată asupra victimei, distrugerea unor bunuri personale care aparțin victimei. Formele posibile de manifestare: împins, trasul de păr, răsucirea brațelor, contuzii, arsuri, bătăi, lovituri cu pumnul, cu palma sau cu piciorul, aruncarea în victimă cu diverse obiecte, izbirea de pereți, utilizarea unor obiecte ca arme etc.
- **Bullying verbal.** Se referă la amenințări, tachinări, insulte, șantaj, poreclire, împrăștierea de insulte și minciuni, toate realizându-se prin viu grai de către agresor.
- **Bullying emoțional/psihologic.** Este seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, care implică un dezechilibru de putere. Au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei și vizează aspecte de discriminare și excludere socială.

Noi, oamenii, avem responsabilitatea să ne respectăm reciproc și să ne oferim ajutorul la nevoie. Fenomenul de bullying trebuie să ne preocupe pe toți și să fim în căutare de soluții permanente. În mediul educațional actual cadrul didactic este primul care acționează atunci când se manifestă vreo violență, iar tot el are datoria de a-i învăța pe copii despre efectele nocive ale bullying-ului. De asemenea, profesorii trebuie să le explice copiilor despre cât de important este să ofere ajutorul celor care sunt în situația de a fi agresați, iar cel mai important să le **dezvolte empatia** față de copiii defavorizați.

Empatia apare și se formează în interacțiune și în comunicare, iar în mediul educațional aceste două elemente sunt indispensabile actului învățării. Profesorii pot și trebuie să le dezvolte copiilor empatia față de semenii lor și nu numai. Aceștia pot face acest lucru prin desfășurarea unor activități/jocuri/ateliere special organizate care pot influența pozitiv dezvoltarea empatiei. Activitățile trebuie să fie orientate spre eliminarea lacunelor emoționale, formarea abilităților de a înțelege și verbaliza emoțiile, trăirile celor din jur; însușirea mijloacelor efective de comportament legate de colaborare, compătimire, ajutor reciproc, responsabilitate pentru alții; formarea poziției morale pozitive, formarea deprinderilor de comunicare afectiv-pozitivă cu semenii, etc.

În **gestionarea agresiunilor** și violențelor în mediul educațional, un rol important îl au cadrele didactice și părinții. Profesorul trebuie să intervină imediat în soluționarea conflictului, acesta are rolul de mediator între cei doi copii implicați. El trebuie să afle cauza care a condus la conflict, iar aceasta o poate afla discutând deschis sau individual cu elevii. După aflarea cauzei, mediatorul trebuie să rezolve și să atenueze conflictul. Ulterior, cadrul didactic informează părinții cu privire la cele întâmplate și îi implică în gestionarea conflictelor viitoare. Pentru a preveni apariția acestor manifestări agresive, profesorul impune noi norme grupului de copii și se asigură să diminueze conflictele ce pot apărea, prin activități care să pună accentul pe: dezvoltarea abilităților de interacțiune pozitivă cu ceilalți, dezvoltarea empatiei și a stimei de sine, exersarea unor abilități de integrare în grup folosind strategiile prosociale.

Bullyingul se manifestă atunci când există clar un agresor cu intenții negative și o victimă fără apărare. Prin urmare, cei agresați trebuie să fie sprijiniți moral, emoțional și fizic.

Răspândirea de zvonuri și hărțuirea (în engleză, *cyberbullying*) nu reprezintă o noutate. Copiii au găsit întotdeauna modalități de a fi răutăcioși unii cu ceilalți. Iar calculatoarele, telefoanele mobile și tehnologiile digitale fac hărțuirea mai ușoară și mai răspândită. Astăzi, copiii folosesc telefoanele

mobile și calculatoarele pentru a răni, umili și hărțui alți copii, iar acest lucru începe la vârste mai mici.

Prin **cyberbullying** înțelegem diferite forme de abuz psihologic comis prin acte de hărțuire transmise prin tehnologiile de informare și comunicare, cum ar fi internetul, telefonul mobil sau rețelele de tip wireless ori bluetooth. Acestea sunt acte de violență și se fac în scopul amenințării, intimidării sau insultării victimelor. Ele au un caracter repetitiv, putând fi comise atât de către indivizi cât și de grupuri de persoane.

Termenul a fost lansat de Bill Belsey, specialist canadian în educație, definindu-l astfel: „Cyberbullying implică utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale pentru a sprijini un comportament deliberat, repetat și ostil desfășurat de către un individ sau grup, care este destinat să aducă prejudicii altor persoane.”

Unitățile școlare au evoluat în ceea ce privește digitalizarea, iar în acest sens copiii trebuiesc instruiți cu o bună **educație digitală** care să le ofere o perspectivă pozitivă. Astfel, școlile devin responsabile pentru dezvoltarea unei culturi a protecției elevilor împotriva violenței de orice fel, fizice ori online. În acest sens, unitățile școlare sunt încurajate să-și dezvolte propriul plan anti-cyberbullying care să includă acțiuni de informare pentru prevenirea actelor de agresiune online și proceduri de depistare și eliminare a situațiilor de hărțuire comise între elevi. Acest proces trebuie să aibă la bază participarea copiilor, în mod activ și relevant, în toate etapele lui, de la concepere la implementare. Generic, un plan anti-cyberbullying trebuie să conțină următoarele strategii de creare a unor relații prietenoase și lipsite de violență între elevi: suport emoțional și protecție acordată victimelor; încurajarea celorlalți elevi să acorde sprijin victimelor; organizarea de discuții libere, dezbateri între elevi, educatori și părinți privind utilizarea TIC; asistență acordată agresorilor pentru a înțelege efectele negative ale acțiunilor lor; implicarea părinților.

În prevenirea și combaterea bullying-ului un rol important îl are familia agresorilor și a celor agresați. Este necesar să li se comunice părinților orice abatere de comportament a copiilor, cu scopul de a-i ajuta pe aceștia. Pentru a întări **parteneriatele școlilor cu familiile** copiilor este necesar să se creeze un mediu școlar deschis socializării cu părinții, care să le ofere acestora posibilitatea de a formula întrebări, de a-și exprima îngrijorările, de a participa activ în luarea deciziilor și în cadrul activităților din grădiniță. Un parteneriat educațional școală-familie este esențial pentru succesul tuturor copiilor. Prin încheierea parteneriatelor cu părinții, aceștia sunt încurajați să ia parte la derularea programelor educative pentru elevi, ceea ce implică o responsabilizare sporită. Prin urmare, părinții au

oportunitatea să își descopere mai bine copiii, modul lor de manifestare și interacțiune în viața de grup, pot înțelege cât de important este rolul lor în actul educațional. Așadar, acest parteneriat între unitatea școlară și părinți este primordială în eficientizarea actului educațional, iar beneficiarii direcți vor fi copiii.

În final, bullying-ul este o problemă și o provocare serioasă care afectează milioane de elevi, iar noi avem dreptul și posibilitatea de a întrerupe aceste agresiuni. Necesari este să conștientizăm că acest fenomen presupune implicarea întregii comunități, printre care faci parte și tu.

Bibliografie:

1. Belsey, B. (2005). *Cyberbullying: An emerging threat to the “always on” generation*;
 2. CMBRAE/CMBAP (2020). Ghid privind combaterea bullying-ului în unitățile de învățământ pentru elevi;
 3. Craig et. all. (2009). *Understanding Bullying: From Research to Practice*. Canadian Psychology / Psychologie canadienne;
 4. Dumitriu L.E.(2014)-*De ce nu ascultă copiii? Consiliere pentru părinți și educatori*. București: Univers enciclopedic junior, p.256;
 5. Olweus Dan – *Bullying in School: What We Know and We Can Do*, Oxford, Blackwell, 1993;
 6. Ordinul Nr. 4343/2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (11), art. 561 și ale pct. 61 din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, privind violența psihologică-bullying;
 7. Racu I., (2006). Dezvoltarea empatiei la preșcolari;
 8. Tiberiu B. (1970)-*Psihologia copilului și psihologia pedagogică*. București: E.D.P., p. 241;
 9. Ulrich, L., (coord.), (2007).*Violența în școală. Metode de intervenție. Ghid de bune practici*, Programul Matra KAP al Ambasadei Regatului Țărilor de Jos, Editura Atelier Didactic, București;
- *Oxford Advanced Learners Dictionary, 2016

Fenomenul bullying în lumea contemporană

Herciu Maria

Școala Gimnazială „Alexandru Piru” Mărgineni, Bacău

*”Lumea este un loc periculos, dar nu din pricina celor cu
adevărat răi, ci din cauza celor care privesc și nu fac nimic.”*

(Albert Einstein)

Definiția bullyingului

Violența este una din marile probleme ale lumii contemporane. Termenul de violență vine de la latinescul "vis" care înseamnă "forță" și care trimite la ideea de putere, de dominație, de utilizare a superiorității fizice, adică a forței asupra altuia. Violența este o situație de interacțiune (implicând unul sau mai mulți actori), prin care se aduc prejudicii altora (corporale sau morale), manifestându-se prin diferite modalități (directe sau indirecte).

Termenul de „bullying” vine din limba engleză, cuvântul „bully” înseamnă bătauș, huligan.

Bullying-ul este un fenomen cunoscut de decenii întregi și reprezintă o formă de abuz emoțional și fizic asupra copiilor de către alți copii, manifestându-se foarte des în mediul școlar. Bullying-ul este definit ca fiind un comportament ostil, de excludere și de luare în derâdere a cuiva, de umilire. Un copil este etichetat, tachinat, batjocorit în cercul său de cunoștințe sau de către colegi, care îl strigă într-un anume fel. Uneori aceste tachinări se transformă în îmbrânceli sau chiar, în unele cazuri, în atacuri fizice. Unii consideră bullying-ul ca fiind comportamentul sau atitudinea de „intimidare” în mod repetat și intenționat, în scopul de a câștiga puterea asupra altei persoane. El este de fapt tot o formă de violență, care se pare că a crescut destul de mult în ultimii ani.

Curtea școlii / grădiniței este un micro-univers social în care copiii primesc primele lecții de viață în afara familiei. Vorbim despre validare, acceptare, empatie, dar din păcate, vorbim și despre teamă, rușine, respingere. De cele mai multe ori, încărcarea negativă de la școală reverberează și acoperă emoțiile pozitive, ambiția și potențialul copiilor. Violența în școli este una dintre cele mai vizibile forme de violență asupra copiilor. Școlile nu pot îndeplini rolul important de învățare și socializare, dacă acestea sunt un mediu în care se manifestă agresivitatea, intimidarea (bullying), violența.

Bullying-ul reprezintă intimidare, dar nu se rezumă doar la asta, pornind de la simpla necăjire, etichetare, batjocură, răspândire de zvonuri și ajungând până la violență fizică. Bullying-ul reprezintă o formă de abuz emoțional și fizic, care are trei caracteristici:

Intenționat – agresorul are intenția să rănească pe cineva;

Repetat – aceeași persoană este rănită mereu;

Dezechilibrul de forțe – agresorul își alege victima care este percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și nu se poate apăra singură.

Cauzele bullying-ului:

În urma studiilor asupra acestui fenomen, s-a constatat că bullying nu înseamnă numai un comportament agresiv în viața reală a copiilor, ci și în cea virtuală.

Primul factor care conduce la un astfel de comportament este legat de mediul familial și de ceea ce copiii văd acasă, la părinți (violență fizică sau emoțională).

Al doilea factor major ține de școală unde comportamentele de bullying apar cu foarte mare ușurință. Cauzele cele mai des întâlnite care determină astfel de comportamente ale agresorului pot fi lipsa de empatie, egocentrismul, orgoliul, superficialitatea relațiilor umane, și, mai ales, expunerea și preluarea unor modele de comportament similare.

Se consideră că cei care provoacă „bullying” sunt acele persoane care nu primesc suficientă atenție, care doresc astfel să iasă în evidență, să braveze și acționează în consecință. Lipsa de afecțiune, de aprobare, de îndrumare, de feedback pozitiv, lipsa iubirii, neglijarea, încurajarea unor noi stiluri de viață, noi moduri de impunere, de a câștiga bani (droguri, prostituție, găști) sunt factori facilitatori pentru bullying. Nevoia de putere și de dominare fac din victimă o țintă, iar agresorii vor răni fizic, social sau emoțional pe ceilalți. De cele mai multe ori, cei care hărțuiesc, au fost hărțuiți sau sunt ei înșiși hărțuiți, de colegi, de familie.

Copiii care sunt agresori sunt de fapt cei care vor să demonstreze, în forță, din păcate, că au o bună stimă de sine, că dețin controlul și sunt superiori celorlalți. Familiile unde se folosește adesea pedeapsa corporală, constituie un mediu „prielnic” pentru dezvoltarea comportamentelor deviate de tip bullying, inadecvate adaptării la cerințele sociale, incapabile de înțelegere a disciplinei pozitive și respectării unor reguli pentru buna funcționare.

Bullying-ul nu este o etapă normală a dezvoltării copiilor și adolescenților, ci e considerat ca fiind un fenomen ce precede comportamente agresive cu consecințe și mai grave. Motivele pentru care elevii hărțuiesc și agresează alți elevi sunt: dorința de a-i domina pe ceilalți, de a fi populari, de a avea putere

și de a fi respectați de restul grupului. Întotdeauna este atacat punctul slab al victimei, iar dacă aceasta este afectată, harțuitorii își vor continua acțiunile de umilire și mai mult.

În spatele acestui comportament de tip bullying există o stima de sine scăzută a harțuitorului, compensată prin agresivitate, prin dorința de a atrage atenția, chiar dacă într-un mod negativ. De regulă, părinții acestor copii sunt autoritari sau agresivi, iar ei adoptă comportamentul învățat acasă.

Formele bullying-ului:

Fenomenul „bullying” este mult mai prezent în mediul școlar decât ne dorim. Acesta se regăsește, în multiple forme, pe coridoarele școlii, în curte, pe străzi și, din păcate, și în sălile de clasă. Nedepistat la timp, bullying-ul poate lăsa traume și poate cauza repercusiuni ireversibile asupra gradului de adaptabilitate a copilului în societate.

Cazurile de bullying implică cel puțin un agresor și o victimă, iar, în unele cazuri, există și martori. Putem discuta despre bullying fizic, verbal, sexual sau psihic. Manipularea, bârfa, constrângerile, criticile, minciunile, zvonurile, satirizarea, comicul exagerat adresat unei persoane sau unui grup de persoane (în clasă, în cancelarie, pe holuri, în curtea școlii etc.), diferențelor pe care acestea le prezintă (înălțime, greutate, culoarea ochilor, culoarea părului, nivel cognitiv, potențial de învățare, rasă, etnie, religie, dizabilitate, tip de familie, nivel de cultură etc.) constituie comportament de tip bullying.

Putem discuta despre *trei forme* de comportament tip bullying:

- *fizic*: lovire, împingere, pocnire, ciupire, constrângerea celui alt elev prin contact fizic;
- *verbal*: amenințări, tachinare, insulte, bătaie de joc, șantaj, poreclire, împrăștierea de zvonuri și minciuni;
- *emoțional sau psihologic*: excluderea intenționată a cuiva dintr-un grup sau activitate, manipulare, ridiculare.

Totuși, în era vitezei, există și un alt tip de bullying: *cyber-bullying* sau bullying cybernetic. Aceasta pare a fi cea mai răspândită formă de bullying, ținând cont de puterea pe care social media o deține în ultimii ani. Prin intermediul rețelelor de socializare, bullyingul devine mai rapid, mai cunoscut și mai puternic. Manipularea, controlul, intimidarea, umilirea și stricarea imaginii publice sunt doar câteva dintre scopurile cyberbullying-ului. Spre deosebire de bullying-ul tradițional, o trăsătură specifică a celui din urmă este anonimatul frecvent al agresorilor cibernetici. Mediile electronice, precum internetul, telefoanele inteligente, email-urile, Facebook-ul și alte rețele de socializare, pot genera, cu ușurință, acțiuni denigratoare pentru elevi și nu numai. Aceste acțiuni pot include mesaje de intimidare, insulte, hărțuire sexuală sau ridiculare și ocară.

Numeroși copii se manifestă astfel pentru a se simți puternici (când ceilalți se tem de ei). Pentru alți copii, comportamentul de bullying reprezintă o cale ușoară de a fi percepuți de ceilalți ca fiind „cool”. Dorința de a fi “la modă” derivă din nevoia de integrare în diferite cercuri de amici. Deseori, copiii se comportă astfel pentru a fi acceptați de cei cu o popularitate mai mare. Există și situații când copiii imită modelele învățate, ei acționând în același mod în care au fost tratați și ei în contextele lor de viață. Și mai există și categoria copiilor care interpretează greșit diferențele culturale și etnice. Manipularea, bârfa, constrângerile, criticile, minciunile, zvonurile, satirizarea, comicul exagerat adresat unei persoane sau unui grup de persoane (în clasă, în cancelarie, pe holuri, în curtea școlii etc.), diferențelor pe care acestea le prezintă (înălțime, greutate, culoarea ochilor, culoarea părului, nivel cognitiv, potențial de învățare, rasă, etnie, religie, dizabilitate, tip de familie, nivel de cultură etc.) constituie comportament de tip bullying. Unii elevi sunt predispuși să fie abuzați din cauză că sunt „diferiți”.

De cele mai multe ori, victimele agresorilor sunt elevii care au următoarele caracteristici:

supraponderali sau subponderali,
au abilități sociale scăzute,
au puțini prieteni sau nu au prieteni,
sunt săraci sau bogați,
au religie sau rasă diferită,
sunt scunzi sau prea înalți,
au slabe abilități sportive,
sunt inteligenți, talentați,
au dizabilități fizice,
sunt persoane noi din grup,
au părinți divorțați sau
sunt pur și simplu „diferiți” de ceilalți.

Spectatorul sau martorul este cel care vede fenomenul bullying, dar decide să nu intervină, de cele mai multe ori din frica de a deveni chiar el/ea o victimă. Majoritatea spectatorilor acceptă în mod pasiv, privind și nefăcând nimic. De foarte multe ori, spectatorii pasivi formează audiența agresorului care dorește să obțină atenție și popularitate. Astfel, el este încurajat să continue comportamentul agresiv. Spectatorul însă poate avea un rol important în oprirea agresiunii.

Consecintele bullying-ului:

Efectele bullying-ului pot fi grave, chiar fatale. Victimele hărțuirii pot suferi pe termen lung probleme emoționale, probleme de comportament, probleme sociale, , , stimă de sine scăzută, singurătate, o creștere a frecvenței îmbolnăvirilor coșmaruri frecvente; scăderea interesului pentru școală, fobie școlară; pierderea prietenilor sau evitarea situațiilor sociale; sentimente de neajutorare și scăderea stimei de sine; fuga de acasă, auto-mutilare sau suicid.

Acest fenomen amplu, de cele mai multe ori, lasă urmări fizice, verbale, relaționale și chiar sociale. Pe plan fizic se pot asocia de la împrânceli și lovituri până la mușcături, zgârieturi și vânătăi. Pe plan verbal, le putem asocia cu țipete, folosirea poreclelor, amenințări și insulte care aduc victimei o stare de anxietate și disconfort. La nivel relațional, victimele ajung să se izoleze, sau să fie intimidat și chiar manipulate ceea ce îi va afecta și social, pentru că se vor marginaliza și se vor autoexclue chiar și din situațiile unde nu sunt expuse.

În concluzie, acest fenomen, aflat în ascensiune în mediul școlar și nu numai, trebuie tratat cu maximă seriozitate, prevenit, depistat și rezolvat la timp. Este de datoria noastră, ca adulți (fie profesori, fie părinți), să gestionăm episoadele violente și să reușim să reinstaurăm climatul de liniște și pace în mediul școlar, dar și în familie. Un rol major îl avem noi, profesorii, în prevenirea, identificarea și soluționarea situațiilor conflictuale dintre copii. Colaborarea dintre cadrele didactice și părinți poate “ține în frâu” acest flagel de anvergură internațională.

Bibliografie

1. Curelaru, M. (2013), *Violența în școală. Repere pentru analiză și intervenție*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași;
2. Debarbieux, E. (2010), *Violența în școală: o provocare mondială?*, Editura Institutul European, Iași;
3. Ferreol, G. și Neculau, A. (coord.) (2003), *Violența. Aspecte psihosociale*, Editura Polirom, Iași;
4. Jigău, M. (coord.) (2006), *Prevenirea și combaterea violenței în școală. Ghid practic pentru directori și cadre didactice*, Editura Alpha MDN, Buzău;

Soluții pentru gestionarea conflictelor din grădiniță

Herman Eligia

Grădinița cu P.P. „Degețica”, Cluj-Napoca

Gestionarea conflictelor și a comportamentelor violente în mediul educațional preșcolar reprezintă un aspect fundamental pentru asigurarea unui climat securizant, echilibrat și propice dezvoltării emoționale, sociale și cognitive a copiilor. Intervenția promptă, adecvată și consecventă din partea cadrelor didactice este esențială pentru a preveni escaladarea tensiunilor și pentru a ghida copiii spre modalități constructive de rezolvare a neînțelegerilor. Astfel, grădinița devine un spațiu în care cei mici învață empatia, cooperarea și respectul reciproc – competențe esențiale pentru dezvoltarea lor ulterioară.

Surse frecvente ale conflictelor și comportamentelor violente în mediul preșcolar:

Insuficiența competențelor de comunicare verbală – dificultățile copiilor în a-și exprima în mod adecvat dorințele, emoțiile sau nevoile pot conduce la reacții comportamentale negative, întrucât limbajul nu este încă pe deplin dezvoltat ca instrument de reglare socială.

Nevoia de autoafirmare – dorința de a deține controlul asupra unei situații sau de a atrage atenția adulților ori colegilor poate determina comportamente dominatoare, uneori manifestate prin agresivitate fizică sau verbală.

Frustrarea emoțională – experiențele de pierdere, așteptare, impunerea unor reguli sau limitarea autonomiei pot genera stări de frustrare, pe care copiii, neavând încă suficiente mecanisme de autoreglare, le exprimă prin comportamente conflictuale.

Modelarea comportamentală prin imitație – copiii preiau și reproduc comportamente observate în mediul familial, social sau în mass-media, inclusiv atitudini agresive sau inadecvate din punct de vedere social.

Diversitatea temperamentelor și a ritmurilor de dezvoltare – diferențele individuale în ceea ce privește nivelul de autocontrol, sensibilitate emoțională sau reactivitate pot contribui la apariția tensiunilor în interacțiunile dintre copii.

Soluții și măsuri concrete pentru diminuarea conflictelor:

1. Implementarea intervenției educaționale timpurii

Intervenția educațională precocă joacă un rol esențial în prevenirea și reducerea comportamentelor conflictuale și agresive în grădiniță. Prin introducerea unor strategii pedagogice structurate, adaptate nevoilor de dezvoltare ale copiilor, se pot forma baze solide pentru autoreglare emoțională, empatie și comportamente prosociale. Printre cele mai eficiente măsuri se numără:

Educația socio-emoțională – Copiii sunt învățați să identifice, să denumească și să exprime într-un mod adecvat emoțiile proprii (de exemplu, prin formulări precum „Sunt trist pentru că...”), dar și să recunoască emoțiile celorlalți. Această dimensiune a educației contribuie la dezvoltarea empatiei și la reducerea comportamentelor impulsive.

Utilizarea jocurilor de rol și a poveștilor terapeutice – Prin intermediul acestor metode, copiii pot învăța despre consecințele comportamentelor negative, pot exersa strategii alternative de rezolvare a conflictelor și își pot dezvolta capacitatea de a se pune în locul celuilalt.

Stabilirea și aplicarea unor reguli clare și consecvente – Un cadru educațional previzibil, bazat pe reguli explicite, formulate într-un mod pozitiv (ex. „Folosim cuvinte frumoase când vorbim cu ceilalți”), și afișate la nivelul vizual al copilului, contribuie la crearea unui mediu de învățare sigur și echitabil.

2. Încurajarea colaborării și empatiei

Promovarea colaborării și empatiei între copii nu doar că contribuie la prevenirea conflictelor, dar sprijină și dezvoltarea unor abilități socio-emoționale esențiale, care vor influența pozitiv evoluția lor pe termen lung. Printre măsurile educaționale specifice care pot facilita acest proces se numără:

Jocurile de cooperare, nu doar de competiție – Exemplele de jocuri de cooperare includ activități precum construirea împreună a unui puzzle, activități de grup care presupun crearea unei lucrări de artizanat sau jocuri care necesită coordonarea și sprijinul reciproc.

Învățarea rezolvării pașnice a conflictelor prin pași simpli – O componentă esențială a educației socio-emoționale este învățarea copiilor să gestioneze conflictele într-un mod non-violent și constructiv. Pașii fundamentali pentru rezolvarea pașnică a conflictelor sunt:

Stopează și respiră adânc – Primul pas constă în oprirea acțiunii și luarea unui moment pentru a respira adânc, ceea ce ajută copilul să își calmeze reacțiile impulsive și să își recâștige controlul asupra comportamentului său.

Spune ce simți – După calmarea inițială, copiii sunt încurajați să își exprime emoțiile într-un mod clar și sincer, folosind enunțuri „Eu simt...” pentru a comunica ce simt în legătură cu situația, fără a acuza sau a judeca pe ceilalți.

Ascultă ce spune celălalt – Este esențial ca, după exprimarea propriilor sentimente, copilul să își asculte cu atenție și fără întreruperi colegul, pentru a înțelege perspectiva acestuia.

Găsiți împreună o soluție – Ultimul pas presupune identificarea unui compromis sau a unei soluții care să satisfacă, în măsura posibilităților, nevoile ambelor părți implicate în conflict.

3. Rolul educatorului în gestionarea conflictelor și comportamentelor violente

Educatorul joacă un rol esențial în modelarea comportamentului copiilor, întrucât intervențiile sale directe și indirecte influențează dezvoltarea acestora din punct de vedere social și emoțional. Principalele atribuții ale educatorului în acest sens sunt următoarele:

Modelarea comportamentului adecvat – Educatorii trebuie să fie exemple de comportamente pozitive, demonstrând prin propriile acțiuni cum se gestionează conflictele într-un mod calm, respectuos și eficient.

Observarea constantă a comportamentelor copiilor – Prin această monitorizarea copiilor, educatorii pot interveni prompt și pot oferi suport adecvat pentru a sprijini dezvoltarea emoțională și socială a fiecărui copil.

Intervenția imediată și calmă – În fața unui comportament conflictual sau agresiv, educatorul trebuie să intervină rapid și ferm, dar într-un mod calm și controlat. Educatorul trebuie să adopte o atitudine calmă și autoritară, redirecționând comportamentul copilului într-un mod constructiv și orientat spre soluționarea conflictului.

4. Implicarea familiei în gestionarea comportamentului copilului

Colaborarea eficientă între educatori și familie este esențială pentru susținerea dezvoltării socio-emoționale a copiilor și pentru promovarea unui comportament adecvat în mediul educațional. Implicarea activă a părinților contribuie la crearea unui cadru unitar de intervenție și sprijin, în care mesajele educaționale sunt coerente și complementare. În acest sens, principalele măsuri ce pot fi adoptate sunt:

Colaborarea continuă cu părinții și informarea constantă asupra comportamentului copilului –

Comunicarea regulată între educator și părinți este crucială pentru a monitoriza evoluția comportamentală a copilului și pentru a identifica eventuale dificultăți în gestionarea conflictelor sau a altor probleme comportamentale. Părinții trebuie să fie informați despre progresul copilului, precum

și despre orice situație care necesită o intervenție specifică, asigurând astfel o abordare integrată a educației.

Consilierea parentală, atunci când este necesar – Pentru a-i sprijini în gestionarea comportamentului copilului acasă și pentru a le oferi instrumente eficiente de intervenție.

Alinierea mesajelor educaționale între grădiniță și familie –Atunci când valorile, regulile și strategiile educaționale sunt uniform aplicate atât în mediul preșcolar, cât și în cadrul familial, copilul beneficiază de un suport mai consistent și mai eficient în dezvoltarea comportamentului său.

5. Activități care sprijină dezvoltarea autocontrolului și răbdării la copii

Jocuri cu reguli – Exemple precum jocul „Simon spune”, puzzle-urile sau jocurile de construcție necesită concentrarea atenției.

Exerciții de mindfulness și tehnici de respirație – Prin tehnici simple de respirație conștientă sau prin exerciții de atenție focalizată, copiii pot învăța să-și regleze reacțiile emoționale și să-și sporească capacitatea de concentrare și răbdare.

Pauze de liniște sau „colțul calmului” – Crearea unui spațiu dedicat liniștii și reflecției, denumit frecvent „colțul calmului”, constituie o măsură educativă importantă în dezvoltarea autocontrolului. Aceste pauze nu sunt folosite ca pedepse, ci ca oportunități pentru copii de a se calma, de a-și reflecta asupra comportamentului lor și de a învăța să-și regleze emoțiile într-un mod adecvat.

BIBLIOGRAFIE:

Păun, Emil & Iucu, Romiță B. – *Educația preșcolară în România*
Editura Polirom, 2002.

Cosmovici, Andrei & Iacob, Luminița – *Psihologie școlară*
Editura Polirom, 2008.

Violența nu te face mare

Horvát Katalin

Grădinița cu P.P. „Prichindeii veseli” Huedin

Fenomenul de bullying, deși frecvent asociat cu mediul școlar, poate apărea încă din perioada preșcolară. Chiar dacă la această vârstă comportamentele agresive sunt deseori interpretate ca „jocuri” sau „neînțelegeri”, este esențial să fie identificate corect și gestionate adecvat. Prevenirea bullying-ului la grădiniță presupune intervenții timpurii, dezvoltarea empatiei și promovarea unui climat educațional pozitiv.

1. Ce este bullying-ul în contextul preșcolar

Definiție: Bullying-ul presupune un comportament intenționat, repetitiv, care are scopul de a răni sau de a domina o altă persoană percepută ca fiind vulnerabilă.

Particularități la grădiniță: Deși copiii de grădiniță nu au o intenționalitate clară ca în cazul școlarilor mai mari, formele de excludere, tachinare, agresivitate fizică sau verbală pot constitui forme incipiente de bullying.

2. Tipuri de agresiune în grădiniță

Agresiune fizică: lovituri, împingeri, tras de păr, distrugerea obiectelor personale.

Agresiune verbală: jigniri, porecle, strigături umilitoare.

Agresiune relațională: excluderea din grupuri de joacă, ignorarea intenționată, manipularea altor copii pentru a izola un coleg.

Agresiune indirectă: vorbirea pe la spate, influențarea percepției celorlalți asupra unui copil.

3. Cauze posibile ale comportamentului agresiv

Modele de comportament agresiv în familie.

Lipsa unor abilități sociale și de reglare emoțională.

Nevoia de atenție sau dificultăți în exprimarea emoțiilor.

Lipsa intervenției adultului în timp util.

4. Dezvoltarea empatiei – strategie de prevenire

Activități educative pentru dezvoltarea empatiei:

Povestiri și basme cu tematică morală.

Jocuri de rol: „Cum se simte X când...?”

Desene și exprimarea emoțiilor prin artă.

Discuții ghidate despre sentimente și comportamente.

Importanța modelării comportamentului empatic de către educatori.

Crearea unui climat afectiv securizant, în care copiii să se simtă în siguranță și ascultați.

5. Diseminarea bunelor practici în educație – la grădiniță

Diseminarea bunelor practici în grădiniță este un proces esențial pentru îmbunătățirea calității actului educațional și pentru asigurarea unui mediu sigur, incluziv și prietenos pentru toți copiii. Prin împărtășirea experiențelor pozitive și a metodelor eficiente de lucru, cadrele didactice pot învăța unele de la altele și pot contribui la dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe colaborare și inovare. O bună practică în educația timpurie este o acțiune pedagogică demonstrată ca fiind eficientă, aplicabilă și transferabilă în contexte similare. Aceasta poate include metode de gestionare a comportamentelor problematice, activități pentru dezvoltarea empatiei și cooperării, strategii de comunicare eficientă cu părinții sau metode creative de predare.

În grădiniță, diseminarea bunelor practici se poate realiza prin:

Întâlniri metodice între educatori, în cadrul cărora sunt prezentate activități reușite sau proiecte educaționale implementate cu succes;

Schimburi de experiență între instituții preșcolare, inclusiv prin vizite tematice sau ateliere comune;

Publicarea de materiale (pliante, ghiduri, articole în reviste de specialitate) în care sunt prezentate exemple concrete de bune practici;

Utilizarea platformelor online (grupuri educaționale, site-uri ale unităților de învățământ) pentru partajarea resurselor și ideilor inovatoare;

Organizarea de activități cu părinții, unde aceștia pot observa direct metodele pedagogice utilizate și pot deveni parteneri activi în procesul educațional.

Exemple de bune practici la nivel preșcolar includ: crearea „Colțului emoțiilor” în sală, unde copiii își exprimă stările prin imagini și cuvinte; folosirea poveștilor terapeutice pentru gestionarea conflictelor; implementarea „Prietenului zilei” – un copil ales zilnic pentru a fi sprijinul colegilor.

Prin diseminarea eficientă a acestor practici, se creează o rețea de învățare profesională continuă, se reduc comportamentele problematice, iar copiii beneficiază de un mediu educațional în care dezvoltarea lor social-emoțională este prioritară.

Concluzii

Prevenirea bullying-ului în grădiniță trebuie să pornească de la înțelegerea profundă a nevoilor emoționale ale copilului. Prin intervenții timpurii, dezvoltarea empatiei și colaborarea între educatori, părinți și specialiști, putem construi o comunitate educațională sănătoasă și incluzivă.

Bibliografie

Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.

Goleman, D. (1995). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.

Băban, A. (2001). *Consiliere educațională*. Cluj-Napoca: ASCR.

Salvați Copiii România. (2020). *Studiu privind fenomenul de bullying în rândul copiilor*.

Popescu, M. (2018). *Prevenirea comportamentelor agresive în grădiniță*. Editura Didactică și Pedagogică.

Ministerul Educației. (2022). *Ghid pentru prevenirea și combaterea violenței în unitățile de învățământ preuniversitar*.

Prevenirea bullying-ului: O responsabilitate comună în formarea unui mediu educațional sigur

Hoțiu Ana-Maria

Grădinița cu P.P. „Licurici” Cluj-Napoca

Fenomenul bullying-ului a devenit o problemă tot mai frecventă în mediul educațional, afectând grav dezvoltarea emoțională și socială a copiilor. Prevenirea acestui comportament agresiv presupune o abordare complexă, care implică identificarea tipurilor de agresiune, dezvoltarea empatiei, gestionarea conflictelor, sprijinirea victimelor, promovarea educației digitale, parteneriatul dintre grădiniță și familie, precum și diseminarea bunelor practici.

Pentru a preveni eficient bullying-ul, este esențială recunoașterea formelor sale diverse. Bullying-ul poate fi verbal (insulte, porecle, amenințări), fizic (lovituri, împingeri), relațional (excludere socială, răspândirea de zvonuri) sau cibernetic (cyberbullying – mesaje agresive sau umilitoare transmise prin rețele sociale, email sau alte platforme digitale). Identificarea timpurie a acestor manifestări permite intervenția rapidă și adecvată.

Empatia este una dintre cele mai eficiente bariere împotriva comportamentului agresiv. Prin activități adaptate vârstei – jocuri de rol, povești terapeutice, discuții ghidate – copiii pot învăța să recunoască și să înțeleagă emoțiile celorlalți. O mai bună înțelegere a sentimentelor celorlalți conduce la relații bazate pe respect și cooperare.

Educația timpurie are un rol fundamental în dezvoltarea unor mecanisme sănătoase de rezolvare a conflictelor. Prin modelarea comportamentului de către adulți și prin învățarea unor tehnici precum ascultarea activă, exprimarea asertivă a emoțiilor și căutarea de soluții pașnice, copiii pot învăța să gestioneze neînțelegerile fără violență.

Copiii care sunt victime ale bullying-ului au nevoie de sprijin emoțional și de încurajare pentru a-și recăpăta încrederea în sine. Cadrele didactice, consilierii și părinții trebuie să fie atenți la semnele suferinței emoționale și să creeze un climat de siguranță, în care victima să se simtă ascultată și protejată. Intervenția timpurie este crucială pentru a preveni traume psihologice pe termen lung.

Într-o eră digitală, educația cu privire la utilizarea responsabilă a tehnologiei este esențială. Copiii trebuie să învețe reguli de siguranță online, să nu distribuie informații personale și să raporteze comportamente nepotrivite. De asemenea, este important să înțeleagă consecințele legale și morale

ale hărțuirii online. Activitățile de educație digitală trebuie adaptate fiecărei etape de dezvoltare și desfășurate în parteneriat cu părinții.

Colaborarea strânsă dintre grădiniță și familie este cheia prevenirii bullying-ului. Părinții și educatorii trebuie să aibă un dialog constant și deschis, să împărtășească observații și să aplice strategii comune de intervenție. Atunci când valorile promovate în familie și în instituția educațională sunt aliniate, copilul beneficiază de un cadru coerent și sigur de dezvoltare.

Instituțiile de învățământ au responsabilitatea de a împărtăși și promova metode eficiente de prevenire a bullying-ului. Organizarea de ateliere, sesiuni de formare pentru cadre didactice, implicarea copiilor în proiecte educative și colaborarea cu alte instituții contribuie la crearea unei culturi a respectului și incluziunii. Fiecare exemplu de bună practică devine un model valoros care poate fi adaptat și replicat. Concluzionăm așadar că, prevenirea bullying-ului este un demers complex care implică educație, empatie, comunicare și colaborare. Grădinița, ca prim spațiu formal de socializare, joacă un rol decisiv în formarea comportamentelor sociale ale copiilor. Împreună – educatori, părinți și comunitate – putem construi un mediu educațional sigur, incluziv și armonios, în care fiecare copil să se simtă valorizat și protejat.

Bibliografie:

Olweus, Dan (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.

Salmivalli, Christina (2010). *Bullying and the peer group: A review*. Aggression and Violent Behavior

Goleman, Daniel (1995). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.

Ministerul Educației (2020). *Ghid de prevenire a violenței, a comportamentelor de tip bullying și a excluderii sociale în mediul școlar*.

Voinea, Mihaela (2017). *Educația pentru cetățenie democratică și prevenirea violenței în școală*. Brașov: Editura Universității Transilvania.

Gestionarea conflictelor la preșcolari

Huruban Daniela-Alexandra

**PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "MICA SIRENĂ" CLUJ-NAPOCA**

Gestionarea conflictelor la preșcolari este esențială pentru dezvoltarea abilităților socio-emoționale și pentru crearea unui mediu educațional sigur și armonios. La această vârstă, copiii încep să exploreze relațiile sociale, dar nu au încă dezvoltate complet abilitățile de comunicare, empatie sau autocontrol.

Conflictele fac parte din dezvoltarea firească a copiilor și sunt o oportunitate de învățare socială. În perioada preșcolară, copiii își formează abilitățile de relaționare, iar apariția conflictelor este frecventă. Rolul educatoarei este de a ghida copilul spre soluții pașnice, cultivând empatia, ascultarea și respectul.

Dezvoltarea socială la preșcolari este extrem de importantă. Preșcolarii încep să formeze relații de prietenie, să manifeste preferințe pentru anumite jocuri și parteneri, dar au încă dificultăți în reglarea emoțiilor. Gelozia, posesivitatea și impulsivitatea sunt normale la această vârstă, necesitând intervenții educative constante. Cauzele frecvente ar putea fi: jocurile cooperative (nu competitive) care implică împărțirea resurselor; activitățile de grup care promovează colaborarea; învățarea prin modelare: adulții trebuie să demonstreze comportamente pozitive ale conflictelor; dorința de a deține aceleași jucării; lipsa dezvoltării limbajului pentru exprimarea dorințelor; frustrarea acumulată din motive externe (oboseală, foame etc.); lipsa unor reguli clare; imitația comportamentelor agresive din familie sau mass-media.

Există și tipuri de conflicte care sunt întâlnite în grădiniță, acestea sunt: conflicte legate de obiecte (cine se joacă cu ce); conflicte legate de statut („eu sunt șeful”); conflicte generate de neînțelegeri de limbaj; conflicte provocate de excluderea sau marginalizarea unui copil.

Educatorul are rol de observator, mediator și model. Prin calm, empatie și ascultare activă, el poate transforma un conflict într-o lecție de viață. Este important să se evite pedeapsa și etichetarea, și să se încurajeze comunicarea asertivă.

Strategiile educaționale și metode practice sunt: tehnica celor trei pași: identificarea problemei, exprimarea emoției, găsirea unei soluții ; învățarea limbajului emoțional (cu ajutorul imaginilor,

poveștilor); jocuri de rol pentru învățarea comportamentului cooperant; și exersarea ascultării active: „Ce spune colegul tău acum?”.

Câteva exemple de activități pentru prevenirea conflictelor sunt: povești terapeutice cu teme despre prietenie și împăcare; cercul de dimineață – discuții despre cum ne simțim și ce ne dorim; jocuri de cooperare (construirea împreună, puzzle-uri); Stabilirea unor reguli vizibile și respectate de toți.

Gestionarea conflictelor este un proces continuu care contribuie la dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale copiilor. Printr-un mediu securizant, intervenții blânde și activități adecvate, educatorul ajută copiii să devină empatici, respectuoși și capabili să rezolve problemele pașnic.

BIBLIOGRAFIE

- Goleman, D. (2006). Inteligența emoțională. Editura Curtea Veche
- Gordon, T. (2008). Părintele eficient. Editura Curtea Veche
- UNICEF (2020). Dezvoltarea socio-emoțională în educația timpurie
- Weare, K. (2015). Promovarea sănătății mintale în școli. UNESCO
- Frăsineanu, E. (2019). Educația timpurie. Teorie și practică. Editura Universitaria

Strategii de prevenire a fenomenului de bullying în școală

Husariu Andreea Roxana

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 25, IAȘI

Bullying este un cuvântul folosit în țările de origine anglo-saxonă, preluat ca atare, și care se referă la comportamentul de hărțuire constantă și de durată a unui elev sau grup de elevi, de către un alt elev sau grup de elevi, prin folosirea forței, amenințării cu forța, intimidării, cu scopul menținerii acestui dezechilibru de forțe.

Comportamentele de bullying implică un alt tip de agresivitate decât cel manifestat ca răspuns la anumite emoții de disconfort (ex. când suntem furioși sau ne este frică). *Agresivitatea manifestată prin comportamentele de bullying (de intimidare, hărțuire, umilire) este proactivă deoarece nu implică factori emoționali.* Ea are un rol instrumental și reprezintă o încercare de a obține ceva prin metode coercitive, prin intimidare, sarcasm, nepăsarea față de starea celui alt fiind asociată cu așteptări de succes ale comportamentului agresiv (Coie și colab., 1999). Agresivitatea reactivă, e un comportament agresiv însoțit de furie ca răspuns la o provocare sau frustrare și este asociată cu atribuiri ostile în cea ce privește intențiile celorlalți (Crick și Dodge, 1996).

Violența în școală o întâlnim la tot pasul și nu neapărat în formele ei extreme (comportamente agresive care pun în pericol viața altor persoane) ci într-o formă mascată, cu care elevii și, uneori, profesorii și părinții, ajung să se obișnuiască și să o accepte ca făcând parte din viața de școală. Bullying-ul în școli reprezintă o problemă relaționată cu vârsta copiilor și până nu demult adulții (părinți și profesori) priveau această problemă cu o atitudine relaxată de tipul „așa sunt copiii” sau „copiii sunt copii”. *Tachinarea, poreclirea sunt comportamente circumscrise fenomenului de bullying care de cele mai multe ori, trec neobservate, considerându-se că fac parte dintr-un așa-numit obșnuit pedagogic de fiecare zi.* În realitate, aceste forme ușoare reprezintă stadiile incipiente ale formelor mai grave. Cazurile de violență din școală – incluzând și formele extreme de atac armat înregistrate în școlile americane– relevă consecințele grave și uneori mortale ale comportamentului de bullying. Unul dintre pionierii și fondatorii programelor de prevenție privind bullyingul este dr. Olweus din Norvegia. În cartea lui din 1993, „Bullying-ul în școală: Ce știm și ce putem face”, dr. Olweus

identifică caracteristicile elevilor, care alcătuiesc profilul de agresor și cele care alcătuiesc profilul de victimă.

Cum recunoaștem un copil care este sau poate deveni victimă a bullying-ului?

Are o fire liniștită și sensibilă; Îi este teamă să mai meargă la școală, se plânge de dureri frecvente de cap și de stomac pentru a evita să meargă la școală; Are puțini prieteni sau nu are nici unul; Pare trist și înfricoșat; Este slab fizic sau foarte scund; Este nesigur sau lipsit de asertivitate; Are o deficiență de auz sau alte caracteristici comportamentale și fizice atipice; Vine de la școală cu hainele murdare, rupte sau cu lucrurile distruse; Prezintă vânătăi pe corp.

Comportamentele de bullying adesea, dar nu întotdeauna, îmbracă diferite forme în funcție de gen. În cazul în care elevul care agrează este băiat profilul prezintă următoarele caracteristici: Are nevoie să se simtă puternic și în control; Alege victimele dintre cei cărora nu le place conflictul; Obține satisfacție din a provoca suferință victimelor; Își motivează acțiunile, plângându-se că a fost provocat. Tacticile cele mai des folosite de băieți sunt: *poreclirea, bătăile, luptele, depozitarea de bunuri (bani, obiecte personale), distrugerea bunurilor victimei, îmbrâncirea, lovirea, inițierea de atacuri repetate asupra victimei*. Profilul fetelor care manifestă comportamente de bullying (agresorul este fată) se evidențiază prin: manipulare, rănirea sentimentelor, respingere subtilă și marginalizarea victimei. Tacticile cele mai des folosite de către fete sunt: *utilizarea poreclelor, izolarea victimei* ("Nu vorbești cu ea."), *răspândirea de bârfe, răspândirea de zvonuri false*.

Procesul de configurare a ciclului agresor – victimă este unul foarte complex. Deși elevii care manifestă comportamente de bullying și victimele lor, ocupă, în mod natural, poziții cheie în acest proces de configurare, studiile arată că un rol foarte important îl joacă și ceilalți elevi (martorii). Oamenii de știință au arătat că martorii (cei care observă) prin comportamentul pasiv (faptul că asistă fără să facă ceva, pentru a schimba situația) contribuie la menținerea comportamentului agresorului.

Această intervenție s-a dovedit că reprezintă o abordare eficientă și relativ simplă în reducerea comportamentelor agresive în rândul populației școlare. *Bullyingul a fost explicat din perspectiva învățării sociale ca un binom agresor-victimă care se dezvoltă prin modelare și reîntărire* (Craig & Pepler, 1995). Asta înseamnă că un coleg poate imita comportamentul agresiv al unui elev care manifestă comportamente de bullying, iar victima poate întări comportamentul unui elev care agrează prin faptul că afișează semne de disconfort (teamă) față de comportamentul manifestat. Ca o consecință, efortul de corectare a acestui comportament, ar trebui să includă grupul de egali/copii în

forma unei abordări care cuprinde școala ca întreg; Replicarea parțială a programului, în Anglia și Statele Unite au avut, de asemenea, rezultate pozitive, deși au existat și o serie de limite;

Program de intervenție asupra comportamentelor agresive/bullyingului (Olweus, 1994). Programul de intervenție este construit pe patru principii-cheie. Aceste principii implică crearea la nivelul școlii a unui mediu caracterizat prin: (1) căldură, interes pozitiv, și implicarea adulților, (2) stabilirea de limite de ferme cu privire la comportamentul inacceptabil; (3) aplicarea consecvență a unor sancțiuni non-punitive, non-fizice, pentru comportament inacceptabil sau de încălcare a regulilor și (4), oferirea, de către adulții investiți cu autoritate, a unor modele pozitive de comportament. Programul funcționează atât la nivel de școală, la nivel de clasă și la nivel individual. *Obiectivul cel mai important este de a schimba " oportunitatea și structurile de recompensare" pentru comportamentele de bullying (mai puține oportunități și recompense pentru manifestarea comportamentelor de buling).*

Intervenția cuprinde un set de informații furnizate școlilor, set de informații adresate părinților, filme de vizionat în clasă precum și chestionare, pentru școală, de evaluare a dimensiunii problemei. *Cele patru mari strategii ale programului Olweus cuprind (Pepler, 1994; Smith, 1997): pregătirea personalului școlar; dezvoltarea unor politici de disciplinare; informarea părinților; predarea valorilor prosoziale conform unei curricule.* Pentru elevii în rolul de victime se oferă un training de dezvoltarea abilităților de gestionare a situațiilor de expunere la comportamentele agresive ale colegilor. Elevii-agresori primesc training pe managementul furiei, asertivitate, și alte abilități de auto-gestionare. Comportamentul lor are nevoie să fie monitorizat cu atenție și să primească cât mai frecvent recompense pentru comportamentele adecvate, aplicându-se consecințe clare pentru actele de bullying. Părinții primesc training de parenting pentru gestionarea comportamentului agresiv.

Cel mai important și eficient rol de prevenire a comportamentelor agresive îl are profesorul. O serie de activități desfășurate de profesori, alături de trainingul pe abilități sociale au oferit un program eficient de prevenție a comportamentelor agresive.

Bibliografie:

1. Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What we know and what we can do.* Oxford: Blackwell Publishers.
2. Juvonen, J. & Graham, S. (Eds.) (2001). *Peer harassment in school.* New York: Guilford Publications.

Bullying-ul în grădiniță. Cauze, efecte, măsuri de combatere

Ibănescu Giorgiana Claudia

LICEUL TEHNOLOGIC "VINTILA BRĂȚIANU"

Bullying-ul este definit ca fiind un comportament ostil, de excludere, de luare în derâdere a cuiva, de umilire. Pentru a fi considerat bullying, comportamentul trebuie să fie repetitiv, agresiv și să fie orientat către un copil care este mai mic, mai slab sau care are probleme de sănătate.

Bullying-ul înglobează o serie de comportamente agresive prin intermediul cărora un copil încearcă să obțină unele beneficii: apreciere, atenție din partea celorlalți colegi sau chiar bunuri materiale.

Profilul psihologic al agresorului

Un copil care trăiește într-un mediu ostil, nesigur, care este agresat fizic și verbal, emoțional va face același lucru la rândul lui. Nu-și dă seama cât de dureroasă poate să fie postura în care sunt puse „victimele lui”. El provine din familii dezorganizate în care se țipă, se folosește agresiunea fizică și psihică, se distrug bunuri în crizele de furie, iar comportamentul urât este un lucru obișnuit.

Copilul care manifestă un comportament repetat îndreptat spre rănirea fizică sau mentală a unui alt copil, care încearcă să-i domine pe ceilalți copii din grupă este un potențial agresor.

Ținând cont de particularitățile de vârstă, copiii agresori pot ajunge să se autosaboteze în relațiile cu cei din grupă, nu înțeleg de ce nu sunt acceptați și ajung în final să devină victime ale bullying-ului, fiind etichetați. Deși încearcă să scape de pedeapsă, li se confirmă că sunt neputincioși în momentul în care sunt pedepsiți.

Profilul psihologic al celui agresat

Copilul care este etichetat, tachinat, batjocorit de către colegi, care este strigat într-un anume fel, îmbrâncit este un copil agresat. Primii afectați sunt, în general, copiii timizi, care se supără foarte repede, incapabili de a se apăra singuri, care nu reușesc să opună rezistență.

Formele de manifestare ale bullying-ului

bullying fizic - sunt luate în derâdere caracteristici legate de înălțime, greutate, culoarea părului etc.;

bullying verbal (etichetarea, minciuna, satirizarea etc.);

social (dizabilitate, etnie, tip de familie etc.).

Cum îl depistăm?

Părintele sesizează la propriul copil o stare de oboseală, de anxietate, copilul evită anumite situații (de a merge la teatru, în excursie, de a participa la festivitate) până la refuzul de a merge la grădiniță. Devine un interiorizat, chiar are tendința de a deveni furios.

Stresul, anxietatea și chiar fobia socială pot să apară ca efecte negative în astfel de situații.

Ce putem face?

Dacă ai suspiciunea că prichindelul tău este o victimă a bullying-ului sau, din contră, un agresor iată cum îl poți ajuta. În primul rând, să crezi ceea ce-ți spune educatoarea despre comportamentul copilului tău, să nu o consideri lipsită de obiectivism atunci când îți relatează despre comportamentul lui din timpul zilei.

Atenție! Cea mai eficientă metodă de a elimina a bullying-ului la grădiniță este autoeducarea părinților!

„Nu judeca pe nimeni, până nu vei fi mers de două ori, până la luna și înapoi, în pantofii săi.” - Proverb indian

Recomandări și soluții de combatere:

Dacă ai un copil care agrează:

acordă importanță motivelor pentru care copilul recurge la acest fenomen;

oferă-i un mediu sigur și prietenos acasă;

îmbunătățește relațiile cu adulții, fără agresare fizică și verbală;

încurajează comportamentele pozitive;

acordă-i atenție și inițiază jocuri la care să participe toți membrii familiei;

încurajează-I să-și exprime sentimentele și frustrările;

împreună cu educatoarea. găsește soluții pentru rezolvarea unor probleme care se ivesc în relațiile cu ceilalți copii din grupă.

Dacă ai un copil care este agresat:

învață-l să ignore comportamentul de agresare: ”Nu-i răspunde și pleacă de lângă el/ea”;

învață-l să solicite sprijin din partea unui adult : ”Spune-i doamne educatoare sau profesoarei și roag-o să te ajute”;

explică-i că nu trebuie să copieze comportamentul agresorului sau să arate că-i este teamă: ”Tu, copil isteț cum te știu, vei zâmbi, te vei comporta civilizat, vei vorbi calm și îi vei spune că te vei juca cu el atunci când se va comporta frumos”;

spune-i să nu ceară ajutorul celorlalți colegi ca să-și facă dreptate: ”Îți vei chema prietenii și le vei spune: Haideți să ne jucăm împreună, Ionel va veni să se joace cu noi atunci când va fi calm!”;

inițiază jocuri în care copilul învață ce să spună în situația respectivă și să se comporte diferit.

Atenție! Este important ca părinte, indiferent în ce situație m-aș afla, părinte de copil agresat sau agresor, să acționez imediat, să ofer credibilitate copilului agresat și să acționez pentru a stopa sau diminua puterea de agresiune a celui care agresează!

Ce pași trebuie să urmezi când copilul tău este agresat la grădiniță de un alt coleg?

1. Semnalează problema educatoarei și insistă să ancheteze cazul și să ia măsuri.
2. Deschide problema ca temă de dezbatere în cadrul ședințelor cu părinții (cauze, efecte, prevenție).
3. Cere ajutorul consilierului școlar din unitatea de învățământ pe care o frecventează copilul tău. În cazul în care grădinița nu are un astfel de consilier, solicită ajutorul directorului unității.

De reținut! Orice sesizare pe care o faci trebuie înregistrată. Verifică numărul de înregistrare! Potrivit legii, directorul unității trebuie să răspundă solicitării în 30 de zile, timp în care demarează ancheta și ia și măsurile care se impun în urma investigațiilor.

5. Numai în cazul în care observi că fenomenul se repetă în ciuda măsurile luate la nivelul unității sesizezi Inspectoratul școlar.

Bullying-ul începe la grădiniță. Pentru a nu degenera la școală, părinții ar trebui să cunoască mai multe detalii despre acest fenomen și, mai ales, să ia din timp măsuri!

Bibliografie:

desprecopii.ro

unicef.org

Proiect educațional de educație parentală “Copii fericiți-părinți liniștiți”

Iftimie Căs. Velenciuc Mălina Elena

ȘC. GIMN. NR. 1 COMARNA

LOC. OSOI/COMARNA

Mediul familial ocupă un loc central în multitudinea factorilor determinanți ai evoluției individului. Copilul nu este un adult în miniatură, ci el este o persoană într-un moment al dezvoltării sale, deosebit de receptiv la influențele pozitive sau negative. Trăsăturile și coordonatele personalității se cristalizează în raport cu modelul și contextul trăit în mod direct, nemijlocit, de către copil în mediul său familial, iar atitudinile părinților au consecințe durabile asupra personalității, în formarea copilului. Primul model oferit copilului este familia sa, iar calitatea și tipul relațiilor copil-părinți vor marca profund evoluția viitoare a copilului (G. Mauco).

Cooperarea dintre părinți și educatori este esențială atât pentru a asigura un mediu securizant copiilor, familiilor și personalului din unitățile de învățământ, cât și pentru a oferi sprijin educațional prin intervenții coerente și consecvente din partea celor doi factori fundamentali de educație a copilului.

În ultimii ani am auzit tot mai des de bullying, fie că este vorba de școala la care învață copilul, fie că este vorba de știri în mass media. În acest context, o discuție cu copilul despre acest subiect devine absolut necesară în orice familie, fiind esențială pentru sănătatea emoțională a copiilor noștri. Explicat într-un mod cât mai simplu, bullyingul are loc atunci când o persoană sau un grup se comportă intenționat și repetat astfel încât să facă pe cineva să se simtă rănit, înfricoșat sau jenat.

Fenomenul bullyingului are un impact major asupra întregului grup de copii, indiferent de rolul pe care îl ocupă – inițiator, țintă sau martor – și se manifestă pe mai multe planuri: emoțional, social și cognitiv. Emoțional, toți cei implicați pot experimenta anxietate, rușine și vinovăție, ceea ce contribuie la o stimă de sine scăzută și un concept de sine negativ. Pe plan social, bullyingul provoacă izolare și distanțare, afectând relațiile interumane și amplificând frica de a avea încredere în ceilalți, ceea ce diminuează coeziunea și armonia grupului. În plan cognitiv, cei implicați în situații de bullying pot întâmpina dificultăți în concentrarea și procesarea informațiilor, ceea ce are un impact negativ asupra performanțelor școlare și dezvoltării intelectuale. Astfel, bullyingul nu doar că dăunează celor direct afectați, dar subminează și integritatea și funcționarea întregii comunități școlare.

O altă modalitate de prevenirea a prejudecăților sau discriminărilor se poate desfășura prin jocuri, expoziții, întâlniri. De exemplu, cadrul didactic poate stabili diferite jocuri interactive, pe echipe care să antreneze copiii, astfel disparând ideea de discriminare, ignorare.

O altă metodă de a reduce astfel de comportamente o poate constitui, realizarea unui parteneriat dintre școală și familie, astfel se vor desfășura activități în care părinții pot participa direct.

PARTENERI:

- Familiile elevilor;

GRUP ȚINTĂ:

- Elevii clasei;

BENEFICIARI PROIECTULUI:

- DIRECȚI: Copiii, familia, grupul familial lărgit;
- INDIRECȚI: Societatea;

DURATA:

- Oct 2023 – Iunie 2024

RESURSE UMANE:

- Prof. Înv.primar
- Elevii clasei;
- Familiile elevilor;

RESURSE MATERIALE:

- Materialele puse la dispoziție de grădiniță și nu numai, logistica pentru activitățile online, suporturi tehnice online

METODE,TEHNICI DE LUCRU:

- Ședințe cu părinții, activități demonstrative, expoziții, întâlniri și dezbateri;

REZULTATE DEZIRABILE:

- Implicarea părinților în acțiunile din școală;
- Îmbunătățirea atitudinii părinților față de școală și față de procesul instructiv- educativ;
- Schimbarea premiselor relației școală-familie;

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROIECTULUI:

- Activități demonstrative, aniversări ale copiilor, jurnalul grupei cu aspecte semnificative;
- Expoziții;
- Serbările;

MEDIATIZAREA PROIECTULUI:

- Avizierul grupei și avizierul de pe holul grădiniței, site-ul grădiniței, rețelele de socializare;
- În cadrul ședințelor cu părinții;

DISEMINAREA REZULTATELOR:

- Implicarea activă a familiei în desfășurarea proiectului;
- Schimbul de experiență și rezultatele derulării proiectului vor fi cunoscute prin expoziții, publicarea lor pe site-ul școlii, rețelele de socializare;

OBIECTIV GENERAL: Colaborarea permanentă între familie și școală privind procesul instructiv-educativ al copilului pentru o educație cât mai eficientă.

OBIECTIVE SPECIFICE:

Privind educatoarele:

să informeze părinții privitor la standardele de creștere și dezvoltare ale copiilor în funcție de particularitățile de vârstă și individuale;

să expună părinților scopul și conținutul programului educativ desfășurat în școală;

Privind părinții:

să participe activ în cadrul parteneriatului familie-instituția preșcolară cât și la alte activități organizate în grădiniță;

să informeze educatoarele privind comportamentul copiilor în familie și societate;

să continue în familie programul educațional propus de instituția preșcolară, îmbinând armonios atitudinea permisivă cu exigența.

Prevenirea bullying-ului și gestionarea conflictelor

Ilca Ioana Simina

Grădinița cu Program Prelungit „Lumea Piticilor”, Dej

„Bullyingul reprezintă comportamentul abuziv, realizat în mod repetat și cu intenție directă sau indirectă, care duce la prejudicierea fizică și/sau psihică a victimei/victimelor, prin umilire, rănire, persecuție, intimidare sau alte fapte. Acest tip de comportament se manifestă prin forme diverse, putând fi verbal, emoțional/ nonverbal, fizic, relațional inclusiv sexual, deposdare de lucruri și electronic (cyberbullying)”.

Bullying-ul este una dintre cele mai complexe forme de comportament agresiv care se manifestă în relațiile dintre preșcolari, elevi. Cu toate acestea, nu fiecare act de agresivitate este o acțiune de bullying. Bullying-ul în rândul copiilor este definit ca fiind acțiuni intenționate, repetate, jignitoare, manifestate prin cuvinte sau comportamente, cum ar fi: numire, amenințare și/sau intimidare, comise de unul sau mai mulți copii împotriva altuia, răspândire a zvonurilor, atacare fizică sau verbală sau excludere intenționată a unui copil dintr-un grup etc. Bullying-ul implică un dezechilibru de putere real sau perceput, iar comportamentul se repetă sau are potențialul de a fi repetat în timp. Persoana care are un comportament de bullying obține plăcere, bună dispoziție, putere, statut, respect din această situația; persoana care este rănită nu doar că nu obține nici un beneficiu social, dar înregistrează și multe pierderi (ex., imagine, stimă de sine, statut, popularitate etc.). Însă ambii copii, atât cel care a fost supus bullying-ului, cât și cel care a agresat, pot avea probleme serioase și de durată. Bullying-ul, precum și orice altă formă de violență, interferează adesea cu învățarea. Acțiunile de bullying apar, de obicei, departe de ochii profesorilor sau altor adulți responsabili. În consecință, dacă adulții nu intervin, nu iau măsuri imediate și prompte, un climat de frică domină copiii supuși bullying-ului. Bullying-ul poate duce la vătămări fizice, suferință socială și emoțională. De asemenea, crește riscul de depresie, anxietate, dificultăți de somn, insuccese în învățatură și chiar abandon școlar.

Protecția copiilor este un termen general care cuprinde atât acțiuni de prevenire, pentru a reduce la minim șansele de producere a prejudiciului/răului, cât și acțiuni de răspuns pentru a se asigura că, atunci când apar anumite probleme, acestea sunt tratate în mod adecvat.

Prevenirea fenomenului bullying este un proces la care trebuie să contribuie toți actorii principali, implicați în educația copilului, respectiv părinții, profesorii și alte persoane calificate (psihologul școlar, medicul școlar, etc.). Majoritatea metodelor de prevenire a bullying-ului au la bază

angajamentul acestora privind asigurarea condițiilor necesare unui mediu sigur și prosper pentru dezvoltarea normală pe plan social și academic a copiilor. Părinții, personalul școlii, precum și alți adulți, a căror activitate este tangențială cu unitatea de învățământ și/sau intră în contact cu copiii, pot: Ajuta copiii să înțeleagă ce reprezintă bullying-ul.

Un prim pas în prevenirea bullying-ului îl reprezintă oferirea de informații către copii despre fenomenul de bullying, cauzele acestui fenomen, caracteristicile copilului care manifestă un comportament de bullying și a copilului care este supus bullying-ului și consecințele acestui fenomen asupra dezvoltării fizice și psihice armonioase, fiind important să ne asigurăm că și copiii știu cum să ceară ajutor. Această strategie presupune, de asemenea, și organizarea unor activități de învățare și exersare a unor metode de identificare și de combatere a bullying-ului, precum și oferirea de ajutor copiilor care au fost supuși bullying-ului, cererea de ajutor sau evitarea situațiilor posibil conflictuale.

Empatiza cu copilul

Atunci când copilul este victima unei acțiuni de bullying, prima reacție a adultului este de a-l întreba ce s-a întâmplat. Poate că cel mic va răspunde sau, din contră, se va închide și mai tare în el. În acest caz, primul pas este să te conectezi cu el și să-l întrebi: „Cum te simți?” sau „Ai nevoie de o îmbrățișare, iar apoi îmi spui de ce ...?”. Această reacție îl va face să se simtă în siguranță și îi va hrăni nevoia de conectare, cea mai importantă nevoie psihologică de bază. Atunci când copilul este copleșit de emoții, nu este capabil să folosească raționamentul sau să înțeleagă explicațiile logice. Însă odată ce se va liniști și va simți că adultul „este de partea lui”, se va putea relua logic subiectul și va fi mai atent la soluțiile propuse dacă va întâmpina un nou episod de bullying.

Propune reguli înainte să existe un episod de bullying.

Chiar dacă în grupă copiii nu au avut parte niciodată de o ceartă, trebuie stabilite niște reguli clare pe care ei să le urmeze în cazul în care se vor confrunta cu un astfel de episod, reguli precum: „Nu lovești niciodată primul!”, „Spune-i copilului care te agrează: «Dacă te mai porți așa cu mine, aleg să plec de lângă tine. Asta e ceea ce vrei?» Iar dacă acel comportament nu încetează, pleci!”, „Dacă ești lovit sau urmărit, ceri sfatul unui adult!” Astfel, copilul va ști ce să facă în cazul în care este jignit sau lovit și nu va fi luat prin surprindere. Impactul unei astfel de întâmplări va fi mai redus decât în cazul în care va fi brusc sau umilit de un alt copil și nu va ști ce să facă.

Grădinița este primul pas în prevenirea agresiunii la școală. Abilitățile psiho-sociale trebuie transmise de la o vârstă fragedă pentru a preveni mai târziu riscul de a fi copleșiți de o violență incontrollabilă. Prin urmare, la grădiniță, să nu uităm de emoții, reguli de civilitate, empatie și stimă de sine.

Cel mai bun mod de abordare a bullying-ului este de a fi oprit înainte de a începe. Instruirea personalului școlar și a copiilor în prevenirea și abordarea bullying-ului poate ajuta la susținerea eforturilor de prevenire a bullying-ului în timp. Învățarea devine mai eficientă atunci când copilul îl observă pe adult punând în practică aceste comportamente în relația cu alții.

Bibliografie:

O copilărie fericită, fără frică

Ilyes Aurelia Rubinca

Grădinița P.P. Degețica, Cluj-Napoca

„Nu judeca pe nimeni, până nu vei fi mers de două ori, până la luna și înapoi, în pantofii săi.” -
Proverb indian

Bullying-ul cuprinde o serie de comportamente agresive prin care un copil încearcă să obțină apreciere și atenție din partea celorlalți colegilor sau chiar bunuri materiale. Bullying-ul mai este definit ca fiind un comportament ostil, de excludere și de luare în derâdere a cuiva, de umilire. Pentru a fi considerat bullying acest comportament trebuie să fie repetitiv, agresiv, intenționat și să fie orientat către un copil care este mai mic, mai slab sau care are probleme de sănătate.

Bullying-ul are trei elemente fundamentale: un comportament agresiv nedorit, un dezechilibru de putere și repetitivitatea acțiunilor.

Din păcate bullying-ul poate începe la vârste fragede, chiar din grădiniță și poate avea efecte pe termen lung asupra dezvoltării copiilor. Pentru a nu degenera, părinții ar trebui să cunoască mai multe detalii despre acest fenomen și, mai ales, să ia din timp măsuri! Din păcate, de multe ori problemele apar în familie. Mai ales când părinții sunt agresivi și folosesc cuvinte nepotrivite și agresive față de ceilalți membri și mai ales față de copil. Involuntar, copilul copiază părinții și se comportă în societate așa cum vede în propria familie. Un copil care este agresat fizic și verbal, emoțional va face același lucru la rândul lui. Nu-și dă seama cât de dureroasă poate să fie postura în care sunt puse „victimele lui”. El provine din familii dezorganizate în care se țipă, se folosește agresiunea fizică și psihică, se distrug bunuri în crizele de furie, iar comportamentul urât este un lucru obișnuit.

De aceea este foarte importantă prevenirea bullying-ului. Prevenirea bullying-ului trebuie să fie o prioritate pentru toți cei implicați în educație: profesori, elevi și părinți.

Un aspect crucial în prevenirea bullying-ului este educarea elevilor și a cadrelor didactice în privința importanței unui comportament respectuos și empatic față de ceilalți. De asemenea, autoritățile educaționale trebuie să implementeze politici clare și eficiente pentru a combate acest fenomen și a sprijini victimele.

Un rol important și esențial în prevenirea agresivității îl are cadrul didactic și personalul școlar. Această prevenire se face prin activități zilnice de empatie, înțelegere și implicarea părinților în educația emoțională. Prin aceste metode, copiii învață să comunice sănătos și să își gestioneze

conflictele cu respect. Este foarte important respectul față de semenii. De aceea, cadrele didactice ar putea organiza diferite activități pentru crearea unei culturi a respectului și cultivarea empatiei în rândul copiilor. Să nu facem altuia, ce nouă nu ne place. Atunci când ne putem pune „în papucii altuia” vom evita acele comportamente care îi rănesc pe ceilalți.

Totodată, este foarte important să creăm reguli și valori clare. Să stabilim, împreună cu copiii, reguli simple, precum „Ne respectăm unii pe alții”, „Suntem amabili și prietenoși unii cu alții” sau „Folosim doar cuvinte frumoase”. Aceste reguli și valorile putem pune pe un panou la vedere, atât în grădiniță, cât și la școală.

Acei copii care beneficiază de atenție, dragoste, înțelegere, sunt respectați, și ei vor oferi la rândul lor iubire, înțelegere și vor respecta pe cei din jurul lor.

Jocul de rol este o activitate și o sursă minunată pentru cultivarea empatiei în rândul copiilor! Educatorii pot organiza scenete în care un copil joacă rolul victimei, altul al agresorului, iar al treilea al „observatorului”. La final, discutăm cum s-au simțit în fiecare rol. Faptele bune și exemplele pozitive trebuie să fie întotdeauna în centrul activităților de zi cu zi.

Nu în ultimul rând, implicarea părinților în clasă și în grupă este deosebit de importantă. Putem organiza întâlniri scurte, în care părinții și copiii fac diferite jocuri împreună. Părinții trebuie să rămână conectați la starea emoțională a copiilor ca să poată identifica din timp eventuale neplăceri.

Profesorii trebuie să fie modelele de comportament pentru elevi, demonstrând respect și empatie în relațiile lor cu ceilalți și având grijă ca toți elevii să fie tratați cu egalitate. Școala și grădinița trebuie să fie instituții de protecție a copilului.

Bibliografie:

- <https://ro.wikipedia.org/wiki/Bullying>
- <https://dexonline.ro/definitie/bullying>
- <https://www.psiholog.ro/bullying-ul-ce-este-cum-se-manifesta-si-ce-efecte-psiho-logice-are-asupra-victimelor>
- <https://lumealaurei.ro/strategii-de-prevenire-a-bullying-ului-in-scoli/>
- <https://anidescoala.ro/divertisment/sfaturi-copii/solutii-practice-pentru-bullying-in-gradinite-si-scoli/>
- <https://teleskop.ro/resurse-utile/concepte/bullying-scolar->

definitie-prevenire

- <https://www.romedic.ro/prevenirea-bullying-ului-0P34188>

- <https://www.kidmagia.ro/utile/gradinita/bullying-ul-in-gradinita-cauze-efecte-masuri-de-combatere-recomandate-de-specialist>

Disciplina pozitivă la vârsta preșcolară

Incze Erica

Grădinița cu P.P. "Mica Sirenă"

Cluj-Napoca

Disciplina este un proces de învățare, al cărui scop este ghidarea copilului astfel încât acesta să devină responsabil și cooperant, iar la vârsta adultă să predomină auto-disciplina. Disciplina este un proces de pregătire și învățare care duce la formarea morală a copilului. Stăpânirea de sine, auto-controlul, se dobândesc, rolul părinților și al educatorilor fiind hotărâtor în evoluția pozitivă a comportamentului copiilor.

Rolul disciplinei este să obișnuiască copilul cu respectarea unor reguli care să asigure o bună adaptare la cerințele viitoare ale comunității în care trăiește, dar și în societate în general. Personalitatea copilului se dezvoltă în funcție de educația pe care o primește atât în familie cât și în mediul școlar. Disciplina pozitivă vizează o bună comunicare, copilul având libertatea de exprimare, de învățare și dezvoltare. Ideea de bază a disciplinei pozitive este educația împletită cu dragoste și fermitate, care are ca scop implementarea unor deprinderi comportamentale sănătoase, dezvoltarea stimei de sine, a cooperării, a autodisciplinei și a respectului.

Tehnici importante și eficiente în disciplina pozitivă sunt:

o bună relaționare cu copiii, exprimarea afecțiunii față de aceștia;

aprecierea aspectelor pozitive din comportamentul copiilor;

oferirea unor exemple pozitive, ca model de urmat, cu precizarea beneficiilor pe care le au copiii în urma adoptării unor comportamente dorite;

ascultarea copiilor și a opiniilor acestora, încurajarea lor în identificarea unor soluții pentru rezolvarea problemelor;

fermitate, consecvență, stabilirea unor reguli și limite care să ajute copiii în adaptarea socială;

exprimarea așteptărilor de la copii, de către adulți;

evitarea pedepselor fizice sau morala excesivă;

adekvarea metodelor de disciplină la vârsta copiilor;

Reguli de respectat în disciplina pozitivă:

observarea comportamentului copilului, recompensarea lui atunci când merită, când a procedat corect;

acordarea atenției și interesului față de aspectele transmise în comunicare de copil, astfel încât acesta să simtă că e luat în serios și ceea ce comunică este important pentru adult;

exprimarea clară de către adult a cerințelor, pe înțelesul copilului, respectând capacitatea lui de înțelegere și nivelul de vârstă;

motivarea deciziilor, oferirea de exemple concrete și modele de comportament;

încurajarea în găsirea soluțiilor la problemele cu care se confruntă;

empatizarea cu copiii, recunoașterea greșelilor de către adulți, astfel încât și copiii să învețe să recunoască atunci când au greșit;

De evitat sunt următoarele comportamente ale adultului în relația cu copiii:

să se acorde prea multă atenție comportamentelor care nu sunt pe placul adultului, dar și ignorarea lor;

utilizarea excesivă și cu orice ocazie, fără o motivație precisă, a recompenselor;

etichetarea copiilor, ridiculizarea, retragerea afecțiunii, neacordarea încrederii;

compararea cu alți copii, minimizarea importanței progresului cât de mic al copiilor;

„Regulile de aur”, transmise de Maria Montessori, constituie aspecte de bază în educația copiilor, iar câteva dintre acestea ar fi următoarele:

copiii învață din ceea ce îi înconjoară;

dacă un copil este des criticat, el va învăța să condamne;

dacă ai o atitudine răutăcioasă față de copil, va învăța și el să fie la fel;

dacă ești sincer, copilul va învăța să fie la fel;

dacă un copil este umilit, va învăța să se simtă vinovat;

dacă copilul trăiește într-o atmosferă prietenoasă și se simte important, învață să găsească dragostea în această lume;

concentrează-te asupra dezvoltării constructive a copilului, astfel nu va atrage lucrurile negative;

respectă copilul atunci când greșește, mai devreme sau mai târziu se va corecta;

Pentru educarea eficientă a comportamentului copiilor este necesară colaborarea permanentă a educatorilor cu părinții, stabilirea unor strategii și reguli de comunicare cu copiii, pentru dezvoltarea echilibrată a acestora.

Bibliografie:

Iucu, B, Romiță, *Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională*, Editura POLIROM, 2006.

Roșan, Adrian, *Violența juvenilă școlară. Teorie, prevenție și intervenție integrativă.*, Editura Presa Universitară Clujeană, 2006.

Bullying-ul în grădiniță

Indrei Nicoleta

Școala Gimnazială Nr. 24/Grădinița P.P. Nr. 27 Timișoara

Bullying-ul, definit ca fiind comportamentul agresiv repetat intenționat, dezechilibrează echilibrul emoțional și social al copiilor și poate avea consecințe pe termen lung asupra dezvoltării lor. Deși mulți ar considera că bullying-ul este limitat la mediu școlar, cercetările recente arată că acest fenomen este prezent și în grădinițe, afectând chiar copiii de vârstă fragedă.

Potrivit Roxanei Andreea Rusu, bullying-ul are loc într-o paletă largă de variante:

“Bullying verbal, se referă la insulte directe sau indirecte, de exemplu: etichetări, tachinări, porecle, îngânări, luare în derâdere, apropiuri neplăcute, umilire prin adresarea unor injurii;

Bullying fizic, se referă la toate formele de vătămare corporală, de exemplu: palme, pumni, lovituri cu piciorul sau cu capul, îmbrânceli, zgârieri, lovirea cu anumite obiecte aruncate;

Bullying social, se referă la lezarea reputației sociale sau a relațiilor prin practici precum izolarea sau umilirea publică, de exemplu: interzicerea sau influențarea colegilor de a nu discuta sau interacționa cu persoana agresată, comportamentul ostil sau de excludere din diverse grupuri și echipe”

Este important să înțelegem că bullying-ul în grădiniță poate fi subtil și poate fi greu de detectat, deoarece copiii de această vârstă încă învață să își regleze comportamentul social. Copiii pot fi implicați în comportamente de bullying ca autori, victime sau martori.

Efectele bullying-ului în grădiniță pot fi devastatoare pentru dezvoltarea copiilor. Copiii care sunt victime ale bullying-ului pot experimenta anxietate, depresie, scăderea încrederii în sine și izolare socială. Aceste experiențe negative pot influența negativ relațiile viitoare ale copiilor și pot afecta învățarea și succesul școlar. Copiii care sunt autori ai bullying-ului pot prezenta riscuri de comportamente agresive și de ajustare socială deficitară pe termen lung.

Exemple concrete de bullying în grădiniță

Excluderea socială: Un copil este exclus constant din grupul de joacă de către ceilalți copii. Aceștia îl ignoră și îl evită în mod deliberat în timpul activităților de joc și interacțiuni sociale.

Jigniri verbale: Un copil este supus la insulte și jigniri constante din partea altor copii. Aceștia îl numesc pe copil cu apelative denigratoare sau îi fac remarci răutăcioase cu privire la aspectul său fizic sau comportamentul său.

Agresiune fizică ascunsă: Un copil este agresat fizic în timpul jocului, dar agresorul își ascunde acțiunile sub aparența unui joc nevinovat. De exemplu, un copil îl lovește pe altul în spate atunci când educatoarea nu privește.

Manipulare și control: Un copil domină și controlează activitățile și relațiile în cadrul grupului de joacă. Acesta își impune voința asupra celorlalți copii, îi manipulează pentru a obține ceea ce vrea și îi intimidează pe cei care îi contrazic.

Prevenirea și gestionarea bullying-ului în grădiniță necesită o abordare colaborativă care implică educatori, părinți și comunitatea în ansamblu. Iată câteva abordări eficiente:

Promovarea unui mediu sigur și inclusiv: Grădinițele ar trebui să ofere un mediu sigur și inclusiv, în care toți copiii să se simtă acceptați și valorizați. Acest lucru poate implica implementarea unor politici clare împotriva bullying-ului și promovarea valorilor de respect, empatie și colaborare.

Educația copiilor și a cadrelor didactice: Educația în privința bullying-ului ar trebui să fie parte integrantă a programelor de învățământ în grădiniță. Copiii ar trebui să învețe despre empatie, comunicare non-violentă și rezolvarea pașnică a conflictelor. De asemenea, cadrele didactice ar trebui să fie instruite în detectarea și gestionarea bullying-ului.

Promovarea relațiilor pozitive între copii: Grădinițele ar trebui să promoveze relații pozitive între copii prin intermediul activităților de joc cooperativ, a proiectelor de colaborare și a activităților de grup. Aceste experiențe pot consolida legăturile sociale și pot reduce riscul de bullying.

Implicarea părinților și a comunității: Părinții și comunitatea ar trebui să fie parteneri în eforturile de prevenire a bullying-ului. Prin furnizarea de sprijin emoțional și prin promovarea comportamentelor pozitive acasă, părinții pot contribui la crearea unui mediu sigur și de susținere pentru copiii lor.

În concluzie, bullying-ul în grădiniță este o problemă serioasă care necesită o abordare integrată și eficientă pentru a asigura un mediu sigur și stimulant pentru toți copiii implicați. Prin implementarea unor strategii eficiente de prevenire și gestionare, putem crea grădinițe în care toți copiii se simt acceptați, valorizați și protejați împotriva comportamentelor de bullying.

Bibliografie:

Peter K. Smith, Bullying - Psihologia bullyingului școlar, Editura Prior&Books, 2021

Roxana Andreea Rusu, Cum combat bullyingul, Editura Integral, 2022

Empatia în învățământul preșcolar

Ioo Cipriana Ioana

Grădinița cu PP ”Prichindelul Istet”, Turda

Introducere

În contextul educației moderne, dezvoltarea competențelor socio-emoționale devine la fel de importantă ca și dezvoltarea cognitivă. Una dintre aceste competențe esențiale este **empatia** – capacitatea de a înțelege și a simți emoțiile celorlalți. Încă din primii ani de viață, copiii își formează fundamentele caracterului și ale relațiilor interumane, iar grădinița reprezintă un cadru optim pentru cultivarea empatiei.

Empatia nu este o abilitate înăscută în totalitate, ci una care se dezvoltă și se învață, cu sprijinul adulților – părinți și educatori. Prin urmare, este deosebit de important ca învățătorii și educatorii să cunoască metode eficiente de promovare a empatiei în rândul copiilor preșcolari.

1. Ce este empatia?

Empatia se definește ca fiind **capacitatea de a recunoaște, înțelege și împărtăși sentimentele altor persoane**, fără a le trăi în mod direct. În cazul copiilor, empatia începe să se manifeste treptat, pe măsură ce se dezvoltă limbajul, gândirea și conștiința de sine.

Există două forme principale de empatie:

Empatia cognitivă – înțelegerea stării emoționale a altora;

Empatia afectivă – reacționarea emoțională la trăirile celui alt.

Pentru copiii mici, empatia afectivă apare prima, sub forma reacțiilor emoționale spontane (de exemplu, un copil începe să plângă când vede alt copil plângând). Ulterior, prin experiențe și modele comportamentale, ei învață să recunoască emoții și să răspundă adecvat acestora.

2. Importanța empatiei în dezvoltarea copilului preșcolar

Empatia contribuie la:

formarea relațiilor sociale pozitive;

reducerea comportamentelor agresive sau conflictuale;

creșterea capacității de cooperare și comunicare;

dezvoltarea unei stime de sine echilibrate.

Într-un mediu empatic, copilul se simte **acceptat, valorizat și înțeles**, ceea ce favorizează învățarea și formarea unei atitudini deschise față de ceilalți.

3. Rolul educatorului în cultivarea empatiei

Educatorul are un rol esențial în formarea empatiei prin:

a) Exemplul personal

Copiii învață prin **imitare**. Un cadru didactic care demonstrează empatie în relația cu copiii, colegii sau părinții va influența pozitiv comportamentele celor mici.

b) Crearea unui climat afectiv pozitiv

Un mediu în care emoțiile sunt exprimate liber, fără teama de judecată, este un mediu favorabil dezvoltării empatiei. Educatorul trebuie să ofere **ascultare activă**, să încurajeze exprimarea emoțiilor și să valideze trăirile copiilor.

c) Activități specifice

Jocurile de rol, poveștile cu mesaj moral, discuțiile ghidate despre emoții sau utilizarea păpușilor pentru a exemplifica situații emoționale sunt metode eficiente de stimulare a empatiei.

4. Modalități practice de dezvoltare a empatiei în grădiniță

a) Jocuri de rol

Copiii pot fi încurajați să interpreteze diverse scenarii în care trebuie să înțeleagă cum se simte un personaj (ex: „Ce ai face dacă un prieten și-a pierdut jucăria?”).

b) Povestiri și discuții

Poveștile clasice sau moderne pot fi analizate din perspectiva emoțiilor personajelor. Întrebările precum „Cum crezi că s-a simțit X?” sau „Ce ai fi făcut în locul lui?” dezvoltă empatia cognitivă.

c) Colțul emoțiilor

Un colț tematic din sala de grupă, cu imagini ale emoțiilor (fericire, tristețe, frică, furie etc.), poate ajuta copiii să învețe să identifice și să exprime emoțiile proprii și ale altora.

d) Proiecte de grup

Activitățile în echipă oferă contexte pentru a exersa răbdarea, ascultarea și colaborarea. Prin lucrul împreună, copiii învață să țină cont de nevoile celorlalți.

5. Obstacole în dezvoltarea empatiei și soluții

Unii copii pot avea dificultăți în dezvoltarea empatiei din cauza:

lipsei unui model empatic acasă;
dificultăților de comunicare verbală;
tulburărilor emoționale sau de comportament.

Soluții:

colaborarea strânsă cu familia;
intervenții individualizate;
utilizarea resurselor specializate (psiholog, consilier școlar).

Concluzie

Empatia este o abilitate esențială pentru formarea unor adulți responsabili, sensibili și deschiși către ceilalți. De aceea, promovarea empatiei încă de la vârsta preșcolară este o investiție pe termen lung în bunăstarea socială și emoțională a copiilor. Rolul educatorului este vital în acest proces, iar metodele și activitățile alese trebuie să fie adaptate nevoilor fiecărui copil și contextului educațional.

Bibliografie

Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.
Crahay, M. (2009). *Psihologia educației*. Iași: Polirom.
Stan, E. (2017). *Dezvoltarea competențelor emoționale în grădiniță*. București: Didactica Publishing House.
Miclea, M. (2004). *Psihologie cognitivă*. Cluj-Napoca: Editura ASCR.
Programul Educațional pentru Învățământul Preșcolar – Curriculum 2020, Ministerul Educației.

„Inima Mare a Ursulețului Momo”

poveste despre empatie, creație proprie

Într-o pădure colorată și liniștită trăia un ursuleț pe nume Momo. Momo era jucăuș, blând și mereu curios.

Într-o zi, Momo a găsit pe potecă un pui de vulpe trist. Ochii îi erau umezi și coada moale atârna în jos.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Momo cu grijă.

— Mi-am pierdut jucăria preferată... a suspinat vulpița.

Momo s-a gândit: „Dacă aș fi eu în locul ei, aș fi foarte trist...” Așa că a decis s-o ajute.

Împreună au căutat sub frunze, după pietre și chiar în tufișuri.

În cele din urmă, Momo a găsit jucăria — o păpușică de pânză cu o eșarfă roșie!

— Mulțumesc, Momo! Ai fost foarte bun cu mine.

— E normal să ajuți când cineva e trist, a spus Momo zâmbind.

De atunci, Momo și vulpița au devenit cei mai buni prieteni. Și Momo a înțeles că **empatia înseamnă să simți cu inima altuia.**

Proiectul tematic La herghelie

Irimia Anca

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.2

LOC. HUNEDOARA

JUD. HUNEDOARA

ARGUMENT

Proiectul tematic permite lărgirea cunoștințelor referitoare la plantele medicinale prin abordarea lor inter și transdisciplinar, elevii aprofundând cunoștințele în procesul de implementare. Pentru că și-au manifestat dorința de a ști cât mai multe despre plantele medicinale, am desfășurat cu elevii claselor pregătitoare și a III-a ș proiectul tematic „ **La herghelie**”, care s-a încheiat cu o vizită la **HERGHELIA DE LA CONACUL ARCHIA**.

Scop: Implicarea școlarilor și a cadrelor didactice în activități care să răspundă intereselor și preocupărilor diverse ale copiilor, să pună în valoare talentele și capacitățile acestora în diferite domenii, și să stimuleze participarea lor la acțiuni variate, în contexte nonformale.

Obiective urmărite:

sa-si manifeste atitudini de afectiune fata de animale;
sa se familiarizeze cu animalele domestice;
sa-si formeze o conduita corecta fata de animale;
sa-si formeze deprinderi de circulatie corecta pe drumurile publice;
sa cunoasca regulile de circulatie cu mijloacele de transport
sa cunoasca si sa respecte regulile de comportare civilizata intr-o excursie
aprofundarea acestor cunoștințe în urma vizitei la **HERGHELIA DE LA CONACUL ARCHIA**

PREZENTAREA ACTIVITĂȚILOR CARE SE VOR DESFĂȘURA :

Echitația este definiția pentru călăria corectă a unui cal.

La Conacul Archia copiii pasionați de echitație vor călări și pot avea parte de o experiență de neuitat al implicându-se în activități precum: hrănirea, îngrijirea, curățenia și organizarea cailor, alături de instructor.

Caii au un sistem de comunicare foarte bun și transmit, vocal și prin limbajul corporal, informații despre tot felul de lucruri. Nechezatul și sforăitul poartă o serie de mesaje vocale iar poziția corpului exprimă starea emoțională a calului. Modul în care își ține coada, botul, nasul, urechile și picioarele indică sentimentele calului. Prin recunoașterea acestor semnale putem începe să înțelegem starea sufletească a calului.

Caii învață să înțeleagă câteva cuvinte ale noastre - se opresc, pornesc, merg la trap și așa mai departe, la comandă, dar noi, cu inteligența noastră pe care o considerăm superioară, facem prea puțin efort să învățăm limbajul lor.

Cum să înțelegi comportamentul calului

În sălbăticie calul supraviețuiește pentru că se salvează prin fugă, iar ca să facă acest lucru picioarele sale trebuie să fie în siguranță. Dacă nu, viața lui este în pericol, de aceea mânjiile sunt deja în picioare la o oră după naștere. De aceea prima lor grijă este să nu riște să-și vatăme picioarele călcând pe ceva neverificat. Dacă însă vede că ceilalți membri ai grupului merg pe acolo în siguranță, îi va urma fără ezitare. De aceea caii urmează pe cel care îi conduce intrând în apă, sărind peste obstacole, urcându-se în camioane etc. Dacă cel care îl călărește, și care este considerat lider, intra primul în apă, de obicei calul îl va urma.

Pentru o ființă a cărei principala apărare este fugă, cea mai proastă situație ar trebui să fie închiderea într-un spațiu limitat, fără posibilitatea de a fugi de dușmani. Chiar dacă caii domestici au învățat să accepte să stea închiși în grajd, ei prefera totuși libertatea: dacă au de ales, de obicei vor sta afară pe orice vreme fără să utilizeze adăposturile aflate în apropiere. Este important să înțelegem claustrofobia cailor, pentru că aceasta le afectează atitudinea față de închiderea în grajd și transportul cu camioane și trailere. Caii sunt ținuti în grajd în primul rând pentru că este convenabil pentru noi, și sunt transportați de colo colo, la concursuri și expoziții, pentru plăcerea noastră. Dar făcând acest lucru, ar trebui măcar să le asigurăm un grajd luminos, aerisit, spațios, același lucru fiind valabil și pentru camion, iar pe de altă parte să avem grijă să aibă acces la pășune zilnic cât de mult se poate, ca să se joace și să se relaxeze.

Cum te poți juca cu calul tău

Lasă-ți calul în libertate (dar protejat) de mai multe ori pe săptămână. Încearcă apoi să stabilești unele raporturi ludice sub forma unui antrenament în libertate: să-și urmeze stăpânul în orice direcție răspunzând indicațiilor verbale, să facă reverențe, să se așeze, să se îndepărteze de tine și să revină la comandă. Fă toate acestea ca amuzament: recompensează calul, felicită-l atunci când înțelege. Dacă nu respecta regulă, arată-i asta, dar fără să-l pedepsești, este doar un joc!

În momentul în care calul nu mai este interesat de joc, întrerupe ședința. Noțiunea de distracție este fundamentală.

Cele mai cunoscute rase de cai sunt: Akhal Teke, Ardenez, Cal de sport românesc, Falabella, Frizian, Furioso North-Star, Gidran, Hanoveran, Huțul, Lipițan, Nonius, Percheron, Ponei de Shetland, Pur Sânge Arab, Pur Sânge Englez, Selle Francais, Semigreu Românesc, Shagya Arab, Trakehner, Trăpaș Românesc.

-Se poartă discuții între copii și îngrijitorii de la herghelie;

-Se studiază caii și poneii;

-Sunt prezentate anumite specii de cai;

-Fiecare copil va călări un ponei cu ajutorul îngrijitorului;

-Se hrănesc caii și poneii;

-Se face o plimbare cu trăsura.

RESURSE UMANE:

elevii claselor pregătitoare și a III-a

învățătoarii și doamna psiholog

părinții elevilor;

specialiști

RESURSE MATERIALE:

atlas zoologic;

planșe;

reviste;

cărți;

foi, cartoane, creioane colorate, acuarele;

aparat foto;

calculator, imprimantă;

RESURSE PROCEDURALE:

braistorming-ul;
observarea spontană și dirijată;
conversația;
explicația;
povestirea;
învățarea prin descoperire;
demonstrația;
exercițiul;

În derularea proiectului am colaborat cu părinții elevilor, cu specialiști în domeniu precum și cu alte persoane . Am întocmit un centru tematic cu materialele aduse de elevi (imagini cu herghelii, cai, cărți, reviste, pliante ș-a.).

EVALUAREA:

- prezentarea produselor muncii fiecărei clase în cadrul unei întâlniri cu părinții, profesorii de la clase, directori, alți invitați – „ **Ceaiul de la ora cinci** ”;
- întocmirea unei broșuri - „ **La herghelie**”.

Parteneriatul școală/grădiniță – familie

Jimboean Cristina Ioana Adriana

Grădinița cu P.P. „Poienița“, Cluj-Napoca

Grădinița și familia sunt doi factori primordialii în educația copiilor când se fac primii pași în viață. Se pun acum bazele unei personalități care mai târziu va fi parte integrantă a unei societăți a cărei cerințe se diversifică în permanență. Grădinița trebuie să găsească o punte de legătură cu familia, prezentând părinților noi căi spre educație în beneficiul copiilor.

Educatoarele, sunt de multe ori asaltate când preiau copiii, cu întrebări și cereri ale familiei care exprimă dorința de a deține încă, în continuare controlul situației, fiind grijulii, ocrotitori, uneori marcându-se prin impulsul de a verifica toți factorii care acționează asupra copiilor lor: de la condițiile materiale, la modul în care personalul relaționează cu cei mici. Pentru unii părinți, orice modificări în comportamentul copiilor, cu excepția celor absolut pozitive, pot deveni motive de îngrijorare, de suspiciune și ridică semne de întrebare referitoare la influențele din grădiniță. Pe de altă parte, cadrele didactice au nevoie, oricum, de sprijinul familiei copiilor, atât pentru a prelua și dezvolta direcțiile de acțiune formativ-educative pe care le antrenează instituțional, cât și de a găsi rezolvări concrete la necesități de diverse categorii: financiare, practic-aplicative, organizaționale sau logistice.

Toate aceste motivații conduc către necesitatea unui parteneriat real, activ, cu implicare susținută a familiei, iar programul educativ să fie cunoscut și înțeles de către părinți și realizat printr-o colaborare strânsă între instituția familială și cea preșcolară.

Parteneriatul educațional este o formă de comunicare, cooperare și colaborare în sprijinul copilului la nivelul procesului educativ. Acesta presupune o mulțime de cerințe, opțiuni, decizii și acțiuni educative între factorii educaționali. Parteneriatul educațional se desfășoară împreună cu actul educațional. Procesul de colaborare cu părinții asigură atingerea scopului educațional, și anume de a obține dezvoltarea globală a copilului. Prin colaborarea părinților cu grădinița, aceștia pot completa, sprijini și dezvolta personalitatea copilului.

Termenul parteneriat este definit ca asocierea a doi sau mai mulți parteneri, iar în literatura de specialitate, parteneriatul reprezintă „modalitatea, formală sau informală, prin care două sau mai multe părți decid să acționeze împreună pentru atingerea unui scop comun“. Potrivit Dex-ului parteneriatul reprezintă procesul de colaborare dintre două sau mai multe părți care acționează

împreună pentru realizarea unor interese sau scopuri comune. Astfel, un parteneriat se referă la faptul că se acționează în același sens pentru a atinge niște obiective stabilite în prealabil.

Fundamentarea personalității unui copil care trebuie socializat și modelat, se realizează, în mare măsură, în interiorul familiei acestuia, care reprezintă primul său univers afectiv și social, care este primul contact al copilului, urmând ca apoi, acesta să aibă primul contact cu grădinița. Grădinița este locul cu care intră în contact copilul, după familie, este locul unde ar trebui să se simtă bine, unde să găsească liniște, căldură, așa cum e în familia de unde vine, dar și plăcerea de a realiza activități instructive. Noi, educatoarele, pentru a-l atrage cât mai mult în programul zilnic și activitățile ce se desfășoară în mediul educațional, încercăm să-l aducem în punctul în care să-și dorească să vină cât mai des la grădinița, să se simtă valoros și util în spațiul acesteia. Prin activitățile desfășurate, îl determinăm pe preșcolar să devină parte integrantă din întregul numit „grupă”, în jurul lui dezvoltându-se o multitudine de acțiuni prin care el, fără să-și dea seama, acționează și obține performanțe. Cu timpul, toate aceste acte, de multe ori făcute la îndemnul educatoarei, devin pentru el rutine, devin automatisme – și atunci putem spune că am atins un obiectiv foarte important, integrarea. Să nu uităm însă, că trebuie să-l ținem sub observație mereu: dacă își acceptă partenerul de joc, dacă respectă regulile și se manifestă normal în cadrul grupului, dacă duce la bun sfârșit un lucru deja început. Odată atinși acești indicatori, se poate afirma că „am reușit” și obținut ceea ce ne-am propus.

Pentru reușita unui parteneriat, trebuie să avem bine în vedere următoarele aspecte:

- identificarea scopurilor, intereselor comune, utile partenerilor și comunității;
- găsirea modului optim pentru realizarea scopului propus;
- organizarea și conducerea resurselor disponibile pentru a atinge scopul propus;
- identificarea competențelor persoanelor implicate în aceste proiecte pentru a le putea folosi la maximum;
- combinarea eficientă a atitudinilor, abordărilor și tehnicilor diferite care se pot aplica diferitelor sarcini; utilizarea cu succes a schimbării în folosul instituției.

Parteneriatul grădiniță-familie se referă la construirea unor relații pozitive între familie și grădiniță, la o unificare a sistemului de valori care poate avea un efect benefic asupra copiilor, atunci când aceștia văd educatoarea sfătuindu-se cu părinții. Prin încheierea parteneriatelor cu părinții, aceștia sunt încurajați să ia parte la planificarea și derularea programelor educative pentru copii, ceea ce implică o responsabilizare și o eficiență sporită. Astfel, părinții au posibilitatea să-și cunoască mai

bine copiii, să observe modul lor de manifestare în viața de grup, și pot înțelege mai bine rolul lor educativ . Procesul de colaborare cu părinții asigură atingerea scopului educațional, și anume de a obține dezvoltarea globală a copilului. Prin colaborarea părinților cu grădinița, aceștia pot completa, sprijini și dezvolta personalitatea copilului. O educație adevărată și reală se fundamentează în familie și se continuă în grădiniță și ulterior în școală. Pe de altă parte însă, dacă părinții nu întăresc și nu valorifică programul educativ desfășurat în cadrul grădiniței, tot ceea ce copilul învață în grădiniță pierde din importanță și eficiență. Datorită faptului că societatea în care trăim este într-o permanentă schimbare atât părinții cât și educatoarele trebuie să aibă în vedere o adevărată luptă cu mediul, să fie foarte atente la mijloacele pe care le folosesc pentru a putea mijloci cu copiii, ei fiind foarte vulnerabili la această vârstă, iar influențele negative sunt la tot pasul. Pentru a avea o relație activă și pozitivă cu preșcolarii trebuie să știm să le descoperim trebuințele și nevoile, pentru ca legăturile ce se stabilesc între preșcolari și adulți să se bazeze atât pe încredere dar mai ales pe respectul reciproc. Parteneriatul dintre grădiniță și familie poate duce la o educație solidă, fără pericol de eșec școlar mai târziu. Preșcolaritatea reprezintă „piatra de temelie a personalității în formare a copilului“, iar prezența familiei în cadrul grădiniței poate fi „liantul între copil și mediul necunoscut inițial“. Parteneriatul grădiniță - familie, acțiunile pe care aceștia le desfășoară, continuarea de către familie a activităților desfășurate în grădiniță, nu fac decât să ducă la o mai bună formare a celui ce urmează a se forma pentru viața de adult ce o va avea, preșcolarul

Astfel, în anul școlar 2023-2023 am inițiat un proiect de parteneriat cu familia, denumit „Copilăria, o bucurie“, proiect pe care l-am continuat și în anul acesta școlar : 2024-2025 și care se va finaliza anul viitor, până la terminarea grupei mari, datorită faptului că părinții au sesizat importanța participării acestora la diferite activități educativ-culturale din cadrul proiectului.

- Printre activitățile propuse în acești doi ani, se numără următoarele:
1. „Bogățiile toamnei“ – campanie de adunare materiale din natură
 2. „Tatăl meu, idolul meu“ – activitate comună tătici-copii
 3. “Crăciun în Poieniță” – târg de Crăciun cu momente artistice și vânzare de produse confecționate de părinți, dar și de educatoare-copii
 4. „În zăpadă ne jucăm și tare ne mai distrăm“ - jocuri în zăpadă
 5. „Mamei mele iubite“ – activitate filmată + scurt moment artistic
 6. “Un arbust, o floare, un zâmbet pentru fiecare!” - activitate gospodărească comună educatoare-

părinți-copii de amenajare a curții interioare a grădiniței

7.

„Iubim animalele“ – vizită „Moara de Vânt-Ciurila“ – desfășurată cu părinți însoțitori

Toate aceste activități și nu numai, alături de cele care se vor desfășura în anul viitor școlar ce urmează, au ca scop comun dezvoltarea personalității copiilor sub mai multe aspecte, avantajele unui astfel de parteneriat fiind nenumărate și care au implicații reale în dezvoltarea fizică, psihică, socio-emoțională a oricărui copil.

Bibliografie

1. Mîslîțchi V. Parteneriatul educațional familie-grădiniță-școală. Chișinău: Pulsul Pieței, 2015.
2. Neveanu P.P. Studii psihopedagogice privind dezvoltarea copiilor între 3 și 7 ani. București: E.D.P., 1970.
3. Vasilescu A. Jocuri și activități alese. Perfecționarea activității instructiv-educative în grădiniță. București: E.D.P., 1976. 174 p.
4. Dicționarul explicativ al limbii române. București: Univers Enciclopedic, 2016
5. Neculau, A. Educația adulților, Ed. Polirom, 2004
6. Dima, S. Cei șapte ani de-acasă, E.D.P. București, 1999
- 7.

Violența școlară- cauze și remedii

Keszeg Boglarka Noemi

ȘCOALA GIMNAZIALĂ BĂGACIU

Școala este un micro-univers social în care copiii primesc primele lecții de viață în afara familiei: validare, acceptare, empatie, dar din păcate, în unele cazuri, rușine și teamă. De multe ori încărcarea negativă de la școală reverberează și acoperă emoțiile pozitive, ambiția și potențialul elevilor.

O statistică recentă arată problema contemporană a școlilor: bullyingul: 3 din 10 copii sunt excluși din grupul de colegi, 3 din 10 copii sunt amenințați cu bătaia sau lovirea de către colegi și 1 din 4 copii a fost umilit în fața colegilor.

“Violența este una dintre expresiile suferinței interioare”- Cătălin Manea. Bullyingul a devenit o problemă reală, contemporană în toate școlile din lume. De multe ori aceste probleme sunt și oglinda dezechilibrului din familie. Familiile în care există violență, oferă un mediu optim pentru formarea agresorilor. Copiii copiază un model din familie, mama, tatăl, bunicul, etc.

În grădiniță fenomenul de bullying este prezent în fază incipientă, la școală se dezvoltă drastic. Sunt multe cazuri când părinții își mută copiii în alte școli, pentru că au devenit victimele bullying-ului.

Bullying

Ce este bullying-ul?

Bullying-ul este un comportament intenționat, agresiv, de intimidare în rândul copiilor de vârstă școlară, prin care agresorul își rănește și intimidează victima. Comportamentul se repetă sau are potențialul de a fi repetat în timp. De multe ori, victima este percepută drept vulnerabilă, din alt mediu social, este percepută diferită. (Peter K.Smith)

Formele bullying-ului:

Verbal: țipete, porecle, sarcasm, îmbrânciri, amenințări

Fizic: palme, loviri, bătaii, gesture obscene, hărțuire

Mobbing: agresiune verbală și emoțională a unui grup față de un individ

Relațional: intimidare, denigrare, izolare, manipulare

Social: excludere, insulte cu privire la statutul social, bârfe

Cyberbullying: trimiterea și răspândirea imaginilor, mesajelor pe Internet pentru a denigra imaginea unei persoane

Fenomenul bullying are trei caracteristici:

Intenționat – agresorul are ca intenție să rănească pe cineva. Repetat – aceeași persoană este rănită mereu și mereu.

Dezechilibrul de forțe – agresorul își alege victima care este percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și nu se poate apăra singură.

Fenomenul bullying: - de multe ori începe ca un joc, însă se transformă într-un abuz care poate avea efecte foarte grave; un joc în care toți jucătorii au ceva de pierdut. - poate avea loc oriunde – la școală, în familie, la locul de muncă.

Toți tinerii sunt în pericol de a fi victimele bullying-ului, mai ales în perioada adolescenței, mai ales cei care sunt pricepuți ca fiind “diferiți”, cum ar fi tinerii izolați social, tinerii cu dizabilități, cei cu altă orientare sexuală (lesbiene, gay, bisexuali,etc).

Cine este implicat în bullying?

Agresorul: vrea să pară superior prin răbindu-i, intimidându-i pe cei din jurul său. Este imprevizibil, încrezător și refuză să accepte regulile. Dorește să-i domine pe toți, și exagerează în situații obișnuite.

Victima: Unii elevi sunt predispuși să fie abuzați din cauză că sunt „diferiți. De cele mai multe ori, victimele agresorilor sunt elevii care au următoarele caracteristici: supraponderali sau subponderali, au religie sau rasă diferită, sunt persoane noi din grup, au dizabilități fizice, au puțini prieteni sau nu au prieteni, au abilități sociale scăzute.

Spectatorul sau martorul: ste cel care vede fenomenul bullying, dar decide să nu intervină, de cele mai multe ori din frica de a deveni chiar el/ea o victimă. Unii spectatori instigă agresorul să abuzeze victima. Majoritatea spectatorilor acceptă în mod pasiv, privind și nefăcând nimic. De foarte multe ori, spectatorii pasivi formează audiența agresorului care dorește să obțină atenție și popularitate. Astfel, el este încurajat să continue comportamentul agresiv. Spectatorul însă poate avea un rol important în oprirea agresiunii. El trebuie să intervină sau să apeleze la ajutorul unui adult.

Cum depistăm bullying-ul?

Când un copil este etichetat, tachinat, batjocorit, îmbrâncit sau chiar lovit repetitiv, este clar că asistăm la fenomenul de bullying. Ca părinți, cel mai simplu e să se observe copiii în curtea școlii, sau chiar